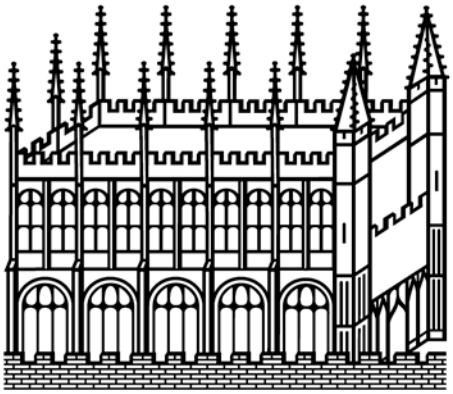

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

قاسم بن سلیمان نیکده‌ری

علوم عربیه وبتخصیص علم فقهده صاحب وقوف بر ذات اولوب مملکتنده واستانبولده اکمال تحصیلدن صوکرا (٩٦٦) ده سیروزده ساچوق‌سلطان مدرسه‌سی مدرسلکنه تعیین‌اولوندی. و (٩٧٠) ده بورادہ ارتحال ایله‌دی. آثاری : (شرح وقایه‌المسمی بتطبیق)، (شرح‌ملتقی) در.

قینالی زاده علاءالدین علی چلبی

مشاهیر علما وادبادن اولوب اسپارطه‌ده تولد ایله‌مشدر . پدرلری استعمال حنا ایله مشهور اولان (عبدالقادر حمیدی) درکه حضرت فاتحه معلم اولمق شرفنی احراز ایله‌مش ایکن محمود پاشانك سعایتیله بزم همایوندن دور اولمش وآز وقت صوکرا وفات ایله‌مشدر . طریق علمیه‌یه سالك‌اوله‌رق قاضی‌عسکرلکه‌قدر ترقی‌ایتمشدی. (ارتحال‌ایله‌دی قطب‌العلما)، (الن‌حنالی‌زاده یودی کورآب‌حیاتندن) مصراعنك دلالت ایتدیکی (٩٧٩) ده ادرنه‌ده‌وفات ایده‌رك استانبول یولنده سید جلالی تربه‌سی جوارنده ناظر چشمه‌سی نام محله دفن ایدلدی . (تذکرةالشعرا) صاحبی (حسن چلبی) نك پدریدر . مؤلفاتی : لسانمزده علم اخلاقه دائر یازیلان آثارك مشهورلرندن اولان مطبوع (اخلاق علائی) ایله (حاشیهٔ درر وغرر الی نصفه)، (حاشیه علی کتاب‌الکراهة من‌الهدایة)، (رسالتان‌فی‌حق‌الوقف) و (اسعاف) (رسالةالسیفیه والقلمیه)، (حاشیه علی‌حسن‌چلبی لشرح‌المواقف)، (منشأت)، (حاشیهٔ تجرید)، (حاشیهٔ کشاف)، (حاشیهٔ‌بیضاوی)، (طبقات‌حنفیه)، (شرح‌قصیدهٔ برئه) وسائره‌دن عبارتدر . السنهٔ ثلثه‌ده نظم اشعاره مقتدر ایدی . مرتب دیوانی‌ده واردر . طبقات حنفیه‌سی امام اعظمدن علامه ابن کماله قدردر .

اشعارندن :

اکرچه خانهٔ پر نقشدر سرای جهان
ولی کتابه‌لری « کل من علیها فان »

زمین محل بلا وزمان مدار عنا
بودر سرای جهان نقشنه زمین وزمان

بیضاوی، تلویح ، هدایه تعلیقاتی وشرح وقایه‌یه، (جلال‌دوانی) نك (اثبات‌الواجب) رساله‌سنه حواشی‌سندن واداب عضدیه شرحندن عبارتدر .

قره داود « ایزمیتی »

فضلای‌عثمانیه‌دن اولوب ایزمیت‌لیدر . مولانا لطفی ومؤیدزاده کبی فضلادن تعلم ایله‌مشدی . (مسکنن پرنور ایده داود افندینك ودود) مصراعنك دلالتی اولان (٩٤٨) تاریخنده بروسه‌ده وفات ایله‌دی . ییلدیرم جوارنده بنا ایله‌دیکی مسجد حظیره‌سنده مدفوندر . مؤلفاتی : (شرح دلائل‌خیرات) [١] ، (شرح‌قصیدهٔ نونیه) ، (حاشیه‌علی‌التصورات) ، (حاشیه‌علی‌التصدیقات) ، (حاشیهٔ شرح مطالع) ، (حاشیه علی‌شرح‌الشمسیه) ، (تلخیص تقریر قوانین) ، (حاشیه علی التهذیب) وسائره‌در . برده‌عقائد وکلامدن(معلومات) اسمنده برمجموعه‌سی واردرکه برنسخه‌سی (ناستر) کتبخانه‌سنده موجوددر . بروسه اوقاف وسجلاتی‌ده کمال‌دقتله ضبط‌وتحریر ایله‌مشدر .

قره حیدر

فضلادن بر ذات اولوب (منتشا) لیدر . همشهریسی (چیوی زاده) دن تلمذ ایتدی . (٩٥٥) ده (اسکوب) ده وفات ایله‌دی . آثاری :

(حاشیه علی شرح مفتاح) ، (حاشیه علی‌الخیالی) ، (حاشیه علی‌المسعودی) در .

قاضی زاده حسین به حسه افندی

فضلا وارباب قلمدن بر ذاتدر . (٩٤٤) ده مقتول ابراهیم پاشا نامنه درت باب اوزره مرتب (لطائف‌الافکار وکاشف‌الاسرار) اسمنده بر اثر یازمشدرکه برنجی باب سیاستدن ایکنجی تاریخدن اوچنجی ادبیاتدن دردنجی اخلاقدن باحثدر .

---

[١] (فاضل ازمیری) نك (محمدحلمی) افندینك (صالح قدسیٔ توقادی) و (١٢١٠) تاریخنده وفات ایدن اکین مفتیسی (حاجی عثمان) افندینك و (١١٧٣) ده وفات ایدن قبریسلی ابراهیم افندینك وواعظ شیخ محمد افندینك‌ده آیریجه شرحلری واردر . قره داود افندینك شرحی مطبوعدر .

قریمی تلامیذندندر . آثاری : (حاشیهٔ تفسیر بیضاوی)، (حاشیهٔ شرح عقائد)، (حاشیهٔ تلویح) (حاشیهٔ لب الالباب)، (حاشیهٔ مطول) وسائره‌در . برنسخه‌سی (اسکدار) ده (اطلاماطاشی) کتبخانه‌سنده موجود و(٨٧٤) ده اکمال ایتدیکی خاتمه‌سندن مستبان اولان (مفتاح الغیب) شرحی واردرکه تحقیق وعرفانه برهان جلیدر. برده (٨٧٩) ده استانبولده اکمال ایتدیکی فارسی العباره (کلشن راز) شرحی واردرکه بر نسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده موجوددر .

بیضاوی حاشیه‌سنك اسمی (مصباح التعدیل فی کشف انوار التنزیل) اولوب بر نسخه‌سی (اسکدار) ده (عتیق والده) کتبخانه‌سنده‌در.

وفاتی (٨٧٩) ده قبری فاتح جوارنده ملا کستل مسجدی یانده‌در . (کنه‌الاخبار) ده بروسه‌ده مدفون اولدیغی محررسه‌ده موثوق دکلدر .

(١٠٧٩) تاریخنده خط دستیله محرر نسخه‌سی (قلیچ علی پاشا) ده موجود اولان (قاضی‌حاشیه‌سی) مؤلفی (محمد بن قدرش) ایله فقهدن (منار) شارحی (شرف بن کمال) ده قریمده یتیشن فضلادندر . بوشرحك خطدستیله محررنسخه‌سی کوچوك افندی کتبخانه‌سنده‌در.

قره سیدی

علمای اعلامدن برذات اولوب (حمیدایلی) دندر . (علاءالدین‌علی‌فناری) مك تلامیذندن ایدی . استانبول قاضیسی ایکن (٩١٣) ده وفات ایلدی . شرح مفتاحك اوائلنه حاشیه‌سی واشعار عربیه‌سی واردر . (قره سیدی سؤاللری) نامیله متعارف اولان سؤاللر ـ که سیدشریفك شرح مفتاح وشرح مواقفنه دائردر ـ بوذاتکدر . علمای عثمانیه‌دن (شیخزاده محمدمحی‌الدین) افندی‌ایله شرعةالاسلام‌شارحی مولانا یعقوب و (٩٢٣) ده استانبولده وفات ایده‌رك بنا ایتدیکی دارالتعلیم‌ده دفن اولونان سیدیٔ قرامانی طرفلرندن شرح اولونمشدر . (رسالةالجعل) ده جملهٔ مؤلفاتندندر .

قره باغی محی‌الدین محمد

قانونی سلطان سلیمان دوری علماسندن اولوب اکمال تحصیلدن صوکرا درسعادته کله‌رك سید علی زاده‌یه معید (معاون) اولمش بعده بعض مدارسه ونهایت ازنیق مدرسه‌سی مدرسلکنه تعیین اولونمش و (٩٤٢) تاریخنده (ازنیق) ده وفات ایتمشدر . علوم عقلیه ونقلیه‌یه واقف برذات ایدی . مؤلفاتی (٢٣) مقاله‌اوزره مرتب محاضراته دائر (جالب السرور) ایله کشاف ،

قره یعقوب به ادریس

فحول علمادن برذات اولوب (نیکده) لیدر . اولا مملکتنده بعده بلاد عرب و عجمده اکمال تحصیلدن صوکرا (لارنده) قصبه‌سنده تدریس وتألیف‌ایله مشغول اولدی . (حاشیه علی البیضاوی) ایله مصابیح وهدایه اوزرینه شرحلری واحوال انبیا وصحابه ایله اصحاب مذاهب ومحدثین ومصنفین مشهورینك تراجم‌احوالنی جامع (اشراق‌التواریخ) ی واردر . بواثر برمقدمه اوچ قسم، برخاتمه اوزره مرتب اولوب عربی‌العباره‌در .

مقدمه : مشاهیر انبیا

قسم اول : نسب ، ولادت ، وفات نبی .

قسم ثانی : ایکی نمط او ره‌در . (۱) اولاد وازواج‌النبی (۲) عشرهٔ مبشره .

قسم ثالث : ایکی قانون اوزره‌در . (۱) فضائل‌الصحابه (۲) فقهاء وحفاظ .

خاتمه : ایکی نوعدر . (۱) ائمهٔ مذاهب (۲) ائمهٔ علم حدیث .

وفاتی (۸۳۳) ده قبری‌لارنده‌ده‌در .

قره سنانه

فاتح سلطان محمد خان عصری مشاهیر علماسندن علوم وادبیات عربیه‌ده مهارت تامه‌سی اولان بر فاضلدر . علم فقهدن (منارالانوار) ی علم صرفدن (مراح) و (شافیه) یی وعلم هیئتدن (چغمینی)نك (ملخص) نی شرح ایتدیکی کبی (وقایه) یه دخی حواشی‌یازمشدر. (ضمائر) و (هزم‌الجیوش والغالب والمغلوب) اسملرنده دیکر بر اثری دها واردر . (۸۵۲) تاریخنده ارتحال ایلدی .

قریمی سیدی احمد به عبدالله [۱]

فاتح سلطان محمدخانك مظهر حرمت والتفاتی اولان فضلا وارباب تحقیقدن وملا شرف‌الدین

---

[۱] مرادثانی دورنده قریمدن هجرت‌ایدوب (۸٤۰) ده ادرنه‌ده وفات‌ایده‌رك زندان‌آلتنده تاتار خان قبرستانینده مدفون اولان (شارح منار) (شرف‌الدین قریمی) نك تلامیذندن اولوب (۸۸۳) ده وفات ایدن (احمد بن محمدالقریمی) ده فضلادن برذات اولوب آثارندن اولان (شرح بخاریٔ شریف) فضلنه دالدر . (۱۲۷۹) ده وفات ایدن و (فاتح) ده مدفون اولان فقهدن (قریمی زاده مجموعه‌سی) صاحبی (رشید) افندی ایله (لوایح فائقه و علائق رائقه علی‌التفسیر والفقه والحدیث والفرائض) و(التصریح) اسمنده‌کی تلویح محشیسی (فاضل علی) افندیلرده بو جمله‌دندر .

وعقائددن (سيوف القواطع) وسائره‌در. (١٣٠٢) ده ايفاى حج شريفدن صوكرا مدينهٔ منوره‌ده وفات ايلدى . اشبو آثاردن باخصوص (حاشيهٔ جديده) خزينة القواعد حكمنده اولديغندن علوم عربيه ايله متوغل ذواته الزمدر .

« ق »

فيض الله افندى « حاجى »

فضلادن برذات اولوب (ارزنجان) سنجاغندندر. تحصيلنى استانبولده بعدالاكمال (اكريدير) ه رحلتله تدريسه ابتدار ايده‌رك اوچ دفعه اعطاى اجازه‌يه موفق اولدى. (١٣٢٣) تاريخنده نقل ايتديكى (سوكه) ده ارتحال ايله‌دى . آثارى : (قصيدهٔ جونيه) وشرحى (رسالهٔ دوزبان)، (تصحيح الالباب) ، (شرح پندعطار) وسائره‌در . طبيعت شعريه‌سى‌ده واردر .

قاضى احمد برهان الدين « ارزنجانى »

فضلادن ومع التأسف آرزوى حكومتله باشنى بلايه‌اوغراتان بر ذات اولوب اساساً قيصريه‌ليدر . شهرتى « اميرقاضى » در. تحصيلنى مصرده اكمال ايلدى، مؤلفاتى : برنسخه‌سى آياصوفيه كتبخانه‌سنده موجوداولوب عربى العباره (اكسير السعادات فى اسرار العبادات) ايله تلويح اوزره (ترجيح) اسمنده حاشيهٔ مفيده ومقبوله اولوب السنهٔ ثلثه‌ده منظومه‌لرى‌ده واردر . حب رياست سائقه‌سيله (٨٠٠) ده (آق قويونلو عشيرتى بكى قره ايليك عثمان) بكله ايتديكى غوغاده مقتولاً وفات ايله‌دى . سيواسده مدفوندر . (عفاالله عنه) احوال تاريخيه‌سنه دائر (عبدالعزيز استرابادىٔ بغدادى) نك (بزم ورزم) اسمنده فارسى بر تاريخى واردركه برر نسخه‌سى (آياصوفيه) و(يره‌باتان) كتبخانه‌لرنده موجوددر. ديوانينك يكانه نسخه‌سى (لوندره) كتبخانه‌سنده‌در. مفصل ترجمهٔ حالى تاريخ عثمانى انجمنى اعضاسندن توحيدبك افندى طرفندن انجمن مجموعه‌سيله نشر ايدلمشدر.

انكليز مستشرقلرندن متوفى (مستر كيب) نك تاريخ اشعار عثمانيه‌سنده‌كى اشعارندن :

همیشه عاشق کوکلی بریان اولور — هر نفس غریب کوزی کریان اولور
صوفیلرك دیله‌کی محراب و نماز — أرکشینك آرزوسی میدان اولور

بر صورتده تحریرینه همت ایتدیکی (مواکب) اسمنده‌کی تفسیر شریفی مشهوردر . (مبارك آدم ایدی کوچدی فرخ) مصراعنك دلالت ایتدیکی (١٢٥٦) تاریخنده استانبولده ارتحال ایتدی . اورته کوی سرایلری آرقه‌سنده یحیی افندی درکاهنه متصل مزارستانه دفن اولوندیغی موسیقهٔ همایون فارسی‌خواجه‌سی امین افندی مرحومك (مناقب کتخدا زاده) سنده محرردر. مع التأسف خاقان‌سابق عبدالحمیدك امریله بومزارستان ییلدیز سرایی باغچه‌سنه علاوه اولونمشدر . مواکبك خط دستیله محرر نسخه‌سی کتبخانهٔ عمومی‌ده‌در .

سنك مزارنده (عالم عامل ، کامل‌فاضل ، فرخ اسماعیل‌افندینك قبریدر) عباره‌سی منقوش ایدوکی مذکور مناقبنامه‌ده محرردر . طبیعت شاعرانه‌سی‌ده واردر .

مصاریعندن :

بو کون شادم‌که یار اغلار بنمچون

فهمی علی افندی « عثمان بك زاده »

علمادن متفنن برذات اولوب روسچقلیدر . تحصیل‌ونشری درسعادتده وفاتی (١٢٧٤) ده قبری حضرت خالد جوارنده‌در . قوش‌آطه‌لی ابراهیم افندی حضرتلرینه منتسب ایدی . آثار مطبوعه‌سی: (الخیرالحسن فی‌شرح‌المستشار مؤتمن)، (ترجمهٔ کلام‌اربعین حضرت علی)، (حلیهٔ سلطانی) وبعض احادیث شریفه ترجمه و شرحلرینی حاوی (سرمایهٔ نجات) ایله (علم طبقات الارض) ، (ترجمهٔ نصایح افلاطون) وسائره‌در . اشعاریده واردر .

استانبول کتبخانه‌لرینك اسامیٔ کتبنی حاوی اولمق اوزره ترتیبنه باشلایه‌رق جلد اولنی اکمال ایتدیکی اثرینك بر نسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده (الاثارالعلیة فی خزائن الکتب) اسمیله موجود اولوب اثارینك الك بیوکی‌در . و (طبقات الارض) ی مصرده مطبوعدر . بو اثرده شمدیکی تدقیقات فنیه‌یه مغایر بعض ماده‌لر وارسه‌ده شایان استفاده نقاطی‌ده واردر .

فوزی مذیل افندی « فلبلی ـ درس وکیلی »

افاضلدن بر ذات اولوب مدت مدیده درس وکالتنده بولوندیغندن ناشی بین‌العلما (فلبه‌لی درس‌وکیلی خواجه افندی) شهرتیله بنام ایدی . مؤلفات مطبوعه‌سی (حاشیهٔ جدیده علی‌شرح عصام‌الفریدة) وعلم‌اصولدن (توشیح‌الاصول) وعلوم آلیه‌نك کافه‌سندن‌باحث (حدائق‌الامتحان)

تفصیلی تواریخ عثمانیه‌ده مذکور اولدیغی اوزره مع‌التأسف صفت علمیه‌سیله متناسب اولمیان احوال اخیره‌سندن ناشی (١١١٥) ده ادرنه‌ده اجل قضایه اوغرامشدر . بعدالسیاسه جسدینك طونجه نهرینه آتیلدیغی (شیخی) ده و تاریخ راشددده محرردر . ایکی دفعه مسند مشیخته نائلیتدن دولایی (جامع‌الریاستین) دینمشدی . آثاری (ترجمهٔ روضهٔ خطیب قاسم)، (مجموعهٔ فتاوی)، (حاشیهٔ بیضاوی)، (نصایح الملوك)، (ریاض‌الرحمه)، (لطائف نامه ـ سلطان مصطفی خان نامنه‌در)، (اذکارالابکار)، (حاشیه علی‌سورة نبأ علی‌العصام)، (تعلیقات‌علی شرح‌العقائد علی‌الخلخالی). تاریخچه مدخول اولمقله برابر جامع ، کتبخانه کبی بعض خیراتی واردر.

تاریخ‌عثمانیده « ادرنه وقعه‌سی» نامیله معروف‌اولان وقعه صاحب‌ترجمه‌نك خطیئاتنه عطف اولونمقده‌در . مورخین فصلنده (شفیق) افندینك ترجمهٔ حالنده بو ماده‌یه دائربراز ایضاحات واردر .

کندی ترجمهٔ حالنه دائر یازدیغی اثرك بر نسخه‌سی عاشر افندی کتبخانه‌سنده‌در .

فطری ابراهیم « ادرنوی »

محدثین عظامدن بر فاضلدر . تألیفنه موفق اولدیغی (بخاریٔ شریف) شرحی بو مدعایه دالدر . (تحفة‌النبی) اسمیله حدیث‌اربعین شرحی‌ده واردر . (١١٣٥) تاریخنده ادرنه‌ده وفات ایده‌رك (بوجوق تپه) قبرستانینده (قواق قپو) نام محله دفن اولوندی .

فیض‌الله نافذ افندی « لوزیقی زاده »

فضلای قضاتدن بر ذات اولوب شیخ‌الاسلام محمد افندینك مخدومی‌در . نیابتله بر خیلی سیاحتدن صوکرا استانبوله عودتله (١١٨١) ده رحلت ایتدی . ایوبده کوچك امیر افندی قارشیسنده‌مدفوندر . فقهدن (درة‌المحاکمات) اسمنده براثری وبعض آثاره حواشی وبرمقدار اشعاری واردر .

فرّخ اسماعیل افندی

فضلای شعرادن ومتفکریندن برذات اولوب قریمی‌الاصلدر . (مثنویٔ شریف) ك جلد سابعی ظنیله تحیفی‌یه ذیلاً یازدیغی منظوم جلد سابع ترجمه‌سیله ترکی‌العباره مفید ومختصر

قانونی سلطان سلیمان خانك دیوانی جمع وترتیب ایدن‌دخی بوذاتدر . غیر مطبوع بویوك دیوانی واردرکه برنسخه‌سی‌مغنیساده چاشنیگیر کتبخانه‌سنده‌منظورم اولدی . شو بیت جملهٔ اشعارندندر.

(دنیادهٔ مرده‌لری صانمه عبور ایله‌دیلر)
(یاتدیلر آرقه‌لری اوزره حضور ایلدیلر)

اخلاق اسمنده‌کی تألیفنك بر نعتندن :

وصفنك اجمالیدر تفصیل حال کائنات
قال‌ایله ای‌دل‌خدا قطعاً بیلنمز سوزی کس

دیکر بر نعتندن :

بر دمده کچدی عالمی وماوراسنی — بی شك وشبهه کوردی جمال خداسنی
شق ایتدی بدری شرعله اثبات ایلدی — خلق ایچره ایکی شاهد ایله مدعاسنی
طاووس باغ قدس‌دخی سدره‌ده اوچار — اول بولدی قرب کلشننك منتهاسنی
خیل‌رسل اوکنجه‌یورور عسکری‌درر — سلطان اودرکه صکره‌دن آچدی لواسنی

شعرای عثمانیه ایچنده ابتدا تخمیس وتسدیس یازان بو ذات اولدیغنی تذکرهٔ شعرا صاحبی ریاضی افندی بیان ایدیور . طریقت مولویه‌یه نسبتی و (یوسف سینه چاك) و (شاهدی) و (شمعی) ایله مصاحبتی اولدیغنی (سماعخانهٔ ادب) روایت ایله‌یور .
سلطان سلیمان قانونی‌نك اوصاف واحوالنی‌ده (اخلاق سلیمانیه) اسمیله نظماً بیان ایتمشدر .

فرع بن عبدالمحسن افندی

فضلا وارباب‌قلمدن برذات اولوب (موره) لیدر. موضوعات‌العلوم طرزنده (خیارالمعقول ومعیارالمنقول) اسمنده قیمتدار براثری واردرکه برنسخه‌سی (خالص افندی) کتبخانه‌سنده موجوددر . بو اثرینی بیك تاریخنده (شریف ابی‌البرکات) نامنه تألیف ایتمشدر .

فیضه‌الله افندی « شیخ‌الاسلام »

اذکیای علمادن اولوب (ارضروم) لیدر. اکمال‌تحصیلدن صوکرا استانبوله کله‌رك آتی‌الترجمه وانی محمد افندی‌یه داماد اولمش وبو سایه‌ده تمیز ایده‌رك شیخ‌الاسلاملغه قدر ارتقا ایلمش‌سه‌ده

علامهٔ مشار الیهك اولادی شونلردر . محمد شاه ، یوسف بالی ، حسن پاشا ، اخی یوسف ، خلیل پاشا ، ام کلثوم .

فتح‌الله شیروانی

فضلای ریاضیوندن اولوب سلطان مراد ثانی دوری رجالندندر . باشلیجه مؤلفاتی (حاشیهٔ تلویح) ، (حاشیهٔ مواقف) ایله ریاضیاتدن (شرح اشکال تأسیس) ، (حاشیهٔ شرح چغمینی) وسائره‌در .

سمرقنده کیده‌رك علوم شرعیه‌یی سید شریفدن وعلوم ریاضیه‌یی علی قوشجی‌دن تعلم ایله‌مشدی . (۸۵۷) ده وفات ایلدی . قبری وطن ثانی اتخاذ ایتدیکی قسطمونی‌ده‌در .

(فتح‌الله زاده) شهرتیله بنام اولان مخدومی‌ده (شرح مفتاح‌الغیب) ، (حاشیهٔ تلویح) کبی آثاریله فاضل ابن فاضل اولدیغنی اثبات ایله‌مشدر .

خواص قرآن کریمه دائر قرق‌ایکی باب‌اوزره مرتب (مفتاح‌النجاة) اسمنده‌کی اثر صاحبی اولان (محمد بن محمود) ایله فقهدن (مفتاح‌السعادة) مؤلفی (کمال‌الدین) ده (شیروان) دن یتیشن فضلادندر .

فوری احمد افندی

علمای شعرادن بر ذات اولوب (دراج) لیدر . صبی ایکن غزاة عثمانیه الله اسیر دوشه‌رك استعداد طبیعیسیله تحصیل علم ایتمش وعالم معناده محی‌الدین عربی حضرتلری طرفندن کندوسنه تلقین دین اولنه‌رق اهتدا ایلمشدر . بعده طریق علمیه سلوك ایله بعض مدرسه‌لرده مدرس اولمش ومعیت سلطان سلیمانده نخجوان سفرینه دخی کیتمش ایدی . نهایت شام مفتیسی اولوب (روان اولدی بقا (جنان) دارینه فوری) مصراعیله (فوری برفت) جمله‌سنك ناطق اولدیغی (۹۷۸) ده وفات ایده‌رك شاعر اسحق چلبی یانده دفن ایدلدی . شعر وانشاسی وعلوم متداوله‌یه وقوفی اولوب تفسیر بیضاوینك بعض نقاطنه (درر غرر) ه حاشیه‌لری وسائر کتب تدریسیه‌یه تعلیقاتی و(علم خط) ه متعلق بر اثری والسنهٔ ثلاثهٔ اسلامیه‌ده کوزل اشعاری منظوم حدیث اربعین شرحی وعلم لغتدن (مفتاح‌المعانی) اسمنده فارسی‌دن توركیه بر اثری واخلاقه متعلق سلطان سلیمان قانونی نامنه (اخلاق سلیمانی) اسمنده بر تألیفی واردر .

علم خطه متعلق یازدیغی اثرك مقدمه‌سی (عقدالمنظوم فی ذکر افاضل‌الروم) ده مندرجدر.

(شرح على نصوص للشيخ صدرالدين قونوى)
(شرح على مفتاح الغيب للشيخ صدرالدين قونوى)
(تفسير فاتحه) .
[تفسير فاتحه‌نك مؤلف خطيله محرر نسخه‌سى درسعادتده چهارشنبه‌ده (مراد ملا) كتبخانه‌سنده مسوده‌سى‌ده محمود پاشا كتبخانه‌سنده‌در .]
(فصول بدايع لاصول الشرايع) [١]
يوز فندن باحث (انموذج العلوم)
(اساس التصريف)
(عويصات الافكار فى اختيار اولى الابصار)
(رساله‌ٔ اصول الدين فى اسرار الوصول واليقين)
(رساله فى بيان وحدة وجود)
(شرح ايساغوجى)
(حاشيهٔ ديباجهٔ اصول بزودى)
(حاشيهٔ تلخيص جامع اخلاطى)
(حاشيهٔ جعبرى)
(شرح متن فرائض سجاوندى)
(مهمات فنارى) اسمنده‌كى مجموعهٔ قيمتدار
(شرح مواقفه تعليقات) و(شرح مختصر مواقف)
(تعليقات على اصطلاحات التصوفية للقاشانى) در . آثار فاضلانه‌لرندن يالكز فاتحه تفسيريله (فصول بدايع) و (ايساغوجى شرحى) مطبوعدر . (انموذج) مخدومى محمد شاه طرفندن شرح اولونمشدر .

فنارى لقبنى بعضيلر (فنار) اسمنده ماوراءالنهرده برقريه‌دن اولمق اوزره نقل ايدييورلر . بعضيلرده پدرلرينك (فنارجيلك) صنعتيله متوغل اولديغنه حمل ايدييورلر .

بروسه وفياتى مبين اولان (كلدستهٔ رياض عرفان) ك يازمه بر نسخه‌سنك كنارنده ايسه صاحب ترجمه‌نك امير سلطانه تقديم ايتديكى مصنع بر فناردن ناشى سلطان مشاراليه طرفندن فنارى تلقيب ايدلديكى كورولمشدر .

---

[١] متن بزدوى‌يى منارى و امام فخرالدين رازينك محصولنى وابن حاجبك مختصرنى وزبدهٔ معتبرات اصولى بالتمام جامع اولوب مخدوم فضائلوسوملرى محمد شاه طرفندن تحشيه ايدلديكى كبى شيخ يوسف مغربى طرفندن‌ده اختصار اولونمشدر .

« غ »

غواص افندی « سوکه‌لی »

علوم عربیه‌ده اکتساب رسوخ ایله‌ین فضلادن اولوب (سوکه) لیدر . بعض مرویاته کوره مخلصلری (خواصی) در . اظهار شارحی (اطه‌لی) مرحومك استادی اولدیغی مرویدر . (سوکه)ده مدفون اولوب‌سنك مزارنده‌یازیدن‌اثر یوقدر. آثارندن علم‌فقهدن (ملتقی)وعلم‌نحودن (کافیه) شرحی اولدیغی مرویدر .

غلطه‌لی محمد افندی

ارباب علم وقلمدن برذات اولوب علمادن (ابراهیم) افندینك اوغلودر . (٩٩٤) تاریخنده (سورهٔ یوسف) ه یازدیغی تورکجه تفسیری مطبوعدر . بواثرنده (سورهٔ هود) ایله سورهٔ ابراهیم) ه‌ده آیری آیری تفسیریازدیغنی بیان ایدییور. آثارسائره‌سی‌ده اولدیغی آکلاشیلیورسه‌ده کوروله‌مدی . اخی چلبی متولیسی ایدی .

« ف »

فناری شمس‌الدینه محمد بن حمزه « مد »

احاطهٔ علمیه‌لری مثل سائر حکمنده اولان وجودیله افتخار اولونور اعاظم وافاخم علمادن‌اولوب تحصیللری آناطولیده (علاءالدین‌اسود) و (جمال‌الدین آقسرایی) ایله مصرده (شیخ اکمل‌الدین) حضراتندندر.

غازی خداوندکار زمانننده برنجی دفعه اولمق اوزره شیخ‌الاسلام‌لق رتبهٔ علیاسیله کامران اولمشلردر .

وفات عالیلری (جنة‌الفردوس) ترکیبی اولان (٨٣٤) تاریخنده اولوب قبرمبارکلری بروسه‌ده بنا کرده‌لری‌اولان جامع‌شریف حظیره‌سنده‌در. وفاتلرنده‌اون‌بیك مجلد کتابلری ظهور ایتمشدر.

صدرالدین‌قونوی خلفاسندن اولان پدرعالیلری مولاناحمزه‌دن اکبریه عبداللطیف‌قدسی‌دن زینیه حامد قیصری‌دن اردبیلیه طریقتلرینه منسوب ایدیلر. الیوم مزار مبارکلرنده مشاهده اولونمقده اولان طاشده زینیه علامتی مشهوددر . مؤلفات علیه‌لری یوزی متجاوز اولوب مشهورلری شونلردر :

آثار مطبوعه‌لری:

١ — رومانیا، بلغارستان ، صربستان ، یونانستان ایله بوسنه وهرسك وقره‌طاغده بولنان اهالیٔ اسلامیه‌نك خصوصات مذهبیه‌لرینه دائر با امر مشیختپناهی قلمه آلنان رساله .

٢ — شرقی روم ایلی ایله بلغارستانده بولنان جماعات اسلامیه‌نك امور وقفیه‌لریله مفتیلری وجماعت مجلسلری حقنده تعلیماتدر .

٣ — مجلهٔ احکام عدلیه شرحی — متفرق صورتده مکتب حقوقك مرحومدن تدرس ایدن طلبه‌سی نزدنده موجوددر .

٤ — مکتب حقوقده تدریس ایلدیکی اصول فقه (١٣٠٧) تاریخنده‌طاش‌باصمه‌سی اوله‌رق طبع اولونمش‌ایسه‌ده موجودی قالمامشدر . مؤخراً برمقداری‌ده ورثه‌سی‌طرفندن طبع ایدلدی.

فقط بو تقریرلر نقصان قالمش ایسه‌ده قیمت شناس وفضیلتلی تلمیذلرندن حاجی عادل بك افندی طرفندن ضبط اولونان تقریرات فاضلانه‌لری (صراط مستقیم) اسمنده‌کی مجلهٔ علمیه‌یه تفرقه ایدلمك صورتیله و (١٣٢٦) تاریخنده بویوك صحیفه‌لی (٥٥٨) صحیفه اولمق اوزره آیریجه کتاب اوله‌رق نشر ایدلمشدرکه حکمت حقوق اسلامیه ایله متوغل ذواته الزم آثار نفیسه‌دندر . بو اثرك مدخلنده صاحب ترجمه‌نك حیات علمیه‌سنك بر نبذه‌سی مندرجدر .

ابیاتندن :

چلهٔ وحدتی منصور کبی چکمش یوغیدی
اسمی حلاج‌ایدی آخراوده قیردی کیریشی

حکیمانه بر غزلی :

تزاحم ایتسه‌ده اسباب تأثیری هدر در هپ — امور خلق عالم بستهٔ حکم قدردر هپ
بساط کائناتی‌اویله کوردمکه جهان‌درخواب — همیشه کفت‌وکو افسانهٔ بی‌پاوسردر هپ
رك غنجه کبی پای نکه پرخون اولمازمی — بزه خارستم بو کلستانده نیشتردر هپ
مطولدر معانیٔ بدیع حال دل شرحی — بیان‌سرکونین آ کەنسبت مختصردر هپ
ویررهرحادثه‌برشکل ایچون‌بیك صورت‌معنی — بواوضاع‌فلك‌حیرت‌ده عقل بشردر هپ
کتاب صنعه (حیدر) چشم دقتله نظر ایله — که هر سطرورق زیبندهٔ نقش‌عبردر هپ

ابیات حکیمانه‌لرندن :

ایدوب سرکشته اصحاب عقولی کردش کردون
نیچه روشندلی لغزیده پای غفلت ایتمشدر

عاطف محمد بك « قویوم‌اقلی زاده »

عصریمزده وجودیله افتخار اولنور ذکای فوق‌العاده اصحابندن فاضل مدقق بر ذات اولوب مصر ملاسی قویوجاقلی زاده‌عبدالرحمن نافذافندینك مخدوم‌فضائل موسومیدر. استانبولده‌تحصیلدن صوکرا مصر علماسندن صاحب‌التفسیر (شیخ ابراهیم السقا) نام ذاتدن‌ده آیریجه تفسیروحدیث تعلم ایله‌یوب درسعادتده تدریسه باشلایه‌رق اجارت ویرمکه موفق اولدی . آخر مأموریتلری اوقاف همایون مجلس اداره ریاستی ایدی . حیفاکه کنج دینه‌جك بر سنده ایکن (۱۳۱۶) ده وفات ایده‌رك سلیمانیه جامع شریفی حظیره‌سنه دفن اولوندی . تدریس ایلدکلری کتب عدیده هامشنده تعلیقاتی وبعض مباحثك حلنه دائر رساله‌لری کتاب شرکتك نهایتنه قدر مجله شرحی واراضی قانونی شرحی واخذ علوم ایتدیکی فضلانك سلاسل علمیه‌لرینی مبین (الامداد بمعرفة علوالاسناد) اسمنده‌کی رساله‌لری مطبوع اولان آثار فاضلانه‌لری جمله‌سندندر . (قویوجاق) آیدین جوارنده بر ناحیه‌در . ترقیات غربیه‌دن‌ده خبردار افاضلدن غایت فطین بر ذات ایدی .

ابیات حکیمانه‌لرندن :

ارتفاع قدر ایچون لازم تواضع آدمه
شمسی کورکیم سایه‌سن صالمش آیاقلر آلتنه

علی حیدر افندی « حیدر ملا - بوبوك حیدر افندی »

صدور عظامدن فقیه ، فاضل ، ادیب ، تاریخشناس ، نکته‌دان بر ذات اولوب ترجمهٔ حالی مشایخ فصلنده مذکور (حضرت‌نصوحی) احفادندندر . مجلس کبیر معارف ریاستی‌ایله روم‌ایلی شرقی جماعت اسلامیه‌سی ناظرلغی عهدهٔ فاضلانه‌لرنده ایکن (۱۳۲۱) تاریخنده ارتحال ایده‌رك جد عالیلری نصوحی افندی درکاهنه دفن اولوندیلر . ادبیات عربیه وعثمانیه‌ده بهرهٔ تام اصحابندن ایدیلر. طبیعت‌شعریه‌لریده شایان تقدیر اولوب دیوان تشکیل ایده‌جك درجه‌ده اشعاری واردر.

وعشره‌يه دائر تورکجه (زبده) نامیله بر رساله ، واواخر عمرینه تصادفله تاتمام قالان (قاضی بیضاوی) تفسیر شریفی حاشیه‌سندن عبارت اولمق اوزره اون درت دانه‌در .

عمر حلمی افندی

(مجله) جمعیتی تشکیل ایدن فقهادن اولوب استانبول فقهای بنامندن (قرین‌آباد) ی خواجه (عبدالرحمن) افندی مرحومك مخدوم فضائلوسومیدر. مشاهیرعلمادن تیکوشلی یوسف افندینك حلقهٔ تدریسنه مداومتله علوم آلیه وعالیه‌یی اکمال ایتدی .

(١٣٠٨) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (فاتح) ده ودیعهٔ خاك مغفرت قلندی .

آثار مطبوعه‌لری :

(احکام‌الاراضی) (کتاب‌الدیات) ه عائد (معیارالعدالة) ایله (اتحاف‌الاخلاف فی احکام الاوقاف) درکه بواثر فرانسزجه‌یه‌ده ترجمه اولونمشدر .

(احکام‌الاوقاف) اوقافك نه‌دیمك اولدیغنی بیلمه‌لری لازم‌کلن بالعموم اوقاف مأمورلریله متولیلره الزم تورکجه‌براثردر .

عبدالنافع عفت‌افندی « رمضانه‌زاده »

آطنه مفتیٔ اسبق اسحق افندینك حفیدی اولوب فضلا وادبای عصرك سرآمدانندندر . اخر مأموریتی انتخاب مأمورین قومیسیونی ریاستی ایدی . (١٣٠٨) تاریخنده قطعهٔ حجازیه‌ده ارتحال ایتدی . طاشده مدفوندر .

آثار مطبوعهٔ ترکیه‌سی :

(ترجمهٔ مطول ـ النفع المعول فی ترجمة التلخیص والمطول) ، (ترجمهٔ نخبةالفکر من اصول الحدیث) ، (منتخبات رسالهٔ قشیریه‌من‌التصوف والاخلاق) ، (ترجمهٔ برهان کلنبوی‌من‌المنطق) ، (ترجمهٔ تلخیص‌المسمی بروضة الفصاحة) وسائره‌در .

(نافع الاثار نوباوهٔ ثمارالاسمار) اسمنده ایکی قسم اوزره مرتب اثرلری‌ده محاضرات واخلاقه عائددر . اشبو آثاردن بتخصیص ایکی جلد مطول ترجمه‌سی علوم عربیه‌ده‌کی بهرهٔ کلیلرینه شاهددر . مؤدب ومتواضع ایدی . آثار شعریه‌سی‌ده چوقدر .

و « ان كانت الشمس طالعة فالنهار موجود . . » كبى محدود بر قاچ مثال وموضوعه منحصر قالان وعادتاً اقسام قياسه عائد بونلرك خارجنده موضوع ومثال بولونميه جغنه دائر حاصل اولان ذهاب ناقصى فاتحهٔ شريفه ايله منطقك (دلالت) بحثنك هر برندن متنوع اون بيك قياس يابيله بيله جكنه وبناءً عليه هرهانكى لسانده اولورسه اولسون هيچ برسوزك ، هيچ برعبارهنك منطق خارجنده اولاميه جغنه دائر سرد ايلهديكى براهين منطقيه ايله تصحيح واثبات يلدى .

همان هرسنه ممالك اسلاميهنك هرطرفندن ـ اكثرى مجاز ذوات اولمق اوزره ـ يوزلرجه طالب علم حلقهٔ تدريسنه داخل اولوردى . سنهٔ تدريسيه ابتداسنده مخاطبنه هيچ بر كتاب استصحاب ايتديرمهدن منطقك خلاصهسنى الك غبى بر كيمسهنك آكلايه بيله جكى طرزده تقرير ايدر ، صوكرا صيرهسيله تصورات وتصديقاتك الك لزوملى بحثلرينى ، اونلره تردفاً ده علم كلامدن يا شرح عقائد نسفيى ، ياخود جلال الدين دوانى يى ، قرائت عشره وسبعه يى و بر مقدار تفسير شريف تدريس ايلهر ، هرسنه رجب ابتدالرنده اجازتنامه ويررردى . قرائت سبعه وعشره اوزره دفعاتله ختم قرآن عظيم الشان ايتمش وايتديرمش ؛ يكرمى يى متجاوز رمضان شريفده ختم ايله تراويح قيلديرمشدى .

هر هانكى علمى تدريس ايدرسه ايتسين ، كتاب طوتمقدن مستغنى هرقاچ ساعت تقرير وخطابهده بولونورسه بولونسون برلفظ ، ياخود عبارهيى مدار بيان وكلام ايدهرك تكرارلامق نقيصهسندن معرا ايدى .

(١٢٧٢) سنهسنده استانبوله كلهرك تصديقات حاشيهسنى جنتمكان سلطان عبدالمجيده تقديم ايتمش ، يوزلرا احسانه نائل اولمش ، مذكور حاشيه با ارادهٔسنيه مطبعهٔ عامرهده طبع ايدلمشدر.

(١٢٧٥) ده ولايت واسطهسيله تصورات حاشيهسنى تقديم ايتمهسيلهده با قيد حيات يوز اللى غروش معاشله تلطيف اولونمشدر .

(١٣٠٣) سنهٔ هجريهسنده آلتمش اوچ ياشنده اولديغى حالده ارتحال داربقا ايله پدرى يانده دفن ايدلمشدر .

مطبوع اثرلرى :

منطقدن عربجه (تصورات ، تصديقات ، فناري وايساغوجى حاشيهلرى) ايله تورکجه (منطق زبدهسى) وفن اداب مناظرهدن (حسينيه حاشيهسى) .

غيرمطبوع آثارى :

علم كلامدن (جلال الدين دوانى ، شرح عقائد نسفى ، خيالى) حاشيهلريله منطقدن (تهذيب المنطق) ، فن اداب مناظرهدن (ميرابوالفتح) ، نحودن (ملاجامى) حاشيهلريله قرائت سبعه

ناحیه‌سندندر . علوم رسمیه‌یی پدرندن تحصیل ایده‌رك درسعادته عزیمتله سیوری حصاری عثمان افندیدن انابت واخذ اجازته موفق اولدی . بوآره‌لق (دکزلی) ده اختیار اقامت و (١٢٧٢) تاریخنده دارعقبایه رحلت ایده‌رك (دره تکیه) نام محله دفن ایدیلن خلفای نقشبندیه‌دن (شیروانی حاجی احمد) مرحومك کریمه‌سنی تزوجله مقامنه قائم اوله‌رق تدریس وارشاده باشلادی .

١٣٠١ تاریخنده ارتحال ایده‌رك قائن پدری‌یانه دفن ایدلدی . (شرح علی قصیدة المعشرات للشیخ الاکبر) المسمی (بمأوی الرغائب فی مجد النصایح) ، (ترجمهٔ مفتاح المعیة فی طریقة النقشبندیه) ، (خلاصة المنطق فی شرح تهذیب المنطق) اسملرنده کی مطبوع و (ایها الاخوان) ، (مجلس عیدین) ، (رسالهٔ نطقیه) اسملرنده غیر مطبوع آثاری واردر .

عبد الستار افندی

علم فقه متخصصلرندن بر فاضل اولوب (قریم) لیدر . مدت مدیده درسعادت مکاتب عالیه‌سنده (فقه) تدریس ایله‌دی . (١٣٠٤) تاریخنده ایفای حج شریفی متعاقب (طائف) ده وفات ایتدی . مؤلفات مطبوعه‌لری : (شرح قواعد المجلة) ، (مدخل فقه) ، (تشریح القواعد الکلیة فی احکام الفرعیة العملیة) .

عبدالله افندی

حواشیٔ جدیده مؤلفی کلیلی خواجه زاده عبدالله انوری افندی

(١٢٤١) سنهٔ هجریه‌سنده حلب ولایتنه ملحق کلیس قصبه‌سنده تولد ایله‌یوب پدری عبدالرحمن افندیدن تکمیل نسخ ایله (١٢٦١) ده اجازتنامه آلدی ومشایخ نقشبندیه‌دن مولانا (محمدجان) حضرتلرینك خلیفه‌سی (بای‌تاز زاده حاجی عبدالله شاه سرمست ولی) افندیدن ده اکمال سلوك ایله‌دی .

بوندن صوکرا اجدادینك تدریسکاهی اولان کسیك مناره مدرسه‌سنده نشر علومه باشلایوب صرف نظریاتدن عبارت قاله‌رق هیچ بر تطبیقات کوره‌مه‌ین نظریات منطقیه‌یی تطبیقاته توفیق ایده‌رك اوزمانلره قادار منطقك یالکز عربجه‌یه عربجه کتابلره منحصر ومخصوص اولماسی کبی حاصل اولان فکر ضعیفی اساسندن چوروته‌رك تدریس اثناسنده یاپیلان قیاسلرك الك چوغنی تورکجه عباره ایله متنوع موضوعلردن ترتیب وتطبیقه موفق اولدی .

وبو وجهله قواعد منطقیه‌یی تطبیق ایچون مدارسده یاپیلان و « العالم حادث . لانه متغیر .. »

اسمنده‌کی مطبوع اثردرکه لسان عثمانینك باخصوص صرفیله برازده نحوینه دائر قواعد متینه‌یی محتویدر . قواعد عثمانیه‌ایله متوغل ذواته الزم آناردندر .

عبدالعزیز احمد افندی

علماء قضاتدن برذات اولوب (بابا قلعه) لیدر . (١٢٧٧) تاریخنده غلطه قاضیسی ایدی .

(مناسك حج ـ تحفة‌المؤمنین)، (موضح‌التحفة)، (دائرة‌المؤمنین فی‌النکاح والطلاق)، (نجات المؤمنین فی‌البیع والشرا) اسملرنده رسائلی مطبوعدر . (داود قارصی) نك اصول حدیثینی‌ده (مقرب‌الطالبین) اسمیله ترجمه وطبع ایتمشدر .

(هدیة‌المؤمنین فی‌اضحیة‌المسلمین)، (موضح‌التحفة علی‌العوامل)، (مواصلة‌المؤمنین)، (تحفة الطالبین ترجمة‌العوامل)، (توضیح‌التحفة فی‌تحفة‌العوامل) اسملرنده‌کی رسائلنی حاوی‌خط‌دستیله محرر اولان مجموعه‌سی فضلای عصردن بغدادی اسماعیل پاشـانك کتبخانه‌سنده‌در . حدیث اربعین شرحیله (مواهب‌العزیزیه) اسملرنده اثرلری اولدیغنی‌ده (دائرة‌المؤمنین) نهایتنده ذکر ایدییور .

علی بن عثمان اقشهری

علمای اعلامدن برذات اولوب آق‌شهرك (اوکه‌س) قریه‌سندندر . ترجمهٔ حالی سبق ایدن قره‌آغاجی رشدی احمد افندینك متمیز مجازلرندندر. تحصیلنی اکمالدن صوکرا آق‌شهرده تدریس وافتا ایله مشغول اوله‌رق (١٢٨٥) تاریخنده آق شهرده ارتحال ایله‌دی . آثار علمیه‌سنك قسم اعظمی مطبوعدرکه شونلردر .

(تلخیص‌الاساس ـ شرح‌بنا)، (شرح‌ابیات‌الکافیه‌والجامی)، (قیاسیة‌الفناری)، (مختصر دسوقی)، (شرح قصیدهٔ اثنی‌عشریه) ، (شرح رسالة‌الوضعیه العضدیه) ، (شرح اداب‌البرکوی)، (قصیدهٔ لامیه من‌الکلام) ، (شرح رسـالهٔ طاش کوپرو من‌الاداب) در . (١١٨١) ده وفات ایدن (جامع‌الفرائد) صاحبی مصطفی کشفی افندی‌ده (آق شهر) دن یتیشن علمادندر .

عثمان عبدالمنان افندی

علما ومشایخ نقشبندیه‌دن بر ذات اولوب (صندوقلی) قضاسنك (شینملو ـ چیوریل)

عارف افندی «شیخ الاسلام»

بش سنه‌یه قریب امور مشیخت اسلامیه‌یی حسن اداره ایله برخیلی نظامات وتنسیقاته ومکتب نوابك تأسیسنه موفق اولەرق (١٢٧٥) ده وفات ایله‌دی . (مشرب زاده حفیدی) شهرتیله بنامدر . ادرنه قپوسی خارجنده‌کی مصطفی پاشا درکاهی جوارنده مدفوندر . فاضل وعدل وحقانیتدن آیرلماز امور آشنا برذات‌ایدی. (جامع الاجارتین) عنوانلی اثرمشهوره‌برطاقم تطبیقات‌وتعلیقات علاوه‌ایده‌رك نشرایتدیکی کبی سابق‌الترجمه (ده‌ده) افندینك (سیاستنامه)سنی‌ده ترجمه ایله‌مشدرکه مطبوع وموجب استفاده‌در.

عاصم‌افندی «سید عاصم افندی»

ارباب علم ودانشدن برذات اولوب شهریدر . (تصوف ، حکمت ، تاریخ ، جغرافیا) وسائره‌دن باحث (حکمت‌نما) اسمنده تورکجه یازمه بویوجك براثری واردرکه باعث استفاده آثاردندر . بواثرینی (١٢٤٨) تاریخنده یازدیغنه کوره متأخرینندندر .

عبدالرحمن فوزی افندی «خواجه»

لسان عثمانی قواعدینی اساسلی برصورتده تدوینه همت بویوران برفاضلدر. بدایت تحصیلنی وطنی اولان (کوتاهیه)ده پدرندن نهایتنی‌ده درسعادتده امام زاده اسعد افندی مرحومدن اکمال ایله اللی تاریخنده آچیلان رؤس امتحاننده اثبات فضیلتله استانبول مدرسلکنه نائل‌اولمشدی.

برسنه صوکرا مکتب حربیه علوم عربیه معلملکنه تعیین اولنه‌رق (١٢٨٠) تاریخنه قدر ایفای خسن خدمتله تقاعد اولمش (١٢٨١) ده وفات ایده‌رك جوار حضرت خالده واقع عبدالودود مرقد شریفی قربنه دفن اولونمشدر . مکتب حربیه‌ده (کتابسز) شهرتیله بنام اولوب ریاضیون عثمانیه‌دن مصطفی پاشا بوذاتك مخدومیدر .

آثارینك باشلیجه‌سی (١٢٦٣) تاریخنده تألیف ایتدیکی (مقیاس‌اللسان وقسطاس‌البیان) [١]

---

[١] فؤاد وجودت پاشالرك ترتیب وتألیفنه همت بیوردقلری قواعد عثمانیه کتابنه مأخذ اولدیغی مروی اولان والسنهٔ شرقیه علماسندن (رودهوس Radhanre) اسمنده‌کی انکلیزك اثری اولوب (١٨٤٦) تاریخ میلادیسنده قسم جزئیسی تورکجه اولەرق اساساً فرانسزجه اولمق اوزره :
grammaire raisonnée de langue Ottomane طبع اولونان اثر دخی لسان عثمانی قواعد صرفیه ونحویه‌سنه دائر یازیلان آثارك اسکیلرندندر . انجق (رودهوس) وفیق پاشا مرحومك لهجهٔ عثمانیه‌سیله اوزبکلر شیخی سلیمان افندی مرحومك جغتای لغاتی بنمسه‌مسنه پك اینانیلاماز چونکه مشارالیهمانك علم‌لغته اولان وقوف تاملری مومی الیهك واهی ادعاسنه مانمدر .

(١٦) ام‌العبر [عربی‌العباره بر جلد تاریخ عمومی اولوب ماردین ودیار بکر حوالیسیله قبائل اکرادك اخلاق واحوال تاریخیه‌سندن وبومیانده یزیدی طائفه‌سنك احوالندن باحثدر]

(١٧) مجموعهٔ فتاوا .

طبیعت شعریه‌سی‌ده اولوب بر خیلی اشعاری واردر .

عمرشوقی افندی «ماردینی»

فضلادن برذات اولوب آتی‌الترجمه (یوسف صدقی) افندی‌نك پدریدر . تحصیلنك بدایتنی مملکتی علماسندن (زینی‌زاده محمود) افندیدن تعلم ایتدیکی کبی نهایتنی‌ده (قیصریه) علماسندن (خواجه قاسم) افندیدن اکمال ایده‌رك وطننه عودتله تدریس وتألیفله امرار حیات ایله‌دی .

وفاتی (١٢٦٨) تاریخنده‌در .

آثاری غیرمطبوع اولوب باشلیجه‌لری بروجه‌آتی‌در :

(مجموعهٔ فتاوی) ، السنهٔ ثلثه اوزرینه (دیوان)، (منیة‌المصلی ترجمه‌سی) ، عروضدن (کافی شرحی) طبدن فارسی براثرك ترجمه‌سیدر .

(مجموعهٔ فتاوا) سی مفتیلکی زمانینده ویردیکی فتاوایی جامع‌در. طریقهٔ قادری ورفاعی‌در.

علی‌عجابی‌افندی «یورغانجی‌زاده»

علماء مشهوره‌دن برذات اولوب (دکزلی) دندر . (شرح عروض اندلسی) ایله (شرح شاهدی) کبی آثاری اولدیغی (دکزلی) ده تحقیق ایدیلدی .

وفاتی سنك مزارنده محرر شو : (١٢٥٣) رحلتی (فاتحه وهم سورهٔ اخلاص بخوان) تاریخنده‌در . آتی‌الترجمه یایا کویلی (حاجی احمد) افندی باشلیجه مجازلرندندر .

(دکزلی) نك براسمی‌ده (لاذقیه) اولدیغی سیاح مشهور (ابن بطوطه) نك (تحفة النظار فی‌غرائب الامصار وعجائب الانظار) اسمنده‌کی سیاحتنامه‌سنك برنجی جلدینك (٢١٧) نجی صحیفه‌سنده وترجمهٔ شقایقده مرکز افندی بحثنده مصرحدر . اساساً لاذقیه‌نك اسمی‌ده دکزلی‌یه برساعت مسافه‌ده الیوم خرابهٔ جسیمه‌سی مشهود اولان قدیم (لائودیقیا) شهرندن آلنمه‌در .

---

(٢٨) شرح ميزان القراء العشرة .

(٢٩) (تذكرة الرماة) : فضائل رمى ايله تعليم و تعلمى حقنده كى قرق حديث شريفك ترجمه لرينى جامع اولان بو اثر ، سلطان محمود عدلى نك قهوه جى باشيسى (مصطفى كانى بك) طرفندن ترتيب وتأليف اولونوب (١٢٦٣) تاريخنده طبع ايديلن (تلخيص رسائل الرماة) ك مقدمه سنده محرردر .

عبد السلام افندى « سيد عبد السلام افندى »

فولندن بر ذات اولوب (ماردين) ليدر . تحصيلى ماردين ، ديار بكر ، حلب ، شام ، مصر ، استانبول ده در . اكمال تحصيلدن صوكرا مملكتى مفتيلكنده بولونه رق افتا وتدريسده بولوندى . (١٢٥٩) تاريخنده ارتحال ايده رك (تكيه) محله سنده (ابراهيم بك) حظيره سنه دفن اولندى . آثارى غير مطبوع اولوب بر مقدارى بروجه آتى در :

(١) شرح الفاتحة الشريفة [بحروف مهملة من صناعة فن البديع قدمها لوالى بغداد على رضا پاشا]

(٢) رساله فى الصفات .

(٣) رساله فى الرد على الطاعنين فى اعجاز القرآن .

(٤) رساله فى عدم جواز الاعتقاد بالقرطاسية والتسخير وما اشبه .

(٥) رساله فى مسائل اثنى عشر المنازع فيها بين ابى الحسن الاشعرى وابى منصور الماتريدى.

(٦) القيراطية الصغرى فى الفرائض .

(٧) القيراطية الكبرى فى الفرائض .

(٨) كتاب فى علم البيان .

(٩) حاشيه على الحاشية اللارية فى الحكمة .

(١٠) خلاصة المنطق .

(١١) زوال الترح فى شرح منظومة ابن فرح فى اصول الحديث .

(١٢) كتاب اسماء رجال الحديث وتراجم احوالهم .

(١٣) شرح نوابغ الكلم من بلاغات الزمخشرى .

(١٤) الشافى فى شرح الكافى فى علمى العروض والقوافى .

(١٥) مختصر معاهد التنصيص على شواهد التلخيص .

(٤) (ملاعلى القارى) نك جمع ايتديكى ايكى كلمه‌لى احاديث اربعينه (منحة البارى) اسميله شرح .
(٥) مهماندار حضرت رسالتپناهى حضرت (خالد بن زيد الانصارى) دن مروى اولان اولان احاديث شريفه‌نك ترجمه وشرحى .
(٦) (ولى الدين) افنديمك (١٠٩٩) تاريخنده جمع ايتديكى احاديث قدسيه‌يه شرح .
(٧) فضلادن (آماسيه) لى (عاكف زاده) نك (مرآت الناظرين) اسمنده‌كى اثرينه شرح .
(٨) مناقب (ابوالحسن الشاذلى) ترجمه‌سى .
(٩) سلوك نقشبنديه‌يه دائر (خادمى) مرحومك رساله‌سنك ترجمه‌سى .
(١٠) (سلسلة الذهب) ك شرح عربى‌سنك ترجمه‌سى .
(١١) (مستجى زاده) مرحومك (فضائل جماعت) رساله‌سنك ترجمه‌سى .
(١٢) آداب المسافرين (حضرت خالدك مناقبيله آداب زيارتندن باحثدر) .
(١٣) هدية الحجاج ـ مناسك حج .
(١٤) تحفة الامام فى فضائل الصيام .
(١٥) جوار تربهٔ (خالد) ده مدفون اولان ذواتك مناقبنى مبين (احكام المسافرين فيمن دفن فى جوار ابى ايوب) .
(١٦) نحودن (محرم)ك تكمله‌سى .
(١٧) (فوايح الاذكار) اسميله (شرح اظهار) .
(١٨) حاشيه على الخيالى .
(١٩) نحودن (امتحان الاذكيا) شرحى [ناتمامدر] .
(٢٠) مفتاح السعادة المدينة ـ فضائل مدينهٔ منوره .
(٢١) محمودية .
(٢٢) مجموعة الفوائد .
(٢٣) (حياتى) افنديمك جمع ايتديكى احاديث اربعينه شرح .
(٢٤) رحمانية من التفسير .
(٢٥) ايقاظ القراء .
(٢٦) نصايح الملوك .
(٢٧) امام سيوطى تلاميذندن (احمد الانصارى) نك اثرى اولان (نفحات العبير السارى فى فضائل ابى ايوب الانصارى) ترجمه‌سى .

كندیسندن صوكرا میدان فضیلتده اوكبده برذاتك كورولمدیكنی مورخ فاضل (جودت پاشا) تاریخنده ذكر ایدییور . مدت مدیده فاتح مدارسنده اختیار انزوا ایلهدی .

(علی قوشجی)نك علوم عربیهنك همان كافهسندن باحث اولان (عنقود الزواهر) ینه یازدیغی مطبوع شرحدن فضلی مستبان اولور .

بعض تعلیقاتیده واردر . (١٢٥٢) تاریخنده وفات ایدهرك ادرنهقپوسی خارجنده (ابراهیم حلبی) مرحومك یانه دفن ایدیلدی . برمدت سرای همایون معلملكنده بولوندیلر .

عبدالله ایوبی

رئیس القراء عبدالله بن محمد صالح ایوبی

افاضل عثمانیهدن برذات اولوب (ایوب سلطان) محلهسندندر . علوم آلیهیی زمانی مشاهیر فضلاسندن وعلوم عالیهیی شیخ الاسلام حمیدی زاده مصطفی افندیدن تعلم ایدهرك علی الاصول اخذ اجازت ایتدی . برآرالق فاضل ذوفنون (كلنبهوی اسماعیل افندی) مرحومدن (كرماستیلی یوسف افندی) نك علم اصول فقهدن (وجیز) نام اثرینی تدرس ایلدی . وعلم قرائت قرآن متخصصلرندن ابراهیم وصالح افندیلر مثللو حملهٔ قرآندن سبعه عشره ، وجوه تعلم ایتدیكی كبی كبرای نقشبندیهدن (مراد بخاری) درگاهی شیخی (محمد افندی) یهده انتساب ایدهرك بعده نشر علوم وتألیف آثاره باشلادی . بو وجهله اوقاتكذار ایكن (انتقل معلم قرآن الحكیم) تركیبنك ناطق اولدیغی (١٢٥٢) سنهٔ هجریهسنده ارتحال ایلهیوب حضرت (خالد) (رضه) ك قدم جهتندهكی پنجره كنارینه دفن ایدلدی .

ترجمهٔ حال عالیلرینك تفصیلی (الولدصنوابیه) سرینه مظهر اولان مخدوملری (ملاافندی) شهرتیله بنام (محمد امین) افندینك آثار فاضلانهلرندن (كلشن مشایخ سلاطین) نام اثر قیمتدارنده مذكوردر .

مؤلفات فاضلانهلری :

(١) تفسیرسورهٔ فتح .

(٢) مجالس المواعظ .

(٣) امام شاطبینك عدآی القرآن حقندهكی (ناظمة الزهر) قصیدهسنه (لوامع البدر) اسمیله شرح .

آثاری :

(حاشیهٔ فناری ، حاشیه علی الجلال ، حاشیه علی الخیالی ، حاشیه علی التهذیب ، حاشیهٔ آداب میری) در .

عبدالله افندی «تیره‌وی»

علوم عربیه‌ده اکتساب رسوخ ایله‌ین علمادن اولوب (تیره) لیدر . فرائضدن (سراجیه)یه (فوائد سراجیه) نامیله مکمل بر شرحی (وعملوا الصالحات) آیت کریمه‌سنده‌کی صالحات کلمه‌سنك مفعول مطلق اولدیغنه قائل اولدیغی (صرف ، نحو ، وضع، کلام ، حکمت ، الهی ، معانی ، اصول) علملرینه تطبیقاً شرحنه دائر رساله‌سیله (رسالة فی کرامة بنی آدم ، رساله فی قوله تعالی المال والبنون زینة الحیوة الدنیا ، رساله فی الاختلافات فی العقل ، رساله فی کلمة دون ، رساله فی حدیث احب الکلام الی الله سبحان الله والحمدلله ، رساله فی لااله الاالله ، رساله فی حدیث آخر مایخرج من قلوب الصدیقین حب الجاه ، رساله فی الخضر والالیاس ، رساله فی العلم ، رساله فی قوله تعالی انا نزلنا) اسملرنده رساله‌لری واردر . لسان تصوفه‌ده واقف اولدقلری اثرلرندن استدلال اولونمقده‌در .

بوولایت مشاهیر علماسندن اوده‌مشلی (چاقر احمد زاده) بدایةً صاحب ترجمه‌دن تعلم ایلمشدر . (١٢٤٩) تاریخنده (تیره) ده ارتحال ایله‌دی . استاسیوندن حکومته کلن یول اوزرنده‌کی اوفق قبرستانده مدفوندر .

سنك مزارنده عبارهٔ آتیه محکوکدر :

« مصنفیندن تیره‌وی السید عبدالله‌زهدی روح‌شریفلرینه فاتحه اهدااولنه ـا ١٢٤٩»

(١٢٥٥) ده وفات ایدن مخدومی احمد افندیده یاتنده مدفوندر .

نحودن (امتحان الاذکیا) یه حاشیه یازان (عبدالعزیز) افندی ایله و (٩٦٠) ده (سورهٔ تغابن) ایله (سورهٔ معوذتین) ه تفسیر یازان (رمضان بن محمدالشهیر بسعیی) و (١٠٠٠) ده (تیره) ده مفتی اولان فقهدن (بحارالزاخرة) شارحی (حاجی محمد) ده (تیره) دن یتیشن فضلادندر .

عبدالرحیم افندی «مواهب»

مشاهیر علمادن منتشالی (پالا بیق محمد) افندی مرحومك برادر فضیلتمندیدر .

(٥) (تحفهٔ لغت عربیه)

مبتدی و متوسطلرك لغات عربیه تعلمنی تسهیل مقصدیله یازلمش بر اثردر .

(٦) (تاریخ عثمانی)

زمانی وقایعنی جاوی ایکی جلد بر اثردرکه طرز تحریرینه دائر (جودت) تاریخنده براز معلومات واردر .

(٧) (ترجمهٔ مظهرالتقدیس بخروج طائفة الفرانسیس)

فرانسزلرك مصره دخوللرندن خروجلرینه قدر یومیه ظهوره کلن وقایع مصریه حقنده علماء مورخیندن (شیخ عبدالرحمن جبرتی) نك قلمه الدینی اثر تاریخیسنك ترجمهسیدرکه (١٢٤٨) تاریخنده وفات ایدهرك اسکدارده (حضرت نصوحی) درکاهنه دفن ایدیلن حکیم باشی (مصطفی بهجت) افندی طرفندنده ترجمه ایدلمشدر .

نتیجه : حضرت مترجم عثمانیلرك اولیای عرفانندن معدود باخصوص (قاموس) و(برهان) ترجمهلریله ایتدیکی خدمت علمیهسی اونودلماز بر همتدر .

عطاءالله محمد افندی

(شیخ الاسلام) شریف محمد افندینك مخدومیدر . (ابو اسحق زاده) شهرتیله بنامدر . (١٢٣٦) تاریخنده (کوزل حصار ـ آیدین) ده وفات ایتدی . جامع عتیق ساحهسنده مدفوندر . سکوتی مقالنه ، حلمی انفعالنه غالب ایدی . مرتب دیوانی تقریضات و منشأتی عقائد وهابیهنك رد وابطالنه دائر قاضیعسکر (علی زاده) افندینك رسالهسنه شرحی واردر .

فتاوادن (بهجه ، نتیجه ، فیضیه) نك الفاظ و عباراتنی تلخیص وتنقیحه همت ایلهمشسهده تفسیر بیضاویه یازدیغی ترکی حاشیهیی اتمامه موفق اولامامشدر . (برهان قاطع) ه کوزل بر تقریضی واردر . (علی القاری) نكده مناسك حجنی اختصار ایتمشدر .

عبدالله افندی «قیم زاده»

فضلای متأخریندن برذات اولوب (کنغری ـ چانغری) لیدر . آثارینك اك مشهوری بین العلما متداول اولان فناری حاشیهسیدر . (١٢٣٩) تاریخنده قدس شریف مولویتنی اکمالدن صوکرا یولده کلیرکن (شعور) نام محلده وفات ایلهدی .

خانه‌سی‌ده یانه‌رق بو وجهله‌ده فلکك سله‌سنه اوغرادیغی یازیلان بیتلرنده‌کی تلهفاتنه سبب اولان وقایعدندر .

وقعه نویسلك مأموریتنه تعیینی (١٢٢٢) سنه‌سی استعفا ایدن عامر بکدن صوکرادر .

آثار فاضلانه‌لری : (١) (ترجمهٔ قاموس)

متن اثرفاضل بیدانی (مجدالدین فیروز ابادی) آثار مخلده‌سندن اولوب التمش بیك ماده‌یی جامعدر. مؤلفك خط دستیله محرر نسخهٔ اصلیه‌نك خطهٔ یمانیه‌نك (زبید) قصبه‌سی کتبخانه‌سنده محفوظ اولدیغی مرویدر .

بواثر (٩٦٣)ده وفات‌ایدن مرکزافندی زاده شیخ احمد افندی طرفندن (بابوس) اسمیله وبر جلد کبیر اوزرینه ترجمه ایدلمش‌اولدیغی مشایخ فصلنده مذکوردر .

علماء عثمانیه‌دن (١٠١٠) ده وفات ایدن (داود زاده محمد) افندی طرفندن‌ده (الدراللقیط فی‌اغلاط القاموس المحیط) اسمیله تنقیح ایدلمشدرکه بونکده نسخه‌لری استانبول کتبخانه‌لرینك بعضیلرنده واردر .

عصر اخیر فضلاسندن لبنانی (فارس) افندینك (الجاسوس علی‌القاموس) اسمنده‌کی اثر مطبوعلری ذهولات قاموسی مبین اولمق دولایسیله دقایق علم لغتله متوغل ذوات ایچون باعث استفاده آثاردندر .

عاصم افندینك ترجمه‌لری برکره مصرده ایکی دفعه استانبولده طبع اولونمشدر .

(برهان قاطع) ترجمه‌سندن صوکرا بش سنه‌ده اکمالنه موفق اولدیغی بو اثر قیمتدارینی سلطان محمود عدلیه تقدیم ایده‌رك مظهر تقدیر ومکافات شهریاری اولمشدی .

(٢) (ترجمهٔ برهان قاطع) متن اثر (حسین بن‌خلف تبریزی) نك اولوب (هندستان) ك (کالکته) شهرنده طبع اولونمشدر . عاصم افندی بو ترجمه‌سنی شهید سعید سلطان سلیم ثالثه تقدیم ایده‌رك نائل تقدیرتاجداری اولمش وبو تقدیر جمله‌سندن اولمق‌اوزره مطبعهٔ عامره‌ده طبع اولنه‌رق نسخ مطبوعه‌سنك کندوسنه اعطا واحسانی فرمان بیورلمشدر.

(٣) (ترجمهٔ سیرحلبی)

سیر و غزوات پیغمبریدن باعث اولان متن اثر راغب پاشا خواجه‌سی شهرتیله بنام حلبی الاصل ابراهیم افندی طرفندن تألیف وعاصم افندی طرفندن ترجمه اولنمشدر .

(٤) (مرح‌المعالی فی‌شرح قصیدة‌الامالی)

متن قصیده مشاهیرعلمادن (سراج‌الدین علی بن عثمان اوشی) نك مسائل اعتقادیه‌یی مبین (قصیدهٔ امالی) شهرتیله بنام اولان منظومه‌سی‌اولوب صاحب ترجمه عاصم‌افندی‌طرفندن تورکجه ومفصل برصورتده شرح اولنمشدرکه متداول شرحلرك جمله‌سنه فائقدر .

ايدن پدرى (اسماعيل بن عاكف مصطفى) ده فضلادن برذاتدر. (مقسم الفنون) ، (قصائد ميميه وعينيه) جملهٔ آثارندندر .

مترجم قاموس احمد عاصم افندى

فضلا وادبادن متفنن ومتبحر برذات اولوب (عينتاب) ليدر . علوم آليه‌يى وطنى علماسندن عمر زاده حافظ وحاجى حسن زاده افنديلردن وعلوم عاليه‌يى مشاهير فضلادن صاحب تأليفات (خواجه نجيب) افنديدن تحصيل وفنون شعر وادبى پدرندن تكميل ايده‌رك (قالمادن خاك مذلته همان اى عاصم ـ عازم سوى سماساى ستانبول اولهلم) زمزمه‌سيله (١٢٠٤) تاريخنده استانبوله كلوب برمدت صوكرا ترجمه‌سنه موفق اولديغى (برهان قاطع) ه مكافاةً طريق علميه‌ده حركت خارج رتبه‌سنه نائل و (١٢٣٠) سنه‌سنده ترفيعاً (سلانيك) مولويتنه واصل اولدى . وبو مولويتدن معزولاً (١٢٣٥) تاريخنده اسكداردە نوح قويوسنده‌كى خانه‌سنده ارتحال ايله‌يوب خرمنلقدن مسكينلره كيدن يولك صاغ طرفنده‌كى سد اوزرينه دفن ايدلدى .

(١٢٥٨) تاريخنده وفات ايدن مخدومى خواجه حامد افنديده يانندە مدفوندر. كتابهٔ سنك مزارى بروجه آتيدر: ولنعم هذا قبر فاضل الزمان وحيد الدوران مترجم القاموس المحيط والبرهان القاطع ومترجم سير المنظومة الحلبى وشارح منظومة الامالى وصاحب التصانيف فى الفنون المتنوعه اعنى والدنا واستاذنا ابى الكمال الحاج السيد احمد عاصم العينتابى المأمور فى تحرير وقايع الدولة المحمودية العثمانية سابقاً رحمة الله عليه الى يوم البقا : لروحه الفاتحه (١٢٣٥)

لسان مادر زادیله برابر عربى وفارسى كبى ايكى اساسلى لسانه وقوف تامى وبو لسانلرادبياتنده‌كى اقتدار وكمالى شاعر نابى‌نك (ان اثارنا تدل علينا. فانظروا بعدنا الى الاثار) بيتى مصداقنجه كون كبى اشكاردر .

صدراسبق سعيد پاشانك (غزته‌جى لسانى) اسمنده‌كى رساله‌سنده فرانسزجه‌يه‌ده واقف اولديغى محرردر .

فقط مسلم انام اولان بوقادار فضيلتيله برابر من جهة الدنيا رفاه وسعادته نائل اولامديغى (رقيب ويارد نشكواسى يوقدر عاصم زارك. انك فريادى آنجق بخت ناهموار دندر هپ) (نجه برخدمت مخلوق ايله مخذول اولهلم . سائل حق اولالم نائل مسؤل اولالم) ترانه‌لرندن‌دە اكلاشيلمقده‌در كه بالوجوه شايان نظر بولونان بو نقطه طالعى سرنكون اولان بعض ارباب فضيلتى حسب البشريه دوچار تأمل ايتمكده‌در .

عينتاب اعياندن نورى پاشا وقعه‌سنده كتابلرى اشياسيله برابر تباه اولديغى واستانبولده‌كى

يدنجى باب

مركبات عنصريه‌يه دائر اولوب اوچ فصلدر :

برنجى فصل : معدنيات وكيفية تكوناتها .

ايكنجى فصل : نباتات .

اوچنجى فصل : حيوانات .

عصمت ابراهيم بك

فضلادن بر ذات اولوب ملاطيه‌لى رائف اسماعيل پاشانك مخدوميدر . دور مناصب علميه ايله روم ايلى قاضيعسكرى اولدى . اواخر عمرنده سليميه شيخى نقشبنديه‌دن (شيخ نعمة‌الله) افندى‌يه انتساب ايتمشدى . اوغلو حكمت بكك سويله‌ديكى (كوچدى عصمت بك افندى عالم ماهرايدى) مصراعنك دلالتى اولان (١٢٢٢) ده وفات ايده‌رك (اسكدار) ده (نوح‌قيوسى) قبرستانينه دفن ايدلدى . امام زمخشرينك (اساس‌البلاغة) سنك مجازياتنى اختصار ايده‌رك (الايجاز فى‌اختصاص‌المجاز) تسميه ايله‌دى . (حاشيهٔ فنارى) وسائره كبى آثارى‌ده واردر .

محرمك اون يدنجى جمعه كونى تولد ، ينه محرمك اون يدنجى كونى وفات ايتمشدى كه روز وفاتلرى يوم ولادتلرينه تصادف ايله‌ديكى اتفاقات غريبه‌دندر . احوال سياسيه‌يه‌ده واقف ايدى مكالمه‌لرده مرخص صفتيله بولنور ابراز لياقت ايدردى . طبيعت شعريه‌سى‌ده واردر . ترجمهٔ‌حالى شعرا فصلنده محرر شيخ‌الاسلام عارف حكمت بكك پدرلريدر .

عبدالرحيم بن اسماعيل (عاكف زاده ـ حفيد عاكف)

فضلادن برذات اولوب اماسيه‌ليدر . استانبول‌قاضيسى‌ايكن (١٢٢٣) تاريخنده‌وفات ايده‌رك شهزاده جامع شريفى حظيره‌سنه دفن ايدلدى . مؤلفاتى غير مطبوعدر . (شعلة‌اليقين) ، (عنوان المشايخ) ، (تقريب‌المبتدى) ، (سبيل‌السالكين) ، (مهمات‌صوفيه) ، (كتاب‌المشهودوالمسموع فى‌تراجم المشايخ والعلما) ، (مرآت الناظرين فى‌منبهات المتصوفة‌الطاهرين) در . طريقة نقشبندى اولدينى بر نسخه‌سى يحيى افندى كتبخانه‌سنده موجود (مرآت الناظرين) ك نهايتنده مذكوردر . برده (مجلة المحاكم) اسمنده فتاواسى واردر . (١١٩٢) تاريخنده وطنى اولان (آماسيه) ده وفات

ایکنجی باب

اولی العلم وذوی العقوله دائر اولوب ایکی فصلدر :

برنجی فصل : مباحث الملئکة وبیان اصنافهم .
ایکنجی فصل : مباحث الجن والشیاطین .

اوچنجی باب

مباحث انسانه دائر اولوب اوچ فصلدر :

برنجی فصل : مباحث النفس الناطقة وقوی الانسانیة .
ایکنجی فصل : مباحث بدن الانسان وبیان کیفیة ترکیبه وعجایبه .
اوچنجی فصل : مباحث اصناف الانسان و بیان تفرقهم فی اقطار الارض .

دردنجی باب

فلکیات ایله طبقات الافلاك وعناصره دائر اولوب درت فصلدر :

برنجی فصل : بیان فلك الافلاك والعرش والکرسی .
ایکنجی فصل : بیان الکواکب الثوابت والبروج الاثنی عشر ومنازل القمر .
اوچنجی فصل : الکواکب السبعة السیارة .
دردنجی فصل : مباحث الزمان وحرکة الافلاك .

بشنجی باب

عنصریات ایله کرات العناصره دائر اولوب درت فصلدر :

برنجی فصل : کرة النار واحوالها .
ایکنجی فصل : کرة الهواء .
اوچنجی فصل : کرة الماء .
دردنجی فصل : کرة الارض .

آلتنجی باب

اقالیم حقیقت وعرضیه یه دائر اولوب ایکی فصلدر :

برنجی فصل : خط استواء .
ایکنجی فصل : اقالیم سبعه .

(٨) رساله فى حق المسافر .
(٩) رساله فى الطب والقيافة
(١٠) رموز الحقايق وكنوز الدقايق فى الطب .
(١١) بديع النظام فى الجغرافيا .
(١٢) مختصر روامیز الاعیان .

*
* *

روامیز الاعیان حقنده تفصیلات

عربی العباره ، بش جلد کبیر اوزره مرتب اولان بواثر جسیمك مؤلف یازیسیله محرر ایکی طاقمدن بری (غلطه) مولویخانه‌سی کتبخانه‌سنده، دیکری (یره باتان) محله‌سنده کی (اسعد افندی) کتبخانه‌سنده موجود اولوب جلد اعتباریله حاوی اولدیغی مندرجاتنك خلاصهٔ فهرستی بروجه آتیدر :

جلد ١ : مناقب العلم وفضائل اهله وتفاصیل فنونه وذکر الملائکة والجن والشیاطین واصنافهم وبیان حقیقة الانسان وتفصیل الافلاك ومافیها وتفصیل العناصر والارض ومافیها من البحار والاقالیم ومافیها .
جلد ٢ : سیر محمد (صلعم) ومناقب اصحابه .
جلد ٣ : مناقب کبار تابعین وائمهٔ محدثین ومناقب امام اعظم وطبقات اصحابه .
جلد ٤ : مناقب امام مالك وطبقات اصحابه ومناقب امام شافعی وطبقات اصحابه ومناقب امام احمد بن حنبل وطبقات اصحابه .
جلد٥: طبقات الملوك الجاهلیة والملوك الاسلامیة والحکماء والشعراء وبیان ملل الناس ونحالهم.
ابواب وفصول اعتباریله یدی باب اوزره مرتب اولان برنجی جلد مندرجاتنك فهرسی :

برنجی باب

مباحث علمه دائر اولوب اوچ فصلدر :

برنجی فصل : مناقب العلم وفضائل اهله .
ایکنجی فصل : کشف العلم وبیان ماهیته وتقسیمه .
اوچنجی فصل : اسماء العلوم والفنون .

ناحیه‌سنك (اورپالا) قریه‌سنده دنیایه کلمشدر . زمان صباوتنده علمادن بولنان پدریله برابر (شام)ه کیده‌رك برمدت (صالحیه) ده اقامت اثناسنده علوم ابتدائیه تحصیلنه مبادرت ایلیوب ینه برلکده وطننه عودتله پدرندن مع تجوید قرآن کریم وعلوم آلیه تعلم ایله‌دی . پدرینك وفاتندن صوکرا (قارص)ه کیده‌رك مشاهیر فضلادن (اسماعیل بن محمد برکشادی) دن علم اصول فقه وعلم حدیث قرائتله معلمی طرفندن (ضیاءالدین) لقبنی آله‌رق اجازت آلدی . بر آز صوکرا (ارضروم)ه رحلت وعلماء بلده ایله مصاحبت ایلیوب (دیاربکر)ه عزیمتله فحول علمادن (کوچك احمد زاده ابی بکر) افندیدن صحیح بخاری و (مختصر ابن حاجب) و (بوزجی زاده عمر) افندیدن علم تفسیر وعروض ایله فنون ریاضیه‌دن حساب ، هندسه ، میقات (اصول ارتفاع) اوقویه‌رق بوندن اخذ اجازته موفق اولدی .

بعده استادی عمر افندینك فضلای مصردن شیخ عبدالسلام ارزنجانی‌یه خطاباً یازیلان مکتوبی حاملاً (مصر)ه کیده‌رك فاضل مشارالیهدن بخاری ، اصول حدیث ، دررالاحکام ، علم قرائت وسائره اوقویه‌رق اصولی دائره‌سنده تکمیل نسخ ایله‌دی و (۱۱۷۵) تاریخنده (استانبول)ه کله‌رك برطرفدن نشر علومه ، برطرفدن‌ده تألیف آثاره باشلادی .

بر آرالق ادرنه طریقیله بوسنه قطعه‌سنه سیاحتله ایکی سنه دوام ایدن بوسیاحتی اثناسنده و (۱۱۸۱) تاریخنده اکبر مؤلفاتی اولوب تفصیلی آتیده مندرج (روامیزالاعیان) نی تألیفه مباشرت ایتدی . بعدالسیاحه استانبوله عودت وفریضهٔ حج شریفی ایفا مقصدیله شام ، قدس طریقیله حرمین شریفینی زیارتدن صوکرا (استانبول)ه معاودتله ساکن اولدیغی (آیاصوفیه) مدرسه‌سنده و (۱۱۹۱) تاریخنده مارالیان (روامیزالاعیان)ی اکماله موفق اولدی . (۱۲۲۸) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (اسکدار)ده (قره‌جه احمد) مزارستانك (سکودلی چشمه) دینیلن جهتنه دفن ایدلدی .

آثار فاضلانه‌لری :

(۱) روامیزالاعیان فی بیان مزامیر العهود والازمان جلد ٥
(۲) لوامع النور (مختصر الکتب السته بحذف المکررات) « ٤
(۳) حاشیه علی الدرر .
(٤) مرقاة الطریقة المحمدیة ومرضاة الشریعة الاحمدیة .
(٥) جامع الفصول فی علمی الفروع والاصول .
(٦) مباهج ألاخوان ومناهج قوانین المیزان (شرح ایساغوجی) .
(٨) منسك لطیف .

ترجمهٔ مفاتیح‌الدریة .
شرح نوابغ‌الکلم .
شرح عروض اندلسی . (مطبوعدر)
زادالعباد فی شرح زخرالمعاد .
(مفاتیح‌الدریة) عربی‌العباره قواعد فارسیه‌درکه مؤلفی ابو بکر سیواسی زاده مصطفی افندی‌در .

عمر فیضی افندی

علمای متأخرین‌دن برذات اولوب (توقات) لیدر . (١٢٦٥) تاریخنده مملکتنده ارتحال ایلدی . آثارینك اك مشهوری اولان (درالناجی) اسمنده‌کی بین‌الطلاب متداول اولان مطبوع (ایساغوجی) شرحیدر. آثار سائره‌سی (حاشیه علی شرح‌السید علی‌المختصر) ، (شرح رسالة الموسویة فی‌الاقیسه) ، (حاشیه علی‌بحث جهت وحدت للفناری) در.

علی شکری افندی

عصر اخیرده یتیشن علمای بنامدن اولوب کریدك قندیه قصبه‌سندندر . مقدمات علومی سابق‌الترجمه حسین‌حسنیٔ کریدیدن تعلم ایتدکدن صوکرا درسعادته عودتله آتی‌الترجمه (ویدینی) مرحومدن تکمیل‌تحصیل ایده‌رك مملکتنه عودتله نشرعلوم وافتا ایله اشتغال ایله‌دی . (١٢٥٧) ده مملکتنده ارتحال ایتدی . ویردیکی فتوالری ایکی جلد کبیر اوزره جمع ایتدیکی کبی آیریجه بر فتوا کتابی‌ده تألیف ایتدی . بونلردن باشقه فرائضدن تورکجه بر اثر مستقلی وسلطان محمود عدلی دورنده منجم باشی اولان حسین حسنی افندینك علم زیجدن تألیف ایتدیکی رساله‌سنه شرحی واردرکه آثارینك جمله‌سی ازمیرده منظورم اولدی .

عبدالله اخیسقه‌وی

ابو محمد عبدالله ضیاءالدین آخیسقه‌وی

ذوفنون ، فاضل برذات اولوب (١١٤٦) تاریخنده (آخیسقه) نواحیسندن (اوزغور)

عبدالله افندی « عبدالله بن محمد »

معلومات واسعه صاحبی فاضل برذات اولوب (کوتاهیه) لیدر . (١١٩٩) ده مملکتنده ارتحال ایده‌رك (مسکینلر اوکی) دینیلن موقعده‌کی قبرستانه دفن ایدیلدی .

(انموذج العلوم) طرزنده یوز یکرمی فندن باحث (فرائد الفنون) اسمنده باعث استفاده براثری واردر . (١٢٦٠) تاریخلرنده ارتحال ایدن (هدیهٔ ابرار) مؤلفی مدرسیندن (مصطفی رشدی) افندی‌ده (کوتاهیه) دن یتیشن علمادندر .

عمر بن علی ایسپیری

فضلادن وفاتح جامع شریفی درسعاملرندن برذات اولوب(ارضروم) ملحقاتندن (ایسپیر) لیدر. (اسکدار) نیابتندن صوکرا (١٢٠٢) تاریخنده ارتحال ایتدی . آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه آتی‌در : (لب التصریف)، (لسان الانسان فی المنطق)، (حصول المطالب فی التصوف)، (هدیة الحاج فی المناسك) در. (رسالهٔ جودیه تفسیر آیة فی القصة النوحیه)، (رسالهٔ مختصره فی الفرائض)، (معین الاخوان فی المنطق) اسملرنده‌کی خط دستیله محرر رسائلی‌ده اسعد افندی کتبخانه‌سنده‌در.

فاتح کتبخانه‌سنده اون بش فصل اوزره مرتب عربی العباره (سرور قلوب الناظرین فی بیان معجزات سیدالمرسلین) اسمنده براثری‌ده واردر .

عصام الدین افندی « ابوالعصمة مصطفی عصام الدین افندی »

فضلای قضاتدن برذات اولوب (اسکدار) لیدر. طریقة نقشبندیدر (١٢٠٣) تاریخنده (اسکدار) ده ارتحال ایلدی . آثاری :

اقصی المفاد فی ترجمة الشرحین وکنه المراد فی بیان بانت سعاد [١] .

میزان العجم .

التحفة الضاویة فی شرح قصیدة الانصاریة .

الشعشعة القمریة فی شرح القصیدة المضریة .

التنصیص المنتظر فی شرح ابیات التلخیص والمختصر (مطبوعدر) .

---

[١] ١٠٢٨ ده استانبولده وفات ایده‌رك ترسانه آردینه دفن ایدیلن (محمد فائز بن احمد طرزونی) نکده تورکجه بر شرحی واردر .

عثمان به علی موقوفاتی

سلطان محمود اول دوری فضلاسندن اولوب (۱۱۷۹) ده درسعادتده وفات ایتدی . اخلاق وتصوفدن باحث (طریقة الابرار) اسمنده‌کی غیر مطبوع اثری واردر .

عبدالرحمه به احمد افندی

فضلا وارباب تقوادن برذات اولوب (بشکطاش) لیدر . (۱۱۷۰) تاریخلرنده مجاور بولوندیغی (مکهٔ مکرمه) ده ارتحال ایتدی .

آثاری :

(رسالةالهادیة الی جادة الفرقة الناجیة ، ترتیب اللآلی فی‌سلك الامالی ، توركجه منظوم کلشن راز) در

علی افندی

زمرهٔ مؤلفیندن برذات اولوب (برکی) لیدر . (آق‌حصار) ده تدریس وتألیف ایله امرار حیات ایده‌رك (۱۱۸۵) ده ارتحال ایتدی . (شرح مواقف ، تفسیربیضاوی) یی ترجمه ایتدیکی (المشهود والمسموع) ده مندرجدر .

عبدالله افندی

علوم عربیه متخصصلرندن برذات اولوب (همشین) لیدر . (۱۱۹۰) تاریخنده استانبولده وفات ایتدی .

آثاری :

(حاشیه علی ابی‌الفتح ، رساله من‌الفرائض ، رساله فی‌الاختیار الجزئی ، رساله من‌الحساب ، حاشیه علی مختصر المنتهی) در .

عربانی عثمان افندی [١]

فضلای بنامدن برذات اولوب (کلیس) لیدر . (١١٦٨) ده مدینهٔ منوره‌ده ارتحال ایده‌رك حضرت عثمان جوارینه دفن ایدلدی .

بروجه آتی آثارندن باشقه‌لری مخدومنك خانه‌سنده یانمشدر :

(خیر القلائد شرح جواهر العقائد) اسمنده‌کی مطبوع (قصیدهٔ نونیه) شرحیله (شرح قصیدهٔ همزیه ، شرح حزب‌الاعظم ، شرح قصیدهٔ ابن قضیب البان ، شرح عوامل ، شرح الالفیة ، مرصادالمراد شرح تخمیس‌بانت‌سعاد ، شرح‌الحجازیة)

مخدومی محمد افندینك‌ده (ولدیه) شرحی واردر .

(قصیدهٔ نونیه) شرحنك خط دستیله محرر نسخه‌سی نور عثمانیه کتبخانه‌سنده‌در .

عثمان بن یعقوب «کماخی» واعظ

زمرهٔ‌مصنفیندن برذات اولوب (١١٧١) تاریخنده درسعادتده ارتحال ایله‌دی .

آثاری :

(حاشیه علی تفسیر النبأ للبیضاوی ، حاشیه علی تفسیر الفاتحه ، شرح حزب اعظم ، توضیح الاسرار شرح برکات‌الابرار فی‌العقائد ، المهیأ فی‌کشف اسرار الموطأ للامام محمد الشیبانی ، تنویر السند فی‌ایضاح رموزالمسند ـ اعنی ابا حنیفه ، سلم الفلاح فی‌شرح نور الایضاح ، تسهیل السلم ـ شرح دیباجهٔ سلم) ومشهور (مطول) ی‌ده (محاسن‌الادب) اسمیله اختصار ایتمشدر.

عاکف مصطفی افندی «مفتی»

فضلا وادبادن برذات اولوب (آماسیه) لیدر . (کلدی یتمش اوچده امر ارجعی) دلالتی اولان (١١٧٣) ده وطننده ارتحال ایتدی . مقاصده تعلیقاتی ، مرتب‌دیوانی ، مقامات‌حریری طرزنده (٣٢) مقامه‌اوزره (بدیعه) اسمنده براثری واردر. اواخرحیاتنده مفتیلکدن‌چکیله‌رك سلطان بایزید ثانی مدرسی اولمشدی . پدری بایرام افندی‌ده علما وشعرادن اولوب (عیدی) مخلصلی دیوان صاحبیدر.

---

[١] ایزمیتلی عربانی علی افندی (١١١٢) تاریخنده بروسه‌ده وفات ایده‌رك (پونار باشی) قبوسی مزارستانینه دفن اولوندی . (لوکان فیهما الهة) آیت کریمه‌سنك تفسیرینه دائر اثری واردر .

٢ — مسلم شريف شرحى (عنايةالمنعم) : يدى جلد اوزره نصفه قادار برشرح اولوب برطاقمى (حميديه) كتبخانه‌سنده‌در .

٣ — النفحة الفائحه فى تفسير سورة الفاتحه

٤ — حاشيهٔ بيضاوى على سورة الملك

٥ — حاشيه على آداب ميرابى الفتح

٦ — حاشية على الخيالى

٧ — حاشية على قره داود من المنطق

٨ — حاشية على شرح قاضى مير

٩ — روضة الواعظين

١٠ — قافيه نامه : هرعربى لغت فارسى ايله شرح ايدلمشدر . برنسخه‌سى (نور عثمانى) كتبخانه‌سنده‌در .

١١ — رد القرائة بالشواذ . علم قرائتدن

١٢ — بيان مراتب المدات »

١٣ — تحفة الطلبة فى بيان مدات طرف الطيبة »

١٤ — ايتلاف »

١٥ — مخارج الحروف

١٦ — زهرة الحيوة الدنيا »

١٧ — رسالهٔ حرف الضاد الصحيحه » وسائره‌در .

١٨ — كلام السنى فى مولود المصطفى

مجموع آثارى (٥٥) پارچه اولوب (٢٨) ى‌ده علوم سائره‌يه دائردر . تلاميذينك اك مشهورى اسكداردە مدفون (مفتى زاده محمدصادق ارزنجانى) ايله بروسه‌ده مدفون (بندر) لى شيخ القرا (ابو بكر) افنديلردر .

عثمان فائق افندى « كورجى زاده »

علماى ادبادن برذات اولوب (آماسيه) ليدر . (١١٥١) ده وطننده ارتحال ايتدى . بورمه مناره اتصالنده بنا كرده‌سى اولان كتبخانه جوارنده مدفوندر .

مرتب ديوانيله ملا على القارينك احاديث اربعينه مفصل شرحى واردر .

تأليف بهين مذكورى حضور شهريارىيه اهدا ايلهرك پك زياده تقدير وتحسين وبيك آلتون وبرقات لباس فاخر ، بر سمور كورك احسانيله تلطيف وتسرير بيورلمشدر .

مشار اليهك سراى همايون كتبخانه سنه تدريس ايلدكلرى بخارىٔ شريفى اكمال ايله ختام دعاسى ايچون ترتيب اولنان مجلسده ذات شاهانه دخى حاضر بولونهرق تحقيقات عقليه ونقليهسندن كسب انشراح بيورمشلردر .

بخارىٔ شريف شرحنى فاتح سلطان محمد خان غازى جامع شريفندهكى كتابخانهيه وضع ايلديكى وقت صاحب ترجمه حضور پادشاهىيه دعوت اولونهرق بو دفعه دخى التى بيك غروش عطيهيه مظهر اولمشدر . ذكر اولونان شرح لطيف شروح متداولهنك مباحث و تدقيقات مفيدهسنى وبر چوق زوائد نوادرى محتوى بر اثر بهتردر . فاضل مشار اليه حج شريفه نيت ايتديكندن فضل و كمالندن حصهياب تعلم اولمش اولان اسبق صدر اعظم يكن احمد پاشا تهوين احتياجات سفريهيه مداراولمق اوزره بيك آلتون اهدا ايتمشدر. حجاز وشام علماسى مشاراليهك احاطه و قدرت علميهسنه ، بالخاصه علم تفسير و حديث وقرائتده اولان اختصاص عظيمنه واونسبتده دلپذير تقريرينه مفتون وبرچوغى فرصتى غنيمت بيلهرك مجاز ومأذون اولمشلردر . يارم عصر جوامع ومدارسده نشر علوم ايله اشتغال ايلديلر . طريقت علية خلوتيده اورتا قول تعبير اولونان (يكيت باشى احمد شمس الدين مرمرهوى) شعبهسى مشايخ كرامندن (شيخ الياس ساقيزى) دندهه اكمال سلوك طريقته موفق اولديلر .

شعرهده انتسابلرى اولمغله حلمى مخلصيله عربى ، فارسى و تركى منظوماتى واردر . ازجمله بر نعت نبويسندن :

فضاى دركهك كان عطادر يا رسول الله
جناب ملجأ اهل رجادر يا رسول الله

سكسان ايكى ياشلرنده ايكن (توفى علامة الزمان) تركيبنك دلالتى اولان بيك يوز آلتمش يدى تاريخنده ارتحال ايدهرك (طوپ قپو) خارجنده (مالتپه) جادهسندهكى قبرستانك صاغ طرفى وسطنه دفن اولوندىلر .

مؤلفات فاضلانهلرينك بعضيلرى بر وجه آتيدر :

١ — بخارىٔ شريف شرحى (نجاح القارى) : اوتوز جلد اوزره مرتب اولوب خط دستيله محرر برطاقمى فاتح كتبخانهسنده برر طاقمىده حميديه ايله ولى الدين افندى ، برطاقمىده (سيروز) كتبخانهسندهدر .

قبرستانندہ مدفوندر . آثاری : (شرح علی قصیدۂ نونیہ لمولانا خضر بك) ، (رفدالنصر) ، (شرح استعارہ) ، (حاشیہ علی الجامی) ، (الدرر السنیة فی فضائل الدولة العثمانیہ) ، (فیض الهادی فی حل مشکلات شاهدی) ، (سماط عصمت ـ مجموعۂ علوم) در . طریقت نقشبندیہیہ منتسب ایدی . طبیعت شعریہسیدہ واردر . (قاضی میرحسین میبدی) نك حکمت قدیمہدن باحث (جام کیتی نما) سنیدہ ترجمہ ایتمشدر. (١١٤٥)دہ وفات ایدہرك (اسکدار) دہ (قرہجہاحمد) مرارستانندن خرمنلکہ کیدن جادہنك صولنہ دفن ایدیلن شہری عصمت سلیمان افندیدہ معارفمند برذات ایدی . (پند عطار) ہ مفصل برشرحی واردر .

عبدالله پاشا « کوپرولو زاده ابو نائله عبدالله پاشا »

صدر شہید کوپرولو زادہ مصطفی پاشانك اوغلی وشیخ الاسلام فیض الله افندینك دامادی اولوب سیفاً، قلماً خدماتی سبق ایدن علماء وزرادندر. والیلك وقوماندانلقله برخیلی سیاحتدن صوکرا شرق سر عسکری تعیین اولونہرق (١١٤٨) دہ شہیداً ارتحال ایلہدی . علوم عربیہدن باخصوص علم قرائت قرآنده صاحب اختصاص ایدی . جد عالیلرینك بنا کردہلری اولان کتبخانہده (الافادة المقنعة فی قراءة الائمة الاربعة) اسمنده قرائتدن براثریله اشعار عربیہسندن برقسمنی حاوی (دریات ـ نخبة الاشعار) نامنده ادبیاتدن برتألیفی واردر .

بو عائلہدن (اسعد پاشا) (قصۂ یوسف وزلیخا) یی ترجمه (نعمان پاشا) ده (رسالۂ قشیریه) یی تلخیص ایتمشدرکه هر ایکیسیده مذکور کتبخانہده موجوددر .

یوسف زاده عبدالله حلمی افندی

آماسیه فضلاسندن شیخ القراء یوسف افندی زاده محمد افندینك صلبندن بیك سکسان بش تاریخنده آماسیہده تولد ایلہدی . علم قرائتده یکانۂ دوران اولان صاحب ترجمه علوم وفنون سائرہده دخی وقوف تام اصحابندن برکنز فضل وعرفان ایدی. وجوه قرائتی پدرندن علوم عربیہیی مصاحب پاشا خواجهسی فاضل ابراهیم افندیدن، علوم عقلیہیی قرہخلیل افندیدن اخذ و تحصیل ایتدی . قرق سکز تاریخنده چورلیا علی پاشانك صدارتنده سرای همایون خواجهلغنه تعیین اولونوب فیوضات علمیہسندن استفاضه اولوندی . صوکرالری تألیف آثاره باشلایہرق اخلافه یادکار براقدیغی تألیفاتی تدقیقات علمیہسنه دالدر .

بخاریٔ شریفه یکرمی سکز سنه ظرفنده اوتوز جلد اوزره برشرح مفصل یازمشدر .

(٥) تعريب رسالة العصام فى الحقيقة والمجاز .

السنهٔ ثلثه‌ده انشا ونظمه مقتدر ايدى . ايوبده مدرسه‌سى واردر . معراجنامه‌سى مطلعندن :

صد حمد او قديم كار سازه ؛ اول صانع آسمان طرازه
صد شكر وستايش اول خدايه؛ كيم آدمى قيلدى عرش پايه

عبدالرحمه رحمىٔ بروسوى « موج زاده »

ذوالجناحين بر ذات اولوب بروسه قراسندن (قاياپا) قريه‌سى جوارنده‌كى (ايلبسه) كويندندر . طريقت خلوتيه رجالندن بروسه حصارنده‌كى نصوحى دركاهى مشايخندن كمتر على افندى خلفاسندن اولوب شيخ اسماعيل حقى ايله‌ده مصاحبه‌لرى واردر . علوم رسميه‌يى عريانى على افنديدن تعليم ايله‌مشدر . (١١٦١) ده وفات ايلدى . قبرى بروسه حصارى داخلنده زندان قپوسى جاده‌سنده بنا كرده‌لرى اولان يكى مدرسه‌ده‌در . مؤلفاتى: (شرح على مفتاح الغيب) ، (تعليقات على البيضاوى) ، (شرح بهائيه من الحساب) ، (حاشيه على ميرابوالفتح) ، (حاشيه على قول احمد من المنطق) در .

مفتاح الغيب شرحنك بر نسخه‌سى ولى الدين افندى كتبخانه‌سنده‌در .

(بروسه) مدرسلرى عرفاسندن (مالقوچ زاده مصطفى) افندينكده (١١٧٣) تاريخنده مؤلف (مفتاح الغيب) شرحى واردركه بر نسخه‌سى اسعد افندى كتبخانه‌سنده‌در .

عبدالله افندى « شيخ الاسلام »

فتاواى مشهوره‌دن (بهجة الفتاوى) نك مؤلفى اولوب روم ايلى يكيشهرلندندر. (١١٥٥)ده درسعادتده وفات ايده‌رك (قاكليجه) ده (اسكندر پاشا) جامعى حظيره‌سنده دفن ايدلدى . كتب فقهيه‌دن باشقه كتابلرك طبعنه دائر فتوا ويرمشدى. (مرآت) ده حاشيه‌سى واردر.

عصمت محمد افندى

(حاجى چلبى) ناميله بنام اولوب شهريدر . علمادن ابراهيم افنديدنك مخدوميدر. خطاط شهير حافظ عثمان افنديدن ماذوندر . (١١٦٠) ده درسعادتده وفات ايتدى . مركز افندى

عالم محمد بن حمزه « حاجی امیر زاده »

علوم دینیه‌نك اكثرنده بالخاصه فن جلیل (فقه) ده صاحب یدطولی برذات اولوب (آیدین) لیدر. مدت مدیده آیدین مفتیلكنده ایفای وظائف شرعیه ایلدی . تاریخ ارتحالی سنك مزارنده (١٢٠٤) اولق اوزره منقوشدر . (زینی زاده) مرحوم قارشیسنده یول كنارنده مدفوندر . قربنده (آیدین) عاماء بنامندن (١٢٥٣) تاریخنده وفات ایدن سجودی ابراهیم افندینك قبری مشهوددر .

آثاری : رسائل طرزنده اولوب قسم اعظمی فقهه عائددر . بعضیلرینك اسملری بروجه آتیدر : (رساله فی بیان احكام جمعه) ، (احكام الشهید) ، (الدود فی الطعام هل یؤكل) ، (القدر المسنون فی اللحیة) ، (احادیث موضوعه) ، (تعریف الطلاق) ، (رسالة الجمعه) ، (فی مسألة الفیل) در . (٤٨) رساله‌یی حاوی بر مجموعه‌سیده (مغنیسا) ده (حاجی حسین آغا) كتبخانه‌سنده (٥٣) رساله‌سنی محتوی ایكی مجموعه‌سیده (سلیمانیه) كتبخانه‌سنده منظور عاجزی اولدی . آتی الترجمه خواجه عبدالرحیم افندینك بویوك برادرلری (پالابیق) مرحومك استاد اكرمیدر . برده علم تفسیردن (ازهارالتنزیل) اسمنده بر اثری واردر .

عبدالباقی عارف افندی

فضلای موالیدن بر ذات اولوب مخزن كاتبی محمد افندینك مخدومیدر . مولویتله سیاحت وایفای خدمتله نهایت قاضی عسكر اولدی . (كیدوب عارف افندی قالدی اسمی دهرده باقی) مصراعنك دلالتی اولان (١٢٢٥) ده درسعادتده وفات ایلدی . ایوب سلطان تربه‌سی اتصالنده مدفوندر . صنعت خطه‌ده واقف ایدی . آثاری : علم كلامدن تورجه (مناهج الاصول الدینیه الی مواقف المقاصد العینیه) ایله (مقدمهٔ اخلاق ناصری معربی) ، (مقامهٔ فتحیه) ، (معراجنامه) ، (مقالهٔ قندیه) ، (رسالهٔ لام) ، (سیر) ونحودن (امرأ ونفسه) در .

عاطف افندی كتبخانه‌سنده‌كی بر مجموعه‌ده بروجه آتی رسائلی ده واردر :

(١) معنی البدعة
(٢) امرأ ونفسه
(٣) المعرفة والنكرة
(٤) شرح قصیدهٔ عبدالله پاشا

بر نسخه‌سی کوپرولو کتبخانه‌سنده موجود اولوب (١٠١٠) ده وفات ایدن (لوح لبدیعیه فی حل الرموز الحمیدیه) صاحبی محمود افندی ایله نیت حقنده‌کی احادیثك شرح و تفصیلی مبین حکیم‌اوغلی علی پاشا نامنه مؤلف (تحقیق النیات) مؤلفی (عثمان‌بن ابراهیم) و (مجمع ترجیح بینات) مؤلفی (حسن بن نصوح) وفقهدن (مقدمة الغزنویة) شارحی تراونیکلی شیخ ابوبکر وامام دمیری‌نك (حیوة الحیوان وسطی) سنی ترجمه ایدن (محمد) و (شرح الفریده فی الاستعارات) ی (شرح مفید) اسمیله شرح ایدن سلطان محمود اول کیلار خاصه غلمانندن (احمد بن حسن) افندیلرده بوسنه قطعه‌سندن یتیشن مؤلفیندندرلر.

عروضی محمد افندی

علوم عربیه منتسبلرندن برذات اولوب (بوسنه) لیدر. (١٠٨٣) ده استانبولده ارتحال ایتدی. علم عروضه دائر رسائلی اولدیغی کبی (تلخیص) ك ابیاتی‌ده ترجمه ایتمشدر.

عبدالحلیم افندی

پیر قدم بن شیخ نصوح افندینك مخدومی اولوب (صندقلی) دندر. شام ملالغندن عودتنده (عبدالحلیمه جنت مأوی اوله مقر) مصراعنك دلالتی اولان (١٠٨٩) تاریخنده وفات ایلدی. ادرنه قپوسی خارجنده مدفوندر. (زهراوینه یعنی سورهٔ بقره ایله سورهٔ آل عمرانه) وسورهٔ نبأدن سورهٔ حجراته قدر حاشیه‌لری مفتاحه تعلیقاتی مطولدن قصر بحثنه قدر حاشیه‌سی فقهدن (ددر) ه (تنویر) اسمنده حاشیه‌سی‌کافیه شرحی ملاجامی‌یه (ان) آخرینه ومنار ابن ملکی اوزرینه (ثم) یه‌قدرحاشیه‌لری و(حاوی‌الفوائد فی شرح جامع‌القواعد) اسمنده اثر قیمتداری واردر.

عبدالحلیم کرمیانی

فضلادن برذات اولوب (کرمیان) لیدر. اکمال تحصیلدن صوکرا استانبولده ملا کورانی‌ده مدرس اولمشدی. (١٠٥٥) تاریخنده تألیف ایتدیکی (حاشیهٔ مطول الی بحث قصر) ك خط دستیله محرر نسخه‌سی نور عثمانی‌ده‌در. بو تألیفنده درت حاشیه‌سی‌ده اولدیغنی بیان ایدییور. استانبولده ارتحال ایتدی.

مطالع الانوار) وسائره‌در . (مفتاح السعادة) مؤلفی (عمر بن علی) ده شیرواندن یتیشن فضلادندر .

عبدالجليل بن يوسف

فضلا وادبادن وسلطان سليمان قانونی دوری رجالندن بر ذات اولوب (آق حصار) ليدر. عاشر افندی کتبخانه‌سنده بروجه‌آتی آثاری موجوددر :

(در بحری) ، (سکر صافی وشرحی ـ منظوم لغت) ، (ذخرالآخرة ـ حديث اربعين شرحی) ، (سبعة ابحر وشرحی ـ منظوم لغت) . (جليلی) مخلصی اشعاری‌ده واردر. مخدومی (عبدالمحيي) افندی‌ده باباسی کبی فاضل ومنشی بر ذاتدر . (مطالع الانوار) اسمنی ویردیکی منشآتی واردر .

عبدالكريم آق حصاری

کبار علما و مشاهير منشياندن بر ذات اولوب علماء مشهوره‌دن (آق حصاری سنان) افندينك فرزند ارجمنديدر . تحصيلنی استانبول علماسندن بعدالاکمال (مصر) ه عزيمتله اتمام تحصيل ايله‌دی . بعده (حلب ، مصر ، غلطه) مولويتلرنده ايفای وظائف شرعيه ايتدی . (١٠٣٨) تاريخنده درسعادتده ارتحال ايده‌رك « ادرنه قپوسی » خارجنده پدری يانه دفن ايدلدی. (شقايق نعمانيه) ذيلی معناسنده اولمق اوزره تأليفنه خامه‌ران فضيلت اولدينی عربی العباره وفياتی اخيراً تورکجه‌يه ترجمه ايلمشدر. يازديغی مختلف المأل حکايتندن مرکب دکرلی بر منشآتی واردر .

علاءالدين محمد بن موسى

زمرهٔ قضاتدن عالم بحاث برذات اولوب (بوسنه) ليدر . (حلب) ملالغنـدن انفصالنی متعاقب (١٠٤٦) تاريخنده استانبولده وفات ايلدی . روم‌ايلی حصارنده مدفوندر . آثاری : (حاشيه علی تفسير بيضاوی) ، (حاشيه علی الجامی) ، (اعتراضات علی العصام) ، (شرح شمسيه)، (حاشيه علی شرح المفتاح) در بونلردن باشقه (عبدالرؤف مناوی) نك (الجواهر المضيئة فی الاحکام السلطانيه) سنی ترجمه ايده‌رك سلطان مراد رابعه تقديم ايله‌مشدر .

عیشی محمد افندی

علماء اعلام ومؤلفین بنامدن برذات اولوب (تیره) لیدر . مبادیٔ علومی مملکتی علماسندن بعدالاخذ (معلم عطاءالله) افندیدن اکمال تحصیل ایله یوب (بایندیر) ده (حاجی سنان) مدرسه‌سی مدرسلکنه تعیین اولونه‌رق آز زمانده صیت فضیلتی انتشاره باشلادی. (۹۹۰) تاریخنده (استانبول) ه کله‌رك او اثناده انحلال ایدن قرق اچه وظیفه‌لی برمدرسه مدرسلکیچون صدر اناطولی زکریا افندی حضورنده آچیلان مسابقه امتحانته کیره‌رك بالوجوه اثبات لیاقت ورجحان ایلدی . بر مدت صوکرا اختیار اتزوا ایده‌رك تألیف آثاره شروع ایتدی و مشهود اولان آثارینك مکافات علمیه‌سی اولمق اوزره (تیره) ده (ابن ملك) مدرسلکی توجیه اولندی . بودارالفیض ده بر قاچ سنه‌لر تدریس وتألیف ایله مشغول اوله‌رق لمصلحة (استانبول) ه کلدیکی زمان (اولدی عیشی جنانده واصل عیش) مصراعنك دلالتی اولان (۱۰۶۱) تاریخنده ارتحال ایلیوب (ادرنه قاپیسی) خارجنده‌کی (امیر بخاری) زاویه‌سی قربنه دفن ایدلدی . (رحمةالله علیه) آثار فاضلانه‌لری غیر مطبوع اولوب بروجه آتیدر :

(۱) نصف قرآنه قدر تفسیرشریف (۲) شرح وردستار (۳) شرح کلستان (٤) اصول فقهدن بر متن متین (٥) تلخیص طریقت محمدیه (٦) تلخیص روضةالعلما (۷) شرح ملتقی (۸) علم معانیدن منقحات مشروحه (۹) مختار صحاح طرزنده بر لغت (۱۰) حقایق الاصول (برنسخه‌سی اقحصار کتبخانه‌سنده منظورم اولدی) (۱۱) نتایج الاذهان من الکلام (برنسخه‌سی قصبه کتبخانه‌سنده منظورم اولدی) آثارندن بعضلری استانبول کتبخانه‌لرنده موجوددر .

بونلردن باشقه رسائل متنوعه‌سی اولدیغی کبی طبیعت شعریه‌سی ده واردرکه بیت آتی قوهٔ شاعرانه‌سنه دالدر :

روشن ایلر اهل دردك دیدهٔ امیدینی قوپسه ناکه جنبش پای سمندندن غبار

مخدومی (نوشی احمد) افندی‌ده پدری کبی فضلای ادبادن برذات اولوب آثارندن مشهور (قصیدهٔ طنطرانیه) نظیره‌سی منظور عاجزانه‌م اولدی .

عبدالرحیم شیروانی

علمای اعلامدن برذات اولوب آتی الترجمه نورالدین شیروانی نك جدی (محمدامین شیروانی) نك معلم فضائلندیدر . (۱۰۲٤) ده وفات ایتدی .

آثاری : (رساله فی المنطق)، (حاشیه علی شرح آداب مسعودی)، (حاشیه علی شرح

خمریهٔ ابن‌فارض) ، (شرح علی قصیدهٔ میمیه لابی‌السعود) ، (شرح‌المنار) (تعلیقات علی‌شرح المواقف) ، (عجائب‌البحر) ، (حاشیهٔ شرح مفتاح) وسائره‌در .

السنهٔ ثلاثه‌ده اشعاری‌ده واردر .

عوصه علائیه‌ری

زمرهٔ مؤلفیندن برذات‌اولوب دورمناصبله روم‌ایلی قاضیعسکری‌اولمشدی. (٩٩٤) تاریخنده وفات‌ایلدی . اکری‌قپو جوارنده بنا ایله‌دیکی مسجد حظیره‌سنده مدفوندر . آثاری : (حاشیه علی‌البیضاوی) ، (حاشیه علی‌شرح مواقف) ، (حاشیه علی‌شرح‌المفتاح) ، (حاشیه علی‌الهدایه) ، (حاشیه علی‌التلویح) در .

عبدالغنی افندی

زمرهٔ قضاة وفضلای شعرادن اولوب (بولو) سنجاغنك (کره‌ده) قصبه‌سندندر . (فی‌جنان الخلد سکناه) ترکیبنك دلالتی اولان (٩٩٥) ده بروسه‌ده وفات ایده‌رك زینیلره دفن‌ایدلدی . طریقت نقشبندیه‌دن مستخلف‌ایدی . اشعاری‌ده واردر . آثاری: (حاشیه علی‌تفسیر بیضاوی) ، (حاشیه علی‌شرح تجرید) ، (ترجمهٔ فضائل شام) ، (رساله فی‌بیان‌احوال‌ایام) در. صوك‌اثری شام شریف نیابتنده ایکن ترتیب ایله‌یوب خاکپای شاهانه‌یه تقدیم ایله‌مشدی. ترجمهٔ حالی شعرا فصلنده محرر (محمد نادری ـ غنی زاده) نك پدریدر .

عبدالله به یوسف به محمد به بختی الکستلی

علوم عربیه‌نك تخصیص علم لغت شعبه‌سنده صاحب احاطه بر ذات اولوب آیدین سنجاغی ملحقاتندن « نازللی » قضاسی قراسندن (کستل) قریه‌سندندر . یازمه بر نسخه‌سی سلانیکده ساعتلی جامعشریف کتبخانه‌سنده منظورم اولان (مرقات) اسمنده تورکجه برجلد کبیر اثر لغویسنده‌کی‌لغاتدن (١٤) بیکنی صحاح جوهریدن (١٦) بیکنی قاموسدن آلدیغنی مقدمه‌ده ذکر ایله‌یور . آثار مهمهٔ لغویه‌مزدن اولان بو اثرك اهمیتی مستغنیٔ تعریف وایضاحدر .

(ابراهيم القادری) و(٩٧٨) ده (كلمات چاريار) ی تورکجه شرح ايدن (مصطفی بن محمد) احوال صلوة وتفرعاتنه دائر اولان (مسجل الامام) مؤلفی (علی بن ابراهيم) وفاتح زمانی استانبول قضاتندن اولان محشیٔ مقدمات اربعه ومختصر (حسن بن عبدالصمد) افنديلرده قسطمونيدن يتيشن فضلادندرلر .

عبدالقادر حميدی افندی « شيخ الاسلام »

علم فقه متخصصلرندن برذات اولوب (اسپارطه) ليدر. (٩٥٥) ده (بروسه) ده ارتحال ايتدی . (موسی بابا) تربه‌سی قربنده مدفوندر . فقهدن قيمتدار مجموعه‌سی ورسائل سائره‌سی واردر . ابياتندن :

زر كبی سوز وكداز ايچره صفادن رقصه كير
پر كدر اولمه بولوطدن نم قاپوب آهن كبی
كوشه كير اول پرده آلتندن جهانی سير قيل
دوربين اول كورمه كندك ديدهٔ روشن كبی

عبدالكريم زاده محمد افندی

مسلك علمده ترقی ايده‌رك قاضيعسكرلك رتبه‌سنه نائل اولمش شهری فضلادندر . وفاتی (٩٧٥) ده ، قبری علامه ابن كمال ياننده‌در. مؤلفاتی : (نظيرهٔ مقامات حريری) ، (حاشيهٔ تفسير بيضاوی) ، (حاشيهٔ تجريد) وسائره اولوب السنهٔ ثلثه اوزره اشعار كثيره‌سی و (ليلی ـ مجنون) منظومه‌سی واردر . شعرده (خيالی) تخلص ايدردی .

مصارعندن : صدهزاران آفرين اول صورتك نقاشنه

عبدالرحمه علمشاه « قاضی »

علمای اعلامدن وابوالسعود افندی تلاميذندن برذات فضائلسمات اولوب صاچلی اميرك مخدوميدر . (صفد) قاضيسی ايكن (٩٨٧) ده وفات ايتدی . آثاری : برنسخه‌سی آياصوفيه كتبخانه‌سنده موجود اولان (تحفة الغرائب فی خواص الاشياء وانواع الحيل) ايله (شرح علی قصيدهٔ

آثارینك برقاچنده (مرزیفون) لی اولدیغنی تصریح ایتمشدر. اصول معروفه دائره‌سنده تحصیلنی اکمالدن صوکرا مولانا بختی خلیفه‌دن علم تفسیر وحدیث واماسیه‌لی مولانا عبدی‌دن علم معانی وریاضیٔ شهیر قاضی زاده حفیدی قطب‌الدین محمددن علوم ریاضیه وبروسه‌لی مولانا خواجه زاده‌دن علم‌اصول ومولانا افضل‌زاده‌دن علم فقه تعلم ایده‌رك زمانده مشار بالبنان علما عدادینه داخل اولدی. صیت واشتهارینه بناءً سلطان بایزید ثانی طرفندن سرای همایون معلملکنه تعیین ایدلدی. برمدت صوکرا بوخدمتدن فراغتله جوامع شریفه‌ده تفسیر شریف تدریسنه ودها صوکرالری بسبتون انزوا عالمنی اختیار ایله‌یوب مختلف علم وموضوعلرده تألیف آثاره باشلادی. کرك تدریس وکرك تألیف عالملرنده طرف سلطانیدن مستوفی مبالغ تخصیص قیلنه‌رق حق فاضلانه‌لرنده معاملهٔ قدردانی ایفا اولندی. بووجهله‌اوقاتکذار ایکن (٩٤٨) تاریخنده ارتحال ایده‌رك جوار حضرت خالد (رض) ده مشاهیر فضلادن (خطیب قاسم اوغلو) قربنه دفن ایدلدی. (استانبول) کتبخانه‌لرنده کورولهبیلن آثاری بروجه‌آتی‌در:

(١) حاشیهٔ تفسیر کشاف
(٢) » » بیضاوی
(٣) شرح مشارق شریف (خط دستیله محرر نسخه‌سی اسکدارده سلیم اغا کتبخانه‌سنده‌در)
(٤) شرح قصیدهٔ برئه (» » ایاصوفیه »)
(٥) الانظار (بعض احادیث شریفه‌نك شرحی مبین‌در)
(٦) حصن‌الآیات العظام (سورهٔ انعامدن بعض آیات کریمه‌نك تفسیرینی مبین‌در)
(٧) روض‌الانسان فی تدابیر صحةالابدان (طب نبوی‌دن باحثدر. سلطان بایزید ثانی‌یه اهدا ایلدیکی خط دستیله محرر نسخه اندرون همایون‌ده‌کی سلطان احمد ثالث کتبخانه‌سنده‌در)
(٨) کتاب‌العطاس
(٩) مرأت التأویل فیماهو انموذج‌التقویل
(١٠) مرآت‌الرؤیا
(١١) حفظ‌الابدان (علم طبدن منظوم براثردر)
(١٢) الجوهرة الجنانیه فی‌المسائل الایمانیه

بونلردن باشقه علم کلامدن برقاچ رساله‌سی وبعض آثار شعریه‌سی‌ده واردر.

(ترغیب المتعلمین) صاحبی (محرم بن پیر محمد) افندی‌ایله (شرح جهة وحدت من‌المنطق) صاحبی (ثابت‌بن‌احمد)، (شرح زوراء) مؤلفی (مصلح بن احمد) و (رساله‌علی‌التلخیص) ایله (انما الاعمال بالنیات) حدیث شریفنك شارحی (سلیمان) و (شرح قصیدهٔ دمیاطیه) صاحبی

علم تصوفدن‌ده بهرهٔ کلیلری واردر . طریقت (زینیه) یه منتسب ایدیلر . شو قدر وارکه کثرت مطالعه‌سی تحریر و تألیفه مساعده ایتمامشدر . وفاتی (۹۰۳) ده بروسه‌ده جد عالیلری مولانا فناری قبرینه دفن ایدلدی .

آثاری : (شرح کافیه) ایله علم حسابدن (تجنیس) شرحندن عبارتدر. اشعارنده (غمی) تخلص ایدرلردی . بر غزلندن :

سوزدل آرتار مدام اول روی آتشتابدن آتش سوزان بولور کرچه سکونت آبدن

عبدالرحمن آماسیه‌وی « مؤید زاده »

افاضل علمای عثمانیه‌دندر . ترجمهٔ حالی مشایخ فصلنده مذکور یار علی‌نك احفادندندر . علم خطی‌ده اسکدارده قره‌جه احمدده مدفون رئیس الخطاطین مشهور شیخ حمدالله‌دن تمشق ایله‌دی . ایرانه کیده‌رك علامه (جلال‌دوانی) دن اجازه آلدی . عودتنده بعض مناصب علمیه‌ده بولونمقله برابر تدریس ایله‌ده مشغول اولوردی . وفاتنده یدی‌بیك جلد کتابلری ظهور ایتمشدر. ارتحالی (۹۲۲) قبری حضرت ایوب تربهٔ شریفه‌سنك باش طرفنده‌در [۱] . مؤلفاتی : (تفسیر سورهٔ قدر) ، (رساله‌فی‌اشهر معلومات) ،(حاشیهٔ شرح‌مفتاح) ، (رساله فی‌تحقیق‌جزء لایتجزی)، (حاشیهٔ شرح‌واقف) ، (فتاوی) ، (رسالهٔ فی‌الکرة المدحرجة) وسائره‌در . علم کلامك مواضع مشکله‌سنك حلنه دائر رساله‌سی‌ده واردرکه شهزادهٔ معارفمند (قورقود) ، کوندره‌رك مظهر تقدیرات اولدی . السنهٔ ثلثه‌ده انشا وشعره‌ده مقتدر ایدی . مخلصی (خاتمی) در.

بر غزلندن :

چاك اولان دست جفا ایله کریبانمدر
ایلیشن خار غم و محنته دامانمدر

عطوفی

ضیاءالدین خضر بن محمود بن عمر عطوفی

اکابر علمای عثمانیه‌دن احاطهٔ علمیه صاحبی متفنن بر ذات اولوب (مرزیفون) لیدر . (شقایق نعمانیه) ترجمه‌سنده (قسطمونی) لی اولدیغی کوسترلمکده ایسه‌ده خط دستیله محرر

[۱] خط وخطاطان نام اثرده مکهٔ مکرمه‌ده وفات ایتدیکی محررسه‌ده موثوق دکلدر .

علی بن حسین آماسی « علاءالدین جلبی »

تورکجه (تاج الادب) [١] اسمنده بر اثریله (نصایح المسلمین) نامنده بر منظومه‌سی وبر نسخه‌سی یره باتانده اسعد افندی کتبخانه‌سنده موجود تورکجه (سورهٔ یس) تفسیری واردر . (٨٧٥) تاریخلرنده ارتحال ایتدی . صاحب ترجمه علی افندی نیکبولی محاربه‌سنده شهید اولان یورکچ پاشا زاده خضر بکك معلمی ایدی . رسم خط قرآنه دائر رساله‌سی اولان علی بن حسین آماسی ایسه اثرینك مقدمه‌سنده طاش کوپرو زاده‌دن نقل ایتدیکنه ورساله‌سنك (١٠٩٦) ده اولدیغنه کوره دیکر برذاتدرکه استانبولده سلطان محمد جامعنده امام ایدی . بو ذاتك برده تورکجه عروض رساله‌سی واردر .

عبدالمجید به نصوح به اسرافیل « اسرافیل زاده »

زمرهٔ مؤلفیندن برذات اولوب (آماسیه) جوارنده‌کی (لاذقیه ـ لادیق) دندر . (٨٨٧) ده (آماسیه) ده ارتحال یله‌دی . آثاری: (صلوات زاکیات) ، (شرح تعلیم المتعلم ـ ارشاد الطالبین)، (تلخیص جامع الفتاوی لقرق امرة الحمیدی ـ تحفة الاحباب) ، (مفتاحك قسم ثالثنی اختصار) ، (الاصطفاء فی مناقب المصطفی) در .

عبدالمجید افندینك برادری (یحیی) افندی‌ده فضلادن بر ذات اولوب آثارندن (عوامل جرجانیه) شرحی مطبوعدر . فرشته اوغلونك لغت منظومه‌سنی‌ده شرح ایتمشدر .

علاءالدینه علی فناری [٢]

مولانا (فناری) نك حفیدی اولوب اکمال تحصیل ایچون ایران واسیای وسطی‌ده برخیلی سفر ایتدکدن صوکرا مملکتی اولان بروسه‌یه عودتنده حضرت فاتح طرفندن قاضیعسکرلك‌له تلطیف بیورلدیلر . ایام صیفده کشیش طاغی اتکنده الیوم (قاضی‌یایلاسی) دینلن محلده اقامت ایتمکی معتاد ایدنمشلرایدی . علوم آلیه وعالیهٔ عربیه‌دن باشقه فنون ریاضیه‌یه‌ده انتسابی اولدیغی کبی

---

[١] تورکجه اولان بو اثرك موضوعی آداب وتربیه‌یه دائراولوب (کشف الظنون) ده (تاج الادب) اسمیله محرر سه‌ده (نورعثمانیه) کتبخانه‌سنده‌موجود نسخه‌سنك مقدمه‌سنده (طریق الادب) نامیله .وسومدر. استانبولك فتحی تاریخی اولان(٨٥٧)ده تألیف ایدلمشدر. بو أثرك بعض فقراتی زمانمز ارباب علم ودانشمندن (دیار بکر) لی (علی امیری) افندی طرفندن تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه‌سنك(٢٩)نجی نسخه‌سنده نشر ایدلدی.

[٢] ٩٥٧ ده وفات ایدن مخدوم عالیلری (محمد چلبی) ده فضلادن برذات اولوب علم لغته دائر (لسان الحکمه) اسمنده عربی فارسی ممزوج اوله‌رق بر لغتی وملا زاده‌نك هدایه شرحنه حاشیه‌سی واردر .

(شرح الكنز) ، (شرح المجمع) ، (مشارح الصدور) ، (طبقات حنفيه) ، (تاريخ الاكاسره) ، (طبقات شعرا) ، (شرح مراح) ، (اختصار تاريخ دمشق لابن عساكر) ، (شرح هدايه) ، (شرح ملتقى) ، (تاريخ البدر فى اوصاف اهل العصر) ، (ميزان النصوص فى علم العروض) ، (شرح تحفة الملوك فى الفروع) وسائره اولوب (عقد الجمان فى تاريخ اهل الزمان) [١] اسمنده جغرافيا وطبقات الارضه متعلق معلومات نافعه‌يى‌ده محتوى برده تاريخ كبيرى واردر .

بوتاريخ برادرى شهاب الدين احمد طرفندن اختصار ايدلمشدر .

وفاتى (٨٥٥) ده ، قبرى مصرده‌در . استادى (حسام رهاوى) نك (البحار الزاخرة فى المذاهب الاربعة) سنى ده شرح ايله‌مشدر .

عينى عبد الرحمن زين الدين

عينتابدن نشأت ايدن علما واعلامدن برفاضلدر . شام قاضيسى ايكن استعفا ايده‌رك ٨٩٣ ده وفات ايلدى . مؤلفاتى : (شرح الدرر) ، (شرح النقايه) ، (شرح شمسيه) ، (منظوم الدرة المضيئة فى اللغة التركيه) در . صوك اثرى لغت وتاريخ ادبيات عثمانيه ايچون اثار مهمه‌دندر .

---

[١] سلطان احمد ثالث اراده‌لريله برجمعيت علميه طرفندن (ميرخواند) همشيره‌زاده‌سى (خواندمير) آثار مشهورهٔ تاريخيه‌سندن اولان فارسى العباره (حبيب السير) ايله برابر لسان عثمانيه ترجمه ايدلديكى چلبى زاده عاصم تاريخنده مذكوردر . (عقد الجمان) بهرجلدى سكنز يوز صحيفه اولمق اوزره يكرمى درت جلددن عبارت اولوب عادتا متفننانه برصورتده يازلمشدر . شويله‌كه : اهل هيئات وطبقاتك شمديكى نظريات فنيه‌لرينه توافق ايدر پك چوق ماده‌لر سرد اولوندينى كبى علم حيواناته دائرده مدققانه معلوماتى حاويدر . بوندن باشقه جغرافيايه تعلق ايدن بحثلرنده دخى موجب استفاده مندرجاتى واردر .

بواثر كبيرك نسخهٔ مترجمه‌سى شهزاده باشنده داماد نوشهرلى ابراهيم پاشا كتبخانه‌سنده‌در . عربى نسخه‌لريده بايزيددده جامع شريف وعاشر افندى كتبخانه‌لرنده واردر . بر طاقمى‌ده اندرون‌ده سلطان احمد ثالث كتبخانه‌سنده‌در . بو طاقمك برنجى جلدى مؤلف خطيله‌در . (فرانسه) انجمن دانشمنك قراريله اهل صليب وقايعنه تعلق ايدن اثارك متن وترجمه‌لرى نشر اولوندينى زمان تعريفى صددنده بولوندقجه اشبو تاريخك برقسمى‌ده متن وترجمه‌سيله برابر طبع ونشر اولونمشدر .

فقهدن ایکی جلد (وقایةالروایة فی مسائل الهدایة) اسمنده‌کی شرحله ینه علم اصول فقهدن (مغنی) شرحندن عبارتدر. رحلتی (٨٠٠) ده‌در . ازنیقده شرف زاده محله‌سنده‌کی تربه‌ده مدفوندر . مولانا فناری برمدت بوذاتدن استفاده ایله‌مشدر .

سلطان مراد خداوندکار نامنه اصول فقهدن (رموز الاسرار)ی (کنوز الانوار) اسمیله شرح ایتمشدرکه (٨٢٦) تاریخنده محرر برنسخه‌سی (نور عثمانیه) کتبخانه‌سنده واردر .

علاءالدین علی بن موسی « قوچ مصاری »

سلطان مراد ثانی دوری فضلاسندندر . استکمال علوم ایچون (ایران) و (ماوراءالنهره) کیده‌رك سید شریف جرجانی وسعدالدین تفتازانی‌نك مجالس علمیه‌لرندن استفاضه ایله‌یوب عودت وبعده‌مصره عزیمتله (٨٤١) تاریخنده رحلت ایله‌دی. فنون متفرقهٔ متداوله‌ده اسئلهٔ [١] غامضه‌یی مشتمل براثری واردرکه فضلنك برهانیدر . برده (اوراد زینیه) شرحی واردرکه بواثرندن طریقت زینیه‌یه منتسب اولدیغی آکلاشلمقده‌در. سعدالدین تفتازانی‌نك مفتاح شرحنه‌ده حاشیه‌سی واردرکه برنسخه‌سی ولی‌الدین افندی کتبخانه‌سنده موجوددر .

عبدالکریم افندی

سلطان مراد ثانی دوری فضلای بنامندندر. ادرنه‌ده وفات ایده‌رك سلطان جامعی قربنده بنا ایله‌دیکی مکتب ساحه‌سنده دفن‌ایدلدی . آثاری (حاشیهٔ تلویح)، (حاشیهٔ مطالع) ایله سید شریفك کشاف حاشیه‌سنه حاشیه‌سیدر .

عینی بدرالدین ابی محمد محمود العینی

متبحرین علماء حنفیه‌دن اولوب (عینتاب) لیدر . تحصیل تعلیم تألیف زمانلرینك قسم اعظمنی مصرده‌کچیرمشدر. مؤلفاتی :(شرح بخاری) [٢]، (مغانی الاخبار فی رجال معانی الآثار)، (شرح کلم الطیب لابن تیمیه)، (زین المجالس)، (شرح عروض الساوی)، (شرح دررالبحار)،

---

[١] سراج الدین توفیق وملاخسرو طرفلرندن شرح اولونان بواسئله‌سی بروجه آتی آلتی فصل وبرخاتمه‌یی حاویدر. (فصل اول) تسمیه (٢) اخبارالنبوة (٣) فقه (٤) اصول فقه (٥) بلاغت (٦) منطق .

[٢] اون جلد کبیردن عبارت اولان بو اثر جلیلك اخیراً درسعادتده طبعنه همت اولوندی .

(منار) متنی اولاً نظم ایدوب بعده شرح ایتمشدرکه (نظم وشرح مختصرالمنار) اسمیله مطبوعدر .

« ع »

عبدالمحسن قیصری

سلطان اورخان غازی دوری فضلاسندن اولوب اولا مملکتنده بعده سوریه‌ده اکمال تحصیلدن صوکرا وطننه معاودتله نشر علومه همت ایله‌دی. (۷۵۵) ده (قیصری) ده ارتحال ایتدی. مؤلفاتی : (متن وشرح منظومهٔ فرائض) ، (شرح عروض اندلسی)، (حاشیهٔ غایة البیان) ، (رساله فی الفقه) در .

(عاشر افندی) کتبخانه‌سنده ادبیاتدن (شرح النجدیات) اسمنده براثری‌ده واردر .

عمر وجیه‌الدین به عبدالمحسن ارزنجانی

زمرهٔ مصنفیدن بر ذات اولوب مولداً (قارص) لیدر . ماوراءالنهره کیده‌رك فقیه شهیر صدرالشریعه‌دن اکمال تحصیل ایتدی . علم حدیثدن مشهور (مشارق الانوار) ی (حدائق الازهار) اسمیله شرح ایتدیکی کبی علم اصول فقهدن (کشف بزدوی) یی‌ده شرح ایتمشدرکه هرایکیسی‌ده اوعلملرده اولان اختصاصنه دالدر. (تبیین المعارف) اسمنده رساله‌سی‌ده واردر. (۷۴۳)ده ارتحال ایتمشدر. مخدومی (شرف الدین محمد) ده فضلادن برذات اولوب آماسیه‌ده مدفوندر . پدرینکده آماسیه‌ده مدفون اولماسی مأمولدر. (کشف)شرحنك برنسخه‌سی ادرنه‌ده سلطان سلیم کتبخانه‌سنده واردر .

علاءالدین علی اسود « قره خواجه »

خداوندکار غازی دوری مشاهیر علماسندن اولوب (افیون قره‌حصارلی) در. استکمال تحصیلی ایرانده‌در . سابق الترجمه جمال الدین آقسرایی‌دنده استفاده ایتمشدر . مؤلفاتی فروع علم

درة الزهراء (شرح حزب البحر) .
الكوكب الدرى (شرح كلام ابن مشيش) .
(لاله زار) درسعادتده فاتح جوارنده بر محلهدر .

طاط زاده حسين افندى

علماى اعلامدن برذات اولوب قرهعثمان زادهلر طرفندن (تيره) دن (مغنيسا)يه جلب ايدلمشدر . الى آخر العمر مغنيساده نشر علمله مشغول اولدى . (١٢١٤) تاريخنده ارتحال ايدهرك (پاشامزارلغى) دينلن قبرستانه دفن ايدلدى . (جلال حاشيهسى)، (قاضى اوزرينه عم حاشيهسى)، (مختصر منتهى حاشيهسى) (قاضى مير حاشيهسى) وسائره كبى آثار علميهسى واردر. حواشىٔ مذكوره (مغنيسا) ده (مسلم جامعى) مدرسهسى كتبخانهسنده واردر .

طاهر افندى « قاضى زاده — شيخ الاسلام »

مسند مشيختى احراز ايدن فضلادن برذات اولوب قضاتدن (توقاتلى) عمر افنديك مخدوميدر. (١٢٥٤) ده ارتحال ايلهدى . ايوبده بوستان اسكلهسى مقبرهسنده مدفوندر .

(مجموعة الفتاوى)، (شرح كلمة التوحيد)، (نوريه)، (تفسير سورهٔ اخلاص) اسملرنده آثارى (طلاق) حقنده رسالهسى واردر .

مسلك قويم تصوفهده منتسب ايدى .

(١٢٤٢) تاريخنده يكيچرى اوجاغنك الغاسنه دائر فتوى ويرن بو ذاتدر .

آلتى مرمر جوارنده كوچوك حمام اتصالندهكى قادرى دركاهى احيا كردهسيدر .

طه افندى « كورانى »

مشايخ نقشبنديه فضلاسندن بر ذات اولوب مولداً (بغداد) ليدر . موصل نائبى ايكن (١٣٠١) تاريخنده ارتحال ايلهدى .

آثارى :

(شرح تهذيب المنطق)، (رسالهٔ فقهيه على مذهب الشافعى)، (رد النصارى)، (اللآلى المنضده ـ مكاتيب عربيه)، (شرح تهذيب الكلام ـ هدى الناظرين) ، (شرح منار) وسائرهدر .

طريقجى سيد مصطفى افندى « طريقجى امير »

فضلادن برذات اولوب (چوروم) سنجاغى ملحقاتندن (عثمانجق) ليدر. (كوپرو) مفتيسى ايكن (١١٤٣) تاريخنده وفات ايلەدى .

مؤلفاتى : (روح الصلوة)، (المجالس الزهراء فى خدمة الشريعة الغراء)، (ترجمهٔ طريقت محمديه)، (حاشيهٔ عقائد نسفيه)، (شرح عقائد عضديه)، (شرح رسالهٔ حمزه افندى فى حق البيع والشرا المسمى بتبيين الحرام) وسائرەدر .

طواسى على افندى

علوم عربيەنك باخصوص فقه شعبەسنده صاحب اختصاص برذات اولوب (طواس) قضاسنك مركزى اولان (باران كومه) قصبەسنه برساعت مسافەده واقع (اوزون بونار) قريەسندندر. (مجمع النقول عن العلماء الفحول) اسمنده برجلد كبير اوزره مرتب عربى العباره منقولاتى محرر تورکجه فتاواسنك برر نسخەلرى طواس مفتيسى افندى ايله (قلعهٔ طواس) ده منظوم اولدى . « اوزون بونار »ده زيارت ايتديكم سنك مزارنده يازى يوقدر . انجق فتاواسنك (١١٦١) تاريخنده يازيلديغنه كوره او تاريخ رجالندن اولديغى آكلاشيليور .

طاهر محمد افندى « لالەزارى »

فضلاى قضاتدن برذاتدر . (١٢٠٤) تاريخنده درسعادتده ارتحال ايلەدى .

آثارى :

(شرح قصيدهٔ نونيه ، ميزان المقيم فى معرفة القسطاس المستقيم ، دفع اعتراض راغب فى حق الفصوص) وسائرەدر .

اكابر امتدن بعض ذواتك اقوالنك شرحلرينى حاوى اولان مجموعەسى عاشر افندى كتبخانەسنده در كه مندرجاتى بروجه آتيدر :

جواهر الزاهرة (شرح كلام غزالى) .

ياقوتة الحمراء (شرح كلام امام ابو منصور ماتريدى) .

« الخضراء (شرح كلام بركوى) .

زمردة « (شرح كلام عبد القادر كيلانى)

بولنان (کتاب الاستیعاب فی معرفة الاصحاب) اسمنده کی اثر جسیمك ترجمه‌سنه سلطان احمد خان اول امریله امام سلطانی مصطفی افندینك باشلایوبده عمرینك عدم وفاسنه مبنی حرف خاده نا تمام قالان اثر مذکوری صاحب ترجمه کمال الدین افندی اکماله باشلامشسه‌ده سلطان مشار الیهك وفاتیله ناقص قالمشدر . مصطفی افندینك ترجمه ایتدیکی قسمنك برنسخه‌سی نورعثمانی کتبخانه‌سنده واردر .

(عدة) علم فقهده کی اختصاصنك برهانی اولوب برنسخه‌سی (بشیر آغا) کتبخانه‌سنده‌در . اسمی (عدة اصحاب البدایة والنهایة فی تجرید مسائل الهدایة) در . قحط مصر تاریخچه‌سنك بر نسخه‌سی ولی الدین افندی کتبخانه‌سنده‌در .

طرسوسه زاده عبدالله فیضی افندی « استانبولی »

فضلای ادبادن ومشاهیر خطاطیندن برذات اولوب اسکدار نیابتندن معزول ایکن « قیلدی عبدالله افندی یرینی داربقا » مصراعنك دلالتی اولان (١٠١٩) ده استانبولده وفات ایله‌دی . قاتح جوارنده قاضی چشمه‌سی قربنده عابد چلبی مسجدی حظیره‌سنده مدفوندر .

آثاری : (حاشیه علی شرح الفتاح) ، (حاشیه علی شرح الهدایة) ، (رساله فی بیان معجزات انبیا)، (دیوان)، (رسالهٔ قلمیه)، (رسالهٔ فتح الالغاز)، (حاشیه علی الجامی)، (تحفة الحسناء فی الشرح علی مائة حدیث من مشارق الانوار) در . السنهٔ ثلثه‌ده انشا ونظمه مقتدر وتخصیص فن معماده ماهرایدی . خط جلی وتعلیق‌ده مهارتی واردر . مطولك بعض مباحثنه دائر سکز مفتاح شرحنك مباحثنه عائد اون بش رساله‌سنی حاوی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده بر مجموعه‌سی واردر .

طرسوسی محمد افندی « مفتی »

فضلای بنامدن بر ذاتدر . (١١٤٥) ده طرسوسده ارتحال ایتدی . علم اصول فقهدن مشهور (مرآة) ه مکمل بر حاشیه‌سی واردر .

بوندن باشقه (٢٤) فندن باحث (انموذج) اسمنده (١٢٧٥) تاریخنده باصیلمش بر اثر عربیسی‌ده واردر . منطقدن (رسالة الاستدلالیه) وسائره مؤلفی عثمان افندی‌ده (طرسوس) دن یتیشن علمادندر .

(نوادرالاخبار فی‌مناقب‌الاخیار)، (شرح اخلاق عضدیه) . اشهر مؤلفاتندن بری‌ده (مفتاح السعاده ومصباح‌السیادة) درکه مخدومی طرفندن (موضوعات العلوم) اسمیله ترجمه ایدلمش موخراً کندی طرفندن‌ده (مدینةالعلوم) اسمیله تلخیص اولونمشدر .

(کتاب‌الشفافی دواءالوبا) اسمنده‌کی اثری مصرده طبع اولونمشدر .

آثار مهمه‌سندن بری‌ده (نوادرالاخبار فی‌مناقب‌الاخیار) اسمنده‌کی تراجم احواله متعلق اثر کبیری‌درکه برنسخه‌سی ولی‌الدین افندی وراغب پاشا کتبخانه‌لرنده موجوددر . اوچ فصل اوزره مرتب اولان بو اثرك مندرجاتی :

(فصل اول) صحابه وعُبّاد
(فصل ثانی) اصحاب‌الاجتهاد
(فصل ثالث) حکما واطبا ومنجمین
} در .

طاشکوپری زاده محمد کمال‌الدین افندی

سابق‌الترجمه طاش‌کوپری زاده احمد افندینك مخدوم فضائلوسوملری اولوب پدر عالیلری ایله مولانا ابوالسعود کبی اساتذه‌دن اکمال تحصیل‌دن‌صوکرا مسلك‌قضایه‌سالك اولهرق (١٠٣٠) ده قره چلبی زاده یرینه صدرالعلما اولمشلردی . سنهٔ مزبوره خلالنده سلطان عثمان ثانی معیتیله لهستان سفرینه کیدرکن (ایساقجی ـ اسحاقجی) ده رحلت ایتدیکندن نعشلری استانبوله نقل اولونه‌رق عاشق پاشا جامعی حظیره‌سنه وپدری یانه دفن ایدلدی .

مؤلفاتی : (ترجمهٔ‌موضوعات‌العلوم)، (ترجمهٔ‌رسالهٔ‌حسین‌واعظ)، (ترجمهٔ‌تاریخ‌قحط‌مصر)، ایله سلطان عثمان خانك امریله یازدیغی (منثورشهنامه) و (هدایه) نك مسائلنی عللدن تجرید ایده‌رك یازدیغی (عدة) اسمنده‌کی اثری واوفاق تفك بعض رسائلی و (برئه) قصیدهٔ غربیه‌سنه تخمیسی (تاریخ صاف) و (تحفةالاحباب) اسمنده‌کی مطبوع تاریخچه‌سی وکمال مخلصیله بعض اشعاری واردر .

تاریخ صاف اوچ باب اوزره مرتب اولوب (١) آل‌عثمان (٢) آل‌عباس (٣) ملوك متفرقه وبعض حکایات غریبه‌دن باحثدر .

موضوعات‌العلوم اقدام‌مطبعه‌سی همتیله ایکی‌جلد اوزره‌طبع اولوندی‌لسان عثمانی‌ده علم‌احوال کتبه دائر یازیلان آثارك مهملرندندر .

ابو نعیم اصفهانی‌نك جملهٔ آثار فاضلانه‌سندن اولوب (٣٥٠٠) صحابی‌نك تراجم احوالنی‌جامع

(ط)

طرسوسی قاضی نجم الدین افندی

کبار علماء ومصنفیندن بر ذات اولدقلرینه آثار فاضلانه‌لری شاهددر . رحلتلری (٧٥٨) تاریخنده‌در .

مؤلفاتی : (اشارات فی ضبط المشکلات) ، (الاعلام بمصطلح الشهود والحکام) ، (تحفة الترك فیما یجب ان یعمل فی الملك) ، (رافع الکلفة عن الاخوان فیما تقدم فیه القیاس علی الاستحسان) ، (فتاوای طرسوسیه) ، (الفوائد الفقهیه) ، (سراج الوهاج) ، (مناسك طرسوسی) ، (وفیات الاعیان من مذهب ابی حنیفة النعمان) وسائره‌در .

طاسه کوپری زاده احمد افندی

اسمی احمد ، کنیه‌سی ابوالخیر ، مسقط رأسی (بروسه) وفاتی (٩٦١) ده اولوب فاتح جوارنده عاشق پاشا محله‌سنده مدفوندر . اکثر علومده باخصوص تفسیر معانی وکلام وتراجم احواله کمالی مسلم انام ایدی .

دقایق ادبیات عربیه‌یه وقوفلرینه‌ده آثار شعریه‌لری شاهددر . مؤلفات فاضلانه‌لرینك باشلیجه‌لری (شقایق نعمانیه) [١] ، (صورة الخلاص فی الاخلاص) ، (الرسالة الجامعة لوصف العلوم النافعة) ، (مسالك الخلاص فی مهالك الخواص) ، (مفتح الاعراب) ، (الجامع فی المنطق) ، (المعالم فی علم الکلام) ، (رسالة فی تفسیر آیة الوضوء) ، (القواعد الجلیات فی تحقق مباحث الکلیات) ، (فتح الامر المغلق فی مسئلة المجهول المطلق) ، (اصل المواهب فی معرفة وجوب الواجب) ، (فن وشرح فی الفرائض) ، (شرح علی عوامل المائة لعبد القاهر الجرجانی) ، (شرح دیباجة الهدایة) ، (حاشیه من اول شرح المفتاح لسید شریف جرجانی) ، (حاشیه علی حاشیة الکشاف للسید شریف) ، (شرح حدیث اربعین) ، (شرح الفوائد الغیاثیه) ، (رسالة التعریف والاعلام فی حل مشکلات التام) ، (حاشیه علی حاشیة التجرید للسید شریف من اول الکتاب الی مباحث الماهیة) ، (شرح دیباجة الطوالع) ، (مختصر فی علم النحو) ،

---

[١] (اسمی الشقایق النعمانیه فی علماء الدولة العثمانیه) اولوب آلتی یوزه قریب مشایخ علماوادبانك تراجم احوالندن باحثدر . بو اثرك ترجمه‌سیله ذیللرینه دائر تفصیلات ایچون مورخین فصلی نهایتنه مراجعت بیوریله .

(جلال وامكان كلنبوی)لرینه (عقائدعصامی)نه تعلیقاتیله تورکجه (استعاره) رساله‌سی واردر که جمله‌سی غیر مطبوعدر .

.....

« ض »

ضمکی مصطفی افندی

قضاتدن وعلم فقه متخصصلرندن فاضل وادیب برذات اولوب (سیروز) لیدر .(عدنی مأوا ایده ضمکی‌یه اله) مصراعنك ناطق اولدیغی (١٠٩٠) تاریخنده استانبولده ارتحال ایله‌دی . شیخ وفا قربنده‌کی ملاکورانی جامع شریفی حظیره‌سنده مدفوندر .

آثارندن خط دستیله محرر (لوازم القضاة والحکام) ایله (مطلوب الفقهاء ومرغوب النبهاء) اسملرنده‌کی اثرلری (قره مصطفی پاشا) کتبخانه‌سنده‌در .

(جامع العیوب) نامنده اثریله قواعد انشادن باحث منشأتی‌ده واردر .

ضیاءالدینه به علی «آیدوناتی»

فضلادن برذات اولوب (بانیه) ولایتی داخلنده (چاملق) قطعه‌سی قصباتندن آیدوناتلیدر . اصحاب کرامك تعریفات وفضائلنه دائر (١١١٢) تاریخنده مؤلف رساله‌سی واردر .

ضیا افندی « اولیازاده احمد ضیاءالدینه افندی »

زمانمز علماسندن غیور برذات اولوب (قسطمونی) لیدر . (١٣٣٣) تاریخنده مملکتنده فجأةً ارتحال ایتدی .

آثار مطبوعه‌سی :

(١) خلاصة الافکار (مختصر منار شرحیدر) .

(٢) وسیلة السعادة (مختصر تجویددر) .

(٣) وسیلة النجات (ترتیبی لطیف قیمت‌علمیه‌یی حائز برعلم حال اولوب سنه‌لرجه عسکری رشدیه‌لرنده تدریس ایدیله‌رك شاگردانك استفاده‌لرینی موجب اولمشدی) .

آثار علمیه وادبیه‌لرندن سورشریفه‌دن بعضلرینه تفسیری حدیث‌اربعین شرحی (١٠٠١) کلام ، (بحریه) اسمنده بر رساله‌سی ، (مناجات) نامنده بر رسالهٔ عارفانه‌سی یوسف پاشا مرحومك تلاق ترجمه‌سنه نظیره‌سی واردر . منفیاً درت‌سنه عکاده بولوندقدن صوکرا استانبوله عودتلرینی متعاقب (١٢٩٠) تاریخنده ارتحال ایده‌رك بکتوز جوارنده (یوشع) طاغنك بوغاز جهتنده‌کی شهیدلك تپه‌سنه دفن ایدیلدی . بعضاً ظاهربینانه قارشی زهد بارد اصحابندن کورونمك معتادندن ایدی .

طریقهٔ نقشبندی خالدیدر. علوم عربیه‌یی (مزلف شهری احمد) افندیدن اخذ ایتمشدر. عرب،تورك، فارسی ، لسانلرینه بحق واقف اولدیغی کبی فرانسزجه وروسجه‌یه‌ده آشنا ایدی.

صاریلرلی محمد افندی «المالی»

عصر اخیر فضلاسندن برذات اولوب قونیه ولایتی داخلنده‌کی المالی قضاسنك (صاریلر) قریه‌سندندر .

(١٢٧٨) تاریخنده (المالی) ده ارتحال ایله‌دی .

آثاری :

(شرح استعارهٔ جدیده) علوم سیاسیه‌دن (ناموس اعظم) اسمیله متن وشرح علم مناظره‌دن (مظهر معالم علی مفتاح مکالم) اسمیله متن وشرح علم وضعدن (قاضی عضد) رساله‌سنه (مشربةالعیون) اسمیله شرحدر .

(٨٩٣) ده سلطان بایزید ثانی نامنه فقهدن مشهور (کنزالدقایق)ی (عیون‌الحقایق) اسمیله شرح ایدن (بالی بن عیسی فقیه) ده (المالی) دن یتیشن فضلادندر .

صاری ابراهیم افندی «آیدینی»

اوده‌میشلی چاقر احمدزاده مرحومك الکبنام مجازلرندن اولوب (آیدین یکی پازار) ندندر .

(اوده‌مش) ده اکمال تحصیلدن صوکرا آیدینده نشر وافتا ایله اسرار حیات ایله‌دی .

(١٣١٢) تاریخنده ایفای حج شریفدن صوکرا (مدینهٔ منوره) یه برقوناق مسافه‌ده واقع (بئرالماشی) نام محلده رحمت رحمانه مقارن اولدی . دوقوز دفعه اعطای اجازه‌یه موفق اولان افاضلدندر .

رسالهٔ منتخبه من اغاثةاللهفان فی مکایدالشیطان .
رسالهٔ نفی الشرکة .
وسائره .

صوبیجه‌لی محمد افندی

زمرهٔ مؤلفیندن بر ذات اولوب آیدین نواحیسندن صوبیجه‌لیدر . ناحیهٔ مذکوره قراسندن (ده‌ده) قریه‌سنده مدفوندر .

(شرح الاظهارالمسمی بفتح‌الاسرار)، (شرح مقصود)، (شرح کفایةالمبتدی) کبی آثاری اولدیغی قره باش زادهٔ ازمیرینك اثرنده محرردر .

سنك مزارنده محرر عباره بروجه آتی‌در :

زیارتدن مراد اولان دعادر
بوکون بکا ایسه یارین سکادر

مرحوم ومغفور شیخ محمد افندی روحنه فاتحه سنه ١٢٦١

صوایجمز مصطفی افندی « قیصری »

مظنه‌دن وعلمای عاملیندن بر ذات اولوب (قیصری) لیدر .

اصول‌فقه‌قواعدینه تطبیقاً (مروحه) اسمنده‌کی مفصل (ملتقی) شرحی آثارینك مشهوریدر.

سنه‌لرجه صوایجمه‌دیکی مرویدر . (١١٧٠) ده مملکتنده ارتحال ایده‌رك (سیدبرهان‌الدین) جوارینه دفن ایدیلدی .

صادق افندی « خواجه — پراوادی »

بلغارستانك (پراوادی) قصبه‌سندن اولوب تحصیل وتفیضی درسعادتده‌در . بوغاز ایچنده (صاری یار)ده اختیار اقامت ایتدیکی ایچون صاری یارلی شهرتیله بنام ایدی . فنون آلهیه وعلمیه‌ده لسان فارسی‌ده علی‌الخصوص علم حدیث وتفسیرده صاحب‌اختصاص ادیب ، نکته‌پرور بر ذاتدر .

دیکری‌ده بونك مفصلیدر . هر ایکیسنکده خط دستیله محرر نسخه‌لری ولی‌الدین افندی‌ده واردر .

صادوه محمد افندی « ساقزی »

فضلای قضاتدن برذاتدر . (١٠٩٩) ده ارتحال‌ایتدی . آثاری (صرة‌الفتاوی)، (بدایع الصکوك)، (نوادرالفقهیه فی مذهب‌الائمة‌الحنفیه) اولوب‌صوك‌اثرینی قدس شریف قاضیسی ایکن تألیف ایله‌دی .

(١١٣٤) ده (الفیض الارحم فی‌شرح الحزب‌الاعظم)ی تألیف ایله‌ین (ابراهیم) افندی‌ده ساقزدن نشأت ایدن علمادندر . بو ذات منظومهٔ شاهدی‌یی‌ده شرح ایتمشدر .

ساقز مفتیلرندن (حسین حسنی) افندینکده ایمان ابوین رسوله دائر رساله‌سیله قصیدهٔ منفرجه شرحی واردر .

صادوه افندی « صدرالدین شیروانی زاده شیخ‌الاسلام محمد صادوه افندی »

دفعاتله‌مسندمشیختی احرازایدن‌فضلا وارباب‌تقوادن‌برذات‌اولوب مشاهیر علمادن‌صدرالدین شیروانی‌احفادندندر. (١١٢١)تاریخنده‌ارتحال‌ایده‌رك (فندقلی)جامع‌شریفی‌حظیره‌سنه‌دفن‌ایدلدی. مسلك قویم تصوفه انتسابی وبر خیلی آثاری واردر . آثاری غیر مطبوع اولوب بعضیلری بروجه‌آتیدر :

رسالهٔ عقائد .
رساله فی بیان ان‌النبوة افضل من الولایة .
رساله فی بیان اقسام‌الذکر .
رسالهٔ موجزه فی بیان‌المصافحه .
رسالهٔ مرغوبه فی‌التصوف .
رساله فی‌التصلیه والترضیه .
رساله فی بیان فضیلة‌الذکرالخفی علی‌الجهری .
رساله فی اثبات‌الصانع .

الطلاب فی الاعراب) رساله‌سی وتلامیذی طرفلرندن ضبط وقیداولنان تقریرات علمیه‌سی واردر. (١٣١٥) ده وفات ایده‌رك (فاتح) جامع شریفی حظیره‌سنه دفن ایدیلدی .

« ص »

صاری یعقوب « قره‌مانی »

چلبی سلطان محمد دوری افاضل علماسندن واصحاب احوالدن برذات اولوب (قره‌مان) لیدر. (رساله‌ٔ مناسك حج) ایله (انا لننصر رسلنا) و (یقتلون النبیین بغیر حق) آیت کریمه‌لرینك بیننده صورتا کوریلن تناقضی مفصلاً ایضاح یولنده قلمه آلدقلری اثرفاضلانه جمله‌ٔ مؤلفاتندندر. (قونیه)ده ناملرینه منسوب مسجد حظیره‌سنده مدفوندر. قره یعقوب ایله برابر ملا فناریدن استفاده ایله‌مشلردی .

صاری کرز نورالدین افندی « بالیکسری »

ناطق بالحق فقیه محدث برذات اولوب (قره‌سی) دندر . بروسه‌لی خواجه زاده ایله سنان پاشادن تلمذ ایله‌دی . سلطان سلیم اول زماننده قاضی عسکرلك رتبه‌سنه نائل اولمش ایدی . فقهدن مختارات مسائلی جامع (مرتضی) اسمنده برمتن متینی وقره سیدیٔ حمیدینك اسئله‌سنه اجوبه‌سی واردر . وفاتی (٩٢٧) ده، قبری استانبولده فاتح جوارنده (یایلا) جامعی قربنده‌کی مکتب حظیره‌سنده‌در .

مؤلفاتی: (حاشیهٔ شرح مفتاح)ه(حاشیهٔ شرح مواقف)ه(تعلیقات علی الهدایة)ه(رساله‌ٔ قلمیه)در.

حلب قاضیسی ایکن (٩٩٠) ده وفات ایدن حفیدی (محمد افندی) ده فضلادن برذاتدر .

صاری تویلی قیصه‌بویلی وملحم اولدیغیچون زماننده (صاری کرز) شهرتیله بنام اولمشدر.

صولاق زاده خلیل بن حاجی محمد افندی « استانبولی »

زمرهٔ قضاتدن فاضل برذات اولوب شهریدر. (١٠٩٥) ده (مغنیسا) قاضیسی ایکن وفات ایله‌دی . (طبقات حنفیه) سی (عروض اندلسی) شرحی اولدیغی ذیل شقایق عشاقی‌ده مذکوردر. طبقات حنفیه‌سی ایکی‌در. بریسی (قطلوبغا) نك (تاج التراجم) نك تلخیصی اولان (تحفة التراجم) در.

شريف افندى « محمد شريف افندى »

فضلادن قرّا وحملهٔ قرآندن برذات اولوب (كوتاهيه) مفتيسى (عبدالله صدقى) افندينك مخدوميدر . ترجمهٔ حالى سبق ايدن (حافظ محمود وارداری) نك (ترتيب زيبا) سى طرزنده وساده جه (مفتاح التفاسير) اسميله معروف ومطبوع اولان اثرنده آيات قرآنيه‌يى حروف هجا اوزره ترتيب ايده‌رك هرآيتك هانكى جزء وصحيفه‌ده اولديغنى وبين العلما متداول ومطبوع اولان تفاسيردن يدى تفسيرك هانكى جلد وصحيفه‌سنده بولوندیغنى مبين (مصباح الايات الجليلة الفرقانيه ومفتاح التفاسير الجميلة القرآنيه) ناميله براثر قيمتدار تأليف ايله‌مشدر .

آثار سائره‌سى كورولەمدى . (١٣٠٨) تاريخنده (حجاز) ده ارتحال ايله‌دى . پدرى (عبدالله) افندينك‌ده (مفتاح البخارى) سى ايله بواثرك تكمله‌سى اولمق اوزه (الفيض الجارى على رياض جامع احاديث الصحيح وابوابه وكتبه الآلى) اسمنده برتأليفى اولديغى كبى جدى (عبدالباقى) افندينك‌ده (تلويح حاشيه‌سى ، اسماء حسنى شرحى ، سراج المصلى شرحى) واردر .

شاكر احمد افندى « حافظ — استانبولى »

علوم عربيه‌ده زمانمنك يكانه‌لرندن معدود برفاضل اولوب شهريدر . مشاهير فضلادن روسجقلى شيخ مصطفى افنديله صدر اسبق شيروانى زاده رشدى پاشا وخواجهٔ بنام حافظ غالب افندينك درسلرينه مداومةً تكميل ايتمشدر .

متأخرين علماى عثمانيه ايچنده اك زياده نشر علمه مظهر اولان برذاتدر . برنجيسنده اوچيوزه قريب ايكنجيسنده يوزاللى‌يى متجاوز اوچنجيسنده سلطان سليم جامعنده قاضى ميردن باشلايه‌رق اللى آلتمش طلبهٔ علومه اجازه‌نامه اعطاسنه موفق اولدى . فاتح عسكرى رشديسنده وفاتنه قدر عربى اوقوتدى .

بوحهتله اكثر زمانلرى تدريس ايله كچديكندن تأليف آثاره وقت بوله‌مامشلردر . صرب محاربه‌سنده اوچنجى علميه‌طابورى بيكباشيلغيله حربه اشتراك ايده‌رك علكسانيچك جمعيه مصادف يوم فتحنده اورانك اك بويوك كليسانسده كرسى‌يه چيقوب نام خليفه‌يه خطبه اوقومغه موفق اولمشدر .

طلبه‌سندن برچوق قاضى وآلاى مفتيسى ، معلم ، مدرس واردر .

علم اصول فقهدن (مرآت) ك بعض مسائلنك حلنه دائر تعليقاتى ، علم نحودن مطبوع (تبصرة

بكك اوغليدر . حلقهٔ تدريسنده يتيشن تلاميذينه اجازة ويره‌جكى صيره‌ده يعنى (١٢٩١ – ١٢٩٢) تاريخنده‌كى رحلتى جمله‌سنى داغدار ايله‌دى . ادرنه قپوسى خارجنده ودينى مرحوم قبرينه يقين دفن اولوندى. حين وفاتنده اوتوز سكز ياشنده ايدى .

مؤلفاتى :

على العموم تدريس ايتديكى فنونه دائر حواشى وتعليقاتى ايله علم حقنده‌كى رساله‌سى‌در . تقريراتندن حصوله كلن (مجموعة الفوائد) ايله (حاشيه على شرح اصول حديث لداود قارصى) و (تعليقات على شرح العلاقة لحافظ سيد) اخيراً طبع ايديلدى .

محققانه تدريس خصوصنده زمانك فريدى اولديغنى قدرشناسان علما تسليم ايتمشلردر . طبيعت شعريه‌سى‌ده اولوب مشاهير فضلادن قرين آبادى عبدالرحمن افندى مرحومك سنك مزارنده كوريلن تاريخ سليس فاضل مشار اليهك محصول طبع عارفانه‌لريدر . عدليه نظارتى مستشارلغنده وفات ايدن متوفى واحان افنديدن احكام عدليه اعضالغنده بولوندقلرى صره‌ده رفاقت وسيله‌سيله فرانسزجه لسانى‌ده تحصيل ايله‌مشلردر .

شعبانه خامى افندى « آمدى »

افاضلدن ذوفنون برذات اولوب (آمد ـ ديار بكر) ليدر . صوك اجازه‌سى مصر اعاظم علماسندن (ابراهيم باجورى) دندر . تدريس وتأليف ايله مملكتنده امرار حيات ايده‌رك (١٣٠١) ده ارتحال ايله‌دى . طبيعت شعريه‌سى علم خط وموسيقى‌يه‌ده انتسابى واردر . ترجمهٔ حالى مشايخ فضلنده مذكور (عبدالرحمن طالبانى) حضرتلرندن مستخلفدر .

آثارى :

مولد (مطبوع) .
ديكر مولد (غير مطبوع) .
مباحث حضرت عيسى ودجال (عربى‌در) .
منشأت .
رد پروتستان .
ديوان (مطبوع) .
فاتح مشكلات (« ١٨ » مباحثى مشتمل اولوب برنسخه‌سى سلطان عبدالعزيزه تقديم اولونمشدر) .
قصيدهٔ قيصيه .

آثارندن :

(حاشیه علی‌الفناری) ایله‌تورکجه فقهدن (نجاة‌المصلی) مطبوع؛ آدابدن تألیف‌ایتدیکی متنیله شرحی غیر مطبوعدر .

شمعی محمد افندی « کوستندیلی »

عالم ، شاعر ، خطاط برذات اولوب مدت مدیده کوستندیل مفتیلکنده بولونمشدر . (۱۲۷۲) ده ارتحال ایله‌دی .

آثاری غیر مطبوع اولوب بونلردر :

(مرتب دیوان ، تحفة الخطاطین) ایله فضائل جهاده‌متعلق ترکی‌العباره مفصل (رایات‌النصر والارشاد) در .

علم خطی (۱۲۶۰) ده ارتحال ایدن خطاط شهیر (اسماعیل زهدی) دن تعلیم ایتمشدر .

(تحفة الخطاطین) ی اوچ قطعه (۱۸) سطر اوزره مرتبدر . برنسخه‌سی فضلادن بغدادی اسماعیل پاشانك کتبخانه‌سنده واردر .

ترجمهٔ حالی‌مشایخ فصلنده مذکور (نورالدین زاده) خلفاسندن (ترحاله)لی (علاءالدین‌کاملی) افندینك‌ده قرق باب‌اوزره مرتب (عجالهٔ فصول اربعین فی‌اصول‌الدین) اسمیله فضائل‌جهاده دائر تورکجه براثری واردر .

شعوری صباح‌الدینه علی افندی « بالیکسری »

فضلا وعرفادن برذات اولوب درسعادتده مشاهیر علمادن (آق شهر) لی عمر افندیدن اکمال تحصیلدن صوکره وطنی اولان (بالیکسر) ده وظیفهٔ افتا وتدریس ایله مشغول اولەرق (۱۲۸۵) تاریخنده ارتحال‌ایتدی . (دارالنافعه) اسمیله بنا کرده‌سی اولان مدرسه‌ده مدفوندر .

آثار خیریه‌سندن بر کتبخانه‌سی وعلم لغتدن براثریله برمقدمه یدی باب اوزره مرتب (کاشفه) اسمنده تصوفدن برتألیفی واردر .

شوکت مصطفی افندی « استانبولی »

فضلادن مدقق برذات اولوب (شهری) در . طبیب میرآلایلرندن مترجم صالح رفقی

شعبانه افندی « مؤذنه زاده ایوبی »

فاضل برذات اولوب (ایوب سلطان) محلهسندندر . فاضل احمد پاشا نامنه تفسیری واردر. (١٠٩٩) ده وفات ایدهرك ایوبه دفن ایدیلدی .

شهاب کردی

افاضلدن لسان تحقیق وتصوفهده واقف بر ذاتدر .

(تحقیق التکلیف علی مشرب اهل الکشف والشهود)، (تنبیه العقول علی تنزیه الصوفیه)، (جلاء الانظار بتحریر الجبر والاختیار) اسملرنده آثار محققانهسی واردر . برنجی اثرینی (١٠٩١) ده تألیف ایتمشدر .

شریف محمد افندی « شیخ الاسلام — استانبولی »

فاضل بر ذات اولوب شیخ الاسلام اسعد افندینك مخدومیدر. (خلاصة التبیین فی تفسیر سورة یس) ایله السنهٔ ثلثهدهکی اشعارینی حاوی دیوانیله منتخبات اشعاره دائر (لطائف الکمال) اسمنده بر مجموعهسی و (فصول الآراء فی شان الملوك والوزراء) عنوانلی دیکر براثری واردر.

(١٠٢٤) تاریخنده وفات ایدهرك (سلطان سلیم) ده جدی اسماعیل افندی جامعی حظیرهسنه دفن ایدیلدی .

اشعار فارسیهسندن :

حق علیمست ندانی بحقیقت احکام — چون تحقیق درافلاك مقوم باشی
عالم الغیب خداوند حکیمست همان — سخنت کذب بود کرتو منجم باشی

شوقی احمد افندی

فضلادن برذات اولوب کنیهسی (احمد شوقی بن عبدالله) در. (١٢٢٤) تاریخنده ارتحال ایلهدی .

١١ عبدالغفورالمعروف بابیب آمدی	١١٨٥	١٩ رمضان زاده احمد چلبی	٩٨٦
١٢ محمد نیکساری	١٠٥٢	٢٠ امام‌زاده محمد استانبولی	٩٧٦
١٣ سید عبدالله سیواسی		٢١ قدوسی عبدالرحمن مغنیساوی	١٠٨٠
١٤ حسن‌فهمی افندی	١٢٩٤	٢٢ غزی‌زاده شیخ مصطفی نسیب بروسه‌وی	١٢٠٢
١٥ محی‌الدین محمد قره‌باغی	٩٤٢		
١٦ آلتونی چوق زاده حاجی‌عبدالله	١١٨٣	٢٣ نورالله شیروانی	١٠٦٥
١٧ خیره بولیلی صیامی	٩٧١	٢٤ عبدالرحمن رحیمی بروسه‌وی	١١٦١
١٨ شیخ زاده محمد وارداری	١٠٥٧	٢٥ مفتیٔ ارضروم حاذق محمدافندی	١١٧٧

تراجم احوالی بوائرده مذکور ذواتدن‌باشقه علمای‌عثمانیه ایچنده تفسیروحاشیه‌یازان ذوات کرامدن بعضیلری :

١ — (تفسیر شیخ اسماعیل) استروجه‌وی المتوفی ١١١٠ تقریباً تفسیر مواکب طرزنده تورکجه بر جلد کبیر تفسیردر. اوستروجه کنارنده‌کی تربه‌سنده منظور عاجزی اولدی .

٢ — (حاشیه علی تفسیر کشاف) قاضیٔ سلانیك حامد بن مصطفی .

٣ — (تفسیرجامع‌الاسرار) شیخ‌عبدالمحسن بن سلیمان کورانی فی عصرسلطان‌مرادرابع. بر نسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده واردر .

٤ — (حاشیه علی مختصرالکشاف‌المسمی بتوضیح‌مشکلات التقریب) علی بن‌عمرارزنجانی .

٥ — تفسیر سلانیکی علی بن ولی : (حسین کاشفی) نك تفسیرینك توسیعاً ترجمه‌سیدر . تاریخ ترجمه (٩٥٢) در .

بر نسخه‌سی اینه‌کولده اسحق پاشا کتبخانه‌سنده منظورم اولدی .

شاه محمد به احمد

فضلادن وتفسیرقاضی‌یه‌تعلیقات یازانلردن‌مناسترلی نصرالله رومی‌تلامیذندن اولوب‌مناسترلیدر. (١٠٥٢) تاریخنده مناسترده ارتحال ایلدی . (منتهی الانهر فی شرح ملتقی‌الابحر)، (شرح بدایع‌الصنایع‌فی‌ترتیب‌الشرایع) اسملرنده آثاری اولدیغی (کشف‌الظنون) ذیلی (آثارنو) ده مذکوردر . علوم عربیه‌یه دائر بعض تعلیقاتی‌ده واردر . آثاری غیرمطبوعدر .

خط دستیله محرر ملتقی شرحی طرف عاجزیدن مناستر کتبخانه‌سنه وقف ایدلمشدر .

(تأویلات نجمیه) شهرتیله بنام اولان (بحرالحقایق) اسمنده‌کی تفسیر شریفك خلاصه‌سنی‌ده (نهرالدقایق) اسمیله تورکجه‌یه‌ترجمه‌ایتمشدرکه‌برنسخه‌سی (خالص)افندی کتبخانه‌سنده موجوددر.

---

٧ خطيب زاده ٩٠١
٨ سروری مصطفی افندی ٩٦٩
٩ قاضی زاده شمس الدین احمد افندی ٩٨٨
١٠ دده جنکی ٩٧٥
١١ یوسف زاده عبدالله حامی ١١٦٧
١٢ قینالی زاده علاءالدین بن علی ٩٧٩
١٣ صدرالدین شروانی ١٠٠٠ تقریباً
١٤ محمد بن جمال الدین شیروانی
١٥ محمد بن ولی الازمیری ١١٦٥
١٦ حمزه افندی ١٠٨١
١٧ مصطفی بن حمزه الطرسوسی ٨٧١
١٨ غزی زاده شیخ عبداللطیف ١٢٤٧
بروسه‌وی
١٩ محمد مکی افندی ١٢١٢
٢٠ خضر بن محمد آماسیه‌وی ١٠٦٧
٢١ فیض‌الله افندی ١٠٩٩
٢٢ خلیل نعیمی مغنیساوی ١٢٣٠
٢٣ غنی زاده نادری ١٠٣٤
٢٤ اخی زاده یوسف بن جنید توقادی ٩٠٥
٢٥ ملا عوض علائیه‌وی ٩٩٤
٢٦ ملا خسرو ٨٨٦
٢٧ نورالدین احمد حمزهٔ قره‌مانی ٩٧١
٢٨ سعدی چلبی ٩٤٥
٢٩ عبدالکریم زاده محمد افندی ٩٧٥
٣٠ حسن آلایدینی (قره تپه‌لی) ١١٩١
٣١ محمد بن یوسف الاستانبولی
٣٢ اسماعیل قونوی ١١٩٥
٣٣ اسماعیل مفید افندی ١٢١٠
٣٤ یوسف سنان الدین آماسیه‌وی ٩٨٦
٣٥ ملا احمد شمس الدین قره‌باغی ١٠٠٩
٣٦ عبدالله کردی ١٠٦٤
٣٧ کمال الدین اسماعیل قرامانی ٩٢٠
٣٨ محمد افندی ٩٧٣
٣٩ محمد آق کرمانی ١١٧٤
٤٠ علامك محمد بوسنه‌وی ١٠٤٦
٤١ عشاقی زاده عبدالباقی افندی ١٠٩٠
٤٢ مستجی زاده عبدالله افندی ١١٤٨
٤٣ احمد قازآبادی ١١٦٢
٤٤ شیخ بابا نعمة‌الله ٩٠٢
٤٥ عثمان کاخی ١١٧١
٤٦ محمود بن نورالله روشنی

تعلیقات

١ بستان افندی المتوفی ٩٧٧
٢ محمد بن مصطفی افندی ٩٧١
٣ نصرالله رومی المناستری ٩٧٦
٤ شیخ محی الدین محمد اسکلیبی ٩٢٢
٥ محی الدین محمد الشهیر باخوین ٩٠٤
٦ آنقره‌وی زکریا افندی ١٠٠١
٧ محمد امین بن صدرالدین شروانی ١٠٣٦
٨ هدایة الله علائیه‌وی ١٠٣٩
٩ محمد الخادمی ١١٧٦
١٠ عمر پیاسی

قبری استانبولده یکی قپو خارجنده بنا ایتدیکی مسجد حظیره‌سنده‌در . سید شریف جرجانینك (تجرید)، (مطالع)، (شمسیه)، (عضدیه) شرح وحاشیه‌لرینه حاشیه‌لریله (حاشیه‌علی حاشیة الخیالی) وسائره‌در. افضل‌زاده مدرسه‌سی‌مدرسی ایکن ٩٤٠ ده وفات‌ایدن کوچوك مخدومی (لطف‌الله) افندیده مصنفیندن برذاتدر. (حاشیه علی شرح آداب‌العمادی)، (حاشیه علی‌حاشیة عقائد لمولانا کستلی)، (حاشیه علی شرح هدایه‌لملا زاده) وسائره‌در.

شیخ زاده محی‌الدین محمد افندی « ازمیتی » [١]

قاضی بیضاوی مرحومك مشهور آفاق‌اولان تفسیرینی محققانه برصورتده تحشیه ایدن فاضل اولوب قوجه ایلی (ایزمیت) دندر . تحصیلنی استانبولده افضل زاده‌دن اکمال ایله‌دی . دور مدارسدن صوکرا تقاعداً اختیار عزلت‌ایتدی . وفاتی (٩٥١) ده قبری استانبولده امیربخاری قربنده خواجه خیرالدین مسجدی حظیره‌سنده‌در .

مؤلفاتی : (شرح مصابیح)، (شرح‌قصیدهٔ برئه)، (شرح مفتاح‌العلوم‌للسکاکی)، (شرح مشارق)، (شرح قواعد اعراب)، (شرح فرائض‌سراجیه)، (تفسیرسورهٔ اخلاص)، (شرح وقایه) وسائره‌در .

امیر احمد بخاری خلفاسندن مصلح‌الدین افندیدن مستخلفدر .

تفسیر قاضی بیضاوی به حاشیه یازان علمای عثمانیه دن مشهورلری

١	ابن کمال	المتوفی ٩٤١	٤	شیخزاده محی‌الدین محمد	٩٥١
٢	عطوفی	٩٤٨	٥	شیخ‌جمال‌الدین اسحق قرامانی	٩٣٣
٣	سید احمد قریمی	٨٦٢	٦	ملا کورانی	٨٩٣

---

[١] علمای عثمانیه ایچنده (شیخزاده) اسمنده (ملتقی) شارحی دیکر برذات واردرکه شیخ‌الاسلام عبدالرحیم افندی‌یه‌مصاهرتندن ناشی شهرتی (داماد) اسمی عبدالرحمن بن شیخ محمدمسقط رأسی کلیبولی اولوب آناطولی قاضی‌عسکری ایکن (١٠٢٣) تاریخنده وفات‌ایده‌رك امیربخاری‌یه دفن‌ایدلدی. (ماتریدی) و(اشعری) لر بیننده مختلف مسائل فرعیه‌نك حل وتألیفنه دائر (١١٣٧) تاریخنده (نظم‌الفرائد فی‌جمع الفوائد) اسمنده‌کی اثرك صاحبی بافره مفتیسی شیخ زاده افندی‌ده ینه باشقه بر ذاتدر . (١٠٣٢) تاریخنده وفات ایده‌رك درسعادتده مسکین ده‌ده مزارلغنه دفن ایدیلن قزانلفلی شیخ زاده احمد بن زاهدمحمد افندی‌ده دیکر بر ذاتدرکه (شرح مفتاح) ه تعلیقاتی حاشیهٔ کشافك استعاره بحثنه آیریجه رساله‌سی وسائر رسائلی واردر .

شمس الدین « آیدینی »

فضلای شعرادن ذوفنون برذات اولوب آیدینلی‌در . تحصیلنك بدایتی مملکتنده نهایتی ایرانده‌در .

عودتنده فاتح سلطان محمد خانك مظهر تقدیر والتفاتلری اولدی . سلطان مشار الیهك ارزولریله کبارعلماء ایراندن (عبدالقادر عجمی) ایله مباحثاتده بولونه‌رق اثبات فضیلت ایله‌دی .

السنهٔ ثلثه‌ده انشادشعره قادر بر شاعر مقتدر ایدی . مخلصی نحیفی در . (۹۰۰) تاریخی حدودنده بروسه‌ده ارتحال ایتدی .

ده‌ده افندی مسجدی حظیره‌سنده مدفوندر . علم ادواره دائر تألیف قیمتداری اولدیغی ترجمهٔ شقایقده مندرجدر .

شیخ سنانه رومی « بوردوری »

فضلای مشایخدن بر ذات اولوب (بوردور ـ حمیدایلی) دندر . ۹۱۱ ده وطننده ارتحال ایله‌دی. متجردانه عمرسورمشدر. بروسه‌ده احمدپاشا مدرسه‌سی مدرسلکنده بولوندی. آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه‌آتیدر :

(حاشیهٔ شرح عقائد)، (حاشیهٔ شرح مفتاح)، (حاشیهٔ تجرید)، (حاشیهٔ مطول) در.

شجاع به نورالله « آنقره‌وی »

علم فقه و فرائض متخصصلرندن بر ذات اولوب (۹۶۰) ده ارتحال ایتدی. فرائضدن (جواهرالمسائل) و (حل‌المشکلات) اسملرنده آثار مقبوله‌سی واردر .

شجاع‌الدین الیاس رومی « دیمتوقه‌وی »

دیمتوقه‌دن نشأت‌ایده‌رك شهرت علمیه‌سی آز وقتده پك چوق اولدی. ادرنه‌ده مدرس‌ایکن صمم عارض‌اوله‌رق تقاعد اولمشدی . مشایخ صوفیه‌یه محبت کامله‌سی وارایدی . وفاتی (۹۲۰) ده

مؤلفاتی :

(شرح مسلم ، اختصارمفصل للزمخشری ، شرح تلخیص المفتاح ، شرح مجمع البحرین ، کتاب دررالبحار الجامع لمذاهب الائمة الکبار فی الفروع ، شرح عمدةالنسفی) وسائره‌در .

(دررالبحار) (٨٥٠) تاریخنده (محمدالبخاری) طرفندن شرح اولونمشدرکه برنسخه‌سی عاشر افندی کتبخانه‌سنده واردر .

شکرالله « آماسیه‌وی »

سلطان مراد ثانی وفاتح دورلرنده وسعت معلومات وفضل وعرفان ایله تمیز ایتمش برذات اولوب علم طب ایله موسیقی‌یه‌ده انتسابی واردی .

ترجمهٔ حالی مشایخ فصلنده مذکور شیخ یار علی‌نك برادر زاده‌سیدر .

هرایکی پادشاهه‌ده مشاور خاص اولمق شرفنه مظهر اولمشدر . رحلتی (٨٩٤) ده اولوب شیخ وفا حظیره‌سنده مدفوندر . حج شریفه عزیمتنده علماء مصردنده استفاضه ایله‌دی .

(بهجةالتواریخ) [١] نامنده فارسی‌العباره برتاریخی اولدیغی کبی کندی آثارندن (ریاض‌العلوم) طرزنده فارسی العباره (منهج‌الرشاد فی‌سلوك العباد) اسمنده‌کی اثر فاضلانه‌لرینك خاتمه‌سنده (١٤٥) فنون متداوله‌دن اقتباس ایتدکلرینی حکایه ایدییورلر . (فتوحات فی‌الجفر) اسمنده بر اثریله بر نسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده موجود (جامع الدعوات) اثری‌ده واردر . (انیس العارفین ، شرح قصیدهٔ امالی) ده آثارندندر .

علوم مختلفه‌دن باحث انموذج العلوم طرزنده فارسی العباره اثرینی (ریاض‌القلوب) نامیله (٨٩٤) تاریخنده سلطان بایزید ثانی‌یه تقدیم ایدن (شکرالله شیروانی) ده فضلادن برذاتدر .

(ریاض) لك برنسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده واردر .

---

[١] غیرمطبوع اولان بوتاریخ خلقتدن اعتباراً فاتح دورینه‌قدر اون‌اوچ باب اوزره مرتب برجلددن عبارت اولوب جغرافیای قدیمه وطبقات رجاله دائرده معلومات مفیده واردر . فارسی مخلصلی برشاعر طرفندن ترجمه اولونه‌رق سلطان سلیمان قانونی‌یه تقدیم اولوندی . بوترجمه‌نك برنسخه‌سی اسعد افندی کتبخانه‌سنده واردر .

افندی‌ده (اسکی‌شهر) دن یتیشن علمادندر . (مرضات) ی (عینتاب) نیابتنده تألیف ایتدیکی ایچون معاصری اولان علماء بلده‌نك وازجمله مترجم طحطاوی عبدالحمید افندینك تقریظلری پدری مفتی حسین‌افندینك قهوه‌ایله انفیه‌استعمالاری‌حقنده رساله‌لری‌واردر. (۱۱۸۹) تاریخنده فاتح جامعشریفنده شمائل شریفه تدریس‌ایدن (عثمان‌بن‌موسی) افندی‌ده (اسکی‌شهر) دن نشأت ایدن علمادن اولوب حجامت ایله فصده دائر تورکجه مطبوع رساله‌سی واردر .

شمس‌الدین محمد « آقشهری »

علمای اعلامدن برذات اولوب اواخر عمرنده (مدینهٔ منوره) ده اختیار اقامت ایده‌رك (۷۳۹) ده ارتحال ایتدی . تحصیل علم کمال ایچون مغرب دیارینه قدر شد رحل ایتدیکنی (اتحاف الاحضار) صاحبی ذکر ایدییور . (جنة الفردوس) ، (منسك القاصد الزائر) اسملرنده اثرلری واردر .

(الانتقاد فی شرح عمدة الاعتقاد) صاحبی اولوب (۸۰۰) ده وفات ایدن (احمد بن اوغوز دانشمند) ایله طریقت محمدیه شارحلرندن (خواجه‌زاده‌عبدالنضیر) افندیده آق‌شهردن نشأت ایدن فضلادندرلر .

شاد کلدی شمس‌الدینه چلبی پاشا « آماسیه‌وی »

مولانا عبدالملك آماسی تلامیذندن اولوب آماسیه امیری ایکن (۷۸۲) ده سیواس حاکمی قاضیٔ غدار برهان‌الدین الندہ شهید اولمشدر . (پیر الیاس) جوارنده مدفوندر . واقعات وفتاوادن مسائل غریبهٔ فقهیه‌یی حاوی (الدرر المنثوره) اسمنده اثر کبیری واردر .

شمس‌الدینه محمد بن یوسف القنوی

اکابر علمادن و غازی خداوندکار دوری رجالندندر . اکمال تحصیل ایچون شام‌شریفه رحلت ایتمشدی . تاج‌الدین تبریزی وسائره کبی فضلادن اخذ علم ایتدی . (۸۸۸) تاریخنده بوراده ارتحال ایله‌دی .

١٧ ــ تدبير ثروت [احياءالعلومك حال كتابى اساس اتخاذ ايديلەرك توسيعاً ترجمه ايدلمشدر . فلبەده يازمشدر .]

١٨ ــ علما [تراجم احوال علمادر]

١٩ ــ هرسكليلرك افاداتى [فرانسزجه] (١٨٧٥) ده پارسده طبع اولونمشدر .

٢٠ ــ عالى پاشانك سياستى [اخيراً استانبولده طبع اولوندى] .

٢١ ــ ١٢٨٨ ، ١٢٨٩ ، ١٢٩٠ سنەلرينه مخصوص معلومات تاريخيه وسائرەيى حاوى سالنامه .

٢٢ ــ ذيل تقويم‌التواريخ [نا تمامدر] پارسده طبع اولونمشدر .

٢٣ ــ ترجمة لغز قابس افلاطون [عربيه مترجمى ابن مسكويه، تورکيه مترجمى على سعاوى افندى‌در پارس‌ده مطبوعدر] .

سليمانه مفتى افندى « اسكيشهرى »

فضلادن بر ذات اولوب اسكيشهر قراسندن (مطلب) قريەسندندر . تحصيل ابتدائيسنى مكتبلرده، عاليسنى درسعادتده اكمال ايدەرك اسكيشهره مفتى تعيين اولونوب الى آخرالعمر افتا وتدريس ايله مشغول اولدى .

(ايلدى مفتىٔ اكمل ارتحال) مصراعنك ناطق اولديغى (١٣١٥) ده ارتحال ايتدى. شهر مذكورده مدفوندر .

علم كلامدن (روح كملةالتفريد شرح كلمةالتوحيد) ايله ينه علم كلامده (تلخيص‌التوحيد) وشرحى (تخليص‌التحتيد) اسملرندەكى اثرلرى بر پرده اولەرق مطبوعدر .

پرده غير مطبوع (اسماء حسنى) منظومەسى واردر .

(١٣٠٤) تاريخنده (آفيون قره حصار) نده وفات ايدن قضاتدن يكى كوى نائبى شهرتيله بنام محمد امين افندى‌ده ارباب فضيلتدن بر ذات اولوب (زبدةالعقائد)، (جامع‌الجمعه)، (اكمل ماتم‌العترى)، (عمدة الجهاد) كبى رسائل مطبوعەسى واردر . (تفسيرالنجات) اسميله مسما تورکجەيەمفصل‌سورهٔ نبأدن آخر قرآن كريمه قدر اولان تفسيرك مؤلفى اولوب (١٢٩٣) ده ارتحال ايدەرك اسكداردە (قرەجەاحمد) مزارستانىنه دفن ايديلن طوپخانه مفتيسى (عثمان‌نجاتى) افندى وفضلاى قضاتدن اولوب (مرضات‌الفحول) اسمندەمنظوم مسائل فقهيه‌مؤلفى (احمدفريد)

رشدیه معلملکی وسائره کبی خدمتلرده، استانبوله ورودندن صوکراده سائقهٔ سیاستله اوروپایه کیده‌رك (پارس) و (لوندره) ده نشریاتده بولوندی . استانبوله عودتنده (مکتب سلطانی) مدیریتنده ایفای خدمت ایتدی . (١٢٩٤) ده سلطان مراد خامسی اجلاس ایچون قسم‌اعظمی روم ایلی خلقندن عبارت اولمق اوزره باشنه طوپلادیغی اهالی ایله (چراغان) سرایینه کیتدیکی زمان حیاتنه خاتمه چکلدی . جسدی دیکر همپالریله برلکده ییلدیز جامعی قبله جهتنك صول کوشه‌سی اوستنده او تاریخده موجود اولان قبرستانه دفن ایدلدیسه‌ده بر از صوکرا قبرستان امحا ایدلدی. لسان مادرزادی اولان تورکجه‌دن باشقه عربجه، فارسیجه، فرانسزجه، انکلیزجه‌نك ادبیاتنه واقف وتکلم وکتابته مقتدر ایدی . مطلع اولابیلدیکم آثاری بروجه آتیدر :

١ — علوم غریبه‌سی [پارسده اون بش کونده بر نشر اولنوردی .]

٢ — شباك‌العلوم (عنوان الشرف) ه نظیره‌در . هر سطرِ ٢١ فنی جامعدر . بروسه‌ده نظم ایتمشدر .

٣ — ترجمهٔ ترتیب‌العلوم (ساچاقلی زاده).

٤ — ترجمهٔ جوامع‌العلم‌الریاضی.

٥ — حقوق‌الشوارع [اخیراً استانبولده طبع ایدلدی .]

٦ — خیوه [١٢٩٠ ده پارسده باصیلان بو اثر ایکی قسم اولوب برنجی قسمی روسیه‌نك اسیای وسطی‌ده ترقیسنی، ایکنجی قسمی خیوه خانلغنی مبیندر].

٧ — کرید تاریخچه‌سی .

٨ — تورك.

٩ — یارم فقیه دین یبقار .

١٠ — قدرت سیاسیه دردول اسلامیه .

١١ — علم اصول‌الحقوق .

١٢ — کیوتیوس [حکمای‌یونانیه‌دن افلاطونك شریکی اولان (کیوتیوس)ك میلاددن ٤٥٠ سنه اول یازدیغی ادب واخلاقه دائر رساله‌سنك ترجمه‌سیدر] .

١٣ — مخبر غریبه‌سی [٥٥ نومرویه قدر استانبولده بوندن اشاغیسی اوروپاده نشر اولونمشدر]

١٤ — تحریات سعاوی علی تاریخ ترك .

١٥ — قیدالموجود وصیدالمفقود .

١٦ — مختصر احیاءالعلوم ترجمه‌سی [اثرك فارسی نسخه‌سی درسعادتده عاطف افندی کتبخانه‌سنده‌در .]

سیروزی مصطفی افندی [١]

سلطان محمود عدلی دوری علماسندن اولوب فی‌الاصل طربزون حوالیسندن (ریزه)دن ایسه‌ده فتوی مسودلکیله مدت مدیده سیروزده اقامت ایله‌دیکندن ناشی سیروزی نامیله یاد اولونور . مدفنی (دمیر حصار) قضاسی قراسندن (وه‌تیرنا) قریه‌سنده‌در .

آثاری: (حاشیهٔ برهان کلنبوی) ایله او عصرك سیروز مفتیسی بولونان فضلادن شوقی افندینك علم وضعه دائر یازدیغی متنه (خلاصة الافکار) اسمیله مفصل شرحدن عبارتدر .

سلیمان افندی « قره آغاجی »

عصر اخیر افاضلندن بر ذات اولوب (قرق آغاج) لیدر . بدایت تحصیلی مشاهیر فضلادن آلا شهرلی [٢] حاجی ابراهیم افندیدن نهایتی مولانا خادمی‌نك طوروننی ایله قونیه علماسندن (مفتی ملا) افندیدندر. اکمال تحصیلدن صوکرا مملکتنه عودتله نشر علمه باشلایوب اوچ‌دفعه اجازت ویرمکه موفق اولمشدر . (١٢٦٨) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (اسکی مزارلق) دینیلن قبرستانده یول کنارینه دفن ایدلدی . بوحوالیجه (قرق آغاج)ك (مقرعلما) وصفیله شهرتنه باعث وجود فاضلانه‌لری اولمشدر .

کتب موجوده‌لری نام فاضلانه‌لرینه منسوب مدرسه‌نك وسطنده‌کی کتبخانه‌ده موقوفدر . آثار علمیه‌لرندن علم آداب مناظره‌دن (قره‌تپه‌لی) حاشیه‌سی مطبوع (شرح مجامع‌للخادمی)، (شرح خاتمةالاصول) غیر مطبوعدر . طریقت نقشبندیه‌دن مستخلفدرلر .

سعاری افندی « علی سعاری افندی »

ذکای فوق‌العاده اصحابندن برذات اولوب‌شهریدر . آز زمانده تحصیلنی اکمال ایده‌رك کندینه خاص بر طرزده تدریسه باشلادی . برمدت (سیاو) ، (بروسه) ، (صوفیه) ، (فلبه) ده

---

[١] (جنك نامهٔالهی) مؤلفی (محمد) و (تحفةالطلاب) مؤلفی (عبدالله) افندیلرده سیروزدن‌نشأت ایدن فضلادندرلر .

[٢] (١٢٢٢) تاریخنده آلاشهرده ارتحال‌ایده‌رك استاسیوندن شهره کیدن جاده کنارنده‌کی قبرستانده مدفون اولان بو ذاتك بعض آثار علمیه‌لری اولدیغی مروی ایسه‌ده بو خصوصه دائر آلاشهرجه یاپیلان تتبعاتدن بر ثمره اقتطاف ایدیله‌مدی .

(٢٥) حاشيه على شرح مطالع .
(٢٦) حاشيه على الخيالى .
(٢٧) رساله فى اتلاف الكلاب المضره (محروقى زاده جعفر بك طرفندن ترجمه وطبع ايدلمشدر) .
(٢٨) ترتيب العلوم (بواثرده برسنه اقدمنه كلنجه يه قدر مدارسده تدريسى التزام اولونان حواشينك تدريسندن فائده اولمادينى وهرفن ايچون متخصصلرى طرفندن ـ اوروپاليلرك قلاسيق تعبير ايتدكلرى ـ آيريجه آثار مفيده تأليف ايدلمه‌سى لزومى‌ده مصرحدر) .
(٢٩) رسالة التنزيهات مع الحاشيه .
(٣٠) نشر طوالع (طوالع متن و شرحلرينك تدقيقندن صوكرا حقيقت محضه‌نك نه‌دن عبارت اولديغنه دائردر) .

سكوتى محمد افندى « قره‌وى »

فضلاى مشايخدن برذات اولوب سابق الترجمه (شيخ‌زولى) افنديسنك مخدوم فضائلوسوميدر. مواعظه متعلق اولوب بين العلماء « مجالس » تعبير اولونان اثرلر واديسنده (بضاعة الواعظين وفلاح المتعظين) اسمنده عربى العباره مفصل براثريله زمانمنه قدر موجود اولان (ايساغوجى) شرحلرينك همان كافه‌سنك محتوياتنى جامع اولمقله برابر علاوات ومباحث لازمه‌ده درج ايديلك شرطيله (جامع الشروح) نامنده عربى العباره برده (ايساغوجى) شرحى واردركه غيرمطبوع اولان هرايكى اثرى‌ده علوم آليه وعاليه‌دكى اختصاصنه دليل كافيدر .
پدرلرينك ارتحالندن اول طريق حجده وفات ايله‌دى .

سيد محمد سعيد افندى « قره حصارى »

(١١٥٩)ده ديار بكرده وفات ايدن صدر اسبق قره‌حصارى سيد حسن پاشانك مخدوميدر. اكمال تحصيلدن صوكره دور مناصب علميه ايله استانبول قاضيسى اولمشدى. (١١٩٠)تاريخنده مطعوناً وفات ايتدى . بوغاز ايچنده كوك صوحواليسنده بنا كرده‌سى اولان چشمه صفه‌سنده مدفوندر .
آثارى : (شرح كلمهٔ تهليل)، (تفسير سورهٔ زلزال)، (شرح آداب كلنبوى)در. بو اثر علما بينده حسن پاشا زاده اسميله معروف اولوب مطبوعدر .

نشر علم ايله مشغول ايكن (الشيخ سچاقلى) تركيبيله (سچاقلى زاده دنيادن بقايه ارتحال ايتدى) مصرعنك دلالتى اولان (١١٤٥) تاريخنده ارتحال ايتدى . مرعشك قبله جهتنده كى مزارستانده مدفوندر . (سجل عثمانى) ده اسكداردە مدفون اولديغى كوسترلمەسى اثر ذهولدر .

آثار فاضلانەسى بروجه آتى در :

(١) حاشيهٔ تفسير كشاف على سورة البقرة.
(٢) عين الحيات فى بيان المناسبات فى سورة الفاتحه.
(٣) رساله فى الآيات المتشابهات .
(٤) رساله فى ايمان والدى رسول الله .
(٥) غاية البرهان فى تفسير آية الكرسى .
(٦) حاشيه على شرح ديباجهٔ طريقت محمديه .
(٧) تسهيل الفرائض .
(٨) عصمة الاذهان .
(٩) سبحة القدر فى مدح ملك القدير .
(١٠) سلسبيل المعانى .
(١١) توضيح زبدة المناظر .
(١٢) نهر النجاة فى تفصيل عين الحيات .
(١٣) عندليب المناظر .
(١٤) حاشيه على شرح رسالة الاداب لطاش كوپرى زاده .
(١٥) تقرير القوانين من المنطق والمناظره .
(١٦) رسالة فى تجديد ايمان .
(١٧) رسالة فى الفتاوى .
(١٨) جامع الكنوز .
(١٩) جهد المقل من التجويد .
(٢٠) تحرير التقرير من المناظره .
(٢١) رسالهٔ عاديه .
(٢٢) تهذيب القراءه (اوتوز اوچ جزؤ مقدارنده در) .
(٢٣) عرائس فى المنطق .
(٢٤) ولديه .

سليمان افندى « مفتىٔ كليبولى »

فقهادن بر ذات اولوب مدت مديده (كليبولى مفتيلكنده) بولوندى . (١١١٠) تاريخنده ارتحال ايده‌رك (غازى سليمان پاشا) جامعى حظيره‌سنه دفن ايديلدى. آثارندن (موضح) اسمنده ملتقى شرحى واردركه بر نسخه‌سى آياصوفيه‌ده موجوددر .

(درر) مترجمى (سليمان بن ولى آنقره‌وى) نك بو ذات اولماسى مأمول قويدر .

(مكهٔ مكرمه) قاضيلغنده بولونوب (١٠٣٦) ده (شام) ده وفات ايدن (تسهيل مرآت الاصول فى ترجمة مرقات الوصول) صاحبى (عثمان بن عبدالله) ده (كليبولى) دن يتيشن فضلادندر .

سليمان فاضل افندى « استانبولى »

فقيه محدث ومفسر وعلم قرائته‌ده حقيله واقف برذات اولوب شهريدر. آتى الترجمه يوسف زاده عبدالله افنديمك استاديدر . تحصيلنى عربستانده اكمال ايتدى . آياصوفيه واعظى ومعلمى ايكن (قدمات استادالانام) مصراعنك دلالتى اولان (١١٣٤) تاريخنده وفات ايله‌دى. اوق ميدانى جوارنده اينجيلرتكيه‌سى قربنده‌كى مقابرده مدفوندر . تفسير بيضاوى ايله بخارى وشفا ومشارق شريفى دفعاتله ختم ايله‌مشدر . مؤلفاتى: علم اخلاقدن (مفتاح الفلاح)، (شرح حديث اربعين للنووى)، (شرح عقائد عضديه المسمى بفوائد السنيه)، (رسالهٔ خلوت)، (شرح كلمتى الشهاده)، (حاشيهٔ تهذيب)، (فوائد صلوات شريفه) ، (شرح مسند مسلم المسمى ببغية المسلم وغنية المغنم)، (تفسير آية وماالله يريد ظلماً للعباد)، (رساله فى الكبائر)، (رسالة التقوى)، (شرح آداب عضديه).

سماقلى زاده محمد بهائى بكر « مرعشى »

علماى عثمانيه ايچنده احاطهٔ علميه‌سيله مشتهر برذات اولوب (مرعش) ليدر . مقدمات علومى وطنى علماسندن بعدالاكمال (تفسير تبيان مؤلفى محمد ودارنده‌وى حمزه) افنديلرك درسلرينه مداومت وعلى الاصول تكميل تحصيل ايله وطننه عودت وبراز صوكرا (شام شريف) ه كيده‌رك (عبدالغنى نابلسى) حضرتلرندن (حديث ، تفسير ، تصوف) كبى علوم عاليه تحصيلنه بذل مقدرت ايله‌يوب اخذ اجازت وخلافتله مرعشه معاودت ايده‌رك برطرفدن حلقهٔ تدريسنه طوپلانان طلابه تدريس علومه برطرفدن‌ده تأليف آثار نافعه‌يه مبادرت ايله‌دى . بووجهله

بونلردن باشقه (ابن حاجب) ك (شافيه) و (كافيه) سنى ونحودن (ضوء) ى ترجمه يه ترجمه ايتديكى كبى (هداية الحكمه) شرحى اوزرينه ده حاشيه‌سى واردر .

(١٠٠٥) تاريخنده درسعادتده وفات ايده‌رك (آقسراى) ده (يوسف پاشا) جامعى حظيره‌سنه دفن ايدلمشدر .

سيركه زاده ابراهيم افندى « بروسوى »

فضلادن وزمرهٔ قضاتدن برذات اولوب بروسه‌ليدر . علم احوال روحه دائر (مفاتيح الفتوح فى احوال الروح) اسمنده مقبول علما براثرى واردر . (١٠٩٢) ده وفات ايلدى .

اورخان غازى تربه‌سى قارشوسنده‌كى مكتب ابتدائى ساحه‌سنده مدفوندر. طريقت خلوتيه‌دن مستخلف ايدى .

علم روحه دائر يازيلان آثاردن بعضيلرى :

(٢) باب الفتوح فى احوال الروح (ابوالنجا الابيارى المصرى) مطبوعدر

(٣) كتاب سرّ الروح (ابى الحسن ابراهيم البقاعى المصرى)

(٤) كتاب الروح والنفس (ابن قيم جوزيه)

(٥) منازل الارواح (محمد وجودىٔ لارنده‌وى) كتبخانهٔ عموميده واردر .

(٦) ابن سينانك قصيدهٔ روحيه‌سنك شرحلرى .

(٧) روح (سرى پاشا) مطبوعدر .

(٨) روح (خواجه تحسين افندى) مطبوعدر .

(٩) علم احوال روح (على عرفان بك) مطبوعدر .

(١٠) علم احوال الروح (شهبندر زاده حلمى بك) مطبوعدر .

(١١) پسيقولوژى ـ علم روح (بها توفيق بك) مطبوعدر .

(١٢) فن روح (دوقتور عبدالله جودت بك) مطبوعدر .

(١٣) علم الروح واحواله (ازميرلى بيجاقجى زاده حقى افندى) مطبوعدر .

(١٤) علم احوال روح (يوسف كمال بك)

(١٥) رساله فى تحقيق الروح (ابن كمال)

(شرح حديث اربعين) صاحبي (شيخ احمد بن محمد) افنديلرده (توقات) دن يتيشن فضلادندرلر .

سليمانه بن على « قره‌مانى »

علم فقه متخصصلرندن فاضل بر ذات اولوب (قره‌مان) ليدر. (٩٢٤) تاريخنده ارتحال ايتدى. آثارى : (شرح مجمع البحرين)، (حاشيهٔ شرح وقايه)، (رسالهٔ عروض)، (شرح فرائض)، (شرح خلافيات)، (شرح قصيدهٔ برئه)، (جامع الفصولين‌ده‌كى ٣٨٠ عدد اسئله‌يه اجوبه)، (شرح ملتقى)، (رسالهٔ سمت قبله)در.

سعدى چلبى « شيخ الاسلام »

محشئ بيضاوى شهرتيله بنام اولوب (قسطمونى) جوارنده‌كى (طاطاى) ليدر .

(بقايه چكدى سعدالدين ثانى) مصراعنك دلالتى اولان (٩٤٥) تاريخنده ارتحال ايدرك ايوب سلطان حريمنده وديعهٔ خاك غفران قيلندى .

اشهر آثارى(تفسير بيضاوى حاشيه‌سى)در. ديكرلرى (مجموعهٔ فتاوى، حاشيه‌على شرح الهدايه، حاشيه‌على القاموس) ايله رسائل عديده‌در.

طبيعت شعريه‌سى‌ده واردر . ابياتندن :

عالمه طولدى مسرت ليك بن شاد اولمدم
آه كيم بن بنده بردم غمدن آزاد اولمدم

سودى « بوسنوى »

علماى عثمانيه‌دن اولوب (بوسنه) قطعه‌سنده‌كى (فوچه) ليدر .

لسان فارسيى ديار بكرده (مصلح الدين لارى) دن تعلم ايتمشدر .

استانبوله عودتنده (مثنوئ شريف ، كلستان ، بوستان ، ديوان حافظ شيرازى) يه شرح يازمش‌در . مطبوع اثرلرنده قواعد فارسيه‌جه بعض خطالره تصادف اولونمقله بر ابر باعث استفاده‌در.

(حل اسرار الاخیار) اسمنده‌کی (۱۱۶۰) تاریخنده تألیف ایتدیکی (اظهار) معربنك خط دستیله محرر نسخه‌سی عاطف افندی کتبخانه‌سنده‌در .

زهاوی محمد فیضی افندی « سلیمانیه‌وی »

عصرمزده وجودیله افتخار اولونور افاضلدن بر ذات ایدی. سلیمانیه‌نك بابان خاندانندن اولوب عائله‌لرینك (زهاو) ناحیه‌سنه هجرتندن ناشی (زهاوی) نامیله یاد اولونمغه باشلادیلر.

تحصیللری سلیمانیه‌ده رسول ذکی‌افندیدندر . بغداد مفتیلکنی احرازدن صوکرا یارم عصر افتا ، تدریس ، تألیف ایله امرار اوقات بیوردیلر .

حلقهٔ تدریسلرندن استفاضه ایدن طلاب علمك مقداری آلتی بیکه بالغدر . رحلتلری (۱۳۰۸) تاریخنده‌در .

اشعار عربیه وفارسیه‌لری معنیداردر .

ازجمله :

درمیان جبر وتفویض اختیاری هست ونیست
همچو آن ماهی‌که می آید فرود ازآبشار

(س)

سید علی قومه‌نانی « توقاری »

زمرهٔ مؤلفیندن بر ذات اولوب (توقات) قراسندن قومه‌نات اسمنده‌کی قریه‌دندر . (سیواس) ده اختیار اقامتله تدریس وتألیفله مشغول اولدی .

مؤلفاتی : (عنایه) اسمنده‌کی (وقایه) شرحیله (زیج شامل) شرحلرندن عبارتدر . وفاتی (۸٤۰) ده، قبری (آماسیه) ده‌در.

فروعدن (منحة السلوك فی شرح تحفة الملوك) صاحبی (شمس الدین محمد) افندی ایله (۱۰۲۷) ده وفات ایدن (عرائس الخط) مؤلفی (درویش احمد بن محمد) و(۱۰۱۸) ده وفات ایدن

مؤلفاتی :

(تعلیقات علی صحیح البخاری) ، (مسائل اوصیا) ، (درت جلد ضمانات) ، (تنویع الاصول فی علم الاصول) ، (عون الرائض فی شرح الفرائض) ، (حاشیهٔ وافیه) ، (وظائف فی النحو) ، (حاشیهٔ شرح شریفی) ، (اجوبه علی جامع الفصولین) ، (مختصر کافیه) ، (اعانة الفارض فی تصحیح الفرائض) وسائره‌در .

زکریا افندی « شیخ الاسلام »

سلطان مرادثالث دوری علماسندن اولوب (انقره) لیدر . اکمال تحصیلنی متعاقب مـلك قضایه سالك اولهرق ایجه دولاشدقدن صوکره استانبوله عودتنده قاضیعسکرلك رتبه‌سنه نائل اولمسنی متعاقباً مسندمشیختی احراز ایله‌مشدر . شعرده (میلی) تخلص ایدرلردی .

وفاتی : (رضا) کلمه‌سیله (کیتدی دیوان جهاندن زکریاء سعید) مصراعنك دال اولدیغی (۱۰۰۱) تاریخنده، قبری سلطان سلیم جوارنده‌کی (دار الحدیث) قربنده‌در.

مؤلفاتی:

(تفسیر فاتحه ، شرح هدایه ، حاشیهٔ صدرالشریعه ، تعلیقات علی شرح مفتاح ، حاشیه‌علی شرح‌مواقف ، حاشیه علی‌الدرر ، تعلیقه علی‌البیضاوی ، دیوان) در .

اشعارندن :

یولنه جان ویرنه وصلم دریغ ایتمم دیمش
کر بو عهدینه وفا ایلرسه جانان ایشته‌بن

زینی‌زاده حسین افندی « بروسوی »

علوم آلیهٔ عربیه‌نك اکثرنده وتخصیص علم نحوده صاحب اختصاص تام برذات اولوب (بروسه) لیدر . (۱۱۶۷) تاریخنده (آیدین) ده ارتحال ایله‌دی . (صویجه) قپوسی اسمنده‌کی قبرستانده مدفوندر . طلبهٔ علومك تسهیل تحصیللرینی موجب اولان مطبوع (عوامل ، اظهار کافیه) معربلری آثارینك مشهورلرندندر . زیارت ایتدیکم سنك مزارنده یازی یوقدر. باش طرفنده‌کی طاشك باشنده (حلقه‌وی) بردلیك واردر .

انتسابی وارایدی . (زیرك) لقبی ولی مشارالیه تلقیب ایلەدی . حضرت فاتح حضورنده (ملا خسرو) حکم اولدیغی حالده بروسەلی خواجه زاده ایله اولان مباحثهٔ علمیەلرنده مغلوب اولدقلرندن بروسەیه کیدەرك برمدت اقامتدن صوکرا (۹۱۲) ده وفات ایلەدی .

قبری (پونار) باشندەکی درکاه یانندەدر .

بحث علمه دائر بررساله ایله بعض کتب معتبرەیه حاشیەلری واردر . استانبولدەکی زیرك محلەسی بوذات نامنەدر. طبیعت شاعرانەلری واردرکه ملمع برغزلی بروسه وفیاتی مشعر اولان (کلدستهٔ ریاض عرفان) ده محرردر .

زنبیلی علی افندی « شیخ الاسلام »

ترجمهٔ حالی سبق ایدن جمال‌الدین آقسرایی نسلندن اولوب سلاطین عثمانیەدن بایزید ثانی وسلیم وسلیمان دورلرنده یکرمی درت سنه شیخ الاسلاملق ایتمش متقی برفاضلدر . ملاخسرو ایله حسام‌زادەدن استفادهٔ علوم ایلەمشلردر . مستفتیلری بکلتمەمك ایچون قوناغنك پنجرەسندن آشاغی زنبیل صارقیتدقلری ایچون زنبیللی نامیله بنام اولدیلر . فقهدن (مختارات‌الفتاوی) ایله اولوقتکی علما ومشایخ آرالرندەکی بینوتی موجب اولان دوران صوفیەنك جوازینه دائر بری منثور ، دیکری منظوم ایکی رسالەسی‌ده واردر . بایزید ثانی نامنه علم اخلاقه متعلق بر اثرده تحریر ایتمشلردر .

وفاتلری (وفات عالم ربانی) ، (تم فتواه) ترکیبلرینك دلالتی اولان (۹۳۲)ده، مرقدلری استانبولدەزیرك محلەسندەدر. ترجمهٔحالی مشایخ فصلنده مذکور اولان (شیخ وفا) حضرتلرینه نسبتی واردی .

اثرلرندن :

فروع فقهدن اولان (آداب الاوصیاء) اسمندەکی رسالەسی (۱۳۰۰) سنهٔ هجریەسنده ایکی جلد اوزره مصرده طبع اولونان (جامع الفصولین) ده مندرجدر .

زنبیلی زاده فضیل چلبی

فاضل ابن‌فاضل برذاتدر . درسعادتده اکمال تحصیلدن‌صوکرا تدریس وتألیف ایله امرار حیات ایلەدی . (۹۹۱) ده وفات ایدەرك پدری یانه دفن ایدیلدی. کتابلرینی فاتح کتبخانەسنه وقف ایتدی .

حضرت خالده کاشغری درکاهنه دفن ایدیلدی . آثار مطبوعه‌سی علم صرفدن (المختصر) علم تصوف وکلامدن (رهبرحق) و (امالی ترجمه‌سی)، (آیات واحادیث اربعین ترجمه‌سی) اطاعت سلطان حقنده‌کی احادیث شریفه‌در . فنار روم مکتب کبیریله تقسیمده‌کی روم مکتبنده‌کی تدریساتنن متحصل استفاده‌یی (مالیاقاس) افندینك آثارندن بولنان غرامر ایله تورکجه روسجه لغت کبیرینه معاونت علمیه‌وقلمیه‌ده بولونه‌رق تتمیم ایله‌مشدر . تورکجه ، عربجه ، روسجه تکلم وکتابته مقتدر ایدی .

حمی افندی « اکینی »

فضلادن بر ذات اولوب (اکین) لیدر . اکمال تحصیلی استانبولده (اخوین) خواجه افندیدندر . (١٣٢٧) تاریخنده یکی تعیین اولوندیغی مکتب نواب مدیری ایکن هنوز کنج دینه‌جك بر سنده ارتحال ایله‌دی .

ادرنه قپوسی خارجنده (حلبی) مرحوم قربنده دفن ایدیلدی .

آثاری (انموذج‌الفقه) : سؤال وجوابلی منقح بر طرزده‌در . (مطبوع)

(عصارة‌الفنون) : اون ایکی فندن باحث اولوب بوده سؤال وجوابلی برطرزده‌در. «

شرح مقصود «

العقدالنامی علی‌الجامی : نحودن «

دوحة‌العنادل علی تحفة‌العوامل : نحودن «

العجالة‌الرحمیة علی‌الوضعیة : وضعدن «

تفجیرالتسنیم فی‌القلب‌السلیم : موعظه‌دن «

الفیض‌القدسی‌علی‌الطرسوسی : اصول فقهدن (غیر مطبوع) حاشیهٔ طرسوسی

ترجمهٔ مرآت : « «

معنای مطاوعته دائر رساله . «

غایة‌النوافج علی‌التنایج (نحودن اطه‌لی‌یه حاشیه)

بونلردن باشقه اوقوتدیغی کتابلرك همان کافه‌سنده فاضلانه مطالعاتی واردر .

(ز)

زیرك محمد افندی

آناطولیدن یتیشن فضلادن اولوب علوم متنوعه‌یه وقوف‌تامی، حاجی بیرام ولی حضرتلرینه

ابیاتندن :

طریق نقشبندی اهلنك فیضی خدادندر اولارك نسبتی جمله رسول مجتبادندر

(کشکول) پیران طریقتدن شیخ سعدالدین جباوی حضرتلرینك (وان سئلوا عن الرجال فنسبتی) مطلعلی قصیده‌لرینك تورکجه شرحیدر .

رائف افندی « استانبولی »

زمرهٔ موالیدن وطریقت نقشبندی منتسبلرندن فاضل بزذات اولوب شهریدر. (١٣٠٩) تاریخنده درسعادتده وفات ایتدی. ایوبده پیران خلوتیه‌دن (امی سنان) درکاهنده مدفوندر.

آثار مطبوعه‌سی : (شمائل شریفه ترجمه‌سی)، (مقاصد الطالبین) ، (میزان السلوك)، (آداب المسجد والجامع)، (مختصر شمائل شریفه ترجمه‌سی) .

آثار غیر مطبوعه‌سی : (تفسیرشریف)، (تفسیر سورهٔیوسف)، (بعض احادیث شریفه شرحی).

رجب افندی « حجر زاده - فره‌جیکی »

فضلا وارباب تألیفدن مجاهد علم بزذات اولوب (فره‌جیك) لیدر . تحصیل وتعلیمی استانبولده‌در . (١٣١١) تاریخنده اجازه اعطاسنه موفقیتنی متعاقب ارتحال ایله‌دی . (اسکدار)ده (قره‌جه‌احمد) مزارستانده‌مدفوندر. کوچوك‌بویوك‌اون‌بش‌قدر مؤلفاتندن مطبوعلری بونلردر.

(تفسیر سورهٔمطففین)، (شرح رسالهٔ جدیده علی‌قواعدالوضعیه)، (تفسیرسورهٔ نبأ)در.

(سورهٔ نبأ) دن آشاغیسنی‌ده کاملاً تفسیر ایتمشدر. خواجه‌سی خلیل افندی ایله برکونده وفات ایتدی .

رفیع افندی « یانیه‌وی »

مکتب سلطانی‌نك بدایت کشادندن بری عقائد دینیه وعلوم عربیه تدریس ایله‌مش مبارفند بزذات اولوب (یانیه) لیدر . طریقت نقشبندیه‌دندر . (١٣٢٠) تاریخنده وفات ایده‌رك جوار

راغب افندى « حاجى محمد راغب افندى » آمدى

فحول علمادن برذات اولوب دياربكر (آمد) ليدر . ترجمهٔ حالى سبق ايدن كوچوك احمد زاده ابوبكر آمدى‌نك حفيدينك اوغلودر. اكمال تحصيلدن صوكرا مملكتده تدريس وتأليف ايله اوقاتكذار اولدى . وفاتى (١٢٦٤) ده قبرى بنا كرده‌سى اولان مدرسه حظيره‌سنده‌در .

آثارى :

رساله مهمه فى تفسير الآيات وشرح الاحاديث الواردة فى حق الغزاة .

رساله فى تحقيق التاريخ .

ترجمة التراجم فى تراجم البخارى .

رساله فى تسبيحات الطيور .

رساله فى لام التعريف .

رساله فى تحقيق الامكان على الحسينيه .

رساله فى تحقيق عبارة النص واشارته ودلالته واقتضائه فى الاصول .

رساله فى تحقيق تحويل القبله .

رساله فى تحقيق لفظ ماذا .

شرح لغز اسم فرزدق لقاسم راسم آمدى .

رسالهٔ نفيسه فى علايق المجاز .

وسيلة الوحى .

رساله فى لفظ الكفر والاكفار والتكفير.

السنهٔ ثلاثه‌ده اشعارى‌ده واردر . جد عاليلرى (صبغةاه) افندى‌ده افاضلدن برذات ايدى. (لب البيان) اسمنده براثرى واردر .

رشيد احمد افندى « نوشهرى »

كبار مدرسيندن نوشهرلى (كوچوك سليمان) افندينك مخدومى اولوب طريقهٔ نقشبنديدر. اوقاف همايون مفتشى ايكن (١٢٨٢) تاريخنده درسعادتده وفات ايله‌دى .

طبع شاعرانه‌سى و (فيوضات الجيبيه على الصلوة المشيشيه)، (كشكول الصافية على الواردات السعدية) اسملرنده آثارى واردر .

قیصریه مفتیسی ایکن (١١٣١) تاریخنده (فراضة الفقهیه وفکاهة الرفقیه) اسمیله براثر مقبول تألیف ایتمشدر .

رحمی عبد الرحیم افندی

فضلادن لسان تصوفه‌ده آشنا برذات اولوب (ارضروم) لیدر . طبیعت شعریه‌سی وشیخ الاسلام عارف حکمت بکك پدرینه خواجه‌لغی واردر .

(١٢٢٣) ده (استانبول) ده ارتحال ایله‌دی .

(قاسم خانی) نك (سیرسلوك الی ملك الملوك) نی (رفیق طریق) اسمیله ترجمه ایتدیکی کبی عوامل عتیقی‌ده نظماً ترجمه ایتمشدر .

رشدی احمد افندی «قره آغاجی»

متبحریندن برذات اولوب شرقی (قره آغاج) لیدر . پدرلری قونیه ملحقاتندن (سلّه) دن قره آغاجه هجرت ایله‌مشدر . سلسلهٔ نسبی امام بغوی‌یه منتهی‌در . طریقهٔ نقشبندی‌در .

خادم مفتیسی محمد امین افندی ایله درسعادتده اسکداری ولی امین‌افندیلردن اجازه آلمشدر .

مفتی ایکن (١٢٥١) ده ارتحال ایله‌دی . (قره آغاج) ده (شیخ منتشی) قبرستانده مدفوندر .

آثارندن (بنا شرحی اساس) و (ایساغوجی شرحی تحفة الرشدی) ایله (عصمت بخاری) نك :

سرخوش از کوی خرابات گذر کردم دوش
بطلبکاریٔ ترسابچهٔ باده فروش

مطلعلی غزلنك شرحی اولوب (حل رموز) اسمنده‌کی رساله‌سی مطبوعدر .

(آیات سجده رساله‌سی) ، (مصدر رساله‌سی) ، (کلمهٔ توحید رساله‌سی) ، (ملك وجنك تدقیقنه دائر رساله‌سی) ، (قرانتینه‌نك جوازینه رساله) جملهٔ آثارندندر .

یوزه قریب ذواته اجازه اعطاسنه موفق اولمشدر . عشاق علماسندن عینتابی حاجی احمد ودکزلیلی حافظ شریف صاری کچیلی حاجی احمد آق شهرك اوکه‌س قریه‌لی حاجی علی افندیلر مشهور تلیذلرندندر .

رودسی زاده محمد افندی «آیائلوغی»

فضلا وارباب قلمدن برذات اولوب (آیائلوغ) لیدر. تحصیل وتفیضی استانبولده در. (١١١٣) تاریخنده ارتحال ایده‌رك مهماندار جناب پیغمبری حضرت «خالد بن زیدالانصاری» جوارنده صاحب تاریخ هشت بهشت مولانا ادریس بتلیسی‌نك بنا ایتدیردیکی ادریس کوشکی دنیلن محله دفن ایدیلدی. آثارینك مشهوری ابن خلکان شهرتیله معروف (٦٨١) تاریخنده وفات ایدن قاضی «شمس‌الدین ابی العباس احمد» ك (وفیات الاعیان فی‌انباء ابناءالزمان) اسمنده‌کی تراجم احوال کتابنك ترجمه‌سیدر. بوندن باشقه «خمسهٔ نظامی» یی «خراج ابی یوسف[٢٦]» ی «دیوان عرفی» دن درت قصیده‌یی‌ده ترجمه‌ایلدیکی کبی کتب متداوله‌نك بعضیلرینه‌ده حواشی وتعلیقاتی واردر.

آثارندن:

یالکز ابن خلکان ترجمه‌سی مطبوعدر. خط دستیله محرر خراج ابی‌یوسف ترجمه‌سی شهید علی پاشا کتبخانه‌سنده‌در.

(سروری) نك باشلادیغی (عجائب المخلوقات) ی‌ده ترجمه ایتمشدرکه برنسخه‌سی (روان اوطه‌سی) کتبخانه‌سنده موجوددر.

رمزی محمد افندی «قیصری»

قیصریدن یتیشن فضلادن اولوب آتی الترجمه (نثاری علی) افندی‌دن اکمال نسخ ایله‌دی. طریقت محمدیه اوزرینه (کنوز الرموز) اسمیله مفصل بر حاشیه یازمشدرکه بر نسخه‌سی (نور عثمانیه) کتبخانه‌سنده واردر. طبیعت شعر یه‌سی‌ده اولوب مرتب دیوانچه‌سنك مطلعی بروجه آتیدر:

عنوان شرف بسملهٔ مصحف اسما　　سرلوحهٔ لوح ازلی فخر مسما
محبوب خدا مؤتمن ان هو الاّ　　مضمون‌هدا واقف‌اسرارخفایا

(١١٣١) ده ارتحال ایده‌رك (سید برهان‌الدین) تربه‌سی جوارنده دفن ایدیلدی.

رفقی مصطفی افندی «شیخ مهرو زاده قیصری»

فضلادن برذات اولوب آتی الترجمه (نثاری علی‌افندی) تلامیذندندر. (١١٤٠) کسور تاریخلرنده (قیصریه) ده ارتحال ایله‌دی.

فی جواب السائل) اسمنده‌کی فتاوادر . (کاتب اصفهانی)نك (خریدة القصر وجریدة اهل العصر) اسمنده‌کی تاریخی‌ده (عود الشباب) اسمیله اختصار ایله‌مشدر .

قطعه

مدح ایله جناب مصطفایی اولادینی آل مرتضایی
کلدك چو بوتنکنای دهره مخلص ایده‌کور علی رضایی

هر سنه برنعت شریف انشا ایله‌مك معتادی ایدی .

رجب افندی « آمدی »

مشاهیر علمادن بر ذات اولوب منظور عاجزی اولان بر اجازتنامه‌ده (دیار بکر) لی (آمدی) اولمق اوزره محرردر .

مواعظ واخلاقه متعلق (۹۷) باب اوزره مرتب عربی العباره (جامع الازهار ولطائف الاخبار) اسمنده‌کی اثرینی (۱۰۶۰) سنه‌سنده (تیره) ده جامع عتیق وجدید واعظی ایکن تألیف ایتدیکنی خاتمهٔ کتابده ذکر ایدییور. (الوسیلة الاحمدیة والذریعة السرمدیة) اسمنده‌کی (۱۰۸۷) تاریخنده اکمال ایلدیکی طریقت محمدیه شرحی میان علماده متداولدر. تیره‌ده بین الخواص دارالحدیث جامعی نامیله بنام اولوب یکیجه کوی محله‌سی جوارنده کائن مسجدك جنوبنده‌کی واسع قبرستانده مدفوندر .

سنك مزارنده یازی یوقدر .

رمزی مصطفی افندی

فضلای قضاتدن برذات اولوب پدری (انطاقیه) لیدر . استانبول قاضیسی ایکن (۱۱۰۰) تاریخنده ارتحال ایتدی . (لمعة الانوار) اسمنده (بیضاوی) حاشیه‌سیله قرآن ، حدیث ، اسماء اجله وبلدانه عائد معرب کلماتك شرح وایضاحنه دائر (نقد اللسان وعقد الحسان) اسمیله مدققانه بر اثر یازمشدرکه بر نسخه‌سی اسعد افندی کتبخانه‌سنده واردر . آثار سائره‌سی‌ده اولدیغی آکلاشیلیور .

(ر)

رسول بن صالح افندی « آمیدی »

علم فقهده صاحب اختصاص علمادن برذات اولوب آیدینلیدر .
(فتاوای عدلیه) نامیله تألیف کرده‌سی اولان عربی العباره بر جلددن عبارت فتاواسنی (٩٦٦) تاریخنده الیوم آق حصاره تابع بر ناحیه اولان « مرمره » قاضیسی ایکن سلطان سلیمان قانونی‌نك امر واشارتیله تألیف وترتیب ایلهدیکی « کشف‌الظنون » ده محرردر .
تاریخ وفاتی (٩٧٨) ده ، قبری ایزمیرده سید مکرم‌الدین درکاهنده‌در .

رمضانه زاده احمد چلبی

تاریخ صاحبی رمضان زاده نشانجی محمد پاشانك مخدومیدر . دور مناصب‌علمیه ایله (مکهٔ مکرمه) قاضیسی اولمش ایدی . عودتنده شام شریفه ایکی قوناق برمحلده (٩٨٦) تاریخنده وفات ایلهدی . جنازه‌سی شامه نقل ایدیلهرك قبور صالحینه دفن ایدیلدی .
فاضل ، شاعر برذاتدر .
تواریخ عمومیه‌مزدن (مرآة الکائنات) مؤلفی محمد افندینك پدریدر .
مؤلفاتی : (سورهٔ اعرافه قدر اعراب قرآن)، (تعلیقات علی‌البیضاوی)، (حاشیهٔشرح مفتاح)، (حاشیهٔشرح مواقف)، (شرح حرز امام علی) در .
ابیاتندن : طالعده دولت اولماسه خدمت نه فائده
حقدن عنایت اولماسه طاعت نه فائده

رضائی علی چلبی « آماسیه‌وی »

فضلای ادبادن اولوب آماسیه‌لی پیر محمد افندینك مخدومیدر . مصرالقاهره مولویتنده‌ایکن ارتحال ایلهدی . قرافهٔ مصریه‌ده علی‌پاشا قربنده مدفوندر . تاریخ ولادتی (رضا) رحلتی (داغ دل) ترکیبنك دلالتی اولان (١٠٣٩) در . آثاری (مرتب دیوان) و (نقدالمسائل

(١١) الغاز فقهيه : أسمى مسماسنه دال فقهى برأثردر . (مطبوع)

(١٢) فيض يزدان : مام (ماوردى) نك نصيحة الاخوان قصيده‌سنك ترجمه‌سيدر . (مطبوع)

(١٣) المشذب من الصرف: مختصر صرفدر . (مطبوع)

(١٤) نعمت اسلام : (كتاب الصلوة ، كتاب الصوم ، كتاب الحج ، كتاب الزكات ، كتاب الطهارة) اسميله بش كتاب اولوب هرمسلمانه لزمدر .

(١٥) ترجمهٔ سهام الاصابة فى كنزالدعوة المستجابة : امام سيوطى‌نك بواسمده‌كى اثرينك ترجمه‌سيدر . (مطبوع)

(١٦) مناكحات ومفارقات : اسمى مسماسنه دالدر . (مطبوع)

(١٧) شرح ابيات اصفهندى : نحويوندن (اصفهندى) نك (كافيه) اوزرينه اولان شرح مطبوعنك حاوى اولديغى شواهد ابياتى شارح عربى العباره‌در . (غير مطبوع)

(١٨) اقتباس الانوار فى ترجمة المنار : فقهدن معروف (منار) ك ترجمه‌سيدر. (غير مطبوع)

(١٩) دستور الموحدين : عقائددن . (غير مطبوع)

(٢٠) قواعد تركيه رساله‌سى (غير مطبوع)

(٢١) شيخ رضى ، سيد عبداه ايله منار شرحى ابن‌ملك هامشلرينه تعليقات (غير مطبوع)

(٢٢) ترجمهٔ تحفة الملوك : فقهدن (غير مطبوع)

(٢٣) المنقذ من الضلال ترجمه‌سى : رفقاى كرامندن محمد سعيد افندى ايله مشتركاً ميدانه كلمشدر . اصل اثر امام (غزالى) نكدر . (مطبوع)

(٢٤) اطواق الذهب ترجمه‌سى : اصل اثر امام (زمخشرى) نكدر . (مطبوع)

(٢٥) تحفة الاريب فى رد اهل الصليب : اصل اثر (عبداه ترجمانى) نكدر . (مطبوع)

(٢٦) بغية الطالب فى ترجمة تحفة الراغب (علماى شافعيه‌دن احمد شهاب الدين قليوبى‌نك تحفة الراغب فى سيرة جماعة من اعيان اهل بيت الاطايب اسمنده‌كى رساله‌لرينك ترجمه‌سيدر) . بونلردن باشقه (هندى رحمةاه) افندى مرحومك (اظهارالحق) ترجمه‌سنده معاونت قلميه‌لرى سبق ايتمشدر .

(٢٧) المختصرات فى مسائل الطهارات والعبادات : نعمت اسلام كلياتنك مختصرى اولوب اخيراً طبعنه همت ايدلمشدر .

ملکیه‌ده ادبیات عربیه ، فقه ، کلام ، معارف اعضالقلرنده ؛ مجلس معارف اعضالقلرنده بولنه‌رق عرفان عثمانی‌یه جداً بویوك خدمتلر أیله‌مش؛ بالخاصه تدریسات عربیه وفقهیه خصوصنده بوسبوتون یکی ونافع برچیغیر آچمشدر . کمالات علمیه‌سی بو درجه فراوان اولان مرحوم مشارالیه فضائل اخلاقیه‌سی، بالخاصه ورع واتقاسی ایله‌ده اندرالامثال برذات عالیشان ایدی . حدیث وتصوف علملرنده‌ده بضاعهٔ کامله اصحابندن اولوب طرق علیه‌دن « خلوتیه » منتسبلرندن ایدی . آثاری احاطهٔ علمیه ومساعیٔ متوالیه‌سیله برلکده متین ومنقح اسلوب بیاننك پك کوزل برمعکسی‌در . دینه‌بیلیرکه ذهنی افقدی نوعنده یکتا برعالم بی‌همتا ایدیلر . (۳۲۹) سنه‌سی اواخرنده مرتحل داربقا اولمشدر . مدفنلری بکلربکنده‌کی خانه‌لری جوارنده (کوپلیجه) نام محل قبرستانندهکی عائله‌سی حظیره‌سنده‌در . آثاری بروجه آتیدر :

آثار فاضلانه‌لری :

(١) عربی العباره صرف عربی : (١٨) یاشنده تألیف ایتدکلری ایلك اثرلری اولوب غیرمطبوعدر .

(٢) نحودن تسهیل التحصیل شرحی : غیرمطبوعدر .

(٣) الحقایق ـ مما فی جامع الصغیر والمشارق : کتب احادیثدن مذکور ایکی کتابه‌کی احادیث شریفه ترجمه‌لرینی مبین اولاجقدی . فقط مع التأسف بوترجمه‌لره موفق اولامامشلردر . مع هذا اسملری کجن رواة حدیثك حروف هجا ترتیبی اوزره ترجمهٔ حاللرینه دائر اولان قسمندن (ع) حرفنه‌قادار ایکی جلدی منتشر اولمقله‌برابر (ی) حرفنه قادارده اکمال بیورمشلردر.

(٤) مشاهیر النساء : نسوان اسلامك تراجم احوالنی مبین ایکی جلد اوزره مرتب ومطبوعدر . اخیراً (خیرات حسان) نامیله لسان فارسی‌یه ترجمه وطبع ایدلمشدر .

(٥) المنتخب فی تعلیم لغة العرب : پك چوق دقایق لغویه‌یی‌ده جامع مفصل برصرف عربی‌در . (مطبوع)

(٦) المقتضب من المنتخب : منتخبك ملخصیدر . (مطبوع)

(٧) المقتضب فی نحو لسان العرب : مفصل نحو عربی‌در . (مطبوع)

(٨) القول الجید : معانی وبیاندن غایت موجز ودقیق براثردر. اخیراً (قازان) ده‌ده آیریجه طبع اولونمشدر .

(٩) کتاب التراجم : مشاهیر مؤلفیندن بعضلرینك مختصر ترجمهٔ حاللریله عبارات بلیغانه وحکیمانه‌لرینی مبین‌در . (مطبوع)

(١٠) القول السدید فی علم التجوید : طرز مخصوص اوزره تجویددر . (مطبوع)

(١٢٩٧) ده ارتحال ایده‌رك (جامع کبیر) جوارینه دفن ایدیلدی. ولی تاشبك ولی غیر تاشبدن فرق وجهله افضلیتنه دائر بر رساله‌سیله رسائل سائره‌سی‌ده وارسه‌ده غیر مطبوعدر . مخدومی احمد عاصم افندی‌ده علمـادن برذات ایدی . ارادهٔ جزئیه تحقیقاتنه دائر مطبوع رسـاله‌سی واردر . (١٣٠٧) ده ازمیرده ارتحال ایده‌رك کاتب اوغلی قبرستانینه دفن ایدیلدی .

رانسه احمد افندی « مناستری »

علمای شعرادن برذات اولوب مناسترلیدر . لسان عربی وبتخصیص زبان فارسیه وقوف تاملری وار ایدی . درسعادته اکمال تحصیلدن صوکرا مناسـتره عودتله مدت مدیده تدریس وتألیف أیله امرار ایام ایله‌دی . رحلتلری (١٣١٦) ده ، قبری مناسترده چنکل قره‌غولی جهتندن پرلپه‌یه کیدن جاده‌ده‌کی مقابر مسلمین کنارنده علمای عرفادن بروسه‌لی کتابجی مصطفی افندی مرحومك یاتنده‌در .

آثاری : تحلیلات لغویه‌سیله برابر (ترجمهٔ مقامات حریری) [١] (شرح دیوان سلطان سلیم اول) [١] (مجموعهٔ قواعد فارسیه) ایله دیوانچه‌لرندن عبارتدر .

اشعارندن :

فلاطون حقیقت اتکا ایتمز امر تدبیره زمام اختیارك ایله تسلیم حکم تقدیره

ذلیلی یوسف بن مصطفی

فقهادن طبیعت شعریه‌یه مالك برذات‌اولوب (برغمه) لیدر . (٩٩٠) تاریخنده علم فقهك عبادات قسمنه عائد (مهمات) اسمنده مهم براثر تألیف ایتمشدر. (ذلیلی) مخلصلی اشعاری‌ده واردر . آثار سائره‌سی‌ده اولدیغی آکلاشیلیور .

حاجی محمد زهنی افندی

مشارالیه استانبولده ملکیه قائممقاملرندن محمد رشید افندی نامنده برذاتك صلبندن دنیایه کلمشدر . زماننده علوم عربیه متخصصلرینك سرفرازی‌اولەرق طانمشدر . سلطانیه‌ده، مکتب

[١] مؤلفی طرفندن وقف ایدیلمشدر .

داود قارصی

متأخرین علمادن زهدی غالب بر ذات اولوب (قارص) لیدر . تحصیلنی درسعادت ومصرده اکمال ایلهدی . بین‌العلما متداول‌اولان آثارینك مشهوری(۱۱۵۱) تاریخنده(مصر)ده تألیف ایتدیکی (شرح علی اصول الحدیث للبرکوی)در . (رساله من‌التفسیر)، (شرح قصیدهٔ نونیه‌من‌العقائد)، (شرح مختصر التهذیب المسمی بتکمله من‌المنطق والآداب)، (شرح ایساغوجی من‌المنطق)، (رساله فی بیان القضاء والقدر من الکلام)، (شرح امثله من‌الصرف) کبی آثار سائره‌سیده واردر .

اشبو آثاردن اصول حدیث ایله نونیه وامثله شرحلری مطبوعدر . (۱۱۶۰) کسور تاریخنده (برکی) ده ارتحال ایده‌رك (برکوی محمد افندی) مرحومك یانده دفن ایدیلدی . مخدومی عمر افندینك‌ده برابرنده مدفون اولدیغی سنك مزارندن آکلاشلمقده‌در . (عثمان افندی) اسمنده اولان دیکر مخدومنك‌ده (تفسیرالمشکلات وکاشف‌الغلطات) و(مفتاح‌الفاتحه) اسملرنده اثرلری واردر .

دامار حسین افندی « دیناری »

(دینار) قضاسی ملحقاتندن داز قیری ناحیه‌سی قراسندن (کهیشی) قریه‌سندن‌در . اکمال تحصیلدن صوکرا (بوردور) ده تدریس وتألیف ایله امرار حیات ایلهدی. آثاری : (حاشیهٔ قاضی میر، حاشیهٔ جلال، رسالهٔ روح، رساله‌ٔنفس) وسائره‌در. وفاتی (۱۲۹۳)ده قبری (بوردور) ده‌در .

اصول حاشیه‌سیله کتب مدونه‌یه بر خیلی تعلیقات یازان و (۱۳۰۳) ده (بوردور) ده وفات ایدن (بولغور زاده حسن افندی)ده فضلادن بر ذاتدر .

دووالارلی ـ دعالرلی حاجی عثمان افندی « کوتاهیوی »

افاضلدن برذات اولوب مولداً (کوتاهیه) لیدر . صباوتنده (دووالار) قریه‌سنه کیده‌رك اوراده بویودیکی ایچون (دووالارلی) شهرتیله بنام اولدی . تحصیلی خادمی زاده‌لردن شهید احمد افندیدن‌در . اکمال تحصیلدن صوکرا وطننه عودتله دفعاتله اجازت ویرمکه موفق اولدیلر.

(وصف المحمود فی مناقب الآباء والجدود) اسمنده کی اثرنده سلسلهٔ نسبنی تعداد ایده رك (شمس الدین تبریزی) حضرتلرینه پیوسته اولدیغنی ذکر ایدییور .

داغ مفتی احمد افندی «مرعشی»

مرعشدن یتیشن فضلادندر . (١١٦٥) ده وطننده ارتحال ایتدی . فاتحة شریفه شرحنه حاشیه‌سی ، وضعیه رساله‌سی کبی آثاری واردر .

برده سورهٔ انبیاده (قل انما یوحی الی انما الهکم اله واحد فهل انتم مسلمون) آیت کریمه‌سنك تفسیرنده صاحب کشف طرفندن کشاف وبیضاوی اوزرلرینه ایراد اولونان اشکالدن قاضی محشیسی سعدی چلبی‌نك ویرمش اولدیغی جوابك تحقیقی ضمنده شیخ الاسلام افندی طرفندن واقع اولان امره امتثالاً قاز آبادی واسعد یانیه‌وی طرفلرندن یازیلان رساله‌یه ذیل اولمق اوزره آیریجه بر رساله‌سی واردرکه بعدالبسمله ابتداسی (اوحدمن دل علی وحدته نظام الشواهد واصلی علی من خوطب بقل انمایوحی الی انماالهکم اله واحد) در . مخدومی مفتی محمد افندینکده (رشحة النصیح) اسمنده بر اثری واردرکه بر نسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده موجوددر . (مواهب العزیز فی شرح الوجیز) مؤلفی (علی بن فضل الله) ده مرعشدن یتیشن فضلادندر . بو اثرینی سلطان احمد بن محمد خانه تقدیم ایتمشدی . خط دستیله محرر نسخه آیاصوفیه کتبخانه‌سنده‌در .

دری زاده مصطفی افندی «شیخ الاسلام»

شیخ الاسلام اسبق دری افندینك مخدومیدر . (١١٧٥) ده وفات ایده‌رك ادرنه‌قپوسی خارجنده لعلی زاده چشمه‌سی آرقه‌سنده‌کی جاده کناریه دفن ایدیلدی. علم فقهدن (درهٔ بیضا) نامنده تألیف معتبری واردرکه مستقیم زاده خطیله محرر بر نسخه‌سی اسعد افندی کتبخانه‌سنده‌در . کمال عدل وعفتله اجرای احکام شرعیه ایلر و صلوات خمسی جماعتله ادایه مداومتله برابر آقشام نمازندن صوکرا یاتسویه قدر سجاده اوزرندن قالقمایوب خالق بی‌انبازه تضرع ونیاز ایدردی .

ایدی.(١٠٢٣) ده متقاعداً استانبولده وفات ایلهدی. آثاری (شرح هدایه)، (حاشیهٔ شرح مفتاح)، (حاشیهٔ شرح تجرید) وسائرهدر .

دباغ زاده نعمان افندی « استانبولی »

خواجه سعدالدین افندینك طورونی ابوسعید افندینك کریمهسی اوغلودر . مصر ملالغیله بکام اولمشدی . (١١١٤) ده استانبولده وفات ایتدی . تخصیص علم فقه وفرائضده بهرهٔ کلی صاحبیدر . (فتوای نعمانیه) ، (تحفةالصکوك) آثارینك باشلیجاسی اولوب (صکوك) ی مطبوعدر .

فضلا وادبادن بر ذات اولوب اساساً (ارضروم) لیدر. بعض مناصب علمیهده بولونهرق (١١٤٧) تاریخنده بروسهده ارتحال ایتدی .

دهده افندی « بروسوی »

فضلا وادبادن برذاتاولوب اساساً (ارضروم) لیدر. بعض مناصب علمیهده بولنهرق (١١٤٧) تاریخنده بروسهده ارتحال ایتدی .

حصارده (سعدی فقیه) محلهسنده بنا ایتدیکی دارالقرا حظیرهسنه دفن ایدیلدی. السنهٔ ثلثهده اشعاری واردر.(١٠٩٦)دهاکمال ایتدیکی (المدحةالکبری من الکلام القدیم فی حق سیدنا محمد المصطفی) اسمنده کی اثری هامشنده جملهٔ تألیفاتندن اولان(الوسیلةالعظمی فی شمائل المصطفی خیرالوری) نامنده کی اثریله برابر (١٣٠١) تاریخنده مصرده (بولاق) مطبعهسنده طبع اولونمشدر. (المدحة الکبری)یی تورکجهیه ترجمه ایتمشدرکه نسخهسی نورعثمانیه کتبخانهسنده موجوددر .

برده (النسخةالکبری فی ولادة خیرالوری) اسمنده تورکجه براثری واردرکه (ماغوسه) ده ایکن بعض علاوات ایله عربجهیه نقل ایدهرك (کتاب الشمائل فی حق خیرالاواخر والاوائل) تسمیه ایتمشدر .

اواخر عمرنده رئیس المدرسین ودارالحدیث مدرسی اولمشایدی .

بنا ایتدیکی دارالقرا (١٢٧٠) حرکت ارضنده منهدم اولمشدر . (احکام مفیده) اسمنده بر اثری داها واردر .

دشیشی محمد افندی «آماسیه‌لی»

علم لغت متخصصلرندن لسان فارسی‌نك غوامضنه واقف بر ذات اولوب (آماسیه) لیدر. (مصر) امیر الامراسی (حسن پاشا) نامنه (۹۸۸) ده تألیف ایتدیکی (تحفة السنیة الی حضرت الحسنیة) اسمنده‌کی لغات فارسیه‌سی بین العلماء والادبا (لغت دشیشی) نامیله معروفدر که لغات فارسیه‌یی تورکجه مقابللریله شرح ایتمشدر.

بو لغتك (۱۰۸۰) تاریخنده تلخیص ایدلمش برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده موجوددر.

دوقه‌کین زاده عثمان بك [۱]

علما ومورخین عثمانیه‌دن بر ذات اولوب امام سیوطی‌نك مفردات تواریخ ایله بعض فوائدی مشتمل اولان (اولیات) نی برطاقم علاوات ایله ترجمه وحروف هجا اوزرینه ترتیب ایتدیکی (ازهار الجمائل فی وصف الاوائل) [۲] نامنده اثرینی سلطان مراد ثالثه تقدیم ایده‌رك مظهر مکافات اولمشدی. برده (ابن عربشاه) نك (فاکهة الخلفاء) سنی ترجمه ایله‌مشدر که بر نسخه‌سی خالص افندی کتبخانه‌سنده واردر. بیلدیز کتبخانه‌سنده‌ده منظوم خمسه‌سی موجوددر. (۱۰۱۲) تاریخنده استانبول قضاسندن منفصلاً وفات ایله‌دی. فاتح جوارنده (عاشق پاشا) حظیره‌سنده مدفوندر. [ملتقی شارحلرندن ومصریٔ نیازی خلفاسندن مدرس عشاقی مصطفی افندی‌ده اوراده مدفوندر]. طرز عتیق اوزره کوزل یازان ارباب قلمدن اولوب بعض مکاتیبی (کلزار منشأت) اسمنده رسالهٔ مطبوعه‌ده واردر. استانبول قاضیلرینك تراجم احوالنی جامع بر اثری اولدیغی کبی محمدیه صاحبی یازیجی زاده محمد افندینك (مغارب الزمان) نی‌ده اختصار ایله‌مشدر.

درویش محمد افندی

علمای عثمانیه‌دن عبدالجبار افندینك مخدومیدر. دورمناصب عالیه‌ایله استانبول قاضیسی اولمش

---

[۱] برادری (دوقه‌کین زاده احمد) پاشاده عرفای شعرادن بر ذاتدر که آماسیه‌ده مدفوندر. اشعارندن:

جان یوسفنی مصر وجودکده بولورسه‌ك — کنعان ایلنه اسمکی سلطان ایله دیرلر
واعظ بزی قورقتمه جهنمده اوداولماز — هر کیشی او دین یانمغه یوندن ایله دیرلر

[۲] بر مقداری (اقدام) غزته‌سی ایله تفرقه صورتنده نشر اولونمشدی.

« دیکقوز ـ دیقوز » احمد افندی « بروسوی » [١]

فاتح دوری علماسندن اولوب (تکه) لیدر . بروسه‌ده ییلدیرم بایزید خان مدرسی ایکن وفات ایله‌دی . علم صرفده (مراح) و (مقصود) ه بر شرح یازمشدرکه برنجیسی مطبوع وبین الطلاب مشهوردر . مسعود رومینك (آداب الجدل) عنوانلی کتابیله (حاشیهٔ تجرید) ه و (فرائض سیدی) نه (آداب فاضله) یه‌ده حاشیه‌لری واردر .

ده‌ده جنکی افندی : « آماسیوی »

اسمی ابراهیم کمال الدین شهرتی (قره ده‌ده) مولدی آماسیه جوارنده‌کی (صونسه) قریه‌سیدر .

دباغتله مشغول ایکن الفدن باشلامق شرطیله تحصیل علمه‌قویولمش سعی واستعداد طبیعیسی یاردیمیله آز مدت ظرفنده اکمال علوم متداوله ایدوب مدرس اولمش ودور مناصب علمیه‌دن صوکره بروسه‌ده اختیار اقامت ایله‌مشدر .

(کلشن جنات آکا مأوی اوله) مصراعنك ناطق اولدیغی (٩٧٥) تاریخنده وفات ایده‌رك سد باشنده بویوك کلیسا قارشوسنده‌کی سوقاق ایچنده خواجه محمد قره‌مانی مسجدی حظیره‌سنه دفن اولوندی ذوفنون بر فاضلدر .

مؤلفاتی : علم نحو وادب علماسنك طبقات وتراجم احوالنی مبین (طبقات النحاة) و (تفسیر قاضی) ، (صدر الشریعه) ، (مواقف) ، (خیالی) حاشیه‌لریله بین الطلاب (ده‌ده جنکی) اسمیله موسوم اولوب صرف نحو لغت وسائره‌دن باحث اولان مطبوع (عزی شرحی سعدالدین حاشیه‌سی) ایله (لجة الفوائد) اسمنده‌کی مجموعه و (مناقب اولیا) (مصارف بیت المال) و (سیاستنامه) در .

فقهدن (وهبانیه) طرزنده برده منظومه‌سی واردر .

یدی سنه کفه‌ده مفتیلکی واردر .

سیاستنامه‌سی مشرب زاده حفیدی (شیخ الاسلام) عارف افندی طرفندن ترجمه وطبع اولونمشدر .

---

[١] بوکله بروسه‌جه صحیح الوجود مقامنده قوللانیلور برتعبیردر . مولانای مشار الیهك مدفنی اولق اوزره کوکوردلوجوارنده چکرکه‌جاده‌سی اوزرنده برقبری زیارت اولونمقده ایسه‌ده (کلدستهٔ ریاض عرفان) ده مولویخانه قارشیسنده‌کی مزارستانده مدفون اولدیغی محرردر .

ایتدی . الحق موجب استحسانم اولدی وکندیسندن لسان ترکی وفارسیی تعلم ایلهدم. قواعد لسان ترکیی مبین (امهات الکلمتین) اسمنده برقصیدهسی اولدیغی کبی کوزل برلغتی وقصائد سائرهسی واردر دیور. بوقصیده (کشف الظنون) ده (قصیده فیقواعد لسان الترك) مادهسنده مذکوردر .

کتاب القدوریی سلك نظمه چکدیکیده تحقیق ایدیلدی . صاحب ترجمهدن استفاده وعلم ادب ایلهینلردن بریسیده (مولانا قاضی محمد بن المنصوری قلاؤن) اولدیغی قرشینك طبقات الحنفیهسنده محرردر . السنهٔ ثلاثهده نثر ونظمه مقتدر ایدی .

بر آرالق (غزه) ده (حسبة) یعنی شمدیکی پولیسلك وظیفهسنی ایفا ایتدی. قبائل اتراکدن صالور (صلغر) قبیلهسندندر .

دولت اوغلی یوسف « بالیکسری »

علمادن طبیعت شعریهیه مالك برذات اولوب (بالیکسر) لیدر . (٨٢٧) تاریخنده فقهدن مشهور وقایهیی نظماً ترجمه ایلهدی . بوترجمهنك الیه کچن بر نسخهسنی بالیکسر کتبخانهسنه اهدا ایلهدم .

ترجمهنك مطلعندن :

اول اسم‌الله ایله بشلایلم
ایشی بسم‌اللهله ابشلایلم

ایش که بسم‌الله ایله باشلانسه کر
عاقبت خیریله اولور معتبر

ایش که بسم‌الله ایله باشلانمایه
عاقبت ابتر اولور ایشلنمهیه

(یونس بن احمد صوفیهوی) اسمنده برذاتك (٩٧٧) تاریخنده یازدیغی مفصل بروقایه شرحی واردر .

ویردی . بالآخره اعمی اولدیغی حالده ینه نشر علوم ایتدی . (منظومهٔ نعیمیه) نامنده‌کی اثر مطبوعنی بوصره‌ده تألیف ایتمشدر .

(١٢٩٩)ده خرپوطده وفات ایله‌دی. خرپوطده‌کی قبرستانه دفن‌اولوندی. پك مسن‌اولدیغی حالده شعور وحافظه‌سی فوق‌العاده ایدی . (دین محمدی) یه خدمت ایدنلر بوناماز، ذلیل‌اولماز دینی اعزاز ایدنلر دارینده عزیزدر .

مشارالیه (لطیف‌الطبع) ایدی. لطائفی پك چوق پك خوشدر.

خالص محمد افندی «شیروانی»

علوم‌عربیه‌نك تخصیص ادبیات شعبه‌سی متخصصلرندن فاضل‌برذات‌اولوب (شیروان) لیدر . مقدمات علومی مملکتی ایله‌(آماسیه) ده تحصیل ایده‌رك استانبوله کلوب افاضل زمانه‌دن تیکوشلی یوسف افندیدن اکمال ایله اجازت آلدی . فاتح جامع شریفنده تدریسه باشلایوب اعطای اجازه‌یه موفق اولدی . عین‌زمانده مؤسسلرندن بولوندیغی (دارالشفقه) ده‌ده تدریسده بولوندی . مستحضراتی کثیر احاطهٔ علمیه‌یه مالك برذات ایدی . صوك مأموریتی اولان درس وکالتندن متقاعداً (١٣٣١) تاریخنده ارتحال ایده‌رك فاتح جامع شریفی حظیره‌سنه دفن‌ایدیلدی. مدارسك اصلاحی ایله طلبهٔ علومه فنون جدیده تدریسی خصوصنده همتی سبق ایتمشدر .

آثاری :

(تلخیص‌النحو ، میزان‌الاذهان فی‌المنطق ، علم‌کلام ، اصول عقائد) کبی رسائل علمیه‌سی دارالشفقه‌ده تدریس اولونمقده‌در .

(,)

دیوریکی فخرالدین محمد افندی

سلطان عثمان غازی دوری اکابر فضلاسندندر . ترجمهٔ حالی مشایخ فصلنده مذکور (یار علی) چلبی‌نك جدی بوذاتك عمجه‌زاده‌سیدر . (٧٢٣) ده (شام) ده وفات ایله‌دی . علوم عربیه‌نك هرشعبه‌سیله نظم ونثرده صاحب ید طولادر . مشهور (ابو حیان) اندلسی (کتاب شعرای عصر)نده صاحب ترجمه حقنده جملهٔ مؤلفاتندن اولان نحوعربی منظومه‌سنی بکا عرض

حیرت افزای عقول اهل فکر تدر نجوم
حبذا صنع بدیع الهیئه در رفعت رهین
اشرف جمله معارفدر بوفن موضوعی وش
علم هیئت اوزره موقوف اکثر احکام دین

مهر حکمت لمعه ریز کشور ارواحدر
فیض نوریله بولور نشوونما عقل نطین
باجناح علم هیئت دم بدم اولق محال
اوج ادراك کمال قدرت حقه قرین

ایشته برآینهٔ هیئتنما کیم وجهنك
انجمندن منتشردر پرتو علم الیقین
مطلعی تابنده‌در چشمی حقایق بیندر
اخترپروین صفت هر نقطه‌سی درثمین

برج عالیٔ سپهر ارتقایه نیل ایچون
انقسامات مدارج خطلری حبل متین
عالمك احوال اجمالیه سن ادراك ایچون
شکلی کورمك بیك کتابن اوقومقدن بهترین

خرپوطی عمر نعیمی افندی

محمد سعید افندی فتاواسی نامنده‌کی مجموعه‌نك صاحبی خرپوط مفتیسی امام زاده محمد سعید افندینك اوغلی مفتی احمد افندینك مخدومیدر .

خرپوطده ، عینتابده ، قیصری‌ده تحصیل علوم ایتدی . خرپوطده اون بش سنه مفتیلکده بولوندی . السنهٔ ثلاثه‌ده انشاء شعره مقتدردر . (اظهار) و (فریده عصامنی) شرح وعلم مناظره وآدابدن (ولدیه حجابیسنی) تحشیه ایتدی . (بو ناتمامدر)

بعض مسائل مهمه‌یه دائر رسائل متعدده‌سی وخواجه‌لرینك متعدد رساله‌لرینه تعلیقات عدیده‌سی واردر .

اشعاری جمع اولونمامشدر . بادیٔ اشتهاری (العصیدة الشهدیه فی شرح قصیدة البرده) نامنده‌کی اثریدر .

بواثری ایلك دفعه مصر والیسی محمد علی پاشا طبع ایتدیردی . مکرراً اجازت علمیه

وغرب لسانلريله اكثر فنون جديده‌يه واقف فاضل، حكيم برذات ايدى. مفصلجه ترجمهٔ حالى شمس‌الدين سامى بكك (هفته) اسمنده‌كى رسالهٔ موقوته‌سنده مندرجدر .

آثارندن :

(تاريخ تكوين ، اساس علم هيئت ، روح ، اسرار آب وهوا) كبى بعض رسائلى مؤخراً طبع اولوندى آنجق معلومات واسعه‌سى نسبتنده اثر براقمه‌يه موفق اولهمامشدر . اكثر ممالك عثمانيه‌نك آفاقنده رؤيت اولوندينى اوزره قبهٔ مكوكبه‌نك رسم مسطحى مبين (مرآت السما) اسمنده مطبوع لوحه‌سى ده واردر . وفاتى (١٢٩٨) تاريخنده (أرن) كويندەدر .

اشعار حكيمانه‌لرندن اولان قطعهٔ آتيه زبانزددر :

كتاب عالمك اوراقيدر ابعاد نامحدود
سطورى حادثات دهردر اعصار نامعدود

باصيلمش دستكاه لوح محفوظ طبيعتده
مجسم لفظ معنيداردر عالمده هرموجود

اواخر عمرنده انشاد ايتديكى مثنلرى‌ده عبرت آميز برمنظومه‌در . هيئت عوالمه دائرده برمنظومه‌سى واردر . علوم رياضيه‌دن (هيأت) ه مراقى زياده ايدى .

پارس آرقداشلرندن مشهور طراقجى سعيد آغانك مناقبيله تاريخ وفاتنى متضمن (مجموعهٔ علوم) ده تحف ومفصل برقصيده‌سى‌ده واردر .

هيئت كائناته دائر مرحوم مومى اليهك نظم ايتدكلرى منظومه‌در :

روى مرآت العوالمدر بورسم دلنشين
صورت زيباى مصنوعات خيرالخالقين
طارم‌ميناده خوش الوان كوناكون ايله
زين اولنمشدر مصابيح السما للناظرين

ارتفاع قدر اجرام فلك حقنده هم
نازل اولمشدر يجه آيات قرآن مبين
سورهٔ والشمس والنجمنده باواوقسم
آنلرك حقيچون ايتمش حق كلامنده يمين

(١١١١) ده وفات ايدن (محمد امين محبي) نكدر . (مايعول) ك نفيس بر نسخه‌سى وفا كتبخانه‌سنده واردر .

خليل كرميرى « قيصرى »

علماى بنامدن برذات اولوب (قيصرى) نك (كرمير) قريه‌سندندر. (١١٩٠) تاريخلرنده مملكتنده ارتحال ايله‌دى .

آثارى :

(حاشيهٔ عقائد ، حاشيهٔ قاضى مير ، شرح منظومهٔ اسحق افندى) در .

(محمد بن ابوبكر الحلبي القيصرى الحصارى) اسمنده برذاتك (١١٥٧) تاريخنده مؤلف (فوائدالحصارية فى‌شرح مفاتيح‌الدرية فى‌الامثلة الفارسية) نامنده عربى‌العباره اثرى قوش آطه‌سى كتبخانه‌سنده منظورم اولدى . برنسخه‌سى يحيي افندى‌ده واردر .

خليل افندى « بوردورى »

فضلادن برذات اولوب (بوردور) نواحيسندن (كول حصار) ناحيه‌سى قراسندن (قيزيللر) قريه‌سندندر .

اكمال تحصيلدن صوكرا (بوردور) ده نشر علم وتأليف آثار ايله‌دى . (١٢٦٩) ده ارتحال ايده‌رك (دمير اوغلى خيراتى) مقبره‌سنه دفن ايديلدى .

آثارى :

اصول حديثدن (ارشادالقارى) اسمنده (على القارى) حاشيه‌سى .

نحودن (غنيةالابصار) اسمنده (نتايج‌الافكار) حاشيه‌سى.

قرائتدن (نويرى) حاشيه‌سى.

(تفسير قاضى) نك اكثر مواضعنه تعليقات .

(مطول) ك اكثرمواضعنه تعليقات وسائره‌در .

خواجه تحسين افندى « فيلوتى »

متأخرين علمادن اولوب يانيه جوارنده‌كى (فيلات) ليدر. علوم عقليه ونقليه بيلير شرق

خليل به حسن « ابى الفتوح »

فضلادن برذات اولوب (آيدين) ليدر . (١١٧٠) تاريخلرنده ارتحال ايتدى .

آثارى :

(حاشيهٔ مختصر منتهى) ، سيد شريفك تصورات حاشيه‌سنه (قره داوود) ك حاشيه‌سنه حاشيه ، علم آداب مناظره‌دن (طاش كوپرولو) رساله‌سنه حاشيه وسائره‌در .

خواهرزاده اسماعيل به شيخ محمد افندى

فضلاى قضـاتدن برذات اولوب (ميرزا مصطفى) افنديك تلميذى وهمشيره زاده‌سيدر . (١١٥٢)ده (بروسه) قاضيسى ايكن (منهاج البيان فى تفسير لغات القرآن) اسمنده براثر يازمشدركه تورکجه تفسير يازمق ايسته‌ينلر ايچون استفاده‌لى برمأخذدر .

خليل شرف افندى « حياتى زاده »

ترجمهٔ حالى سبق ايدن حياتى احمد افنديك مخدوم فضائل موسوميدر . بغداد ملالغندن عودتى اولان (١٢٦٧) تاريخنده وطنتده ارتحال ايتـدى . اكبر آثارى (روضة الاشراف فى المضاف اليه والمضاف) اسمنده‌كى درت جلد كبير اوزره مؤلف تورکجه لغت كتابيدر .

بواثر (ثمار القلوب فى المضاف اليه والمنسوب) ايله (مايعول عليه فى المضاف والمضاف اليه) اسملرنده‌كى لغت كتابلرى باشليجه مأخذ ايدلمك شرطيله ميدانه كلمشدركه ترتيبى حروف هجا اوزره تراكيب اضافيه‌دن متشكلدر .

بواثر جسيمدن باشقا (سنبل زاده) نك (نخبه) سنى (وباكولى) (قدسى) نامنده‌كى ذاتك عربى العباره يازديغى (اسرار الملكوت) اسـمنده‌كى هيـأت جديده‌يه متعلق اولان اثرينى‌ده (افكار جبروت) اسميله توسيعاً ترجمه وشرح ايتمشدر . كرچه بواثرك ارقام وحساباتنه تعلق ايدن بعض اقسامنده حسابات حاضره‌يه توافق ايتمه‌ين نقاطى وارسه‌ده خاتمه‌سنده هيأت جديده‌نك شرعياته تطبيقنه دائر اولان بحث مخصوصى شايان مطالعه‌در . بواثر (١٢٦٥) ده استانبولده طبع ايدلمشدر . (ثمار القلوب) (٤٣٠) ده ارتحال ايدن (امام ثعالبى) نك ، (مايعول عليه)

(١٦) رسالة فى ماهية العلوم.
(١٧) كشف الخدر عن حال الخضر.
(١٨) رسالة فى الحديث الضعيف.
(١٩) رسالة المسواك .
(٢٠) رسالة القهوه .
(٢١) رسالة الدخان .
(٢٢) تفسير سورة الاخلاص .
(٢٣) رسالة فى حق الاستخلاف .

١١٦٠ ده وفات ايدن برادر عاليلرى ابى نعيم احمد الخادمى نك آثارندن :

(١) رسالة فى حق الالفاظ المجازية .
(٢) حاشية على المرأت .

مخدوملرندن اولوب (١٢١٣) ده مكه ده ارتحال ايدن سعيد خادمى نك آثارى :

(١) حاشية على تفسير الفاتحه للبيضاوى.
(٢) شرح البخارى الشريف الى النصف.
(٣) شرح قصيدهٔ برده.
(٤) حاشية على الحيالى .
(٥) شرح شمائل شريفه .

(١١٩٢) ده وفات ايدن عبد اه خادمى نك آثارى :

(١) شرح مجامع الحقايق .
(٢) شرح ديباجة النتايج.
(٣) شرح القصيدة الهمزية .
(٤) حاشيه على شرح بسمله .
(٥) حاشيه على حاشية مير ابوالفتح .
(٦) تفسير قوله تعالى (قدافلح المؤمنون . . .)

امين بن محمد خادمى نك آثارى :

(١) شرح منار .
(٢) حاشيهٔ قاضى مير .
(٣) حاشيهٔ منتهى.

شريفنده مراقبه‌يه وارمشدم . قارشيمده تمثل ايلدى . نصيحت ايسته‌دم؛ « ايشته بنى كورويورسك‌يا، دنيانك اسباب وعلائقندن عاريم . بوعالمده اونلردن هيچ برى فائده ويرمه‌يور . معيشت خصوصنده حرص وطمع مذمومدن توقى ايده‌رك جناب حقه متوكل وانك احسانينه قانع اول. دنياده خالق الاسبابى اونودوب احتياجكى سبب صورى اولان قوله بيلديررسه‌ك حق سنى الك عادى كيمسه‌يه محتاج ايدر . اكر احتياجكى هركسدن اخفا ايله آنجاق حضرت ذوالجلاله عرض ايدرسه‌ك دنيا بيله سكا عرض روى احتياج ايدر » بيوردقلرى مندرجدر .

آثار فاضلانه‌لرى بروجه‌آتيدر :

(١) متن مجامع الحقايق فى علم الاصول . [١]

(٢) شرح طريقت محمديه.

(٣) شرح بسمله . [٢]

(٤) حاشيهٔ درر.

(٥) شرح على القصيدة المضرية.

(٦) حاشية على تفسير سورة النبأ للبيضاوى .

(٧) رسالة فى حق التسبيح والتحميد .

(٨) تفسير قوله تعالى (قل اللهم مالك الملك).

(٩) تفسير قوله تعالى (ان بعض الظن اثم) .

(١٠) رسالة فى سلوك النقشبندية .

(١١) رسالة النصايح والوصايا.

(١٢) رسالة الخشوع فى الصلوة.

(١٣) شرح ايها الولد .

(١٤) عرائس النفايس فى علم المنطق.

(١٥) عرائس الانظار ونفائس الابكار .

---

[١] علماى عثمانيه‌دن مصطفى بن محمد آيدينى طرفندن (منافع الدقايق) اسميله عربى العباره شرح اولنديغى كبى شروانى احمد حمدى افندى طرفندن دخى (لوامع الدقايق) نامياه ترجمه اولنان نسخه‌لرى مطبوعدر.

[٢] اون سكز فنه تطبيقاً محرر اولان بواثر قيمتدار علماء مصريه‌دن (شيخ عليش) افندى طرفندن تلخيص ايدلمشدر . هرايكيسيده مطبوعدر .

(١١٩٠) كسورده وفات ايدن (احمد بن حسن) قره‌مانى نكده (تحفة البسمله) وسلطان حميداول معاصرى (محمد بن على القره مانى ثم الارزنجانى) نكده (رسالة البسملة) اسمنده برر شرحلرى واردركه برر نسخه‌سى (حميديه) ده موجوددر.

مؤلفاتی :

(ترجیح البینات ، فتاوای خصالی ، دیوان) وسائره‌در . برده (ملتقی) نك مشکلاتی (عطا) اسمیله شرح ایله‌مشدرکه برنسخه‌سی (بشیر آغا) کتبخانه‌سنده‌در . (دشیشی) اسمنده‌کی فارسی لغتنی‌ده اختصار ایتمشدر .

ابیاتندن :

کوردی غم لیلا ایله احوالی دکرکون
دیوانه‌لکه اوردی همان صورتی مجنون

خالص ابراهیم افندی «پساروفجه‌لی»

فضلای مدرسیندن فارسی‌دان برذات اولوب (بلغراد) جوارنده‌کی (پساروفجه ـ پوزرفچه)لیدر . (١١٦٠) تاریخنده استانبولده ارتحال ایله‌دی . (١١٤٣) تاریخنده (خرقهٔشریف) محله‌سنده تألیف ایتدیکی (مجمع الامثال ـ دستور العجم) اسمنده دقایق لغات فارسیه‌یه متعلق برجلد کبیر اثرقیمتدارینك برنسخه‌سی اسعد افندی کتبخانه‌سنده واردر .

مولانا مفتی ابوسعید الخادمی «خادمی»

فحول علمادن فضل وکمال ایله معروف برذات اولوب (١١١٣) تاریخنده (قونیه) ملحقاتندن (بخاری) الاصل اولان بویوك پدرینك اختیار هجرت ایله‌دیکی (خادم) ده تولد ایلدی . مقدمات علومی پدریله اکابر علمادن (قره‌حاجی) شهرتیله بنام (مصطفی) افندیدن بعدالتعلم پدرینك تنسیبیله برای اکمال (استانبول) ه کله‌رك اوعصرك الك بنام فضلاسندن بولنان (قاز آبادی احمد افندی) دن پارلاق برصورتده اخذ اجازه‌یه موفق اوله‌رق وطننه عودتله تدریس وتألیفه باشلادی . آز زمان ایچنده آفاقه انتشار ایدن صیت فضلی دولاییسیله دعوت پادشاهی‌یه اجابةً ایکنجی دفعه پایتخت خلافته کلوب علمای وقت ایله برابر بالذات پادشاه‌ده حاضر اولدیغی حالده (آیاصوفیه) جامع شریفنده‌کی تقریر ایلدیکی فاتحهٔ شریفه تفسیری تقدیر عمومی‌یی جالب اولدی . وتلطیفات شهریاری‌یه مظهریتدن صوکرا مطیباً مملکتنه اعزام اولندی .

مملکتنده کراراً اعطای اجازه‌یه موفق اوله‌رق (١١٧٦) تاریخنده داربقایه انتقال ایتدی . مذهباً حنفی ، طریقةً نقشبندی‌در . خط دست عالیلریله محرر اوراق آره‌سنده : (پدریمك قبر

کلدستهٔ ریاض عرفان ایله ریاضی تذکره‌سنده‌ده بروسه‌ده جدی (ملا خسرو) یانده مدفون اولدیغی محرر اولدیغنه کوره عطایی‌نك افاده‌سی شایان تأملدر .

آثاری :

(غلطات العوم ، قراضة الفقهیه وفکاهة الرفقیه) ایله قطب مکینك (البرق الیمانی فی الفتح العثمانی) اسمنده‌کی یمن تاریخی و (تحفة الملوك) ی ترجمه‌لرندن عبارتدر .

اشعار ترکیه‌سی‌ده واردر ازجمله :

غرضم ملك بقا ایدی عدم راهندن
اوغرایوب شهر وجوده اویالاندم قالدم

مفضل بن رسول « سینوبی »

فقهادن برذات اولوب (سینوب) سنجاغنك (آچه چام) ناحیه‌سندندر . (١٠٧٥) ده ارتحال ایله‌دی . ایکی جلد کبیر اوزره (اظهار فرائد الابحر وایضاح فوائد الانهر) اسمنده مفصل (ملتقی) شرحی واردر . فرائض بحثنی‌ده آیریجه شرح ایتمشدر .

مضر بن محمد « آماسیه‌وی »

فضلادن برذات اولوب آماسیه مفتیسی ایکن (١٠٨٦) تاریخنده وفات ایله‌دی .

مؤلفاتی :

(انبوب البلاغة) ایله شرحی (افاضة الانبوب) منارك اختصاری اولان (غصون الاصول) وشرحی (تهییج غصون الاصول)، (حاشیه علی تفسیر البیضاوی) وسائره‌در. فرائض سراجیه‌یی‌ده (لب الفرائض) اسمیله اختصار ایتمشدر .

پدری محمدافندینکده (المعقود فی شرح المقصود) اسمنده مقصود شرحی واردر .

مصالی عبدالرحمن چلبی

فاضل وشاعر برذات اولوب قره داود زاده سلیمان چلبی‌نك مخدومیدر . (١٠٨٧) ده وفات ایله‌دی. بروسه‌ده جدینك بنا کرده‌سی اولان جامع شریف حظیره‌سنده مدفوندر.

آثار فاضلانه‌لری :

(حاشیهٔ شرح مواقف ، حاشیهٔ تنقیح الاصول للصدرالشریعه ، تهافت [١] ، حاشیهٔ شرح هدایةالحکمة ، شرح متن طوالع ، حاشیهٔ تلویح ، شرح عزی) وسائره‌در . تهافتی حضرت فاتحك امریله یازه‌رق بوکتابله ملا زیرکه غلبه ایله‌مشدی . بروسه مفتیسی ایکن (٨٩٣) ده رحلت‌ایله‌دی .مرقدی امیرسلطان حضرتلرینك مدرسه‌لری‌مقابلنده جاده‌نك براز اوته‌سنده‌در. کوپرولو کتبخانه‌سنده خط دستیله محرر برمطول واردر .

خطیب زاده محیی الدین افندی

فاتح‌دوری فضلاسندن‌اولوب (قسطمونی) لیدر (ایزنیق) ده مدفون پدری تاج‌الدین‌ابراهیم ایله مولانا علی طوسی ومولانا خضر بکدن اکمال علوم وفنون ایله‌مشدر . اکابر علمایه الزم اولان وقاری غرور درجه‌سنه واردیرمشدی .

مؤلفاتی :

(تعلیقات علی‌حاشیة تجرید ، تعلیقات علی‌اوائل کشاف ، حاشیه علی اوائل شرح مواقف ، حاشیهٔ تلویح ، رسالهٔ فی‌بیان فضائل‌جهاد ، رساله فی‌بحث رؤیة وکلام ، حاشیه علی‌شرح وقایه ، حاشیه علی مقدمات اربع ، حاشیه علی‌اوائل شرح مختصر ، رساله فی‌تعیین‌جهة‌قبله) وسائره‌دن عبارتدر .

وفاتی (٩٠١) ده قبری جوار حضرت خالده اکابر مؤلفیندن علی قوشجی قربنده‌در . مجرد داعیهٔ تفوق وسائقهٔ حسدله آتی‌الترجمه ملالطفینك باعث‌شهادتی اولدی‌که بوحال کندیسنك علماً زنکین اخلاقاً فقیر اولدیغنه دلالت ایدییور . (تأسف اولونور)

خسرو زاده مصطفی افندی

ملا خسروك سبط رشیدی اولدیغی ایچون خسرو زاده لقبیله مشتهردر . اوجه صاچلی امیر افندیدن استفاده ایتدکدن صوکرا مولانا ابوالسعوددن اکمال‌تحصیل ایله‌مشدر . (١٠٠٠) تاریخنده معزولاً (طرابلس شام) قاضیلغندن عودتنده (آق‌شهر) ده وفات ایله‌دی .

[١] علامه (جلال‌الدین دوانی) نك تقدیرینه مظهر اولان بواثر امام غزالی وابن رشدك‌کی ایله برابر مصرده طبع اولونمشدر .

فقهدن متن وشرح یعنی (دررو غرر) [۱] اصول فقهدن کذا متن وشرح یعنی (مرقات ومرآت) [۲] وآنی الترجمه (علاءالدین رومی) نك (تسمیه، اخبار نبوت، فقه ، اصول، بلاغت، منطق) کبی آلتی فندن باحث رساله سنی ده (نقدالافکار فی ردالانظار) اسمیله شرح ایله مشـدر . حضرت فاتح بوذات حقنده (زمانمزك ابوحنیفه سیدر) بویورورلرمش بعضاً شعرله ده اشتغال ایدرلردی .

اشعارندن :

باشمه بزم غم عشقکده جام افسر یتر : زخمکیله قانلی پیراهن قبای زر یتر

سنك مزارنده کی عباره :

منبع علم وهنر ، وارث علوم خیرالبشر ، فاضل خورشید اثر ، صاحب الدرر والغرر مولانا محمد خسرو) .

(۸۷۸) تاریخنده فاتح سلطان محمد خانه اهدا ایتدکلری خط دست عالیلریله محرر (درر) نسخه سی (کوپرولو) کتبخانه سنده در . [۳]

خواجه زاده مصلح الدین افندی « بروسوی »

بروسه نك مدار مباهاتیدر. وجودیله افتخار اولنور . اکابر علمادن اولوب سـابق الترجمه خضر بکدن تحصیل علوم ایله مشدر .

بك کندیسنی تکریم وسـلامت ادراکنی تسلیم ایدردی . بعض مسائل مشـکله نك حلی اقتضا ایتدکجه مشارالیهدن کنایه اوله رق عقل سلیمه مراجعت ایدیکنز دیرمش .

---

[۱] (۱۰٤۳) ده قضاتدن سلیمان بن ولی آنقره وی و (۱۱۳٦) ده شـام قاضیسی ایکن وفات ایدن کلیبولیلی عثمان ویافه نائبی ایکن (۱۳۱٦) ده وفات ایدن بوی آبادلی قره بکر افندیلر طرفندن ترجمه اولونمشدر .

[۲] ایزمیری محمد بن ولی، (۱۲۹۲) ده درسعادتده وفات ایدن (مرسین) مفتیسی احمد حلمی طرسوسی ومصطفای موستاری وفتاوی صاحبی حامد و (۱۱٦۷) تاریخنده وفات ایدن حمزهٔ دارنده وی و (۱۱۱۷) تاریخنده وفات ایدن محمد طرسوسی طرفلرندن تحشیه ایدیلمشدر .

[۳] (۸۷۵) تاریخنده خط دستیله یازوب حضرت فاتحه تقدیم ایتدیکی (مرآت ومرقات) نسخه لری یکی جامع کتبخانه سنده در. کتیه لرنده (محمد بن فرامرز بن علی) عباره سی کورلمکده در .

(نصیر طوسی) نك منطقدن فارسی العباره (اسـاس الاقتباس) اسـمنده کی اثرینی ده بالتعریب حضرت فاتحه تقدیم ایتمشدر که خط دستیله محرر نسخه سی اندرون همایونده (روان اوطه سی) کتبخانه سنده در. باش طرفنده (۱۹) بیتلی غایت بلیغ برقصیدهٔ عربیه لری ده واردر .

شیخ عبدالرحیم مرزیفونی واسطه‌سیله طریقت زینیه‌یه انتسابلری ترجمهٔ شقایق‌ده مذکوردر . السنهٔ ثلثه‌ده انشاء نظمه مقتدر اولدقلری اثرلرندن مستبان اولور .

ابیاتندن :

دور رخنده سلسلهٔ زلفی دیر کورن
جمع اولدی کور تسلسل ایله دوری جملهٔ

(خیالی) مخلصیچون مورخ عالی (کنه‌الاخبار) ك غیر مطبوع قسمنده بویله سویله‌یور:

(اینجه‌دن اینجه مطالعه‌یه ونازك تقریره مالك اولمغله خیالی دیه شهرت بولمشدر .)

مقدمات علومی قضاتدن اولان پدرندن تعلم ایتدیکی‌ده (عالی)نك جملهٔ روایاتندندر .

ضمیر محمد افندی سیواسی « ملا ضمیر »

افاخم علمای عثمانیه‌دن اولوب [١] توقات جوارنده‌کی تورکمنلردن (ارساق) قبیله‌سندندر . [٢] (مات رئیس‌العلما) و (رحمةالله علیه دائما) ترکیلرینك ناطق اولدیغی (٨٨٦) تاریخنده استانبول قاضیسی ایکن وفات ایده‌رك نعش محترمی بروسه‌یه نقل ایدیلدی . زینیلرده بنا کرده‌لری اولان مدرسه حولیسنده مدفوندر .

کتب سافدن هرکون ایکی ورق یازمغی اعتیاد والتزام ایتمشلردی که ترکه‌لرنده خط دستلریله پك چوق آثارنفیسه چیقمش وغایت بهالی اوله‌رق صاتلمشدر.

مؤلفاتی :

(تلویح ، شرح مفتاح ، اصول بزدوی ، اوائل تفسیر قاضی و مطوله) حاشیه‌لریله علم

---

[١] (جامع الموضوعات) اسمنده‌کی اثرینی سلطان محمد ثالثه تقدیم ایدن مصطفی بن ابی بکرافندی ایله (فتاوای بزازیه) یی ترجمه ایدن شیخ احمد بن موسی وسیواسك (دومانیس) قریه‌سندن اولوب (کشف الظنون) ده مذکور اولان (مجمع‌الاقوال فی‌الحکم والامثال) مؤلفی احمد افندیلرده سیواسدن یتیشن صاحب آثار علمادندولر .

[٢] مولانا خسروك بر مهتدی زاده اولدیغنه دائر (شقایق) ترجمه‌سنك روایتی موثوق دکلدر . چونکه بوترجمه‌نك هامشنده (سیواس) ایله (توقات) آره‌سنده‌کی (برکوی) قریه‌سندن اولدیغنه وحتی (درروغرر) نك خاتمه‌سنده (اناالفقیر محمد بن فراموز بن‌علی عاملهم‌الله بلطفه الجلی والخفی) بویوردیغنه نظراً ابا عن‌جد مسلمان زاده اولدقلری تظاهر ایدر .

اشعار ترکیه‌لرندن :

ویرمش ضیا بنفشه‌یه پیغام زلف یار
اول لذتك هواسی دماغنده‌در دخی

اشعار فارسیه‌لرندن :

عشقرا بیرون زهفتاد ودو وصلت حالتیست
درمیان جمع وکثرت عاشقانرا خلوتیست

منلاکورانی‌ایله بینلرنده‌کچن شوفقره مشهوردر. خضربك ایکی کیجه‌ده برقصیده‌تنظیم‌ایده‌رك (عجالة لیلتین) نامیله حضور فاتحه تقدیم ایلر . بونی منلا کورانی کوره‌رك (لقد زادالهوی فی‌البعد بینی. و بین‌الین بعدالمشرقین) بیتنه اعتراض ایله (زاد) « فعلی لازم‌اوله‌رق استعمال ایدیلمك‌لازم ایکن‌متعدی اوله‌رق‌ایراد ایدیلمش » دیر بواعتراض ارادهٔ پادشاهی ایله منلاطرفندن قصیده‌نك ظهرینه یازیله‌رق بکه کوندریلور بك جواب اوله‌رق (فی قلوبهم مرض فزاد هم‌الله مرضا) آیت کریمه‌سنی یازار .

ضیالی احمد افندی « ملا - ایزنیقی »

اکابر فضلادن اولوب (ایزنیق) لیدر. خواجه زاده قدمنده برمتبحرایدی. حیفاکه (۳۳) یاشنده ایکن وفات ایله‌دی .

آثار فاضلانه‌لرینك مشهوری :

(حاشیهٔ شرح عقائد) [۱] اولوب (شرح قصیدهٔ نونیه ، تعلیقات علی شرح مقاصد ، حاشیه علی اوائل تجرید ، حاشیةالفرائض) دخی مؤلفات فاضلانه‌لرندندر .

رحلتلری (۸۷۵) ده مرقد فاضلانه‌لری بروسه‌ده (زینی) لرده [۲] ملاخسرو قربنده‌در .

---

[۱] چلبی سلطان‌محمد مدرسه‌سی مدرسی ایکن وفات‌ایدن معلم بایزیدخان ثانی (بولو) لو صلاح‌الدین افندینك‌ده مقبول فضلا برحاشیه‌سی واردر .

[۲] زینیلر: بروسه‌نك شرق طرفنده برمحلدرکه طریقت‌زینیه مؤسسی (زین‌الدین حافی) حضرتلرینك اخص خلفاسندن (عبداللطیف) قدسی مرحوم مأموراً للارشاد بروسه‌یه‌کلدکلری زمان بومحلی‌مسکن ومدفن ایله بعدالوفات دخی بورایه دفن اولوندقلرندن بوطریقه منسوب ذواتك مسکن ومدفن مخصوصلری حکمنه کیرمش اولدیغندن دولایی (زینیلر) تسمیه اولونمشدر .

بوطریق رجالنك جمله‌سنك قبرلری اشکال هندسیه‌دن (معین) شکلنی آکدیریر رسمده‌در . مولانا فناری ایله خیالی مرحومك سنك مزارلرینك‌ده بورسمده اولمسی طریقت زینیه‌یه انتسابلرینی ایما ایدییور.

استکمال فیض علوم سائقه‌سیله اون بش سنه‌قدر خطهٔ مصریه‌ده اقامت ایله‌دی. (علامهٔ طوسی)نك ممالك عثمانیه‌یه کلدیکنی استماع ایتدیکندن کلوب کرار آعلامهٔ مشارالیه ایله مباحثه ومصاحبه‌ایتدی.

اوقاتنی مجرد تحصیل وتکمله صرف ایدن فضلادندر . «۸۵۳» تاریخنده مملکتنده وفات ایله‌دی . (شرح تجوید) ، (تعلیقات علی المواقف) ، (تعلیقات علی التلویح) ، (حاشیه علی ملازاده) کبی آثار علمیه‌سی واردر. « بروسه »ده (زینی‌لر) ده مدفون مخدومی درویش محمد افندی‌ده فضلادندر .

خضر بك [۱] سیوری حصاری

فحول علمادن بر فاضل اولوب مشهور خواجه نصرالدین افندی [۲] احفادندندر . حضرت فاتحك امریله سیوری حصاردن کتیردیله‌رك الك اول استانبول قاضیسی نصب اولوندیلر. پایتختك برنجی قاضیسی اولان بوذاتدر . قیصه بویلو اولدیغندن کندیسنه (علم طاغارجغی) دیرلردی . عقائده متعلق یازدقلری نونیه قصیده‌لرینه (عریانی زاده وعصمت افندی) وسائره کبی بر قاچ ذاتك شرحی وارسه‌ده الك مشهوری تلمیذ متمیزلری مولانا خیالینك‌در .

تاریخ وفاتلری (لازال علیه‌الرحمة) ترکیبنك دلالت ایتدیکی (۸۶۳) ده قبر عالیلری وفادن زیرکه کیدن جاده‌نك صاغ طرفنده‌کی مسجد حظیره‌سنده‌در [۳] ادبیات عربیه وفارسیه وترکیه‌ده‌کی معلومات واسعه‌لرینه موجود اشعار علیه‌لری دلالت ایدر. (مجالة لیلة اولیاتین) ایله عربی‌العباره دیکر برقصیدهٔ نونیه‌لری واردر. برده فاتح سلطان محمد خانك التماسیله (مطالع) ی توسیعاً لسان فارسی‌یه ترجمه ایتمشدرکه بر نسخه‌سی (آیاصوفیه) کتبخانه‌سنده موجوددر .

ابجد حسابیله تاریخ سویله‌مکی کندیلری اختراع ایتمشلردر .

---

[۱] فقهدن صدرالشریعه ایله (وقایه) یه شرح‌مقبولی اولان و (۸۹۱) ده وفات‌ایده‌رك ملافناری جامعی قربنده دفن اولونان بروسه قاضیسی یعقوب پاشا ایله (۹۰۱) ده ارتحال ایدوب زینیلرده مدفون اولان (مفتی احمد پاشا) حکیم ومنشی ومشهور (سنان پاشا) مخادیم علیه‌لریدر .

[۲] بوذاتك حقایق ، فلسفه‌یی ، اخلاق مطایبات وشطحات وادیسنده تعلیم ایتمك ایسته‌دیکی آکلاشیلیور اقوالی جامع‌اولان رساله‌السنهٔ غربیه‌یه بیله‌ترجمه اولوندیغندن (غربیون-اوروپالیلر) نزدنده دخی معروفدر. خلاف ادب وحکمت بعض عادی‌قوللر بالطبع اسنادات جمله‌سندندر. اقوالندن (۱۲۰) دانه‌سی اولادمولانادن برهان‌الدین چلبی معرفتیله شرح اولونه‌رق (۱۳۰۶) تاریخنده (قونیه) ده طبع اولونمشدر.

[۳] تذکرهٔ سهی‌نك : (شیخ وفا قربنده نجاتی مرحوم مرقدی اولدینی تکیه‌ده‌در) افاده‌سنه کوره ایوب انصاری‌ده مدفون اولدیغنه دائر بعض تراجم احوال کتابلرنده‌کی نقلیاتك موثوق اولدینی آکلاشیلور . مخدومی احمد چلبی‌نك‌ده (انماالاعمال بالنیات) حدیث شریفنك شرحنه دائر براثری واردرکه ایاصوفیه کتبخانه‌سنده موجوددر .

(تفصيل ـ قواعد كليه شرحى)، (ترجمهٔ تعطيرالانام فى تعبير المنام للنـابلسى)، (ترجمهٔ غنيةالطالبين للشيخ حضرت عبدالقادر كيلانى، المسمى بعمدةالصالحين)، (مرقات مراتب علم لدنى فى مناقب عبدالقادر كيلانى)، (شرح وترجمهٔ دلائل عبدالقادر كيلانى) برده (رسالة الاتحاديه لسعادة الملةالاسلاميه) اسمنده غير مطبوع بر اثرى واردر .

كلنبه‌وى زاده احمد توفيق افندى مرحومك ترجمه‌يه باشلادينى (تهافت الفلاسفه) يى ده اكمال ايله‌مشدر .

حسنى افندى « حسين حسنى افندى » شيخ‌الاسلام

فقهادن قانون شناس برذات اولوب مولداً استانبولى‌در. پدرلرى (ارضروم) لو ايسه‌ده اساساً ديار بكرلى مؤلفيندن (ملا چلبى) احفادندندر. اوقاف همايون قاضيلكى ، يمن مفتشلكى كبى خدماتده بولوندقدن صوكره مسند مشيختى احراز ايتمشدى. (١٣٣١) ده معزولاً ارتحال ايده‌رك (جراح پاشا) جامع شريفى حظيره‌سنده پدرى يانه دفن ايدلدى . مستحضراتى كثير معلوماتى واسع ايدى. آثارندن (اراضى قانوننامه‌سى شرحى) مطبوعدر.

(احكام اوقاف)، (مجلەنك بعض اقسامنه شرح)، (كتاب‌الديات) ده جملهٔ آثارندندر .

(خ)

خطاب حيدر بن ابى‌القاسم قره حصارى

سلطان‌عثمان غازى‌دورى فضلاوفقهاسندن‌اولوب‌تحصيلنك بدايتى‌مملكتنده، اكمالى‌شامده‌در. (٨١٧) ده وطننده‌ارتحال ايله‌دى. مؤلفاتى علم فقهدن (شرح منظومهٔ نسفيه فى‌الخلافيات)، (شرح كنزالدقايق)، (شرح‌المختار فى فروع‌الحنفيه) ايله اصول فقهدن (شرح‌المنار) در .

قره‌مانده وفات ايدن تورجكه (مرآت‌القاضى) صاحبى (على‌غالب‌افندى) ده قره حصاردن يتيشن علمادندر .

خضر شاه منتشاوى

مؤلفين كرامدن برذات اولوب « منتشا »ليدر . مقدمات علومى مملكتنده تحصيلدن‌صوكرا

مجازدر . وزير فاضل يوسف كامل پاشا مرحوم ، مشارالیهك فضائل علميه‌سنى تقدير ايده‌رك خرپوطده انشا ايتديكى مدرسه‌نك مدرسلك ومتوليلكنه تعيين اولوندى .

محررات عربيه وتركيه‌سى مكمل بر منشأت تشكيل ايدر . علوم متنوعه‌يه داثر هرطرفدن وقوعبولان اسئله‌يه تحريراً جواب ويريردى . بو جوابلرده آثار مهمه‌دن معدوددر .

طريقت ادريسيه‌ده ارشاد ناسه مأذون ايدى . بالدفعات اجازت علميه ويرمشدر . فضائل علميه وكمالات ادبيه‌سى كبى ورع وتقواسى‌ده حد غايه‌ده ايدى . ١٣٢٠ ده وفات ايده‌رك پدرينك يانه دفن اولوندى . آثار وتعليقاتى كثيردر . مشهورلرى شونلردر .

نسايج الابكار فى حاشية نتايج الافكار [ناتمام] در.

السمط العبقرى فى شرح عقد الجوهرى فى الفرق بين كسبى الماتريدى والاشعرى [مطبوعدر]

الحاشية الجديده على حواشى السليكوتيه الواقعه على طرف التصورات [مطبوعدر]

(الحل المكمل على الحواشى السليكوتيه على المطول) .

الفيض الردى فى حاشية حواشى الجلال للكلنبوى .

تبصرة الحق على العيان فى حرمة الاستيجار على قرآة القرآن .

جواب الوزير فى حرمة امتناع الحاج عن دخول مكة عند الوباء الكثير .

صفوة افكار العلماء فى اثبات علم نبينا بالاسماء . [مطبوعدر]

مكحلة الابصار فى رؤية الهلال بالنهار .

بغية القاصد فى جواب الاسئلة الواردة من آمد .

البرهان المنور فى تحريم التصوير وافتناء المصور .

تخميس القصيدة المنفرجه [اوغلى كمال الدين افندى طرفندن ترجمه وشرح ايله طبع اولونمشدر]

ادباى عصردن ابن الامين محمود كمال بك افنديك تقريض اديبانه‌لرى واردر .

پدرى عمر نعيمى‌نك (ولديه حجابيسى) اوزرينه يازديغى حاشيه‌يى اكمال ايتمشدر .

حسبى سليمان افندى «براويشتوى»

ارباب علم ومعارفدن بر ذات اولوب (درامه) سنجاغى مضافاتندن (پراويشته) ليدر . برمدت حاكملكله ايفاى وظيفهٔ شرعيه ايده‌رك اخيراً كتابيان شهريارى عدادينه داخل ومؤخراً سركتابى اولدى . (١٣٢٧) ده ارتحال ايله‌يوب (ادرنه قپوسى) خارجنده ابراهيم حلبى جوارينه دفن ايديلدى . آثار مطبوعه‌سى :

حسین بن محمد « منداليانی »

منتشا سنجاغی داخلنده میلاس قضاسی نواحیسندن (منداليات) ناحیه‌سنك (درنجه) قریه‌سندندر .

تحصیلنی درسعادتده اکمال ایده‌رك بایزید جامع شریفنده نشر علوم واعطای اجازه‌یه موفق اولدی . بعده حضور همایون مخاطبلغی ومؤخراً مقرر لکنه نائل اوله‌رق (١٣٠٥) تاریخنده صله طریقیله مسقط رأسنه کلدیکنده ارتحال ایتدی .

علوم عربیه‌نك اکثر شعباتنده وبتخصیص صرف ونحوده اختصاصه مالك ایدی (شرح تعلیم الاوزان)، (رساله فی تعلیم العلم وموضوعه وغایته) ، (رساله فی کلمتی الشهادة)، (رساله فی حق ابن) اسملرنده رسائلی (١٢٨٦) تاریخنده طبع اولونان مجموعه‌سنده موجوددر . (میزان الصرف) (شرح دیباجة مغنی الطلاب) کبی آثار مطبوعه‌سی و (فوائد لامیه شرحی)، (محشی مغنی الطلاب) وسائره کبی آثار غیر مطبوعه‌سی‌ده واردر .

حاجی ابراهیم افندی « استانبولی »

فضلای ادبادن بر ذات اولوب شهریدر . لسان عربینك دقایقنی حجازده شیخ شینقیطی‌دن تعلم ایتمشدر درسعادتده (دارالتعلیم) نامیله کشاد ایتدیکی مکتب خصوصیده لسان عربینك اعلایه قریب برصورتده ادبیاتیله برابرش سنه ظرفنده تعلم وکتابت اولونه‌بیله جکنی اثبات ایله‌دی. (کیتدی ابراهیم افندی جنته) مصراعنك دلالتی اولان (١٣٠٩)ده استانبولده وفات ایده‌رك ادرنه قپوسی خارجنده شاعر مشهور باقی‌نك مدفنی قارشیسنه دفن ایدلدی، آثار مطبوعه‌لری : (شرح بلاغت عثمانیه)، (بلاغت عثمانیه)، (تمیز تعلیقات)، (نحو عربی ترجمه‌سی) ، (صرف عربی ترجمه‌سی) ، (تفصیل التألیف فی توضیح مسائل التصریف) ، (حکمیات عربیه) وسائره‌در .

حمید افندی « خرپوطی » الحاج عبدالحمید حمدی افندی

آتی الترجمه خرپوطی عمر نعیمی افندینك اوغلودر . طلبه ایکن دیکر طلبهٔ علومه تعلیم علوم ایتدی. السنهٔ ثلثه‌ده شاعردر. اون سکز یاشنده عوامل تحفه‌سنی (نزهة الاخوان فی حاشیة تحفة الاخوان) نامیله تحشیه وبر دیوانچه تشکیل ایده‌جك اشعارینی عالم ادبیاته هدیه ایتدی. پدرندن

(خواند خاتون) جامع شريفنك حرمى داخلنه دفن ايدلدى . آثارى عربى وغير مطبوع اولوب بروجه آتى در :

١ — (رسالة الاندراجيه) علم قرائت قرآندن اولوب (قرائت عشره) نك ترتيبنى مبيندر.

٢ — (حس الحق وظهر) قرآن كريم قرائتندن بعد الفراغ (سبحان ربك رب العزة) آيت كريمه سنك (سبحان ربنا) اوقونماسى مرجح اولديغنى بيان ودلائلنى اتقاندن عبارتدر . رساله نك اسمى زمان تأليفى اولان (١٢٦٨) تاريخنى ارائه ايدر .

٣ — (اشارات قرآن) قرآن كريمك رموزاتنى مبين در .

٤ — (تنبيه الاغبياء) آز زمان ايچنده چوق زمان اولور دينلرك اقوالنى رد يولنده قلمه آلنمشدر.

٥ — (رسالة فى تعريفات الاحكام الشرعية) در .

٦ — (مفتاح الحياة)

حسين فهمى افندى « يالولى »

فضلاى قضاتدن بر ذات اولوب (دياربكر) ملحقاتندن (پالو) دندر . علوم غريبه يه ده انتسابى واردر . آثارندن (زبدة الفرائض) ايله (نبذة الحساب) رساله لرى بر آراده اوله رق مطبوعدر . سلطان عزيز دورنده (اسپارطه) نيابتنده بولونمش ايدى . (مفتاح العرفان فى حقيقة الانسان) اسمنده بر اثرى داها واردر .

حاجى عبدى بك « يتربجى » !

ارباب فضيلت وعرفاندن بر ذات اولوب سيروز جوارنده كى (پتريچ) دندر. بوكونكى كونده الده موجود تورات وانجيللرك محرفيتنه وتثليثك رد وبطلانه دائر تركجه يازدقلرى (ايضاح المرام فى كشف الظلام) اسمنده كى اثرلرى و (فضائل ذكر الله) نامنده ديكر بر تأليفكرده لرى درسعادتده طبع اولنمشدر . ينه بوواديده (رسالة الصمصاميه) و (برهان الهدى فى رد قول النصارى) اسميله اثرلرى واردركه (برهان) ك برنسخه سى كتبخانهٔ خديوى ده موجوددر. (برهان) لبيب افندى طرفندن مترجمدر. مشايخ فصلنده ذكرى سبق ايدن قوش آطه لى ابراهيم افنديدن منتسبدر. (١٣٠٤) تاريخنده ارتحال ايده رك مركز افندى قربنده دفن ايدلدى. خوش صحبت برزند صاحب ظرافت وحالاً مجلوب ملامت ايدى .

(ينبع البحر) ده رحلت ايتدى. آثار مطبوعه‌سى (شرح علاقه) [١] ، (حاشيه على شرح وضعيه لعلى قوشى)، (رسالهٔ لام عهد) ايله فنون متداوله‌يه دائر تقريراتندن عبارتدر .

خادم احمد افندى «نوشهرى — روحى زاده»

فضلادن برذات اولوب اكمال تحصيلدن صوكره وطنى اولان (نوشهر) مفتيلكنده بولوندى. ارتحالى (١٦٦٠) تاريخلرنده‌در .

آثارندن: (شرح حديث لاعدوى ...)، (رساله فى كلام الله تعالى)، (تفسير وماتشاؤن الا ان يشاء الله) ، (رساله فى معنى المصدر) كبى رسائل برآره‌ده مطبوعدر. بونلردن باشقا رسائل امتحانيه‌سى‌ده واردر .

(تعليقات على كلام قطب الدين) محررى (عمر بن عثمان) افندى‌ده (نوشهر) دن يتيشن علمادندر .

حامد افندى « قارصى »

فضلادن طبيعت شعريه‌يه مالك برذات اولوب (قارص) ليدر .

(١٢٩١) تاريخنده وطننده ارتحال ايتدى . آثارندن بعضلرى (سورهٔ عبس تفسيرى)، (اظهار شرحى)، (ديوان) در .

(١٢١٣) تاريخنده (شفاء شريف)ى ترجمه ايدن (طالب خواجه زاده حافظ اسحاق نجيب) افندى‌ده (قارص) دن يتيشن علمادندر. ترجمه‌نك خط دستيله محرر نسخه‌سى (اسكدار) ده (سليميه) كتبخانه‌سنده‌در .

حاجى طورون افندى « قيصرى »

عصر اخيرده قيصريدن يتيشن اكابر علمادن اولوب شهرتلرى (حاجى طورون افندى)، كنيه‌لرى (چوقورلى زاده محمد صالح) افندى‌در . (١٣٠٢) تاريخنده وطننده ارتحال ايله‌يوب

---

[١] (مولانا محمود انطاكى)نك بين العلما مشهور اولان (استعاره) رساله‌سنك شرحيدركه شرحدن باشقا (قره تپه‌لى) اسميله بنام (مولانا حسن بن مصطفاى آيدينى) نكده مقبول برشرحى وبو شرحه‌ده (محمد بن عثمان حلمى آطه پازارى) نك مفصل برحاشيه‌سى واردركه محالرنده مذكوردر .

مبانی احمد افندی « البستانی »

متأخرین علمادن اولوب (البستان) مفتیسنك مخدومیدر . استانبوله ورودندن صوکره برخیلی اثرلر نشرینه موفق اولمشدر. اشهر آثاری : لسان فارسی قواعدینك دقایقنی مبین اولان مطبوع (تحفهٔ وهبی) شرحیدر . (نخبه) یی دخی شرحه باشلامش ایسه‌ده عمری وفا ایتیوب اوغلی اکمال ایتمشدر . (اسعاف المنه فی شرح اتحاف الجنه) ، (شرح منظومهٔ شاهدی) ایله منطق وآدابه متعلق برمنظومهٔ نونیه‌سی واردر . (١٢٢٩) ده درسعادتده وفات ایده‌رك اسکداردہ نوح قیوسی جوارنده سید احمد دره‌سی قبرستانینه دفن ایدیلدی . برده (ظهور مهدی) زمانتی تعیین ایدنلره قارشی (تهافت مستخرجه) اسمنده اثری واردر .

اشعارندن :

بوکثرت عالمنده سر وحدت بیلمه‌سی مشکل
بیلور آنجق اقالیم حقایقده کزن سوسو

حفظی عارف محمد بك « استانبولی »

علم قرائتده بهره صاحبی ارباب قلمدن برذات اولوب شهریدر . ترسانه‌ده ذمت خلیفه‌سی ایکن (١٢٣٨) ده ارتحال ایتدی .

ایوبده پدری (سید ابراهیم افندی) یاننده مدفوندر . علم قرائتدن (سبط الخیاط) اسمنده براثریله (حفظی) بك مجموعه‌سی نامیله دیکر اثری واردر .

(١١٧٢) تاریخنده (متقن الروایة) اسمنده علم قرائتدن اثرمقبولی اولان (محمدبن مصطفای نعیمی) افندی قرادن برذاتدر .

حافظ سید افندی « سیروزی »

عصر اخیرعلماسندن برذات اولوب (سیروز) قراسندن (طوپولنیك) لیدر. مدت مدیده درسعادتده نشر علوم ایله امرار اوقات ایله‌دی. (١٢٦٩) تاریخنده حج شریفدن عودتنده

سوء حال ورازینی کتم ایله‌مز مرشدلره
صاقلاماز درد درونن تا که درمان ایسته‌ین
رهبر ایت سر منزل عشقه چراغ آهکی
ای حنیف آسا وصال کوی عرفان ایسته‌ین

(١١٨٩) ده وفات ایدن شارح شفا ابراهیم حنیف بك دیکر برذات عالیدر .

حسین حسنی بن خلیل کریدی

فضلادن برذات اولوب (کرید) ك (قندیه) قصبه‌سندن‌در .

درسعادتده اکمال تحصیلدن صوکره (قندیه) ده نشرعلوم ایده‌رك (١٢١٨) تاریخنده قصبهٔ مذکورده ارتحال ایله‌دی .

ازمیرده خط دستیله محرر برمجموعهٔ علمیه‌سنده (مناسك حج)، (رساله فی اشراط الساعة)، (حاشیه علی رسالة بحث الحدوث)، (فوائد کلامیه)، (رساله فی تعریف الکره)، (تعلیقات علی السراجیه من الفرائض) اسملرنده آثاری منظورم اولدی .

حفید محمد افندی «استانبولی»

آثار خیریه‌سندن درسعادتده باغچه قپوسنده کتبخانه‌سی اولان شیخ الاسلام عاشر افندینك مخدوم فضائلندی‌در . ساده‌جه (غلطات حفید) اسمیله بنام ترکی العباره مطبوع اثر کبیرنده برخیلی قواعد وفوائد لغویه وتاریخیه مندرجدرکه لسانمزده غلطاته دائر یازیلان آثارك اك بیوکی واستفاده‌لیسیدر .

(قیلدی خلدی حفیدافندی مقام)، (قیلدی حفید افندی مأوای عدنه رحلت) مصراعلرینك دلالتی اولان (١٢٦٦) تاریخنده ارتحال ایده‌رك کتبخانهٔ عاشر حظیره‌سنده پدری یاننه دفن اولوندی. قپودان پاشالرك تراجم احوالنی حاکی (سفینة الوزرا)، عربی العباره حدیث اربعین شرحی جملهٔ آثارندن‌در .

استانبول صولرینك انواع وخواصنه دائر (مهاه المیاه) اسمنده مطبوع بررساله‌سی وروان اوطه‌سنده حق خلافته متعلق براثری‌ده واردر .

---

٤ — تفسير سبع سور بى نقط (ضحى، انشراح، تين ، قدر، عصر، كوثر، اخلاص) .
٥ — شرح اسماء النبى ، اسمى : (الدرة العصماء فى بيان ابهى الاسماء) در .
٦ — تخريج احاديث شرعة الاسلام .
٧ — ترجمهٔ صدر الشريعه .
٨ — ترجمهٔ افاضة المنان .
٩ — لوامع الالهام .
١٠ — منهج الاديب فى شرح انموذج الحبيب .
١١ — الاعداد فى اعداد الزاد للمعاد .
١٢ — اسامئ اصحاب بدر .
١٣ — لعل مصفا فى زيارة المصطفى [فضلاى عربدن (زين الدين محمد العباس) ك (نتيجة الفكر فى خبر مدينة سيد البشر) اسمنده كى بش باب وبر خاتمه اوزره مرتب (مدينهٔ منوره) تاريخنك ترجمه سيدر. مستقيم زاده خطيله محرر برنسخه سى اسعد افندى كتبخانه سنده موجوددر] .
١٤ — رسالة الناسخ والمنسوخ .
١٥ — اختصار لغت وصاف .
١٦ — منازل الحرمين .
١٧ — ديوان [برنسخه سى حميديه كتبخانه سنده واردر] .
١٨ — شرح طوفان معرفت [متن اثر خواجه (نشأت) كدر] .
١٩ — رسالهٔ قدم شريف فى ايوب انصارى .
٢٠ — شرح خصائص الصغرى للسيوطى .
٢١ — ضروب امثال تركيه .

اشبو آثارك قسم اعظمنى حاوى خط دستيله محرر برمجموعه (تيره) كتبخانه سنده منظور عاجزى اولمشدر . عاشقانه برغزلى :

ترك جان ايلر وصال بزم جانان ايسته‌ين
بلبل آسا زار اولور برورد خندان ايسته‌ين
بركلك بيك خارى بريارك نيجه اغيارى وار
عالم لاهوته باقسين اوزكه سيران ايسته‌ين
عشق ايچون صاف ايله كل صوفى درون قلبى كم
زين ايدر كاشانه سين البته مهمان ايسته‌ين

نور وحدتله ایان قلبنی بیت رحمان
چاك ایدر سینه‌سنی کوشهٔ محراب کبی

ارضروم‌ده کل احمد آغا طرفندن قارص جاده‌سنده انشا اولونان چشمه‌یه سویلدیکی (کَلْ کُلْ احمد چشمه‌سندن ایچ کُلاب آسا صویی) تاریخی لطائف تاریخیه‌دن‌اولوب مشهوردر.

حسین بن محمد افندی

فضلا وارباب معارفدن برذاتدر. (١١١٥) تاریخنده (قزوینی) نك (عجائب‌المخلوقات) نی (مرآت عجائب‌المخلوقات وکشف غرائب‌الموجودات) اسمیله توسیعاً ترجمه ایتمشدرکه نسخه‌سی (اسعد افندی) کتبخانه‌سنده موجوددر. (رسالة النوریه فی العقائد الشرعیه) اسمنده تورکجه براثری‌ده واردر.

حنیف ابراهیم افندی

(فطین) تذکره‌سنك نقلنه کوره خواجکان دیوان همایوندن، شیخ‌الاسلام عارف حکمت بك قولنه کوره بالطه‌جی زمره‌سندن علم وقلم صاحبی برذات عرفانسماتدر. مأموریت رسمیه‌دن فراغتدن صوکره اختیار عزلت ایله‌مشدی. بر آره‌لق کندیسنه جذبه طاری اولدیسه‌ده آز زمانده عالم صحوه کله‌رك خاك پاك حجازه عزیمت وایفای حج شریفه موفق‌اوله‌رق (استانبول)ه عودت ایله‌دی.

الی آخرالعمر تألیف آثار ایله اشتغال ایله‌یوب معاصر واحباسندن بولونان شاعر (پرتو) افندینك سویلدیکی: (حزن ایله ناچار تاریخن دیدم، عدنه محویت ایله کیتدی حنیف) تاریخنك دلالتی اولان (١٢١٧) سنه‌سنده عازم‌دار عدن اولدی. مستقیم زاده، مجلس‌علمندن مستفید اولانلر میانده‌در. مع‌التأسف مدفنی تعیین ایدیله‌مدی.

آثارینك جمله‌سی غیر مطبوع اولوب بروجه‌آتیدر:

١ — تفسیر آیة (ان‌الصلوة تنهی عن‌الفحشاء).
٢ — شرح حدیث اربعین بلفظتین.
٣ — هدیة‌الاخوان ـ شرح حدیث ام زرع ـ

حاجی محمد بن علی القره‌مانی

قره‌مان وحواليسنده (شيخ سياه سر- قره‌باش) شهرتيله معروف اولان شيخ عبداللطيف قره‌مانينك نسلندندر .

(شرح بسمله) ، (حاشيه على التهذيب) ، (تقريب المبتدى الى مطالب المهتدى فى الفقه) ، (رساله فى ايمان ابوى النبى صلعم) وسائره كبى غير مطبوع آثارى واردر .

حاجب زاده محمد افندى « استانبولى »

علوم آليه وعاليه‌نك اكثر شعباتنده وبتخصيص علم فقه وفرائضده صاحب اختصاص برذات اولوب شهريدر . (١١٠٠) تاريخنده درسعادتده وفات ايتدى . (بضاعة الاحكام فى احكام الحكام) اسمنده براثريله فقهدن (صك) ، دائر ديكر براثرى واردر . (شيخ محمد بن عبدالرشيد سجاوندى) نك فرائض‌نى‌ده (الفرائض الوافيه) اسميله ترجمه ايتمشدر .

برده علم تجويددن (قواعد القرآن فى تجويد القرآن) اسميله تورکجه بر تجويدى واردر .

حفظى محمد افندى

فضلاى قضاتدن برذات اولوب شهريدر . (١١٦٥) تاريخنده استانبولده وفات ايده‌رك صارى عبدالله افندى يانه دفن ايدلدى . طاشندن ملامية بايراميه‌يه منتسب اولديغى نمايا ندر . (فضائل الاعمال) وسائره كبى آثارى واردر . (١٠٥١) ده (بيان اوصاف قدس شريف) اسمنده‌كى اثرى يازان محمد حفظى افندى ديكر برذاتدر . رساله‌سى مطبوعدر .

حافظ محمد افندى « ارضرومى »

علما وشعرادن برذات اولوب ارضروملیدر . اكمال تحصيلدن صوكره ارضروم مفتيلكنده بولوندى . (معرفتنامه) صاحبى شيخ ابراهيم حقى‌نك فارسى خواجه‌سيدر . آثارى (تعليقات على تفسير البيضاوى) ايله مطبوع (ديوان) وسائره‌در . حقى مرحومك (حقه‌يونلدى حاذق افندى) مصراعنك دلالتى اولان (١١٧٧) تاريخنده (ارضروم) ده ارتحال ايله‌دى .

ابياتندن :

خود پرستان زعمله علامة دوران اولور
مكتب عرفانه كلسه طفل ابجد خوان اولور

اختيار اقامتله نشر علومه باشلادى. بووجهله امرار اوقات ايله يوب (١٠٨٠) كسور تاريخلرنده ارتحال ايتدى . آثارى متنوع اولوب باشليجه لرى بروجه آتيدر :

١ — (حديقة الفقها) : برجلد كبير اوله رق تأليف ايتديكى بواثرينى (١٠٥٢) تاريخنده (تلخيص الفتاوى والشروح) اسميله بش جلد اوزرينه شرح ايله مشدركه بر طاقمى مناستر كتبخانه سنده موجوددر . بواثر علم فقهده كى اختصاص و معلومات واسعه سنه برهان جليدر . بوشرحك مقدمه سنده كنيه سنى و (قيز لحصار) ده شرح ايتديكنى تصريح ايدييور .

٢ — (شفاء الابدان المرضى فى سر منافع القرأن الشريف والاسماء الحسنى) : (قاضى ابوبكر نسائى) نك (الدر النظيم فى فضائل القرأن الكريم) اسمنده كى اثرينك شرحى اولوب نهايتله لسان درر بار نبوتدن شرفصادر اولان ادعيهٔ مأثوره يى علاوه ايتمشد .

٣ — (هدية الحبرى فى ترجمة منهاج المحمدى) علم كلامدن باحث بر تأليف كزين اولوب بواثرينى (١٠٧٣) ده تحرير ايتديكنى درميان ايدييور . (منهاج) ده كندى اثريدر . ترجمه نك بر نسخه سى حميديه ده واردر .

٤ — (زبدة الفكر فى زيارة سيد البشر) : فخر كائنات عليه اكمل التحيات افندمز حضرتلرينك زيارتلرى آدابندن وقسماً مدينهٔ طاهره فضائلندن باحثدر .

٥ — (عقود الدرية فى شرح فرائض الحبرية) : علم فرائضه دائر تأليف ايتدكلرى متن متينك شرحى اولوب برنسخه سى (كوتاهيه) كتبخانه سنده منظورم اولدى .

٦ — (نبذة المناسك) : مناسك حجدن باحث براثر نافعدر .

٧ — (منية الصالحين) : علم عقائده دائردر .

٨ — (شرح حديث اربعين) : طرز معلوم اوزره در .

٩ — (ذخر الآخرة) : ملتقى نك توسيعاً ترجمه سى اولوب برنسخه سى كتبخانهٔ عموميده واردر .

١٠ — ذخر المصير : عقائده متعلق تورکجه بر منظومه در . بر نسخه سى شهيد على پاشا كتبخانه سنده واردر .

خط دستيله محرر نسخه سى فاتح كتبخانه سنده موجود (شرح نقايه من الفقه) مؤلفى (عبد الواجد بن محمد) افندى ده كوتاهيه دن يتيشن فضلادندر. تاريخ تأليفى (٨٥٦) در .

تألیفنه همت ایتدیکی (ترتیب زیبا) [١] اسمندهکی اثر مطبوع ومشهورك مؤلفیدرکه (زهی ترتیب زیبا) تاریخ تألیفیدر . (١٠٤٥) تاریخنده وطننده وفات ایلهدی .

حمام یاننده‌کی قبرستانده مدفوندر . (مناقب الدرر علی الغرر والدرر)، (شرح مراح)، (شرح بنا)، (هبةالله من الفرائض)، (حاشیهٔ شافیه)، (بحرالمسائل من الفرائض) اسملرنده غیر مطبوع آثاریده واردر .

اشعارندن :

دکل ارض وسما وشش جهتدر حضرت مولا
قدیمی ذاتنه اولماز محل حادث اولان اشیا

استانبولده نشانجی محمد پاشا جامعی خطیبی ابراهیم بن مصطفی افندینکده (ترتیب زیبا) طرزنده (کتاب التسهیل والترتیب) اسمیله مسما بر کتابی و(شرح عدد آیات) نامنده بر رساله‌سی واردر .

تسهیلی (ترتیب زیبا)ی کوردکدن صوکره یازدیغی مقدمه‌ده یازییور . اثرلرینك نسخه‌لری اسکداردہ (آطلاما طاش) کتبخانه‌سنده واردر .

حبری علی افندی

افاضلدن بزذات اولوب کوتاهیه‌لیدر. آثارینك الك بویوکی اولان (حدیقة الفقها) سنك ینه کندی طرفندن یازیلان شرحنده کنیه‌سنی بویله یازییور : (ابو محمد حبری علی بن مصطفی بن پیر محمد المعروف ببلبل زاده) وطننده اکمال تحصیلدن صوکره سیر وسیاحت ایده‌رك(قیزلحصار) [٢]ده

[١] ١١٧٤ تاریخنده دیاربکر والیسی ایکن وفات ایدن (چته‌جی) عبدالله پاشانك (انهارالجنان من ینابیع آیات القرآن) اسمنده بو طرزده براثری اولدیغی کبی (١٢٨٦) تاریخنده کوتاهیه مفتیسی اولان محمد شریف افندی نامنده بر فاضلك‌ده آیات قرآنیه ایله برابر مطبوع ومشهور اولان (مفتاح التفاسیر) اسمنده براثری واردرکه حافظ کلام اولمایانلرله تفاسیرله متوغل ذواتهالزم براثردر. خدمهٔ دولتدن عاکف افندی نامنده بر ذاتکده (١٢٦٦) تاریخنده مؤلف (مرآةالقرآن) اسمنده مفصل بر اثری واردرکه برنسخه‌سی (خالص افندی) کتبخانه‌سنده موجوددر. ترجمهٔ حالی شعرا فصلنده مذکور توفیق بك طرفندن‌ده اصول وادارهٔ عتیقه حقنده‌کی مباحثی طی ایدلمك اوزره (١٢٨٧) تاریخنده ترجمه وطبع اولندیغی کبی (حجاز) والیٔ اسبق فضلادن احمد رشید پاشا طرفندن‌ده ترجمه واصلیله برابر (١٣٣١)ده مکه‌ده طبع اولونمشدر .

[٢] قیزلحصار : (اغریبوز) اطه‌سنك جنوب نهایتنده‌کی (قاریستوس) شهریدرکه ادارهٔ عثمانیه زمانلرنده (قیزلحصار) نامیله توسیم ایدلدیکی (کاتب چلبی) مرحومك (جهان نما) اسمنده‌کی اثر مشهورینك خریطه‌سنده محرردر . صاحب ترجمه اختیار اقامت ایتدیکی (قیزلحصار)ك بو (قیزلحصار) اولدیغی تصریح ایله‌یور . جغرافیون عثمانیه‌دن بعضیلری طرفندن (مغنیسا) نك (قیزلحصار) اسمیله توسیم اولوندینی و (عینتاب) سنجاغنده ینه بواسمله برناحیه بولندیغی‌ده (جغرافیا) ایله متوغل ذواتك معلوملریدر .

ابن‌كمالك (مفتاحنه) مكمل بر(تكمله) سی‌اولدیغی كبی (فقه اكبر) وشافیه‌یی‌ده نظماً شرح ایتمشدر .

طبیعت شعریه‌سی‌ده واردر. (شریفی) تخلص ایدردی .

حسن الطائی « آوه حصاری بوسنوی »

فضلادن بر ذات اولوب بوسنه‌نك (تراونیك) [١] سنجاغنه‌مضاف (آق‌حصار ـ دولتی وقف) قصبه‌سندندر .

علوم‌رسمیه‌یی (٩٨٦) تاریخنده بوسنه قاضیسی بولونان (بالی) افندیدن تكمیل‌ایله‌مشدی. وفاتی (١٠٢٥) ده اولوب قبری مملكتنه یاقین (پروساچ) قریه‌سنده‌در . كافی مخلصی علم كافده‌كی مهارتنه ویاخود (كافیه) یه یازدیغی شرحنه بناءً در .

آثار فاضلانه‌لری : (شرح‌عقائد طحاوی)، (شرح علی مقدمة الصلاة للفناری)، (شرح قدوری)، (سمط‌الوصول الی علم الاصول)، (متن وشرح فی علم‌المعانی)، (اكری ملحمه‌سی تاریخچه‌سی)، (اصول‌الحكم فی نظام‌العالم) [٢]، (كافی فی‌المنطق) وسائره‌در.

حافظ محمود « داردای » [٣]

(واردار) یكیجه‌سندن یتیشن فضلادن اولوب آیات قرآنیه‌نك سهولتله بولونه‌بیلمسی‌ایچون

---

[١] فقهدن (شرح مقدمة الغزنویه) صاحبی (شیخ مصلح‌الدین) افندی‌ده (تراونیك) دن نشأت ایدن علمادندر .

[٢] اكری وقعه‌سنده بولوندقدن صوكره عربی‌العباره قلمه آلدیغی بواثر مقبولنی سلطان محمد ثالثه تقدیم ایده‌رك مظهر التفات پادشاهی اولمشدی . لسان عثمانی‌یه ترجمه‌سیله برابر درسعادتده طبع اولوندیغی كبی (آلمانجه) یه‌ده ترجمه اولونمشدر . (اصول‌الحكم فی‌نظام‌العالم) ك فرانسزجه‌یه‌ده ترجمه ایدلدیكی (بانچه) اسمیله (١٢٩٧) تاریخ مجریسنده نشر اولونان رسالهٔ موقوته‌ده مذكوردر . ابراهیم متفرقه طرفندن ینه بواسمده تألیف اولونان اثر دیكر كندی معرفتیله (١١٤٤) سنه‌سنده مطبعهٔ عامره‌ده طبع اولونمشدر . بو اثرده جغرافیانك منافعیله سیاست عسكریه‌یه دائر مفید ومختصر معلومات واردر . برده (١٠٠٦) تاریخنده عقائدن (روضات‌الجنات) اسمنده تألیف ایتدیكی متنی (١٠١٤) تاریخنده (ازهار ـ الروضات) اسمیله شرح ایتمشدركه هر ایكیسی كتبخانهٔ عمومیده واردر. (روضات‌الجنات) اثر ذهول اولەرق بركوی مرحومه نسبت اولونەرق طبع ایدلمشدر.

[٣] وطنداش وتلامیذندن [عالی] نامنده‌كی ذاتكده علم كلامدن باحث عربی‌العباره (طوالع الانوار من‌مطلع‌الانظار) اسمنده منقح براثری واردر .

جامع شریفی اوکنه دفن ایدلدی . هدایه ایله مفتاحه واقفانه تعلیقاتی ومسائل فقهیه‌یی جامع قیمتلی مجموعه‌سی واردر .

حسین کفه‌وی

فضلا وادبای عثمانیه‌دن بر ذات اولوب دور مدارسله مکه ملالغنه نائل اوله‌رق ختام مدت مأموریتی‌اولان (١٠١٠) تاریخنده مکهٔ مکرمه‌ده وفات ایله‌دی . طبعی‌مزاح ادیبانه‌یه‌مائل ایدی. برنسخه‌سی (حمیدیه) کتبخانه‌سنده موجود اولان (بوستان افروز جنان) اسمنده‌کی (کلستان) شرحنك مقدمه‌سنده ترجمهٔ حالندن وبعض آثارندن بحث ایدییور .

آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه‌آتی‌در . (شرح بخاریٔ شریف الی حدیث غسل)، (شرح مسلم الی نصف)، (شرح دیوان حافظ)، (شرح لامیةالعجم) وسائره‌در .

برده (سوانح التفأل ولوایح التوفل) اسمنده فالنامه‌سی واردر .

ابیاتندن :

مذاق اهلی لبك یاد ایتسه طوطی قندی وصف ایلر
عجبدر حال عالم بیلمه‌ین سویلر بیلن سویلر

مصارعندن

الکله ایتدیکك خیری دیلکله ایله‌مه ضایع

(فال‌نامه) قسم اعظمی حافظ شیرازی دیوانندن ایدیلن تفألاتدن وبونلره دائر ظریفانه حکایاتدن باحث براثردر برنسخه‌سی عاشرافندی‌ده واردر. (رازنامه فی‌مناقب العلماء والمشایخ والفضلاء) اسمنده براثری دها واردر. برنسخه‌سی (حکیم‌اوغلی) کتبخانه‌سنده‌در .

حسام زاده ابراهیم افندی «کرمیانی»

مشاهیرعلمادن اولوب کرمیانی حسام افندینك اوغلیدر . وفاتی (١٠١٦) تاریخنده قبری استانبولده شریفه خاتون مسجدی ساحه‌سنده‌در .

فضائل وکمالات ایله متصف بر ذاتدر .

رسوخ اللسان فی‌حروف القرآن ، شرح عمدة العرفان فی وصف حروف القرآن) اسملرنده اثرلری واردرکه برر نسخه‌سی حمیدیه کتبخانه‌سنده موجوددر .

(وسیله) نك تاریخ‌ترجمه‌سی (۹۶۰)، (عمده) شرحنك‌ده (۹۵۶)در.

حسام زاده مصطفی افندی

فاتح دوری فضلاسندن وادبادن برذاتدر . طریقت زینیه‌یه‌ده انتسابی واردر . بروسه مفتیسی ایکن وفات ایله‌دی (زینیلر) ده مدفوندر .

آثاری :

(حاشیهٔ شرح‌مقاصد ، حاشیهٔ تلویح، مجموعهٔ انشا) وسائره‌در. تشریح اسمنده‌کی صدرالشریعه شرحنك خط دستیله محرر نسخه‌سی یکی جامع کتبخانه‌سنده‌در . تاریخ تحریری ۸۹۳ در .

اخلاق وتصوفدن باحث (ذوقیه) اسمنده‌کی بر اثرینك خط دستیله محرر نسخه‌سی‌ده (اندرون) کتبخانه‌سنده‌در .

حافظ محمد بن احمد بن عادل پاشا

فضلادن بر ذات اولوب شهریدر . (۹۵۰) تاریخلرنده استانبولده ارتحال ایتدی . آثاری غیر مطبوعدر .

وزیر اعظم مصطفی پاشا نامنه مفتاح حاشیه‌سی
فرهاد پاشا نامنه شرح مواقفه تعلیقات
(هیئت ـ نجوم) دن السبع الشداد
رسالة الهیولی‌در

حسین حسام‌الدین افندی « قره چلبی زاده »

اکمال تحصیلدن صوکره دورمناصبله قاضی‌عسکر اولمشدی. بروسه‌ده متقاعداً عزلت نشین ایکن (تکمیل عزلت) ترکیبنك دلالتی اولان (۱۰۰۷) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (امیرسلطان)

(حاشیهٔ مقدمات اربعه)، (حاشیهٔ تفسیر بیضاوی علی سورة الانعام) در. ادبیات عثمانیه یه انتسابلری اولوب اشعارنده (وحید) و (جامی) تخلص ایدر ایدی. (قاضی) کلمه‌سنك دلالتی اولان (٩١١) ده استانبولده وفات ایلدی. جوار ایوبده مدفوندر. فقهدن (مجمع البحار) اسمیله ایکی جلد اثری ده واردر .

تاج زاده جعفر چلبی نك (هوس نامه) سنده مدح ایتدیکی درت شاعردن بریدر . اشعارندن:

راه غمکده اولالی کوکلم روان سکا
ترك ایله دی علاقه‌سنی کیتدی جان سکا

ارادهٔ پادشاهی ایله تحریرینه باشلادیغی غرائب لغاتی جامع اولان اثرینی اکماله موفق اولهماشدر . ایران فضلاسندن حسین واعظك (روضة الشهدا) سنی (سعادتنامه) اسمیله ترجمه ایتمشدر که برنسخه‌سی خالص افندی کتبخانه‌سنده واردر. متمیز تلیذلرندن (احمد بن سیدی) نك ده (اسرار فاتحه) اسمنده قیمتدار بر اثری واردر .

(روضة الشهداء) شاعر مشهور (فضولی) طرفندن ده (حدیقة السعداء) اسمیله ترجمه اولنمشدر که معروف ومطبوعدر .

حسین افندی « حسین شاه چلبی آماسیوی »

علم آداب مناظره‌دن مشهور (حسینیه) اسمنده کی اثرك مؤلفی اولوب نیکسارلیدر . تحصیل وتدریسی آماسیه‌ده‌در . (٩١٨) ده ادرنه‌یه رحلت ایتدیکی قیداً ثابتدر .

شیخ الخطاطین حمدالله افندیدن تمشق ایتمشدر . (واردار یکیجه‌سنده) قرقلر باشی نامیله معروف اولان حسین افندیمك بو ذات اولدیغی ده مرویدر .

آثارندن برده (منار) حاشیه‌سی واردر .

حمدالله بن خیرالدین

فضلادن وعلم قرائت قرآن متخصصلرندن برذات اولوب (آیاصوفیه) ده خطابت وتدریسله مشغول اولدی . قرائتدن (جواهر العقیان فی شرح عمدة العرفان) و (وسیلة الایقان فی شرح

حاجی بابا ابن الشیخ ابراهیم « طوسیوی »

فاتح دوری فضلاسندن اولوب (طوسیه) لیدر .

وفاتی بروسه‌ده قبری سد باشندن چلبی سلطان محمده کیدن جاده‌نك صاغ طرفنده نامنه منسوب مسجد حظیره‌سنده‌در . مؤلفاتی : (لطائف اعراب القرآن)، (شرح عوامل جرجانی)، (شرح قواعدالاعراب)، (معرب کافیه)، (معرب مصباح)، (اوسائل الوسائط)، (اوفی الوافیه فی شرح الکافیه)، (رسالة اللهو) در .

حلیمی

فضلاء ادبادن فارسی‌دان برذات اولوب جدی (سیواس) لی کندیسی (آماسیه) لیدر . (۸۸۲) ده فاتحه تقدیم ایتدیکی عربی العباره قصیدهٔ تائیه‌سنی ینه کندی شرح ایتمشدرکه برنسخه‌سی (آیاصوفیه) کتبخانه‌سنده واردر . بواثرنده سرگذشت احوالندن برخیلیسنی نقل ایدییور . بوندن باشقا [۱] (بحرالغرائب) اسمنده‌کی فارسی‌دن تورکجه‌یه اولان مشهورلغتی ، فرائضدن برمتن وشرحی، طبدن(قاسمیه) نامنده برتألیفی‌ده واردر. یاووز سلطان‌سلیمه معلم‌لك ایدن قسطمونیلی (حلیمی چلبی) ده افاضلدن برذاتدر . مصر سفرندن عودتنده (۹۲۲) ده (شام) ده ارتحال ایله‌دی . پادشاه حضرتلری جنازه نمازلرنده بولونمش وپك چوق بیان تأثر ایله‌مشدر . [۲]

حاجی حسن زاده محیی الدین محمد حامی « بالیکسری »

علما وادبای بنامدن اولوب بالیکسرلیدر . تحصیلی بروسه‌ده بیلدیرمده مدفون مجیزین علمادن آیدینلی ملا (یکان) مرحومدن‌در. محمود پاشا دلالتیله حضرت فاتحه تقدیم اولونه‌رق بروسه‌یه قاضی نصب اولنمشدی. بعده قاضیعسکر اولدی .

مؤلفاتی : (میزان التصریف فی علم الصرف)، (حاشیهٔ توضیح)، (ناتمام غرائب لغات)،

---

[۱] قسم اولی لغات فارسیه ، قسم ثانیسی فوائد شعریه‌دن باحث (۵۲۸۶) لغتی حاوی اولان (۹۴۷) ده وفات ایدن حسن بن حسین عمادالقره حصارینك (شامل اللغه) سی ایله خطیب رستم مولوینك (وسیلة المقاصد) ی وصوفیه‌لی (نعمة الله) افندینك اسمنه مضاف اولان لغتی (برهان قاطع) و(فرهنك شعوری) کبی اثرلرده فرسجه‌دن تورکجه‌یه یازیلان لغت کتابلرینك مقبوللرندندر .

ایچون بو وصفله یاد اولونمشدر. مولانا فناری ایله مشارکة (جمال الدین اقسرایی) دن استکمال علوم ایله مشدر .

بر آرالق مناصب دولتده بولونمش ایدی . قبری بروسه ده دوه جیلر مزارلغی قارشوسنده کی مدرسه لرنده در . مؤلفاتی :

صرفدن (شرح مراح) و (شرح عزی) .

نحودن (افتتاح) اسمنده (شرح مصباح) وسائره در .

صدر چلبی « فناری »

مشاهیر فضلادن اولوب محمد شاه فاتحینك مخدومیدر . مصرده استکمال فیض علوم ایله وطنی اولان بروسه یه رحلت و (پرنور ایده خدای متعال مزارنی) مصراعنك ناطق اولدیغی (٨٤١) تاریخنده وفات ایده رك (زینبلر) نام محلده کی جامع شریفك مناره سی یانه دفن اولوندی.

مؤلفاتی : (حاشیهٔ کشاف) ، (حاشیهٔ تلویح) ، (حاشیهٔ شرح مواقف) ، (حاشیهٔ وقایه) ، (حاشیهٔ مطول)، (حاشیه علی فصول البدایع) ایله رؤیت وکلامه متعلق فارسی العباره (المطالب العالیه) دن عبارتدر. مسلك قویم تصوفه ده انتسابلری وار ایدی . شهر آثاری مطبوع مطول حاشیه سیدر.

حسام الدین « نوقاری »

نعلبند زاده دیمکله معروف اولان بوفاضل فاتح سلطان محمد دوری فضلاسندن اولوب مؤلفات آتیه سیله اثبات فضل ایله مشدر. (٨٦٠) تاریخنده درسعادتده وفات ایتدی .

(ابن مداس) نامیله معروف بنا ایله دیکی جامع شریف قارشوسنده مدفوندر .

تألیفاتی :

(شرح عوامل جرجانی) ، (رساله فی جواز دوران صوفیه) ، (شرح شمسیه) ، (رساله فی بیان قوس قزح) ، (تعلیقات علی حاشیهٔ تجریدللسید شریف) در .

معانیدن (فرائد هندی) شارحی عرقیه جی زاده (شهاب الدین) افندی ده متوفادن یتیشن فضلادن برذات اولوب تاریخ تألیفی (٩٩٣) در . خط دستیله محرر نسخه سی آیاصوفیه کتبخانه سنده در .

چشمی زاده محمد خالص افندی « استانبولی »

علم فقه منتسبلرندن برذات اولوب شهریدر. جدی محمدافندی (چشمه) قضاسنك (ککره) قریه‌سندندر. فتوی امینی ایکن (۱۲۹۷) تاریخنده اسکدارده وفات ایله‌دی . (قیسیقلی)ده سلامی علی افندی قربنده مدفوندر .

کتب فتوادن نتیجه ، علی افندی ، بهجه ، عبدالرحیم ، ابن نجیم فتوالرنده‌کی اون بیکی متجاوز فتاوای شریفه‌یی سهولتله بولمق ایچون جدوللی بر طرزده (خلاصةالاجوبه) اسمنده ایکی جلد مطبوع تألیفی ایله فرائضدن براثری واردر .

چرکشی زاده محمد توفیق افندی « استانبولی »

صدور عظامدن فاضل برذات اولوب سابق‌الترجمه چرکشی عثمان افندینك مخدومیدر . ولادتلری آنقره‌ده تحصیل وتفیضلری درسعادتده‌در . اکمال تحصیلدن صوکره نیابتله سیاحت ایله‌دی . (۱۳۰۲) تاریخنده مجلس تدقیقات شرعیه اعضالغی انضمامیله مجلس مشایخ ناظرلغنه تعیین اولوندی . (۱۳۱۹) تاریخنده ارتحال ایده‌رك اقسرای جوارنده صوفیلرده شیخ اکمل‌الدین درکاهنه دفن ایدیلدی . آثار مطبوعه‌سی (مزیت اسلامیه) ، (غایة البیان فی علم المیزان) ، (بهجة الطرف فی علم الصرف) ، (اجمال نحو عربی) ، (هدیة الصبیان) ، (مفتاح العقائد) ، (لوایح القدسیة فی فضائل شیخ اکبر)، (مجموعهٔ فضائل)، (الاتقان فی تحقیق الایمان)، (تحقیق ادراکات)، (رساله فی قبول التوبة) ایله (۱۲۸۳) ده مصر مولویتنده ایکن طبع ایتدیردیکی دیوانچه‌سندن عبارتدر . دیوانچه‌ده‌کی (وجود) ردیفلی قصیدهٔ نعتیه‌سندن :

می کبی ویردی صفا خلقه تجلای وجود — بویله پر نشوه‌میدر جام مجلای وجود
اولدی دیباجه طراز صحف صنع قدیر — جوهر حرف کهرپارهٔ اسمای وجود
کشف اولور دیدهٔ صاحب نظره سرقدر — چشم‌امعانله‌دوش اولسه‌مرایای وجود
ظاهر اولمازسه نوله دیدهٔ ظاهر بینه — سریکر نکئ‌روی کل رعنای وجود

(ح)

حسن پاشا « قره علاءالدینه زاده »

مولانا علاءالدین اسودك برنجی اوغلی اولوب عادت ترکان اوزره اکبر اولاده (پاشا)دنیلدیکی

اشعارندن :

آثار تغافل کورونور هر نکهکده ایا نه کناه ایلهمشز خاك رهکده
امید صباح ایلهسون شام غمکده بردل که اسیرك اوله زلف سیهکده

چلبی زاده عبدالرحمن افندی « استانبولی »

فضلادن بر ذات اولوب شهریدر. (امام فخرالدین رازی) نك علم کلامدن (مطالب عالیه) اسمنده کی اثر مشهورینی شرح ایلهمشدر که فضلنك برهانی در .

چوربا جی زاده محمد بن حسین افندی

فضلادن بر ذات اولوب (ویدین) لیدر . (١١١١) تاریخنده (روسجوق) مفتیسی ایکن (زین العقائد) نامیله تورکجه بر اثر یازمشدر .

(سیلیستره) لی (یوسف بن مصطفی) افندینکده (سفینة المتقین) اسمنده تورکجه برعقائدی واردرکه نسخهسی (حکیم اوغلی علی پاشا) کتبخانهسنده موجوددر .

چرکشی زاده عثمان وهبی افندی « چرکشی »

سلطان عبدالمجید دوری اوائلنده یتیشن علمادن اولوب کبار (مشایخ شعبانیه دن) چرکشلی مصطفی افندینك مخدومیدر .

بروجه آتی رسائلنی حاوی مطبوع برمجموعهسی (تیره کتبخانهسنده) منظورم اولدی .

(١) امثله (٢) کلمات متصرفه وقواعد اعلال (٣) عامل ، معمول ، اعراب ومعربات (٤) معمولات موصوله الی المجهولات (٥) ترجمة الرسالة المتعلقة بتلك المعلومات. اسعدافندی کتبخانهسنده سلطان محمود ثانی نامنه (حصن الحصین) اسمنده براثری ومصرده طبع ایدلمش (ان الله یحب العبد التقی النقی الخفی) حدیثنك شرحنه دائر رسالهسی واردر. (١٢٧٧) تاریخنده (آنقره)ده ارتحال ایلهدی . ارضروم محلهسی کنارنده طوپراقلق دنیلن یرده مدفوندر .

نائل منصب فتوا اولمشدر . محمد افندینك (الاشباه والنظائر) ه مفصل تعلیقاتی واردر .
برمقدمه ایله اوچ مقاله‌یی حاوی اولان (بسمله) رساله‌سنك مؤلفی (حمزه بن حاجی‌جنید) افندیده (منتشا) دن یتیشن مؤلفیندندر .

چاروسه‌زاده ابراهیم افندی «استانبولی»

علما وزمرهٔ قضاتدن برذات اولوب شهریدر . (١٠٥٠) تاریخنده ایوب نیابتنده ایکن ارتحال ایتدی. قاسم پاشاده خانه‌سی قربنده مدفوندر. حضرت هدائیدن مستخلفدر .
آثاری :
(الصافیه فی‌شرح الشافیه ، صحائف فی‌الفرائض ، مجمع اللطائف) در .
آتی‌الترجمه مشرب زاده حفیدی شیخ‌الاسلام عارف افندی معاصری اولان چاووش زاده محمد عزیز افندینکده (درالصکوك) اسمنده اثر مطبوعی واردر .

چومز قاضی احمد افندی «سلفکه‌وی»

فاضل برذات اولوب (سلفکه) لیدر . (١٠٩١) تاریخنده بروسه‌ده ارتحال ایله‌دی .
(سورهٔ فرقان) ه مفصل برتفسیری ایله (بنا) شرحی وبعض رسائلی واردر .
قایغان جامع شریفی حظیره‌سنده مدفوندر .

چومز زاده محمد شوقی افندی «بروسه‌وی»

فضلای شعرادن بر ذات اولوب سابق الترجمه چومز قاضی احمد افندینك مخدومی (ومولداً) بروسه‌لیدر . کنج ایکن (جان شوقی جنته عزم ایلدی) مصراعنك دلالتی اولان (١١٠٠) ده بروسه‌ده وفات ایله‌دی. قایغان جامع شریفی محرابی اوکنده پدری‌یاننده مدفوندر.
آثاری اخلاق وتصوفدن باحث اولوب حروف هجا ترتیبی اوزره مرتب بیك سکزیوز حدیث شریف ، کلام کبار ، ضروب امثالدن مرکب (زبدة المقال لارباب العقل والکمال) ایله فقهدن (خواجهٔ قضاة) تاریخ ومحاضراتدن (اولیات) و (شرح مخصوصات) وتراجم احوالدن (مناقب ابواسحق کازرونی) در .

حضرتلرينك قبرستانده كائن (على حلمى) پاشا مدفنده مرحوم (عثمان ماهر) پاشانك قبرى جوارينه دفن ايديلدى .

آثار فاضلانه‌لرى :

١ — (السياسة الشرعية فى حقوق الراعى وسعادة الرعية) : عربى العباره اولان بو اثر حكمتكستر فضلاى ارباب قلمدن آطنه‌لى (اصمعى) مخاصيله شهرت شعار (آطنه) لى (يوسف ضيا) افندى طرفندن ترجمه ايديله‌رك مصرده طبعنه همت اولونمشدر كه بالجمله ارباب سياسته علم حقوق منتسبلرينه استفاده‌بخش براثر قيمتداردر .

٢ — (احتجاب) : نسوان اسلاميه‌نك تستر شرعيسندن باحث براثر مهم اولوب متن عربيسى ايله (اصمعى) افندى طرفندن همت ايديلن ترجمه‌سى مصرده طبع اولونمشدر .

بونلردن باشقا (المحافظة على الدين والاهتمام بالصلاة التى هى اهم اركانه) و (بيان الترقى بالدين والرد على القائلين بالترقى بالوسائل المادية) و (تحقيق فى مسألة القضاء والقدر وانهما سائقان الى العمل لاالى الكسل) اسملرنده‌كى رسائل تركيه‌سى‌ده بالاده‌كى اسامى ايله (اصمعى) افندى طرفندن تعريب ايديله‌رك (مصر) ده طبع ايدلمشدر .

(چ)

چيوى زاده محى الدين افندى « منتشاوى »

مسند مشيختى احراز ايدن علمادن اولوب (منتشا) ده مدرسيندن (چيوى) افندى لقبيله ملقب برمدرسك مخدوميدر . براى تحصيل استانبوله كله‌رك (تاج زاده سعدى ، فنارى زاده محيى الدين وقره‌بالى) افنديلركى مشاهيردن استفاده ايله‌دى . بعد الاكمال (ادرنه، بروسه ، چورلى) مدارس مدرسلكلرنده و (٩٣٤) ده مصر قاضيلغنده ايفاى خدمت ايتدى . (٩٤٥) ده مسند فتوى ايله بكام اولدى . اوچ سنه طقوزآى مرورنده تقاعد ايديله‌رك اختيار انزوا قيلدى . علوم شرعيه‌ده صاحب‌وقوف ايدى . (الايثار فى شرح المختار) و (حسن القارى فى التجويد) اسملرنده علم فقه وتجويده دائر اثرلرى واردر. طائفهٔ متصوفه‌يه اولان محبتسزلكنى (شقايق) نقل ايدييور . (٩٥٤) تاريخنده ارتحال ايده‌رك جوار حضرت خالد (رضه) ده كوچوك امير افندى قربنه دفن ايديلدى .

دامادى (فتاواى حامديه) مؤلفى قونيه‌لى (حامد) افندى ايله مخدومى (محمد) افنديلرده

حاشیه علی حاشیة میرزا جان للعلامةالدوانی .
« « حاشیة السید علی شرح مختصرالمنتهی فی‌الاصول .
« « البرجندی فی‌الهیئة .
« « علی شرح امثله للفاضل سروری چلبیٔ تیره‌وی .

جارالله ولی‌الدینه افندی «یکیشهر فناری»

افاضلدن برذات اولوب مولداً (یکیشهر) لیدر . یدی‌سنه مکهٔ مکرمه‌ده مجاورتندن ناشی (جارالله) لقبیله ملقب اولدی . بواثناده کبرای نقشبندیه‌دن (یکدست مکی) دن اخذ طریقت ایتدی. فاتح حولیسنده قره‌قول‌خانه آرقه‌سنده‌کی بنا ایتدیکی مدرسه وکتبخانه حظیره‌سنده مدفوندر. تاریخ وفاتی (١١٥١) در .

آثارینك قسم اعظمی کتبخانه‌سنده موجود ایدی فقط کتبخانه کچن حرکت ارضدن سقطلندیغندن موجود کتابلر کتبخانهٔ عمومیه نقل اولونمشدر .

بعضیلری بروجه آتیدر :

(٣١٩ حدیث قدسی‌یی جامع اثرعالی) ، قرآن کریمك قراءتندن، اعرابندن، تراجم قرادن باحث (الفرقان) ، شرح چغمینی‌یه حاشیه ، قول احمده حاشیه ، حسینیه‌یه حاشیه ، تصدیقاته حاشیه ، آداب میری‌یه حاشیه ، طاش کوپری‌یه حاشیه ، شرح مقاصده حاشیه ، تفسیر قاضی حاشیه‌سی عصامه حاشیه ، مرآته حاشیه، اعراب القرآن، فضائل جهاد، آداب برکوی شرحی، کوپرولو زاده نعمان پاشانك (رسالة العدل فی حال الخضر) رساله‌سنه شرح وحاشیه‌در . بو اثرینك نهایتنده استفاده واستفاضه ایتدیکی ذواتی‌تعداد ایدییور برنسخه‌سی کوپرولو کتبخانه‌سنده‌در .

جمال‌الدینه محمد افندی «برکت‌زاده داماری — استانبولی»

سیاست شرعیه‌یه واقف علمای عثمانیه‌دن برذات حمیت‌سمات اولوب شهریدر . علی‌الاصول اکمال تحصیلدن صوکره کتابتله باب‌مشیخت اقلامنده ونیابتله طشره‌لرده ایفای حسن خدمت ایله‌دی ، آنی الترجمه عاطف بکك پدر عالیلریدر .

آخرمأموریتی‌اولان (مصر) قاضیلغنده ایکن (١٣١٨) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (امام‌شافعی)

مؤلفاتی (کشاف) اوزرینه حواشیسی، امام بیضاوینك (غایة القصوی) سنه شرحی و(رسالة فی جواز الدور والسماع) ومعانیدن (ایضاح) و (تلخیص) ه برر شرحیله تصوفدن (شرح ان الله خلق آدم علی صورته) و(حدیث اربعین) وفقهدن (شرح مجمع البحرین)، (حاشیهٔ ملتقی)، طبدن (شرح موجز القانون المسمی بحل الموجز) ، نحودن (شرح لباب المسمی بکشف الاعراب) وعلم اخلاقدن سلطان بایزید اوله اهدا ایتدیکی (اخلاق جمالی) اسمنده کی اثری درکه اوچ مقاله اوزره مرتب اولوب :

١ — نفسه

٢ — متعلقاته

٣ — معاملاته

دائر اولان اخلاقدن باحثدر . (٧٩١) ده آقسرایده ارتحال ایله دیلر . برده بایزید ثانی نامنه مؤلف (شرح مشکلات القرآن الکریم وشرح مشکلات احادیث) اسمنده فارسی العباره برجلد اوزره مرتب بر تألیف عالیلری واردر .

تاریخ تألیفی (٧٧٦) اولان خط دستیله محرر (ایضاح) شرحی نسخه‌سی ابراهیم پاشا کتبخانه‌سنده‌در .

جلال الدین محمد جلبی

فضلادن محقق برذات اولوب (آماسیه) قاضیسی شمس الدین احمد افندینك مخدومیدر . (آماسیه) جه (زیاره‌لی اوغلو) دینمکله مشهور اولدیغی کبی (رسول رومی) دینمکله‌ده معروفدر . تحصیلی آماسیه ومصرده‌در . مصرده تدریسی واردر. (٧٩٣) ده مصرده ارتحال ایله‌دی .

(منار ، مشارق ، بخاری ، تلخیص) ه مختصر ومفید شرحلری وایمانك زیاده ونقصانی حقنده رساله‌سی فضیلتنه شاهددر .

جلال الدین الاوحی « محمد جلال الدین بن عبدالله برکوی »

(١٠٠٠) کسور تاریخی رجالدن فاضل برذاتدر . زماننده (برکویٔ ثانی) شهرتیله بنام ایدی .

آثاری غیر مطبوع اولوب کوروله‌بیلنلری بروجه آتیدر :

حاشیه علی حاشیة العصام للقاضی بیضاوی .

ثابت محمد افندی «قیصری»

عصرمز علماسندن اولوب قیصریه‌لیدر . (١٣١١) ده مملکتنده ارتحال ایده‌رك قورشونلی جامع حظیره‌سنه دفن ایدیلدی .

آثارندن :

(مرآة الحامدین فی کشف اسرار المحققین) اسمنده‌کی فاتحهٔ شریفه تفسیری (١٣٩٠) ده استانبولده طبع اولونمشدر .

علم بیاندن (فریده) عصامنی (معین المستعیر) اسمیله ترجمه ایتدیکی کبی (شفاء شریف) ده‌کی شمائل نبویه‌یه متعلق مباحثی‌ده جمع وترتیب ایده‌رك (عین الرحمة والنور) تسمیه ایله‌مشدرکه ایکیسی‌ده غیر مطبوعدر .

(ج)

جمال الدین محمد آقسرایی [١]

خداوندکار غازی دوری مشاهیر علما وعرفاسندن اولان بوفاضل بیمدانی علوم شرعیه وادبیه‌ده یدطولی صاحبی اولوب (آقسرای) ده امر تدریس (صحاح جوهری) یی ازبردن بیلمکله مشروط اولان (زنجیرلی) نام مدرسه‌ده مدرس ایدی .

حلقهٔ تدریسنه طوپلانان طلبه (مشائیون) نامیله یولده ، (رواقیون) نامیله رواق مدرسه‌ده آیاقده استفاده ایدنلردن باشقا اصل درسنده حاضر بولونان بللی باشلی فضلادن عبارت اولوب مشهور (ملا فناری) بوجمله‌دن‌ایدی

سید شریف کبی برفاضل دخی بالخاصه استفاده مقصدیله قره‌مانه قدر کلمشسه‌ده صاحب ترجمه‌نك وفاتنه تصادف ایتمشدر .

---

[١] (٨٠٠) تاریخی رجالندن فقه واخلاقدن (عمادالاسلام) صاحبی (عبدالرحمن بن یوسف) ده (آقسرای) دن یتیشن علمادندر . (عماد الاسلام) اساساً ملا عبدالعزیزك فارسی‌العباره یازدیغی (عمدة الاسلام) نك توسیعاً ترجمه‌سیدر . (٨٥٠) تاریخنده یازیلش برنسخه‌سی آق شهر کتبخانه‌سنده منظورم اولان (کتاب سیاسة‌الدنیا والدین) مؤلفی اولان (شیخ سعید بن اسماعیل بن عمرالرومی الاقسرایی) ایله برنسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده موجود اولان :

(نهایة السؤل والامنیة فی تعلم الفروسة) مؤلفی (محمد بن‌عیسی بن اسماعیل الحنفی) و (منار) شارحلرندن اولوب (٧٢٧) ده اثرینی اکمال ایدن (عیسی بن اسماعیل) ده (آقسرای) دن نشأت ایدن مؤلفیندندر .

دنیا مقام حسرت ودرد وبلا ایمش
محنت اوجاغی غم‌اوی ماتم سرا ایمش
عذب فراتی ملح اجاج وعذاب نار
داروی درد صحتی رنج عنا ایمش
چون‌صویه نقش‌اولور صورجسم آدمی
فکر بقا کشی‌یه بر اولماز هوا ایمش
ویرمه کوکل زخارف دنیایه ای عزیز
آلور کوزیله ایله نظر هپ هبا ایمش

برده فتحنامهٔ استانبول اسمنده منثور بر اثری واردرکه تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه‌سیله نشر اولونمشدر .

تاج‌الدینه ابراهیم به عبدالله «حمیدی»

فضلادن بر ذات اولوب (حمید ایلی) دندر . آماسیه مفتیسی ایکن (١٠٠٩) ده وفات ایله‌دیکی (عقدالمنظوم فی‌ذکرا فاضل الروم) ده مندرجدر . علوم عربیه‌نك همان هرشعبه‌سنده یدطولی صاحبی ایدی . فقهدن صدرالشریعه‌یه وسید شریفك مفتاح شرحی ایله تجریدینه حاشیه‌لری وعلم صرفدن مراح شرحی ومسائل مختاره‌یی حاوی مجموعهٔ فقهیه‌سنه وفرائضك مسائل غریبه‌سنی مبین مجموعه‌سی واردر .

توفیق افندی «محمد توفیق افندی» استانبولی

فضلادن بر ذات اولوب شهریدر. سنك مزارنده محرر (ایلدی توفیق افندی قرب اعلای فنا) مصراعنك‌دلالتی اولان (١٢٧٤) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (مثنوی‌خانه) یه دفن ایدیلدی .

باشلیجه تحصیلی مراد ملا شیخی (محمد مراد) افندیدندر . (عروض جامی) یه (قصائد جامی) یه شرحلری ورجال علمیه‌نك تراجم احوالنه دائر آثاری واردر وغیرمطبوعدر .

مثنویٔ شریفك برقسمنی‌ده (انس‌معنوی) اسمیله شرح ایله‌مشدرکه مطبوعدر . استادینك (قواعد فارسیه) سنی‌ده شرح ایتمشدر .

تاج بك زاده سعدی چلبی «آماسیه‌وی»

بدایت حاللرنده برادری کبی شعرله توغل ایتمشدر . اساساً علم وفضیلتله شهرتی غالب اولوب سید شریفك (شرح مفتاحنه) صدرك (شرح‌وقایه‌سنه) حاشیه‌لرله (نسفیه) عنوانیله برده منظومهٔ عقائد یازمشدر .

منظوم مؤنشات سماعیه‌سی واردر . اسمی تاریخ تألیفی اولان (خیرالاحلام) ده جملهٔ آثارندندر .

وفاتی : (تاج بکزاده کیتدی دنیادن) مصراعنك دلالتی اولان (۹۲۲) ده‌در .

اشعارندن :

عشق حالاتنی فرهاد ایله مجنون نه‌بیلیر
بری‌طاغ آدمیدر بریسی صحرا دلیسی

قسم اولی اخلاق وسیاستدن قسم ثانیسی موعظه‌دن باحث اولمق اوزره بایزید ثانی‌یه (مرآت‌الملوك) نامنده تورکجه براثر تقدیم ایدن (احمد بن حسام‌الدین) ده آماسیه‌دن یتیشن فضلای ادبادندر . بوآثرك برنسخه‌سی اسعد افندی کتبخانه‌سنده‌در .

تاج بك زاده جعفر چلبی «آماسیه‌وی»

فضلای شعرادن برذات اولوب سعدی چلبی‌نك کوچوك برادریدر . (هوس‌نامه) اسمنده براثر منظوم حکیمانه‌لری واردر . هر ایکی برادر سلطان سلیم قربنده (بالاط) سمتنده نشانجی مسجدی پیشکاهنده مدفوندر . (۹۲۰) ده اجل قضا ایله وفات ایله‌دی‌که اولجه نظم ایله‌دیکی شو :

بن شهید تیغ عشق اولدقده راه یارده
یومه‌دن دفن ایله‌یبك تندن غباری کیتمه‌سون

بیتنك حکمی ظاهر اولدی هوس نامه‌سیله نفیس خط تعلیقیله محرر مرتب دیوانینك برر نسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده موجوددر . علم خطی ، قبلةالکتاب (شیخ حمدالله) دن تمشق ایتمشدر . سلطان بایزید ثانی حقنده سویله‌دیکی مرثیه‌سی طبع شاعرانه‌سنه دلالت ایدر آثاردندرکه مطلعی بودر :

الاستدلال فی حکم الاستدلال .
حاشیهٔ أشباه ونظائر (عمدهٔ ذوی البصائر) .
اللمعة فی حکم صلاة اربع بعد الجمعة .
القول البات فی ایصال الثواب للاموات .

یرنجبی زاده سلیمان افندی

علما واتقیادن برذات اولوب مشایخدن خضرزاده حسن افندینك دامادیدر . غلطه‌ده عرب جامع شریفی واعظی ایدی . (١٢٨٠) تاریخنده استانبولده ارتحال ایله‌دی . (١١٢) مجلس اوزره مرتب ایکی جلد کبیر (تحفة الواعظین) اسمنده اثری واردر . آثار سائره‌سی‌ده اولدیغی اکلاشیلیور . (١١١٠) ده مؤلف (مصطفی بن احمد وارنه‌وی) نك مجلسی وجمال خلوتی خلفاسندن (محترم بن شیخ محمود توقادی) نك (شمس الواعظین) ی (١١٧٦) ده ارتحال ایدن (محمد بن مصطفای سیواسی) نك (شمائل العلماء الاعلام ومجالس الخواص والعوام) ی سلطان بایزید ثانی معاصری (محمد بن کمال) ك (٤١) باب اوزره مرتب (بستان المسلمین) ی (١١٤٤) تاریخنده (قره حصار شرقی) نك (قره کول) ناحیه‌سندن (محمد بن خلیل) افندینك‌ده (ترغیبات الابرار وترهیبات الاشرار) ی برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده موجوداولان (عبدالکریم بن محمد) افندینك (نصایح الابرار) ی متأخرین علمادن (خوپا) لی عثمان افندینك مطبوع (درة الناصحین) ی وکوسه زاده (عثمان) افندینك مجلسی وبرنسخه‌سی (نورعثمانیه) کتبخانه‌سنده موجود جمال خلوتی خلفاسندن (اعمی شیخ مراد) افندی زاده (شیخ محمود) افندینك (ملاذ المتقین وملجأ الصالحین) و (راحة الارواح) ی مواعظه متعلق آثاردندر .

پیری زاده محمد سعید افندی

فضلای قضاتدن برذات اولوب نیکده قضالرندن (بور) دندر . (١٣٠٢) ده مملکتنده ارتحال ایله‌دی . علوم متنوعهٔ عربیه‌دن باحث غیر مطبوع درت جلد کبیر اوزره مرتب مجموعه‌سی فضیلتنه دالدر .

استانبولده برمدرسه بنا ايتمشدر . (ويدين) قاضيسى ايكن هربحث برطاقم ابوابى جامع اولمق اوزره اوچ بحثى شامل (تسهيل) اسمنده علم طبدنده براثر تأليف ايلهمشدر .

(مرقاة السماء) على قوشجى‌نك علم هيئته متعلق فارسى‌العباره اولان رساله‌سنك توسيعاً ترجمه‌سيدر . برنسخه‌سى (نور عثمانيه) كتبخانه‌سنده واردر .

بيرى زاده ابراهيم به حسين « برهان‌الدين ابراهيم ابى‌محمد »

افاضل علمادن برذات اولوب شهريدر . برمدت (مكهٔ مكرمه) مفتيلكنده ايفاى وظائف شرعيه ايلهدى .

اسامیسى آتيده محرر رسائلى حاوى منظورم اولان برجلد كبير مجموعه‌سنده‌كى صوك تأليف ايتديكى رساله‌سنك تاريخى (١٠٩٦) اولديغنه نظراً بيك تاريخى رجالندن بولونديغى مستبان اولمقده‌در .

آثارى :

القول الازهر فيما يفتى فيه بقول‌الامام زفر .

القول الفاصل الماضى فى‌بيان حكم عزل السلطان للقاضى .

السؤال والمراد فى‌جواز استعمال انسك والعنبر والزباد .

افراغ‌الجهد فى دعوى إليد .

اعلاء الرتب فى‌حكم الايثار بالقرب .

القول التام فى‌عدم انفساخ الدار المستأجرة بالانهدام .

انالةالارب فى حكم استعمال اوانى الفضة والذهب .

الفوائدالمهمة الفريدة فى ايضاح الالفاظ الغريبة .

بلوغ‌الارب فى‌بيان ارض‌الحجاز وجزيرة العرب .

الوثيق من‌العروة فى بيان اقسام الرشوة .

رفع‌الضلال فى‌بيان حكم‌التعزير باخذالمال .

القول‌الصواب فى حكم الباب بمنقول الاصحاب .

القول السار فى حكم فناء الدار .

ازالةالضك فى‌المراد من‌يوم‌الشك .

اظهارالكنز المخفى فى عدم ضمان‌الصيرفى .

حسنلی محله‌سنده (ارکوبلی) درویش محمداغا جامع شریفی قربنه دفن ایدلدی . (سمحة‌الابرار فی‌بیان غموض‌الاسرار) اسمنده برجلد کبیر اوزره مرتب فتاواسی علم اصول کتب علماسندن بغدادی اسماعیل پاشا حضرتلرینك کتبخانه‌لرنده منظورم اولدی .

(دررالبحار وکنوزالاخبار) اسمنده اوچ جلد (ملتقی) شرحیله (کشف‌الاشتباه) نامنده ایکی جلد (اشباه) شرحی‌ده واردر . (ملتقی) شرحی (ولی‌الدین افندی) کتبخانه‌سنده موجوددر .

(پ)

پیر محمد بن یوسف آنقره‌وی

علم لغت وفقه متخصصلرندن ومؤلفین عثمانیه قدماسندن برذات فضیلت‌سماتدر. آثاری غیر مطبوع اولوب صحاح جوهری ایله مغرب وسائره‌دن جمع ایتدیکی لغات عربیه‌یی مقابللریله ترجمه ایده‌رك (ترجمان) اسمنده یکرمی سکز باب اوزره مرتب اوچ جلددن عبارت برلغتنامه ترتیب ایله‌دیکی (کشف‌الظنون) ده مذکوردر .

بوندن باشقا (ملتقط صحاح‌الجوهر والملحق بمختارالصحاح) اسمنده آیریجه برلغتی و (زبدة الفتاوی) نامنده برفتاواسی واردر .

مسقط رأسی قونیه (ارکلی) سیدر . (٨٦٦) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . (زبدة‌الفتاوا) نك برنسخه‌سی نورعثمانیه ایله بروسه‌ده جامع کبیر کتبخانه‌لرنده واردر .

(حاشیه علی شرح دیباجة المصباح) ده جملهٔ آثارندندرکه برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومی‌ده (ترجمان) ایله (ملتقط) نك نسخه‌لری نورعثمانیه‌ده واردر .

پیر محمد عبدالله افندی

زمرهٔ قضاتدن وشیخ یاوصی منتسبلرندن عالم وعارف بر ذاتدر . علوم رسمیه‌یی علامه ابن کمالدن اکمال ایتدی . مکه ملاسی ایکن (٩٧٨) تاریخنده وفات ایله‌دی . حضرت خدیجه «رضی‌الله عنها) جوارینه دفن اولوندی .

مؤلفاتی :

(شرح تلخیص مفتاح) ، (تعلیقات علی‌الهدایة) ، (رسالهٔ ولایت) ، (رسالة فی‌الوضع) ، (تلخیص تحفة‌المعانی لعلم‌المعانی) ، (مرقاة السماء) وسائره‌در .

اثاری :

(اشرف الوسائل فی اوصاف سید الاواخر والاوائل)، (انیس الرمس فی تفسیر آیة جری الشمس) (تواریخ الائمه) ، (قصیدهٔ نونیه) ، (قصیدهٔ هائیه) در .

بکر بن علی فردیٔ قیصری «آریجی زاده»

فضلادن برذاتدر . (١١٣٩) تاریخنده تألیف ایتدیکی (قصیدهٔ برئه) شرحی قوش آطه‌سی کتبخانه‌سنده منظورم اولدی . برده (بخاریٔ شریف) شرحی حاشیه‌سی واردر . (١١٤٠) کسور تاریخلرنده مملکتنده ارتحال ایتدی . حکومت دائره‌سی قربنده‌کی بویوك مزارلقده پدری یاننده مدفوندر . (١١٢٧) تاریخنده وفات ایدن پدری (علی فردی) افندینکده (حسینیه) و (قاضی میر) حاشیه‌لری واردر .

بابا طاغی ابراهیم افندی

علمادن برذاتدر . آثارینك اك معروفی فقهدن مطبوع (حلبی) [١] ترجمه‌سیدر . (کلستان) یده ترجمه ایتمشدرکه برنسخه‌سی ایوبده خسروپاشا کتبخانه‌سنده واردر .

(طریقت محمدیه) یی‌ده (تسهیل الطریقه) اسمیله (١١٨٤) ده ترجمه ایتمشدرکه برنسخه‌سی مناستر کتبخانه‌سنده موجوددر . (تکمله) نامیله مطبوع و مشهور اولان طریقت ترجمه‌سی (ودادی) اسمنده برذاتکدر (حلبی) یی (نیکبولی) قضاسندن (آلاکلیسا) ناحیه‌سی قراسندن (شیخ سید علی بن ابراهیم مستان) اسمنده برعالمده ترجمه ایتمشدر .

تاریخ تألیفی (١١٣١) اولوب برنسخه‌سی ابراهیم پاشا کتبخانه‌سنده (فضائل قریش) اسمیله محرر قبائل عربدن باحث اثرك صاحبی (علی بن عثمان) افندی‌ایله (قاضی) کله‌سنك من جهة النحو شرح وایضاحنه دائر (١١٠٦) ده اثریازان (شهری زاده اسماعیل) افندی‌ده باباطاغندن یتیشن علمادندرلر .

بطال مظهری حسن بن علی قیصری

افاضلدن برذات اولوب (قیصریه) لیدر . (١١٨١) تاریخنده مملکتنده وفات ایده‌رك

---

[١] حلبی‌نك دیکر مترجملری : (محمود الحمیدی)، (محمد بن علی الارضرومی) ، (محمد بن احمد) افندیلردر .

آثار سائره‌سی :

(حاشیه علی شرح السید علی المفتاح) ، (فضائل حرمین شریفین) ، (جوامع المشایخین) ایله صکوکه وبناء کعبه‌یه دائر اوچ رساله‌سیله (حاشیة الاشباه) ، (تاریخ مکه) دن عبارتدر .

اشعارندن :

(آچیلوب ازهار کلدی شمدی بوی نوبهار : وارایدی دیللرده چوقدن آرزوی بهار)

(مقدمندن وار ایسه آلدی خبر بادصبا : دورایدوب اطرافی ایلر جست جوی نوبهار)

(روضة الاولیا) نك برنسخه‌سی (نورعثمانیه) کتبخانه‌سنده واردر .

بالی زاده مصطفی افندی «شیخ الاسلام»

فضلادن صاحب آثار برذات اولوب شهریدر. (١٠٦٩) تاریخنده وفات ایله‌دی. (سودلیجه)ده مدفوندر .

آثاری :

(شرح کنزالدقایق) ، (شرح قصیدهٔ برده) ، (السیف المسلول فی شرع الرسول) ، (حاشیه علی شرح مفتاح) ، (میزان الفتاوی) ایله حضرت خالد بن زیدالانصاری (رضه) روایتیله مروی اولان احادیث شریفه مجموعه‌سی (بواثرینی تربهٔ ایوبه وقف ایله‌دی) . برده (فراستنامه) اسمنده تورکجه براثری واردر .

بیاضی زاده احمد افندی «بوسنوی»

فضلادن وتعلیق نویساندن برذات اولوب پدری بوسنه‌لی ایسه‌ده کندیسنك مولدی استانبولدر. قاضیعسکرلك رتبه‌سنه نائل اولدی . مؤلفاتی آلتی فندن باحث (سوانح العلوم) و (اشارات المرام) اسمیله مسمی (فقه اکبر) شرحی ایله (فقه ابسط) ، (کتاب العالم) ، (کتاب الوصیه) در .

وفاتی : (١٠٩٨) ده ، قبری اسکدارده دیویجی زاده تکیه‌سی اتصالنده‌در . طریقهٔ (نقشبندی) در . برده (صك) ی واردرکه برنسخه‌سی حمیدیه کتبخانه‌سنده‌در .

مدرالمدینه «وانی»

علماء کرامدن برذات اولوب تدریس وافتا وتألیف آثارایله مملکتنده ایفای وظائف ایله‌دی.

بوستانه‌زاده یحیی افندی «تیره‌وی»

ذکری سبق ایدن محمد افندی‌نك مخدوم فضائلوسومیدر . اکمال تحصیلدن صوکره دور مناصب علمیه ایده‌رك (استانبول قاضیسی) اولمشدی. (١٠٤٩) تاریخنده ارتحال ایله‌یوب پدری یانه دفن ایدیلدی . علم اخلاقدن سلطان احمد خان اول نامنه یکرمی باب اوزره مرتب ترکی العباره (مرآة الاخلاق) نامنده بر کتابیله معجزات نبویه‌دن یوز معجزه‌یی مبین (کل صدبرك) اسمنده تورکجه منثور براثر قیمتداری واردر .

بواثرك خاتمه‌سی قطعهٔ آتیه ایله ختام بولمشدر :

یحیی بیلیرم کارمی بن جمله خطادر
هرکیم‌که ستر ایله‌یه احسان خدادر
ای‌ناظم آثارم اولان واقف اسرار
ایتمه نظری عیبمه بی‌عیب خدادر

بکیازاری مصلح الدین

علمای اعلامدن برذاتدر. (١٠٥١) تاریخنده وفات ایله‌دی . نامنه منسوب تفسیر شریف ایله علم تاریخ ومحاضراتدن (تذکرة الاوائل) آثار فاضلانه‌سندندر . (تذکره) نك برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده واردر .

بالدیرزاده محمد افندی «بروسه‌وی»

علمادن وزمرهٔ قضاتدن برذات اولوب (بروسه) لیدر . (کرم حقه مقارن اوله بالدیر زاده) مصراعنك دلالتی اولان (١٠٦٠) تاریخنده مملکتی اولان بروسه‌ده وفات ایده‌رك (ابدال محمد) جامعی حظیره‌سنه دفن اولوندی .

آثارینك الك مشهوری بروسه‌ده مدفون اولان مشایخ علما وشعرانك تراجم احوالنی حاکی اولان غیر مطبوع (وفیاتنامه) سیدرکه قره چلبی زاده‌نك منظوری اولدقده تاریخ تألیفی اولق اوزره (روضهٔ اولیا) تسمیه قلنمشدر .

(٢٣) تعليقات على صدرالشريعة

(٢٤) امالى طرزنده فنون عاليه‌دن باحث رساله

(٢٥) سيف صارم

(٢٦) رسالة من الاداب

(٢٧) امثلهٔ فضليه : مخدوملرى فضل‌اه افندى نامنه تأليف وترتيب ايتدكلرى علم صرفدن امثلهٔ عربيه اولوب مؤخراً برده شرح يازمشلردر.

باباقوشى عبدالرحمن افندى

رستم پاشا خواجه‌سى بابا افندى اقاربندن اولمغله (بابا قوشى) ديمكله مشهور برذات اولوب ابوالسعود افندى تلميذلرندن‌در . (٩٨٣) تاريخنده (كفه) مفتيلكنده وفات ايتدى . فروع علم فقهدن (بستان شقايق نعمان) اسمنده اثرى واردر . مخدومى مصطفى افنديده فاضل برذاتدر. (نظام‌التواريخ) ى (انيس‌الملوك) اسميله ترجمه ايتمشدركه برنسخه‌سى حميديه كتبخانه‌سنده موجوددر.

بابازاده محمد افندى «لارنده‌وى»

زمرهٔ مدرسيندن فاضل برذات اولوب (لارنده) ليدر. (٩٩٥) ده استانبولده وفات ايده‌رك قرب حضرت ايوبه دفن ايدلدى . (تفسير لارنده‌وى) اسميله بنام تفسيريله هدايه‌يه تعليقاتى واردر. صوقوللو محمد پاشانك صاحب ترجمه‌يه حرمتى وحسن ظنى وارايدى .

بوستانه زاده محمد افندى «تيره‌وى»

سابق الترجمه بوستان افنديسنك مخدوميدر . اكمال تحصيلدن صوكره مولويتله برخيلى سياحتدن صوكره استانبوله وروده مسند مشيخته نائل اولدى . (وفات بوستان) تركيبيله (درس علمك بوزولدى بستانى) مصراعينك دلالتى اولان (١٠٠٦) تاريخنده ارتحال ايده‌رك شهزاده جامعى حظيره‌سنه دفن ايدلدى . (احياى‌العلوم) ى ترجمه (ملتقى) يى شرح ايله‌مشدر . السنهٔ ثلثه‌ده بعض اشعارى وارد . آثارى غيرمطبوعدر .

---

(١٢) (عوامل) [١]
(١٣) احوال اطفال المسلمين
(١٤) ذخر المتأهلين
(١٥) اظهار [٢]
(١٦) علم حال ـ وصيتنامه [٣]
(١٧) نور الاحياء
(١٨) الدر اليتيم فى علم التجويد [٤]
(١٩) حاشيهٔ هدايه
(٢٠) امتحان الاذكياء شرح اللب من النحو [٥]
(٢١) كفاية المبتدى فى الصرف [٦]
(٢٢) رسالة فى اصول الحديث [٧]

---

[١] علماى عثمانيه‌دن عواملى شرحلرى :
(١) (١٢٠٧)ده وفات ايدن ابوبكر بن يعقوب كوموشخانه‌وى
(٢) (١٢٤٤) « « مصطفى منطقئ فيلورينه‌وى
(٣) (١٢٣٠) « « خليل نعيمئ مغنيساوى
(٤) ( ) « « احمد قوش آطه‌وى
(٥) ( ) « « شيخ مصطفى ابن ابراهيم افندى
[٢] علماى عثمانيه‌دن اظهارى شرح ايدنلر :
(١) (كشف الاسرار) اسميله صاحب اثرك تلاميذندن اولامشلى مصلح الدين افندى
(٢) (نتايج الافكار) اسميله (١٠٨٥)ده وفات ايدن قوش‌اطه‌لى مصطفى افندى بن حمزه
(٣) (فتح الاسرار) اسميله (١١٤١)ده وفات ايدن صويجه‌لى محمد افندى
(٤) ١٢٥٢ ده وفات ايدن عبداه ايوبى
(٥) ١٢٠٦ ده « « رئيس الكتاب سليمان فيضى افندى
(٦) ١٢٠٩ ده « « بروسه‌لى قصاب زاده ابراهيم افندى
(٧) رفع الاستار اسميله عثمان پازارلى نيازى شيخ اسماعيل افندى
(٨) مفتاح المرام اسميله ١٣١٨ده وفات ايدن ادرنه مفتيسى محمد فوزى افندى
(٩) حل اسرار الاخبار على اعراب اظهار الاسرار اسميله زينى زاده حسين بن احمد افندى طرفندن‌ده اعرابى توضيح ايدلشدر .
[٣] قاضى زاده ايله نيازى افندى طرفلرندن شرح اولنمشدر.
[٤] (٧٤٢٣) ده وفات ايدن ادرنه‌لى اسكيجى زاده على افندى طرفندن ترجمه وشرح اولنمشدر .
[٥] اطه‌لى طرفندن تحشيه ايدلشدر .
[٦] فضلاى عصردن ارمناكلى سليمان سرى افندى طرفندن شرح اولنمشدر.
[٧] (١١٥١) تاريخنده داود قارصى طرفندن شرح اولوندينى كبى مدينهٔ منوره‌ده محموديه مدرسه‌سى مدرسى ايكن (١٢٩٢) تاريخنده وفات ايدن يوسف خرپوطى طرفندن‌ده مفصل برصورتده شرح ايدلشدر.

عمرینه یاقین استانبوله کلوب، وزیراعظم محمد پاشا ایله ملاقات ایده رك تمشیت امور عباد حقنده بعض مسرودات عالمانه ده بولونمشدر. تلاوت قرآن وسائره مقابلنده اخذ اولونان اجرت خصوصنده کی رأیی ابوالسعود افندی ایله مشاهیر قضاتدن بلال زاده طرفلرندن تصحیح اولنمشدر.

طریقت بایرامیه مشایخ عظامندن عبدالرحمن قره مانی یه انتساب ایتمش ایسه ده علوم شرعیه ده قابلیت واستعدادی داها زیاده اولوب معنویاتده کی نشوه سنه غالب بولوندیغی کورن مرشد مشارالیه محمد افندینك کما فی السابق نشر علوم عالیه وشرعیه ایله اشتغال وبویولده احراز اجر واکتساب فیض وکمال ایتمسنی تنبیه وتنسیب ایله مشدر.

(٩٨١) ده اللی بش یاشنده اولدیغی حالده (برکی) ده مطعوناً ارتحال ایله دی.

آثاری :

(١) طریقت محمدیه [١]

(٢) تفسیر سورهٔ بقره

(٣) روضات الجنات [٢]

(٤) رسالة فی بیان رسوم المصاحف العثمانیه

(٥) شرح حدیث اربعین [٣]

(٦) جلاء القلوب [٤]

(٧) معدل الصلوة

(٨) ایقاظ النائمین

(٩) متن وشرح من الفرائض

(١٠) شرح المقصود المسمی بامعان الانظار

(١١) انقاذ الهالکین

---

[١] علماء عثمانیه دن؛ ابوسعید خادمی ، رجب افندی، آقشهرلی خواجه زاده عبدالنصیر افندی ، چتالجه لی حسین افندی ، صماقولی احمد کشفی افندی ، قیصرلی محمد زهدی افندی ، کسروی محمد افندی طرفلرندن شرح، طریقتجی امین افندی، محمد عصمتی افندی؛ بابا طاغی ابراهیم افندی، محمد افندی بن احمد طرفلرندن ترجمه وتیره وی محمد عیشی طرفندن دخی اختصار ایدلمشدر.

[٢] فضلای عصردن محمود اسعد افندی طرفندن ترجمه اولونمشدر .

[٣] سکزنجی حدیثدن اشاغیسی (١١٧٤) ده مکهٔ مکرمه قاضیلغنده وفات ایدن مؤلفین عثمانیه دن محمد آقکرمانی طرفندن اکمال ایدلمشدر .

[٤] اسحق بن حسن توقادی ومحمد امین ادرنه وی طرفلرندن شرح اولنمشدر .

بالی افندی

آتی‌الترجمه قره داود افندینك دامادی‌اولوب (ماناو ـ منو) لقبیله مشهور ایدی (٩٥٨)ده بروسه‌ده وفات ایده‌رك قائن پدری یانته دفن ایدلدی . شرح مفتاحه یازدیغی حاشیه ده ابن کمالك مندرج اولان سوألدرینه جواب یازمشدر (صدرالشریعه)یه (حاشیهٔ تجرید) ه حاشیه‌لری واردر .

بوستانه زاده مصطفی افندی « تیره‌وی »

مشاهیر فضلادن برذات اولوب (تیره) لیدر . دور مناصب علمیه ایله (٩٦٨) تاریخنده استانبولده وفات ایله‌دی (علامهٔ روم ابن کمال) ك تلامیذندندر .

(ادرنه قاپیسی) خارجنده‌کی امیربخاری زاویه‌سی حظیره‌سنه دفن‌ایدیلدی آثاری (حاشیهٔ سورهٔ انعام علی‌تفسیر بیضاوی) (حاشیهٔ صدرالشریعه) (حاشیهٔ اصلاح وایضاح) (رسالهٔ قضاء وقدر) (رسالهٔ جزء لایتجزی) (نجات الاحباب وتحفة ذوی‌الالباب فی‌الکیمیا) وسائره‌در . جنازه نمازلری امامتی‌ابوالسعود افندی ادا ایله‌مشدر .

برکوی محمد افندی

مدرس علی‌افندی نامنده فاضل برذاتك مخدومی‌اولوب (بالیکسر) لیدر. پدرندن مقدمات علومی تحصیل ایله سرمایهٔ ابتدائیسنی ایچه ایلربلتدکدن‌صوکره فطرتنده‌کی حب علم سائقه‌سیله درسعادته عزیمت ایتمش وفضلای‌عصردن اخی زاده محمدافندینك دائرهٔ درس‌وخدمتنه ملازمته باشلامشدر. صوکره‌افاضلدن عبدالرحمن افندی‌یه‌انتساب واختصاص پیدا ایده‌رك بعض مدارس علمیه‌ده بولوندیریلمشلردر. برآرالق مشارالیه عبدالرحمن‌افندینك دلالتیله ادرنه‌ده قسام‌عسکری اولمشدی . مرویدرکه بعدالفراغ محصول قسمتدن آلدیغی پاره‌لری اصحابنه رد واعاده ایچون شهر مذکوره کیتمش واخذ ایتمش اولدیغی مبلغی دفتر موجبنجه صاحبلرینه اعاده ایتمشدر . خواجهٔ حضرت پادشاهی عطاءاه افندی ایله‌آره‌لرنده مناسبت وصمیمیت حاصل اولمغله خواجهٔ مشارالیه آیدین‌ولایتنك‌اوده‌مش‌قضاسنه‌ملحق (برکی) ناحیه‌سنده بویوك برمدرسه‌تأسیس ووظیفهٔ تدریسی صاحب ترجمه‌یه تفویض ایله‌مشدر . ذکراولنان مدرسه‌ده نشرعلوم‌ایله اشتغال ایده‌رك ملازمین علمیه‌یی وشهرت فضلنه مجلوب‌اولوب اطرافدن کلن طلبه‌یی تدقیقاتیله مستفید ایتمشدر . اواخر

فی نظم الجواهر العجائب) اسمنده کی لغت منظومه سیله (تاج المناظم والمحمدیه) و(معشرات السحریة فی الابیات الفکریه) اسملرنده آثاری واردر. (اعجوبة) نك برنسخه‌سی حمیدیه‌ده موجوددر .

بدرالدین محمود افندی « آماسیوی »

فضلای مشایخدن محمد افندینك مخدومی اولوب (آماسیه) لیدر . اکمال تحصیلدن صوکره بروسه قاضیلکنده بولونه‌رق (٩١٤) ده وفات ایتدی . فضیلت علمیه‌سی اولدبغی کبی طبیعت شعریه‌سی‌ده واردر . مشهور (محمدیه) منظومه‌سنه (محمودیة ـ وسیلة) اسمیله نظیره یاپوب سلطان بایزید ثانی‌یه تقدیم ایله‌دی . اخلاق وتصوفدن باحث (فوز وفلاح) نامنده اوتوز باب اوزره مرتب براثری‌ده واردر . (محمودیة) نك مطلعی ابیاتندن :

بدیع رب اعلادر جلالی نوری اجنادر
دو عالم قول او مولادر قویه حکمی استیلا
آنکله کائنات زنده ایدرلر شکرهرحینده
آنك درکاه عزنده تحیرده قمو احیا
بو موجودات کالینه نشاندر هم جلالینه
دوعالم پس جمالینه مجلی در اولوب ضوآ

فکر عاجزانه‌مه نظراً کرك منظوم کرك منثور قبول عامه‌به مظهر اولمش براثره نظیره یاپماغه قالقیشمق کوشش بی‌فائده قیلندندرکه بونظیره ایله سلیمان‌ده‌ده‌نك مولدنبی‌سنه خاقانی محمد بکك حلیهٔ نبویه‌سنه یاپیلان نظیره‌لرده بوجمله‌دندر .

بدرالدین محمود افندی « آمینی »

آکابر علمادن بر ذات اولوب درسعادتده صوفی پاشا مدرسه‌سنده تدریس وتألیف ایله امرار ایام ایده‌رك ٩٥٠ تاریخنده وفات ایله‌دی . مؤلفاتندن نامنه منسوب تفسیر شریفی کمالله شاهددر .

(صکوك)ه دائر مکمل براثری اولان (علی بن همت بن آیدین) اسمنده‌کی ذاتده (آیدین)دن یتیشن علمادندر .

اسماعیل افندی « مناسترلی اسماعیل حقی افندی »

افاضلدن ومجلس اعیان اعضای کرامندن بر ذات فضائل سمات اولوب (مناستر) لیدر . مملکتنجه (سنجاقدار زاده) دنیلن عائله‌یه منسوب‌در. تحصیلنك بدایتی وطننده بالاکمال استانبوله کلوب آنی الترجمه (شوکت) افندی مرحومدن اخذ اجازه‌یه و درسه چیقه‌رق اعطای اجازه‌یه موفق اولدی . طلاقت لسانیه‌یه مالك اولدیغندن کرسی شیخلکنه تعیین اولنه‌رق بو طریقك منتهاسی اولان آیاصوفیه شیخلکنه ارتقا ایتمشدی . مکاتب عالیه‌نك اکثرنده‌ده خدمت تعلیمیه‌ده بولوندی . ارتحالی علم وعرفان نامنه ضایعات عظیمه‌دندر . (١٣٣٠) سنه‌سی نهایتنده اقامتکاهی اولان آناطولی حصارنده فجئةً ارتحال ایده‌رك فاتح جامع شریفی حظیره‌سنه دفن ایدلدی . مطبوع آثار فاضلانه‌لری بروجه آتی‌در :

١ تلخیص الکلام فی براهین عقائد الاسلام
٢ وسائل الفلاح فی مسائل النکاح
٣ کتاب الوصایا والفرائض
٤ مواهب الرحمن فی مناقب الامام ابی حنیفة النعمان
٥ مطالب عرفانیه وایضاحات نونیه (شرح قصیدهٔ نونیه)
٦ احکام شهر صیام
٧ الرسالة الحمیدیة ترجمه‌سی بینات احمدیة
٨ حق وحقیقت (اسلامیت علیهنده دوقتور دوزی‌نك نشریاتنه ردیه)
٩ موائد الانعام فی عقائد الاسلام
١٠ مواعظ (اوچ جزء انتشار ایتمشدر)
١١ شرح الصدر بفضائل لیلة القدر

(ب)

بهاء الدین افندی « معلقره‌وی »

فضلا و ادبای قدیمه‌دن بر ذات اولوب (کلیبولی) جوارنده‌کی معلقره‌دندر . ٨٢٧ ده (آیاثلوغ) ده مدرس ایکن عربی ، فارسی ، توركی لسانلرنده نظم ایتدیکی (اعجوبة الغرائب

(تمسك الازيال فى سادات الرجال) (التوسلات الغوثيه فى نعوت النبوية) كلستان وبهارستان طرزنده (ملستان) وسائره‌در.

فوزى مخلصلى ديوانى‌ده واردر.

احمد قدسى افندى «طوپ باسه‌زاده»

فضلادن وطريقت خالديه مشايخ كرامندن برذات اولوب (قونيه) ملحقاتندن (قادين خانى) دندر. مشاهيردن بوزقيرلى (ممش) افنديدن مستخلفدر. مملكتنده اكمال تحصيلدن صوكره (مكهٔ مكرمه)يه عزيمتله (شيخ قطبى) و (شيخ سنوسى) كبى اكابردن علم حديث وتفسير تحصيل ايله مشدر.

(١٣٠٥) تاريخنده اختيار اقامت ايتديكى (قونيه)ده ارتحال ايده‌رك تربهٔ مولانا حظيره‌سنه دفن ايدلدى. (هداية المرتاب فى فضائل الاصحاب) اسمنده يكرمى فصل اوزره مرتب اثر فاضلانه‌لرى مطبوعدر. بوندن باشقا آثارى‌ده وارسه‌ده ضياعه اوغرامشدر. علم حديثده صاحب اختصاص ايدى.

احمد فيضى افندى «چوروملى»

فاضل برذات اولوب (چوروم) ليدر.

مملكتى مفتيسى ايكن (١٣٢٧) تاريخنده ارتحال ايتدى.

آثارى:

فيض الاعلى فى شرح حزب النووى

فيض الغفار فى شرح ورد الستار

فيض المولى فى شرح دور الاعلى

فيض الواهب فى نجات ابى طالب

الفحفاح فى معرفة السلاح

الفوائد الفيضيه فى شرح رسالة اللامية

مشهور فتاواى حاميه‌نك منقولاتى‌ده تحرير ايتمشدر.

(ضياء البدر) مؤلفى (عثمان نورى بن عمر) افندى‌ده چوروملدن نشأت ايدن فضلادندر.

آثاری :

(١) (مضبطة الفنون) : (مجلهٔ جليله) و (مرآت الاصول) ك توضيحنه دائر اولوب بر نسخه‌سی (فاتح ، بايزيد ، راغب پاشا ، حميديه) كتبخانه‌لرينه وقف ايديلمشدر .

(٢) (النجوم الدراری الی ارشاد الساری) بخاریٔ شريفك فهرسی مقامنددر .

(٣) (مرآت المرافقين) فتاوايه عائد اولوب (٣٥٠٠) مسائلی حاويدر .

(٤) (تذكرة المشتقات) : قواعد فارسيه‌دن باحث اولوب مطبوعدر .

(٥) (فرائد الآثار وخرائد الاشعار) السنهٔ ثلاثه اشعارينی جامع اولوب ايكی جلد اوزرينه مرتبدر. بر نسخه‌سی ويانه جمعيت شرقيه‌سی كتبخانه‌سنه بر نسخه‌سی ده حميديه ومصر كتبخانه‌لرينه كوندرلمشدر .

(٦) (مرآت الاصول) اختصارينه دائر اولوب حميديه وعاطف كتبخانه‌لرينه اهدا ايتمشدر .

(٧) (مجلهٔ نفيسه) : تلخيص ده‌كی آيات ولغاتك تفسير وايضاحنه دائر اولوب راغب پاشا وبايزيد كتبخانه‌لرينه اهدا ايتمشدر .

ادرنه مفتيسی محمد فوزی افندی

صدوردن طلاقت لسانيه‌سيله مشتهر بر ذاتدر . مولدی (طواس) قضاسی مركزی اولان (ياران كومه) قصبه‌سی‌در .

ابتدائی تحصيلی مولانا (خادمی) نك حفيدی (سعيد) افنديدن استكمالی مغنيسالی (حاجی اوليا زاده علی افندی) دندر. ايچه مدت ادرنه مفتيلكنده بولنديغندن ناشی بين العلماء (ادرنه مفتيسی) شهرتيله بنامدر . (١٣١٨) تاريخنده استانبولده ارتحال ايتدی . فاتح جامع شريفی حظيره‌سنده مدفوندر .

آثاری رسائل طرزنده آلتمشی متجاوز اولوب مطبوع اولانلردن بعضيلری شونلردر :

(جلال شرحی جمال) قصيدهٔ برئه شرحی (فتح الوردة) اظهار شرحی (مفتاح المرام) فناری شرحی (خلاصة الميزان) بنا شرحی (فتح الغنا) (مغنی الطلاب شرحی) (سيف الغلاب) ايله (انس الانتظام) ـ (كثير الفرائد) (نجوم الاهتداء فی رجوع الابتداء) (عين موهبة الوهاب)

انجيل شريفك الده بولونان نسخه‌لرينك محرفيتى وسائره‌يه دائر اولوب ديكرلرى (زبدهٔ علم كلام) (اسئله واجوبهٔ حكميه) ، (مفتاح العيون) وعلوم آليه تعريفاتى مبين (اسئله واجوبه) ، (كاشف الاسرار دافع الاشرار) در .

بونلردن باشقا (ابن سينا) نك مشهور (شفا) سنى‌ده (استشفافى ترجمة الشفا) اسميله ترجمه ايتمشدر كه غير مطبوعدر .

اولیا زاده حاجی علی رضا افندی

افاضل علمادن برذات اولوب (مغنيسالى)در . مقدمات علومى حجازده ارتحال ايدن پدرى حاجى اولیا زاده حاجى ابراهيم افنديدن تحصيل، علوم آليه وعاليه‌يى استانبول علماسندن (يحيى) افندى‌دن اكمال ايده‌رك مغنيسـاده تدريس وافتا ايله مشغول اولدى.رقاچ دفعه اعطاى اجازه‌يه موفق اولان علمادندر . خلقهٔ تدريسنده پك چوق علما وفضلا يتشمشدر .

مشهور قبريسلى خواجه افندى مجازلرينك متميزلرندندر . (١٣٠١) تاريخنده مغنيسـاده ارتحال ايده‌رك (نشانجى پاشا) جامعى حظيره‌سنده عائله‌سنه مخصوص قبرستانه دفن ايديلدى .

زمانمنده مغنيسا شهرى دارالفيض والمعارف اولمش‌ايدى .

(ملجأ المفتيين) اسمنده كى درت جلد كبيراوزره مرتب فتواسنك برطاقمى (مغنيسا) فتواخانه‌سنده موجوددر . فنون عديده‌دن باحث امتحان رساله‌سيله (مرآت) تعليقاتى‌ده واردر .

برده فرائضدن براثرى اولدينى مرويدر .

طريقت خلوتيه‌دن مستخلف ايديلر .

حسن خطه‌ده مالك‌اولوب خط دستلريله محرر فنون عربيه مجموعه‌لرى واردر . (لارى) حاشيه‌سنه (١١٤٠) تاريخنده (مرصاد الفوأد) اسميله مدققانه تعليقات يازان (محمد افندى) ده (صاروخان) دن نشأت ايدن فضلادندر .

احمد حمد الله افندی

فضلادن برذات اولوب پدرى (آنقره) ليدر . كنديسى غلطه‌ده قله‌قپوسنده (مؤيدزاده) محله‌سنده تولد ايتمشدر. اكمال تحصيلدن صوكره طشره نيابتلرنده بولونه‌رق (١٢٩٦) ده مجلس تدقيقات شرعيه اعضـالغنه تعيين بيورلمش وفاتنه قادار بوخدمتده قالمشدر . (١٣١٧) تاريخنده استانبولده وفات ايله‌دى ايوبده مدفوندر .

(حاشيهٔ شرح عقائد) ، (تحريرات الانظار) ، (شرح رسالة الاستدلاليه) وآيريجه (مجموعهٔ تعريفات) اسملرنده اثرلرى واردر . رحلتى (١٣١٢) در ، قبرى ادرنه قاپيسنده‌در .

اسحق افندى « ضواحى »

فضلادن برذات اولوب (خرپوط) ليدر . (١٣١٠) تاريخنده ارتحال ايده‌رك فاتح تربه‌سى جوارينه دفن اولوندى آثار مطبوعه‌سندن (شمس الحقيقه) [١] ، (ضياء القلوب) هرايكيسى ده

---

[١](١) بويوله‌يازيلان آثارمطبوعه : — اظهارالحق : اعاظم علماى اسلاميه‌دن (١٣٠٦) ده مكه‌ده وفات‌ايدن هندلى (رحمة‌الله) افندى مرحومك آثارندن اولوب ترجمه‌لرينك برنجى جلدى ترجمهٔ حالى شعرا فصلنده مذكور (نزهت‌افندى) طرفندن درسعادتده طبع‌اولوندينى كبى ايكنجى جلدى‌ده مواليدن اولوب (١٣١٣) ده درسعادتده وفات‌ايده‌رك فاتحه دفن‌ايديلن آنقره‌وى (عمرفهمى‌افندى) طرفندن (ابرازالحق) اسميله (١٢٩٣) تاريخنده (بوسنه) ده طبع اولونمشدر .

(٢) — (ترجمهٔ تحفةالاريب فى‌الرد على اهل الصليب : مهتدى (عبدالله ترجمانى) نك اثرى اولوب اخيراً ترجمه اولونه‌رق درسعادتده طبع اولونمشدر .

(٣) — مدافعه : (احمد مدحت) افنديسنك اثرى اولوب استانبولده طبع اولونمشدر .

(٤) — ايضاح المرام فى كشف الظلام : (حاجى‌عبدى) بكك اثرى‌اولوب‌استانبولده طبع اولونمشدر.

(٥) — الفاصل بين‌الحق‌والباطل ترجمه‌سى: (اطنه‌لى اصمعى‌يوسف‌افندى) نك اثرى‌اولوب مصرده طبع اولونمشدر . بواثرك اصلى مصر علماسندن (عزالدين) افندى طرفندن مؤلف ومطبوعدر .

(٦) — نورالهدى لمن استهدى : (سرى پاشا) مرحومك اثرى اولوب ديار‌بكر مطبعه‌سنده طبع اولونمشدر .

(٧) — بيان‌الحق : هندلى (رحمة‌الله) افندى‌نكدر. ترجمه‌سى استانبولده طبع اولونمشدر .

(٨) — رسالة‌الصمصاميه : (حاجى‌عبدى) بك مرحومك اثرى‌اولوب استانبولده طبع اولونمشدر.

آثارعربيه‌دن بروجه‌زير محرر اولانلرك جمله‌سى مصرده مطبوعدر .

(١) — كتاب‌الاعلام بما فى دين‌النصارى من‌البدع والاوهام : (امام قرطبى)

(٢) — هداية‌الحيارى فى‌اجوبة‌اليهود والنصارى : (ابن‌قيم الجوزيه)

(٣) — تخجيل من صرف‌الانجيل : (ابى‌البقاء صالح بن حسين جعفرى)

(٤) — (النصيحة الايمانيه)

(٥) — الفارق بين الخالق والمخلوق : (پاچه‌جى زاده بغدادى عبدالرحمن افندى)

(٦) الجوهر الفريد فى‌ابطال التثليث : (ايوب صبرى بك)

(٧) الاجوبة‌الفاخره : (شهاب‌الدين احمد بن ادريس‌المالكى المعروف‌بالقرافى)

(٨) (كتاب سفر الخير) عبدالله سالك انطاكى : اسمنك ايجد حسابيله دلالتى وجهله (١١٨١) تاريخنده (تخجيل من‌حرف‌الانجيل) دن تلخيصاً ترجمه ايدلمشدر. (آغرى‌بوز) ده مدفوندر)

(٩) — علم‌اليقين فى‌الرد على‌المتنصر عمادالدين

(١٠) — الاسلام والنصرانيه مع‌العلم والمدنيه

(١١) — خلاصة الكلام فى‌ترجيح دين الاسلام

ارتحال ايله‌دى . فضائل شيخ اكبره دائر (المسك الازفرفى تبرئة شيخ الاكبر) اسمنده غيرمطبوع بيوجك اثرى واردر .

تقريرات علميه‌سنك اكثر نقاطى تلاميذى طرفندن ضبط اولونمشدر .

احمد حمدى افندى «شيروانى»

معارفمند برذات اولوب (شيروان) ليدر . استانبوله ورودندن واكمال تحصيل ايله بعض مأموريتلرده بولوندقدن صوكره ملغا انجمن تفتيش ومعاينه رياستنه نصب اولونمش برفاضلدر.

آثار مطبوعه‌لرى :

(ترجمهٔ مقامات حريرى) ، (هندستان سياحتنامه‌سى) ، (اصول فقه) ، (خلاصة الفرائض) ، (مقالة العرفاء فى مسائل الحكما)، (علم العروض والقوافى) ، (ترجمه مختصر منطق) ، (قواعد سيلميه) ، (جغرافياى كبير) ، (اصول جغرافيا) ، (صور الكواكب) ، (مدخل انشا) ، (نصايح الشبان) وسائره اولوب (١٣٠٧) ده درسعادتده وفات ايله‌دى ايوبده مدفوندر. السنهٔ ثلثه‌ده انشا ونظمه مقتدر ايدى .

مولانا جامى‌نك نعت جناب نبويسنى تخميسندن :

درازل داد مرا يار بغم پرورشى
عاشق غمزده ام هست چنينم روشى
شد ازينم فرح وشادىٔ دل دردكشى
لى حبيب عربى مدنى قرشى
كه بود دردوغمش مايهٔ شادى وخوشى

احمد صدقى افندى «بروسوى»

مولداً بروسه‌وى ايسه‌ده طول مدت استانبولده (وفا) قريبنده‌كى مدرسه‌ده اقامتندن ناشى بين الطلاب (وفالى) شهرتيله بنام برفاضلدر . علوم آليه‌دن تخصيص منطقه‌كى بهره‌لرينه آثارى شاهددر .

تدريس ومذاكره‌يه وقف موجود ايله مشدى آثارندن (ايساغوجى شرحى) (ذريعة الامتحان) ايله شمسيه شرحى (ميزان الانتظام) مطبوعدر . قواعد تعريفاتى مبين (زنجير) اسمنده‌كى اثريله

آثاری :

(رسالهٔ اخبار بالذی) ، (اصول المشاوره فی امواج المحاوره) ، (غرائب اعلال) ، (حاشیهٔ دیباجهٔ درالناجی) ، (حاشیهٔ قصیدهٔ برئه) در .

قصائد عربیه‌سی‌ده واردر . برنجی رساله‌سی کندینه ادب اولمشدر (١١٤٠) تاریخلرنده ارتحال ایدن (ایپصاله‌لی) (شیخ عبدالله بن شیخ احمد) افندینك‌ده (ارشادیه) اسمنده (قصیدهٔ برئه) شرحی واردر .

اسعد سعدی افندی « قونوی »

فضلادن برذات اولوب قونیه‌لی مصطفی افندینك مخدومی وبالیکسر مفتیسی (صباح‌الدین‌علی الشعوری) افندینك متمیز تلمیذیدر . (ادرمید) وحوالیسنده (امیر حافظ) و (امیرخواجه) اسملریله مشهور ایدی. مدت مدیده (ادره‌مید) مفتیلکنده بولوندی . طریقت نقشبندیه‌دن مستخلفدر . (١٢٩٩) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (ادره‌مید) یاقینده‌کی (حوران کیر) قریه‌سنه دفن ایدلدی . آثارینك اك مشهوری (مرآت حاشیه) سی‌در . عقائددن (انامل الرسائل) اسمنده‌کی برمتن متین ایله (دلائل‌المسائل) نامنده‌کی شرحی وبونلرك توسیعاً ترجمه‌لری اولان (حمائل‌الوسائل) درکه هراوچیده مطبوعدر. طبیعت شعریه‌سی‌ده اولوب (دیوان کلزار حافظ) اسمنده‌کی (سعدی) مخلصلی مطبوع دیوانینده مشهود اولان اشعار عربیه وترکیه‌لرنده معنیدار پارچه‌لر واردر .

ابراهیم افندی

فضلادن حسن تقریره مالك برذات اولوب (صاروخان) سنجاغنك اشمه قضاسی قراسندن (اینه‌ی) قریه‌سندن‌در .

تحصیلنی (قرق آغاج) و (صومه) ده بعدالاکمال بروسه‌یه عزیمتله نشر علمه ابتدار ایله‌یوب برقاچ دفعه اعطای اجازه‌یه موفق اولدی . علوم عربیه‌نك اکثر شعباتنده وبتخصیص تفسیر واصول‌فقه علملرنده معلومات‌واسعه اصحابندن ایدی . اواخر عمرینه دوغرو (بروسه) مفتیلکنه تعیین اولونمشدی . بروسه‌جه (عشاقی ابراهیم افندی) نامیله بنامدر . (١٣٠٩) ده بروسه‌ده

ترك اولونان (يودغوريجه) دن نشأت ايدن (حسن) افندیده فضلادن برذات اولوب (١١٦٦) تاريخنده امام شعرانی نك (لواقح الانوار فی طبقات الاخيار) يی تلخيص ايلهمشدر .

امام زاده اسعد افندی «استانبولی»

سلطان محمود عدلی دورنده يتيشن علمادن اولوب زيرك جامعی امامی قونيهلی برذاتك مخدوميدر .

آثار مطبوعهسی :

عقائددن مشهور (دريكتا) وشرحی ايله (شرح سراجيه) ، (حلبی شرحی حلية الناجی) واستانبولك فتحنه ودولت عليهنك اعلای شانه دائر (لتفتحن القسطنطنيه) حديث شريفنك شرحنی حاوی اولان وباارادهٔسنيه تحرير و(١٢٨٥) ده طبع اولونان (فتح قسطنطنيه) رسالهسی ومنطقدن قضايانك تصديق وتفريقنه وصرفدن (انفعال) بابنك تطبيقاتنه متعلق رسالهلری داها واردر . طريقت خلوتيهنك يكيت باشی شعبهسندن مستخلف ايدی . (١٢٧٦) ده ارتحال ايدهرك سليمانيه جامع شريفی حظيرهسنه دفن ايدلدی .

اسماعيل نبيل افندی «آخسخروی»

فضلادن برذات اولوب (آخسخه) ليدر . كورجی اسماعيل افندی ناميله معروف ايدی . استانبولده نشر علوم ايدهرك (١٢٧٨) ده وفات ايلهدی. فاتح تربهسی جوارنده مدفوندر. علوم آليه رسائلنی حاوی اولوب (١٢٨٥) ده طبع اولونان (مفاتيح التحقيق) اسمندهكی اثری قوهٔ علميهسنه دالدر .

ابراهيم افندی «يالواجی»

فضلادن ناطق برذات اولوب (يالواج) قضاسی قراسندن (حصار آردی) قريهسندندر . قره آغاجلی رشدی افندی وسائره كبی فحول علمادن تعلم ايلهدی . (١٢٩٣) تاريخنده ارتحال ايدهرك قريهسنده بنا ايتديكی مدرسه قربندهكی جامع شريف حظيرهسنه دفن ايدلدی .

اسماعيل مفيد افندى « استانبولى »

شهرى الاصل اولوب اكمال تحصيلدن صوكره مكه پايه‌سنه نائل اولمشدى تدريس وتأليف ايله امرار حيات ايلر همتلى برفاضلدر . (ايله‌سون يزدان مفيدى رحمتندن مستفيد) مصراعنك دلالت ايتديكى (١٢١٧) ده وفات ايده‌رك داود پاشا جامع شريفى حظيره‌سنه دفن ايديلدى . (طريقت نقشبنديه‌دن) مستحلف ايدى .

مؤلفاتى :

(حديث اربعين امام نووى) ، (دلائل الخيرات) ، (شمائل شريف) ، (اخلاق عضديه) ، (قصيدهٔ نونيه وبرنه) ، (پندعطار)ه بر شرح يازديغى كبى تفسير بيضاوى يه وباشقه‌جه سورهٔ (نبأ) اوزرينه حاشيه يازمش (شرح فنارى) استعاره عصامى طاش كوپرو زاده‌نك (آداب) شرحى اوزرينه تعليقات يازمش ، ابن ملكك (منار شرحى) وكنزالعمالى اختصار وقدورى ايله فقه كيدانى‌يى وملا جامى‌نك لوايحنى (بروسه‌لى ده‌ده افندى) نك (سياست شرعيه) سنى لسان تركى‌يه ترجمه ايله‌مشدر .

اشعارندن :

باق ساعته بردقيقه فوت ايله‌مه‌يوب
اوينا تمـاده رقاصى دروندە هركاه
مفتـاح انابتله قور ايشيت سن‌ده
دل سـاعتنى بصوت الله الله

ابراهيم صدقى افندى « اشقودره‌وى »

علمادن متورع برذات اولوب (اسكدار) ده (شمسى پاشا) مدرسه‌سنده اختيار اقامتله نشر علم وتأليف آثار ايده‌رك امرار حيات ايله‌دى. اون ايكى رساله‌سنى حاوى برمجموعه‌سى (بشكطاش) ده يحيى افندى كتبخانه‌سنده واون بش رسـاله‌سنى حاوى برمجموعه‌سى‌ده يدى قوله‌ده كوچوك افندى كتبخاسنده‌در كه بعضيلرى بروجه آتيدر :

(شافية للمريض وكافية للمريد ، تحفة اليتميه ، صدقيه ، دره اليتميه فى الاحاديث القدسيه ، رساله فى حق اسم اعظم ، منجية الفقراء ، اصول حديث) . صوك اثرينى (١٢٤٧) تاريخنده يازديغى اثرك نهايتنده تصريح ايديبور . اشقودره مضافاتندن ايكن براين عهدنامه‌سيله قره‌طاغه

مؤلفاتی :
غیرمطبوع اولوب (زهرةالعروض) ، (شرح عوامل) ، (رسالتان من الاستعاره) در .

ابراهیم الحراوی ارضرومی

(یکدست) شهرتیله معروف عالم برذات اولوب (ارضروم) لیدر. (١٢١٤) ده وفات ایله‌دی .

آثاری :
(شمس القصائد) ، (نصح الواعظین) ، (ردالاقیسه وشرحه) در.

اسکیجی زاده علی مدحی افندی «ادرنه‌وی»

فضلادن برذات اولوب ادرنه‌یه قریب (حلواجی) قریه‌سندندر . (١٢٤٣) ده ادرنه‌ده ارتحال ایده‌رك (زندان آلتی) قبرستانینه دفن ایدلدی .

آثارمطبوعه‌سی :
(ایساغوجی شرحی) ، (امثله شرحی) ، (ترجمهٔ جهت وحدت) ایله برکوی مرحومك علم تجویددن (دریتیم) ترجمه‌سیدر . ادرنه‌ده سلطان سلیم کتبخانه‌سنده فنون مختلفه‌دن باحث وخط دستیله محرر ایکی مجموعه‌سی واردر . الك متمیز تلمیذی یکرمی ایکی یاشنده اولدیغی حالده (١٢٢٠) تاریخنده ادرنه‌ده وفات ایده‌رك ابراهیم پاشا جامع شریفی حظیره‌سنه دفن ایدیلن (کراس علی افندی) شهرتیله بنام (علی وحید) افندیدرکه اون آلتی یاشنده ایکن (ایساغوجی) شرحی (قناری) یه‌برحاشیه یازدیغی کبی اون دوقوز یاشنده ایکن‌ده (فوائد وحیدیه علی الولدیه) اسمیله برائرعالمانه تألیف ایله‌مشدر. بوائر مؤخراً ادرنه ولایتی مطبعه‌سنده طبع اولونمشدر.

ابه رسول محمد زکی افندی «سلیمانیوی»

علمای اعلامدن برذات اولوب سلیمانیه قراسندن (چارتا) قریه‌سنده تولد ایتمشدر . مذهباً شافعی‌در . (١٢٤٦) ده وفات ایله‌دی . عقائد سلکوتیسنه یازدیغی مطبوع حاشیه جملهٔ آثار فاضلانه‌سندندر. (ابن حجر هیتمی) نك تحفه‌سنه حاشیه‌سی وفقه شافعیدن (نووی) نك (منهاج) نه‌ده شرحی واردر .

احمد بن عمر ازميری

علم وعرفاندن تصيبه‌دار برذات اولوب (تكه) لی عمر افنديمك مخدوميدر . پدريله برابر ازميرده اختيار اقامت ايله‌مشدی .

آثاری :

(فتح المولی لشرح حزب المرضی) ، (فتح القوی لحزب النووی) ايله رؤية اللهدن باحث (نهاية المقال فی مباحث الجمال) در . برنجی اثرينی (١١٧٩) ده تأليف ايتمشدر . پدری واعظ عمر افنديمكده (حسن كافی آق حصاری) نك (روضات الجنات فی اصول الاعتقادات) نه (ازهار الروضات) اسمنده بر شرحی ايله عوامل جديده شرحی واردر. ازميرلی شيخ (احمد بن مصطفی) افنديمكده (المنح الالهية فی الصلوه علی خير البرية) اسمنده براثری واردر كه برنسخه‌سی (نورعثمانيه) كتبخانه‌سنده موجوددر .

ابوالسعود محمد افندی بن عبدالواحد افندی

فضلادن برذات اولوب (ده‌ده جنكی) احفادندر . يكرمی اوتوز سنه (كفه) مفتيلكنده بولوندی . (١٢١٤) تاريخنده (قاپلان كراى) نك دفعهٔ ثانيه كرايلغی زمانينده نفی ايدلدی . (مستقيم زاده) نك تاجنامه‌سنده (رسالة السلسله) اسمنده براثری اولديغی محرردر . (١١٤٥) تاريخنده مؤلف برده (رسالة فی اباحة الدخان) اسمنده بررساله‌سی واردر . طريقهٔ جلوتی‌در .

ابوبكر اديب چوروهی « داماد زاده »

فضلادن برذاتدر. درس وكيلی اولمش ايدی سلطان سليمه خواجه‌لغی واردر. وفاتی (١٢٠٣) تاريخنده مرقدی ابن كمال ياننده يول كنارنده‌در . (شرح نوابع الكلم للزمخشری) ومنظوم ومنثور (كتاب الادب) آثار فاضلانه‌سندندر .

ابراهيم بن يعقوب كومو شخانه‌وی

عصراخيرعلماء كرامندندر . (١٢٠٧) تاريخنده آماسيه قربنده حوضه‌ده وفات ايله‌دی .

فارسی العباره (تبارك وعم) جزؤلرینی‌ده ترجمه ایتدیکی تفسیرینك مقدمه‌سنده مذکوردر .

احمد عطاء افندی

علم قرائت قرآن متخصصلرندن فاضل برذات اولوب (ادرنه) لیدر . (وقایع القرآن) ، (مرشدالحفاظ) ، (کمل الحافظین) ، اسملرنده اثرلری واردر . برنجی اثرینی (١١٦٧) تاریخنده یازمشدر اقراء بنامدن ادرنه‌لی ابراهیم افندی تلامیذندندر .

ابراهیم رومی

آراباجیلر اوجاغنك شیخی فاضل برذاتدر. (١١٨٩) تاریخنده ایفای حج شریفه موفقیتله عودتنده اثنای طریقده (مصر) جوارنده ارتحال ایله‌دی . آثارندن کاتب چلبی‌نك (کشف الظنون) نه یازدیغی ذیلی اصلیله مزج ایدیله‌رك اخیراً درسعادتده طبع اولوندی . علم فقهدن (صدرالشریعه‌یی) ده ترجمه ایله‌مشدر. علم قرائتی آتی‌الترجمه یوسف زاده عبدالله حلمی افندیدن تعلم ایله‌مشدی .

ابوبکر «آمدی»

علماء عصری میانندە (کوچوك احمد زاده) شهرتیله بنام ایدی . (١٩١٠) تاریخنده دیار بکرده وفات ایله‌دی .

مؤلفاتی :

(تفسیر فاتحه) ، (حاشیهٔ علی تفسیرالبیضاوی) ، (شرح بخاری) ، (حاشیه علی‌الحسینیه) ، (رسالهٔ متشابهات)، (رساله فی‌النسب بین‌القضایا) ، (رساله فی‌الفرق بین‌الشیٔ ونقیضه) ، (رساله فی‌الفرق السلب والعدول) وسائره‌در .

(١١٩٠) تاریخنده وفات ایده‌رك روم قپوسنه دفن ایدیلن (شرح وجیز) صاحبی عمر بن حسین افندیده دیار بکردن یتیشن مؤلفیندندر .

عبارت اولوب (١٢١٦) تاریخنده طبع اولونمشدر . بوندن باشقه (تفسیر سورهٔ یسن) و (تفسیر آیة الکرسی) ، (تفسیر آیة النصر) وسائربعض آیات کریمه ایله (نظیرهٔ اطواق الذهب للزمخشری) (بلبل نامه)در . اشعاری لطیف وسلیس اولوب (همزیه ، لامیه) اسملرنده ایکی قطعه قصیده‌سی اولدیغی کبی (برئه ، دمیاطیه، مضریه) کبی قصائد عربیه‌یی‌ده تخمیس ایله‌مشدر. (بهجة) اسمنده (لهجه) نك مختصری غیرمطبوع برلغتی داها واردر. (اطرب الاثار) عثمانلی موسیقی‌شناسلرینك تراجم احوالنی جامع یکانه بر اثر اولوب اصلنك مطبوعی یوقدر معمافیه (١٣١١) ده نشر اولونان (مکتب) رسالهٔ موقوته‌سنده عباره‌سی ساده‌لشدیریله‌رك برخیلی قسمی نشراولونمشدی. موسیقی‌شناسان ایچون باعث‌استفاده براثردر . برده (چیچکجیلك) صنعتنه دائر (کلزارابراهیم) اسمنده براثری اولدیغی مرویدر .

ابیاتندن :

حقیقته‌نظرایت‌دوربین‌ایسه‌ك‌زاهد
مجاز آینه‌سندن ریا کورونور
کمینه منظردهر اول که‌چشم‌سوزندن
نکاه عبرت ایله ماسوا کورونور

(زبدة‌اللغات اللهجة) اسمنده ایکی‌جلد اوزره مرتب لغتی‌ده بووادیده‌در. ارباب فضیلتدن (ناظم) افندینك (ترجمان‌اللغات) اسمنده‌کی ایکی‌جلد اوزره مرتب اولان و(١٢٨٩) تاریخنده درسعادتده طبع اولنان اثری دخی عربی ، فارسی، توركی لغاتنی حاویدر . آنقره علماسندن کاتبی اسمیله مشهور (محمد بن ولی) نام ذات دخی فاتح سلطان بن محمدخانك امریله مغنیساده (کاتبیه) اسمیله یازدیغی منظومهٔ لغت عربیه‌سنی لسان‌فارسی اوزرینه شرح ایله‌مشدر. مشایخ مولویه‌دن محمد علی ده‌ده‌نك‌ده بووادیده (کوهرمنظوم) نامنده برلغتی واردر .

احمد بن عبدالله «غراب زاده»

علماء کرامدن برذاتدر. ابراهیم‌پاشانك بغداد والیلکی زمانینده عبدالقادر کیلانی حضرتلرینك جامع شریفلرنده واعظ وناصح ایدی (انوارالتنزیل) ایله حسین‌کاشفك (مواهب لدنیه) سندن انتقاط ایتمك اوزره تاریخ تألیفی اولان (١٠٩٦) سنه‌سنی مشعر اولمق اوزره (زبد آثار المواهب والانوار) اسمیله ایکی جلد تورکجه بر تفسیر میدانه کتیرمشدرکه (١٢٩٤) ده طبع اولونمشدر. خط دستیله‌محررنسخه‌سی تورعثمانیه کتبخانه‌سنده‌در . (مولانایعقوب‌چرخی) نك

(١٣) علم كلامدن متن وشرح [بر نسخه‌سی سلطان بايزيد ثانی جامع شريفی ايچنده‌كی ولی‌الدين افندی كتبخانه‌سنده موجود اولوب (شرح عقائد جديد) ناميله مقيددر] .

(١٤) علم سيردن عصامك (شمائل ترمذی) شرحنه حاشيه (غير مطبوعدر) .

(١٥) علم فقهدن سيدشريفك (مختصر المنتهی) شرحی حاشيه‌سنه حاشيه (غيرمطبوعدر) .

(١٦) علم نحودن لب‌اللباب شرحنه حاشيه (بواثرك موجوديتی قره‌باش زاده ايزميری احمد افنديnك تاريخ وتراجمدن باحث تأليف كزينده مندرجدر) .

(١٧) علم اصول وجدلدن مختصر ابن حاجب شرحنه حاشيه (غير مطبوعدر) .

احمد بن ابراهيم

قونيه اركليسندن اولوب مدينهٔ منوره‌ده اختيار اقامت‌ايله‌مشدی. فاضل برذاتدر. مؤلفاتی غيرمطبوع اولوب (شرح شمائل شريف) ، (شرح مقامات حريری) در . علم‌طبه‌ده انتسابی واردی . وفاتی (١١٦٢) تاريخنده قبری (بقيع) ده‌در .

احمد محمد افندی «ابواسحق اسماعيل افندی زاده — شيخ الاسلام»

فضلا وشعرای عثمانيه‌دن‌در . علی‌الاصول اكمال تحصيلدن صوكره دورمناصب ايده‌رك شيخ‌الاسلام اولمشلردی . وفاتی (١١٦٦) تاريخنده قبری سلطان سليم جوارنده پدرلرينك احيا كرده‌سی اولان جامع شريف حظيره‌سنده‌در .

شاعره (فطنت خانم) لك پدريدر. فن موسيقی‌يه‌ده منتسب اولديغنه (اطرب‌الآثار فی‌تذكرة عرفاء ادوار) اسمنده‌كی (تذكرهٔ خوانندكانی) شاهددر .

اشهر آثار فاضلانه‌لری :

(لهجة‌اللغات) [١] نامنده‌كی توركجه‌دن عربی‌وفارسی‌يه‌اولان اثرمقبولدر. (٨٥٠) صحيفه‌دن

---

[١] بواثر مقبول الفاظ مترادفهٔ غير مشهوره‌لرندن صرفنظرله مشهور اولان معانی ومترادفات عربيه وفارسيه‌لری ارائه ايديلك شرطيله (محمد رفعت) اسمنده برذات معارفسمات‌طرفندن (مرآت‌اللغات) اسميله تلخيص ايديله‌رك (١٢٩٣) ده استانبولده طبع اولونمشدر . موره مهاجرلرندن و دونمای همايون يوزباشی متقاعدلرندن اولوب (كريد) جزيره‌سنك (حانيه) شهرنده اسكله مأمور سابقی حسن افنديnك (١١٨٨) تاريخنده طبع‌اولونمش .

ایزمیری

مولانا محمد بن ولی بن رسول

علمای اسلامیه آراسنده (مرأت محشیسی) شهرتیله بنام احاطهٔ علمیه صاحبی افاضل امتدن بتخصیص فقیه برذات فضائلسمات اولوب (قیرشهر) لیدر . مقدمات علومی وطننده بعدالتعلم (استانبوله) کلهرك (میرزا فاضل) دن وجزئیات دینلن فنون سائره‌یی‌ده فضلای سائره‌دن تدرس ایده‌رك شرکاسی آره‌سنده پارلاق برصورتده اخذاجازه‌یه موفق اولدقدن‌صوکره اولونان دعوته اجابةً (ایزمیر) ه عزیمتله اصول معروفه وجهله تدریسه باشلادی. برآزصوکره مملکتجه کوریلن فضیلت فوق‌العاده‌سنه بناءً عهده‌سنه (مفتیلك) توجیه ایدلدی والی‌اخرالعمر تدریس وافتا وتألیف آثارایله مشغول اولەرق (١١٦٥) تاریخنده عازم‌داربقا اولدی. (ایکی چشمه‌لك) جاده‌سنده‌کی (اولو مزارلق)ده مدفوندر . فاضل مشارالیهك تألیفاتی متنوع ومتعدد اولوب تحقیق ایدیله‌بیلنلری بروجه‌آتیدر :

(١) تفسیردن (قاضی بیضاوی) تفسیرینه حاشیه [قل ان کنتم فی‌ریب مما نزلنا علی‌عبدنا) آیت کریمه‌سنه‌قادار برجلد کبیراولوب اتمامنه دوام ایتدکلری کندی یازدقلری مختصر ترجمهٔ‌حاللرنده مندرج‌سه‌ده نره‌یه قادار موفق اولدقلری مجهولدر .]

(٢) فقهدن (مرأت) حاشیه‌سی (مطبوع ومشهوردر) .

(٣) ادعیه‌دن (حزب‌النصر) شرحی (اسمی جلیل‌القدر اولوب غیرمطبوعدر) .

(٤) فقهدن (اشباه) شرحی (غیر مطبوع اولوب بر نسخه‌سی رادوس کتبخانه‌سنده‌در).

(٥) ادعیه‌دن (دلائل‌الخیرات) شرحی [غیرمطبوع. اسمی، استجلاب‌المراداتدر. مؤخراً تورکجه‌یه ترجمه ایدلمشدر . بر نسخه‌سی ازمیر علماسندن بر ذاتده منظورم اولمشدر .]

(٦) کلامدن (زبدهٔ علم کلام) . (برنسخه‌سی آق حصار کتبخانه‌سنده‌در) .

(٨) عقائد وموعظه‌دن (زخرالمتأهلین) شرحی (غیر مطبوعدر) .

(٨) کلامدن (مسائل خلافیات) [اشعری ایله ماتریدیلر آره‌سنده فرعاً التمش یدی موضعده‌کی اختلافاتك حلنه دائر اولوب برنسخه‌سی استانبولده لاله‌لی کتبخانه‌سنده‌در] .

(٩) الهیات ، طبیعیات ومنطقدن باحث هدایة الحکمة حاشیه‌سی (غیر مطبوعدر)

(١٠) علم منطقدن فناری حاشیه‌سی » »

(١١) علم نحودن (امتحان‌الاذکیا) حاشیه‌سی » »

(١٢) اداب مناظره‌دن (رسالهٔ برکوی) شرحی » »

ابن آطه‌وی مصطفی بن ابراهیم

علمادن برذات اولوب قوش اطه‌لی در. اون کسور رساله‌سنی حاوی آیدینده کوردیکم خط دستیله محرر مجموعه‌سنده مندرج رسائلندن بعضلری شونلردر :

(ملاقات الارواح) ، (مناسك حج) ، (رساله فی الطهارة) ، (رساله فی الصلاة) ، (رساله فی العبر) در. (١١٤٦) تاریخنده (آیدین) ده توطن ایده‌رك نشر وتألیف ایله اشتغال ایتدیکنی یازییور. (زینی‌زاده) جوارنده مدفون اولدیغی مرویدر. (ابن آطه‌وی) تخلصنك سببی آکلاشیله‌مادی .

اسحاق افندی « شیخ‌الاسلام »

سلطان محمود اول دورنده مسند مشیختی احرازایدن فضلادن اولوب شیخ‌الاسلام شهری ابواسحق اسماعیل‌افندینك مدومی وآتی‌الترجمه اسحق‌افندینك برادریدر. السنهٔ ثلثه‌ده اشعاری ومرتب دیوانی واردر. سائرمؤلفاتی (ترجمهٔ شفاء شریف المسمی باستشفاء) (ترجمهٔ بوستان العارفین المسمی بقصر المتین) (بعثت نامه) دن عبارتدر .

ارتحالی :

(١١٤٧) تاریخنده قبری سلطان‌سلیم جوارنده چهارشنبه محله‌سنده پدرلرینك بنا ایتدکلری مسجد یانده‌در .

شعری استادانه اولوب :

حالمی عرض ایت صبا دلداره اه عشقنه
سوزش دلدن خبر ویر یاره اه عشقنه

ای طبیب حاذق نبض اشنای درد دل
خستهٔ هجرم بکا بر چاره اه عشقنه

غزل مشهورینك باخصوص (کشف اسرار ایله‌مه اغیاره اه عشقنه) مصراعی ضروب امثال صره‌سنه کیرمشدر .

ارتحال داربقا ایدرك (ادرنه قاپیسی) خارجنده امیر بخاری درکاهی قربنده‌کی مقابرده و دیعهٔ خاك فنا قیلندی (رحمةالله علیه).

مرحوم مشار الیه علوم وحکمیات اسلامیه ایله ـ زمانه کوره ـ فنون وفلسفهٔ غربیه‌یه واقف برفاضل حکمت شناس‌ایدی. السنهٔ اسلامیه‌دن تورکجه، عربجه، فرسجه‌والسنهٔ نصارادن لاتینجه، روسجه‌ده تکلم و کتابت ایله بحق ترجمه‌یه مقتدر و السنهٔ ثلثه‌ده انشاد شعره قادر اولدیغنه آثار متنوعه‌سی شاهد عادلدر. فقط اکثر مؤلفین عثمانیه‌کی بوذاتکده آثارینك طبعنه همت اولونمادیغندن ناشی بالطبع زماننده قازاندیغی شهرت علمیه‌سی زائل اولدیغی جهتله صیت فضلی بالآخره ـ عددلری محدود اولان ـ بویولده‌کی ارباب تحری وتتبعه منحصر قالمشدر. آثار علمیه وحکمیه‌سنك بعضیلرینی جامع اولان برمجموعه‌سی راغب پاشا کتبخانه‌سنده موجوددر. استانبول کتبخانه‌لرنده بولابیلدیکم آثار سائره‌سی‌ده بروجه آتی‌در :

(١) ترجمهٔ شفا لابن سینا

(٢) شرح حکمة‌الاشراقیة

(٣) ترجمهٔ مطالع‌الانوار

(٤) ترجمهٔ کتب سماویة فی‌حکمة طبیعیه

(٥) ترجمهٔ شرح‌الانوار فی المنطق

(٦) شرح منظومهٔ شاهدی (بوشرحدن باشقه متن شاهدی‌یی روسجه‌یه ترجمه ایده‌رك وطننه ارسال ایتدیکی تذاکر شعرادن (تذکرهٔ رامز) ده محرردر.)

(٧) مرتب دیوان

(٨) ترجمهٔ کتب ثمانیه لحکیم ارسطو (داماد ابراهیم پاشا ایله شیخ‌الاسلام یکیشهرلی عبداه افندینك التماسلریله ترجمه ایتمشدر.)

(٩) حاشیهٔ اثبات واجب

(١٠) رسالهٔ لاهوتیه

بوآثاردن باشقه مطالعه ایتدیکی کتابلرك همان اکثرنده تعلیقاتی کورولمکده‌در.

ابیات متصوفانه‌سندن :

آکله‌ماز فیض خدایی سرین ادراك ایله‌مز
کیرمه‌ینلر حلقهٔ توحیده الله عشقنه

مخدومی (محمد افندی) ده ارباب معارفدن بر ذات اولوب عربی‌العبارة هندسه‌سی واردر.

(وفيات الاعيان)ك بر قسمنى ده ترجمه ايتمشدر كه بر نسخه سى ولى الدين افندى كتبخانه سنده واردر.

اعرج زاده احمد افندى

علم فقهده صاحب اختصاص برذات اولوب (قسطمونى) ملحقاتندن (كرهٔ نحاس ـ باقير كره سى) ليدر . استانبولده اكمال تحصيلدن صوكره (١١١٧) تاريخنده شهزاده جامع شريفى مدرسى اولدى . (١١٢٠) تاريخنده ارتحال ايتدى . آثارندن (جامع الشروح) اسمنده كى مفصل (ملتقى) شرحنك خط دستيله محرر نسخه سى (لاله لى) كتخانه سنده در . بهر مجلس بشر موعظه دن مركب اولمق اوزره اون ايكى مجلسى حاوى مفصل برموعظه سى ده واردر. پدرى شيخ محمد افندى ده علمادن برذات ايدى. هرايكيسى ده طريقهٔ جلوتى درلر .

اسعد خواجه

يانيه لى خواجه محمد اسعد بن على

علوم دينيه وفنون عقليه ده تميز ايدن فضلا و مؤلفين عثمانيه دن برذات عرفان سمات اولوب (يانيه) ليدر. علوم آليه يى مملكتى علماسندن مفتى محمد و ابراهيم افنديلردن علوم عاليه يى ده (١٠٩٨) تاريخنده استانبولده آق شهرلى زاده ابراهيم افنديدن بالتحصيل شركاسنه فائق برصورتده اخذ اجازه يه موفق اولەرق تدريسه باشلادى. بوائناده تحصيلنه خواهشكر بولوندينى علوم رياضيه وطبيعيه يه اساس اولمق اوزره (تكفور طاغى) مفتىٔ سابقى فاضل فنون آشنا (محمد) افنديدن حساب وهيأتى ورئيس المنجمين محمد افنديدن اصول ارتفاعى تعلم ايلەدى . بوتعلمدن صوكره ده زبان فارسى يه مراق ايدەرك بولسان لطافت بيان متخصصلرندن (ملامنجل) دن واصل مرام اولدى . واكتساب ايتديكى شهرت علميه سى مكافاتى اولمق اوزره باب مشيختجه رتب علميه دن (١١١١) تاريخنده ابتداء خارج و (١١٣٨) ده (غلطه) ملالغى توجيه اولوندى .

و بومولويتى متعاقب اوتاريخده يكى احداث اولونان (دارالطباعة العامره) مصححلكنه تعيين ايدلدى . مبنا وغايه سى تزكيهٔ نفس و تصفيهٔ قلب اولان طرق عليه دن طريق نقشبنديه انتساب ايله يوب نائل فيوضات محمدى اولدى . بووجهله اوقاتكذار ايكن (١١٤٣) تاريخنده

(٦) (حاشیهٔ متن طوالع الانوار فی‌الکلام) آتی‌الترجمه آیدینلی حاجی پاشانك ترجمهٔ حالنده متن اثره دائر ایضاحات لازمه یازیلمشدر .

(٧) (رسالهٔ ارتفاع) : مقنطرات تحته‌سی وسائره کبی ارتفاع آلتلرینك تعریفات واصول استعمالندن باحث اولوب اسحق افندی نامنه مؤلف اولدیغی ایچون اسمی اسحاقیدر .

(٨) (حدیث اربعین) : قرق حدیث شریفك ترجمه‌لرینی حاویدر .

(٩) (منشأت) : بالمناسبه یازدیغی مکاتیب ادیبانه‌یی جامعدر .

(١٠) (تعلیقات شفاء شریف) : علامه قاضی‌عیاض سبتی‌نك شفاء شریفنه یازدیغی تعلیقه‌یی محتویدر .

(١١) (حاشیه میر ابوالفتح) : علم آداب مناظره‌دندر .

(١٢) (تعلیقات انوارالتنزیل) : تفسیرقاضی بیضاوی‌نك بعض نقاطنه یازدقلری تعلیقه‌لری مبین‌در .

(١٣) (تعلیقات تهذیب‌المنطق) : علامه تفتازانی‌نك تهذیب‌المنطق دیباجه‌سنده جلال دوانی وسائر فحولك بیاناتنك تحقیق وخلاصه‌لرینی مشتملدر .

(١٤) (ظل تحدید جهات) .

(١٥) (دائرهٔ هندسیه شرحی) .

اشعار فارسیه‌ده‌کی مخلصی (خواجه) عثمانیه‌ده‌کی (احمدی) در . اشعارندن :

دوران سرشك آلنی بزمه شرب‌ایدر
سیخ بلاده باغریمی خونین کباب ایدر

معمار کم اساس سپهرك بودر روشی
معمورایدنجه بردلی بیك‌دل خراب‌ایدر

ابوبکر بن رستم شیروانی

فضلادن معارفمند برذات اولوب دفتردارلق وسائره کبی خدمات دولتده‌بولوندی (١١٣٩) تاریخنده استانبولده ارتحال‌ایله‌دی . سلیمانیه جامع شریفی‌حظیره‌سنده مدفوندر. متنوع ونفیس کتابلره مالك ایدی .

آثاری :

(مالابد للادیب) ، (شرح تاریخ وصاف) در .

اسحق خواجه‌سی احمد افندی

علمای اعلام وادبای بنامدن برذات معارفسمات اولوب (آیدین) نواحیسندن (صویجه) لیدر. بدایت تحصیلنی مملکتنده بعدالاکمال سیاحت و (شروان) ده مشاهیر فضلادن خواجه نعمةاللهك درس فضائلنشارینه مداومتله اخذ اجازت ایله یوب بروسه‌یه رحلت ایله‌دی. بوراده کمایلیق مظهر احترام اولهرق بعض مدارسده تدریسه ابتدار ایتدی. بوآرالق (بروسه) اغنیای قدرشناسانندن (اسحق افندی) نامنده برذاتك مخدومی ده تعلیم وتربیه‌یه باشلادیکه مدت مدیده بوذاتله همبزم اولدیغی ایچون بعدما بین الاهالی (اسحق خواجه‌سی) شهرتیله اشتهاره باشلادی. بواثنالرده (بروسه) ده ارشاد سالکین ایله مشغول اولان پیران طریقت خلوتیه‌دن شیخ (نیازی مصری) حضرتلرینه انتساب ایده‌رك تصفیهٔ باطن ایله‌مشدی. ایشته بووجهله اوقاتکذار ایکن (ایله‌دی احمد افندی روضهٔ عدنی مقام) و (ایلیه مدرسهٔ جنت علیاده مقام) مصراعلرینك دلالتی اولان (١١٢٠) تاریخنده عازم دارالقرار اولوب (دوه جیلر مزارلغی) دنیلان مقابر مؤمنین‌ده تاریخ (روضة الابرار) وسائره صاحبی شیخ‌الاسلام (قره چلبی زاده عبدالعزیز) افندی یاننده ودیعهٔ خاك فنا قیلندی. اشعارنده (احمدی) تخلص ایدردی.

آثار فاضلانه‌لری بروجه آتی در :

(١) (ترجمهٔ مقدمةالادب) : (علامهٔ زمخشری) نك لغات عربیه‌نك قواعد وفوائدینی مبین اولان اثر مشهوریدرکه باب اول (اسما)، باب ثانی (افعال)، باب ثالث (حروف)، باب رابع (تصرف اسما)، باب خامس (تصرف افعال) دن باحث اولمق اوزره بش باب اوزره مرتبدر. علما ومشایخ عثمانیه‌دن (مستقیم زاده سلیمان سعدالدین) افندی طرفندنده ترجمه ایدیلمشدر. صاحب ترجمه احمد افندینك ترجمه‌سی اخیراً مطبعهٔ عامره‌ده طبع ایدیلدی. مترجمك خط دستیله محرر نسخه‌سی درسعادتده (آیاصوفیه) جوارنده (یره باتان) محله‌سنده‌کی (اسعد افندی) کتبخانه‌سنده‌در. قواعد وادبیاتله متوغل ذواته جداً موجب استفاده آثاردندر.

(٢) (منظومهٔ عقائد) : امالی ونونیه قصیده‌لری طرزنده برمنظومه‌در.

(٣) (وحدتنامهٔ عالم انکیز) : قسم اعظمی تورکی وقسم اصغری فارسی اولمق اوزره (٢٩١٨) بیتی حاوی مثنوی طرزنده بر منظومه‌درکه اخیراً طبع ایدیلمشدر.

(٤) (صندوقةالمعارف) : علم محاضراتدن قیمتدار براثردر.

(٥) (اقوم الوسائل فی ترجمهٔ شمائل) : اصل اثر (٢٧٩) تاریخنده وفات ایدن کبار ائمهٔ حدیثدن (امام محمد ترمذی) نك اولوب برچوق علما طرفلرندن شرح وتحشیه ایدیلمشدر.

(تحفة السلطان) مؤلفی (حبیب الدین علی) ایله (حدائق الاخیار فی حقایق الاخبار) مؤلفی (ابوالفیض محمد بن حیدر) و (اقوم الوسائل فی ترجمة الشمائل) محرری (لطف الله) افندیلرده قریمدن نشأت ایدن فضلادندر. (حدائق) (۱۰۵۳) ده مؤلف اولوب (۲۰) حدیقه اوزره مرتبدر.

اسحق بن حسن نوقادی

فضلادن برذات اولوب (۱۱۰۰) تاریخلرنده توقادده ارتحال ایلهدی. (شرح جلاء القلوب) (منظومهٔ ترتیب العلوم)، (منظومهٔ عقائد) واسطرلابدن (ماردینی) یه حاشیهسی کبی آثاری واردر. (۱۰۹۸) تاریخنده اتمام ایتدیکی منظومهٔ عقائد بین المعلما متداولدر.

اسیری محمد افندی «شیخ الاسلام»

علم فقه متخصصلرندن برذات اولوب (بروسه) لیدر. (اوله اعلای ارم منزالکهف الفاتحه) مصراعنك دلالتی اولان (۱۰۹۲) ده بروسهده ارتحال ایتدی. پرنج خانی یاقینده بنا کردهسی اولان مسجد حظیرسنده مدفوندر. فقهدن (جامع الدعاوی والبینات) وفتاوادن (خلاصتین) اسملرنده اثرلری واردر. کوپرولو زاده فاضل احمد پاشا ایله اولان محاورهسی (راشد) تاریخنك برنجی جلدینك یکرمی آلتنجی صحیفهسنده محرردر.

مخدومی عبدالباقی افندینكده (میزان المدعیین) اسمنده فقهدن تورکجه براثری واردرکه برنسخهسی اسعد افندی کتبخانهسندهدر.

ایزمیری سلیمان افندی

زمرهٔ قضاة وعلم فقه متخصصلرندن برذات اولوب مسقط رأسی (کرید) تحصیل وتفیضی (ایزمیر) ددر. (۱۱۰۲) تاریخنده کوپرولو زاده مصطفی پاشا ایله نمسه سفرنده یارهلنهرق بلغراددده ارتحال ایتدی. عمارت جامع شریفی ساحهسنده مدفوندر. علم اصول فقهدن مشهور مرآت ومرقات ایله قهستانیٔ کبیره وحدیث اربعین شرحنه حواشیسی ومنطقدن رسالهسی واردر.

اولونور . تحصيل واستفاضه‌ى (عبدالمجيد سيواسى) دندر. (فرائد) ك برنسخه‌سى آياصوفيه كتبخانه‌سنده واردر . (دررالعقائد وغررركل سائق وقائد) مؤلفى (شيخ احمد) افندى ايله (مرآت البيان فى كرامات آل عثمان) مؤلفى (محمد بن خليل) و(٨٥٦) ده وفات ايدن (شرح الانوار لعمل الابرار) مؤلفى (نورالدين على بن احمد) ده (سيواس) دن يتيشن فضلادندرلر .

ابراهيم ايزدينى

فقهادن برذات اولوب ايزدينلى‌در . درت جلددن عبارت اولان وبر طاقمى كتبخانهٔ عموميده موجود بولونان (عدةالحكام فى شرح غرر الاحكام) اسمنده‌كى (درر) شرحى علم فقهده‌كى اختصاصنه برهان جليدر. بوشرحك ختام تأليفى (١٠٥٧) اولديغنه نظراً صاحب اثرك بيك كسور رجالندن اولديغى آكلاشيليور (ايزدين) يونانستانك شمالنده اليوم (زيتون ـ لاميا) ديئيان شهردر .

ابراهيم بن محمد

زمرهٔ قضاتدن فقيه برذات اولوب قاسم پاشالى‌در . (١٠٥٠) تاريخنده درسعادتده ارتحال ايده‌رك محله‌سنده‌كى خانه‌سى قربنه دفن ايديلدى . علم صرفدن (شافيه) يه (صافيه) اسميله شرحى ومجدول فرائضى واردر .

ابوالبقا ايوب كفه‌وى

كفه مفتيسى شريف موسى افنديك مخدوم فضائلندى اولوب نيابتله قدس شريف وسائر يرلرده بولوندقدن وكفه‌ده اوتوز سنه اقامتدن صوكره استانبوله عودت ايله‌مشدى (١٠٩٤) تاريخنده رحلت ايده‌رك حضرت خالد تربهٔ شريفه‌سى اتصالنه دفن اولوندى .

مؤلفاتى :

ساده‌جه (كليات ابى‌البقا) اسميله‌ده متعارف اولان عربى (كليات علوم ابى‌البقا على وفق اللغة) [١] نامنده‌كى اثرفاضلانه‌لرى ايله فقهدن تركى‌العباره (تحفةالشاهان) اسمنده‌كى مجموعه‌دن (حاشيهٔ وضعيه) و (القعد الفريد) [٢] دن عبارتدر .

---

[١] (مختصر كليات ابوالبقا) اسميله تلخيص ايديلن يازمه برنسخه‌سى مناستر كتبخانه‌سنده موجوددر.

[٢] علماء عربدن (ابن عبد ربه) ايله (ملك‌السعيد) ك علم محاضراتدن بواسمده‌كى اثرلرى مطبوع اولوب برنجيسى (٣) ايكنجيسى (١) جلددر .

ابوبكر كورانى

فضلاى اكراددن برذات اولوب سادات حسينيه‌دن (هداية‌الله) افندينك مخدوميدر . (١٠١٤) ده وفات ايله‌دى . اوچ جلد اوزره مرتب (سراج‌الطريق) اسمنده‌كى اثر فاضلانه‌سيله (مطول) شرحى واردر .

ابراهيم برغمه‌وى

سابق‌الترجمه (سنبل سنان) حضرتلرينك خلفاسندن برذاتك مخدومى‌اولوب (برغمه) ليدر. اكمال تحصيلدن صوكره دور مدارس ايله‌يوب نهايت سنان پاشا دارالحديثه مدرس تعيين اولوندى . اون‌سنه بوخدمت تدريسى ايفا ايده‌رك (١٠١٤) تاريخنده ارتحال ايتدى . تفسير ، حديث ، كلام علملرنده اختصاصى وار ايدى . (انواع‌البوارق فى‌ترتيب تشريح‌المشارق) ايله علم كلامدن (نظم‌الفرائد فى‌سلك مجمع‌العقائد) اسمنده‌كى آثارينه مؤخراً برده شرح يازدى . علم تفسيره متعلق رسائل ايله كتب مدونه‌يه دائر تعليقاتى‌ده واردر . (١٠٢٦) ده وفات ايدن شعراى قضاتدن (قصيدهٔ منفرجه) شارحى (عبدالله) و (سيف‌الموحدين) مؤلفى (شمس‌الدين) افنديلرده برغمه‌دن يتيشن علماندندرلر .

احمد به حسام‌الديه سيروزى

زمرهٔ قضاتدن اولوب عصرنده ملاجق ناميله معروف ايدى . وفاتى (١٠٣٣) ده قبرى (هزار غراد) ده ابراهيم پاشا جامعى حظيره‌سنده‌در .

مؤلفاتى :

(كتاب على مغلقات من فتاواى قاضيخان) ، (القول لمن لم‌يكمل) ، (كتاب مواطن من‌التفسير) ، (حاشية‌التلويح والهداية) وسائره‌در .

اسماعيل به سنانه سيواسى

فقهاى‌بنامدن برذات‌اولوب (١٠٤٨) تاريخنده سيواسده ارتحال‌ايتدى . آثارفاضلانه‌سندن (فرائد) اسمنده‌كى (ملتقى) شرحيله (ابن نجيم) ك ، (رسالة الصغائر والكبائر) شرحى تعداد

(۹) حیل شرعیه (۱۰) مسائل متفرقه

(الدرة الغراء) نك برنسخه‌سی حمیدیه کتبخانه‌سنده واردر .

احمد بن محمد « مغنیساوی »

فضلادن برذات اولوب . (مغنیسا) لیدر . علم قرائتدن مشهور قصیدهٔ شاطبیه‌یی تورکجه وعلم کلامدن قصیدهٔ نونیه‌یی عربجه وفقهدن (فقه اکبری) کذا عربجه شرح ایتمشدر . (فقه اکبر) شرحنك تاریخی (۹۸۹) در . آثار سائره‌سی‌ده اولدیغی آکلاشیلیور .

(حرزالامانی) یه‌ده (اظهارالمعانی) اسمیله شرحی واردر . (۱۰۰۰) تاریخلرنده ارتحال ایتدی .

علم قرائت متخصصلرندن (ریزه) لی (حافظ حسین) افندی‌ده (۱۲۰۱) تاریخنده (قصیدهٔ شاطبیه‌یی) شرح ایتمشدرکه نسخه‌سی (عاشر افندی) کتبخانه‌سنده واردر .

اخی‌زاده حلیمی افندی

تفسیر بیضاوی محشیسی (سعدی چلبی) احفادندن اولوب ابوالسعود افندی تلامیذندندر. اکمال تحصیلدن صوکره دور مراتبله قاضیعسکرلك پایه‌سنه نائل اولمشدی . (جنان اوله اخی زاده افندینك جایی) مصراعنك دلالت ایتدیکی (۱۰۱۳) تاریخنده درسعادتده وفات ایله‌دی . خانه‌سی قارشوسنده‌کی چوقور مدرسه‌یه متصل تربه‌ده مدفوندر .

مؤلفاتی :

(شرح هدایة) ، (حاشیهٔ جامع الفصولین) ، (حاشیهٔ درر) ، (حاشیهٔ اشباه) ، (حاشیهٔ شرح مفتاح) ، (ترجمهٔ شواهد النبوة) [۱] (رساله فی السعی والبطالة) وسائره‌در. تسوید بیوردقلری وقفنامه‌لر وحجج شرعیه وتمسکات وصکلر[۲] دستورالعمل اولمشدر. شعره‌ده انتسابی واردی. مصر مولویتندن منفصلاً درسعادته کلیرایکن (۱۰۲۰) تاریخنده (شام) ده وفات ایدن مخدومی یحیی افندی‌ده فضلادن برذاتدر (بحریه) اسمنده براثری واردر .

---

[۱] مطبوع اولان لامی چلبی‌نك‌در .

[۲] (۹۸۲) ده وفات ایدن کول کدیسی لقبیله معروف (محمد بن موسای بروسه‌وی) نك (بضاعه. القاضی) اسمنده صکوکه متعلق براثری واردر .

وتحصيل علم ايچون شام ومصره كيدەرك اورالرك علماسندن اخذ وقرائت ايتدكدن صوكره تدريسه باشلايوب علم وفضلى وحسن تقريريله شهرت بولمغله ديار بعيدەدن برچوق طالب علم كلەرك خلقهٔ تدريسنه جمع اولورلردى يوزدن زياده مصنفاتى اولوب باشلوجەلرى علم صرفه دائر (تكميل التصريف) نام كتابيله قصيدينك (شرح اندلسيه) سنه برحاشيه‌سى (عوامل جرجانيه) يه شرحى : (النبراس للكشف الالتباس فى الاساس)، (جواب العتيد لمسئلة اول واجب ومسئلة التقليد) (ضياء المصباح فى شرح بهجة الارواح) ، (القول الجلى فى تحقيق قول الامام زين الدين بن على)، (تحقيق التوفيق بين كلامى اهل الكلام واهل الطريق)، (قصد السبيل الى توحيد الحق والوكيل)، (ستر العقيده) ، (الجواب المشكور عن المنظور) ، (اشراق الشمس بتعريب الكلمات الخمس) ، (بلغة المسير الى توحيد العلى الكبير) ، (القول المبين فى مسئلة التكوين) ، (افاضة العلام بتحقيق مسئلة الكلام) ، (الالماع المحيط بتحقيق الكسب الوسط بين طرف الافراط والتفريط) ، (اتحاف الزكى بشرح التحفة المرسلة الى النبى)، (مسلك الابرار الى احاديث النبى المختار)، (مسلك السداد الى مسئلة خلق افعال العباد)، (المسلك الجلى فى حكم سطح الولى) ، (بيت الامم لايقاظ الهمم) ، (حسن الاوبه فى حكم ضرب النوبة) ، (اتحاف الخلف بتحقيق مذهب السلف) ، (حلال الفهوم) عنوانلى اثرلريدر .

(١١٠٢) سنه‌سى ربيع الاخرنده وفات ايدەرك (بقيع) قبرستانىنه دفن ايدلديلر . مذهباً شافعى ، طريقةً بدويدرلر .

ابه فيروز محمد بك «استانبولى»

سلطان سليم ثانى معاصرى سياست شرعيه‌يه واقف برذات اولوب شهريدر . صدراعظم احمدپاشا كتخداسى (فيروز آغا) نك مخدوميدر. (١٠١٨) ده مطعوناً ارتحال ايتدى. مدرسيندن ايدى . خربوطلى (شيخ محمود بن اسماعيل) ك (٨٤٤) تاريخنده سلطان مصر چاقماق نامنه تأليف ايتديكى (الدرة الغراء فى نصايح الملوك والقضاة والوزراء) اسمنده‌كى اثرينى (غرة البيضاء) اسميله توسيعاً ترجمه ايتمشدركه برنسخه‌سى تيره‌ده (ابن ملك) كتبخانه‌سنده مطالعه كذارم اولدى برنسخه‌سى‌ده اسعد افندى كتبخانه‌سنده واردر .

مندرجاتى بروجه آتيدر :

(١) امامت
(٢) شروط امامت
(٣) حكم امامت
(٤) قواعد امامت
(٥) اصول امامت
(٦) اصول وزارت
(٧) قواعد سپاه جند (عسكرلك)
(٨) احكام سلطانيه

نامنه بنا اولونان مؤخراً سیواسی تکیه‌سی نامیله شهرت بولان درکاهده تولدایله دکلری محرردر.

سلطان سلیمان قانونی وسلطان سلیم ثانی زمانلرنده اوتوزسنه شیخ‌الاسلاملق ایتمش سردفتر علماء عثمانیان اطلاقنه چسبان برفاضل ذیشاندر. صوقوللی محمد پاشا کبی (سودلیجه) ده مقیم ایدیلر. (ارشـادالعقل‌السلیم الی‌مزایا القرآن‌العظیم) عنوانلی مشهور ومطبوع تفسیر شریفلریله (فتاوای ابوالسعود) نامیله معروف فتاوالری (کشافك) سورهٔ فتحنه و(هدایه) نك کتاب‌البیوع قسمنه حاشیه‌لری اولدیغی کبی السنهٔ ثلثه‌ده (عربی ، فارسی ، ترکی) اشـعاریده واردر اشعار عربیه‌لرینك اك مشهوری (ابعد سلمی مطلب ومرام : وغیرهواهالوعة وغرام) بیتیله باشلایان (قصیدهٔ میمیه) سیدر. بوقصیده فضلای عربدن غرس‌الدین احمدالحلبی وشمس‌الدین محمدالحلبی طرفلرندن شرح اولونمشدر. صاحب ترجمه‌نك بوقصیده‌سیله دیکرآثار منظومه‌سندن بعضیلری (عقدالمنظوم) ده مندرجدر. سلطان سلیمانه سویله‌دیکی مرثیهٔ غرا که (اصوت صاعقة ام نفحةالصور، فالارض قدملئت من نقرنا قور) بیتیله باشلار انافس عربیه‌دن معدوددر.

اشعار ترکیه‌لرندن اولوب کبی ردیفنده‌کی منظومهٔ رعنالرندن :

واقف اولماز بارکاه عالمك ترتیبنه
بیلمه‌ین صف‌تعالی مسندعزت کبی

ابیات سائره‌لرندن :

محواولوب کیتمز مرور دهرله باقی قالور
خامه ایله صفحهٔ اوراقده مسطور اولان

رحلتلری (قدانتقل المولی ابوالسعود) (مات فردالزمان مولانا) ترکیبلرینك ناطق اولدیغی (۹۸۲) تاریخنده اولوب جوار حضرت خالده‌کی چارشی جاده‌سنده مدفوندرلر.

حرمین محترمین‌ده وفاتی شایع اولونجه علماء مملکت صلوة غائب قیلمشلردر.

(حسم الخلاف فی‌المسح علی الخفاف) ، (موقف العقول فی‌وقف المنقول) ، (تهافت الامجاد فی‌اول کتاب‌الجهاد ، (معاقد الطراقة فی‌اول سورة الفتح من‌الکشاف) ، (غمرات المليح فی‌اول مباحث‌قصر العام من‌التلویح) ، (ثواقب الانظارفی‌اوائل المنار) کبی رسائل فاضلانه‌لری ده‌واردر.

ابراهیم برهان‌الدین کورانی

اعظم علمادن ومشایخ نقشبندیه‌دن اولوب (۱۰۲۵) تاریخنده (شهر زور) ده دنیایه کلمش

باشقا مسائل فقهيه‌يه متعلق (جامع اللسان) وفروعه دائر (جامع المسائل) علم محاضراته عائد (حامل المحاضرات) جملهٔ مؤلفات فاضلانه‌لرندن اولوب بونلردن يالكز لغت مطبوعدر . وفاتی (٩٨٦) تاريخنده قبری (كوتاهيه) ده‌در. قره حصاره‌ده نامنه مصاف برقبرواردر . خلقت آدمدن خاتم الانبيا افندمزه قادار كذران اولان وقايع ايله چهاريار كزين وائمهٔ مجتهدينك احوالندن باحث عربی العباره برجلد تاريخی واردركه برنسخه‌سی فاتح كتبخانه‌سنده‌در . (٩٧٨) ده (مهمات القضاة لاحتياجهم اليه فی كل مهمات) ی تأليف ايدن (حمزه) افندی‌ده (قره‌حصار) دن يتيشن فضلادندر .

احمد بن محمود الاصم قره‌مانی

فضلادن برذات اولوب (لارنده) ليدر . (رحمت بروح‌او) تركيبنك دلالتی اولان (٩٨١) تاريخنده قره‌مانده رحلت ايله‌دی .

آثاری :

(تفسير التفسير) [١] اسمنده سورهٔ مجادله‌يه قادار اون‌ايكی جلد تفسيری ايله علم محاضرات واخلاقدن تركی‌العباره (لطائفنامه) در (تفسير سمرقندی) يی‌ده اتمام ايله‌مشدر . طريقت خلوتيه‌دن مستخلف ايدی . تفسيرينك اكمالنه عمری وفا ايله‌مه‌مشدر . (١٠٣٢) ده وفات ايدن (اسحاق قره‌مانی) نكده برمقدمه اون باب اوزره مرتب (لطائف) نامنده براثری واردركه يدنجی واونجی بابلرنده دولت عثمانيه‌نك بعض احوالندن باحثدر . (سلطان سليمان قانونی) عصری قضاتندن (حسن بن حسنی) افندينكده باب اولی احكام ، ثانيسی سياسيات ، ثالثی ادبيات ، رابعی اخلاق ، خامسی عجائب مخلوقاتدن باحث (لطائف الافكار وكاشف لاسرار) اسمنده براثری واردر .

ابوالسعود العمادی

سابق الترجمه (علامة ابن‌كمال) دن استكمال علوم ايله‌ديلر مشايخ فصلنده‌مذكور شيخ (ياوصی) افنديك مخدوم فضائلوسوميدر . زمانمزده موقعی تعين ايده‌مه‌ين استانبول قربنده‌كی مدرس كوينده طوغدقلری مروی ايسه‌ده ايوب جوارنده مدفون اولانلری مبين رساله‌ده پدرلری

---

[١] بوتفسير شريف شقايق ترجمه‌سنده (حمزهٔ قره‌مانی) يه (كشف الظنون) ده ايسه حاشيهٔ بيضاوی اولق اوزره بوذاته نسبت اولونيور بوحالده اسمنك نورالدين حمزه بن محمود اولمسی محتملدر .

منصبده براولسه دخی کر عالم وجاهل
ظاهرده مساویسه حقیقتده بر اولماز

*
* *

آلتون ایله فرضا که برابر چکیله سنك
وزن ایچره براولمق ایله قیمتده بر اولماز

یاووزسلطان سلیم حضرتلرینه سویله‌دکلری مرثیه‌لری اشعارینك الك مهمیدر. (مات النحریر) ارتحل العلوم بالکمال [١] جمله‌لرینك ناطق اولدیغی وجهله (٩٤٠) تاریخنده (استانبول) ده وفات ایده‌رك ادرنه قاپیسی خارجنده امیربخاری تکیه‌سی جوارنده ایوبه کیدن جاده‌نك صول طرفنه دفن اولوندیلر. جدی کمال پاشا ایله پدری سلیمان چلبی آماسیه‌ده مدفوندرلر. تلمیذخاصلری ابوالسعود افندیدر.

مرثیه‌نك بعض پارچه‌لری :

عزمده نوجوان حزمده پیر
صاحب السیف وصائب التدبیر
آزمدتده چوق ایش ایتمشیدی
سایه‌سی اولمشیدی عالمگیر
شمس عصر ایدی عصرده شمسك
ظلی ممدود اولور زمانی قصیر
اومرد اودارکیر اول شیری
آکسون وقانلر آغلاسون
حیف سلطان سلیمه حیف ودریغ
هم قلم آغلاسون هم تیغ

امتری مصطفی

افاضل علمادن اولوب (آفیون قره حصار) ایدر . اکثر علومده علی الخصوص ادبیات عربیه‌ده وعلم لغتده ید طولی صاحبی ایدی . نامنه مضاف اولان مطبوع ومشهور لغت کتابندن

[١] (قبر احمد مدام اوله پرنور) ، (اول بارگاهه واردی ابن کمال پاشا) مصرعلری ده تاریخ وفاتلرینی مشعردر . کفنی ایچون (هی آخر اللباس) قبری ایچون (هذا مقام احمد) عباره‌لری تاریخ دوشمشدر . حال احتضارنده (یا احد نجنا مما نخاف) دیمش ایدی . بونکده تاریخ وفاتنی مشعر اولدیغی صوکره‌دن بالحساب آکلاشلمشدر .

ابن كمال «شيخ الاسلام»

مولدلرى توقات [١] منشألرى (ادرنه) در . قوهٔ علميه‌لرندن كنايه اوله‌رق زمانىنده (مفتى الثقلين) لقبيله ياد اولونورلردى . مجموع آثار فاضلانه‌لرى اوچيوزه قريب اولوب [٢] زمان عاليلرنده متداول همان بالجمله علوم وفنونه واقف ايديلر . اشعارى ساده وحكيمانه‌در .

آثار تحريرانه‌لرندن باشليجه‌لرى شونلردر :

(تفسير شريف) سورهٔ (والصافات) قدردر ، (تفسير كشافه) ناتمام حاشيه فقهدن (شرح هداية) ايله اصلاح وايضاح اسملرنده برر متن وشرح علم اصولدن تعبير وتنقيح اسملرنده متن وشرح تهافت مولانا طوسى ايله مولانا خواجه زاده‌نك تهافتلرينى محاكمه معانيدن اصلاح مفتاح نامنده بر متن وشرح، حاشيهٔ شرح مفتاح لسيد شريف نكارستان (بهارستانه نظيره) در. اون بيك بيتلى منظومهٔ يوسف وذليحا ، دقايق الحقايق [٣] لغات فارسيه‌نك مترادف ومتشابه اولانلرينك تفريقنه دائردر . تاريخ آل عثمان (٦٩٩) دن (٨٩٥) سنه‌سنه قادار (حاشيهٔ تفسير قاضى) ، (شرح بخارىٔ شريف) ، (شرح مشارق الانوار) ، (نجوم الزاهره فى احوال المصر القاهره) [مصر تاريخيدر] . مهمات (فتواندر) . محيط اللغة (لغات عربيه‌يى فارسى ترجمه‌لريله جمع ايتمشدر) . (رسالة القافية) ، (اشكال الفرائض) ، (شرح حديث اربعين) ، (ديوان اشعار) ، اقدام مطبعه‌سى همتيله طبع اولوندى . مقطعات ابن يمين طرزنده‌در .

اشعارندن :

نا اهل اولور معارض اهل
هراحمده بولونور ابو جهل

* * *

كوز يوم جهاندن آچ كوزيكى كندى حالكه
سن كوز يوموب آچينجه بودنيا كليركيدر

* * *

---

[١] رياضى تذكره‌سنده (ديمتوقه) لى كوستريلش ايسه‌ده موثوق اولميه‌جقدر .

[٢] رسائل محققانه‌لرندن (٣٦) سى ايكى جلد اوزره اقدام مطبعه‌سى همتيله طبع اولوندى ، حروف هجا اوزره مرتب اسامىٔ مؤلفاتنك قسم اعظمى سوريه ارباب معارفندن عظم زاده جميل بكك (١٣٢٥) تاريخنده بيروتده طبع ايتديردكلرى (عقود الجوهر) ده مندرجدر ،

[٣] علوى مخلصيله معروف احمد بن حقىٔ اسكوبى طرفندن مفردات ومركباتى حروف صرفيه‌سيله ترتيب اولونمشدر .

(٥) شرح تلخيص المعانى (٨) مقدمة الفرائض
(٦) شرح مختصر ابن حاجب من الاصول (٩) شرح تجريد نصير طوسى
(٧) شرح سراجيه من الفرائض (١٠) حاشية كشاف
(١١) شرح مشارق شريف (حاجى پاشا خطيله محرر نسخه‌سى كتبخانهٔ عمومى) ده‌در .
(١٨٠٧) ده (ذخيرة الملوك) ى ترجمه ايدن (ابراهيم بن خليل) ده (بايبورد) دن يتيشن ارباب معارفدندر .

الياس سيفرلى

علوم عربيه‌ده‌كى مهارتى مسلم برفاضلدر بروسه‌ده (سلطانيه) مدرسى ايكن (٨٩١) ده وفات ايله‌دى . زينيلرده مدفوندر .
مؤلفاتى :
(تفسير بعض) آيات كريمه (شرح فقه اكبر) ، (حاشية شمسيه من المنطق) ، (حاشية شرح مقاصد) وسائره‌در . علم خطه انتسابى وسرعت قلمى اولوب بركونده (قدورى) يازديغى (تاريخ تميمى) ده مضبوطدر . (٩٣٦) تاريخنده وفات ايدن موعظه‌دن (حيات القلوب) صاحبى (نبى بن طورخان) ايله (٩٨٧) ده (٢٩) باب اوزرينه مرتب تورجمه (ذخر العارفين فى يوم الدين) يازان (مصلح الدين مصطفى) و (٩١٤) تاريخنده تفسير بيضاوينك باش طرفنه (مظهر انوار التنزيل فى كشف اسرار التأويل) اسميله حاشيه يازان (احمد) (٧٢١) ده (طوالع) ى شرح ايدن (احمد بن محمد) و(ربنا انزل علينا مائدةً من السماء) آية كريمه‌سنه دائر مفصل برتفسير يازان (شمس الدين) وفقهدن (درالمنثور) مؤلفى سلطان ابراهيم معاصرى (عبدالله عهدى بن القاضى على السينوبى) وسلطان سليم اول معاصرى اولوب صدر الشريعةيه (اسئلهٔ شرعيه) اسميله حاشية يازان (يوسف بن طورمش) افنديلرده سينوبدن يتيشن فضلادندرلر .

افضل زاده حميد الدين افندى

فاتح دورى فضلاسندن اولوب حليم الطبع برذات ايدى . : مؤلفاتى (حاشيهٔ على مطالع) ، (حاشيهٔ على شرح مختصر) ، (اجوبهٔ مقنعه على شارح هداية للشيخ اكمل الدين) وسائره‌در . وفاتى (٩٠٣) ده قبرى ايوب جامع شريفى حريمنده‌در . آثار خيريه‌سندن فاتح قربنده بر مسجديله برمدرسه‌سى واردر .

(محمد بن مصطفى) افندى طرفندن اعياندن محى‌الدين بك نامنه ترجمه ايدلمشدر . صاحب ترجمه محمد افندينك مخدومى اولوب (حفيد ابن‌ملك) شهرتيله بنام اولان (عبدالرحمن) افنديناك‌ده علم حديثدن مصابيح شرحى واردر .

ابه همام كمال‌الدين محمد سيواسى

فاتح دورى فضلاسندن وفقهاى حنفيه‌دن اولوب تحصيل و تكملى مصرده‌در . فقه اصول وادبيات عربيه‌ده صاحب يد طولا ايدى . مسلك قويم تصوفه‌ده انتسابى واردر . (٨٦١) ده مصرده ارتحال ايله‌ديلر .

آثارى :

(فتح‌القدير) اسمنده‌كى هداية شرحيله (فواتح الافكار) اسمنده‌كى (مقدمةالتشريح) شرحى وفروع حنفيه‌يه دائر (زادالفقير) وعلم كلامدن مسايره وعلم اصولدن تحرير وسائره‌در . (مسايره) نك (كمال بن ابى شريف) طرفندن اولونان شرحى اخيراً مصرده طبع ايدلمشدر . (شرح بديع النظام لابن ساعاتى) ايله (شرح حديث كلتان خفيفتان) جملهٔ آثارندندر .

ابراهيم به سليمانه رضى‌الدينه

اكابر علمادن برذات اولوب (قونيه) ليدر . مملكتنده تحصيلنى اكمالدن صوكره شامه رحلت وعلماء بلده‌دن استفاده ايده‌رك يدى‌كره حج شريفى ادايه موفق اولدى . (٧٨٢) ده شامده ارتحال ايتدى .

آثارى :

آلتى جلد (شرح جامع‌الكبير) ايله (شرح منظومهٔ فقهيه) در .

اكمل‌الدين محمد بابيوردى

اكابر علما ومؤلفيندن برذات اولوب (بابيورد) ليدر . ارتحالى (٧٨٦) تاريخنده‌در .

قطلو باغانك طبقات حنفيه‌سنده مذكور اولان مؤلفاتى بروجه‌آتى‌در :

(١) عناية ـــ شرح هداية

(٢) التقرير ـــ شرح اصول پزدوى

(٣) الانوار ـــ شرح منارالانوار

(٤) شرح‌الفيهٔ ابن معطى فى‌النحو

فی مسائل الهداية) درکه بواثرده برچوق اکابر علما طرفلرندن شرح وتحشیه ایدیلمشدر . صاحب ترجمه (ابن ملك) مرحوم بوشرحی مخادیم علیه لرندن (جعفر) افندی نامنده کی مخدومنه (وقایه) یی اوقوتدیغی زمان تألیف ایلمش ایسه ده خسته لك دولاییسیله اتمام تبییضه موفق اوله میوب دیکر مخدومی (محمد افندی) طرفندن تبییض ایدیلمشدر. کذا (فی کشف الظنون) و (شقایق نعمانیه) .

(٥) (شرح تحفة الملوك) : متن کتاب (ابی بکر رازی) نك فروع حنفیه یه دائر تألیف ایتدیکی اثر مشهوریدر. بوده بعض علما طرفندن شرح اولونمشدر . کذا فی (کشف الظنون) .

(٦) (کتاب من التصوف) : اسم اثر (شقایق) ده مندرج دکلدر .

(٧) (شرح مقدمة الفقهية) : متن اثر فقیه مشهور (ابی اللیث سمرقندی) نك اولوب برچوق فقها طرفندن شرح وتحشیه ایدلمشدر .

(٨) (منظوم قانون لغت الهی) : الفاظ قرآن کریمه دائر برلغتچه اولوب (ابن فرشته) نامیله بنام برادری (عبدالمجید) لکده بووادیده بواسمله منثور برلغتی واردر .

(٩) (منیة الصیادین فی تعلیم الاصطیاد واحکامه .)

ابن ملك زاده محمد افندی

فاضل ابن فاضل برذات اولوب ارتحالی (٨٥٤) ده قبری پدری یانندهدر. سنك مزارنده تاریخ یوقدر آثاری بروجه آتیدر :

(١) (بحر الحکم) علم اخلاق ومحاضراتدن باحث اوچ باب ویوز فصل اوزره مرتب ترکی العباره برجلد کبیر اولوب سلطان مراد ثانی نامنه تقدمه ایدلدیکی سلانیکده مطالعه کذارم اولان یازمه بر نسخه سنك مقدمه سنده مذکوردر .

(٢) بدر الواعظین وذخر العابدین) : اخلاق ومواعظدن باحث عربی العباره بر اثردر . بواثرده نصایح وادیسنده (٦٠٠) ابیات عربیه ایراد ایدلدیکی (ترجمهٔ شقایق) ده مندرجدر . بیلدیرم بایزید خانه اهدا ایدلمشدر .

(٣) (فضائل رجب، شعبان، رمضان): شهور ثلاثه نك فضائلنه دائر عربی العباره براثر مفیددر.

(٤) (شرح وقایة) : پدرلرینك شرحندن باشقه برشرح اولدیغی (ترجمهٔ شقایق) ده مصرحدر .

(٥) (روضة المتقین فی مصنوعات رب العالمین) : (٨٤٤) تاریخنده مؤلف خطیله محرر نسخه سی فضلای عسکریه دن بغدادی اسماعیل پاشا کتبخانه سنده منظور عاجزی اولدی . بو اثر علمادن

آثارى :

(شرح مغنى المسمى بكتاب المنتهى فى اصول فقه) ، (كتاب القلائد فى شرح العقائد) ، (كتاب النديدة فى شرح العمدة فى اصول)، (اختصار شرح الهداية المسمى بخلاصة النهاية) ، (كتاب التفريد فى شرح التجريد للقدورى) ، (كتاب تذهيب احكام القرآن) ، (كتاب التكملة فى فوائد الهداية) ، (كتاب الغنية فى الفتاوى) ، (كتاب الجمع بين وقتى هلال والحصاف) ، (كتاب الاعجاز فى الاعتراض على ادلة الشرعية) ، (كتاب المعتمد مختصر مسندابى حنيفة) ، (كتاب مشرق الانوار فى مشكل الآثار) ، (مقدمة فى رفع اليدين فى الصلوة) در .

ابن ملك

اسم عاليلرى (عزالدين عبداللطيف) اولوب تيره ليدر . افاخم علماء عثمانيه دن مدقق برفاضل محققدر. (آيدين اوغلو محمد بك) طرفندن (تيره) ده بنا اولونان مدرسه ده نشر علوم وكمال بيوردىلر. مدرسهٔ مذكوره ده زيارتيله مشرف اولديغم سنك مزار مباركلرنده عربى العباره (٧٩٧) تاريخى محكوكدر . درسعادتده (آقسراى) جوارنده (صوفيلر) محله سنده نام عاليلرينه اخيراً برطاش ديكلمشدر . مسلك قويم تصوفه ده سالك ايديلر .

آثار فاضلانه لرى بروجه آتى در :

(١) (شرح مشارق شريف) : متن اثر (٦٥٠) تاريخنده وفات ايدن (امام رضى الدين حسن بن محمد الصاغانى) نك علم حديثدن اثر مشهورى اولوب اسمى (مشارق الانوار النبويه من صحاح الاخبار المصطفوية) دركه برچوق فضلا طرفلرندن شرح اولنمش ايسه ده بين العلما مشهور ومتداول اولان صاحب ترجمه ابن ملك مرحومككيدر . بوشرحك اسمى (مبارك الازهار فى شرح مشارق الانوار) در .

(٢) (شرح منار الانوار) : متن اثر (٧١٠) تاريخنده وفات ايدن (حافظ الدين نسفى) لقبيله مشهور (امام ابى البركات عبدالله بن احمد) نك اصول فقهدن اثر مشهورى دركه بواثرده برچوق علما طرفلرندن شرح وتحشيه اولونمشدر .

(٣) (شرح مجمع البحرين) : متن اثر (٩٦٤) تاريخنده وفات ايدن (ابن ساعاتى) شهرتيله بنام (مظفرالدين احمد بن على البغدادى) نك فروع حنفيه دائر اولان تأليف مشهوريدركه بواثرده برچوق افاضل طرفلرندن شرح وتحشيه ايديلمشدر .

(٤) (شرح وقاية) : متن اثر علامه (محمود بن صدرالشريعة) نك اولوب اسمى (وقاية الرواية

(١)

احمد جمال الدين بن مسعود قونوى

اكابر علمادن برذات عاليدر. (٧٣٢) تاريخنده شامده وفات ايلهدى . مؤلفاتى برنسخهسى اسعد افندى كتبخانهسنده موجود (قلائد) اسمندهكى (عقائد طحاوى) شرحيله درت جلد (التقدير فى شرح جامع الكبير للشيبانى فى الفروع) دركه بونلر مخدومى جمال الدين محمود طرفندن اكمال اولونمشدر .

(٩٤٤) ده وفات ايدن (مصطفى بن ادريس بروسهوى) نكده فروع علم فقهه دائر (مجمع الاحكام) اسمنده براثرى واردر .

ابو تركمان علاء الدين على بن عثمان ماردينى

اعاظم فقها ومحدثيندن برذات اولوب علوم سائرهده بهرهسى واردر. تحصيلنى مصرده اكمالدن صوكره ديار مصريهده قاضيلقده بولونهرق (٧٣٥) ده ارتحال ايلهدى .

آثارى :

(مختصر الهدايه) ، (سعدية فى اصول الفقه) ، (مختصر علوم الحديث لابن صلاح) ، (الجوهر النقى فى الرد على البيهقى) در . صوك اثرى (١٣١٦) ده هندستانك (حيدرآباد دكن) شهرنده طبع ايديلدى . (امام فخر الدين رازى) نك (محصل افكار المتقدمين والمتأخرين من الحكما) سنى ده اختصار ايتديكنى (كشف الظنون) بيان ايدييور . كوچوك برادرى احمد افندىده افاضلدن برذات اولوب (٧٤٤) ده ارتحال ايتدى .

باشليجه آثارى :

(شرح جامع الكبير) ايله (شرح الهداية) ، (بهيمة الاعاريب بما فى القرآن من القريب) ، (مختصر رسالة القشيرية) ، (كتاب الضعفاء والمتروكين) ، (المنتخب فى الحديث) ، (المؤتلف) ، (المختلف) (سنن الصغير والكبير) در .

ابو الثنا محمود بن احمد جمال الدين قونوى

ذكرى سبق ايدن (احمد بن مسعود قونوى) نك مخدوم فضائلوسوميدر. ايكى دفعه (شام شريف) قاضيلغنده بولوندى. متبحريندن برذات اولدوغنه مؤلفاتى شاهددر .

وسجلاتی مبین (مناشیر قضاة) اسمنده (٩٧٣) تاریخنده براثر یازان (علی بن مراد) افندی‌ده (آق شهردن) یتیشن فضلادندر .

آق شهرلی زاده علی حیدر بك

فاضل وصاحب قلم برذات اولوب پدری حسن فهمی افندینك اغترابندن صوکره مدت مدیده نیابت طریقیله طشره‌لرده بولونه‌رق اعلان حریتی متعاقب اقامته مأمور اولدیغی (ازمیر) دن استانبوله کلوب (١٣٣٣) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . (قره‌جه احمد) تربه‌سی یاقینده والده‌لری قبرینه دفن ایدلدی .

آثار مطبوعه‌لری :

(١) شرفنما : مناقب مولانایی مبین رساله‌در .

(٢) فوائد : مختصر تاریخ انبیا ایله عباسیلرك نهایته قدر مختصر تاریخ اسلامدر.

(٣) حدیقةالعقلاء فی‌ادخار اذهار الفضلاء : عقائد وکلامدن باحثدر .

(٤) منهاج النجاح الی معراج الفلاح : اصول حدیثدندر . (موساجه‌لی زاده محمد سعید آق حصاری) طرفندن شرح و (عمادالدین طرسوسی) طرفندن ترجمه اولونمشدر .

(٥) ارشاد : اخلاق وعقائده دائردر .

(٦) مزکی‌الصبیان : ارشادك مختصریدر .

(٧) تحفة اللبیب : فن مناظره‌دندر . (کاف‌الاریب) اسمیله ینه کندی طرفندن شرح اولونمشدر .

(٨) شمة الاسرار : امام علی کلماتی مفسردر .

(٩) مراصد الحکم : (شمة الاسرار) ك مختصریدر .

(١٠) منظوم ترجمهٔ لمعات : مغنیسالی صادق زاده (نشأت) افندی طرفندن شرح اولونمشدر .

(١١) تحقیق‌التصریف : اعلال قواعدندن باحثدر. غیر مطبوعدر .

(١٢ قدوری ترجمه‌سی : بونلردن باشقا اجتماعیاته متعلق احادیث شریفه ترجمه‌لرینی حاوی غیرمطبوع براثرلری‌ده واردرکه برمقداری (جریدهٔ صوفیه) ایله نشر ایدلمشدر .

(١٣) امثله شرحی.

(١٤) لوایح : تصوف وفقهدن باحث وغیر مطبوعدرلر .

مشتهر ایدی. (آطه‌پازاری) مفتیلکنده (قدس‌شریف) قاضیلکنده وآخرعمرنده (زغفرانبولی) نیابتنده بولونه‌رق (١٢٧٨) ده (زغفرانبولی) ده ارتحال ایله‌دی .

آثار مطبوعه‌سی :

(مفصل تفسیر سورة الواقعه) ، (کشف‌الفرائض) ، (حاشیهٔ مفصله علی‌حاشیهٔ قره‌تپه‌لی)در.

آقشهرلی حسن فهمی افندی « شیخ‌الاسلام »

تحصیلی آنی‌الترجمه (ویدینی) مرحومدن اولوب مسند مشیختی ایکی دفعه احراز ایدن فضلادندر. سلطان عبدالعزیز خان مرحومك معلمی ایدی . خلع وقعه‌سندن صوکره مدینه‌ده اقامته مأمور اولدی . (١٢٩٨) سنه‌سنده (مدینهٔ منوره) ده ارتحال ایله‌دی (جنةالبقیع) ده مدفوندر . آق شهرك (ایلغین) قضاسندندر .

آثار مطبوعه‌سی:

(ریاض خاقانیه) معانی ، بدیع ، بیاندن باحثدر .

(رسائل امتحانیه) علوم‌آلیه‌نك همان هرشعبه‌سندن باحثدر .

(احکام مرعیه) منطقدن منظوم براثردر .

(عزیزیه وشرحی یوسفیه) منطقدن منظوم برمتن ایله شرحدر .

آثار غیر مطبوعه‌سندن :

(شرح علی‌صلوة فیضیه للشیخ اکبر)

(رساله فی کیفیة ایمان فرعون)

(یوسفیه) منطقنك قیاس بحثی (آنی‌الترجمه یملیحازاده کامل‌افندی‌طرفندن‌شرح اولونمشدر)

(شرح عقائد) و (قاضی سیلکوتی) لرینه تعلیقات ، سیوطینك‌در منثوری طرزنده (١٢) فندن باحث براثری وارسه‌ده ناتمام‌در . حضرت مولانانك (ای خالق هفت آسمان درمانده ام فریادرس) مطلعلی مناجاتنه تخمیسی وبرقاچ قصائد عربیه‌سی واردر . مصرده (جامع الازهر) مشایخندن صاحب التفسیر وحافظ حدیث مشاهیر فضلادن (شیخ سقا) ایله مصاحبتنده شیخ مشارالیه طرفندن قدرت علمیه‌سی تقدیر اولونمشدی. نفیس برخط تعلیق ایله محرر عربی‌العباره دیوانچه‌سی موزهٔ عثمانیده واردر . خط دستی اولوب آداب قضاة ایله شروط کتابت وحجج

اینن جادەنك صولنده مدفوندر . فنون عربیەنك اكثر شعباتندن باحث رسائل كبیرەسنی حاوی مجموعەلری مغنیساده چاشنیكیر كتبخانەسنده موجوددر نهایتنده عربی مكاتب منشیانەلریده واردر .

آوه علی افندی «ایزمیری»

علمادن برذات اولوب (قوجه ایلی ــ ایزمیتلی) در. (١١٦٨) تاریخنده (فضائل) نامیله قسماً عقائد وقسماً موعظەدن باحث اوچ باب اوزرینه مرتب تورکجه بر اثری واردركه بر نسخەسی یحیی افندی كتبخانەسنده موجوددر. (كوكیلی) قضاسنك نوطیه ناحیەسنده مدفوندر. بین الاهالی (آق بابا) نامیله معروفدر . غازی اورەنوس بك طرفندن اوقافی احیا اولونان جامع شریفده امامت وظیفەسیله موظف ایدی .

آوه عثمانه افندی «عثمانه بە علی»

فضلادن برذات اولوب (عربكیر) ك (آندری) قریەسندندر . (شرح حروف الهجاء وابی جاد) اسمنده محاضراتی آكدیرر اثرینك برنسخەسی (خالص) افندی كتبخانەسنده‌در . بواثرك (١٢٠١) تاریخنده تألیف ایدلدیكی خاتمەسنده محرردر .

آیاقلی كتبخانەلی محمد امین افندی

آنطالیه مفتیسنك مخدوم فضیلتمندیدر . لقبندن دخی استدلال اولونەبیلەجكی اوزره علامهٔ زمان عد اولونوردی . مشهور كلنبوی اسماعیل افندی ایله تاتارجق عبدالله افندی تمیز ایدن شاگردانندندر . (١٢٢٣) ده درسعادتده وفات ایلەدی . معمریندن برذات اولوب یوز سنه عمر سورمشدر . اسكدارده سید احمد درەسی قربنده مدفوندر .

آطەلی خواجه محمد افندی «آطه پازاری»

متأخرین علمادن اولوب آنقرەلیدر. (آطه پازار) ی نه نقل ایتدیكی جهتله (آطەلی) شهرتیله

شعرای عثمانیه‌دن رسوخی‌نك (ای که عالمدن خبردارم دیین عالم نه‌در) مصراعیله باشلایان غزلنك شرحیدر .

آقکرمانلی محمد افندی « محمد به مصطفی »

زمرهٔ قضاتدن اولوب علوم‌آلیه وعالیه‌یه انتساب تامی وارایدی. مکهٔ مکرمه قاضیسی ایکن (١١٧٤) ده وفات ایله‌دی. آثارندن ازمیر نیابتنده ایکن برطاقم‌علاوه‌لر یاپه‌رق (اکلیل التراجم) اسمنی ویردیکی حکمت وفلسفهٔ عتیقه‌دن قاضی میر (هدایة) ترجمه‌سی وآداب مناظره‌دن (حسینیه شرحی) ایله حدیث اربعین شرحی و (ارادهٔ جزئیه رساله‌سی) مطبوعدر .

(شرح حلیةالنبی) ، (بسمله شرحی) ، (موضوعات علوم رساله‌سی) ، (تفسیر بیضاوی) ایله بخاریٔ شریفه اولان حاشیه‌لری (شرح الحمد الی اجمعین) ، (فوائدالمسواك) ، (شرح تخمیس قصیدهٔ دمیاطیه) ، (زبدةالمنتخب ـ مترجم تعبیرنامه) ، (شرح امکان العلوم والحاصل) ، (عقدالالالی علم‌الله تعالی بغیرالمتناهی) ، (ترجمهٔ ذکر سبحان الله وبحمده) ، (ادعیهٔ مأثوره) ، (فرق ضاله) رساله‌لری غیرمطبوعدر .

امام (زمخشری) نك (اطواق‌الذهب) نی‌ده یوز مقاله اوزره شرح ایتمشدرکه برنسخه‌سی حمیدیه کتبخانه‌سنده واردر . (نحودن مغنی‌اللبیب) ی‌ده اختصار ایتمشدرکه خط دستیله محرر نسخه‌سی عاطف افندی کتبخانه‌سنده‌در .

آلاشهرلی عثمانه به محمد افندی

علمای اعلامدن برذات اولوب (استانبول) ده تدریس وتألیف ایله مشغول اوله‌رق (١١٩٠) ده وفات ایتدی .

آثاری :

(رساله فی علم المناظره) ، (رسالة فی‌الدخان) ، (رسالة فی‌التصریف) ، (رسالة فی‌المنطق) ، (عمدهٔ وافیه وزبدهٔ شافیه من‌النحو) در .

آرسلانه زاده مصطفی افندی

طریقت خلوتیه مشایخندن دکزلی‌ده مدفون اسپارطه‌لی آرسلان افندینك مخدومیدر . مدینهٔ منوره قاضیلکنی متعاقب (١١٨٥) ده (استانبول) ده ارتحال ایتدی . وفادن زیرکه

(٤) (كاشف العلوم وفاتح الفنون) : (شرح تلخيص المعانى) ترجمه‌سى اولوب برنسخه‌سى كتبخانهٔ عموميده واردر . بوترجمه‌نك مقدمه‌سنده‌كى (بيجه رسائل دقيقه علم تفسير وحديثده وبيجه اوراق منيفه اصول وفروعده تصنيف ايتدم) عباره‌سندن آكلاشيلديغى اوزره صاحب ترجمه‌نك تعداد ايتديكمز آثارندن باشقا اثرلرى اولديغى ده آكلاشيليور . تراجم احوال كتابلرمزك بعضيلرنده مشهور (مطول) ى‌ده ترجمه ايتديكى محررسه‌ده منظور عاجزى اولمامشدر .

نزهت جهان مقدمه‌سنده‌كى اشعارندن :

كار وبارى عاقلك دائم خطاپوش اولمه‌در
عيب بين اولمق روادر سرورا جاهلره

ديدهٔ انصاف ايله ناظر اولان اهل كمال
نسبت ايتمز شين وغيبى بر نفس كاملره

آطه‌لى شيخ مصطفى بن حمزه «قوسه‌آطه‌لى»

علوم آليه متخصصلرندن اولوب (قوش آطه) سندندر .

بين العلما معروفيته بادى اولان (بركوى محمد افندى) مرحومك (اظهار) ينه (١٠٨٥) تاريخنده يازديغى (نتايج الافكار) اسمنده‌كى شرحيدر . مولداً (طربزونى) موطناً آماسى اولان مصطفى افندى‌طرفندن (منافع الاخيار) اسميله ومولداً (آخسخه‌وى) موطناً استانبولى (مصطفى بن ده‌ده) طرفندنده (غاية الانظار) اسميله تحشيه وطبع ايدلمشدر . بركوى مرحومك (امتحان الاذكيا) سنى‌ده تحشيه ايلمشدر قوش آطه‌سنده مدفوندز . سنك مزارنده يازى يوقدر .

آينه‌زاده محمد شمس الدينه «سيروزى»

علمادن وطريقت خلوتيه رجالندن برذاتدر . مدت مديده سيروزده خطابت ونشر علم ايله‌دى . (١١٠٠) كسور تاريخلرنده وفات ايده‌رك سيروز يايلاسنه دفن ايدلدى . آثارى غير مطبوعدركه شونلردر :

(حاشيه على شرح نونيه‌للخيالى ، شرح جزرى من القرائة ، شرح قصيدهٔ امام الحرمين ،

آلتی پارماق محمد افندی [*]

السنهٔ ثلثه ادبیاتنه واقف فضلای ادبادن برذات اولوب (اسکوب) لیدر . مملکتنده (چیقریقجی زاده) و (آلتی پارماق) شهرتیله بنام اولمش ایسه‌ده اخیراً ایکنجی شهرتیله تشهر ایتمشدر. (نزهت جهان) مقدمه‌سنده اسمنی یازدیغی صیراده (محمد بن محمد الشهیر بالتی پارماق) یازدیغی‌ده ایکنجی شقی تأیید ایدییور . علوم آلیه وعالیه تحصیلنی وطنتنده اکمال‌دن صوکره مسلك تصوفه‌ده انتساب لزومنی آکلایه‌رق (اسکوب) قلعه‌سنده مدفون طریقت (بایرامیه) رجالندن (شیخ جعفر) افندی‌یه انتسابله غایهٔ تصوف اولان تصفیهٔ وجدانه‌ده موفق اولدی . بعده (استانبول) ه کله‌رك برمدت علم‌وفضیلت مشهری بولنان فاتح جامعی شریفنده حدیث ، تفسیر تدرس ایله‌دی . داها صوکره (مصر) ه رحلتله بوراده‌کی تدریسیله‌ده علمای عربك انظار تقدیرلرینه مظهر اوله‌رق ایفای حج شریف ایچون جانب (حجاز) ه عزیمت وبعدالحج ینه (مصر) ه عودتله کالاول علوم عالیه تدریسیله مشغول اولوب (١٠٣٣) تاریخنده ارتحال ایتدی . جنازه‌سی برجم غفیر طرفندن قالدیریله‌رق (سوق‌غر) ده بنا کرده‌سی اولان مسجد حظیره‌سنه دفن‌ایدلدی : آثار فاضلانه‌سی :

(١) (آلتی پارماق) : مشاهیرعلمادن (ملا مسکین) نك برمقدمه درت رکن برخاتمه اوزره مرتب سیر انبیا وسیرت جناب مصطفی‌دن باحث (معارج‌النبوة فی‌معارج‌الفتوة) اسمنده‌کی فارسی‌العباره اثرمشهورینك ترجمه‌سی اولوب مطبوعدر . بواثر (قوجه نشانجی مصطفی بك) طرفندن‌ده (دلائل‌النبوة المحمدی وشمائل الفتوة‌الاحمدی) اسمیله ترجمه اولنمشدر .

(٢) (ترجمهٔ نکارستان غفاری) : (غفاری) شهرتیله بنام (احمد بن محمدالقزوینی) نك تاریخ اسلام ایله خلفا وملوك ونوادر حکایاتدن باحث فارسی‌العباره اثرمعروفنك ترجمه‌سی (نزهة‌جهان ونادرهٔ دوران) درکه موجب استفاده آثاردندر .

نسخه‌لری (استانبول) کتبخانه‌لرینك بعضیلرنده واردر . نکارستان غفاری فضلای عثمانیه‌دن شاعر مشهور شیخ‌الاسلام (یحیی افندی) طرفندن‌ده ترجمه اولونمشدر. فحول علمادن (معین الدین اسفرائینی) نکده (ابی سعید بهادرخان جنکیزی) نامنه (نکارستان) اسمنده فارسی‌العباره برتألیفی اولدیغی کبی علامهٔ روم (ابن کمال) مرحومکده بواسمده براثری واردر .

(٣) (ترجمهٔ ستین لجامع البستانین) : اصل اثر (ابوبکر احمد طوسی) نك آلتمش مجلس اوزره مرتب تألیف مقبولی‌اولوب ترجمه‌نك برنسخه‌سی (کوپرولو) کتبخانه‌سنده موجوددر .

---

[*] (ایزنیق) ده لفکه قاپیسنده تربه‌سی زیارت اولنمقده اولان (آلتی پارماق) آناطولی‌دیارندن (١٠٤٦) ده وفات ایدن علمادن (خیرالدین) افندیدر .

(آ)

(آمه بیدك بخشی خلیفه)

افاضل ومظنه‌دن برذات اولوب (آماسیه) نك (صونسه) کویندندر . مقدمات علومی مملکتنده اکمالدن صوکره عربستانه کیدوب مشاهیر فضلادن (امام سیوطی) وشیخ الاسلام (زکریاالانصاری) و (شمس‌الدین محمدالسخاوی) کبی ذوات عالیه‌دن اخذ علوم ایده‌رك وطننه عودتله نشر علمه باشلادی . وقرق سنه تدریسدن صوکره (۹۳۰) ده ارتحال ایتدی . نامنه مضاف قبرستانده مدفوندر . مفتی الثقلین (ابن کمال) بوذاتدن تفسیر وحدیث اخذ واستماع ایتمشدر .

مفصلجه ترجمهٔ حالی (الکوکب الساری فی اعیان مائة العاشرة) ایله (سلم الوصول) ده مندرجدر . طریقهٔ خلوتی اولوب مرشدی (جمال خلوتی) خلفاسندن (محی‌الدین بن محمد) افندیدر . آثاری غیر مطبوعدر :

(۱) (معراج العلاء فی تفسیر سورة الاسراء) : آماسیه رجالنه دائراولان (تذکرهٔ عبدی) ده مذکوردر .

(۲) (تنبیه الغبی فی رؤیة النبی) : مخدومی شیخ یعقوب افندی طرفندن تذییل ایدلمشدر . طریقت خلوتیه شعباتندن (سنبلیه) شعبه‌سی مشایخندن (یوسف سنان) افندینك‌ده بوموضوع وبواسمده برر ساله‌سی واردرکه مطبوعدر .

آبادی محمد چلبی

آتی الترجمه مفتی الثقلین (ابن کمال) مرحومك تلامیذندن فاضل فقیه برذات اولوب (آماسیه) نك (محمود آباد ـ خاقاله) قریه‌سندندر . تحصیلنی (استانبول) ده اکمالدن صوکره بالترقی (فتوی امینی) اولدی (آیاصوفیه) کتبخانه‌سنده (مجموعهٔ فتاوا) سی واردر. آثار سائره‌سی اولدیغی‌ده آکلاشیلمقده‌در . (۹۶۱) تاریخنده ارتحال ایدن استادی جوارینه دفن ایدلدی .

بسم الله الرحمن الرحيم

قال الله تعالى ، انما يخشى الله من عباده العلماء

(١) « رسول الله ، اطلبوا العلم من المهد الى اللحد

(٢) « « ، اطلبوا العلم ولو باللحين الصبين

(٣) « « ، العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة

(٤) « « ، اتبعوا العلماء فانهم سراج الدنيا ومصابيح الاخرة

(٥) « « ، عظموا العلماء فانكم تحتاجون اليهم فى الدنيا والاخرة

(٦) « « ، عليكم بمجالسة العلما ء واستماع كلام الحكماء

(٧) « « ، العلماء ورثة الانبيا

(٨) « « ، علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل

(٩) « « ، مجلس العلم روضة من رياض الجنة

(١٠) « « ، اقرب الناس من درجة النبوة اهل العلم

(١١) « « ، عالم ينتفع بعلمه خير من الف عابد

(١٢) « « ، وقروا علماء امتى فانهم نجوم الارض

(١٣) « « ، لكل شئ طريق وطريق الجنة العلم

علما فصلی

مشایخ فصلنك خطا صواب جدولی :

صحیفه	سطر	خطا	صواب
۱۳	۱۰	لمعن	لمعان
۳۱	۱۰	رجیون	رجییون
۳۲	۱۱	نغمه‌سی	نفحه‌سی
٤۰	۲	داود باری	رودباری
۵۹	۱۳	سکندر	سنکدر
۷۵	۸	بوکون کوزله‌یوب	بوکون ایز کوزله‌یوب
۸۱	۲۲	بوعشق بحر عماندر	بوعشق بربحر عماندر
۸۳	۱٦	کبارخلوتیه‌دن	کبارجلوتیه‌دن
۸۸	۷	۱۳۳۵	۱۲۳۵
۸۸	۱۱	۱۳۳۱	۱۲۳۱
۱۰٤	۳	وارکاندن	وارکان اولاندن
۱۱۱	۱٦	سیر	سپر
۱۲۱	۳	۱۷۰۱	۱۰۷۱
۱۲٤	۱۵	مختصراً	منحصراً
۱٦۳	۲۱	مؤذن زاده احمد	مؤذن زاده محمد
۱٦۳	۲۳	۱۲۰۵	۱۰۲۵
۱۷۸	۱۱	آن	آلان
۱۸۲	۲۰	سرنی	سرّیتی
۱۹۱	۷	۱۳۰٤	۱۰۳٤

يوسف يانيوى

مشايخ نقشبنديه اكابرندن صاحب مقامات برذات اولوب ترجمهٔ حالى سبق ايدن بكزاده مصطفى افندينك كزيدهٔ خلفاسيدر . مدت مديده يانيه‌ده ارشـاد عباد ايله مشغول اوله‌رق (١٢٤٥) تاريخنده ارتحال ايله‌ديلر. مسترشدانه يازدقلرى اوتوزى متجاوز مكتوبلرينى حاوى مجموعه‌لرى ايچنده فقهاى عظامدن (احمدالطحطاوى المصرى) يه يازلمش وجوابى آلنمش ايكى مكتوب‌ده منظور عاجزى اولدى . اشبو مجموعهٔ مكاتيبدن مستبان اولديغى‌اوزره شيخ مشارالهك اساس مسلكلرى ورع وتقوى اوزرينه مؤسس‌در . بومجموعه‌دن باشقا احوال سلوكه عائد رساله‌سى ورابطهٔ نقشبنديه‌يه دائر ديكر برأريده واردر. كنديلرندن صوكره جانشينلرى اولان مشايخ كرامك تاريخ ارتحاللرى بروجه‌آتى‌در :

شيخ على الصابرى افندينك	١٢٧٠
شيخ صالح افندينك	
شيخ زين العابدين افندينك	١٢٨٧
شيخ محمد امين احمد افندينك	١٣١١
شيخ على افندينك	١٣١٥

مذكور مكتوبلر ميانسده كورولن منظومهٔ آتيه كنديلرينك اولمق احتمال غالبنه بناءً درج ايدلدى :

اولدر طلبكار خدا وقت سحر بيدار اولان
بولور صفا اندرصفا « « « «

شم ايلر اول جان بوينى بلبل كبى ايلر فغان
آرزوسى‌حقدر بى‌كمان وقت‌سحربيداراولان

(١) علم حديثدن مصابيح شرحى مفاتيح : عربى العباره براثر فاضلانه اولوب خط دستلريله محرر اولان طاقم كتبخانهٔ عموميده (جاراه ولى الدين افندى) كتابلرى آره‌سنده‌در .

(٢) الوسيلة العظمى لحضرت النبى نبى المجتبى: سيرنبويه وفضائل صلوات شريفه‌دن باحث بش باب اوزره مرتب ومطبوع عربى براثر كزيندر . صحافلر شيخى احمد افندى طرفندن ترجمه اولونمشدر كه برنسخه‌سى يره باتان محله‌سنده‌كى اسعد افندى كتبخانه‌سنده‌در .

(٣) نتيجة التفاسير : سورهٔ (يوسف) تفسيرينى مبين بر اثر منيف اولوب عربى العباره ومطبوعدر .

(٤) لمعهٔ نورانيه : پيرعالى حضرت هدائى‌نك (ازلدن عشقله بز يانه كلدك، حقيقت شمعنه پروانه كلدك) مطلعلى الهيلرينك شرحيدركه نسخه‌سى خانقاه پير كتبخانه‌سنده واردر .

(٥) الحاقات على التجليات : حضرت پيرك آثار قدسيه‌لرندن اولوب عارف صمدانى (عبدالغنى نابلسى) طرفندن (لمعات البرق النجدى شرح تجليات محمود افندى) اسميله شرح اولونان (تجليات) ك مقدمه‌سنه عائد الحاقاتدر بونكده نسخه‌سى مذكور كتبخانه‌ده واردر .

(٦) خلاصة البيان فى مذهب النعمان :حضرت امام اعظمك مناقب عليه‌لريله اجتهاد واستنباط بيوردقلرى بللى باشلى مسائل فقهيه‌دن باحث اولوب نسخه‌سى كتبخانهٔ مذكوره‌در .

(٧) كنز الواعظين (٨) هدية الوعاظ : مجالس طرزنده مواعظ عليه‌دن باحث اولوب هرايكيسنك نسخه‌لريده مذكور كتبخانه‌ده موجوددر .

(٩) هدية السالكين : سلوك جلوتيه‌يى مبين توركجه بر رسالهٔ عارفانه اولوب اليوم آستانهٔ حضرت پير سجاده نشينى (محمد كلشن) افندى طرفندن طبعنه همت اولونمشدر .

ديوانچه تشكيل ايده‌جك قادار الهيات عارفانه‌لرى‌ده واردر .

برالهيلرى مطلعندن :

نيدرعاشق خيالاتى ، جمالكدرمناجاتى
نيدر معشوق مناجاتى تجلى ايله ياالله

يوسف افندى

طريق نقشبندى مشايخندن وعلم قرائت متخصصلرندن برذات اولوب (شومنى) ليدر . (١٢٨٢) تاريخنده (ادرنه) ده ارتحال ايده‌رك (بوچوق تپه) قبرستانينه دفن ايدلدى . قرآن كريمك جمع وترتيبى حقنده (امعان فى جمع القرآن) اسمنده براثرى واردر .

يوسف دەده

مشايخ مولويەدن فاضل برذات اولوب (قونيه) ليدر . (بستان) افنديدن اخذ فيض ايدەرك (بشيكطاش) زاويەسنه شيخ اولدى (اولدى يوسف دەدەمز مصر نعيم ايچره عزيز) مصراعنك دلالت ايتديكى (١٠٨٠) تاريخنده ارتحال ايلەيوب زاويۀ مذكورەيه دفن ايدلدى . معجزات نبويەيى جامع فارسى العباره اون بيك بيت (روضة النور) آثار فاضلانەسندندر .

ابياتندن :

برسينەده كيم نار محبت اثرى يوق
ظلمتده دراول نور خدادن خبرى يوق

زاويۀ مذكورەده يتيشن (زهدى يوسف دەده) افندىده مشايخ مولويه فضلاسندن اولوب آلتى جلد اوزره مرتب (منهج القوى) اسمنده عربى العباره مثنوى شرحلرى (١٢٨٩) ده مصرده طبع اولونمشدر . بشيكطاش زاويەسى ناميله وقتيله معروف زاويەنك محلنه چراغان سرايى بنا ايديلەرك زاويه اولا ماچقەيه مؤخراً بورايەده سلاحخانه انشا ايديلەرك بهاريەيه نقل ايدلمشدر. صاحب ترجمه يوسف دەده ايله اون اوچ رجال مولويه اليوم چراغان سراينك آلت قاتنده كى برتربەده مدفوندرلر .

يعقوب عفوى

طريقت جلوتيه مشايخندن فاضل برذات اولوب طريق مذكور شيوخ كرامندن (اوطه باشى شيخى) لقبيله بنام (آماسيه) لى (فنائى مصطفى) افنديمك مخدوميدر . تحصيل علميسنى پدرفاضليله زمانى افاضل علماسندن اكمال ايتدكدن صوكره اسكداردە (چاووش دره‌سى) قربنده بنا ايتدكلرى (جلوتى) دركاهنده نشر عرفان ايتمكده اولان (بيله جيك) لى شيخ عثمان افنديه انتساب ايدەرك همت مرشدله تكميل مراتب ايتمكله شيخلرينك صهريتنه نائل اولديلر . و (١١٤٧) تاريخنده اسكداردە جديد والده سلطان ومتعاقباً شهزاده جوامع شريفەلرى كرسى شيخلكلرى توجيه اولونديسەده آز برمدت ايفاى خدمتدن صوكره هرايكيسندنده فراغتله آستانۀ جلوتىده نشر فيض ومعرفت بيورديلر . و (شيخ راحل) تركيبنك دلالتى اولان (١١٤٩) تاريخنده عزم جلوتخانۀ بقا ايلەيوب وصيتلرى اوزره (عناديه) دن (قره‌جه احمد) ه كيدن جاده‌نك صاغ طرفنده ويول كنارنده والدۀ محترمەلرى يانه دفن اولوندىلر . آثارى:

(٤) بالیکسرلی ثنائی افندی طرفندن (مطبوعدر)
(٥) بروسه‌لی شوقی محمد بن‌احمد افندی طرفندن (٩٦٢) ده

یحیی افندی بشیکطاشی

ذوالجناحین برذات عالی اولوب آماسیه‌لی عمرافندینك مخدومیدر . مولداً طربزونی اولوب طریقةً (اویسی) در . در-عادته ورودله زنبیلی علی افندی‌دن اکمال تحصیلدن برمدت صوکره بشیکطاشده اختیار انزوا ایده‌رك ارشاد طالبین ایله مشغول اولدیلر . رحلتلری (ارتحال ایله‌دی قطب‌العلما) ترکیبنك ناطق اولدیغی (٩٧٨) تاریخنده‌در . مدرس مخلصیله متصوفانه دیوانچه‌لری واردر . اشعار عارفانه‌لرندن برقسمی (١٣١٣) سنه‌سنده طبع‌اولونان مناقبنامه‌لرنده مندرجدر. (١٠٦٢) تاریخنده بشیکطاشلی داعی نامنده برشاعر طرفندن یازیلان مفصل ومنظوم مناقبنامه مطبوع دکلدر .

لدن علمینی اهلیله همین مولا بیلور دیرلر
مسائل که اوله شرعی آنی منلا بیلور دیرلر

(١٢٩٢) ده وفات ایدن مشاهیر خطاطیندن (شفیق بك) مرحوم ایله تلمیذ خاصی اولوب (١٣٣١) ده ارتحال ایله‌ین نظیف بك‌ده بودرکاه شریف حظیره‌سنده مدفوندرلر .

یوسف سنانه افندی «سنبلی»

مشایخ سنبلیه عرفاسندن (٩٧٨) ده استانبولده وفات ایدن (شیخ یعقوب کرمیانی) نك مخدومی‌اولوب پدرلری مأموراً للارشاد (یانیه) ده بولوندقلری زمانده یانیه‌ده تولد ایله‌مشلردر. بعده برابرجه درسعادته هجرت وبرمدت صوکره مدینهٔ منوره‌یه رحلتله (شیخ اولیا) ترکیبنك دلالت ایتدیکی (٩٨٩) تاریخنده وفات ایله (بقیع) ده مدفوندر .

آثاری : مطبوع (تنبیه‌الغبی فی رؤیةالنبی) ، (تضلیل‌التأویل) ایله غیرمطبوع (رسالةالحقیقة لطالب الایقان) ، (مناسك حج) و (جمال خلوتی سنبل ، مرکز ، یعقوب) افندیلرك مناقبنی حاکی مطبوع (تذکرةالخلوتیه) در .

بنی بنلکدن آل قورتارالهی
که کیده بنده‌دن بنلك کناهی
قچن بوندن کوچم اولام‌مسافر
جمالك کعبه‌سنده قیل مجاور

ذوالجناحين علمادندر. آق شمس الدين خلفاسندن (ابراهيم تنورى) دن مستخلفدر. علوم رسميه‌يى مولانا (على قوشجى) دن تعلم ايله‌مشلردر . (٩٢٢) تاريخنده (اسكليب) ده رحلت بيورديلر . (ابوالسعود) افندى طرفندن مكمل برتربه انشا ايدلمشدر . مؤلفاتى غير مطبوع اولوب بروجه آتى‌در :

(شرح على واردات كبرى للشيخ بدر الدين سماوى) ، (تعليقات على تفسير البيضاوى) ، (رساله فى احوال السلوك) ايله بعض رسائل عارفانه‌دن عبارتدر . (احوال سلوك) رساله‌سى سابق الترجمه كمال الدين حريرى حضرتلرينك (تبيان) نده مندرجدر . اوچ باب اوزره مرتب عربى العباره (بهجة الضياء فى احوال التلاوة والذكر والدعا) مؤلفى (محمد بن عثمان) افندى‌ده (اسكليب) دن يتيشن فضلادندر .

يونس به خليل

طريقت خلوتيه فضلاسندن برذات اولوب (قسطمونى) ليدر . (٩٤٠) تاريخنده اسفنديار زاده‌لردن (اسماعيل بك) نامنه اخلاق و موعظه‌دن باحث (معيار الاسرار والاخبار) اسميله تورکجه براثر منثور يازمشدركه نسخه‌سى (يحيى افندى) كتبخانه‌سنده واردر .

يحيى به بخشى

بروسه‌ده مدفون امير سلطان حضرتلرينك خلفاسندن فاضل وعارف برذاتدر. آلاشهرده مدفون شيخ سنان افنديدن تكميل سلوكى (بويوك لطف‌الله) افنديدن اولوب قره‌سى بلادندن (كونان) ليدر . (٨٤٠) ده يايلاجقده (طوزله) ده ارتحال ايتدى . آثارى مطبوع اولوب بروجه آتى‌در :

(شرح شرعة الاسلام) ، (مناقب اميرسلطان) ، (انوار القلوب) ، (مناقب شيخ محمد بن عيساى آق‌حصارى) ، (صحاح عجمى) ، (مقتل امام‌حسين) ، (ديوان الهيات) ، (مولدنبى) در .

(شرعة) شرحنك برنسخه‌سى (نورعثمانيه) كتبخانه‌سنده واردر .

(امير سلطان) حضرتلرينك مناقب عليه‌لرينه دائر يازيلان آثار :

(١) صاحب ترجمه (شيخ يحيى) افندى طرفندن

(٢) روم ايلى يكيشهرلى (نعمة الله) افندى طرفندن

(٣) وسيلة المطالب وجواهر المناقب اسميله ابراهيم چلبى طرفندن

قضاسنه‌مربوط (کول‌مرمره‌سی) ویا مرمره‌جك وساده (مرمره) اسمیله‌ده مسمی ناحیه‌دندر علوم‌رسمیه‌یی تحصیلدن‌صوکره (عشاق) ده (قباقلی) قریه‌سنده مدفون کبار خلوتیه‌دن (علاءالدین عشاقی) حضرتلرندن اخذ فیض ایده‌رك خدمت ارشاد ایله (مغنیسا) یه عزیمت ایتدیلر . او تاریخده‌استانبول‌مشایخی آره‌سنده تکون‌ایدن برمسأله‌نك حل‌وحسمنه مأموراولدقلرندن مشهود اولان کمالات معنویه‌لرینه بناءً اولجه تلقیب اولندقلری (یکیت باشی) لقبی تأیدایلدی . بعده (مغنیسا) یه عودتله کالاول ارشاد طالبین ایله مشغول اولوب (۹۱۰) تاریخنده رحمت حقه قرین اولدیلر. نام‌عالیلرینه منسوب درکاهده مدفوندرلر. طریقت خلوتیه شعبه‌لرندن (سنانیه) ، (مصریه) ، (رمضانیه) ، (جراحیه) ، شعبه‌لری کندیلرندن صوکره تشعب ایله‌مشدر . احوال طریقت وسلوك حقیقته‌دائرتورکجه منثور (رسالةالتوحید) ، (روضةالواصلین) ، (مقدمةالصالحة) ، (کشف‌الاسرار)، (اعمال‌الطالبین) ، (منظومهٔ جامع‌الاسرار) ، (بحرین‌العشق) ، (احوال الابرار والمقربین) اسملرنده غیرمطبوع آثار متصوفانه‌لری میان اهل طریقتده حرزجان ایدلمکده‌در .

جامع‌الاسرار مطلعندن :

ابتدا قیلدق کتابه فضل بسم الله ایله
ذکراولونسون‌هم‌دخی‌توحید ذات‌الله‌ایله

آثار مذکوره‌دن آلتیسنی جامع اولان برمجموعه طرف حقیرانه‌مدن استانبولده حضرت امی سنان آستانه‌سی کتبخانه‌سنه اهدا قلنمشدر .

آلاشهرده مدفون قاضی مخلصلی مرتب دیوان عارفانه‌سی اولان (آلاشهرلی قاضی محمد) افندی‌ده بعض قرائنه کوره (یکیت باشی) شعبه‌سندن عاشق وعارف برذاتدر .

ابیاتندن :

نوش ایدن عشقك شرابك آب کوثر ایسته‌مز
باغ وصلك سیر ایدن فروس اعلادن کچر
ماسوایی قاضیا ترك ایله یارك عشقنه
عاشق دیدار اولان دنیا وعقبادن کچر

یاوصی محمد محی‌الدینه عمادی [۱]

مولانا ابوالسعودك پدرمحترملری اولوب اسملری (محمد محی‌الدین) مولدلری (اسکلیب) در.

[۱] یاوصی ، کله‌سنك کنه دنیلن حیوانجق معناسنده مستعمل اولدیغی بر (اسکلیب) لی دن تحقیق ایدلدی . صاحب ترجمه‌نك علم شریفه کنه کی یاپیشدیغندن کنایه اولسه کرك .

يحياى شروانى «سيد يحيى جلال الدين»

سردفترخلوتيان اولان پيراعظم ومرشد اكرمدر . ترتيب كرده‌لرى اولان وردستار [١] بالعموم شعبات خلوتيه‌ده قرائت اولونمقده‌در. رحلتلرى (جانشين جنت) تركيبنك ناطق اولديغى (٨٦٢) تاريخنده قبر عاليلرى (باكو) [٢] ده‌در . آثارعليه‌لرندن اولوب كلمهٔ توحيد عدد حروفى قادار اولان (٢٤) فصل اوزره مرتب (اسرار الطالبين) [٣] نامنده‌كى مطبوع رساله‌لرى مشهوردركه زمرهٔ درويشانه الزم آثاردندر . (شفاء الاسرار) و (اسرارالوحى) اسملرنده آثار عارفانه‌لرى داها اولديغى مرويدر . نام عاليلرينه منسوباً مغنيساده مراديه كتبخانه‌سنده يازمه برمجموعه‌ده قسم اعظمى فارسى اولمق اوزره بروجه آتى رسائل منظورم اولدى :

(كشف القلوب) ، (مراتب اسرارالقلب) ، (اسرارالوضوء) ، (رموزالاشارات) ، (منازل العارفين) ، (شرح اسماى ثمانيه) ، (شرح سئوالات كلشن راز) ، (اطوارالقلب) ، (علم لدنى) .

يوسف مخدوم «يوسف ضياء الدين مخدوم»

(شروان) ك مركزى اولان شماخى بلده‌سى قاضى القضاتى مولانا (على فاضل) ك مخدوم عاليلرى فاضل وعارف برذاتدر . علوم رسميه‌يى پدريله عربستان علماسندن علم تصوفى‌ده سابق الترجمه (سيد يحياى شروانى) دن تلقن ايله‌مشدر . (٨٩٠) تاريخنده مملكتنده ارتحال ايده‌رك خانقاهلرينه دفن ايدلدى . (آداب الارشاد) اسمنده (٢٤) فصل اوزره اثر عارفانه‌لرى وعلم روحه دائر (سلسلة الارواح) نامنده تأليف عالمانه‌لرى واردر .

يكيت باشى احمد شمس الدين مرمره‌وى

طريقت خلوتيه شعباتى ميانده (اورتا قول) ونام عاليلرينه نسبةً (احمديه) ناميله‌ده بنام اولان شعبه‌نك مؤسسى بولونان عارف بالله اولوب (صاروخان) سنجاغى ملحقاتندن (آقحصار)

---

[١] بالعموم طريقت خلوتيه رجالى بيننده قرائت اولونمقده بولونان اوراد شريفك متعدد شرحلرى وارايسه‌ده اك مشهور ومنتشرى تركى العباره اولوب حريرى‌زاده سيدكمال الدين افندى مرحومك آثارندن اولان و (١٢٨٧) سنهٔ هجريه‌سنده مطبعهٔ عامره‌ده طبع ايدلمندر .

[٢] (تلخيص الآثار فى عجائب الافكار) مؤلفى عبدالرشيد بن صالح نامنده‌كى ذات دخى باكودن يتيشن ارباب معارفدندر .

[٣] مشايخدن (اسد بن احمد البروسه‌وى) نك‌ده (ارشاد الطالبين فى شرح وصايا المهتدين) اسمنده اخلاق وتصوفدن باحث (وصاياى سهروردیه) شرحى واردر .

مطلعلی قصیدهٔ الهیه‌سنی سابق الترجمه (صاری عبدالله) افندی (ثمرات الفوآد) ده (کمال لطافت وغایت بلاغتده‌در) دیه‌رك تقدیر ایدییور .

دیکر :

عالمك نقشن خیال کوردم همه عالم چو مظهر حقدر
اوخیال ایچره برجمال کوردم آنك ایچون قوکمال کوردم

(مغارب الزمان) كه حاوی اولدیغی فصولك مندرجاتی :

(١) فی ترتیب الموجودات والنظام
(٢) فی خطابات الله مع الانبیاء العظام
(٣) فی کلمات الله مع الملئکة الکرام
(٤) فی خطاب الله یوم القیام
(٥) فی کلمات الله فی اعلی المقام

یوسف مفیضی

سابق الترجمه (حمیدالدین) آقسرایی حضرتلرینك مخدوم عالیلری صاحب عرفان برذاتدر . (محمدیه) طرزنده و (حقیقی‌نامه) اسمنده ایکی جلد اوزره مرتب منظوم اثرعارفانه‌لری واردرکه علی روایة کریمه‌لری خطیله محرر برنسخه‌سی تربه‌لرنده موجوددر . (مغنیسا) ده (محبتنامه) اسمنده دیکر براثری‌ده منظورم اولدی .

(حقیقی‌نامه) نك توحید سرلوحه‌لی قسمندن :

اعیان انس وجن‌ده آنك فیضی‌در جود فاش
اطوار جسم وجان‌ده آنك لطفیدر نهان
عبّاد آنك عبادتی ذوقنده دلفروز
عشق آنك محبتی شوقنده جان فشان
کیم وصف ایده‌بیلیر حقیقی بو رازی چون
صیغماز بو معرفتده همان کل اولور لسان

مشارالیه پدرلری یاننده مدفون اولوب اکمال سلوکی حاجی بایرام ولی‌دندر . بشیکطاشده یحیی افندی کتبخانه‌سنده (مطالع الایمان) اسمنده تورکجه براثری‌ده واردر .

کبی مشاهیزدن استفاده ایتمش ایسه‌ده اصل باعث فیض معنویلری حاجی بایرام ولی حضرتلریدر .

تاریخ وفاتلری (٨٥٥) ده قبر مبارکلری کلیبولیده‌در . قونیه مظفریتنی اعلام ایچون خداوندکار غازی طرفندن سفارتله مصره کوندرلمشدی . (شرح فصوص الحکم) [١] و (تفسیرالفاتحهٔ شریفه) ایله بش فصل اوزره مرتب وبررنسخه‌سی (شهید علی پاشا) ، (نورعثمانیه) ، (آیاصوفیه) کتبخانه‌لرنده موجود اولان (مغارب الزمان لغروب الاشیاء فی العین والعیان) غیر مطبوع مؤلفاتندندرکه برادرلرینك (انوارالعاشقین) ی التقاط صورتیله عربی العباره اولان بو اثردن ترجمه ایدیله‌رك میدانه کلمشدر . سابق الترجمه شیخ اسماعیل حقی‌نك (محمدیه) یه ایکی جلد اوزره مکمل مطبوع برشرحی واردر .

محمدیه‌نك مطلعی :

اله واحد رب تعالی هوالله البدیع الحق الاعلی
تعالی ذاته لما تجلی من الغیب الی العین فجلی
احد درذاتی مستجمع صفاتی تجلی ذاتنه اسماسی مجلی
مقدسدر جلال کبریاسی کمال سلطنتده شانی اجلا
کمالینه بو موجودات آیات جمالینه دو عالملر مجلی
چون اولدر عالم غیب وشهادت پس اولدر قادر وخلاق مولا
تحیرده قمو افهام واوهام آنك درکاه عزتده تعالی
جمیع کائناتی قیلدی ابداع دلائل قیلدی ذاتینه معلا
آنك درنصر عزت جود رحمت آنکدرغیب وعین اخری واولی
چوفردانیت آنك حمدآ کادر چون وحدانیت آنك شکری اولی

ابیات سائره‌سندن :

بولدی مریم بکر ایکن برشمه حسنکدن اثر
بو سببدن طاپدیلر عیسایه چندین ماه وسال

ینه عرض ایله‌دی دلبریوزین قصرجلالیدن ینه نالنده شیدایم شراب لایزالیدن
ینه کشف حجاب ایتدی کوزوم کوکلم جهالتدن کیرو جانه ندا ایتدی ندا ذوالتعالیدن

---

[١] کوستندیلی سلیمان شیخی مرحوم (بحرالولایة) نامنده‌کی اثرنده بوشرحی برادرلری احمد یجانه نسبت ایدییورکه فی الحقیقه شرح مذکورده اعتراض کونا مسطور اولان بعض مواد صاحب محمدیه‌نك عرفانیله متناسب دکلدر احتمال که مدسوس اولا . حاجی بایرام ولیه ملاقاتدن اول اولنق احتمالی‌ده واردر .

نه‌یرسك قوزومی) بیتیله مصدر اولان منظومه‌سنك (شیخ نیازیٔ مصری) طرفندن اولونان شرح مطبوعنه بروسه‌لی شیخ اسماعیل حقی‌نك یازدیغی حاشیهٔ غیرمطبوعه‌ده : (امره ظاهر بودر ترکی‌ده القاب مدحدندر اتراك آراسنده (آتابك) وروميان ميانده (لالا) وامثالی کبی (شیخ یونس امره) اناطولیده اسپارطه جوارنده (کچی بورلو) نام قصبه قربنده اولان غدیر عظیمك جانب شرقیسنده اولان پشت طرفنده بر قریه‌ده نشو ونما بولوب مزاری دخی اول قریه‌ده‌در) عباره‌سیله محرردر . (قره‌مان) ده وبروسه‌ده چلبی سلطان محمد ایله امیر سلطان آراسنده‌کی شبلی محله‌سنده‌کی طریقت سعدیه‌دن (قره عبد الرزاق) درکاهنده هرایکیسی نامنه بررقبر زیارت اولونمقده‌در. برده (اسکیشهر ـ آنقره) خطی اوزرنده‌کی استاسیونلردن صاری کوی استاسیونده بوذات نامنه برزیارتکاه واردرکه (لامعی) چلبی‌نك بیان ایتدیکی یردر .

بونلردن باشقا (صاروخان) سنجاغنك قوله وصالحلی قضالری آره‌سنده (امره) نامنده‌کی یتمش‌خانه‌لی برقریه‌ده اخیراً زیارت ایتدیکم کارکیر برتربه‌ده (طاپدق‌امره) نك اولاد واحفادی ایله تربه درونده (عاشق یونس) تربه‌قپوسنك اشیکی اوکنده مدفون اولدقلری منظور عاجزی اولدی . فقط مزارطاشلرینك هیچ‌برنده یازی یوقدر . یالکز (عاشق‌یونس) کسنك‌مزارنده اوفاق بربالطه رسمی محکوکدر (امره) کلمه‌سی‌حقنده‌کی افاداتدن شیخ اسماعیل حقی‌نك عباره‌سی بروجه بالا ذکر ایدیلدی . (مرآت الکائنات) اسمنده‌کی مطبوع تاریخده دخی (تورکجه‌ده بیوك برادره امره دیرلر) عباره‌سی مندرجدر . بعضیلرینك قولنه کوره (امرالله) مخففی‌در . (طاپدق) کلمه‌سی‌ده (ارضروم) وحوالیسنده الفله یعنی طاپداق صورتنده دوز وعارضه‌سز مقامنده مستعملدر . طاپداق یول یعنی دوز وعارضه‌سز یول دیمکدرکه بومعنایه کوره (طاپداق امره) یه پاکیٔ وجدانلرندن ناشی تلقیب اولنمق لازم کلیور . فقط طاپمق یعنی عبادت ایتمك مصدرندن طاپدق یعنی عابد معناسنه حمل ایدلمك دها مناسب کیدرکه امره قریه‌سنده‌کی یاپدیغم تحقیقات‌ده بونی مؤیددر .

یازیجی زاده محمد افندی [١]

مشایخ بایرامیه فضلاسندن اولوب مشهورآفاق اولان (محمدیه) نك ناظم عارفیدر . عشقی ، عرفانیله معروف برذاتدر . مولدی (معلقره) قراسندن (قاضی‌کوی) ایسه‌ده کلیبولی‌یی اقامتکاه اتخاذ ایدنمشدر . تحصیل کمال مقصدیله ایران وماوراء النهره کیده‌رك حیدر خافی وزین‌العرب

[١] پدر عالیلری (یازیجی‌صلاح الدین) ده ارباب معارفدن برذات اولوب (سبع المثانی) ، (ملهمه) ، (تعبیرنامه) ، رساله فی‌الطب) کبی آثاری اولدیغنی وعلم‌خطده دخی بهره‌سی بولوندیغنی اولیا چلبی روایت ایلیورکه ترجمهٔ حالی ریاضیون فصلنده محرردر .

قیمتداردر . بعض تراجم احوال کتابلریمزده تاریخ وفاتلری (کلشن توحید) ترکینك دلالتی اولان (۸۴۳) اولمق اوزره مقید ایسه‌ده دیوانندەکی :

تاریخ دخی یدی یوز یدی ایدی
یونس جانی بو یولده قودی ایدی

بیتنه‌نظراً (۸۴۳) دن اقدم اولمسی لازم‌کلیور. الهیات عارفانه‌لری ساده وآمیانه اولمقله‌برابر غوامض علم تصوف جهتیله پك چوق مضامینی جامع اولدیغی کندیسندن صوکره کلن بالجمله ارباب عرفان وکمالك مسلمیدر .

برالهیدن :

نظر ایله ایتری ، پازار ایله کوتوری
یارادیلانی‌خوش کور، یارادندن‌اوتوری

دیکر :

عارف آکا دیرلر که‌کان‌اولا
معرفت عالمنده عمان اولا

دیکر :

عشقك آلدی‌بنی‌بندن مولام سنی ایسترم سنی
بن یانارم دونی کونی » » » »
عاشقلره وصلت کرك زاهدلره جنت کرك
مجنونلره لیلا کرك مولام سنی ایسترم سنی
جنت جنت دیدکلری برقاچ‌اوله برقاچ‌حوری
ایسته‌یه نه ویر آنلری ایضاً

دیکر :

ات‌ایله‌دری‌یه‌بوروندم یونس دیه کوروندم

بعض مشاهیرك مدافن‌حقنده اولدیغی‌کبی بوذاتلرك مدفنلری حقنده دخی بربرینه بکزه‌مز برطاقم نقلیات واردرکه بعضیلری بروجه‌آتی نقل ایدلدی :

بروسه‌لی (لامعی چلبی) نك مطبوع (نفحات الانس) ترجمه‌سنده (پورصوق) صوینك (سقاریه) نهری قاریشدیغی محلده اولمق اوزره مذکور وصاحب ترجمه‌نك معمای متصوفانه قیلندن اولان مشهور (چیقدم اریك دالنه آنده یدم اوزومی ، بوستان اسمی قاقیوب دیر

برکاملك اول بنده‌سی تا کامل اولونجه سیر ایله طریقتده کمال اوزره بولونجه
قیل خدمتنی جان وکوکلدن یورولونجه پاك ایله کوکل چشمه‌سنی تا دورولونجه
دیك طوت کوزوکی کوکلکه کوکلك کوز اولونجه

تاریخ تألیفی (۱۰۵۱) اولان تورکجه (بحرالعیون) اسمنده‌کی اثرك صاحبی (شیخ علاءالدین لامکانی) ده عرفادن بردانلدر. بوائرك برنسخه‌سی بروسه کتبخانه‌سنده واردر .

(ی)

یارعلی به سیاوسه به آزره‌ده دیوریکلی

فضلادن برذات عالی اولوب (آماسیه) لیدر . پدری (زین‌الدین سیاوش) دیوریکلی ایسه‌ده آماسیه‌یه هجرت ایتمشدر . (۷۷۷) تاریخنده فارسی العباره اوله‌رق اکمال ایتدکلری (کتاب المقاصد الناجیة فی المبداء والمعاش والمعاد) اسمنده‌کی اثر دقیق عرفان وکمالرینك شاهدی‌در. بوائرك (شیخ عبدالمجید سیواسی) طرفندن ترجمه وشرح ایدلدیکی مذکوردر .

(۸۱۲) ده اماسیه‌ده ارتحال ایتدی . علم تصوفدن مشهور (لمعات عراقی) یی‌ده فارسی العباره (لمحات) اسمیله شرح ایتمشدرکه برنسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده واردر .

یونس امره — عاشق یونس

اهل طرق میانده عشقیله ، اخلاصیله ، عرفانیله ، مجاهده‌سیله مشتهر برذات اولوب ترجمهٔ شقایق نقلنه کوره (بولو) سنجاغندن (سقاریا) نهری سواحلندندر . اوحوالیده ارشاد ایله مشغول ـ علی روایةٍ اعمی ـ (طاپدق امره) نامنده (طریقت قادریه) رجالندن برذاته انتساب ایده‌رك مراتب عالیه‌یه واصل اولدی . تواتراً نقل اولندیغنه کوره سیرسلوك ومجاهده‌سنده منسوب اولدیغی درکاهه صیرتیله کتیردیکی اودونلر ایچنده ـ بودرکاهه اکریلك کیرمز دیه‌رك ـ اکری براودون بولوندرمامشدرکه بودخی صدق واخلاصنك کمالنه دالدر . مطبوع دیوان الهیاتی ، الهیات عارفانه‌لرینك کافه‌سنی حاوی دکلدر . مع‌هذا طبعنه همت اولونان بونسخه علم تصوف نقطه‌سندن بالوجوه حائزاهمیت اولدیغی کبی اشعارعثمانیه‌نك تاریخ ادواری نقطه‌سندن ده

صلاجی زاده خلفاسندن کریدی (عبد اللطیف) افندیده ارباب عرفاندن برذات اولوب محققیندن (عزیز محمد نسفی) نك رسائل فارسیه‌سنی ترجمه ایتمشدر . تورکجه وحدت وجود رساله‌سی مؤلفی (خلیل بن ابراهیم) افندیده (کرید) دن یتیشن عرفادندر .

(لا)

لامکانی حسین افندی

ملامیهٔ بایرامیه عرفاسندن وبروسه‌لی (حسن قبادوز) افندی خلفاسندن اولوب (پشته) لیدر .[١] (١٣٠٤) تاریخنده (استانبول) ده ارتحال ایده‌رك داودپاشا جامع شریفی جوارنده (سلطان شاه) مسجدی حظیره‌سنه دفن ایدلدی . سابق الترجمه اولانلر شیخی ابراهیم افندی خلفاسنك باشلیجه‌لرندندر . (وحدتنامه) اسمنده ترکی العباره غیر مطبوع منثور براثریله بعض غزلیات ومکاتیب عارفانه‌لری واردر . آیوانسرایی وفیاتنده درت رساله‌سی اولدیغی مذکوردر . [٢]

غزل

پاك ایله کوکل چشمه‌سنی تا دورولونجه — دیك طوت کوزینی کوکلکه کوکلك کوزاولونجه
انکاری قودل دستیسنی اول چشمه یه طوت دور — اول آب صفا بخش ایله بو دستی طولونجه
چون حق سنی دربان درخانه‌سی ایتدی — دور قپوده غیری قومه تا آنی بولونجه
سن چیق آره‌دن خانه‌سنی صاحبنه ویر — بی‌شك کلیر الله اوینه سن صاووولونجه
اوّل قومه کیم صوکره چیقارمق کوج اولور کوج — شیطان چریسی خانهٔ قلبه قویولونجه
چکدك بو جهان ایچره نیجه محنت وزحمت — اول پیر خدا مرشد کاملی بولونجه
ای لائی مکانم سنی بن چوق آرادم چوق — سینه‌مده مقیم اولدیجغك تا دویولونجه

بونطق شعرای عرفادن بعضیلری طرفندن تنظیر وتخمیس ایدلمشدر . (١١٨١) ده وفات ایده‌رك اسکداردده سیداحمد دره‌سنه‌دفن ایدیلن قضاتدن ورجال سعدیه‌دن (حسین لبیب) افندینك تخمیسی اك مشهوریدرکه مطلعی بروجه آتیدر :

---

[١] یازمه بر اثرده بوسنه‌لی اولدیغی کورولدیکی کبی آیوانسرایی وفیاتنده‌ده (خورپشته) لی اولق اوزره مقیدسه‌ده هرایکیسی‌ده موثوق دکلدر .

[٢] خلفاسندن (هادی احمد) افندینکده وحدته دائر بر اثریله منظوم سلسلهٔ بایرامیه‌سی واردر .

ابیاتندن :

حضور اتقیایی مظهر انوار اولاندن صور
ظهور اولیایی جامع اطوار اولاندن صور

خلفاسندن اولوب (۱۲۲۰) ده کرید آداسنك (قاندیه ـ قندیه) شهرنده وفات ایدن کریدی (صلاجی‌زاده مصطفی) افندی‌ده مرشدی مشربنده شعرای مشایخدن اولوب غیرمطبوع دیوان ومقالات منثوره‌سی واردرکه برنسخه‌سی طرف عاجزیدن حضرت هدائی آستانه‌سی کتبخانه‌سنه اهدا قلنمشدر.

ابیاتندن :

شعر ارباب حقیقت باشقه بر رفتاردر
نطق اهل‌اللهه طعن اولماز سلیس اولمازسه‌ده

حضرت سزائی‌نك بر غزلنی تخمیسندن :

کوهر عشقله دلخانه‌سن ایت مالامال ایتمه انکاره محل زاهد بیمایه مثال
دیکله مردان حقك نطق شریفك درس آل حاسد قلبه دیمه حق وحقیقتله مقال
نه‌روا بوینه کلبك طاقاسین زر خلخال

حانیه‌ده مدفون صاحب دیوان پیرداشلرندن حکمتی افندینك غزلنی تخمیسندن :

چون سعیده بسدر عالمده آنجق برسبق
ذره‌دن ارشاداولور عبرتدر ایشته هرورق
هو دیوکل سن دخی عرفان قپوسن ایله دق
قلعهٔ پولاد آهندر بکا اسمای حق
دشمن اوزره نعرهٔ الله اکبر بزده‌در

کل حقیقت اهلنك دنیاده بول اربابنی
کوسترہ تا کیم سکا هم راه حق آدابنی
دیلر ایسه‌ك علم سرك جمله فصل وبابنی
آتشه یاق ای منجم زیج واضطرلابنی
نه فلك برج منازل یدی اختر بزدمدر

همت افندی

مشایخ بایرامیه کبارندن برذات اولوب (بولی) دندر . طریقت خلوتیه‌یه‌ده انتسابلری واردر . عشق وعرفانلرینه دیوانچه‌لریله منظومهٔ مواجیه [١] (وطریقتنامه) لری شاهددر . وفاتلری (رحمت بهمت) ترکیبیله منتسبه‌لرندن صدقی امةالله قادینك (بوکون همت افندی عدنی قیلدی کندویه مأوا) تاریخی اولان (١٠٩٥) ده قبرعالیلری اسکداردده دیوتجیلرده (بزجی‌زاده محمد محی‌الدین افندی) درکاهنده‌در .

سوادن قلبکی پاك‌ایت کوکل مرآت رحمندر
صفادن سینه‌کی چاك‌ایت کوکل مرآت رحمندر

بوعالم نسخهٔ صغرا نه‌در بیل نسخهٔ کبرا
چکلمش طغرهٔ غرا ایضاً

سوره‌رسك ماسوالله‌ی بولورسك حق بالله‌ی
طلب قیل وجه‌لله‌ی کوکل مرآت رحمندر

کل ای همت شکار ایله کوکلدن اوزکه کارایله
بوسری آشکار ایله ایضاً

طریق بایرامی‌یی (بولی) لی احمدافندیدن، طریق خلوتیهٔ شعبانی‌یی بزجی‌زاده محمدمحی‌الدین افندیدن اخذ ایتمشلردر .

هاشم مصطفی بابا

مشایخ‌جلوتیه عرفاسندن‌اولوب (الی‌ربه الکریم) ترکیبنك دلالت‌ایتدیکی (١١٩٧) تاریخنده رحلت ایلدیلر . (اسکدار) ده عنادیه محله‌سنده پدر ومرشد عالیلری یوسف نظام‌الدین افندینك بنا کرده‌لری اولان (باندیرمالی زاده) درکاهنده مدفوندر . غیر مطبوع (عنقای مشرق) اسمنده‌کی منثور اثریله مطبوع دیوان ومقالات عارفانه‌لری واردر .

[١] عزیز مشار الیهك (زبدةالحقایق) اسمنده‌کی اثر عارفانه‌لرینك (غایةالدقایق) اسمیله (عینتابی حافظ محمد افندی) طرفندن ترجمه اولونان نسخه‌سی (١٢٩٢) تاریخنده کتابنده متن فارسیسی اولدیغی حالده مصرده‌طبع‌ایدلدیکی کبی‌بالکز ترجمه‌سی‌ده (استانبول)ده طبع‌ایدلمشدرکه الحق‌موجب استفاده آثاردندر.

برنسخه‌سی‌ده طرف حقیرانه‌مدن بروسه‌ده جامع کبیر کتبخانه‌سنه اهدا قیلنمشدر. بواثر کبیرك بعض اقسامی ترجمه اولونمشدر .

(۱۷) شرح علی قصیدة الوتریة فی مدح خیر البریة (ابوبکر بن عبدالکریم حلبی) نك اثری اولان قصیدهٔ شریفه‌نك تورکجه شرحیدر .

(۱۸) منثور مولد نبوی .

(۱۹) حاشیه علی قهستانی شرح فقه کیدانی
(۲۰) شمائل النبویة الاحمدیة
(۲۱) الفتح الالهی
(۲۲) اخبارالنبی
(۲۳) حال‌الارواح واحوال الموتی

} جمله‌سی عربی العباره اولوب اسملری مندرجاتلرینه دلالت ایتمکده‌در .

اشبو آثاردن یالکز دیوان ، طریقتنامه ونجات الغریق برآراده مطبوعدر .

هاشمی امیر عثمانه افندی

ملامیهٔ بایرامیه اکابرندن برذات اولوب (سیواس) لیدر . استانبولده اکمال تحصیلدن صوکره (ویزه) ده (علاءالدین علی) و (غضنفر) افندیلر حضراتندن فیضیاب اولدیلر . سابق‌الترجمه (نورالدین زاده) افندیدن‌ده طریقت خلوتیه تلقن ایتدیلر . (۱۰۰۳) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (قاسم پاشا) ده بنا کرده‌لری اولان درکاهه دفن ایدلدیلر . (هاشمی) مخلصی الهیات عارفانه‌لرینی جامع دیوانچه‌لرینك اخیراً طبعنه همت اولوندی .

ابیات عاشقانه‌لرندن :

شول کشی کیم جان ودلدن ربنی ایلر طلب
هیچ اولامی کیم مرادن ویرمه‌یه آ کا چلب

سن همان آنك یولونده جد ایله جهد ایده‌کور
دامن‌مقصوده چون ایرمك دیلرسه‌ك چك‌تعب

بادهٔ عشقی ازل جامندن ایچدکسه اکر
مست‌عشق اولدك سکالازم دکل ماءعنب

اخوان ومحبانه کوندردکلری مکتوبات عارفانه‌لرندن متشکل منشأتی واردر .

---

(٧) جامع الفضائل وقامع الرزائل : عربى العباره اولان بواثر ابواب وفصول مختلفه‌يى حاوى‌در . باب اول احوال عامه وفضائل مهمه‌يى مبين اولوب بوده برطاقم فصولى جامعدر . باب ثانى اخلاق النفس وطريق اصلاحنى مبين اولوب بوده برطاقم فصولى جامعدر .

(٨) كشف القناع عن وجه السماع : سماع صوفيه‌نك احوال ودلائلندن باحث اولوب عربى‌در .

(٩) فتح الباب ورفع الحجاب : اوچ باب اوزره مرتب اولوب باب اول خلق انسان باب ثانى توبه باب ثالث جامعية الانسان واحتجابه بالسر الالهى بياننده‌در عربى‌در.

(١٠) مفتاح الصلوة ومرقات النجات : اوچ باب اوزره مرتب اولوب باب اول كيفية اقامة الصلوة وبعض اسرارها ورعاية آدابه، باب ثانى فضائل الصلوة وانواعه، باب ثالث فضائل جمعه والجماعه بياننده‌در عربى‌در .

(١١) حبة المحبة: برطاقم فصولى محتوى اولوب فصل اول محبة الله، فصل ثانى محبة رسول الله، فصل ثالث محبة آل النبى عربى‌در .

(١٢) حيات الارواح ونجات الاشباح : مبدأ ومعاددن باحث اولوب ابواب وفصولى مشتملدر. باب اول موت اضطرارى، باب ثانى الفتن عند الموت، باب ثالث احوال السعداء والاشقياء، باب رابع ان الارواح بعد مفارقة الاشباح اين يكونون والى اين يذهبون، باب خامس فيمن لايبلى جسده ولايأكل التراب، باب سادس فى النفخ والبعث واول من ينشق فى الارض، باب سابع احوال الحشر وكيفيته ، باب ثامن حساب ، باب تاسع شفاعة ودخول الجنة وسائره‌در عربى‌در .

(١٣) خلاصة الاخبار فى احوال نبى المختار : ابواب وفصولى محتويدر. باب اول خلق العالم، باب ثانى خلق آدم وحوى ، باب ثالث نشأت حضرت محمد (صلعم) ، باب رابع علم ومعرفه‌در عربى‌در .

(١٤) مجموعهٔ خطب : ترتيبكرده‌لرى اولان خطبه‌لرى جامعدركه خانقاهلرنده قرائت اولونمقده‌در .

(١٥) طريقت محمديه : طريقتنامه‌نك عربى البعاره متنى‌در .

(١٦) واقعات : (التبر المسبوك المشتمل على ماجرى من الطائف فى اثناء السلوك) اسمنده‌در. اثناى سلوكلرنده معارف الهيه ايله احوال واسرار طريقته دائر مرشد عاليلرى حضرت افاده‌دن صادر اولان كلمات محققانه‌يى جامع اولوب عربى العباره بويوك براثر قيمتداردر . برنسخه‌سى بايزيد جامع شريفى كتبخانه‌سيله اسكداردە آطلامه طاشنده‌كى كتبخانه‌ده واردر .

الهیات عارفانه‌لرندن :

ایسته‌ین یازین خانك ایدر وارین بولسه دلدارین صاقلار اسرارین

مطلعلی الهیدری بعض عرفا طرفندن شرح اولونمشدر .

تربهٔ مبارکه‌لری قپوسنده محرر اولان منظومه :

بوشهد مجمع ارواح اجساد خدائیدر ادبله کیر عزیزم تربهٔ پاك هدائیدر
دلا تحصیل ایدەم دیرسەك اکر ذوق خدائیدن نصیبنی آلیر البت کیرن باب هدائیدن

(درکاه شریفك قپوسی اوزرنده‌کی بیت) :

اکر واصل اولام دیرسەك دلا سن سّر مقصوده
کل آداب ایله یوز سور آستان شیخ محموده

مؤلفات علیه‌لری :

(١) نفائس المجالس : بعض آیات کریمه‌نك تفاسیرینی مبین اولوب تورکجه برجلد کبیردر .

(٢) تجلیات : تواریخ مختلفه‌ده مظهر اولدقلری تجلیات الهیه‌یی مبین قسم اعظمی عربی برساله اولوب محقق مشهور (عبدالغنی نابلسی) طرفندن (لمعات البرق النجدی شرح تجلیات محمود افندی) اسمیله شرح اولونمشدر .

(٣) نجات الغریق : لسان تصوفده (جمع وفرق) دنیلن مقاماتی مبین تورکجه منظوم بر رساله‌درکه مطلعی بروجه آتی‌در :

خدایه حمد ومنت اوّل و آخر که اولدر ظاهر و باطنده ظاهر
ظهوری پرده اولمشدر ظهوره کوزی اولان دلیل ایسترمی نوره
کونش ظاهر دکلیدر قرنداش نه‌وار کورمزسه آنی چشم خفاش

(٤) طریقتنامه : آداب وارکان درویشانه‌یی مبین تورکجه برساله‌در .

(٥) دیوان الهیات : نصایح وحکمیات متصوفانه‌یی مبین تورکجه بردیوان حقایق بیاندر . عاشق یونس دیوانی کبی تاریخ لسان نقطه‌سندن‌ده شایان استفاده‌در .

(٦) تذاکر هدائی : بعضیسی عربی بعضیسی ترکی اولمق اوزره قسم کلیسی منتسبلرندن سلطان احمد خان اوله ارسال بیوردقلری تذاکر ومکتوبات عارفانه‌یی حاوی اولوب (١٧٠) کسوردر برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده واردر .

هدائی عزیز محمود افندی [۱]

طریقت جلوتیه‌نك زمان عالیلرنده بدر حالنده‌کی انکشافه بادی باهرالفیوضات پیراعظم اولوب (عطائی) نك شقایق ذیلنده خداوندکار ولایتنده‌کی سیوری حصار (سفری حصار) لی اسماعیل حقی‌نك (سلسله‌نامهٔ جلوتی) سنده قوچ حصارلی اولدقلری مذکورسه‌ده موثوق بعض قرائنه کوره سیوری حصارلی اولدقلری آکلاشیلیور. برمدت نیابتله سیاحتدن صوکره بروسه‌یه کلدکلری زمان شیخ افتاده حضرتلرندن تجدید انابتله اوچ سنه‌ده واصل حقیقت اولەرق مأموراً للارشاد اسکداره عزیمت ایله‌یوب الی آخرالعمر بورادە سجاده‌نشین ارشاد وخلافت اولدیلر. قرق سکز خلفای کرامی اولدیغی اسملریله برابر یازمه برطومارده محرردر. (اولەمقام‌محمود اول‌مرشدك مکانی) (هدائی هوچکوب روحی همان‌عزم‌جنان‌ایتدی) مصراعلریله (شیخ‌عزیزمحمود هدائی) ترکیبنك ناطق‌اولدیغی (۱۰۳۸) تاریخنده مرقدپرنورلری اسکداره‌کی خانقاه عالیلرنده‌در.

اشعار مرشدانه‌لرندن برغزل عاشقانه‌لری :

طینت آدمده قونماسه ازل سودای عشق — جنتی بردانه‌یه صاتمازدی اول‌دانای عشق
کنز مخفیدن ظهوره کلدی اشیا لاجرم — باد حبیله تموج ایتدی چون دریای عشق
عشق‌ومسك اولماز نهان‌آنی بیلورخلق‌جهان — عاشق بیچاره‌یه ممکنمیدر اخفای عشق
بلبلك حالن بیانلر کوش ایدرلر ناله‌سن — برکل‌بخار ایچوندربونجه هوی وهای‌عشق
طالب دیدار اولوب دور ایله‌یه تا حشره‌دك — کیمکه نوش‌ایده ازل بزمنده‌کرصهبای‌عشق
عشق شیرین اولدی فریادینه فرهادك سبب — ای نیجه دانالری مجنون ایدن لیلای عشق
ای هدائی حالت عشقی نه بیلسون هرمکس — قلهٔ قاف حقیقت مرغیدر عنقای عشق

ابیات حکیمانه‌لرندن :

استقامت اهلی حفظ حقده‌در ایرمز زیان
آنك ایچون سروی اینجیتمز بکم بادخزان

---

[۱] طریقت جلوتیه‌نك من‌جهةالنشر اولان احوالی ابراهیم زاهد کیلانی حضرتلری زماننده هلال، شیخ افتاده حضرتلری دورنده قمر، زمان‌عزیز محمودهدائی‌ده بدره تشبیه اولوندیغی اسماعیل‌حقی مرحومك نقلیاتی جمله‌سندندر.

٢٨ (١١١٠) ده وفات ايدن مفتىٔ كليبولى سليمان افندى
٢٩ (١١٢٠) « « « رهاوى سيد طاهر افندى
٣٠ (١٢٩٧) « « « كرد زاده عينتابلى كاتب مصطفى افندى

وصالى ابراهيم افندى

سابق الترجمه اسماعيل حقى خلفاسندن معارفمند برذات اولوب (بروسه يكيشهر) ليدر. اكمال تحصيل وسلوكدن صوكره وطننه عودتله نشر علوم وطريقت ايله‌دى. وفاتنده دركاهنه دفن ايدلدى. اثبات ذات وصفاته دائر بر اثريله الهيات عارفانه‌سى واردر .

ولى الدين زاده حفظى افندى

طريق نقشبندى عرفاسندن وارباب دانشدن برذات اولوب شهريدر . اكابر نقشيه‌دن شيخ (احمد فاروقى) نك (هداية الطالبين) نى ترجمه ايتمشدر كه خط دستيله (١٢٥٣) تاريخنده محرر نسخه‌سى يحيى افندى كتبخانه‌سنده‌در . كبراى نقشيه‌دن (عبيدالله احرار) سمرقندى نك (العروة الوثقى لارباب الارتقا) سيله (عبدالله دهلوى) نك (الفيوضات الاحدية فى مراقبات الاحمدية) سنى‌ده تعريب ايتمشدر .

وهبى مصطفى افندى

مشايخ نقشبنديه‌دن عالم برذات اولوب شهريدر. سابق الترجمه (خواجه حسام) افنديك ولد معنوى وتلميذ خاصيدر . (١٢٩٥) تاريخنده (مدينهٔ منوره) ده ارتحال ايده‌رك مجاهد مشهور طاغستانى شيخ شامل (شموئيل) افندى يانه دفن ايدلدى آثارندن تصوف وعقائده متعلق (سبحة الذاكرين) و (درة العزيزيه) اسملرنده مطبوع و (هزار الذاكرين) اسمنده‌كى (حديث اربعين) شرحى غير مطبوعدر .

بوذات عالیدن باشقا علماء عثمانیه ایچنده‌کی ملتقی شارحلرندن بعضیلری :

١ (١٠١٦) ده وفات ایدن محمدعیشی تیروی
٢ (١٠٤٨) « « « اسماعیل بن‌سنان سیواسی
٣ (١٠٥٢) « « « شاه محمد بن‌احمد بن ابی‌السعود الصدیقی المناستری
٤ (١٠٧٢) « « « شیخ زاده قاضیعسکر عبدالرحمن افندی
٥ (١٠٧٥) « « « شیخ خلیل بن‌رسول سینوبی آقجه‌چامی
٦ (١٠٥٥) « « « قصاب زاده محمدافندی
٧ (١٠٦٨) « « « عبدالرحیم مرعشی
٨ (١١٢٥) « « « عبدالرحمن خصالی
٩ (١١٦٠) « « « محمدالازمیری
١٠ (١١٣٠) « « « محمد بن‌یوسف
١١ (١١٠٠) « « « (داماد عبدالرحمن بن‌شیخ محمد)
١٢ (١١٠١) « « « شیخ نیازی مصری خلفاسندن مصطفای عشاقی
١٣ (١٠٣٤) « « « بوستان زاده محمد افندی
١٤ (٩٨٠) « « « قاسم بن سلیمان نیکده‌وی
١٥ (١١٨٠) تاریخلرنده « سید حسن بن علی‌القیصری
١٦ (١١١٥) « « « عبدالنافع قریمی
١٧ (١٠٦٥) « « « موقوفاتی محمد افندی (ترجمه‌در)
١٨ (١١٧٠) « « « یایا باشی‌امامی محمد افندی
١٩ (١١٠٥) « « « ادرنه‌لی مرتضی افندی
٢٠ (١١٢٧) « « « دیوریکلی عبدالرحمن پاشا
٢١ (١٠٩٣) « « « مصطفی بن‌عمر اسکداری
٢٢ (١٢٢٧) « « « فیض‌الله بن‌ولی‌الدین طرسوسی ثم‌الدبره‌وی
٢٣ (١١٥٢) « « « بروسه‌لی قوشاقجی‌زاده ـ (قوشاقجی محمد ده‌ده‌نك اوغلیدر)
٢٤ (١٠١٤) « « « علی بن‌شرف‌الدین (ظریفی)
٢٥ (١١٢٠) « « « اوج زاده شیخ احمد افندی
٢٦ (١١٤٠) « « « سید ابی‌بکر بن‌احمد ازمیدی
٢٧ (١١٦٨) « « « حافظ مصطفی افندی ابن‌محمد

دمیر زاده محمد افندی « ایزنیقی »

عرفا وافاضلدن برذات اولوب کنیه‌سی (ابوعبدالله محمد بن احمد الایزنیقی) در . بدایت تحصیلنی مملکتنده بیتیره‌رك استانبوله کلوب اکمال ایله‌دی . سابق‌الترجمه (علی چلبی)یه قرابتی واردر . اواخر عمرینه دوغرو (اسکدار) ده (عتیق والده) دارالحدیثنده محدث وجامع شریفده واعظ اولدی. (ملاقات موت) ترکیبنك دلالتی اولان (۱۱۰۸) ده ارتحال ایده‌رك (عتیق والده) سلطان جامع شریفی محرابی اوکنه دفن ایدلدی. (نورالدین زاده) نك ارشد خلفاسندندر . آثاری غیر مطبوع اولوب الك مشهوری علم نحودن (مغنی‌اللبیب) ه مدققانه یازدیغی مفصل شرحیدرکه علمای عربك بوشرحدن منقولات واستشهاداتی واردر دیکرلری: (شرح مشارق شریف) ، (شرح ابیات مفتاح العلوم) ، (اشارات الحائزه لشرح حل‌الرامزة من‌العروض) در. (حلمی) مخلصی‌الهیاتی و(بحرالکمال) اسمنده منظومه‌سی واردر .

وحدتی عثمانه افندی [۱]

شیخ اسماعیل حقی خلفاسندن اولوب مولداً اسکوبلی ایسه‌ده ادرنه‌ده اختیار اقامتندنناشی ادرنه‌وی یاد اولونور . علم وعرفانی بعض رسائل عرفانیه وآثار منظومه‌سندن علم فقهنه‌کی اختصاصی‌ده اخیراً برجلدی طبع اولونان مفصل (مهتدی الانهر الی ملتقی الابحر) اسمنده‌کی ملتقی شرحندن مستبان اولور. غیرمطبوع دیوانچه‌سیله (شرح‌حدیث‌اربعین) جمله‌ٔ مؤلفاتندندر. برده فقهدن (کفایه) یی ترجمه ایتمشدرکه برنسخه‌سی آیاصوفیه کتبخانه‌سنده موجوددر . خط دستیله محرر حدیث اربعین شرحی اسعد افندی کتبخانه‌سنده‌در. وفاتی: (۱۱۳۵) ده‌در. ادرنه‌ده (اوزون قالدیرم) ده (عایشه قادین) خانی اتصالنده‌کی قبرستانده مدفوندر .

اشعار عارفانه‌لرندن :

الی اهلندن آل کیم اوله سرینی ظاهر — عرافت‌مهری دست‌وزره کیرمکله عریف‌اولماز
جلوتی‌یز ظاهر اکرچه سکوندر دائمز — روح وسرده چوقدر اما رقصمز دورانمز

---

[۱] مرأت جمالکده ظهور ایله‌دی مولا — آیات خطوطنده‌در اسماء و مسماء
منشیٔ ازل صفحهٔ حسنکده سراسر — نطق‌صفتن کنهی ایله‌ایله‌دی‌افشا

منظومه‌سنك ناظمی صاحب دیوان (وحدتی) افندی بکتاشی‌مشرب حروفی مذهب‌اولان‌دیکر برذاتدر.

مدخلنده‌کی کتبخانه‌ده معـارف دینیه ودنیویه‌دن باحث (معرفتنامه) وادیسنده عربی‌العبـاره (زبدة‌العلوم وخلاصـة‌الفنون) اسـمنده براثری واردر. (١٢٨٤) تاریخنده ارتحال ایده‌رك مذکور تربه قارشوسنه دفن ایدلدی .

(،)

وفاء قونوی « مصلح‌الدینه مصطفی ابه وفا »

طریقت زینیه اعاظم رجالندن بروسه‌ده زینیلرده مدفون (عبداللطیف‌قدسی) حضرتلرینك اخص خلفاسـندن جامع‌الکمالات برذاتدر . برسائل نافحته‌نك (منصورك اناالحق‌دیدیکنه نه‌دیرسیکز) سؤالنه قارشی : (اناالباطل‌می دیسون‌ایدی) جواب عارفانه‌سیله اسکات‌بیورد‌قلری مشهوردر . رحلتـلری (الی‌رحمة ربه) (خلدبرین) ترکیلرینك ناطق اولدیغی (٨٩٦) ده ومرقد مبارکلری استانبولده نام عالیلرینه مضاف محله‌ده‌در . تجریده حاشـیه‌لری اولدیغنی تاج التواریخ) نقل ایدییور . نجوم، هیئات، موسـیقی‌یه‌ده واقف ایدیلر. السنهٔ ثلثه اوزره بعض اشعارعارفانه‌لری‌واردر. آیاصوفیه کتبخانه‌سنده (سازعرفان)اسمنده‌کی منظومه‌نك‌ظهریه‌سنده‌کی مشروحاتده بوذاته نسبت اولونماسی اثر ذهولدر. زیرا منظومه‌نك نهایتنده (بحری) نامنده‌کی برشاعرك اثری اولدیغی محرردر . نیاز پنجره‌سنده سلما بنت عالی‌پاشا خطیله بیت آتی محرردر:

(مقتدای اهل معنی مصلح‌الدین بوالوفا — اعین عشاقه خاك مرقدیدر توتیا)

اشعار عارفانه‌لرندن :

یازدیغن چونکه ازلده دوست تغییر ایله‌مز هرکه عارفدر بوسری بیلدی تدبیر ایله‌مز
روحك جماله آیینه اولسه بشیر اولور یاخود جلاله آیینه‌در خود نذیر اولور

اول‌توحیدی ذکر ایت صوکره‌جرمی‌فکرایت، مطلعی‌نطق‌عالیلری زمانمز عرفاسندن جبار واریولوکه دوغروکیت درویش‌اولهیم دیرسه‌ك‌ زاده عارف‌بك طرفندن (دافع الظلم لقلوب الامم) اسمیله شرح اولونمشدر .

برده استانبول طول وعرضنه کوره (روزنامچه) سی واردرکه (حس‌الاقتفاء لحل‌روز نامهٔ شیخ وفا) اسمیله ریاضیون عثمانیه‌دن برذات طرفندن شرح اولونمشدر .

عزیز مصر وصلت سوزش فرقت نه‌در بیلمز
آنی تنها نشین کلبهٔ احزان اولاندن صور
نور حق آیینهٔ اشیایه اولمش منعکس
خلقك استعدادی مقداری بیلنمش ذات هو

مصارعندن :

باکا بسدر برخدا وبرنبی وبرولی

(۱۳۲۹) ده ارتحال ایده‌رك یانلرینه دفن ایدیلن مخدوملری حسین فخری افندی‌ده (الولد صنوابیه) سرینه مظهر ارباب دانشدن بر ذاتدر . مناقب مولایی مبین فارسی العباره (سپهسالار) دن انتخاب طریقیله ترجمه‌سی ودیوانچه تشکیل ایده‌جك قادار اشعارعارفانه‌سی واردر.

برغزلندن :

کوی یاره کیتمه‌دن مقصود بردیداردر
جستجوی طوردن نور تجلا در غرض

دیکر :

سریر بزمکاه فقری هربرجانه ویرمزلر
دکل هرجانه یاهو بلکه هرجانانه ویرمزلر
افندی‌اومما سن آب حیات باده‌دن حصه
آنی انسانه تخصیص ایتدیلر حیوانه ویرمزلر

علم موسیقی‌ده صاحب اختصاص ونایزنلك‌ده استاد زمان ایدی . مفصلجه ترجمهٔ حالی (نوسال عثمانی) نك دردنجی سنه‌سنده مندرجدر .

نوری محمد شمس المدینه افندی

علما ومشایخ نقشبندیه‌دن برذات اولوب پدرلری (طاش کوپری) قضاسنك آیوالی قریه‌سندن ایسه‌ده کندیلرینك ولادتی (استانبول)ده‌در . مدت مدیده (بشکطاشی یحیی افندی) تربه‌سنده ایفای رشادت ایتدیلر. (۱۲۸۰) تاریخنده ارتحال ایده‌رك تربهٔ مذکوره‌یه دفن ایدلدیلر .

(مفتاح القلوب) ، (رسالهٔ مراقبه) ، (رسالهٔ وصیتنامه) ، (پندنامه) اسملرنده‌کی رسائل متصوفانه‌لری بریرده اولمق اوزره مطبوعدر .

خلفاسندن خرپوطلی مصطفی حلمی افندی‌ده فضلادن بر ذات اولوب تربهٔ مذکوره

نهری احمد افندی « صوبوللجی زاده »

طریقت قادریه‌نك اسماعیل رومی شعبه‌سی مشایخندن عارف برذات اولوب (تکفورطاغی) لیدر. (۱۱۸۲)تاریخنده مملکتنده ارتحال‌ایله‌دی. نامنه منسوب درکاهده مدفوندر. (وحدت وجود) دن باحث براثریله الهیات عارفانه‌سی و ردر.

نوری محمد افندی

مشایخ رفاعیه‌علماسندن برذات اولوب کرسی شیخلرندن (اسکداری) (عثمان) افندینك مخدومیدر. فاتح جامع شریفنده علوم عربیه‌دن اجازه آلدقدن‌صوکره شیخ‌الاسلام مکی افندی دلالتیله سلطان‌سلیم ثالث شهزاده وسلطانلرینك‌خدمت‌تعلیمیه‌لرینه تعیین‌اولونه‌رق یکرمی‌ایکی‌سنه ایفای وظائف ایله‌دی. بعده مشایخ رفاعیه‌دن (قره صاریقلی) شهرتیله بنام (ابراهیم) افندی یه انتساب‌ایله تکمیل سلوکه نائل‌اولوب (دباغلر) میداننده رجال (حمزویه) دن (قربان‌نصوح بابا) درکاهی مشیختنه تعیین اولوندی. بودرکاه شریفده ٤٥ سنه نشرطریقته موفق اوله‌رق (۱۲۷۳) تاریخنده ارتحال ایله‌دی. آثاری غیر مطبوع اولوب اسملری بروجه آتی‌در :

(ترجمهٔ‌مقالات سیداحمدرفاعی)، (تعبیرنامهٔ محبان)، (شرح صلوة کمالیه)، (تربیة‌الطالبین)، (مفتاح‌الخواص)، (حدیقهٔ توحید)، (روضة‌الاذکار)، (رسالهٔ بیعت)، (رسالهٔ معراج)، (آداب طریقت)، (سلوکنامه)، (رسالهٔ محبت آل‌عبا) اشبو آثاردن یالکز (صلوة‌کمالیه)شرحی مطبوعدر.

نظیف حسن دده

طریقت مولویه عرفاسندن لاابالی مشرب برذات اولوب یکیشهرلیدر. (تعریف‌السلوك) [۱] اسمنده مطبوع رساله‌لری واردر. غیرمطبوع دیوانچه‌لرنده‌کی اشعار عارفانه‌لری آز اولمغله برابر رنکین ومعنیداردر. وفاتلری (۱۲۷۷) تاریخنده مرقدلری بهاریه مولویخانه‌سنده‌در. سلسلهٔ مولویه‌یی مبین مطبوع وبحر حقیقت اسمنده غیر مطبوع لوحه‌لری واردر.

ابیات عارفانه‌لرندن :

---

[۱] محبان عالیلرندن اولوب بعض وزرانك دیوان افندیلکی خدمتلرنده بولونان و (۱۲۷۰) کسور تاریخلرنده استانبولده وفات ایدن ادرنه‌لی خیری افندی طرفندن شرح اولونوب طبع اولونمشدر. بوذاتك برده دیوان شوکت بخاری شرحی واردرکه غیرمطبوعدر.

نورالدین محمد جراحی [۱]

طریقت خلوتیه شعبانندن (رمضانیه) دن متشعب (جراحیه) شعبه‌سنك مؤسسی اولوب شهری‌الاصل عارفیندن برذات عالیدر . جراح پاشا محله‌سنده تولدلرندن ناشی (جراحی) تلقیب اولوندیلر . رحلتلری (کچدی توحید ایله نورالدین قطب واصلین) مصراعنك دلالتی اولان (۱۱۳۳) تاریخنده قبرعالیلری استانبولده (قره کومروك) جوارنده‌در . اسمی تاریخ تألیفلری اولان (مرشد درویشان) اسمنده منثور غیرمطبوع رساله‌لری ودرکاهلرنده قرائت اولونان (ورد کبیر) ایله (ورد صغیرلری) واردر. استکمال فیضلری (علی علاءالدین کوستندیلی) دندر الهیات عاشقانه‌لرندن :

دل بیتنی پاك ایدن	درویشی عنقا ایدن
عالم لاهوته کیدن	مولاذکریدرذکری
ذکردن حالت آن	آشنای روح اولان
عقباده‌دولت بولان	ایضاً
ترك اهلنه قاریشان	هم ذوقنه ایریشه‌ن
بحر لدنله کوریشه‌ن	ایضاً
ارنلرك یولنی	سوررلر هپ‌دمنی
درویشلرك معینی	ایضاً
شیخ‌الذی کیم‌طوتار	رفع حجاب‌اول‌ایدر
جانان ایلنه کیدر	ایضاً
نورالدینی‌دیری‌قیلان	توحیدایله‌چراغی‌یانان
بحمدالله توفیق آلان	ایضاً

مصر مشایخندن (شیخ شرنوبی) حضرتلرینك طبقاتنده حق عالیلرنده صریح برصورتده اشارت واردر .

---

[۱] بوذات عالینك مفید ومختصر ترجمهٔ حالی حریری زاده سید محمد کمال افندی مرحوم طرفندن (القول المبین فی احوال شیخ نورالدین) اسمیله تحریر ایدلمش اولدیغی کبی (عزی سلیمان) افندی تاریخنده دخی مذکوردر .

نهری احمد افندی « صوبولجی زاده »

طریقت قادریه‌نك اسماعیل رومی شعبه‌سی مشایخندن عارف برذات اولوب (تکفورطاغی) لیدر. (۱۱۸۲)تاریخنده مملکتنده ارتحال‌ایله‌دی. نامنه منسوب درکاهده مدفوندر. (وحدت وجود) دن باحث براثریله الهیات عارفانه‌سی و ردر.

نوری محمد افندی

مشایخ رفاعیه‌علماسندن برذات اولوب کرسی شیخلرندن (اسکداری) (عثمان) افندینك مخدومیدر. فاتح جامع شریفنده علوم عربیه‌دن اجازه آلدقدن‌صوکره شیخ‌الاسلام مکی افندی دلالتیله سلطان‌سلیم ثالث شهزاده وسلطانلرینك‌خدمت‌تعلیمیه‌لرینه تعیین‌اولونه‌رق یکرمی‌ایکی‌سنه ایفای وظائف ایله‌دی. بعده مشایخ رفاعیه‌دن (قره صاریقلی) شهرتیله بنام (ابراهیم) افندی یه انتساب‌ایله تکمیل سلوکه نائل‌اولوب (دباغلر) میدانده رجال (حمزویه) دن (قربان‌نصوح بابا) درکاهی مشیخته تعیین اولوندی. بودرکاه شریفده ٤٥ سنه نشرطریقته موفق اوله‌رق (۱۲۷۳) تاریخنده ارتحال ایله‌دی. آثاری غیر مطبوع اولوب اسملری بروجه آتی‌در :

(ترجمهٔ‌مقالات سیداحمدرفاعی)، (تعبیرنامهٔ محبان)، (شرح صلوة کمالیه)، (تربیة‌الطالبین)، (مفتاح‌الخواص)، (حدیقهٔ توحید)، (روضة‌الاذکار)، (رسالهٔ بیعت)، (رسالهٔ معراج)، (آداب طریقت)، (سلوکنامه)، (رسالهٔ محبت آل‌عبا) اشبو آثاردن یالکز (صلوة‌کمالیه)شرحی مطبوعدر.

نظیف حسن دده

طریقت مولویه عرفاسندن لاابالی مشرب برذات اولوب یکیشهرلیدر. (تعریف‌السلوك) [۱] اسمنده مطبوع رساله‌لری واردر. غیرمطبوع دیوانچه‌لرنده‌کی اشعار عارفانه‌لری آز اولمغله برابر رتکین ومعنیداردر. وفاتلری (۱۲۷۷) تاریخنده مرقدلری بهاریه مولویخانه‌سنده‌در. سلسلهٔ مولویه‌یی مبین مطبوع وبحر حقیقت اسمنده غیر مطبوع لوحه‌لری واردر.

ابیات عارفانه‌لرندن :

---

[۱] محبان عالیلرندن اولوب بعض وزرانك دیوان افندیلکی خدمتلرنده بولونان و (۱۲۷۰) کسور تاریخلرنده استانبولده وفات ایدن ادرنه‌لی خیری افندی طرفندن شرح اولونوب طبع اولونمشدر. بوذاتك برده دیوان شوکت بخاری شرحی واردرکه غیرمطبوعدر.

نورالدین محمد جراحی [۱]

طریقت خلوتیه شعبانندن (رمضانیه) دن متشعب (جراحیه) شعبه‌سنك مؤسسی اولوب شهری‌الاصل عارفیندن برذات عالیدر . جراح پاشا محله‌سنده تولدلرندن ناشی (جراحی) تلقیب اولوندیلر . رحلتلری (کچدی توحید ایله نورالدین قطب واصلین) مصراعنك دلالتی اولان (۱۱۳۳) تاریخنده قبرعالیلری استانبولده (قره کومروك) جوارنده‌در . اسمی تاریخ تألیفلری اولان (مرشد درویشان) اسمنده منثور غیرمطبوع رساله‌لری ودرکاهلرنده قرائت اولونان (ورد کبیر) ایله (ورد صغیرلری) واردر. استکمال فیضلری (علی علاءالدین کوستندیلی) دندر الهیات عاشقانه‌لرندن :

دل بیتنی پاك‌ایدن درویشی عنقا ایدن
عالم لاهوته کیدن مولاذکریدرذکری
ذکردن حالت آن آشنای روح اولان
عقباده‌دولت بولان ایضاً
ترك اهلنه قاریشان هم‌ذوقنه ایریشه‌ن
بحر لدنله کوریشه‌ن ایضاً
ارنلرك یولنی سوررلر هپ‌دمنی
درویشلرك معینی ایضاً
شیخ‌النی کیم‌طوتار رفع‌حجاب‌اول‌ایدر
جانان ایلنه کیدر ایضاً
نورالدینی‌دیری‌قیلان توحیدایله‌چراغی‌یانان
بحمدالله توفیق آلان ایضاً

مصر مشایخندن (شیخ شرنوبی) حضرتلرینك طبقاتنده حق عالیلرنده صریح برصورتده اشارت واردر .

---

[۱] بوذات عالینك مفید ومختصر ترجمهٔ حالی حریری زاده سید محمد کمال افندی مرحوم طرفندن (القول المبین فی احوال شیخ نورالدین) اسمیله تحریر ایدلمش اولدیغی کبی (عزی سلیمان) افندی تاریخنده دخی مذکوردر .

(۷) مجموعة الاحاديث : (حضرت خالد بن زيدالانصارى) دن منقول احاديث شريفه‌نك نقل وشرحنه دائردر.

(۸) ديوان الهيات .

بونلردن باشقا برقاچ رساله داها تحرير بيورمشلرسه‌ده مؤخراً ضياعه اوغرامشدر . مناقب عليه‌لرى خلفاسندن (ثنائى حسن) افندى طرفندن تحرير ايدلمشدر . احفاد عليه‌لرندن اولوب اليوم پوست‌نشين بولونان (كرام‌الدين) افندى طرفندن‌ده مفصل برصورتده يازلمشدر .

اشعار عارفانه‌لرندن :

كل‌نصوحينك الندن بر قدح نوش ايله كيم
محواولوب‌هپ جمله‌وارلق قالميه حائل نه‌در
جمله‌بيلور سن‌سك‌عيان آنجق جمالكدر نهان
اولدى‌نصوحى غرق‌آن بحر جمال اللهى كور

نزولى مصطفى افندى

مشايخ خلوتيه عاشقيندن برذات اولوب (دكزلى) دندر . (۱۱۵۷) تاريخنده ارتحال ايله‌دى (قوله) ده دركاهى واردر . قبرى شهر مدخلنده زيارتكاهدر ساسلهٔ طريقتى آتى‌الترجمه (يكيت باشى) يه منتهى‌در . ديوان عاشقانه‌لرى اخيراً طبع اولوندى .

ابياتندن :

هركيم عشقه يار اولورسه هرايشى آسان اولور
آنك ايچون اويدى عشقه انبيا واوليا
مرشدكامل يوزوندن بو نزولى مسكينه
حمدلله دوجهانده عشق اولوبدر رهنما

بوذاتك (قوله) ده مشهودم اولان سلسله‌نامه‌سنده (لاذقيه‌وى) ديه محرردر . آنجق بو (لاذقيه‌وى) سوريه قطعه‌سنده‌كى (لاذقيه) دكلدر . مصرده مطبوع ابن بطوطه ساحتنامه‌سنده جلد ۱ صحيفه ۲۱۷ ايله شقايق‌نعمانيه ترجمه‌سنده مركزافندى بحثنده محرراولدينى وجهله (دكزلى) دركه بوده جوارنده‌كى (لائوديقيا) خرابهٔ مشهوره‌سندن آلنمه‌در .

(هدية الاخوان) [١] ايله (مثنوى شريفك دفتر اولنك نظماً ترجمه‌سى) ، (مرتب ديوان) ، (منظوم معيار الطريقة) ، (اطوار سبعه) اسملرنده غير مطبوع آثارى واردر .

ابياتندن :

بى باك كيدر جذبه‌ايله كعبهٔ وصله
مجذوب الهى همم رهبرى نيلر

نصوحى محمد افندى

اكابر شعبانيه‌دن قره‌باش ولى اخص خلفاسندن (نصوحيه) شعبه‌سنك مؤسسى اولان ذات عالى اولوب (اسكدار) ليدر. تاريخ وفاتلرى (رهرو طريقت) تركيبنك ناطق اولديغى (١١٣٠) ده قبر عاليلرى اسكداردە طوغانجيلرده خانقاهلرنده‌در . تربهٔ شريفه‌لرينك نياز پنجره‌سى بالاسنده ذكائى افنديك (مقام اوليادر منبع فيض فتوحيدر. ادبله داخل اول صوفى بودركاه نصوحيدر) بيتى منقوشدر . آثار مرشدانه‌لرينك جمله‌سى غير مطبوع اولوب دركاه عاليلرى كتبخانه‌سنده واردركه اسملرى بروجه آتى‌در :

(١) تفسير شريف : اون جلد صغير اوزره مرتب اولوب بعض تصرفات علاوه ايدلمك شرطيله تفاسير معروفه‌دن منتخب برطرزده‌در .

(٢) رسالة الرشدية : اخص خلفاسندن (مودورنى) ده مدفون عبدالله رشدى افندى نامنه مؤلف وسلوك طريقتدن باحث اولوب عربى العباره‌در .

(٣) رسالة الفخرية : خلفاسندن اولوب (بشيكطاش) ده (ماچقه) محله‌سنده مدفون فخر الدين افندى نامنه مؤلف برساله‌در .

(٤) رسالة الولدية : مخدوم عاليلرى علاء الدين على افندى نامنه مؤلفدر . بواثره شيخ ذكائى افنديك شرحى واردر .

(٥) شعب الايمان : اسمى موضوعنه دالدر .

(٦) شرح غزل مصرىٔ نيازى : (ياجامع الاسرار والفضائل) مصراعيله باشلايان غزلك عربى العباره شرحيدر .

---

[١] بواثر مع التأسف طرفكيرانه يازلديغندن بعض نقاطى خلاف حقيقتدر . ازجمله مصرىٔ نيازى حقنده استحفافكارانه يازيلان عباره بومدعايه دليلدر. بوحاللره اتحاد واخوت اسلاميه نامنه تأسف اولونور. مستقيم‌زاده تلخيص ايده‌رك (خلاصة الهديه) تسميه ايله‌مشدركه متنك اسمى كبى بوده تاريخ تأليفنى مبيندر .

تجلی ایلر اول دائم جلال وکه جمالندن برینك حاصلی جنت برنده نار اولور پیدا
جمالی ظاهر اولسه تیز جلالی یاقالار آنی کوررسك برکل آچلسه یانده خار اولور پیدا
بوسر دندرکه برکامل ظهور ایتسه بوعالمده کمی اقرار ایدر آنی کیمه انکار اولور پیدا
ولی عارف جلال ایچره جمالنی کورر دائم بوخارستانك ایچنده آکا کلزار اولور پیدا
نه سردرکه ایکی کمسه نظر ایلر بو اکوانه بری آنجق کورر داری بره دیار اولور پیدا
کورر اول کنز مخفیدن نیجه ظاهر اولور اشیا بیلور هرنقش صورتدن نیجه اسرار اولور پیدا

نقشی ابراهیم افندی

مشایخ سنبلیه‌دن عاشق وشاعر برذات اولوب شهریدر . (جنتده‌ده‌ای نقشی کل‌هودیه‌لم‌یاهو) مصراعنك دلالتی اولان (۱۱۱٤) تاریخنده ارتحال ایله‌دی. (حکیم‌اوغلو علی‌پاشا) جامع شریفی حظیره‌سنده مدفوندر . دیوانی غیر مطبوعدر .

برغزل عاشقانه‌سندن :

اولدی کوکلم ملك خلوتخانهٔ مردان عشق
منزل‌یکتا ایدندی قلبمی سلطان عشق
داغ یاقش شرحه‌چکمش سینه‌سن چاك‌ایله‌مش
بویله‌درعالمده نقشی حال‌مشتاقان عشق

عاشقانه بربیتی :

هپ‌ماملکن نقشی‌نثارایتدی‌یولکده بر پیرهنی قالدی همان اول‌ده کفنلك

نظمی محمد افندی

ذکری سبق ایدن (عبدالاحد النوری) حضرتلرینك خلفاسندن اولوب پدری طربزونی ایسه‌ده کندیسی مولداً استانبولی‌در . (۱۱۱۲) تاریخنده وفات‌ایده‌رك شهرامینی قربنده یواشجه محمدآغا زاویه‌سنه دفن‌ایدلدی . اساساً کبار خلوتیه‌دن (یوسف مخدوم) ، (محمدرقیه) ، (شهقباد شروانی)،(عبدالمجید شروانی)، (شمس‌الدین سیواسی)، (عبدالمجیدسیواسی)، (عبدالاحدالنوری) کبی یدی‌ذاتله خلفاسنك تراجم‌احوالنی حاکی وفرعاً احوال سلوکه دائر بعض موادی حاوی‌اولان

(١٠) (ديوان الهيات) : لسان عثمانی‌ده زبان تصوفله یازیلان دواوین صوفیه‌نك الك‌مشهور ومنتشرلرندن اولوب الحق عارفانه وعاشقانه بردیوان حقایق بیاندر. مصحح نسخه‌سی الك اول (١٢٥٤) تاریخنده مصرده طبع اولونان نسخه‌در .

(١١) (رسالهٔ اشراط ساعات) : علامات قیامتدن اولان اشراط ساعاتك جهت انفسیه‌سنی مبین تورکجه بررسالهٔ صغیره‌در .

(١٢) (تعبیرنامه) : مفید ومختصر تورکجه بررساله‌در .

(١٣) (رسالهٔ حسنین) : حسنین (رضی‌الله‌عنهما) حضراتنك نبوت‌تعریفیه‌ایله نبی‌اولدقلرینه دائر منثور بررسالهٔ صغیره اولوب وقتیله (روسجق) ده طبع اولونمشدر . (١٤) مکتوبات : متعدد مکتوبلرینی‌حاویدر. برنسخه‌سی کوچوك افندی کتبخانه‌سنده‌در .

اشبو آثاردن (تسبیح قصیدهٔ برئه) ، (اسئله واجوبهٔ‌متصوفانه) ، (دیوان) مطبوعدر . بعض ذوات شیخ اسماعیل حقی‌یه منسوب اولان (لب‌اللب وسرالسر) اسمنده‌کی مطبوع رساله‌یی‌ده بعض قرائن دولاییسیله حضرت نیازی‌یه نسبت ایتمکده‌درلر . (لب‌اللب) حضرت شیخ اکبرك اجل مؤلفاتندن اولان (فتوحات مکیه) دن التقاط وترجمه‌اولونمق صورتیله علماء متصوفه‌نك (حضرات خمس) تسمیه ایتدکلری حضراتی مبین تورکجه مطبوع بر رساله‌در .

ابیات عارفانه‌لرندن :

برکوزکه آنك اولمایه عبرت نظرنده — اول دشمنیدر صاحبنك باش اوزرنده
آنادن طوغمه‌کوزسوزلرکاهی کورمز اشیایی — نیازی وجه‌دلداری‌اولی‌الابصاردن‌صور
هرمرشده‌دل‌ویرمه‌کیم‌یولنی‌صارپه‌اوغرادر — مرشدکامل‌اولانك یولی غایت آسان‌ایمش

برغزل عارفانه‌لرندن :

زهی کنز خفی کاندن کلور هردار اولور پیدا — کیمی‌ظلمت‌ظهور ایدرکیمی‌انوار اولور پیدا
زهی‌دریای وحدت‌کیم کسیلمز هرکز امواجی — بوکثرت عالمی آندن‌طوغوب‌ناچار اولور پیدا
نه‌سحر بوالعجبدر کیم‌بویوزدن کورینور اغیار — اویوزدن غیری‌یوق تنها کلوردلداراولور پیدا
او یوزدن کورونن اغیار دونر شمع جمالندن — فلکلرده کوروب آنی‌دونر ادوار اولورپیدا
طاشینور کونده یوزبیك جان‌عدم اقلمینه هردم — کلور یوزبیك‌دخی آندن بولوراعماراولورپیدا
طیبشك ایچه خیالاتی ایچك طیبشه ظهوراتی — برندن اول برینه تحفه‌لر هر بار اولور پیدا
او دور ایله کلوبدر انبیا مرسل مراتبجه — کهی مؤمن ظهورایدرکهی کفار اولور پیدا
تجلّی ایله‌دکجه اول سرای سر اخفاده — بوصورت عالمی ایچره صاتو بازار اولور پیدا
آنك ذاتنه غایت صنعنه هرکز نهایت یوق — آنك‌چون‌هربراسمندن کلور برکار اولور پیدا

آشپوزی) اولوب ماردین ، مصرده اکمال تحصیلدن صوکره قونیه ولایتندهکی المالیده (سنان امی) حضرتلرندن استکمال فیض طریقت ایلیهرك بروسهیی مسکن اتخاذ ایتدیلرسهده سائقهٔ قدرله لبنیه ایکنجی اعزاملرنده (روح مصری محفل عالیه پرواز ایلدی) ، (ایلیه مصری افندی قصر عدنی جایکاه) مصراعلرینك دلالت ایتدیکی (١١٠٥) سنهسنده وفات ایلهدیلر . جذبه وعرفانی غالب بر ذاتدر . باشلیجه یکرمی سکز خلیفهسی اولدیغی مطبوع مناقبنده مذکوردر . مؤلفاتی :

(١) (موائدالعرفان وعوائد الاحسان) : (٧٢) مائده اوزره مرتب عربی العباره منثور براثر اولوب آثار عارفانهلرینك الك بویوکیدرکه بعض آیاتك تفاسیر انفسیهلرینی ، بعض مقالات عارفانهیی ، برقاچ مکتوبی ، کندیلرینك قسماً ترجمهٔ حاللرینی محتویدر . برنسخهسی طرف حقیرانهمدن اسکدارده حضرت نصوحی درکاهی کتبخانهسنه اهدا قلنمشدر .

(٢) (تفسیر فاتحهٔ شریفه) : عربی العباره مختصر ومفید براثردر. کتبخانهٔ عمومیده واردر.

(٣) (دورهٔ عرشیه) : مبدأ ومعاددن باحث اوچ باب برخاتمه اوزره مرتب عربی العباره بر رسالهٔ قیمتداردر . دیوانلرنده : (دورهٔ عرشیهدن هرکیم خبردار اولدی ایسه اول بیلیر آنجق نیازی علم وعرفانم بنم) بیتیله اشارت ایتدکلری رسالهدر .

(٤) (تسبیع قصیدهٔ برنه) : امام بوصیری مرحومك مشهور آفاقاولان قصیدهٔ برنهلرینك عربی العباره تسبیعیدر برنسخهسی مطبوعدر . طرف حقیرانهمدن بروسهده جامع کبیر کتبخانهسنه اهدا قلنمشدر .

(٥) (رسالةالتوحید) : مراتب توحید اولان افعال ، صفات ، ذاتدن باحث تورکجه بر رسالهدر .

(٦) (شرح اسماءالحسنی): کلمهٔتوحید ایله اسماءحسنیدن الله ، علی، هو، قهار، حی، عظیم ، حق ، واحد ، قیوم ، صمد ، احد اسماء شریفهسنك لسان تصوفله شرحی اولوب تورکجهدر .

(٧) (تفسیر سورهٔ یوسف) : انفسی تورکجه بررسالهٔ تفسیردر .

(٨) (اسئله واجوبهٔ متصوفانه) : سؤال وجواب طرزنده بعض اصطلاحات متصوفانهیی مبین بررساله اولوب علم تصوفله اشتغاله باشلایان ذواته لزوملی رسائلدندر .

(٩) (شرح نطق یونس امره) عارف خدا عاشق یونس حضرتلرینك معمای متصوفانه قبیلندن اولان (چیقدم اریك دالنه آنده یهدم اوزومی ـ بوستان ایسسی قاقیوب دیر نهیرسك قوزومی) بیتیله مصدر بولونان نطقك شرحیدرکه شیخ اسماعیل حقی مرحومكده بو شرحه بر مقدار ذیلی واردر .

تصوفیلرنده مسقط رأسلرینك (دیوریك) اولدیغی مندرجدر . مشهور ومطبوع [۱] دیوان عارفانه‌لریله غیرمطبوع (منظومهٔ عین‌الحیاة) ، (واقعات) ، (بیعتنامه) ،(منظومهٔ غوریه) اسملرنده بعض آثاری واردر . رحلتلری (تاراج نقشی) ترکیبنك دلالتی‌اولان (۱۰۶۲) تاریخنده‌در .

مأموراً للارشاد کوندرلدکلری (آق کرمان) ده مدفوندر . (واقعات) اسمنده‌کی اثرلرنده سالف الترجمه رمضان افندی خلفاسندن اولوب قریم‌دن اوزی‌یه هجرت ایدن (مراد قریمی) دن مستخلف بولوندیغی محرردر. اشعار عارفانه‌لرندن :

لی مع الله مکتبنده اوقودکسه ماسبق
سن‌سنی بیلدك نه‌دن‌سك آچ کوزك برخوشجه‌باق

اشعار عارفانه‌لرندن غزل آتی بعض عرفا طرفندن شرح اولونمشدر :

ایا سن‌صانمه‌کیم سندن بوکفتاری‌دهان سویلر ویا ترکیب اولان عنصر ویا لحم زبان سویلر
سنی‌اول‌سکا بیلدیرمك مرادین‌قصدایدوب‌مولا عناصردن کیوب بردون یوزندن ترجمان سویلر
خیال ظل یتر عبرت کورونن خیمهٔ تنده دکلدر نطق‌ایدن‌صورت درونده دوران سویلر
شولرکیم بیلمه‌دی‌نفسن عرفدن آلمادی درسن دکلدر حقه عارفلر اوزون بیلمز یالان سویلر
کیمیکدر بونجه‌جنبشلر کیمکدر نطق‌ایدن جوهر اوزوکدن اولمادك‌عارف‌اوزوندن‌اوزکه‌کان‌سویلر
یاراتدی جمله اشیایی اوزون پنهان ایدوب آنده کوروندی نیجه‌بیك یوزدن‌ولی کندی‌نهان سویلر
سقیهم ربهم خمرین ایچن عاشقلر ای نقشی ایرر معشوقه انلر مکاندن لامکان سویلر

(۱۰۴۷) ده اکمال ایتدکلری غوریه منظومه‌لرینك مقدمه‌سندن :

کل بروای دردی یولداش ایله‌ین
راه عشقده کوزلرین یاش ایله‌ین

نیازی محمد مصری [۲]

طریقت خلوتیه‌دن مصریه شعبه‌سنك مؤسسی اولان مرد خدادر . مولدلری (ملاطیه ـ

[۱] بو دیوانك طبعنه همت اولونمش ایسه‌ده (نقشی) مخلصنه آلدانه‌رق سهواً (دیوان شاه نقشبند) اسمیله طبع ایتمشلردر . غیر مطبوع نسخه‌سنده فضله اشعار واردرکه بر نسخه‌سی طرف حقیرانه‌مدن (رمضان افندی) درکاهی کتبخانه‌سنه اهدا قیلنمشدر .

[۲] احوال‌علیه‌لرینك‌تفصیلی‌مشایخ مصریه‌دن‌اولوب (۱۳۱۰) تاریخلرنده بروسه‌ده وفات‌ایدن موره‌لی زاده (مصطفی لطفی) افندی طرفندن ترتیب وبروسه‌ده طبع ایدیلن مناقبنامه‌لرنده مذکوردر .

وسلوکدن صوکره قونیه‌یه هجرتله نشر علم وطریقت ایله‌دی . (١٣٢١) ده ارتحال ایله‌یوب (حاجی عبدالفتاح) قبرستانینه دفن ایدلدی . وحدت وجوده دائر عربی العباره (باعث المغفرة فی بیان اقوال الوحدة) ایله فضائل ذکرالله‌ه دائر (ایقاظ النائمین وتنبیه المقلدین) اسملرنده رسائل محققانه‌سی واردر .

(ن)

نورالدین زاده مصلح الدین مصطفی افندی

صوفیه‌لی بالی افندی خلفاسندن اولوب فلبه‌لیدر . ظاهری وباطنی معمور ذواتدندر . رحلتلری (خیرالعمل) ترکیبنك دلالتی‌اولان (٩٨١) ده ، مرقد عالیلری درسعادتده ادرنه‌قاپیسی خارجنده‌کی صیرت تکیه‌ده‌در . سلطان سلیمان قانونی معیتنده (سکتوار) سفرنده بولنمشلر ایدی . مؤلفاتی غیر مطبوع اولوب شونلردر : (سورهٔ انعام) ه قدر اولان تفسیر شریفلریله آیریجه تفسیر فاتحه و (شرح علی واردات کبری للشیخ بدرالدین) ، (شرح علی نصوص للشیخ صدرالدین) ، (ترجمهٔ منازل السائرین) ، (رسالهٔ وحدت وجود) ، (رسالهٔ معراج) وسائره‌در . (منازل السائرین) تصوف وحکمت اخلاق وسلوکدن باحث براثردر . (٤٨١) ده ارتحال ایدن مشاهیر متصوفه وعلمادن شیخ‌الاسلام لقبیله ملقب (عبدالله انصاریٔ هروی) نك اولوب بر خیلی ذوات طرفندن شرح اولونمشدر .

نعمة‌الله افندی

بروسه‌ده مدفون اولان امیر سلیمان درکاهی پوست نشینلرندن ابراهیم افندیدن مستخلف اولوب روم ایلی یکی شهرلیدر . (مناقب امیر سلطان) (رسالهٔ تاج وخرقه) اسملرنده اثرلری واردر .

نفشی علی آقکرمانی

طریق خلوتی کبراسندن عارف وفاضل برذات اولوب (عین‌الحیات) اسمنده‌کی منظوم اثر

وشاعر مشهور (شوکت بخاری) نك :

(ازبسکه ریخت جنون برسرم هوا)

مصراعیله باشلایان قصیده‌سنك شرحی . آثارینك کافه‌سی دارالمثنوی کتبخانه‌سنده واردر.

مصطفی انورافندی «مصطفی بك»

طریقت شعبانیه مشایخندن رشید احمد افندی خلفاسندن ایکن مؤخراً قوش‌اطه‌لی ابراهیم افندی حضرتلرینك قائمقام ارشادی حمامی‌شهرتیله معروف بوسنوی الحاج‌محمدتوفیق‌افندی‌دن تجدید نسبت ایله‌مش ومشار الیهك وفاتندن صوکره امر ارشاده مباشرت ایتمشدر. عالم، شاعر برذات اولوب اسکدارده عنادیه جوارنده نعلچه‌جی درکاهی پوست نشینی ایدیلر . (۱۲۸۹) ده ارتحال ایده‌رك درکاه مذکوره دفن اولوندیلر. حمامی افندی‌ده بودرکاهده مدفوندر . اوچی بریرده اوله‌رق طبع ایدیلن (ترجمهٔ اصول عشره) ، (ترجمهٔ کلمات کمیل بن زیاد) ، (ترجمهٔ باب الشیوخ من فتوحات المکیة) رساله‌لریله غیر مطبوع (مجموعهٔ الهیات) آثارندندر .

عارفانه برمخمسلرندن :

بایزیدك جذبه‌سنده جل شانی رمزنی
ذات احمددن تجلی من‌رآنی رمزنی
اذرمیت نص پاکنده معانی رمزنی
رؤیت دیدار حقدن لن‌ترانی رمزنی
جسم زارم عشقله طور اولمانجه بیلمه‌دم
سعی وغیرت ایله‌یوب آ کلا شریعت سرینی
باب حیدردن دخول ایت بیل انابت سرینی
عارف رمز فنا اول کور طریقت سرینی
کسوهٔ آل عبا انور حقیقت سرینی
وصلت مرشدله مسرور اولمانجه بیلمه‌دم

محمد برهان‌الدین افندی

فضلادن برذات اولوب کبرای خالدیه‌دن بوزقیرلی محسن افندینك مخدومیدر . اکمال‌تحصیل

الاسلام) ، (جهاز المعجون فى الخلاص من الطاعون) ، (المقالة المفيده فى الكلام) ، (روضهٔ مشايخ كبار) ، (آداب الاولى الالباب) ، (خصال عشره) ، (رسالة الحى فى بيان الكى) ، (غرة البدر فى بيان شهور اثنا عشر) ، (الارادة العلية فى الارادة الجزئية والكلية) ، (جدول ائمهٔ اثنى عشر) ، (جدول عشرهٔ مبشره) ، (شرح بعض ابيات مثنوى) ، (ترجمهٔ مرصع ابن اثير) ، (مشايخنامهٔ اسلام) ، (رسالهٔ صلوة وسطى) ، (تراجم احوال شيوخ آياصوفيه) ، (مناقب ملامية بايراميه) ، (شرح صلوة البديع) ، (رشف الحقيقه فى كشف العقيقه) ، (رسالهٔ نسيان) ، (نصرت مبتدى) ، (تحفة المرام اسئله واجوبه) ، (طرح المعنى فى شرح اسماء الحسنى) ، (مرآة الصفا فى نخبة اسماء) ، (ترجمهٔ عقود اللؤلؤئيه فى آيين مولويه) ، (تفسير الفاتحه) ، (طرثوث فى البرغوث) ، (ترجمهٔ مرشد المتأهلين)، (كلمات حكميه) وسائر در برخيلى اشعارى ، لطيف ومعنيدار تاريخلرى ده واردر .

برمناجاتندن :

يارب قلمم موى فنادن صاقلا تحريرمى طعن سفهادن صاقلا
توفيقن ايدوب قنده كيدرسهم بكا رهبر شهراه شريعتده خطادن صاقلا

رسائلنك قسم اعظمنى حاوى اولان برمجموعه يلديز كتبخانه سنده در .

ديوان امام على شرحنك خط دستيله محرر نسخه سى اسعد افندى كتبخانه سنده (دوحهٔ مشايخ) عاشر افندى ده مكتوبات ترجمه سى ده يحيى افندى ده در .

محمد مراد نقشبندى

علما وعرفادن برذات اولوب شهريدر . استانبولده چهارشنبه محله سنده كى مراد ملا دركاهنده ارشاد ومثنوى تدريسيله مشغول اولورلردى . بودركاه قريبنده بر دار المثنوى انشاسنه همت ايله مشدر . مؤلفاتندن (خلاصة الشروح) نامنده كى آلتى جلد مثنوىٔ شريف شرحيله (شرح تحفهٔ شاهدى المسمى بمزيل الخفا) ، (رسالة الثقلين) ، (معين الواعظين) غير مطبوع و (ماحضر) اسمنده كى مختصر (پند عطار) شرحيله ديوانى مطبوعدر . رحلتى (١٢٦٤) ده مرقدى دار المثنوى ده در .

برنعتندن :

مراد دردمندك جمله احوالى سكا معلوم
آنى تقرير وتحريره نه حاجت يارسول الله

مستقيم زاده سليمان سعدالدين افندى

متأخرين علما ومشايخ نقشبنديه‌دن اولوب اكتساب فيض و كمالدن صوكره عزلتى اختيار ايده‌رك وقتنى تأليف آثاره حصر ايله‌مش ايدى . علم خطـه‌ده انتسـابلرى واردر . (توكلت على الحى القيوم) تركيبنك دلالتى اولان (١٢٠٢) تاريخنده مولدى اولان استانبولده رحلت ايله‌دى . علمى عرفانه‌غالب برذاتدر . زيرك جوارنده صوغوق قويو مدرسه‌سى قربنده مرشد عاليلرى توقادى امين افندى ياننده مدفوندر . مؤلفاتى : (ترجمهٔ مكتوبات امام ربانى)، (شرح ديوان على)، (دوحة المشـايخ) [١]،(مجلة النصاب فى النسب والكنى والالقاب) [٢] ، (ترجمهٔ لغات قانون الادب للزمخشرى) [٣]، (شرح قصيدهٔ مضريه)، (شرح وردستار)، (ترجمهٔ فقه اكبر) [٤]،(اهل طريقك سرپوش شريفلرينه دائر رساله) ، (شرح حديث من عرف نفسه..)، (شرح حزب الحفظ)، (رساله فى ايمان ابوى رسول الله) [٥]، (حاشيهٔ حزب اعظم)، (خلاصة الهدية) [٦]، (شرح اورادقادريه)، (شرح بى نقط احاديث نبويه)، (جواهر خمسه)، (مناقب اصحاب بدر)، (مناقب امام اعظم)، (انواردياربحماية الابار)، (اصطلاحات شعريه)، (تحفة المرام)، (حليهٔ نبويه وخلفاء اربعه)، (تحقيق التسليم)، (امانت معروفه)، (الاسكندريه)، (تحقيق الصلوة)، (حجة الخط الحسن)، (تشنيف الازهر فى تعريف الاحمر)، (حسن التقويم) (حصن حصين)، (رياض العلما)، (شرح العقود اللؤلؤية فى الطريقة المولويه للنابلسى)، (مجلة لاعيـان)، [تذكرهٔ شعرادر]، (تحفة الخطاطين) [٧]، (وسيلة التصلى فى شرح منية المصلى)، (طرز السلام لاحراز

---

[١] مسند مشيخت اسلاميه‌ده بولنان ذوات كرامك تراجم احوالنى حاكى بر اثر مقبولدركه ١٢٢١ تاريخنه قدر عينتابى خواجه منيب افندى و ١٢٤٨ تاريخنه قدر محصل زاده سليمان فائق بك و ١٢٧٩ تاريخنه‌قدر مكتوبى زاده عبدالعزيز افندى طرفلرندن تذييل ايدلمشدر. ١٢٩٣ تاريخلرنده درسعادتده وفات ايدن ارباب معارفدن طوپال رفعت افندى مرحومك دوحة المشايخى بو آثرك جمله‌سنى جامعدر .

[٢] اشبواسم تاريخ تسويدى اولان ١١٦٨ تاريخنه دالدر. نسخه‌سى غلطه مولويخانه‌سى كتبخانه‌سنده‌در جداً موجب استفاده بر اثردر .

[٣] خط دستيله محرر طاقى كوچوك افندى كتبخانه‌سنده‌در . ترجمه‌يه (السنهٔ ثلاثة) تسميه ايتمشدركه تاريخ ترجمه‌يى مشعردر . اسحق خواجه‌سى احمد افندى طرفندن ياپيلان ترجمه مطبوعدر .

[٤] اقدام مطبعه‌سى همتيله طبع اولوندى .

[٥] ابن كمال، صاچاقلى زاده، سيد دحلان كى فضلاى بنامك‌ده بوخصوصده رسالهٔ مخصوصه‌لرى واردر.

[٦] شيخ نظمى افنديناك (هدية الاخوان) نك ملخصيدركه كتابك اسمى اولان (خلاصة الهديه) تاريخ تلخيصنى مشعردر .

[٧] ١٠٦٠ تاريخنده درسعادتده وفات ايدن خطاط (نفس زاده ابراهيم) افنديناك (كلزار صواب) و (١١٧٦) تاريخنده وفات ايدن خطاط (صوبولجى زاده نجيب) افنديناك (دوحة الكتاب) و(١٢٧٢) تاريخنده كوستنديلده وفات ايدن خطاط (مفتى محمد شمى) افنديناك (تحفة الخطاطين) اسملرنده تراجم احوال خطاطينى جامع اثرلرى واردر . (خط وخطاطان) نامنده‌كى اثر مطبوعك قسم اعظمى بو اثرلردن التقاط ايدلمشدر.

مدنی محمد افندی « طربزونی »

مشـايخ قادريه فضلاسندن برذات اولوب (مدينهٔ منوره) ده مجاورتندن ناشی عصرنده (مدنی) افندی نامیله بنام ایدی . (١١٢٣) ده مدینه‌ده ارتحال ایله‌دی .

آثاری : (حاشـيهٔ علی نخبة‌الفكر) ، (اتحاف لسنيه فی‌احاديث القدسـيه) ، (شرح قصيدهٔ بانت سعاد) ، (لوامح‌السبوحی فی شرح فصل‌النوحی) ، (شرح حزب‌الاعظم)، (شرح اسماء اهل بدر) ، (تحفة‌الاخوان فی‌الحرام‌والحرام‌من‌الحيوان) ايله خواص قرآنه دائر (درر‌الثمينه فی‌فضائل الايات والسور) ، (رسـالة فی‌بيان ماوقع من‌الاوهام مافی‌الصحاح)، (رسالة فی‌بيان الاضداد)، (رسالة فی‌بيان مثلثات لغويه) ، (رسالة فيمايتعدی ومالا يتعدی)، (رساله فی‌بيان صوم عاشورا)، (كشف معضلات السوآلين) ، (تجويد) ، (عدم اكفار مسلمين) درکه جمله‌سی غير مطبوعدر. (خواص قرآنه‌دائراولان) اثرينك برنسخه‌سی طرف‌عاجزانه‌مدن بروسه‌ده جامع‌كبير كتبخانه‌سنه اهدا ايدلمشـدر . خط دستيله محرر رسـائللدن (١٦) رساله‌سنی حاوی مجموعه‌سی سليمانيه كتبخانه‌سنده‌در .

مستقيم مصطفی نيازی افندی

مشايخ نقشبنديه علماسندن برذات اولوب (قونيه اركلی) سندندر . (١١٦٣) تاريخنده تأليف ايتديكی (صحبة‌الغاية) و (سلوك قويم وصراط مستقيم) اسملرنده‌كی متصوفانه رساله‌لری كتبخانهٔ عمومی‌ده واردر . (١١٧٣) ده تأليف ايتديكی (موجب الايقان) رساله‌سی‌ده (يحيی افندی) كتبخانه‌سنده موجوددر .

محمد بن محمد القاضی

طريقت خلوتيه فضلا وعرفاسندن برذات اولوب (چوروم) لی اولدقلری مرويدر . بر مدت وزير حكيم (قوجه راغب پاشا) نك كتابجيلغی خدمتنده بولوندیلر .

آثاری غير مطبوع اولوب بروجه آتيدر :

(شرح فصوص الحكم) ، (رسالهٔ نابرات فی بيان ختم‌الولاية المحمدية) ، (اسرار المحمدی وارشاد الاحمدی) ، (اثبات خاتم‌الاوليا) . ايكنجی اثرينی (١١٨٤) ده تأليف ايتمشدر .

ذات‌واسما وصفاتی شرح‌ایدن شارح بودر
سر وجه کبریادر « « « «
مطلع اسرار حقدر مغز قرآن عظیم
جمله‌یه‌شمس‌الضحی‌در « « «

مسلم افندی «ابوالوفا احمد مسلم افندی»

سابق‌الترجمه حضرت سزائی‌نك داماد عالیلری عارف و شاعر بر ذات اولوب اساساً (بلغراد) لیدر . (ختامه مسك) ترکیبنك و (بقانك کلشنی احمد افندی‌یه مسلمدر) مصرعنك دلالتی اولان (١١٦٦) تاریخنده (ادرنه) ده ارتحال‌ایدرك (ولی ده‌ده) درکاهنه دفن ایدلدی. (شموع لامع فی‌بیان اطوار سابع) اسمنده حضرت سزائی‌نك (اطوار سبعه) منظومه‌لرینك شرحی ایله دیوانلری اخیراً طبع ایدلدی .

اشعارعارفانه‌لرندن :

هرمقامك پردهٔ رازی انین اوستونده‌در
سایهٔ لطف‌خدا قلب‌حزین اوستونده‌در
اهل‌ذکرك صاغ وصوله انحرافك کورمه‌عیب
نفی جند ماسوا ایچون کمین اوستونده‌در

ابیات سائره‌لرندن :

طوتمه هربابه صاقین کوشکی اوله عساس
خلقه‌وش‌قالمایه‌سین طشره‌ده سن لیل‌ونهار

مخدوم عالیلری اولوب پدرلری یاننده مدفون اولان (محمد وفا) افندی‌ده شعرا وعرفادن برذات اولوب (حدائق‌الصلوة) اسمنده عربی‌العباره (شرح حدیث اربعین) کبی آثاری واردر . مجموعهٔ اشعارندن برقسمی پدری اشعارندن برقسمیله برابر (نزهة‌الاخوان) اسمیله طبع ایدلمشدر .

وطن اصلیسی اولان (بلغراد) تحسرینه دائر ابیاتندن :

حسرت حصن بلغراد ایله هرشام وسحر
طونه وصاوا کبی دورماز دوچشمم آغلار

مولانا جامی‌نك :

زدریای شهادت چون نهنك لا برآورد سر
تیمّ واجب آمد نوح را در وقت طوفانش

بیتنی‌ده عارفانه برلسانله شرح ایتمشلردر .

محمد دده « کوموسه آیاغی »

مشایخ مولویه عاماسندن برذات اولوب بروسه‌لیدر . بروسه مولویخانه‌سی سجاده نشینی ایکن (١١١٥) تاریخنده وفات ایله‌دی . (شیخی) مخلصلی اشعاری واردر . پدرلری کندیسنی حدیث‌السن براقدقلرندن سلوك مثنویسنی حضرت مصریدن اکمال ایتمشدر .

آثاری : تصوفدن عربی‌العباره (جامع‌الکلم) ایله (سلوك‌نامهٔ طریقت مولویه) علم‌حسابدن (شرح بهائیه) جغرافیادن برر ساله‌درکه جمله‌سی غیرمطبوعدر .

ابیاتندن :

برعرصه‌که عشقدر اولسه عجب اولماز
ارباب دل اولمازینه مسرور اولورسه

هرکوشه‌سی‌صدوامق ومجنونله‌مملو
جیب دلی کنجینهٔ قارونله مملو

معنوی مصطفی افندی

سابق الترجمه (قره‌باش ولی) حضرتلرینك مخدومی فاضل برذاتدر . (١١١٤) تاریخنده ارتحال‌ایده‌رك (اسکدار) ده (طوغانجیلر) ده حضرت (نصوحی) درکاهی حظیره‌سنه دفن‌ایدلدی . عارفانه برفصوص‌الحکم شرحیله مرتب دیوانی واردرکه ایکیسی‌ده غیرمطبوعدر .

دیوانندن مطلعندن :

حق تعالی‌دن عطادر شرع پاك مصطفی
نور ذات کبریادر « « «

مجمع اوصاف رب‌العالمین‌در شبهه‌سز
مظهر ذات‌خدادر شرع‌پاك مصطفی

(احیـاء العلوم) ی (شـفاء شریف) ی (منهاج العابدین) ی ده اختصـار ایتمشدرکه جملهسی غیرمطبوعدر . شیخ احمد افندینكده تورکجه تعبیرنامهسی واردر .

محمد معزالدین افندی

مشایخ جلوتیهدن فاضل برذاتدر . آثارندن پیر طریقت حضرت (هدائی) خلفاسندن اولدیغی آکلاشلمقدهدر . ایوبده (صوقوللو) محمد پاشا کتبخانهسنده بویوك برمجموعهده رسائل آتیهسی کورلمکدهدر :

(١) ترجمهٔ جامع الفضائل لحضرت پیرعزیز محمود هدائی
(٢) « مفتاح الصلوة « « « «
(٣) « تجلیـات « « «
(٤) « کشف القناع عن وجه السماع « « «
(٥) « واقعات « « « « (برقسم اصغریدر)
(٦) « منازل السالکین
(٧) « میزان النجات
(٨) « شرح مفتاح الصلوة المسمی بمصباح الصلوة ومرآت الدرجات

آثار مذکورهنك اکثرنده (١٠٣٣) تاریخی محرردر .

محی الدین بروسوی

طریقت خلوتیهنك (عشاقیه) شعبهسندن وجاهدیافندی خلفاسندن علیافندیدن مستخلف عارف، شاعر برذاتدر. (١٠٩١) ده وفاتایتدی . بروسهده اوچ قوزولر درکاهنده مدفوندر. اشعارنده (بروسهوی) تخلص ایدردی . مرتب دیوانیله (توحیدنامه) ، (عبرتنما) ، (مشاهده) اسملرنده غیرمطبوع اثرلری واردر .

الهیات عارفانهلرندن :

بورسهوی کل ایتمه زاری — موسایهدیندیلن ترانی
کورونمز دوستك جمالی — سـیلمهیجه غبـارانی

مؤلفاتنك طبعنه همت اولونماديغيچون علم وعرفانى نسبتنده شهرت آلامايان مشايخ عثمانيه دندر . منظوماتنده (محيى) تخلص ايتمشدر .

آثارى :

١ — رساله فى بيان اسماء حسنى
٢ — نفحات المسيح العنبرى
٣ — شرح المستزاد
٤ — المعميات
٥ — معماى مرثيهٔ كلشنى زاده
٦ — المقطعات
٧ — الرباعيات
٨ — غزال نامه
٩ — المصادر السنيه
١٠ — الشمسيه
١١ — العينيه
١٢ — حسن دل
١٣ — شرح الاربعين
١٤ — كشف سهر الاعيان فى حروف سر سطر لاب الاحسان
١٥ — شرح حديث جبريل
١٦ — سلسلة العشق
١٧ — فيوض المولى
١٨ — حق اليقين فى الحكايات والنصايح
١٩ — هدى الحرمين
٢٠ — نفحات الاسحار
٢١ — اخلاق الكرام
٢٢ — مناقب كلشنى
٢٣ — مشاهد الوجود
٢٤ كتاب مآب
٢٥ — ديوان

بونلردن باشقه (بالى بلن) اسميله ناشنيده برطرزده بويوجك برقطعه ده برلغت تركيه سى واردركه توركجه نك لغت واشتقاقيله متوغل ذوات ايچون بركره كوروله جك آثاردندر . (اخلاق كرام) اوچ فصل اوزره مرتب توركجه براثردر .

١ — فعل — تهذيب اخلاق . ٢ — تدبير منازل . ٣ — سياست مدن .

مؤذنه زاده احمد افندى

طريقت قادريه نك اشرفيه شعبه سى مشايخندن ازنيقى شيخ احمد حمدى افندى خلفاسندن فاضل ، عارف برذات اولوب بروسه ليدر. برمدت حضرت اميرده خطابت ايده رك (١٢٠٥) ده رحلت ايله دى . (حمزه بك) مزارستانده مدفوندر . تصوفدن (زاد القوافل فى طى المراحل) (رسالهٔ قدسيه)، (تعبيرنامهٔ انفسى) ، (اسماء سلوك) اسملرنده تركى العباره رساله لرى اولديغى كبى

الهياتندن:

عالم ايچره قيل نظر كيم كوسترير رسم نما
بهجة‌الانوار ايله پيراسته اولمش اى هما

آنى كور كيم عاشقانى دم چكر ارض‌وسما
الامان خلاق عالم ايكله‌رم هر صبح شام

ينه‌بوطريق رجالندن (احمدصافى بن‌حاجى‌محمد) كده مرادثالث نامنه مؤلف (كنزاخلاص) اسمنده براثرى واردركه برنسخه‌سى خسرو پاشا كتبخانه‌سنده موجوددر .

محيي افندى

« محمد محى‌الدين كلشنى »

طريقت خلوتيه‌نك كلشنى شعبه‌سى فضلاى مشـايخندن برذات اولوب (ادرنه) ليدر . سلانيك مولويخانه‌سنك بانيسى اتمكجى زاده احمد پاشانك برادريدر . وطنى علماسندن بالتعلم اخذ اجازه‌يه موفقيتدن صوكره برمدت زهد وصلاح دائره‌سنده عزلت وآثار دينيه مطالعه‌سنه مواظبت ايله‌دى . بواثناده (٩٨١) تاريخنده ادرنه قاضيسى اولوب ـ بحسب المظهرية ـ زمرهٔ متصوفه‌يه عليهدارلغى ايله مشهور اولان (چيوى زاده افندى) برجمعه‌كونى جامع شريفده الندە مطالعه ايتمكله مشغول بركتابدن طولايى صاحب ترجمه‌يى حضورينه جلب ايده‌رك كتابك اسمنى استفسار ايتدى . محى‌الدين افندى‌ده مربى‌العارفين جناب شيخ اكبر محى‌الدينك اجل آثارندن بولونان (فصوص‌الحكم) اولديغنى لاابالیانه برطرزده بيان ايتمسى اوزرينه غضبه‌كلن چيوى‌زاده افندى تصميم ايتديكى تكدير وتوبيخه وسيله اولور . مطالعه‌سيله كتاب جليل مذكورك عباراتى قواعدندن سؤاللر ترتيبيله امتحانه باشلاديسه‌ده آلديغى واقفانه وعالمانه جوابلره قارشى بالعكس تقدير وتحسينه مجبور اولدى . بعده اوتاريخلرده مصر دفترداری بولونان برادرى نزدينه كيده‌رك بورادن‌ده جانب حجازه عزيمتله ايفاى حج شريف‌دن صوكره مصره عودت واختيار اقامتله كلشنى زاده سيد على صفوتى افندى‌يه تسليم ارادت ايله‌دى . مجاهداتنك مكافاتى اولمق اوزره نائل رتبهٔ خلافت اولمغله برابر كريمه‌سيله ازدواجندن ناشى صهريةً ده مرشدينه كسب قربت ايله‌دى . والى‌آخرالعمر ارشاد وتأليفله مشغول اوله‌رق (١٠١٤) سنه‌سنده ارتحال ايده‌رك (آستانهٔ كلشنى) يه دفن ايدلدى .

مصرعیله (مات تقی) ترکینك دلالتی اولان (٩٥٩) تاریخنده‌ومرقدمبارکلری سوراستانبول خارجنده‌کی درکاهلرنده‌در. قرائت اولونمقده اولان اوچ دانه عارفانه الهیلرندن باشقه اثرلرینه دسترس اولونامادی .

برالهیلرندن :

ایا عالملرك شاهی تجلی قیل تسلی قیل
کوکللر برجنك ماهی تجلی قیل تسلی قیل

جکردن ایلرم فریاد بوبنلك دعواسندن داد
ایکیلکدن قیلوب آزاد تجلی قیل تسلی قیل

موسی بن شیخ طاهر نوقاری

کبار خلوتیه‌دن شیخ علاءالدین قره‌مانی خلفاسندن عارف برذاتدر (فیض‌قدسی)و(منطق الغیب) اسملرنده تورکجه منثور رسائل متصوفانه‌سی واردرکه هر ایکیسی‌ده اون اوچر بابدر . (منطق‌الغیب) ك برنسخه‌سی عاشر افندی کتبخانه‌سنده واردر . (فیض‌قدسی) نك بایزید خان شهزاده‌لرندن (اورخان) نامنه تألیف ایدلدیکی مقدمه‌سنده محرردر .

محمی « محمد » جانه افندی

پیرحسن حسام‌الدین عشاقی حضرتلرینك اخص خلفاسندن فاضل برذات اولوب(صاروخان)لیدر. (شیخ زمان) ترکینك و (ایله‌یوب روح روان ویردی جان عزیز) مصراعنك دلالتی اولان (١٠٠٨) ده درسعادتده وفات ایله‌دی . (امیربخاری) تربه‌سندن خسرو پاشایه کیدن یولك صاغنده‌کی تربه‌سنده مدفوندر . آثاری (لب الاصول فی‌معرفة طریقة الوصول) ، (مطالب السلوك) اولوب غیر مطبوعدر . بوائرینی سلطان مراد ثالثه تقدمه ایله‌یوب مظهر احترام شهریاری اولمشدر. سلطان مشارالیهك مدایحنه دائر اولان برمنظومه‌لری (اقنوم‌الحکم‌فی‌معرفة سرالقدم) اسمیله خلفاسندن (محمدالقاضیٔ چورومی) طرفندن بلیغانه برصورتده شرح اولونمشدرکه بوده غیرمطبوعدر .

كتبخانه‌سنده‌در . (شرح اوراد زينيه المسمى بتنويرالاوراد) ، (شرح فصوص الحكم)، (شرح على‌النصوص للشيخ صدرالدين قونوى المسمى بزبدة التحقيق ونزهة التوفيق) ، (التعبير المنيف والتأويل الشريف) ، (رسالهٔ حمليه) ، (رسالة العمل والحكمة) ، (مزيل الشك) ، (مفتاح جنت) ، (توفيقات‌المصابيح) (منية‌الدعوات) ، ايله اكثر كتب معتبره‌يه حواشئ مقبوله‌لريدر. آثارندن اولوب خط دستيله محرر اولان رسائلندن (رسالة المعرفة)، (رسالة فى‌شرح حديث احتجاج آدم وموسى) وسائره‌يى حاوى مجموعه‌سى شيخ‌الاسلام‌اسبق (صاحب ملا) بكك كتبخانه‌سنده‌در. رحلتلرى (لقداتى‌الله بقلب سليم) و (رحمة‌الله‌عليه‌دائما) تركيلرينك ناطق اولديغى (٨٨٥) ده ، قبر عاليلرى (ادرنه) ده (زندان آلتنده) (تاتار خان) مزارستانده‌در . سنك مزارنده‌كى تاريخك (٨٨٥) اولديغنه كوره (ترجمهٔ شقايق) ايله (كشف‌الظنون) ده محرر تاريخلرك ياكلش اولديغى اكلاشلمقده‌در . (شرح سبحانك ماعرفناك) ، (احتجاج آدم مع‌موسى) ، (شرح قول ابن عربى فى‌حق ايمان فرعون)، (شرح العلماء ورثة‌الانبيا) ، (فى‌بيان حكمة خلق‌القمله)، (تسليتنامه‌الى‌محمودپاشاحين‌انعزل) رساله‌لرينى حاوى اولان آثارى‌ده (يحيى افندى) كتبخانه‌سنده‌در . ادرنه‌ده مدفون اولديغى ترجمهٔ حالى مورخين فصلنده مذكور (بادى) افنديك ادرنه تاريخنده محرردر. مع‌هذا (ايزنيق)ده زيارت ايتديكم پدرعاليلرى تربه‌سنده بوذاته منسوب برصندوقه‌ده واردر .

محمود بن ادهم

مشايخ نقشبنديه‌دن وارباب علم‌وقلمدن برذات اولوب پدرى آق شهرلى ايسه‌ده كنديسنك تولدى (آماسيه) ده‌در . (تحفة‌الادب صرف لغة‌العرب) ، (كلشن انشا) اسملرنده آثار ادبيه‌سى واردر. ايكنجيسنى اختصار وصوكره انتخاب ايده‌رك ايكى اثر داها ميدانه كتيرمشدر. فارسى وتركى (مفتاح‌اللغة) اسمنده (٨٩٧) تاريخنده بر اثر لغوى‌ده يازمشدركه بر نسخه‌سى شهيد على‌پاشا كتبخانه‌سنده‌در .

مركز موسى مصلح‌الدين افندى

ذكر عاليلرى سبق ايدن سنبل افندى حضرتلرينك كزيده خلفاسندن عارف سرالهى بر ذات اولوب مسقط رأسلرى (دكزلى) تاريخ وفاتلرى (مركزك دائره‌سين نورايده الله)

ای فنائی کل فنا بحرنده اول مثل صدف
آچه آغزك تا کمالك بوله درّ من عرف
هرنه‌کلسه دوشدن خوش‌کور بولاسین‌تاشرف
باغ وحدت بلبلی سچمز کلینی خاردن

لعلی زاده عبدالباقی افندی

شارح مثنوی صاری عبدالله افندی‌نك کریمه زاده‌سی لعلی شیخ محمد افندینك مخدومی وملامیهٔ بایرامیه عرفاسندن فاضل برذات اولوب شیخ مرادنقشبندی‌دن تکمیل‌سلوك ایله‌مشلردر. وفاتی (کلشن جنته کلبن اوله لعلی زاده) مصراعنك دلالتی اولان (١١٥٩) ده قبری ایوبده یحیی افندی درکاهی مقابلنده‌کی قلندرخانه حظیره‌سنده‌در. آثاری: (مناقب ملامیهٔ بایرامیه)، (ترجمهٔ انسان کامل للشیخ عبدالکریم جیلی)، (غدای روح)، (ترجمهٔ حقیقةالیقین وزلفة التمکین للشیخ عبدالکریم جیلی)، (شرح‌وذیل علی قصیدة مسلك‌العشاق‌للشیخ صاری عبدالله افندی)، (رسالهٔ مبدأ ومعاد)، (ترجمهٔ کیمیای سعادت للغزالی) در. حکیم ترمذی‌نك (نوادر الاصول) نی‌ده اختصار ایله‌مشدر. خط تعلیقده ماهر ایدی. اشعارنده (یتیم) تخلص‌ایتمشدر. فن‌صکه دائر (زبدةالصکوك) اسمنده براثری‌ده‌واردر. مسلك‌العشاق قصیده‌سنه اولان‌ذیلندن:

بودر آنجق صراط مستقیمی اهل وجدانك
محبت راهیدر عاشقلره مأواسی وصلتدر

آثارندن یالکز (مناقب ملامیهٔ بایرامیه) مطبوعدر. عرفای ایراندن (محمود جلال‌الدین الجرهی) نك (نمود وبود) رساله‌سنی‌ده ترجمه ایتمشدر.

(م)

محمد محی‌الدینه به‌قطب‌الدینه ایزنیقی «قطب‌الدینه زاده»

(مولانا فناری) نك اك متمیز تلامیذندن اولوب اکمال تحصیلدن صوکره مسلك تصوفه انتساب ایتمش ذوالجناحین برذات عالیدر. مؤلفات علیه‌لری غیرمطبوع اولوب بروجه‌آتی‌در: (شرح علی مفتاح‌الغیب المسمی بفتح مفتاح‌الغیب) خط دستیله محرر نسخه‌سی راغب پاشا

كاك احمد قادرى افندى

مشايخ قادريه فضلاسندن وسادات برزنجيه‌دن باهرايكرامة برذات اولوب (سليمانيه) ليدر. (١٣١٥) ده مملكتنده ارتحال ايله‌دى .

آثارى : (رغبة الطالبين فى فضيلة العلم والعلماء العاملين) ، (فتح الجواد فى بيان فضائل الجهاد) ، (فتح الرؤف فى معانى الحروف) ، (فك القفول فى شرح سلّم الوصول) ، (منظومه فى علم المعانى) ، (رسالة القلب) ، (ادب الدنيا فى التصوف والاخلاق) ، (رسالتان فى العقائد صغرى وكبرى) ، (كاك) ، كردجه بويوك قارداش معناسنه‌در . مع مافيه تورکجه‌ده كوچوكلره تلطيف ايچون آغا بك دينلديكى كبى كردجه‌ده دخى كوچوكلره (كاك) دينلديكى مرويدر .

(ل)

لطف الله قره‌مانى

بروسه‌ده مدفون امير سلطان حضرتلرينك وفاتلرندن صوكره جانشينلرى اولان ذواتك اوچنجيسى اولوب فاضل، مجاهد برذاتدر . امير مشار اليهك بخارادن بروسه‌يه اثناى هجرتلرنده قره‌مانه اوغرادقلرى زمان صاحب ترجمه‌نك پدرى عبدالله فقيهك خانه‌سنده مهمان اولمشلر وفقيه مومى اليهه عن قريب برولد صالحه نائل اوله‌جقلرينى تبشير ايتمشلردى. (٨٩٤) تاريخنده بروسه‌ده ارتحال ايده‌رك اميرسلطان جامع شريفى حظيره‌سنه دفن ايدلدى. علم تصوفدن (جناح السالكين) اسمنده برائرى واردر .

لعلى محمد فنائى افندى

طريقت كلشنيه خلفاسندن برذات عاليدر. موطناً قسطمونيلى اولديغى حالده ادرنه‌ده ارشاد عباد ايله مشغول اولديلر ارشد خلفاسى حضرت سزائى‌در . معنوىٔ شريفك ابتدالرينه عارفانه برشرحلرى واردركه ابراهيم كلشنى حضرتلرينك ترجمهٔ حالى ومكتوبات سزائى ايله بريرده طبع اولونمشدر. رحلتلرى (مدد قوپدى نهال كلشنيدن بركل لعلى) مصراعنك دلالت ايتديكى (١١١٢) ده قبرعاليلرى ادرنه‌ده‌كى كلشنى آستانه‌سنده‌در . ديوانچه‌لرى سزائى ديوانى نهايتنده مطبوعدر . اشعار عارفانه‌لرندن :

(٢٤) فيض المغنى فى شرح حديث قدسىٌ من طلبنى (تركى)
(٢٥) شرح حزب الكبير للشاذلى المسمى برشف الغدير (تركى)
(٢٦) شرح حزب البحر المسمى بضياء البدر (عربى)
(٢٧) شرح تحفة المرسله (تركى)
(٢٨) تحقيق الطريق (تركى)
(١٩) حضرت مصرينك اوچ عدد غزللرينك شرحلرى (تركى)
(٣٠) ترجمهٔ امر المربوط المحكم (للشيخ الاكبر) (تركى)
(٣١) اسر المعين فى شرح اسماء الاربعين (عربى)
(٣٢) رشحات الاسنى على توجهات الاسماء (عربى)
(٣٣) مدد البكرى من سيد البكرى (مناقب مصطفى شمس الدين بكرى) (عربى)
(٣٤) روشن دلنواز شرح كلشن راز (تركى)
(٣٥) المورد الخاص بالخواص فى تفسير سورة الاخلاص (عربى)

مؤلف خطيله محرر نسخه‌لرى يحيى افندى كتبخانه‌سنده موجوددر .

(٣٦) كالنامهٔ آل عبا (تركى مطبوعدر)
(٣٧) فوايح الازهار الحقايق ولوايح انوار الطرائق (عربى اون ايكى رساله‌يى حاويدر.)
اشبو آثارك همان كافه‌سى كتبخانهٔ عاجزانه‌مده محفوظدر .

كومو شخانه‌لى احمد ضياء الدين افندى

مشايخ خالديه فضلاسندن برذات اولوب مدت مديده استانبولده نشر طريقت وعلوم دينيه تدريسيله امرار اوقات ايده‌رك (١٣١١) تاريخنده رحلت ايله‌دى . (سليمانيه) جامع شريفى حظيره‌سنده مدفوندر .

آثار مطبوعه‌لرى :

علم حديثدن (غرائب الاحاديث) و (راموز الاحاديث) ايله شرحى بش جلد (لوامع الفصول) (روح العارفين) ، (جامع المتون فى حق انواع الصفات الالهية) ، (نجات الغافلين) ، (فضائل جهاد) (مناسك حج) ، (حديث اربعين) ، (رساله فى المهاجرة) ، (مستغنى الشروح)، (اسرار طريق) ، (دواء المسلمين) ، (مجامع الاصول) وطرق عليه اوراد واحزابنى حاوى مجموعه‌دن عبارتدر. (مجامع الاصول) كنارنده امام (قاشانى) نك اصطلاحات صوفيه‌سى واردر .

---

(١) تبيان وسائل الحقايق فى بيان سلاسل الطرائق (فاتح كتبخانه‌سنه وقف ايديلن بواثر عالى عربى العباره حروف هجا ترتيبى اوزره اوچ كبير جلدى محتوى اولوب يوز اللى قادار طرق عليه پيرانك تراجم احواليله تأسيس بيوردقلرى طريقلرك كيفيت سلوك ومنبالرينى مبين اولوب قاموس طرق مقامنده‌در .)

(٢) فتح وردالاسرار شرح ورد الستار : (تورکجه مطبوعدر)

(٣) فتوحات الهيه شرح واردات الهيه للشيخ بدرالدين سماوى (تورکجه)

(٤) فتح درلاغلا شرح دورالاعلى للشيخ الاكبر (تورکجه)

(٥) كنزالفيض فى السلوك وآداب الطريق الخلوتيه : (مؤلف خطيله محرر نسخه يحيى افندى كتبخانه‌سنده‌در . برنسخه‌سى‌ده طرف عاجزانه‌مدن اسكداردە حضرت نصوحى دركاهى كتبخانه‌سنه اهدا قلنمشدر .)

(٦) روضة العليه فى طريقة الشاذليه (عربى)

(٧) مرأت حقيقت (تركى)

(٨) شرح غزل سزائى (آدم همين بوبزم دلارايه بركلير) (تركى)

(٩) فجرالاسماء وصبح المسمى (تركى برنسخه‌سى يحيى افندى كتبخانه‌سنده‌در)

(١٠) سرالاسرار ونورالانوار (تركى)

(١١) مدار واحديت ومركز احديت (تركى)

(١٢) سرالتوصل فى الذكر والتبتل (عربى)

(١٣) الدرتين فى شرح البيتين (عربى)

(١٤) شرح بيت مولانا جامى (كل مافى الكون وهم اوخيال) (عربى)

(١٥) شرح مرشد العشاق للشيخ خواجه محمد نورالعربى (تركى)

(١٦) شرح برهان السالكين « « «

(١٧) سيرالاسما وسرالمسمى فى شرح الاسماء الاثنى عشر الرفاعية (تركى)

(١٨) حديقة الحقيقة (تركى)

(١٩) حقيقة الطريقة (تركى)

(٢٠) شرح صلوة الانوريه فى شرح صلوة الاكبريه (تركى)

(٢١) درة الانوار على صلوة جوهرة الاسرار (عربى)

(٢٢) قول المبين فى احوال الشيخ نورالدين جراحى الخلوتى (تركى)

(٢٣) صلوة الاتحاف بشرح صلوة السقاف (تركى)

(شرح رسالة النقشبنديه للخادمى)، (سلسلهٔ خواجكان فى آداب عبودية الاعيان)، (عشرة رشحات) (التحفة البهية فى الطريقة المولوية)، (آداب العبودية فى السنن المحمدية للسالكين طريقة الخلوتيه)، (الصحبة الصافية) اسملرنده غير مطبوع رساله‌لرى واردر. برده شيخ مراد بخارى‌نك (سلسلة الذهب) نى (تحفة الاحباب فى السلوك الى طريق الاصحاب) اسميله شرح ايتمشدر. طريقت خلوتيه‌يى‌ده شيخ مصطفى البكرى خلفاسندن (شيخ محمد حفناوى) دن اخذ ايله‌مشدر. (الصحبة الصافية) غالب ده‌ده طرفندن تحشيه ايدلمشدر.

كمال افندى

خواجهٔ عرفانم ولى نعمتم حريرى زاده سيد محمد كمال الدين افندى

فضلا وعرفاى مشايخدن اولان بوذات عالى (١٢٦٧) تاريخ هجريسنده (استانبول) ده تولد ايله‌يوب علوم آليه وعاليه‌يى تعلمدن صوكره پدر عاليلرى شيخ (عبدالرحمن الحريرى) دن طريقت رفاعيه وخلوتيه‌يى تلقن ايده‌رك اصولى دائره‌سنده مجاهده واشتغاله دوام ايله شيخ (محمد انيس الحسينى الدمشقى) دن تكميل طريقته موفق اولديلر.

اساساً حلبلى اولدقلرندن ناشى (١٢٨٦) تاريخنده حلبه بعده مصره كيده‌رك درت آى قادار اوحواليده‌كى فضلا ومشايخله صحبت ايله‌يوب (استانبول) ه عودتلرنده علماى حديثدن (عبداللطيف بخارى) وشيخ قاسم مغربى حضراتندن (بخارىٔ شريف) و (مسلسلات ابن عقيلة المكى) وسائره قرائت بيورديلر. (١٢٨٨) تاريخنده دخى متبحرين متصوفه‌دن (شيخ سيدخواجه محمد نورالعربى الملامى) حضرتلرينك صحبت عليه‌لريله مشرف اولارق جناب (شيخ اكبر) ك فصوص و (رسالة الاحديه) سيلة (ابن فارض) مرحومك (تائيه) قصيده‌سنى تدرس ايله‌ديلر. تاريخ مذكوردن صوكره خرقهٔ شريف جوارنده‌كى خانه‌لرنده مطالعه وتأليف ايله مشغول اولدقلرى كبى مراجعت ايدن طالبين عرفانه‌ده استعدادلرى نسبتنده معارف ربانيه تلقين بيورورلردى. بووجهله اوقاتكذار ايكن (١٢٩٩) سنه‌سى ذى‌القعده‌سنده ارتحال ايده‌رك حضرت خالد (رضى‌الله عنه) قربنده‌كى (رفاعيه) دن حسيب افندى دركاه شريفى حظيره‌سنده پدرعاليلرى قبرينه دفن اولونديلر. (قدس الله سره‌العزيز)

شاعر عربينك : (ان آثارنا تدل علينا ، فانظروا بعدنا الى‌الاثار) بيتى مصداقنجه فضل وكمال عاليلرى تأليفنه موفق اولدقلرى بروجه‌آتى قرق كسور آثار متنوعه‌دن نمايان اولاجغى جهتله اووادیدن صرف‌نظرله يالكز اسامىٔ مؤلفات عليه‌لرينك اتيانه شروع اولوندى :

طالب دیداراولان ای دردمند کشفی بوکون
ما وسعنی رمزینك اسرارینه آگاه اولور

کنزی مصلی افندی

سنبلیه عرفاسندن برذات اولوب (آیاش) لیدر . مملکتیله استانبولده تحصیلنی اکمالدن صوکره آستانهٔ سنبلی مشایخ کرامندن (سید علاءالدین) افندیه انتساب وعلی الاصول تکمیل سلوك واطوارایله فیوض طریقتدن بهره یاب اولارق مأموراً للارشاد مغنیسایه عزیمت ایلهدی . برقاچ سنهلر نشر طریقت ایلهیوب (١١١٢) تاریخنده (مغنیسا) ده ارتحال ایتدی . الهیات عاشقانهسنی جامع دیوانچهسی واردر .

الهیاتندن :

آلدکمی صفا ایله مصفا خبرین سن
اول نورخدا وجه مجلّا خبرین سن
هرمدعیه صورمه که عشقدن خبری یوق
وامقه سؤال ایله اوعذرا خبرین سن

کردی مصلی افندی

فضلای مشایخدن برذات اولوب کردستانك (بان) ناحیهسندندر. شامه کیدهرك تدریس وتألیف ایله امرار حیات ایلهدی . (١١٤٨) ده ارتحالی ایدهرك (مرج دحداح) قبرستانته دفن ایدلدی . آثاری غیرمطبوع اولوب بروجه آتیدر :

شرح فصوص الحکم — شرح عزی
« مواقع النجوم — « عوامل جرجانیه
« رسالهٔ شیخ رسلان — « حاشیه علی شرح العقائد للقیروانی

کوسج احمد افندی

عارف وفاضل برذات اولوب (طرپزون) لیدر . (١١٩٥) تاریخنده قونیهده ارتحال ایدهرك تربهٔ مولانا یانندهکی کتبخانه آرقهسنه دفن ایدلدی . طریقهٔ نقشی ومولویدر .

بكا سن ویر سنی بندن بنی آل
چون ایرمك دیله رم سن یاره سندن

بودیوان عاشق یونس دیوانی کبی تاریخ لسان عثمانی نقطه سندن ده شایان اهمیتدر .

کوچوك محمد علمی افندی «قاضی زاده»

فضلادن برذات اولوب (آماسیه) لیدر. (زیله) لی عبدالرحمن افندینك تلمیذی وشیخ (عبدالمجید) سیواسی نك خلیفه سیدر. آماسیه ده سلطان بایزید ثانی جامع شریفی کرسی شیخی ایدی. (١٠٤٥) ده مملکتنده ارتحال ایده رك پیر الیاس خلوتی یانه دفن ایدلدی آثاری بروجه آتیدر.

(١) (کتاب المقبول فی حال الخیول) تورکجه او چ باب اوزره مرتب اولوب سلطان عثمان ثانی یه تقدیم ایتمشدر .
(٢) (مسموعة النقایح ومجموعة النصایح) برنسخه سی ایوبده خسرو پاشا کتبخانه سنده در .
(٣) (نصح الحکام سبب النظام) » » »
(٤) (نهر الاصحاب وقهر السباب)
(٥) (رسالة فی التعلیم والتعلم)
(٦) رسالهٔ رغائبیه
(٧) الحکم الالهیة

اشبو آثاردن یالکز برنجیسی مطبوعدر .

کشفی جعفر افندی

سابق الترجمه عدلی حسن افندی خلفاسندن اولوب شهریدر . (هو دیوب جعفر افندی عزم فردوس ایلدی) مصراعنك دلالتی اولان (١٠٥٣) ده ارتحال ایده رك (قندقلی) ده قپودان عرب احمد پاشا مسجدی تحتنده حرمی پریزاد خاتونك بنا ایتدیکی درکاهه دفن ایدلدی. کشفی مخلصلی برخیلی الهیاتی وأردر .

ازجمله :

شول کوکل کیم مبتلای درد عشق الله اولور
درد ایله درمان بولونجه کاری ذکر الله اولور

كرچه ظاهر علمنك نفعيده واردر طالبه ليك اسراره ايرنلر صورى عرفان ايسته‌مز
ارجعى آوازى ايردى مرغ جانم سمعنه بيقراراولدى آنكچون وردخندان ايسته‌مز
ماسوى اللهدن مجرد اولدى ابراهيم بوكون وارينى دلداره ويردى وصل وهجران ايسته‌مز

ترجمهٔ حال مرشدانه‌لرى منسوبلرندن اولوب ترجمهٔ حالى شعرا فصلنده مذكور اولان (عالى افندى) طرفندن (هدايةالولى فى واردات قوش آطه‌لى) اسميله يازلمشدركه برنسخه‌سى بشكطاشى (يحيى افندى) دركاهى كتبخانه‌سنده واردر .

خلفاى عليه‌لرندن اولوب (١٢٧٢) تاريخنده ارتحال ايده‌رك (اسكدار) ده حضرت نصوحى دركاهنه دفن ايديلن كوتاهيه‌لى نازكى احمد افنديدنك مرتب ديوان الهياتى واردر .

(ك)

كمال امى « اسماعيل كمال امى »

آتى الترجمه مشهور (يونس امره) نشوه‌سنده برذات اولوب قره‌مانليدر . افاخم خلوتيه‌دن (جمال خلوتى) نك پيرداشلرندن و (محمد بهاء لدين ارزنجانى) مستخلفلرندندر . (شفقت) كلمه‌سنك دلالتى اولان (٨٨٠) تاريخنده (قره‌مان) ده ارتحال ايتديكى تراجم احوال كتابلرنده مندرج ايسه‌ده (مغنيسا) ده دخى بوذات نامنه برقبرزيارت اولونمقده‌در. لطيفى تذكره‌سنده نسيمى ايله مرافقتنه دائر نقليات واردر . الهيات عارفانه‌سنى جامع ديوان كبيرى واردركه بروجه آتى بعض بيتلرى نقل ايدلدى :

الهى درد مندم چاره سندن
كيرو مرهم سن اور چون ياره سندن

الهى فضل واحسان لطف ودرمان
بوكون بو درد وآه زاره سندن

آغاردى كوزلرم حسرت ياشندن
بودر قورقوم كه يوزوم قاره سندن

اكرچه سن بكا بندن ياقين سك
ولى بن اولمشم آواره سندن

(١٠٤٤) تاريخنده (حسين واعظ) لك (مواهب لدنيه) اسمنده‌كى مشهور تفسيرينى ترجمه ايدن شيخ (عمر عدولى) افندى‌ده (نيكده)دن يتيشن علماء مشايخدندر. ترجمه‌نك نسخه‌سى (اسكدار) ده (سليميه) كتبخانه‌سنده واردر .

قيغولى خليل افندى

طريقة جلوتى، اصولاً قادرى، مشرباً اويسى صفى‌القلب برذات اولوب اصلاً (اورخان ايلى — اطرانوس) قضاسى مركزى اولان (بكجه) دندر . (١٢٣٤) تاريخنده بروسه‌ده ارتحال ايده‌رك (دوه‌جيلر) قبرستانى يانندەكى دركاهنه دفن ايدلدى . (عاشق يونس) ديوانى طرزينى آكديرر (هادى‌العشاق) اسمنده‌كى بويوك منظومه‌سيله بعض الهياتى حاوى كوچوك ديوانچه‌سى مطبوعدر . برده منثور ولايتنامه‌سى واردر. پدرى على افندى (آلاجه‌خرقه) محله‌سنده مدفوندر. جدى اورخان غازى امراسندن (قيغولو) بكدركه ديوان كبيرنده: (جدم قيغولو بك وزير اورخان) مصرعيله اشارت ايله‌مشدر. (قيغولو) بك سلطان مراد ثانى تربه‌سى جوارنده مدفوندر .

قوسه آطه‌لى ابراهيم افندى

طريقت خلوتيه‌نك (شعبانيه) شعبه‌سى كبار مشايخندن علم وعرفانى كشف وكراماتيله معروف برذات اولوب (قوش آطه) سنك (چينار) قريه‌سندندر. مقدمات علومى مسقط رأسيله (آيدين) ده نهايتنى‌ده (درسعادت)ده بعدالاكمال مسلك قويم تصوفه انتساب ايله بهره‌ياب فيض محمدى اولديلر. مرشد عاليلرى (استانبول) ده بشيكجى دركاهنده مدفون بكپازارى على افندى‌در. برآره‌لق (مصر) و (شام) ده اقامتدن صوكره درسعادته عودتله نشر طريقت بيوردىلر . دفعهٔ ثانيه اوله‌رق جانب حجازه عزيمتلرى تاريخى اولان (١٢٦٢) سنه‌سنده (رابغ) ده ارتحال آخرت ايله‌ديلر. منتسبلرندن بعض ذواته مرسول مكاتيب عارفانه‌لرندن آلتمش كسورى طريقت مذكوره رجالى تزدنده محفوظ اولديغى كبى غزل آتى زادهٔ طبع عارفانه‌لرى اولمق اوزره منقولدر .

وجه‌يارە دوش اولان عالمده سيران ايسته‌مز جانثى جانانه تسليم ايله‌ين جان ايسته‌مز
بو مسافر خانه‌نك فانيلكن فهم ايله‌ين خانهٔ قلبنده حقدن غيرى مهمان ايسته‌مز

قبولی مصطفی افندی [١]

ادرنه‌دن یتیشن عرفای رفاعیه‌دن اولوب بدایت حاللرنده محکمه باش کاتبی ایکن مؤخراً ترك مسلك ایده‌رك خانه‌سنی درکاه اتخاذ ایتمشدی. (١٢٤) تاریخنده رحلت ایدوب نامنه منسوب درکاهه دفن اولوندی . آثاری مطبوع (کنزالاسرار) ایله (موصلة الهدایه) ، (مرتب دیوان) و (مشکلکشا) اسمنده‌کی یکرمی جزءدن مرکب فارسی لغتدن عبارتدر .

تخمیس غزل سزائی‌دن :

ای کوکل ایلر غنی‌الله بریوزدن دخی
خلق‌ایدر مرد سخی الله « « «
ایدوب اکرام وفی « « «

شادایدرغمکینلری‌الله بریوزدن‌دخی
فتح‌ایدرهرمشکلی « « «

ترجیع بندینك مطلعی :

صانمك‌بزی زاهدکبی بیهوده مقالز
بز کاشف اسرار معانی ومآلز

قدوسی احمد افندی

رجال قادریه‌دن [٢] اولوب مرعشی زاده لقبیله بنامدر . عاشق ومجاهد برذات اولوب مطبوع دیوانی اولدینی کبی مطبوع ومختصر وصیتنامه ایله (مختصر طب‌نبوی) و (پندنامه) اسملرنده غیر مطبوع اثری‌ده واردر. ارتحالی (١٢٦٥) ده قبرعالیلری (نیکده) یاقینده (بور) قصبه‌سنده‌در . اشعار عاشقانه‌لرندن :

ماسوایه میل ایدن عاشق خدادن دور اولوب
دفتر عشاقده آنك اسمی نامعلوم اولور

---

[١] مؤسس طریقت جناب (رفاعی) نك رحلتلری (جنات عدن) ترکیبنك ناطق اولدینی (٥٧٨) تاریخنده ومرقد شریفلری (بصره) جوارنده (ام‌عبیده) قریه‌سنده در .

[٢] مؤسس طریقت حضرت (عبدالقادر کیلانی) نك ارتحاللری (کمال عشق) ترکیبنك دلالتی اولان (٥٦١) تاریخنده ومرقد مبارکلری (بغداد) ده‌در .

باشليجه‌لرى بونلردر : اصل كمال عرفانلرينه دال اولان (كاشف اسرار فصوص) اسمنده‌كى (شرح فصوص) وبونك مختصرى اولان (جامع اسرار الفصوص) ايله (شرح عقائد نسفيه بلسان التحقيق) [١] (معيار الطريقة) ، (طريقتنامه) ، (شرح قصيدهٔ عشقيه للشيخ الاكبر) ، (رسالهٔ اصول اربعين) ، (شرح حديث حبب الىّ من دنياكم ..) ، (رساله فى جواز دوران صوفيه) ، (اساس الدين) ، (تفسير سورهٔ طه) ، (تعبيرنامه) وسائره‌در . (١٠٩٧) تاريخنده حجدن عودتلرنده مصره ياقين (غيلان) قريه‌سنده رحلت ايله‌ديلر . اشبو آثارك بويوكى اولان (فصوص الحكم) شرحنك برنسخه‌سى بشيكطاشى يحيى افندى كتبخانه‌سنده واردر . حضرت شيخ اكبرك (فتوحات موصليه) اسمنده‌كى اثر عاليلرنده : (بعد النبى المصطفى الاعظم العلى الاطول الاكرم الاجسم غنم ختم وهو بختم الزمان) عباره‌سنده ظهور عاليلرينه اشارت واردركه ختم (١٤٠) خلافت تاريخنه ، غنم (١٠٩٠) نفى تاريخنه ، الاطول (٧٧) مدت عمرلرينه ، الاكرم (٦٥٨) خلفاسنه دالدر .

قره بابا زاده ابراهيم افندى

علماى نقشبنديه‌دن اولوب بروسه‌ليدر. (١١٣٥) تاريخنده وفات ايده‌رك (زينيلر) ه دفن ايدلدى . عقائددن ايكى رساله ايله سلوك نقشبنديه‌يه دائر وصل وفصل حقنده براثرى واردركه بواثرينى مرشدى شيخ (مراد نقشبندىٔ بخارى) نك امريله يازديغنى مقدمه‌سنده نقل ايدييور . برده اصول وفضائل ذكره دائر رساله‌سى واردر .

قونوى محمد وهبى افندى

عرفاى مولويه‌دن فاضل برذات اولوب قونيه‌جه (اشعرى زاده) دينمكله معروفدر . خواجه حافظ شيرازى ديوانينه يازديغى مطبوع شرح مشهوردر . وفاتى (١٢٤٤) تاريخنده مرقدى دركاه جناب مولانا ده‌در .

---

[١] بو شرح بين العلما معلوم ومعروف اولان شرح وحاشيه‌لردن هيچ برينه مراجعت اولونمادن يازلمش موجز براثردر .

سّر توحید اولسون عیان
کل توحید ایدملم توحید

مقطع بیتی شو :

لی مع الله سّرینه محرمدر ابراهیم بوکون
اول سرای وحدته مهمان اولان آکلار بزی

اولان غزل عارفانه‌لری حضرت نیازیٔ مصری طرفندن تخمیس ایدلمشدرکه دیوان نیازی‌ده محرردر .

قائمی مین افندی

علم جفره عائد منظوم استخراجلریله شهرت بولان برذات اولوب (بوسنه) لیدر . مرتب دیوانندن (قادری) رجالندن اولدیغی اکلاشلمقده‌در . (شقایق) ذیلی (شیخی) ده خلوتی مشایخ کرامندن (اوزیجه) لی (مصلح‌الدین) افندیدن مستخلف اولدقلری مذکوردر . (١٩٠١) ده اختیار اقامت ایتدیکی (ایزوورنیق) ده ارتحال ایله‌دی .

ابیات عارفانه‌سندن :

حیات جاودان رمزین حقیقتله بیلهم دیرسهم
حضروش آب حیوانی قارانلقده ایچندن صور

مصلح‌الدین افندی علماء مشایخدن برذات، اولوب ذکر جهری وسماع صوفیانه دائر تحقیقیه اسمنده براثری واردر .

قره‌باشه ولی « علی عماد الدینه الاطول » [١]

اکابر شعبانیه‌دن محقق برذات عالی اولوب (عربکیر) لیدرلر . استانبولده اکمال تحصیلدن صوکره مسلك تصوفه سلوك ایله اسکدارده اختیار اقامت ایده‌رك ارشاد وتألیفله مشغول اولمشلردر . (علی‌الاطول) شهرتیله بنامدر . مؤلفات علیه‌لری غیرمطبوع اولوب باشلیجه‌لری

---

[١] علم تجویددن مشهور قره‌باش رساله‌سنك مؤلفی (٩٠٤) ده درسعادتده وفات ایده‌رك محمد پاشا جوارنده‌کی مسجدی حظیره‌سنده مدفون اولان (شیخ عبدالرحمن قره‌باشی)نك اولدیغی مرویدر. بورساله ابتدا (١٢٥١) تاریخنده (حمزهٔ مسکین) نام ذاتك ترکی‌العباره یازدیغی (تجوید اداثیه) اسمنده‌کی تجویدیله برابر طبع اولونمشدر .

ایله عنـایتدن اثر ایرکور هدایتـدن ظفر
لطف ایله یوب قیل غیل نظر آلدی بزی نفس وهوا

قره قاسم زاده عمر افندی

مشایخ جلوتیه علماسندن وادبادن برذات اولوب (بروسه) لیدر . (١٠٤٧) تاریخنده ادرنه‌ده وفات ایله‌دی . آثاری تصـوف واخلاقدن باحث قدیم کتابت عثمانیه اوزره یازیلان آثاردن معدود اولان وفقط براز متعصبانه وافراطپرورانه یازیلان (نورالهدی لمن اهتدی) ایله (شرح رسـالهٔ خواجه جهان) ومرتب (دیوان) در . (نورالهـدی) دن طریقت نقشیه‌یه‌ده منتسب اولدیغی مستبان اولمقده‌در .

الهیاتندن :

همین یوقلق درر وارلق عزیزم
بوقولی‌طوتدی شیخمده ده‌ده‌مده

(مرآت‌العشاق ونور الاحداق) اسـمنده درت باب وبرخاتمه اوزره مرتب براثری داها واردر. بر نسخه‌سی حمیدیه‌ده موجوددر. سلطان احمد اول دوری قاضی عسکرلرندن ومحشی سـنان افندی احفادندن (حاجی مصطفی) نامنـده برذات‌ده (زکریا بن محمد الغزنوی) نك (مفید العلوم ومبیـد الهموم) نی (نورالهدی) اسمیله ترجمه ایتمشـدرکه بر نسخه‌سی حمیدیه کتبخانه‌سنده واردر .

قطب ابراهیم افندی « ابراهیم صادق افندی »

حضرت افاده‌نك حفیدی اولوب جلالی جمالنه غالب برذات عالیدر . جدعالیلرینك وفاتنه بناءً سیر سلوکنی اشارت معنویه ایله اسکدارده حضرت هدائیدن اکمال ایله‌مشدر . (کچدی بیك سکسان طقوزده جنته قطب زمان) (ایلدی افتاده زاده هو ایله عزم سفر) مصراعلرینك دلالت ایتدیکی تاریخده ارتحـال ایده‌رك جدعالیلری تربه‌سی قارشوسنه دفن ایدلدیلر . الهیات عارفانه‌لری غیر مطبوعدر. برپارچه‌سی بروجه آتیدر :

آچ کوزوك غفلتدن اویان
فلاح بولماز نفسـه اویان

کیتدیکی صیره‌ده (خلد آشیان) ترکیبنك دلالتی اولان (٩٩٦) تاریخنده وفات ایله‌دی . آثاری غیرمطبوع اولوب بروجه‌آتیدر . (مرشدالانام الی دارالسلام) تسمیه ایتدیکی (شرعةالاسلام) شرحی قرائتدن جزری‌یه ترکی‌العباره شرحی، کافیه جامیسی ترجمه‌سی، اطوار سبعه رساله‌سی، (تعبیرنامه)، (سورهٔ ملك تفسیری) ، (وقایه ترجمه‌سی) وسائره‌در . مریدانته امام غزالینك آثاری مطالعه‌سنی توصیه ایلرمش ، مرشدی بالی افندینك بوذاته توجهی (نورالدین زاده) یه اولان توجهندن زیاده اولدیغی مرویدر ، فقهدن (بدایه) یی (ترجمان بدایه) اسمیله نحودن (مراح‌الارواح) ی‌ده (ریحان‌الارواح) نامیله ترجمه ایتمشدر .

قدوسی عبدالرحمن افندی «عبدالله افندی زاده»

علمای مشایخدن وشیخ عبدالاحد النوری خلفاسندن اولوب (مغنیسا) لی‌در . (١٠٨٠)ده مغنیساده ارتحال-ایله‌دی . آثارینك باشلیجه‌لری (تعلیقات علی تفسیرالقاضی) ، (شرح منظومهٔ شاهدی اسمی تحفةالملوك) در. بعض‌رسائلی‌ده وارسه‌ده اسملرینه مطلع اولونامادی. آثارینك جمله‌سی غیرمطبوعدر .

قول اوغلو مصطفی افندی

سلطان مراد رابع دوری رجالندن وخلوتیهٔ عشاقیه مشایخندن کلیبولیلی عالم سنان افندی خلفاسندن عاشق وفاضل برذاتدر . مصابیح شریفی نظماً ترجمه ایله‌مشدر . (١٤٠٥) تاریخنده اکمال ایده‌رك (دیوان همایون) نامنی ویردیکی دیوان کبیری‌ده واردرکه هرایکیسنك‌ده نسخه‌لری کتبخانهٔ عمومی‌ده موجوددر . برده مولد نبی منظومه‌سی واردر .

دیوانندن :

سن سین کریم ذوالنوال سن‌سین قدیم لایزال
سن‌سین حکیم بی‌مثال یوق‌حکمکه چون وچرا

انزال ایدوب آیاتنی کیم بیلیسر غایاتنی
قیل‌غیل مجلی ذاتکی مامن‌علی‌العرش استوی

قدمای بکتاشیه‌دن ابدال موسی‌دن نصیب آلدینی دیوانندەکی :

آبدال موسی‌یه قول اولدی جاندن
چکدی الینی ایکی جهاندن
} بیتندن آکلاشیلمقده‌در .

قره چلبی محمد افندی

اکابر خلوتیه‌دن (حبیب قره‌مانی) خلفاسندن سابق‌الترجمه (جمال‌الدین اسحق‌قره‌مانی) خلیفه‌سی (تیره‌لی عبدالکریم) افندیدن مستخلفدر . مولداً (تیره) لی ایسه‌ده اواخر عمرینی (آیدین) ده کچیرمشدر . (کوچوك افندی) کتبخانه‌سنده (مطالع‌الانوار)، (جواهرالمعنویة) اسملرنده متصوفانه آثاری واردر. اوراد خلوتیه اولان (وردستار) ی‌ده شرح ایتمشدر.

قاسم افندی « قاسم به شیخ الیاس به ادریس آنطاکی »

فضلاء مشایخدن وپیر اعظم عبدالقادر کیلانی احفادندن برذات اولوب (بروسه) ولایتی داخلندەکی (اینه‌کول) ده اختیار اقامت ایده‌رك (٩٤١) ده ارتحال ایله‌دی . تصوف ، اخلاق موعظه‌دن باحث (٩٠٢) تاریخنده تألیف ایتدیکی (٣٢) باب اوزره مرتب تورکجه (جواهرالاخبار) اسمنده‌کی منظومه‌سی (اینه‌کول) ده منظورم اولدی . آتی‌الترجمه یکیت باشی خلفاسندن (عزالدین علی القرمانی الصاروخانی) دن مستخلفدر . (نقطه‌جی) شهرتیله‌ده معروفدر . (٩٩٤) ده وفات‌ایدن خلیفه‌سی (ابن‌نقطه‌جی) نامیله مشتهر (محمد محی‌الدین قره‌حصاری) نکده (عرائس‌الوصول) اسمنده (اصول عشرة) شرحی واردر . سابق‌الترجمه (رمضان) افندینك مرشدیدر .

قورت محمد افندی « محمد به عمر »

رجال خلوتیه اکابرندن صوفیه‌لی بالی افندی خلفاسندن ظاهر وباطنی معمور برذات اولوب تاتار پازارجغندندر . علوم‌آلیه وعالیه‌یی تحصیلدن صوکره مرشدینك وصیتی اوزره جانشینی اولمش وبعده پیرداشی اولان (نورالدین زاده) نك وفاتنده قدرغه‌ده (صوقوللی محمد پاشا) درکاهنده مقامنه قائم اوله‌رق ارشاد طالبین ایله امرار ایام ایله‌مشدر. رحم صله ایچون مملکتنه

(ق)

قطب الدين ايزنيقى

مشايخ وعلمانك اجله‌سندن اولوب علوم رسميه‌ني مولانا حسن پاشادن تحصيل ايله‌مشدر. (ايزنيق) ده (خيرالدين‌پاشا) احفادندن (خليل پاشا جامعى) اتصالنده‌كى تربه‌سنده مدفوندر. ارتحالى (٨٢١) ده‌در. مؤلفاتى غير مطبوع اولوب شونلردر :

نام عاليلرينه مضاف تفسير شريفله (العقدالثمين والعقداليمين) وكتاب صلاتك مسائل مهمه‌سنى جامع (مقدمه) وحواشئ سائره‌دن عبارتدر. برده (زادالمعاد فى‌الفروع والاخلاق) اسمنده‌براثرى‌واردركه برنسخه‌سى بروسه‌ده‌اينجيرلى دركاهى كتبخانه‌سنده موجوددر. تيمورلنك ايله اولان مصاحبه‌سنده اجراآت ظالمانه‌سنه قارشى‌دوغرو وآجى سوزلر سويله‌ديكى حالده‌تيمورك سكوتى اختياره مجبور اولديغى مرويدر . برده فرض اولان علمك تعيينه وعلم حالك وجوب تحصيلنه دائر تورکجه (راحةالقلوب) اسمنده براثرى دها واردركه بر نسخه‌سى (آياصوفيه) كتبخانه‌سنده موجوددر .

قيفوسز بابا « قيفوسزابدال »

طريقت بكتاشيه قدما وعرفاسندن عاشق برذات اولوب (قره‌مان) ليدر . (مصر) ده برمغاره درونده مدفون اولديغى ايچون اولاد عرب آراسنده (عبدالله مغاره‌وى) اسميله بنامدر. بويوك برديوانيله مقدمه‌سنده : (بوكتابه دليل بدلا ودفتر عاشق شيدا وسير صادقان وخيال نادان دخى ديرلر) ديديكى رسالهٔ تورکيه‌سى‌واردر. ديوانى تاريخ لسان‌عثمانى نقطه‌سندن‌ده موجب استفاده‌در .

ديوانى مطلعدن :

بوعشق موجى ينه باشمدن آشدى
سرم فاش ايله‌دى رازيمى آچدى

كوروندى اول كيم اول عين بقادر
اوزون فاش ايله‌يوب اوزى صفادر

السنهٔ ثلثه‌ده انشاد نظمه مقتدر اولدیغی درکاهده محفوظ دیوانندن آکلاشیلمقده‌در . فطین تذکره‌سنده (قدح) ردیفلی برغزلی مندرجدر . برده قصیدهٔ برئه شرحی اولدیغی مرویدر.

فیض‌الله افندی «مثنوی خوانی»

مشایخ نقشبندیه علماسندن برذات اولوب شهریدر . زماننده رئیس‌القراء ایدی . جوار ایوبده اقامتندن ناشی عصرنده (ایوبی) شهرتیله بنام اولمشدی . مثنوی‌خانه‌ده مثنوی خوانلغی، مراد بخاری درکاهنده مشیختی واردر . رسائل مطبوعه‌سی بروجه آتیدر :

(اشارة‌المعنویة فی آیین مولویه) ، (احسن‌التحدیث فی‌روایة‌الحدیث) در. (١٢٨٤) تاریخنده وفات ایلدی . ایوب نشانجی‌سنده کبرای نقشبه‌دن مراد بخاری درکاهنه دفن ایدلدی . مخدومی محمدعبداللطیف افندی‌ده عرفاندن برذاتدر آثارندن (رسالهٔ غوثیه) ترجمه‌سی مطبوعدر. مشاهیر خطاطیندن (محمود جلال‌الدین) افندی‌ده بودرکاهده مدفون اولوب تاریخ ارتحالی (١٢٤٥)در .

فائق محمد بك

علمای متصوفه اعاظمندن سید خواجه (محمد نورالعربی الملالی) خلفاسندن و ارباب عرفاندن برذات اولوب (اوستروجه) لیدر . (١٣١٩) تاریخنده مسافرةً بولوندیغی سلانیکده ارتحال ایله‌دی . یکی قاپی خارجنده‌کی قبرستانده (لانغاظه) جاده‌سنك صول‌کنارنده مدفوندر. (تحقیقات فائقیه علی‌عقائد اسلامیه) ، (شرح رسالهٔ‌غوثیه) ، (شرح‌حدیث موتوا قبل‌ان‌تموتوا) (مجموعهٔ الهیات) ، (اجوبهٔ متصوفانه) وسائره کبی غیرمطبوع آثاری واردر .

برنعتندن :

تا ازلدن فائق بیچاره عاشقدر سکا
قیل‌شفاعت لطف‌ایدوب آل‌کمتری سندن یکا

روز محشرده جمال پاککی کوستر بکا
ذات‌پاك‌اهل عشقك سوکیلی جانانی‌سك

نحن اقرب نغمه‌سین کوش ایله یلدن فخریا
باغ وحدت کلستاننده نوا ایستر کوکل

الفدن باشلادی دل باده بولدی سرروحانی
تدنی ایله‌یوب تادن ثبات امید ایدوب ثاده
} مطلعلی

منظومه‌یی‌ده شرح ایله‌مشدر .

هرکه ازدیدار برخوردار شد
این‌جهان درچشم‌او مردارشد
} ذاتی افندینك (کلشن وحدت) شرحی‌ده

بیتندن آشاغیسنی شرح ایده‌رك اکمال ایتمشدر .

فردی عبدالله افندی

طریقت نقشیه فضلاسندن برذات اولوب مغنیسا ملحقاتندن (دورغودلو ـ قصبه) دندر . (استانبول) ده اکمال تحصیلدن صوکره (قصبه) مفتیلکنده بولونه‌رق نشر علم ایله‌دی . حجازه عزیمتنده (مکهٔ مکرمه) ده اکابرنقشیه‌دن (هندی محمدجان) افندی حضرتلرینه انتساب ایده‌رك اخذخلافتله مملکتنه عودت‌ایتدی . وشیخ‌الاسلام (عارف حکمت) بك دلالت‌قدرشناسانه‌سیله (استانبول)ده (فاتح) جوارنده‌کی (امیر بخاری) درکاهی مشیختنه تعیین اولوندی . بووظیفه ایله موظف ایکن (١٢٧٤) تاریخنده ارتحال ایده‌رك درکاه مذکور حظیره‌سنه دفن ایدلدی . (قصبه) ده اصحاب خیراتدن (حسین آغا) کتبخانه‌سنه یازدیغی منظوم تاریخ کتبخانه قاپیسنده محکوکدر .

آثارندن بوکتبخانه‌ده (١٢٥٩) تاریخنده خط دستیله محرر بر مجموعه‌ده (صلوة مشیشه) شرحی ایله امام سیوطی‌نك (آیات منسوخه) رساله‌سنك نظماً ترجمه وشرحی واردر . ترجمه‌نك مقدمه‌سندن :

مکتب مفتاح بسم‌الله ایله
فتح‌اولورهر مشکلات الله‌ایله

حمدلله زینت افزای کلام
روضهٔ‌پاکه صلوت‌ایله سلام

آل واصحابك اوله ارواحی شاد
راضی‌اولسون جمله‌دن رب‌عباد

برآووج طوپراغه صالمش جام عشقك جرعه‌سن
كيمنى عاقل كيمن مجنون وشيدا ايله‌ين
شمس وحدت ذره‌سندن آب وكلده وار اثر
چشم وعقلى پس اودر دانا وبنيا ايله‌ين

بربيتندن :

كشف اولور اكا بوتون ماهيت كون ومكان
سر توحيد اولسه بر آيينهٔ دلده عيان

فخرى احمد افندى

مشايخ جلوتيه‌دن وعرفاء شعرادن برذات اولوب (كليبولى) جوارنده‌كى (شاركوى) ليدر. سابق‌الترجمه ذاتى سليمان افنديك مخدومى (حسين شاهى) افنديدن مستخلفدر . اواخر عمرنده استانبوله كله‌رك (١٢١٤) تاريخنده ارتحال ايله‌دى . قاسم پاشاده على‌افندى دركاهنده مدفوندر .

مرتب ديوانيله عرفادن (مفتى بابا) دينيلن ذاتك (يونس امره) طورنده‌كى نطقنه شرحى واردركه برنسخه‌سى طرف حقيرانه‌مدن حضرت هدائى دركاهى كتبخانه‌سنه اهدا قلنمشدر .

برغزلندن :

باخدا برعندليب دلفزا ايستر كوكل
كلشن بزم الست آشنا ايستر كوكل

ايتمكه معراج روحانى حريم حضرته
سراودنايه محرم رهنما ايستر كوكل

لن تنالوا البر حتى‌نك رموزين آكلايوب
راه حقده نقد وباش وجان فدايستر كوكل

حكمت پنداردن دلخانه‌سين تطهير ايچون
شمع ذات ذوالجلاليدن ضيا ايستر كوكل

نوش‌ايدوب جام اناالحق‌ده هوالحق باده‌سين
كنت كنز اسرارين عارف اوليا ايسترکوكل

مخدومیدر . اکمال تحصیل وسلوکی (استانبول) دەدر . سلاطین عظام جوامع شریفەسندن بعضیلرنده کرسی شیخلکی خدمتنی‌ده ایفا ایلەدی . ارتحالی : (عبدالکریم افندیيه جنت اوله محل) مصراعنك دلالتی اولان (١١٠٦) تاریخندەدر . مرتب دیوانی سلوك ومواعظه متعلق رسائلی واردر. مرشد عالیلری (عبدالاحدالنوری) تربەسنك قبله جهتنده مدفوندر .

الهیاتندن :

کوکل آیینەسی اولسون مجلا
سنك بر ذرۂ عشقکله مولا
کورونسون صورت معنامصفا
کوکل آیینەسی اولسون مجلا

کدر کیتسون کوکللردن سراپا
سیلینسون شکل صغرا ایله کبرا
وصالك ذوقی اولسون دلده پیدا

ایضاً

بوسردن دلده محزون اولدی لوحی
محال اولدی کالی اوزره شرحی
هله دیوانه اولدی شمدی فتحی

ایضاً

یاننده مدفون کوچوك مخدومی (عبدالرحیم منیب) افندینکده عارفانه الهیاتی واردر .

فنائی مصطفی افندی

سابق‌الترجمه سلامی علی افندی خلفاسندن عاشق برذات‌اولوب (شومنی) لیدر. بشکطاشی یحیی افندی تربەسی جوارنده بنا ایتدیکی درکاهده انزوا ایلەدی. وفاتی شیرخدا ترکیبنك دلالتی اولان (١١١٥) دەدر. مسلك درویشانه انتساب ایتمزدن اول یکیچریلرك یکرمنجی بلوکنك اوطه باشیسی اولدینی ایچون زماننده (اوطه باشی شیخی) نامیله معروف ایدی. اکثراشعاری نعوته متعلقدر . برنطقندن :

ای جمالك پرتوین عالمده پیدا ایلەین
ینه اول آیینەده حسنن تماشا ایلەین

(ف)

فخرالدين رومی

سلطان بايزيداول دوری علما ومشايخندن اولوب ايزميت جوارنده (مودورنی) ده ارشاد عباد ايله مشغول ايدی . دعواة مأثوره حقنده‌کی مباحث وروايآتی حاوی اثريله فتاوادن (مشتمل‌الاحكام) تصوف وكلامدن (فرائداللآئی) ناملرنده آثاری واردر . (مشتمل الاحكام) صغير وكبير ناملريله ايكی قطعه‌در . برر نسخه‌سی يكی جامع كتبخانه‌سنده موجوددر . (ابن فخرالدين) ناميله بنام اولان مخدومنكده (اسرار محمديه) اسمنده براثری واردر .

فيضی حسن افندی « سيمكش زاده »

السنهٔ ثلثه‌ده انشاد نظمه مقتدر شاعر ، عارف برذات اولوب شهريدر . ذيل شقايق صاحبی شيخی‌نك پدريدر . (شيخ‌عبدالاحد نوری) دن استخلافدن‌صوكره (ملاميهٔ بايراميه) مشايخندن (شيخ بشير) افندی‌يه انتساب ايتديكی (هديةالاخوان) ده مذكوردر .

١١٠٢ ده وفات ايده‌رك پوست نشينی بولونديغی ادرنه قاپيسی‌خارجنده امير بخاری دامادی محمود چلبی دركاهنه دفن ايدلدی. تفسير بيضاوی‌نك سورهٔ بقره قسمنه تعليقاتی ومرتب‌ديوانی و (معراجنامه) ، (جوابنامه)، (غمزهٔ دل) اسملرنده منظومه‌لری واردركه جمله‌سی‌غيرمطبوعدر.

ابياتندن :	جوابنامه‌سندن :
عرض ايلسه صبحدم يوزين‌اول شهسواريمز	قالمه صورتده معنی بين اولا كور
صحرای صبر عشقده قالماز قراريمز	واصل نكتهٔ يقين اولا كور
	بيله‌سن لا نه‌در الا نه‌در
	آچيليرسه كوكل كوزی الاّ
	يوقدر يرده كوكده غيری اله
	ديندی چون لااله الاالله

فتحی عبدالكريم افندی « بلبلجی زاده »

سابق‌الترجمه (عبدالاحدالنوری) خلفاسندن‌برذات اولوب‌علمادن عبداللطيف قرامانی‌نك

غزی زاده عبداللطیف افندی

بروسه‌دن یتیشن فضلا وعرفای مشایخدن اولوب طریقهٔ (خلوتیهٔ مصریه) دندر . علوم متداوله‌یی زمانی علمای بنامندن وبتخصیص جدی (غزی زاده مصطفی نسیب) افندیدن تحصیل واکمالدن صوکره سلوك خلوتیه اطوارنی بعدالاکمال تدریس طالبین وتسلیك عاشقین ایله دمکذار اولدیلر . طریق جلوتی‌یی‌ده علی طریق التبرك (١٢١٦) ده ارتحال ایدن (افتاده زاده) شیخ مصطفی فندیدن اخذ ایله‌دیلر .

آثاری : (تمهیدالمقامات) ، (روح القدس) ، (رسالة الزینة فی المسلك العلیة) ، (عندلیب العشاق فی السماع) ، (رسالة العبارات والتعبیر) ، (رسالة الجهاد) ، (کرامات الاولیا) ، (ردالزنادقة) ، (ارشاد اهل السلوك) ، (مجموعة الفوائد) ، (مجالس) ، (تفسیر الفاتحه ـ فتوحات کنزقرآن) ، (مناقب الاولیا) ، (وقایع بابا پاشا) ، (ترجمة الذخیرة) ، (درة البیضاء فی بیان مولدالمصطفی) ، (اختصار فروق حقی ـ مجمع الفروق) ، (پرتو انوار) ، (حاشیهٔ درر) ، (مرغوب السالکین) ، (ناسخ ومنسوخ) ، (واقعات) ، (زائرالقدس) ، (ترجمهٔ الجانب الغربی فی حل مشکلات ابن عربی) ، (زبدة البیان ـ سورهٔ نسادن سورهٔ نحله قدر تفسیر شریف) ، (مختصر وفیات بروسه) ، (روضات المفلحون) در. کرك کندی کرك جدی آثارینك قسم اعظمی (بروسه) ده (اورخان غازی) جامع شریفندکی کتبخانه‌ده موجوددر . (روضات المفلحون) ، مفصل (بروسه) وفیاتیدر .

غزی زاده مصطفی نسیب افندی

عالم وعارف برذات اولوب بروسه‌لیدر. مرتب دیوانیله احوال سلوکه دائر (تزیین المقامات) نامنده براری و (عشق نامه) اسمنده برمنظومه‌سی وتفسیر قاضیٔ بیضاوی‌یه تعلیقاتی واردر . آثاری غیرمطبوعدر . (١٢٠٢) ده بروسه‌ده وفات ایدرك فیشقریق محله‌سنده‌کی جدی (احمد غزی) درکاهنه دفن ایدلدی .

حالنده مذکور اولان قالبورجی شیخی احمد بشیر افندی احفادندندر. مملکتی اولان کوتاهیه‌ده (مصلا) ده مدفوندر. مرشدینك کلمات متصوفانه‌سنی جمع ایده‌رك (صحبتنامهٔ غیبی) تسمیه ایله‌مشدر. مرتب دیوانی و (۹۹) بیتی حاوی (کشف الغطا) اسمنده برمنظومهٔ عارفانه‌سیله (طریق الحق فی التوجه المطلق)، (روح الحقیقة)، (بیعتنامه) اسملرنده رسائل صغیره‌سی واردرکه جمله‌سی غیر مطبوعدر. (روح الحقیقة) رساله‌سنی (۱۰۷۲) ده تألیف ایتمشدر.

ابیاتندن :

حمد لله بز بهشت معرفتده سا کنز
دوزخ جهل ایچره دائم یانماده اهل عذاب

(کشف الغطا) مطلعندن :

بر وجوددر جمله اشیا عین اشیادر خدا
هپ هویتدر کورونن یوق خدادن ماعدا

لیك واردر بو وجودك ظاهری وباطنی
پس بوحیثیتدن اولور اول وآخر آ کا

(بوسنه) قطعه‌سنك (غرادیشقا) قصبه‌سنده وفات ایدن (علی غیبیٔ بوسنوی) ده عرفادن برذاتدر. قائمی حسن افندی خلفاسندن اولان بوذاتك‌ده اشعار عارفانه‌سی واردر.

غوثی احمد دده

مولویه فضلا وعرفاسندن برذات اولوب (کلیبولی) لی یازیجی زاده عائله‌سندندر. اکمال تحصیل وسلوکدن صوکره (غلطه) مولویخانه‌سی مشیختنه تعیین اولوندی. نائی عثمان ده‌ده‌نك قاین پدرلریدر. (دوران قودی احمد ده‌ده‌سز تکیه‌مزی حیف) مصراعنك دلالتی اولان (۱۱۰۹) ده ارتحال ایله‌دی. مرتب دیوانی عارفانه وعاشقانه اشعاری واردر.

برغزلندن :

برق حسنی عاشق دیدار بیلمز کیم بیلور
نالش نوری دل بیدار بیلمز کیم بیلور

چشم امیدین آیرماز لمعهٔ رخساردن
برق حسنی غوثیٔ بیمار بیلمز کیم بیلور

فى الحكمة والاسرار)، (الدرر المعتبره فى شرح الايات الثمانية عشرة من مقدمة المثنوى الشريف) (شرح كلمات الفارسية من اللمعات العراقية) تاريخ تأليفى (١١٠٦) اولان (مقناطيس العلوم) مؤلفى شيخ عمر بن محمد الواعظ ده (اورفه ـ رها) دن نشأت ايدن فضلای مشايخدندر .

(غ)

غفورى محمود افندى

طريقت جلوتيه مشايخى عرفا وعلماسندن اولوب (كليبولى) دندر . اكمال تحصيلدن صوكره فاتح جامع شريفنه واعظ تعيين اولوندى. بعده (اسكدار) ده (حضرت هدايى) خانقاهنه پوست نشين اولدى. (آچيكز محمود افندى روحنه ال فاتحه) (مرشد كامل حق بولدى مقام محمود) مصراعلرينك دلالتى اولان (١٠٧٨) ده ارتحال ايتدى. استانهٔ هدائى قربنده خليل پاشا تربه‌سى حريمنه دفن ايدلدى . ديوانچهٔ الهياتى واردر .

برغزلندن :

چون بهار ايروب شجرلر سبز ورونق كير اولور
آيت صنع خدايى هرورق تفسير اولور
نور ذكرالله ايله هر كيم كه قلبى اولدى آق
صورتاً اول شاب ايسه معنيده لكن پير اولور
سجن تندن قورتولوب ايردى سراى وحدته
حصن توحيد ايچره كيم پابستهٔ زنجير اولور
عاشق صادق ايسه‌ك ترك ايله خواب وراحتى
اى غفورى طالب ديدار اولان شبكير اولور

(١٠٨٩) ده ارتحال ايده‌رك ادرنه قاپيسى خارجنده امير بخارى تكيه‌سى جوارينه دفن ايديلن خليفه‌لرى (موسى شكورى) افنديكده عارفانه الهياتى واردر .

غيبى صنع الله افندى

سابق الترجمه اولانلر شيخى ابراهيم افنديك خلفاسندن اولوب اسمى سنبل افندى ترجمهٔ

(تمديدالحيات) : (الصدقة تردالبلاء وتزيدالعمر) حديث شريفنى معرفدر .
(رسالهٔ تطبيق) : انسانيت وحيوانيتك تطبيقنه دائردر .
(اشراب المرام) : اثبات واجبله وجودملئكة وكتب انبيانك لزومنه دائردر.
(مرآت الحقايق) : حقايق تصوفه دائردر .
(لازم البيـان) : فرق ضالهدن بعضيلرينه قارشى رديه‌در .
(مفتاح القلوب) : سلوك مولويه‌يه دائردر .
(نخبة الاداب) : قانون مولويه‌يه دائردر .
(بيان المقاصد) : سير سلوكه دائردر .
(ميزان الاديان) : نصارا ايله مباحثاتى مبين‌در .
(تطبيق) : حكمتله كلامك جمع وتأليفنه دائردر .
(ديوان) : طرز معلوم اوزره‌در .

برغزل عارفانه‌لرندن :

نقوش رنك رودن صانعى برنور كوسترمش
تعين مظهرنده صانعه عينى دور كوسترمش
تجلىٔ عيانى رونمادر جمع وحدتده
كليمه ذات مطلق كوبيا كيم‌طور كوسترمش
تنى پوشيدهٔ جان ايله‌مش چون خانهٔ زنبور
نه‌سردر صنع حق اول خانه‌يى مستور كوسترمش
مرايای عيانه منعكس اول ماهر واما
عيون كچ نكاهه برشب ديجور كوسترمش

عبدالقادر كمال الدين افندى

فضلاء مشايخدن برذات اولوب (اربيل) دندر . طريقهٔ خلوتى، قادرى ، نقشبندى‌در. (١٣١٥) ده وطن ثانى اتخاذ ايتديكى (اورفه ـ رها) ده ارتحال ايله‌دى . آثارندن (حجة الذاكرين فى الرد على المنكرين) ايله (تفريح الخاطر فى مناقب عبدالقادر) مطبوعدر. ديكرلرى بروجه آتيدر : (طريقة الرحمانية فى الرجوع والوصول الى الحضرة العلية)، (الالهامات الالهية فى معرفة الحقيقة الانسانية) ، (مرآت الشهود فى بيان وحدت الوجود) ، (حديقة الازهار

سرعت قلميه‌سی وخط تعليقده مهارتی اولديغيچون سنه‌لرجه طاش باصمه‌سی مطبعه‌لرنده خطاطلق ايده‌رك هم‌عرفان مملكته خدمت هم‌كفاف نفس ايله‌دی . ملاجامی‌نك فارسی‌العباره (مرآت‌العقائد) يني تورکجه شرح ايله‌يوب طبع ايتديرديکی کبی شيخ عطارك فارسی‌العباره منظوم ومطبوع (منطق‌الطير) ترجمه‌سی‌ده محاننده فدائی مخلصلی بر شاعر نامنه محرر سه‌ده اصل ترجمه اساساً بوذاتكدر . مطبوع تعريفات سيد تتمه‌سی‌ده كندی طرفندن علاوه ايدلمك صورتيله تحرير وطبع ايدلمشدر . باشقا آثاری‌ده اولديغی مأمول‌قوی ايسه‌ده منظور عاجزی اولمامشدر .

علی عرفی افندی

عرفای مشايخدن اهل تمكين وسخا برذات اولوب (كوريجه) قراسندن (پوليان) قريه‌سندندر . سن فرقه واصل اولدقدن صوكره تجارت طريقيله مصره كيده‌رك مدت مديده اقامت واو حواليده سياحت ايتمش ونهايت سلانيكده اختيار اقامت ايله‌مش ايدی بعده اكابر متصوفه‌دن سيد خواجه (محمد نورالعربی‌الملامی) حضرتلرينه انتساب ايده‌رك فيض محمدی‌يه مظهر اولدی . سنك مزارنده‌كی (قيلدی الحاجی علی عرفی بهشتی آشيان) مصراعنك دلالتی اولان (١٣٠٥) تاريخنده ارتحال ايله‌يوب يكی قپو خارجنده مولويخانه جوارنده‌كی قبرستانه دفن‌ايدلدی . آثاری : (شرح ديوان نيازیٔ مصری) ، (ترجمهٔ انسان‌كامل) ، (ترجمهٔواردات) (ترجمهٔحكم‌عطائی) ، (مرتب ديوان‌الهيات) ، (ترجمهٔ مقصدالاقصی)، (اسئله‌واجوبهٔ متصوفانه) (شرح غزل حضرت افتاده) وسائره‌دركه جمله‌سی غير مطبوعدر .

عزمی حسين ده‌ده

عرفا وفضلای مولويه‌دن اولوب (كليبولی) ليدر . مدت مديده (كليبولی) و (مصر) مولويخانه‌لری مشيختنده ايفای رشادت ايله‌مشدر . اشعاری عارفانه وشاعرانه‌در . (١٣٩١) تاريخنده برای تبديل هوا بولوندقلری (بيروت) ده ارتحال ايله‌دی . اونی متجاوز غيرمطبوع رسائلی اولوب اسملری بروجه‌آتيدر :

(تميزالامرين) : (يفعل‌الله مايشاء ويحكم مايريد) آيت كريمه‌سنده‌كی مشيت ايله ارادهٔ‌نك تميزينه دائردر .

سید خواجه (محمدنورالعربی الملامی) حضرتلرینك داماد عالیلری واخص خلفاسیدر. اسکوبده تدریس وارشاد ایله مشغول اولدیلر . (١٣٠٣) غره‌سنده حج شریفدن عودتلرنده وفات ایده‌رك (سویش) جوارنده (عین موسی) نام محله دفن ایدلدیلر. خلقهٔ تدریسنده بولونان طلبهٔ علومه ایکی دفعه اجازت ویرمکه موفق اولمشلر ایدی. آثاری : بیك بیته قریب (محمدیه) طرزنده‌کی (قصیدهٔ نونیه) ، (قصیدهٔ تائیه) ایله (منظوم شرح شافیه)،(شرح سرانا الحق)، (هدیة الحج) ، (رسالهٔ ارادهٔ جزئیه) ، (رسالهٔ احوال ملامیه) ، (منظوم مراتب الوجود) (منظومهٔ وهبیه) ، (مجموعهٔ الهیات) وسائره درکه غیر مطبوعدر. الهیاتنده‌کی مخلصلری (فدائی)در.

عثمان صلاح الدین افندی

فضلای مولویه‌دن سیاسته‌ده واقف برذات اولوب سابق الترجمه (ناصر عبدالباقی ده‌ده) افندینك مخدومیدر . (هو دیوب عثمان افندی واردی مولاناسنه) مصراعنك دلالتی اولان (١٣٠٤) تاریخنده ارتحال ایده‌رك پدرعالیلری قربنه دفن ایدلدی. عربی العباره (اللسان المحمدیة فیماضل به العیسویة) خواجه اسحق افندی مرحومه جواب طرزنده (رسالهٔ وحدت وجود) ایله پادشاهان عظام حضراتنه لازم اولان اوصاف وخصائل عالیه‌دن باحث اخلاقی وسیاسی رساله‌لری وبعض متصوفانه اشعاری واردر. جانشینلری اولوب (١٣٢٦) تاریخنده وفات ایدن مخدوملری (جلال الدین) افندی‌ده عرفای مولویه‌دن شاعر ومهرهٔ موسیقی شناساندن برذات ایدی .

عثمان افندینك ترجمهٔ حاللری زمانمز ارباب دانشندن ضیا بکك (یکی قپو مولویخانه‌سی) اسمنده‌کی شرنده مندرجدر. سنه‌لرجه اوقوتدقلری (مثنوی شریف) ه دائر سنوحات عارفانه‌لرینی حاوی اولان مجموعه‌لری مع التأسف درکاهك احتراقنده یانمشدر .

عبدالله خلوصی افندی

مظفه‌دن و (١٣٠٥) تاریخنده (اوستروجه) ده ارتحال ایله‌ین (مصری سید خواجه محمد نورالعربی) حضرتلرینك خلفاسندن اهل تمکین فاضل وعارف برذات اولوب (کلیبولی) ملحقاتندن (مرفته) دندر . استانبولده اکمال تحصیلدن صوکره یارم عصری متجاوز (فاتح) جوارنده (قاضی چشمه‌سی) مدرسه‌سی مدرسلکی ایله اختیار قناعت وانزوا ایده‌رك (١٣٠٥) تاریخنده ارتحال ایله‌یوب (طوپ قاپی) خارجنده (صاری عبدالله) افندی یانده دفن ایدلدی .

سایهٔ عشقست در عالم فتاد
مایهٔ عشقست در آدم فتاد

عبدالحمید افندی « قره مهلا زاده »

مشایخ نقشبندیه فضلاسندن بر ذات اولوب (عینتاب) لیدر . وطننده تدریس وارشاد ایله امرار حیات ایلهدی . (۱۲۷۸) تاریخنده ارتحال ایدهرك (قربان بابا) اتکندهکی جبله دفن ایدلدی . اشهر آثاری فقهدن مشهور (طحطاوی) حاشیهسنك ترجمهسیدرکه یدی جلدی مطبوعدر . فرائضه متعلق اولان سکزنجی جلدی غیر مطبوعدر . (محمد بن عبدالله بن احمد الخطیب التمرتاشی الغنمذی) نك (تنویرالابصار) نی (محمد علاءالدین الحصکفی) شرح ایلهمش وبوشرحی (احمد طحطاوی) تحشیه ایتمشدر .

(آداب الذاکرین ونجات السالکین) اسمنده ده تصوفی براثری ده واردر .

عبدالرحیم افندی

مشایخ قادریه علماسندن برذات اولوب (ایورانیه) لیدر. مؤخراً اسکوبه هجرت و (۱۲۸۲) تاریخنده داربقایه رحلت ایلهدی . اوسکوبده دکانجق درکاهنده مدفوندر . آثاری : (منظومهٔ عقائد وشرحی) ، (منظومهٔ فرائض) ، (دیوانچه) ، (منظوم قواعد نحویه) ، (منظوم تجوید) ، (سبحهٔ صبیان) طرزنده (لغات عربیه منظومهسی) ، (منظوم ترکی وفارسی ترجمهٔ قصیدهٔ برده) درکه صوك اثری مطبوعدد .

ابیاتندن :

سراسر نطقه مظهر دوشدی عالمده قو اشیا
زبان قال وحال ایله خدانك حمدینی کویا

(۱۲٤٤) ده (ایورانیه) ده وفات ایدن پدری شیخ علی افندینکده عربی العباره (رسالة الروح) اسمنده براثری واردر .

عبدالرحیم افندی

فضلای مشایخدن عاشق ومحقق برذات اولوب (پرزرین) لیدر. اجلهٔ متصوفه دن مصری

(مصر) ده اکمال تحصیل وتفیضدن صوکره مملکتنه‌عودت ایده‌رك تدریس وارشاد ایله مشغول اولدی . جلجلوتیه شرحنك نهایتنده علم وعرفان تحصیلیچون (٤٥) سنه سیاحت ومجاهده ایتدیکنی وآخر عمرنده (نیکده) ده برنقشبندی زاویه‌سی بنا ایله‌دیکنی یازییور . آثاری‌غیر مطبوع اولوب بروجه آتی‌در :

(١) شرح وردستار [(١٢١٥) تاریخنده‌تألیف ایتمشدر .]
(٢) شرح‌دورالاعلی [(١٢٠٥)تاریخنده‌حسن بن‌اسماعیل‌حصاری‌طرفندنده‌عربی‌العباره شرح اولونمشدر .]
(٣) شرح حزب نووی
(٤) شرح صلوة مشیشه
(٥) شرح جلجلوتیه
(٦) انکشاف‌القلوب
(٧) شرح اسم اعظم

عبدالرحمن خالصی طالبانی

اکابر قادریه‌دن برذات عالی اولوب (کرکوك) لیدر . (١٢٧٥) تاریخنده رحلت ایله‌دی . کرکوك‌ده‌کی درکاه عالیلرنده مدفوندر . آثارمطبوعه‌لری : (مرتب دیوان) ایله مثنوی‌ٔشریفك اون سکز بیتنك فارسی‌العباره نظماً شرحندن ومناقب عبدالقادر کیلانی‌یه دائر شیخ علی نوربخش طرفندن تألیف اولونان (بهجةالاسرار) اسمنده‌کی اثرك ترجمه‌سندن عبارتدر . (بهجةالاسرار) (١٠٠٧) تاریخنده بغداد حاکمی اولان حسین بن حسن ادرنه‌وی طرفندن‌ده ترجمه ایدلمشدر .

(فضولی) نك اولور ردیفلی غزلنی تخمیسندن :

آتش عشقك فروزان اولسه عاشق نار اولور
هرزمان کوردکجه عاشق کوزلرك خمار اولور
حسنی آیینهٔ دلده کورن هشیار اولور
حسنك‌اولدقجه‌فزون عشق‌اهلی آرتق‌زاراولور
حسن نه‌مقدار اولورسه عشق اول‌مقدار اولور

مثنوی‌ٔ شریفك اون سکز بیتی شرحندن :

جلوهٔ عشقست کاندر کل فتاد
شورش عشقست دربلبل‌فتاد

وسائره اولوب غير مطبوعدر. جامع كبير كتبخانه‌سنده‌كى كتابلرك برقسمى‌ده بو ذات طرفندن وقف ايدلمشدر .

عبداللطيف بن دورمش فقيه قرامانى

فضلاى مشايخدن برذات اولوب اخلاق ، تصوف ، مواعظدن باحث تورکجه (آداب المنازل) ايله (معراج المشتاقين ومنهاج المتقين) اسملرنده آثارى واردر . برنجى اثرينى (۹۸۵) ده تأليف ايتمشدر . علمادن (بروسه‌لى احمد بن‌على) افندى‌نك‌ده وظائف وامور بيتيه‌يه دائر (۲۳) فصل اوزره مرتب (آداب منازل) اسمنده تورکجه براثرى موجوددركه تاريخ تأليفى (۱۰٤۱) در . برنسخه‌سى نور عثمانى‌ده واردر .

عبدالباقى دده « ناصر سيد عبدالباقى دده »

مشايخ مولويه‌دن صاحب معارف برذات اولوب كوتاهيه‌لى ابوبكر افنديلك ايكنجى اوغلودر. درسعادنده (يكى قپو) مولويخانه‌سى شيخى ايكن (۱۲۲٦) ده رحلت ايله‌دى . علم موسيقى‌يه‌ده كماليله انتسابلرى اولديغندن برخيلى بسته‌لر ترتيب ايتمشدر . مؤلفاتى : (شرح شاهدى) ، (ترجمهٔ مناقب عارفين) ، (ديوان اشعار) اولوب غير مطبوعدر . سلطان سليم ثالث نامنه (تدقيق وتحقيق) نامياه رسالهٔ موسيقى يازديغى كبى مؤخراً حروف ايله يازيله‌رق التنه دخى رقم ايله مقدار صوتلرى اشارت ايدلمك صورتيله اشارت ايديلن برنوطه‌نك اصول وقواعدندن باحث (تحريريه) نامياه بررساله داها تأليف وشهريار مشار اليهك بولدقلرى (سوز دل‌آرا) مقامنده‌كى آيين شريفلريله ينه بومقامدن اولان پيشرو قيمتدارلرينى برنوطه ايله تحرير ورساله‌يه تبديل ايده‌رك حضور شاهانه‌لرينه تقديم ايتمشدر . رياضيه‌نك موسيقى‌يه تعلق ايدن الحان وصدا واهتزازات صوتيه مباحثنده قدمانك آثارينى كثرت تتبع ومطالعه ايله بوخصوصده صاحب هنر وكمال اولديغندن اصفهان وعجم بوسلك مقامنده ايكى آيين بسته‌له‌مشدركه اليوم دركاهده اوقونمقده‌در . (شوق طرب) آيينى‌ده بوذاتكدر .

عثمان بن احمد فرتكى

طريقت شاذليه ونقشيه فضلاسندن برذات اولوب نيكده قراسندن (فرتك) قريه‌سندندر.

عبدالقادر نجيب افندى « اشرف زاده »

فضلا وعرفای قادریه‌دن اولوب سابق‌الترجمه بروسه‌لی شیخ عزالدین افندینك مخدوملریدر. (١٠٢٢) تاریخنده وفات ایله‌دی. بروسه‌ده جدعالیلرینك تأسیس کرده‌لری اولان (انجیرلی) نامیله معروف (اشرفی) درکاهنده مدفوندر. مؤلفاتی: (زبدةالبیان) اسمنده عربی‌العباره بر تفسیر شریفله (منظومهٔ مولدنبی) و دیوانلرندن عبارتدر. پدریله کندیلرینك تفسیرلری غیر مطبوع اولوب اینجیرلی درکاهنده‌در.

نعوت عارفانه‌لرندن :

جمالك ای نبی مرآة انوار سعادتدر
نکاهك محض فیض رحمت اسرار رؤیتدر

ابیات سائره‌لرندن :

طوق عشقی کردن صدقه طاقوب میدانه کل
فوز مقصودی نجیبا سن بو دیوانده آرا

عرفانی عبدالله دارنده‌وی

علماء مشایخدن برذات اولوب (دارنده) لیدر. (عرفانی) مخلصلی اشعار متصوفانه‌سی ایله (فوائداللطیفة) اسمنده بسملهٔ شریفه تفسیری و (مسالك السالکین) نامنده دیکر براثری واردر. صوك اثرینی (١١٨٤) تاریخنده تألیف ایتمشدر. (دارنده) ده مدفون اولدیغی مرویدر. هرایکی اثری‌ده (بروسه) ده‌کی جامع کبیر کتبخانه‌سنده واردر.

عثمانه نقشبندی

مشایخ نقشبندیه علماسندن برذات اولوب (مودورنی) لیدر. (١٢٠٠) تاریخنده اسکی شهرده ارتحال ایله‌دی. بروسه‌ده‌کی جامع کبیر کتبخانه‌سنك مؤسسی اولوب (١٢١١) تاریخنده وفات ایده‌رك بنا ایتدکلری (تللی تکیه) ده مدفون اولان (منزوی‌عبدالله) افندی حضرتلرندن تصفیهٔ باطن ایله‌مشدر. آثاری : (قواعدالتفسیر)، (مسلك‌السالکین)، (رسالهٔ نقشبندیه)

عذبی مصطفی افندی « درویش عذبی »

درگاه عالی چاوشلرندن ایکن آنی‌الترجمه (حضرت نیازی) ده کوردیکی آثار کامله بناءً ترك خدمتله مشارالیه انتساب ایله‌دی . مولداً (کوتاهیه‌لی) در. (متوجه‌الروحانیه) ترکیبنك ناطق اولدیغی (١١٦٠) تاریخنده ارتحال ایده‌رك (اسکدار) قراسندن (نردبان) کوینده‌کی (شاه قولی) درگاهنه دفن ایدلدی. آثارندن: (تخمیس دیوان نیازی) مطبوع دیوانی غیر مطبوعدر. دیوانی مطلعندن :

قلم جولان ایدوب دوکسون زبانك جوهریکتا
خریدار متاع عشق اولان لابد اولور دانا

بیلن آکلار خبرسویلر یا بیلمز اکلاماز سویلر
رموز نطفه‌دن سویله بیان اولسون نجه معنا

عبدالله بن عبدالرحمن جلوتی

طریقت جلوتیه مشایخ وعلماسندن برذات اولوب اکمال تحصیلدن صوکره کدك پاشا تربه‌سی قریبنده‌کی حمزه پاشا جامعی امامتنده بولوندی. (١١٦٤) ده ارتحال ایده‌رك (اسکدار) ده (قره‌جه احمد) دن (حیدرپاشا) یه کیدن جاده‌نك صولنه دفن ایدلدی . آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه آتی‌در : (التحفة‌النذیره فی منع اطلاق‌المطلق علی وجودالحق)، (النبذة‌الیسیره علی‌الشارح القیروانی‌لشرح‌السنوسیة) ، (المنح‌الالهیة فی‌شرح مقدمة‌الفخریة)، (المقدمة‌الفخریة فی اصطلاحات النحویة) .

عیونی سید محمد افندی « رهیقی زاده »

مشایخ سنبلیه‌دن شاعر برذات اولوب شهریدر. (سودلیجه شیخی) شهرتیله بنام ایدی . (خاتمهٔ صلحا) ترکیبنك کوستردیکی (١١٦٦) تاریخنده رحلت ایله‌دی. (سودلیجه) ده (سینه چاك) قریبنده مدفوندر. آثاری: (دیوان)، (سلسلهٔ‌نامهٔ‌مشایخ عظام)، (تعریفنامهٔ درگاهان) در. برنعتندن :

جمیع انبیایه پیشواسین یارسول‌الله
جمیع اولیایه رهنماسین یارسول الله

فتحی عبدالکریم افندی خلیفه‌سیدر . عن اصل (بولی) ملحقاتندن (کره‌ده) لیدر . غنی زاده نادری افندینك همشیره‌زاده‌سی و (سلیمانیه) جامعی واعظی ایدی . ایفای حج شریفدن عودتنده (مات عیسی ولم یمت حب) ترکیبنك دلالتی اولان (١١٢٧) ده شام‌ده وفات ایده‌رك جوار شیخ اکبره دفن ایدلدی . مرتب دیوانی ونحودن (مفیدالاعراب) اسمنده باشلیجه براثری واردر .

ابیات عارفانه‌لرندن :

یوقاغنده وار اولان وارلقده بیلمز یوقلغی
صحبت یار لذتن بیلمز بکم اغیار اولان

بیتی سابق‌الترجمه مستقیم زاده طرفندن شرح اولونمشدر .

(١١٧٣) ده درسعادتده وفات ایده‌رك ترجمان یونس (دراغمان) جامعی حظیره‌سنه دفن اولونان مخدومی (نحوی) محمد صالح افندی‌ده شعرای مشایخدن اولوب (تذکرهٔ رامز) ده اشعار عارفانه‌سی مندرجدر . ازجمله :

(جمالك عالمه مهر منور یارسول‌الله وجودك جملةً نور مصور یارسول‌الله)

مطلعلی نعت شریفی مشهوردر .

علمی محمد افندی (عرب زاده)

فضلای نقشبندیه‌دن برذات اولوب (ادرنه) لیدر . (مختصرة الولایة) مؤلفی محمد انصاریٔ اسکداریدن مستخلفدر . شعرا فصلنده مذکور (نجار زاده شیخ رضا) افندینك مرشدیدر. (رهبرطریقت) ترکیبنك دلالتی اولان (١١٣٠) تاریخنده ادرنه‌ده ارتحال ایله‌دی . علم حدیثدن (مجمع‌الدرر والغرر فی‌احادیث سیدالبشر) اسمنده‌کی اثرینك برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده واردر :

ابیاتندن

ریا وسمعه‌یی ترك ایت قلندر مشرب اول علمی
جهانك بود ونابودی حقیقت ابتلادر هپ

ایده‌جك قادار الهیاتی وحاجی بایرام ولی‌نك (چالاپم برشار یاراتمش ایکی جهان آراسنده) مطلعلی نطق عالیلرینه وحضرت هدائی‌نك (ایسته‌ین یارین خاك ایدر وارین) مطلعلی الهیلرینه شرحلری واردر . (امام بوصیری) نك قصیدهٔ برئه‌سنی‌ده نظماً ترجمه ایتمشدرکه برنسخه‌سی نورعثمانیه کتبخانه‌سنده موجوددر . برده (سورهٔ فتح) تفسیرینه دائر عربی‌العباره (فتح‌البیان لحصول‌النصر والفتح والامان) اسمنده براثری واردرکه (بشیر آغا) کتبخانه‌سنده موجوددر . حفیدلری محمد نسیم افندی‌ده ارباب دانشدن برذاتدر . اسعد افندی کتبخانه‌سنده‌کی بر مجموعه‌ده (شیخ وردی) اسمنده برذاتك نطقنه شرحی واردر .

(هو) ردیفلی غزل عارفانه‌لرندن :

جلوه‌گاه سینه‌ده دوران ایدر افکار هو
طور دلدن منجلیدر شعلهٔ انوار هو

عزالدین احمد افندی «اشرف زاده»

فضلا وعرفای قادریه‌دن اولوب بروسه‌لیدر . علوم رسمیه‌یی شارح نصوص (مالقوچ مصطفی) افندی‌دن تحصیلدن صوکره پدرندن استخلاف ایده‌رك بروسه‌ده اشرفیه‌دن اینجیرلی درکاهنه پوست نشین اولمشلرایدی. (کلدی اوچلر رحیما تاریخ فوتك دیدیلر) (کچدی اشرف زاده عزالدین افندی قطب ایکن) بیتنك دلالت‌ایتدیکی (١١٥٢) تاریخنده مسافرةً استانبولده مقیم ایکن وفات ایده‌رك طوپخانه‌ده قادریخانه‌یه دفن اولوندیلر. (انیس‌الجنان) عنوانیله درت جلد کبیر عربی تفسیر شریفی (مشوق‌العشاق) اسمنده بر موعظه‌سیله (عزی) مخلصی اشعار عارفانه‌سی واردر . مناقبنی مریدانندن تنوری زاده مصطفی افندی (هدیة‌الفقرا) نامنده‌کی اثرنده تفصیل ایله‌مشدر .

الهیات عارفانه‌لرندن :

سینه‌که سوراخ آچوب نی کبی نالان اولمه‌دن
حالت عشق ایله هردم زار وافغان ایسته‌مه

عیسی محوی

علوم رسمیه‌یه واقف ومعارف محمدیه‌دن نصیبه‌دار بر شیخ کامل اولوب آنی‌الترجمه

٩ رساله فی حق دوران صوفیه ١١ تنویر السالکین وترغیب الطالبین
١٠ مجمع الفوائد ومعدن الفرائد فی حق صلوة شریفه ١٢ مجالس وعظیه

بو آثاردن باشقه مطالعه ایتدیکی کتب متنوعه کنارلرنده محققانه تعلیقاتی ده کورولمکده‌در.

علی بن شعبان آقسرایی

فضلای مشایخدن برذات اولوب (استانبول) ده وعظ وارشاد ایله امرار حیات ایله‌دی . (١١١١) تاریخنده وفات ایده‌رك (طوپ قپو) خارجنده قاضی‌زاده شیخ محمد افندی جوارینه دفن ایدلدی . آثاری: (شرح حکمة العین) ، (حاشیه علی قول احمد للفناری) ، (تفسیر قوله تعالی والشمس تجری) ایله رسائل عدیده‌دن عبارت اولوب جمله‌سی غیر مطبوعدر .

علی بن ابراهیم طاغستانی

طریق نقشبندی فضلاسندن برذات اولوب (طاغستان) ك (برکشاد) قصبه‌سندندر . وطننده اکمال تحصیل وسلوکدن صوکره (مدینهٔ منوره) ده اختیار مجاورت ایده‌رك (١١١٦) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . مرشد عالیلری سید محمد ارموی‌در . آثاری غیر مطبوع‌در . بر نسخه‌سی (اندرون) ده سلطان (احمد ثالث) کتبخانه‌سنده موجود اولان (کواکب السعادة) اسمنده‌کی اثرنده اون عدد تألیفی اولدیغی مذکوردرکه بعضیلری بونلردر :
(مهمات المعارف) ، (دلیل الزائرین وانیس المجاورین) ، (خلاصة التواریخ) ، (جامع المناسك) ، (اقصی المطالب) ، (مشارع البر والاحسان فی مناقب آل عثمان) .

عبدالحی افندی

مشایخ جلوتیه کبارندن ادرنه‌ده مدفون صاچلی ابراهیم افندینك مخدومی اولوب سلامی علی افندینك ایکنجی دفعه مشیختندن صوکره استانهٔ هدائی‌یه سجاده نشین اولدی . (قیله عبدالحی سکا حق رحمتی) مصرعنك دلالت ایتدیکی (١١١٧) ده ارتحال ایده‌رك جوار خانقاهده خلیل پاشا تربه‌سنده خلیل پاشا زاده محمود بکك یانه دفن ایدلدی . دیوانچه تشکیل

عن اصل اشقودره‌لیدر . علوم رسمیه‌یی استانبولده اکمالدن صوکره مسلك قویم تصوفه دخالتله (پرزه‌رین) ده اختیار اقامت ایتدی . رحلتلری (١١٥٠) تاریخلرنده‌در . قسم اعظمی ترکی ومتباقیسی عربی وفارسی اولمق اوزره غیر مطبوع دیوانی اولدیغی کبی بعض رسائلی‌ده اولدیغی مرویدر . اسکداردہ عتیق والده کتبخانه‌سنده اخلاق وتصوفدن باحث منظوم براثری واردر. بوشعبه‌دن اولان درویشان ادهمی (درت ترکلی) هراقیه کیرلر .

اشعار عارفانه‌لرندن :

حقیقت باغ عبرتده اولی‌الابصار حکمتدر
کل نازکاری ناسوت ایدر انسان اولورپیدا

عبدالکریم جلوتی

طریقت جلوتیه مشایخندن فضل وعرفان صاحبی برذات اولوب شهریدر . پدرعالیلری استانبولده اکمال تحصیلنی متعاقب پیر افخم عزیز محمود هدائی حضرتلرینك خلفاسندن اولان وشهزاده جامع شریفی کرسی شیخلکنه تعیین اولنوب (وصل رحمانه سفر قیلدی ولی کامل) مصراعنك دلالت ایتدیکی (١٠٦١) تاریخنده ارتحال ایله (قره‌جه احمد) تربه‌سی قربنه دفن ایدیلان (قره‌حصار شرقی) لی (شیخ ولی‌الدین) افندیدر. صاحب ترجمه (عبدالکریم افندی) علوم رسمیه‌یی پدریله زمانی فضلاسندن وعلم تصوفی مختصراً پدرندن اخذ ایله‌دکدن صوکره (لاله‌لی) قربنده (احمدآغا) جامع شریفی واعظلغنده بولونه‌رق ارشاد عباد وتألیف آثار ایله اوقاتکذار اولدی . و (١١٠٠) تاریخنده وفات ایده‌رك پدری یانه دفن ایدلدی . خطدستیله محرر اولان آثار فاضلانه وعارفانه‌سنك قسم اعظمی کتبخانهٔ عمومیده موجوددر . کوچوك برادری (عبدالوهاب) افندی‌ده فضلادن برذات اولوب آثارندن (ابی‌الفرح ابن جوزی) نك (ذم الهوی) اسمنده‌کی اثرینی اختصار صورتیله میدانه‌کتیردیکی اثری کتبخانهٔ عمومیده واردر.

عبدالکریم افندینك آثاری :

١ تفسیر سورهٔ یوسف
٢ زبدة‌الاخبار والاثار
٣ مزیل‌الاشتباه‌عن‌اسماء‌الصحابة‌والتابعین‌والرواة
٤ تبیین‌الکلام فی‌القیام والصیام
٥ جامع‌الاحادیث‌الانواریه فی‌الاخبار‌المصطفویه
٦ حدیث اربعین فی‌فضائل ذکرالله
٧ المعارج الوصولیه الی آی‌القرآنیه
٨ حدیث اربعین فی‌فضائل‌الصلوة علی‌النبی

عدنی رهبر دده

شعرا وعرفای مولویه‌دن اولوب سیروزلیدر . نشاطی وآغازاده کبی اکابردن استفاضه ایتمشدر . (١١٠٠) تاریخنده شیخی بولوندیغی (بلغراد) [١] مولویخانه‌سنده کلشن عدمه عازم اولدی . مؤلفاتی : مثنوی شریفدن منتخب برچوق ابیاتی ـ هربیتنی بش بیت ایله تفسیر صورتیله شارح و برچوق غوامض و اسرار معنویه‌یی موضح اولان (نخل تجلی) ایله شرح قصیدهٔ عرفی ومرتب دیوان عارفانه‌لرندن عبارتدرکه غیر مطبوعدر .

ابیاتندن :

شاه اولمق ایسته‌ین غم ایله مبتلا اولمق کرك
عالمده سلطنت طلب ایدن کدا کرك

آه ایتدکجه جوشه کلیر کوزلرم یاشی
دریا تموج ایتمکه البت هوا کرك

عین اکبر محمد افندی

رجال خلوتیه‌دن عارف وفاضل برذات اولوب اسکی‌شهرلیدر. آنی‌الترجمه حضرت نیازی‌دن مستخلفدر. شمائل‌شریفی ترکجه نظم ایله‌دی. مرشدینك قصیدهٔ برئه تسبیغی‌ده (فوائدزمردیه) اسمیله شرح ایتمشدرکه خط دستیله محرر نسخه سلطان بایزید ثانی جامع شریفی جناحنده‌کی شیخ‌الاسلام تعلیق نویس ولی‌الدین افندی کتبخانه‌سنده‌در . هرایکیسی‌ده غیرمطبوعدر . ارتحالی (١١٣٥) تاریخنده‌در . بروسه‌ده امیر سلطان جامعنك غرب قپوسی دینلن شرق طرفنده‌کی قاپیسی خارجنده مدفون اولدیغی (کلزار عرفان) ده محرردر . حدیقة‌الجوامع‌ده ایوبده یحیی افندی درکاهنده مدفون اولدیغی محررسه‌ده موثوق دکلدر .

عاجزی سلیمان افندی

طریقت سعدیه‌دن [٢] (عاجزیه) نامیله معروف اولان شعبه‌نك صاحبی برذات اولوب

---

[١] علم تصوف وکلامدن باحث (ترشیحات) اسمنده‌کی غیر مطبوع اثر مقبول صاحبی اولان و (واصل رحمة ربه) ترکیبنك دلالتی بولونان (٩٨٤) تاریخنده وفات ایدن عرفای نقشبندیه‌دن (نصوحی چلبی) بلغراددن یتیشن فضلادندر . (ترشیحات) ك تاریخ تألیفی (٩٥٧) اولوب برنسخه‌سی اسعدافندی کتبخانه‌سنده واردر .

[٢] مؤسس طریقت (سعدالدین جباوی حضرتلرینك) رحلتلری (کمال نور سعدالدین) ترکیبنك دلالتی اولان (٧٠٠) تاریخنده ومرقد مبارکلری (حوران) قطعه‌سنده (جبا) قریه‌سنده‌در .

٥ رسالة فى توفيق تعارض الآيات
٦ رسالة مرأة الوجود فى المراتب الكلية والحضرات
٧ رسالة فى نفع مساعى الاحياء للاموات
٨ رسالة فى جواز اداء النوافل بالجماعة
٩ رسالة فى شرائط استجابة الدعاء
١٠ رسالة فى محبة العبد لربه
١١ رسالة فى حقيقة ليلة القدر
١٢ رسالة فى شروط طلب العلم النافع
١٣ رسالة فى اثبات الشعور لاهل القبور
١٤ رسالة فى ثبوت طى المكان لاولياء الامة
١٥ رسالة فى جواز دوران الصوفيه باللغة التركية
١٦ رسالة ماعرفناك
١٧ شرح كلمات كميل بن زياد
١٨ مراتب معرفة الرحمن
١٩ رسالة العطريه
٢٠ انقاذ الطالبين
٢١ اثبات العلم والشعور
٢٢ حجة الوداد
٢٣ العدل والاقساط بين التفريط والافراط
٢٤ قصم المبتدعين
٢٥ درر نورى
٢٦ رسالة التاج
٢٧ اثبات الواجب فى ماهية الوجود
٢٨ مرآت الوجود ومرقات الشهود

غزليات عارفانه لرندن :

كنت كنزك سريدر دنيا وعقبادن غرض
اكا مكتب خانه در بوچرخ مينادن غرض
انفس وآفاقى رؤيتله كماله عارف اول
معرفتدر ونكه مخلوقات بيداددن غرض
بر معمادر بو عالم فهم ايدن عارفلره
اسم اعظم سريدر چون اول معمادن غرض
صوفيا اسماده قالمه كل مسما درسين آل
بيل مسمادر كوزوم تعليم اسمادن غرض
قومبادى شغلنى سن مقصد اقصايى كور
چون نتايجدر قموصغرا و كبرادن غرض
قطره سنده نجه عمان كزليدر دل بحرينك
حاصلى در حقيقتدر او دريادن غرض
(نوريا) هيچ غيرى مطلب قالمادى عاشقلره
حق جماليدر همين جنات عقبادن غرض

عبدالكريم وارداری

فضلای مشـايخدن بر ذات اولوب واردار يكيجه‌سندندر . آثاری : (تفسـير فاتحه) ، (تفسير آية قال عليك‌السلام) ، (تفسـير آية ماكان على‌النبي خرج) ، (شرح كما صليت على ابراهيم) در . ايلك اثرينی (١٧٠١) تاريخنده تحرير ايتمشدر .

عبدالاحد نوری افندی

خلوتيه مشايخ كرامی آره‌سنده فضل وعرفان ايله اشتهار ايله‌ين ذواتدن اولوب (سيواس) ليدر. مقدمات علومی تحصيله باشلادقلری اثناده دايیسی معلم ومرشد اكرمی اولان شيخ عبدالمجيد سيواسی حضرتلری سلطان محمدخان ثالث طرفندن اولونان دعوت همايونه امتثالاً استانبوله عزيمتلرنده برابرلرنده آلدقلرندن تحصيل وتفيضی استانبولده اكمال ايله‌ديلر .

علوم ظاهره و باطنه‌دن اخذ اجازه‌يه مظهر اوله‌رق وظيفهٔ ارشاد ايله مدللی‌يه كيده‌رك بر مدت نشر علم‌وطريقتله توغلدن صوكره (١٠٣٣) تاريخنده درسعادته جلب اولونه‌رق محمد آغا تكيه‌سی مشيختنه تعيين اولوندیلر . براز صـوكره يعنی (١٠٤١) ده فاتح سـلطان محمد خان و (١٠٥١) ده سلطان بايزيد خان‌ثانی حضراتنك جوامع شريفه‌سنه بعده آياصوفيه جامع‌شريفنه واعظ تعيين بيورلديلر . ايشته بووجهله وعظ وارشاد وتأليف آثار ايله مشغول ايكن (الشيخ عبدالاحد) تركيبيله شعرادن فيضی افنديتك (كتدی جنته عبدالاحد) وخلفاسـندن شيخ نظمی افنديتك (عبدالاحد افندی اولسون مقيم جنت) مصراعلرينك دلالتی‌اولان (١٠٦١) تاريخنده ارتحال ايده‌رك ايوب نشانجيسنده مرشد مكرملری عبدالمجيد سيواسی حضرتلرينك تربهٔ شريفه‌لری قارشی‌سنه دفن ايدلديلر .

علم تصوف ايله تعبير رؤياده‌كی اقتدار مرشدانه‌لری مسلم انام ايدی. اوچ بطنه قدرسلسلهٔ عليه‌لری (شيخ اوحدالدين عبدالاحدالنوری ابن‌مصـلح‌الدين مصطفی صـفايی بن‌اسماعيل بن ابی‌البركات) اولمق اوزره مضبوطدركه بونلردن پدرلری اولان صفايی افندی زمرهٔ قضاتدن وعبدالمجيدسيواسی‌نك جدعاليلری‌ابوالبركاتك كريمه زاده‌لری وملتقی‌شارحلرندن سيواس‌مفتيسی اسماعيل افنديتك اوغلودر. والده‌لری‌ده ابوالبركاتك مخدومی محرم افنديتك كريمه‌لريدر .

مؤلفات عارفانه‌لرينك باشليجه‌لری :

١ شرح اربعينيات
٢ رياض‌الاذكار
٣ تأديب‌المتمردين فی‌اسلام‌الابوين
٤ رسالة فی‌حيوة الخضر والياس

ارتحالی (١٠١٥) ده مرقد عالیلری استانبولده (قدرغه) ده (صوقوللو محمدپاشا ـ شهید محمد پاشا) درکاهنده‌در . (مغنیسا) ده (چاشنیکیر) کتبخانه‌سنده (رسالة الهدی لاولی الاهتدی) اسمنده براثری ودوران صوفیه‌نك حلنه دائر رساله‌سی و (ایشتیبی) مخلصلی بعض الهیاتی واردر . علوم غریبه‌یه‌ده واقف ایدی .

الهیاتندن :

کل برو ای طالب حق مطلب اعلایی کور
جمله وارلقدن کچوب اول ذات بی‌همتایی کور
هو شرابندن ایچوب مست اولدك ایسه صوفیا
عین وحدتله نظر قیل سر او ادنایی کور
کندیدر کندیسنی چون کیم بیلن ای ایشتیبی
برزخ عرفانده قالمه اول هوالمولایی کور

عبدالمجید سیواسی

کبرای خلوتیه‌دن وعم اکرمی شیخ شمس‌الدین سیواسی خلفاسندن اولوب ترجمهٔ حالی علما فصلنده مذکور محرم افندینك مخدومیدر . (سلطان محمدخان ثالث) ك دعوت همایونلرینه امتثالاً درسعادته رحلتله وعظ وارشاد طالبین ایله مشغول اولدیلر . (بیك قرق طقوزده آلدی اوچقده مکان) مصراعنك دلالتی اولان (١٠٤٩) تاریخنده وفات ایده‌رك ایوب قربنده نشانجی‌ده‌کی درکاهه دفن اولوندیلر . اشعار عارفانه‌لرندن (شیخی) تخلص ایدرلردی . مؤلفاتی غیر مطبوع اولوب (شرح مثنوی) ، (لذائذالاثار ولطائف‌الازهار) ، (شرح علی قصیدهٔ میمیه لمولانا جلال‌الدین رومی) ، (مصقل‌القلوب) ، (فضائل صلوة‌النبی) ، (دررالعقائد) (مرتب دیوان الهیات) ، (شرح جزیرة‌المثنوی) ، (عمدة‌المستعدین فی‌الصرف) ، (مقاصد عینیه [١] ومصاعد ارواح طیبه وعینیه) ، (قهرالسوس فی‌الجام‌النفوس) ، (میادین الفرسان ـ قواعد فارسیه) ، (تفسیر فاتحه) وسائره کبی یکرمیدن زیاده‌در .

---

[١] بو اثرعالی ترجمهٔ حالی (ی) حرفنده مذکور اولان (شیخ یار علی بن سیاوش دیوریکی) نك کتاب‌المقاصد الناجیة فی‌المبداء والمعاش والمعاد) ینك تورکجه شرحی اولوب (١٠٣٨) تاریخنده اکمال ایدلشدرکه بر نسخه‌سی (خالص) افندی کتبخانه‌سنده واردر .

(رسالهٔ توحیدیه) ، (مرتب دیوان) ، (بلبلیه) ، (مصلح‌النفس) ، (پندنامه) ، (تعریفات علم نحو) ، (رسالهٔ دریه) ، (مقالهٔ فردیه ورسالهٔ وردیه) اولوب یالکز مناقب مطبوعدر .

بلبلیه‌لرندن :

نیك و بددن نه اولسه دلده حاضر
لسانه اول اولور البته ظاهر

ابیات سائره‌لرندن :

بن بلا صحراسنك مجنونی ایللر بی‌خبر
لیلی‌یی مولایه تبدیل ایتدم ایللر بی‌خبر
کورمك ایسترسه‌ك اکر علم وکمالك حالنی
کندی آینه‌کی صاف ایله فوأدی هر آن

آثار عارفانه‌لرندن :

توثیقیه	شرح ورد ستار [۱]
صدفیه	خلوتیه
شوتیه فی‌حق دوران صوفیه	کلابیه
شرح رسالهٔ زنبیلی علی افندی فی‌حق	حیاتیه
دوران صوفیه	عسلیه
رسالهٔ دوران	سلسله‌نامه
روضات‌العلما	مثلثات طاسیه
مناقب شعبانیه	تربه‌نامه

ایله مخدوم عالیلری (قلبی) افندینك بعض اشعارینی حاوی اولان بویوك مجموعه (یحیی) افندی کتبخانه‌سنده‌در .

عبدالکریم افندی « ایشتیبلی امیر افندی »

آتی‌الترجمه (نورالدین‌زاده) نك ارشد خلفاسی ملامی مشرب برذات اولوب (ایشتیب) لیدر.

[۱] ورد ستارك دیکر شارحلری : (شاه ولی) ، (عیشی‌محمد تیره‌وی) ، (عبدالله شرقاوی) ، (مستقیم زاده) ، (شمس‌الدین نصوحی زاده) ، (سید کمال‌الدین حریری) . بوشرحلردن یالکز (حریری زاده) نك‌کی مطبوعدر .

عدلی حسن افندی

طریقت سنبلیه مشایخ کرامندن برذات اولوب (ایشتیب) لیدر. اکمال سلوك ایله‌دکدن صوکره آستانهٔ سنبلی مشیختنده بولوندیلر. رحلتلری (رضاء پاك) و (مبشر الجنة) ترکیبلرینك دلالت ایتدیکی (١٠٢٦) ده قبر عالیلری درکاه مذکوره‌در. تاریخ تألیفی (رسالهٔ آخرکار) ترکیبی اولان منظوم (ترغیبات) ایله (مرتب دیوان) کبی غیر مطبوع آثاری واردر.

الهیات عارفانه‌لرندن:

لوح دلدن اوقویان علم الهیدن سبق
ذره‌جه یادنده قالماز محو اولوب هپ ماسبق
نور حق قلبك منور ایله‌سین دیرسه‌ك دلا
آتش توحید ایله کل ماسوایی اوده یاق

عمر فانی افندی

آتی الترجمه نورالدین زاده خلفاسندن دراغمان شیخی بوسنه‌لی (عبدالمؤمن) افندی خلیفه‌سی ودامادی اولوب (دبره) لیدر. (١٠٣٢) ده ارتحال ایله‌دی. (الحجة النیرة فی بیان الطریقة المنیرة)، (قیافتنامه) اسملرنده اثرلر یازمشدر. علم تفسیر ایله اشتغالدن ناشی (تفسیری) لقبیله‌ده ملقبدر. فاتح جوارنده (ترجمان ـ دراغمان) تکیه‌سنده مدفوندر. اکری سفرنده بولونمش ایدی. آیاصوفیه‌ده واعظلغی واردر.

عمر فوادی افندی

طریقت شعبانیه [١] عرفا وفضلاسندن برذات اولوب مؤسس طریقت شیخ شعبان ولی حضرتلرینك خلفاسندن قسطمونیلی شیخ محی‌الدین افندیدن مستخلفدر. (١٠٤٦) تاریخنده وفات ایده‌رك آستانهٔ شعبانی‌یه دفن ایدلدیلر. مؤلفاتی (ترجمهٔ معیار الطریقة)، (واقعات)،

[١] (مرآت العاشقین)، (میزان العاشقین) اسملرنده‌کی مطبوع رساله‌لرك مؤلفی زغفرانبولیلی (محمد امین) افندی‌ده علمای مشایخ شعبانیه‌دندر. بوذاتك خلفاسندن اولوب (١٣١٢) ده وفات ایدن (نوره‌قوب) لی احمد افندینك‌ده (معین المرید) اسمنده غیر مطبوع بر اثری واردر.

(١٠) — درة الغواص فى اسرار الخواص .
(١١) — ترويح الارواح فى اسرار المفتاح .
(١٢) — رسالهٔ قضا وقدر .
(١٣) — مفاتيح الكنوز فى حل الرموز .
(١٤) — انوار التركيب .
(١٥) — اللوايح فى اسرار الحروف الفواتح (مؤلف بو اثرنده ترجمهٔ حالنى يازديغنى (درر الانوار) نده حكايه ايديبور.)
(١٦) — المنتخب فى صناعة الذهب .
(١٧) — شرح قصيدهٔ صعلوكيه .
(١٨) — ديوان اكسير .
(١٩) — مجموعهٔ مجربات .
(٢٠) — مفتاح الحكمة .
(٢١) — حجر ثلاثة .
(٢٢) — عشرة ابواب .
(٢٣) — المصباح فى علم اسرار المفتاح .
(٢٤) — كتاب دقايق الميزان فى مقادير الاوزان
(٢٥) — كتاب انواع الدرر فى ايضاح الحجر.
(٢٦) — كتاب لوح ذهب الاسرار فى معارف الاحجار
(٢٧) — كتاب المنتخب فى الاكسير .
(٢٨) — درة الدرر وتحفة الغرر .

(١) نومرولى (جواهر الاسرار) ايله (٢٠) نومرودن آشاغيسنى حاوى اولان بش اثرنى جامع برمجموعه‌سى (اسكدار) ده (آطلاما طاشنده سليم آغا) كتبخانه‌سنده، برقاچ دانه‌سى‌ده كتبخانهٔ عمومى‌ده جارالله ولى‌الدين افندى كتابلرى آراسنده و (كشف الاسرار وهتك الاستار) اسمنده‌كى تفسيرينك برنسخه‌سى (روان اوطه‌سى) كتبخانه‌سنده واردر .

علمى دوده

علما وشعراى مولويه‌دن اولوب (بغداد) ليدر. بغداد واستانبولده اكمال تحصيلدن صوكره برمدت نيابتله سياحت ايده‌رك (شام) ده (دالى) ده‌ده‌يه انتساب ايله‌دى . شيخنك وفاتنده جانشينى اولدى . اثناى سلوكده روحى، صمتى، انسى ايله سياحتلرى واردر . (١٠٢٠) ده (شام) ده ارتحال ايله‌دى . مرتب ديوانيله جريزهٔ مثنوى‌يه شرحى، فتوحات وفصوصك بعض نقاطنك شرحنه دائر تعليقاتى وسائر رسائلى موجوددر .

ابياتندن :

علميا عين كمال ايله كمال كامل
هر نفس واصل ايدر عارفه روحانى قوت

(تمكين المقام فى مسجد الحرام) سلطان مراد ثالث طرفندن (١٠٠١) تاريخنده مقام ابراهيمك تجديدينه مأمور اولديغى وقت تحرير ايله مشـدر . درت ركن بر خاتمه اوزره مرتب اولوب (١) اومقامده نزول ايدن آياتدن (٢) اومقامدهكى فضيلت صلاتدن (٣) اومقامك اسرارندن (٤) اوائل مقاماتدن وبرخاتمهدن عبارتدر .

(تربيع) كه برنسخهسى آياصوفيه كتبخانهسنده واردر .

على چلبى بن حمزه ايزنيقى

علوم متنوعهيه واقف عارف برذات اولوب مشهور شيخ ادهبالى نسلندن (وحيزاده) نك متعلقاتندندر .

بدايةً پدرلرى محلولندن اولان سلك زعامته دخول ايله بلغراد وجوارى سفرلرنده بولندقدن صوكره مسقط رأسنه عودتله يكيدن تحصيله باشلادى وسلطان محمدخان ثالث زمانيده (استانبول) ه كلهرك (سودليجه) ده اقامت ايلهدى . علوم متداوله وبتخصيص علم تفسير وتصوف وكلام ايله علوم غريبه وحكميه وكيميويهدهكى وقوف تامليرينى بوفنلرده كى تأليفات عديدهلريله اثبات ايلدكلرندن بين الخواص (مؤلف جديد) شهرتيله بنام اولدى. ملاميهٔ بايراميه كبار مشايخندن (ادريس مختفى) شهرتيله بنام (ترجمهلى خواجه على الرومى) دن مستخلف اولديغى (مستقيمزاده) مرحومك مناقب ملاميهٔ بايراميهسنده محرردر. (من اضعف الخليقة الى اكمل الطريقة) عبارهسيله باشلايان استرشادى حاوى (عزيز محمود هدائى) حضرتلرينه تقـديم ايتدكلرى نامهلرينه حسن قبولى متضمن (من اضعف الفقرا) فقرهسيله بدأ ايدن جوابنامهدن استنباط اولونديغنه كوره طريقت جلوتيهيه ده منتسب اولدقلرى آكلاشيلمقدهدر. (١١٠٨) تاريخنده عالم آخرته سفر ايليوب حضرت خالد (رضى الله عنهك) تربهٔ شريفهلرى حريمنه دفن اولوندىلر .

مؤلفات عديدهلرندن باشليجهلرى شونلردر : [١]

(١) — جواهر الاسرار .
(٢) — ثمرة الارشاد .
(٣) — درر الانوار فى اسرار الاحجار .
(٤) — الدرة البيضاء فى الاكسير الاحمر .
(٥) — مقدمة الوصل .
(٦) — ديوان الحكمة (منظوم)
(٧) — كشف الاسرار وهتك الاستار .
(٨) — السر الربانى فى العلم الجسمانى والروحانى .
(٩) — طوالع البدور فى شرح الشذور.

[١] محفوظ يد عاجزى اولان (درر الانوار فى اسرار الاحجار) اسمنده كى اثرينك نهايتندن آلندى .

ابياتندن :

كرچه اولدى مولدم قره حصار
يوزوم آغ ايت قيلمه بنى شرمسار

وحدتنامه‌سندن :

حمدايدر اول ذاته جانى پاك اولان
كيم خلافت بولدى آندن خاك اولان

على دده بوسنوى

علماى خلوتيه‌دن برذات اولوب (بوسنه‌لى) در . (خلاصة‌الاثر) ده (موستار) لى اولديغى محرردر . تربه شيخى دينمكله مشهور ايدى . مرشدلرينك رجال خلوتيه‌دن (نورالدين زاده) اولديغنى وبرمدت (سكتوار) قلعه‌سنده مشهد قانونى‌ده بنا اولونان تربه وخانقاهده بولوندیغنى محاضراتنده حكايه ايدييور . مؤلفاتى ، (١٠٠١) تاريخنده مكهٔ مكرمه‌ده تأليف ايدوب مختصراً (اسئلة‌الحكم) و (خواتم‌الحكم) اسميله‌ده تسميه ايلديكى اثريله (تمكين‌المقام‌فى‌مسجدالحرام) ، (سباعيات فى‌الفروع) ، (مواقف‌الاخرة واللطائف‌الفاخرة) ، (محاضرات‌الاوائل والاواخر) ، (انوارالمشارق) ، (رسالهٔ انتصاريه) ، (تربيع‌المراتب والاصول لارباب‌الموصول) در . صاطرجى محمد پاشانك دعوتى اوزرينه (وارات) سفرينه عزيمتله عودتنده (تمام وصلت) تركيبنك دلالتى اولان (١٠٠٧) ده رحلت ايله‌دى. (سكتوار) قربنده (صولنق) ده مدفوندر.

آثار مذكوره‌دن (اسئلة‌الحكم) تصوف ، عقائد وسائره‌دن باحث اولوب عربى العباره (٣٦٠) سؤالدن مركبدر . (خواتم‌الحكم) اسميله‌ده مسمادر. اسئله‌نك قسم‌اعظمى موجب استفاده‌در . (١٣١٤) ده مصرده طبع اولنمشدر. كنارنده طقوزجلددن‌عبارت اولان تفسير (روح‌المعانى) صاحبى مفتىٔ بغداد افاضلدن (محمود آلوسى) نك (اجوبة العراقيه على اسئلة الايرانيه) سى واردر .

(محاضرات‌الاوائل والاواخر): امام‌سيوطى‌نك (اوليات) ى طرزنده اكثريتى‌اعتباريله تاريخه تعلق‌ايدر عربى براثردر. بوده مصرده طبع اولونمشدر. بعض اقوالى‌ضعيف اولمغله برابر اكثر موادى تاريخ ومحاضرات ايله مشتغل ذواته استفاده بخشدر .

(رسالهٔ انتصاريه) : خاندان آل عثمان حضراتنك فضائليله بقاى سلطنتلرينه دائر اكابر ومكاشفين امتك اولبابده‌كى افادات ونقلياتنى جامع مفيد ومختصر عربى براثردر. محفوظ كتبخانهٔ عاجزى اولان بورساله مطبوع دكلدر .

(فره‌جيك) لى شيخ (على بن سنان) افندى نامنه مؤلف (انيس الجليس) اسمنده عربى العباره اخلاق ومحاضراتدن باحث براثرى واردركه تاريخ تأليفى (٩٨٦) در . بواثر طابع ذهولى اولمق اوزره (١٣٠٦) تاريخنده (امام سيوطى) يه نسبت ايديله‌رك مطبعهٔ عامره‌ده طبع ايدلمشدر.

عارف محمد افندى

(طريقت زينيه) كبراسندن برذات اولوب (دكزلى) دندر. (استانبول) ده اكمال تحصيل وسلوكدن صوكره (ايزميت)ه نقل مكان ايده‌رك نشر طريقت وتأليفله امرار حيات ايله‌دى . (روضة‌التوحيد) اسمنده تورككجه منظوم اثر تصوفلرينى (٩٤٧) تاريخنده اكمال بيورديلر . (ايزميت) ده (اورخان غازى) جامعى يوقاروسنده‌كى مزارستانده مخدومى (احمد افندى) ايله برابر مدفوندرلر . (٩٧١) ده وفات ايدن احمد افنديك‌ده (نزهة‌الموحدين) اسمنده منظوم اثرى واردر . (روضة‌التوحيد) دن :

اى قديم وحىّ وقيوم واحد
سن سين اول خلاق اشيا بى عدد

عبدالرحيم قره‌حصارى [١] آفيون قره حصارى

آق‌شمس‌الدين حضرتلرينك اخص خلفاسندن اولوب علم تصوف واخلاقدن باحث بر مقدمه ايكى قسم وبرخاتمه‌يى وهرقسم اون بابى حاوى تركى‌العباره (منية‌الابرار وغنية‌الاخبار) ايله (٨٦٥) تاريخنده اكمال ايتديكى منظوم (وحدتنامه) ومنظوم (ترجمهٔ قصيدهٔ رائيه) اسمنده‌كى آثارندن كمالى مستبان اولور . قره حصارده نامنه مضاف جامع شريف يابنده مدفوندر . آثارى مطبوع دكلدر . (منية‌الابرار) استانبولك فتحى سنه‌سنده اكمال اولونمشدر .

---

[١] نجم‌الدين رازى ونجم‌الدين دايه اسملريله بنام اولان ذاتك اجل آثارندن اولوب تصوف واحوال سلوك وتربيهٔ نفسدن باحث (مرصادالعباد من‌المبدأ والمعاد) اسمنده‌كى اثر دقيقك مترجمى سلطان مراد ثانى دورى فضلاسندن (قاسم بن محمود قره حصارى) ده علماى متصوفه‌دن بر ذاتدر . ترجمه‌نك اسمنى (ارشادالمريدين الى‌المراد) تسميه ايلەمشدر. سلطان محمود اول معاصرى (شفاءالصدور وصفاءالقلوب) مؤلفى (شيخ مصطفى بن مراد) ايله (اصول وصول الهية) اسمنده (١١٨٥) تاريخنده براثر يازان (شيخ محمد خلوتى) ده قره حصاردن يتيشن مشايخدندرلر .

عبدالمجید به شیخ نصوح

(رسالة الادویة فی الطریقة المحمدیة) و (رسالهٔ آدابیه) صاحبی طریقت زینیه کبارندن طوسیه‌لی شیخ نصوح افندینك مخدومیدر . آثاری : (تذکرهٔ اولی‌الباب) ، (الخوف والحزن) (الفلاح والهدی) ، (الفوزالعظیم) ، (ریاض‌الناصحین) ، (روضة‌الازهار و جنة‌الاثمار) برده منظوم قیافتنامه‌سی واردر . جمله‌سی غیرمطبوعدر . (۹۷۳) تاریخنده طوسیه‌ده ارتحال ایله‌دی . نصوح افندی طریقت زینیه پیری (زین الدین خافی) نك اخص خلفاسندن بروسه‌ده مدفون عبداللطیف قدسی خلیفه‌سی (تاج الدین) افندیدن مستخلفدر . برده تمثیله تعلق ایدن آیات کریمه‌نك تفسیرینه متعلق براثری واردرکه خط دستیله محرر نسخه‌سی شهید علی پاشا کتبخانه‌سنده‌در .

عارفانه برغزلی :

کل‌ای طالب قو اسمانی مسمادن خبردار اول — صاقین اولمایه‌سك عامی معمادن خبردار اول
حجاب اسمله اولمه مسمادن صاقین محجوب — کیدر بنلك حجابنی بومعنادن خبردار اول
نه کیم وار ایکی عالمده وجود حقدر جمله — بورمزی آکله ای‌عارف بوایمادن خبرداراول
فنا جامیله نوش ایدن همیشه نیشنی عشقك — بقا بزمنده شاد اولور بوصهبادن خبردار اول
کیروب بازارعشق ایچره بوکون درد الهی آل — ویروب نازی نیازایسته بوسودادن‌خبراراول
اکر مجنون عشق‌ایسه‌ك مجیدی حسن لیلایه — کوز آییرمه جمالندن تماشادن خبردار اول

برده منظوم پند عطار شرحی واردر .

مطلعندن :

حمد بی‌حد آن خدای پاك را — آنکه ایمان دادمشتی خاك‌را
حمد بی‌حد آکاکیم اول مستعان — ویردی‌ایمان برآووج‌خاکه‌همان

(کنزالفوائد) تصوف واخلاقدن باحث برجلد کبیر عربی براثر اولوب نسخه‌سی (یحیی افندی) کتبخانه‌سنده موجوددر .

محمد به حمزه

طریقت (زینیه) مشایخندن فاضل برذات اولوب (ادرنه) لیدر . طریق‌مذکور مشایخندن

علاءالدين على آقسرايى [١]

(قره‌مانى) شيخ على السمرقندى خلفاسندن خيرالدين افنديدن مستخلفدر. اشهر مؤلفاتى شيخ اكبر (رضه) حضرتلرينك (عنقاى مغرب) اسمنده‌كى اثر دقيقنك شرحى‌در كه غير مطبوعدر . سلطان سليمان قانونى بغداد سفرينه عزيمتلرنده بوذات ايله ملاقات ايده‌رك حق شاهانه‌لرنده خير دعاده بولنمشلردى . مؤخراً بروسه‌يه هجرتله دار آخرته رحلت ايله‌ديلر . باشجى ابراهيم بك جامع شريفنك قبله طرفنده مدفوندر . (كلدسته رياض عرفان) ده لارنده‌لى اولدقلرى محرردر .

عبدالكريم افندى

سابق‌الترجمه (ابراهيم كلشنى) خلفاسندن (ادرنه) لى (عاشق موسى) افنديدن مستخلف عارف وشاعر بر ذات اولوب (ادرنه) ليدر . تاريخ تأليفى (٩٦٣) اولان (حضرات خمس) ترتيبى اوزره بر مولد نبوى منظومه‌سى واردر . (٩٩٢) ده مملكتنده ارتحال ايله‌دى . منظومه‌نك مطلعندن :

الهى معرفت نورين دليل ايت
سراج عقله قدرتدن فتيل ايت
قلوبك قالبنى روشن ايله
معانى سرى ايله كلشن ايله

خلفاسندن (لارنده) لى (شانى ابراهيم افندى) ده عرفادن برذات اولوب (مرآت‌الصفا) اسمنده تصوفدن براثر مقبولى واردر .

ابياتندن :

كاربان راه اقليم فنانك شانيا
باش وجان تركن اورر برقافله‌سالارى يز

---

[١] بحوى تاريخنك جلد اولنده كوريلن برافاده بروجه آتى تحرير ايدلدى :
شيخ‌الاكبرك عنقاى مغرب رساله‌سين شرح ايدوب اشارات عليه ورموز خفيه‌دن سنه (٩٤٠)ده حرف اولى (ع) اولان شيخ وينه حرف اولى (س) اولان پادشاه ذيشان ايله اولى (ق) آخرى (ه) اولان شهرده‌كه قونيه‌ده ملاقى اولمقلرى صريحاً اشارت واردر .

مزین ایده سنی خوب خلّاق
بیلنه علم انفس وعلم آفاق
صفاته ترك ایدرسه‌ك صفات
همان تبدیل ایدرسین ذاته ذاتی

عبدالرحیم نظام‌الدین مرزیفونلی «صاری دانشمند زاده»

چلبی سلطان محمدخان دوری مشایخ عظامندن اولوب تصوفدن (ارشادالانام) اسمنده‌کی اثریله عشقنامه‌سی ودیوانچهٔ الهیاتی واردر .

طریقت زینیه پیری (زین‌الدین خافی) [۱] حضرتلرندن تکمیل سلوك ایله‌مشدی . مملکتنه عودتنده پك چوق عاشقینی دلسیر ایده‌رك وفات ایله‌دی . اشعار صوفیانه‌سنده (رومی) تخلص ایدردی . مرشدلری کندیلری حقنده : (برعشق کوتوکن یاقوب دیار رومه آتدق) بیورمشلردر . اشعارندن انجق دسترس اولونابیان یالکز شو :

توبه یارب خطا یولونه کیتدکلریمه
بیلوب ایتدکلریمه بیلمه‌یوب ایتدکلریمه
} بیتی‌درکه سهل ممتنع قبیلندندر.

منشئی مشهور ویسی افندی توبه‌نامه‌سنده بیت مذکوره :

پیرو اولدم اوسخن پروره ایتدم توبه
دائما ره‌سیر عمد وخطا ایتدکلریمه

بیتیله اشارت ایله‌مشدر . (نفحات‌الانس) ترجمه‌سنده مذکور مفصل اجازه‌نامه‌دن مستبان اولدیغنه کوره مرشدلرینه مصرده انتسابدن صوکره برابرجه (خراسان) ه کیده‌رك تکمیل سلوك ایله‌یوب عودت ایتمشلردر . پدرلری (صاری دانشمند) شهرتیله بنام (امیر عزیز) افندی‌در .

---

[۱] خاف (خراسان) مضافاتندن برقصبه‌در . اکثریا خواجه ، خواهر وسائره کبی واو معدوله ایله (خواف) صورتنده یازیلیر .

کبیر منظومه‌لری واردرکه مربابی‌ده اونر فصل اولارق ترتیب ایدلمشدر . بواثر تاریخ ادبیات عثمانیه نقطه‌سندن‌ده مهمدر. (۷۳۳) تاریخنده قیرشهرنده ارتحال ایتدیلر . مرقدلری زیارتگاه انامدر . (پاشا) لقبی باباسنك ایلك اولادی اولدیغندندر . رتبهٔ رسمیه دکلدر . مغنیساده مرادیه کتبخانه‌سنده (رساله فی بیان‌السماع) نامیله منثور براثری‌ده واردر . تفصیل احوالی (تورك درنکی) اسمنده‌کی رسائل موقوته‌نك برنجی جزئنده‌کی مقالهٔ عاجزی‌ده مندرجدر.

اشعار عارفانه‌لرندن :

جمله عالم براشارتدر همان — نیجه یوزبیك ملکی وارحقك نهان
انس وجندن کمسه‌لر کورمش دکل — کمسه اولیردن خبرویرمش دکل
فکر وعقلك ایره‌مز اول منزله — آدی او ملکك دخی کلمز دله

کتابك باش طرفنده حروف هجا ترتیبی اوزره کورولن منظومه‌لرك برنجیسی او وقتك نظمنه کوره کوزل بر نمونه اولدیغندن عیناً درج ایدلدی :

اول بزه واجب اولان الله آدین آ کمق دورر — انك آدین ذکر ایدملم اول کیم قمو مشتاق دورر
اول دخی اولدور قدیم اخر دخی اولدر مقیم — اولدر کریم اولدور رحیم اولدورکه شکسیز حق دورر
ایکی جهان یارادان اول آی وکونش یوریدن — اول انس وملك دوررودن اول کیم اول خلاق دورر
اولدور احد اولدور صمد اولدور ازل اولدور ابد — اول بی حساب وبی عدد اولدورکه اول رزاق دورر
اولدرکه جان ویردی تنه اولدرکه تن ویردی جانه — اولدرکه رنك ویردی قانه اول حاکم مطلق دورر
آنسیز اکا کیم وارير آنسیز اکا کیم ایریر — آنسیز آنی کیم کوریر اندن یکا کیم باقدورر
آیرلماسین بولدق انی آیریلمه‌سین بیلدك انی — اوکدن صوکا (عاشق) جانی انکله مستغرق دورر

مولدنبی ناظمی سلیمان ده‌ده مرحومك بواثردن اقتباس ایتدیکی برنجی بیتدن اکلاشیلور . مشارالیهك مخدومی (علوان) الوان چلبی دخی عشق وعرفان ایله مشتهر جذبه‌دار برشاعر اولوب قبری [۱] اماسیه جوارنده نامنه منسوب قریه‌ده‌در . (اطوار سلوك) اسمنده بر منظومه‌سی واردر . [۲] اشعار عارفانه‌سندن برقسمی (ثمرات‌الفواد) ده مذکوردر . ازجمله :

---

[۱] مورخ عالی چوروم قریه‌سنده برقریه‌ده اولدیغنی بیان ایدییور . مخلص پاشا ، مصرده (قوس) شهرنده (باباالیاس خراسانی) ده آماسیه‌یه ایکی ساعت مسافه‌ده نام عالیلرینه منسوب (الیاس) کوینده مدفوندرلر . مخلص پاشانك وفاتی ۷۰۹ و بابا الیاسك وفاتی ۶۵۷ } در .

[۲] مرادثانی‌یه تقدمه ایله‌دیکی منظوم (کلشن راز) صاحبی شیرازی (علوان ـ الوان) چلبی دیکر برذاتدر .

(ظ)

ظریفی عمر افندی « بابا »

طریقت سعدیه مشایخ کرامندن بصر بصیرت صاحبی بر ذات اولوب (روسجق) لیدر . (١٢١٠) تاریخنده مملکتنده ارتحال ایلهدی. بك مزارلغی قارشیسنده طومبول جامع شریفی حظیره‌سنده مدفوندر. علم اخلاقه دائر مشهور (بندنامه) سی مطبوعدر. برده غیرمطبوع دیوان عارفانه‌سی واردر . پندنامه‌دن مشورت بحثی :

کندودن اولویه رغبت ایله کل
هم کلامی بیل ادبله سویله کل

اولو قدرین فهم ایدن اولور اولو
کوزله‌ین آداب وارکان ویولو

اولونك خیر دعاسن آلهسك
رتبهٔ عالی آنکله بولاسك

اولولرله مشورت قیلسه کشی
چیقاریر البته باشه اول ایشی

مشورتسز کیم که بر ایش ایشله‌یه
شول ندامت پارماغن چوق دیشله‌یه

(ع)

عاشق علی پاشا « بشه »

سلطنت عثمانیه‌نك مؤسسی عثمان غازی دوری مشایخ وشعرای عارفینندن وپادشاه مشارالیهك معیتنده بولنمش اولان مظنهٔ کرامدن شیخ مخلص پاشا بن الیاسك اوغلو اولدیغی (غریب نامه) مقدمه‌سنده محرردر . عابد وزاهد مستجاب الدعوه برذات اولوب اطوار سلوك ومقامات عارفینه واقف ایدی . زمان اشتهاری اورخان غازی دورنده‌در. محبت ومعرفت الهیه‌یه، روحك اوصاف وخصائلنه ودها بومثللو مباحث دینیه وتصوفیه‌یه دائراون باب اوزره مرتب (غریب نامه) یاخود (معارف نامه) اسمنده تورکجه یکرمی درت بیك مصراعه قریب غیر مطبوع برجلد

صالح رفعت افندی

اکابر متصوفه‌دن سید خواجه محمد نورالعربی‌الملامی حضرتلرینك خلفاسندن صاحب تمکین برذات عرفانسمات اولوب (اشتیب) لیدر . خواجهٔ مشارالیهه انتسابندن صوکره بنا ایتدیکی درکاهده تربیهٔ سالکین ایله امرار حیات ایلهدی . (١٣٢٦) تاریخنده ارتحال ایده‌رك درکاه مذکورحظیره‌سنه‌دفن ایدلدی. مرتب دیوانچه‌لری ومصطلحات صوفیه‌یی مبین رساله‌سی واردر.

دیوان الهیاتنك مطلعندن :

خدایا سکا حمد اولسون سنکله — ینه سن‌سك سنی حامدسنکله
ظهورك باطن اولدی ظاهرکله — که معلوم اول آخرکله
وجود کله دونر انجم فلکلر — بوتون شمع وجوهکدر دیلکلر
حبیبك مظهرندندر ظهورك — خروشه کلدی دریای‌بطونك
سکا مرآت اولوبدر چونکه‌ذاتی — تجلی قیلدك آنکله صفاتی
قو افعال واحکام ایله اسما — اول اولدی مظهر جمله مسما

(ط)

طورحال شیخی مصطفی افندی

آماسیه ایله‌طوقات آراسنده‌کی طورحال ناحیه‌سندن‌فاضل‌عارف برذاتدر. آماسیه‌واستانبولده تحصیلنی اکمالدن صوکره شیخ مراد نقشبندی مخدومی علی افندی‌یه انتساب ایله‌یوب نائل خلافت اولارق وطننه عودتله نشر علم وطریقته باشلادی. (١١٩٧) ده وفات ایده‌رك‌بناسنه موفق اولدیغی جامع شریف حظیره‌سنه دفن ایدلدی . صدر اعظم سید محمد پاشانك کندیسنه اخلاصی دولاییسیله‌ناحیه‌سی جوارنده‌کی (طازیه) قریه‌سی طرف پادشاهیدن تملیك ایدلمشدی. بوقریه‌یی کندی املاکیله برابر مملکتنده تأسیس ایتدیکی جامع، مدرسه، تکیه‌یه وقف‌ایتدی. صحاح احادیثدن جمع وتلفیق ایتمك شرطیله (البدرالمنیر فی‌شرح‌احادیث البشیرالنذیر) اسمنده‌کی حدیثه دائر اثریله (مرشدالسالکین) نامنده برتألیفی ، وحدیث اربعین شرحی ایله دیکر برتألیفی واردر. طریقت خلوتیه‌نك شعبانیه شعبه‌سندن‌ده مستخلف اولدیغی‌اسکدارده کوردیکم برطومارده مندرجدر .

---

٤٩ كل صدبرك
٥٠ تحفة العاشقين
٥١ شرح قصيدهٔ بانت سعاد
٥٢ شرح حل معاقد الرموز
٥٣ تخميس قصيدهٔ برئه
٥٤ السنهٔ ثلثه اوزره منظومهٔ معراجيه
٥٥ منظومهٔ مولد نبی
٥٦ تسديس قصيدهٔ منفرجه
٥٧ مستزاد جناب مولانايه منظوم شرح

صادق محمد ارزنجانی

مشايخ نقشبنديه‌دن مجاهد برذاتدر. اناطولی وروم ايلی قطعه‌لرنده برچوق سياحت ايله‌ديكی و (١١٩٢) تاريخنده ارضروم‌ده بولوندينی رسالهٔ مرغوبه‌سنده محرردر. (١٢٠٩) تاريخنده شيخی بولندينی اسكداره آلاجه مناره زاويه‌سنده ارتحال ايده‌رك اورايه دفن ايدلدی. جمله‌سی بريرده مطبوع تورکجه رسائل ترکيه‌سی واردركه اسملری بروجه آتی : (رسالهٔ مرغوبه) (رسالهٔ تربيه‌نامه) (رسالهٔ معرفة النفس) (رسالهٔ محبوب) اولوب (حقيقة اليقين) ترجمه‌سی‌ده جملهٔ آثارندندر.

صافی احمد افندی

مشايخ مولويه‌دن عارف وعلوم غريبه‌يه واقف برذات اولوب (توقات) ليدر. اكمال تحصيل وچله‌دن صوكره برمدت وطنی مولويخانه‌سنده اجرای مشيخت ايدوب بعدهٔ آيدين درکاهی مشيختنه نقل ايله‌دی. (١٢٩٠) كسور تاريخلرنده لمصلحة استانبوله ورودنده وفات ايده‌رك يكی قاپی مولويخانه‌سنه دفن ايدلدی. (عروض ملا جامی) يی (جام مظفر) اسميله تورکجه شرح ايله‌يوب مصرده طبع ايتديرمشدی (عينی حسن) افنديناك (نظم الجواهر) نامنده‌كی لغت منظومه‌سنی‌ده شرح ايتمشدر. آثار سائره‌سنه دسترس اولونامادی. زبان فارسی وعلم حكمتی (كتخدازاده) عارف افنديدن تعلم ايتمشدر (تذكرهٔ فطين)ده عارفانه برغزلی مندرجدر.

---

٢٤ مولانا جلال‌الدين رومى وشيخ نيازئ مصرى ونصوحى ، اشرف رومى ، نقشئ آقكرمانى حضراتنك بعض نطقلرينك شرحى

٢٥ امام‌علىيه منسوب
عينان عينان لم يأخذ هما رمد
فى كل عين من‌العينين نونان
قطعه‌نك شرحى

٢٦ جمعى حسن بصرى حضرتلرينه نسبت اولونان اللى درت فرضك شرحى

٢٧ شوكت ، صائب، ميرخسرو دهلوى ، خاقانى‌نك اكثر مشكل غزللرينك شرحلرى

٢٨ عروض شرحى

٢٩ ديوان عارفانه‌لرى

٣٠ مكتوبات وانشا رساله‌لرى

٣١ (واهب‌المواهب فى بيان مقامات والمراتب) ترجمه‌سى

٣٢ لفظ طريقت رساله‌سى

٣٣ نقشبنديه رساله‌سى

٣٤ تاج، كمر، علامت رساله‌لرينك شرحلرى

٣٥ بعض قصائد عربيه‌نك شرحلرى

٣٦ معماى اسماء حسنى رساله‌سى

٣٧ نحودن (مغنى) شرحى

٣٨ مختصر ومفصل قواعد اعراب

٣٩ شافيه شرحى

٤٠ قواعد فارسيه شرحى

٤١ (مفاتيح‌الدريه) شرحى

٤٢ مدار مبدأ ومعاد

٤٣ شرح مقالات خواجه نصرالدين

٤٤ تسهيل المبتدى

٤٥ ذيل‌الكتاب باحسن الخطاب

٤٦ اسرار نهان درختم خواجكان

٤٧ رسالهٔ جواهر تاج خلافت

٤٨ شرح نطق عاشق عمر

آثار علیه‌لری :

١ انا عرضنا ... آیت کریمه‌سنك تفسیری

٢ اصول حدیث شرحی

٣ اصول فقهدن مختصر منار شرحی

٤ حضرت شیخ اکبرك آثارندن اولان (مواقع‌النجوم) شرحی [برنسخه‌سی کتبخانهٔ عمومیده واردر .]

٥ حضرت شیخ اکبرك کلمات قدسیه‌لرندن اولان (سبحان من اظهر الخلایق وهو عینها) نك (مفتاح‌الوجود الاشهر فی توجیه کلام شیخ‌الاکبر) اسمیله شرحی

٦ دیوان جناب علی شرحی

٧ مثنویٔ شریف ترجمه‌سی

٨ ابن فارضك قصیدهٔ خمریه‌سنك شرحی

٩ حضرت شیخ اکبرك (حوض‌الحیاة) رساله‌لرینك شرحی

١٠ » » » (غوثیه) » »

١١ امام غزالی مؤلفاتندن (فیصل‌التفرقة بین‌الاسلام والزندقة) و (معرفة العجز) رساله‌لرینك ترجمه‌سی

١٢ مفتاح‌الرموز والاسرارالکنوز

١٣ علوم‌المظنون

١٤ مرأت‌الاسما رساله‌سی

١٥ توفیق‌العون فی حق‌الایمان

١٦ حلیهٔ حسنین‌الاحسنین

١٧ کلشن توحید ترجمه‌سی

١٨ مصطلحات صوفیه ترجمه‌سی

١٩ شیخ محمود شبستری مؤلفاتندن (مرأت‌المحققین) ترجمه‌سی

٢٠ » ابوالحسن‌الخرقانی » (اسرار سلوك) »

٢١ خواجه محمود پارسا » (ذکر ، وجود ، قدسیه) رساله‌لرینك ترجمه‌لری

٢٢ شیخ سهروردی مؤلفاتندن (خواص جل اسماء) ترجمه‌سی

٢٣ مقامات حمیدیه‌ایله رباعیات فارسیه‌یی فنون ادبیه‌یه تطبیق‌طریقیله‌وجوده کتیردکلری نفیس شرحلری

ابیاتندن :

دلاسن منطق‌الطیری اوزی انسان اولاندن صور
دیلرسن کنت کنزاً رمزنی وارکاندن صور

صلاحی افندی « عبدالله صلاحیٔ عشاقی »

جامع‌الفضائل برذات اولوب بالیکسرلیدر. یکرمی یاشنه قادار مملکتی علماسندن علوم‌آلیه تعلمندن صوکره استانبوله کلەرك تکمیل نسخ ایتمك اوزره تکرار درسه ابتدار ایتدیکی کبی قدردان بر ذاتك دلالتیله‌ده « تحویل » قلمنه دوامه باشلادیلر .

آزوقت ظرفنده طلبه وکتبه آراسنده شیوع بولان شهرت فوق‌العاده‌لرینه بناءً اولا مکتوبجیلق صوکره دیوان افندیلکی خدمتیله حکیم اوغلو علی پاشا معیتنه تعیین اولونەرق بو خدمتله ایچه دولاشدیلر . لکن مرقدلری اکری قاپی خارجنده اولان واوتاریخده ادرنه‌ده ارشاد عبادایله مشغول بولنان شیخ جمال‌الدین عشاقی حضرتلرینه انتسابلرندن برمدت صوکره استعفا ایده‌رك یدی سنه وحدت وانزوا عالملرنده امرار اوقات ایتمشلرکه بوفیضلی عالمده :

مشکلن کمسه‌یه ظاهرده صلاحی صورماز
خواجهٔ باطنه صوردی صوراجق اسراری

بیتیله‌ده تکمل مراتب عرفانیه ایلدکلرینی و :

جلوتی ، بایرامی وسعدی ، قادری
نقشبندی ، مولوی وکلشنی ، عشاقی‌یز

بیتیله‌ده جامع‌الطرق بر ذات اولدقلرینی رمز وایما بیورمشلردر . بوزمانلرده عالم معنی‌ده شیخ اکبر قدس سره الاطهر حضرتلری طرف عالیلرندن درت سطرلق بر یازی اوقودیله‌رق مادی وبالخاصه معنوی پك‌چوق واردات وفیوضات قلبیه‌یه مظهراولدقدن صوکره تألیفاته شروع ایتمشلردر . ارباب علم وعرفان تزدنده حرزجان ایدلمکده اولان آثار قیمتدار عارفانه‌لری فضل وعرفان وتحقیق وایقانلرینه دالدر . ارتحاللری سنك مزارنده منقوش : (صلاحی شوق انوار جماله اولدی پروانه) مصراعنك دلالت ایتدیکی ١١٩٦ تاریخنده مدفنلری‌ده سلطان مصطفی خان ثالث دوری رجالندن طاهر آغا نام ذاتك فاتح جوارنده عاشق پاشا محله‌سنده بنا ایده‌رك مشیختی عهده‌لرینه توجیه ایتدیکی درکاهك حظیره‌سنده‌در .

صفی الله موسی دده

عرفا وفضلای مولویه‌دن اولوب پدرلری آتنه‌لی جلال علی دده افندی طرابلس شام مولویخانه‌سی شیخی ایکن طرابلس‌ده تولد ایتمشدر . السنهٔ ثلاثه‌ده انشاد نظمه مقتدر ایدی . تفسیر ، حدیث کبی علوم عالیه‌یی (عبدالغنی نابلسی) حضرتلرندن تعلم ایله‌مشلردر . آخر مشیختی استانبولده یکی قاپی مولویخانه‌سنده‌در . (١١٥٧) ده ارتحال ایدرك درکاه مذکوره دفن‌ایدلدی . (صحاح جوهری) ترجمه‌سی‌اولان (وان قولی) نك طبعنده مصححلك خدمتنی ایفا ایتدیلر . مذهب حنفی‌اوزره مسائل فرائضیه‌یی حاوی (ارجوزهٔ جدیده) جملهٔ مؤلفاتندندر.[١]

صحفی محمد افندی « صحاف »

حضرت نیازیٔ مصرینك اخص خلفاسندن [٢] عاشق وعارف برذات اولوب بروسه‌لیدر. (الهی جلوه‌گاه شیخ‌صحفی‌یی جنان ایله) مصراع مجوهرینك دلالت ایتدیکی (١١٤٦) تاریخنده بروسه‌ده وفات ایده‌رك آستانهٔ مصریه دفن ایدلدی . آثاری :

(زین‌الاعیاد) اسمنده‌کی (شرح غزل حاجی بیرام ولی ـ چالایم برشار یاراتمش ایکی‌جهان آراسنده) ایله (شرح غزل اشرف‌زاده ـ تجلی شوق دیدارك بنی مست ایله‌دی‌حیران) ، (شرح غزل نیازیٔ مصری کشف‌الرموز فی‌حل‌الکنوز ـ مشکلم وارحق دوستلری ایله‌ك کشاد)[٣] . (منظومهٔ مواجیه) (مجموعهٔ الهیات) اولوب غیر مطبوعدر .

---

[١] سلطان عبدالعزیزخان دوری عرفاسندن اولوب غلطه مولویخانه‌سنده مدفون بولونان واوراد مولویه‌یی مفصل برصورتده شرح ایدن بوسنه‌لی محمد فاضل پاشاده فضلای مولویه‌دندر . بوذاتك مذکور مولویخانه کتبخانه‌سنده برده دیوانی واردر . اوراد شرحی مطبوعدر .

[٢] حضرت نیازی‌خلفاسندن بری‌ده بروسه‌لی امیرقاسم زاده (سید محمد امین) افندی‌درکه مرتب دیوانی واردر . (شیخ افندی بزم عدنه هو ایله بولدی وصول) مصراع مجوهرینك دلالت ایتدیکی (١١٣٤) ده ارتحال ایله‌دی . شیخ حسام‌الدین افندی درکاهی التنده‌کی مصری تکیه‌سنده مدفوندر .

ابیاتندن :

جانانه ویروب جانی جانان اولمله عاشق — بوراه حقیقتده برهان اولمله عاشق
صدقیله اکرمؤمن‌طوتدکسه سواصومن — کل عید وصاله قربان اولمله عاشق
عشقیله اولوب زنده دوستی بولمله دلده — کل علم لدنیده لقمان اولمله عاشق

[٣] بومصراع ایله باشلایان‌غزل شیخ اسماعیل‌حقی طرفندن دخی‌شرح اولونمشدرکه مطبوع دیوانك نهایتنده مذکوردر .

(٥) رجال‌الغيب ـــ بوطائفهٔ عليه‌نك احوال واقسامندن باحث اولوب غير مطبوعدر .

(٦) توقيعات سلاطين عثمانيه ـــ دستور الانشا ـــ رئيس‌الكتاب يعنى خارجيه ناظرى بولوندقلرى زمانلرده (فريدون بك) منشاآتى طرزنده طوپلادقلرى ويازدقلرى يوز اللى‌قادار مكاتيبى جامع اولوب غيرمطبوعدر . (١١٥٣) ده محرر بر نسخه‌سى مغنيساده مراديه كتبخانه‌سنده بر نسخه‌سى‌ده خالص افندى كتبخانه‌سنده واردر . (دستورالانشا) تاريخ تأليفى اولان (١٠٥٣) سنه‌سنى مبين‌در .

(٧) مسلك‌العشاق ـــ احوال سلوكه دائر تورکجه منظوم برقصيده اولوب احفادندن آتى‌الترجمه (لعلى زاده عبدالباقى) افندى طرفندن تذييل وتورکجه شرح وتفسير ايدلشدر . متن قصيده ايله ذيلى باقى افنديك آثارندن مطبوع اولان (مناقب ملاميهٔ بيراميه) رساله‌سنك نهايتنده مندرجدر .

(٨) جوهرالبداية ودرةالنهاية ـــ سلطان مراد رابعك احواليله بغداد فتحندن وأئمهٔ اربعه ايله بعض اولياء اللهك مناقبندن باحث اولوب غير مطبوعدركه خط دستيله محرر نسخه‌سى (خالص) افندى كتبخانه‌سنده‌در .

(٩) ترجمهٔ مقاصدالعينيه ـــ بواثرك عبدالمجيد سيواسى طرفندن‌ده ترجمه ايدلديكى آتى‌ده محرردر .

مخدوم عاليلرى مصطفى رسمى افندى‌ده علماء شعرادن بر ذاتدر .

(١٠) تدبيرالنشأتين واصلاح‌النسختين ـــ اون بش باب اوزره مرتب سياسى واخلاقى غايت مهم بر اثردر . نسخه‌لرى شهيد على پاشا ايله خالص افندى كتبخانه‌لرنده واردر .

مظاهردر بتون اشيا بزم كورديكمز ظاهر
جهانده هرنه وارايسه همان انوار رحمتدر

حضرت هدائى غزلى تخميسلرندن :

سكا سندن ياقيندر حق صاقين اولمه دلا غافل
همان سنلكدرانجق اورتاده بوكا اولان حائل
كوزوك آچ معنيى آكلا بو ذوقيله اولور حاصل
محيط بحر توحيدى بيلوب عمان بى‌ساحلى
وجودك قطره‌سين محوايت اكراولدكسه اهل‌دل

(هدائی) نك تربیهٔ معنویه‌لرندن‌ده استفاضه ایله‌مشلردر . اشعاری اکثریت اعتباریله متصوفاته اولوب مخلصلری (عبدی) در .

آثار متنوعه‌لری بروجه آتیدر :

(١) شرح مثنوی — الك مشهور اثرلری‌در بش جلد اوزره مرتب اولوب اسمی (جواهر بواهر مثنوی) در مثنویٔ شریفك تمامنی جامع دکلدر .

(٢) ثمرات الفوأد فی‌المبدأ والمعاد — بش باب برخاتمه اوزره مرتب اولوب تورکجه ومطبوعدر .

(باب اول) حضرت آدم علیه‌السلامك خلافتی واطوار ومنازل خلقت آدمی ومراتب نوع انسانی بیانندە اولوب اوچ فصلی مشتملدر . (باب ثانی) طلب حب اصلی وجلای قلب وغوث وانسان کامل بیانندە اوچ فصلی مشتملدر . (باب ثالث) اهل سلوکك اقسام وروشلری بیانندە اولوب آلتی فصلی مشتملدر . (باب رابع) دنیادن ترهیب و طریق حقه ومرشد کامله ترغیب وفقرایه سوء ظندن اعراض وارباب سلوکه توضیحی لازم بعض ارکان وشرائطی توصیه بیانندەدر . (باب خامس) نقشبندیه ، بایرامیه ، خلوتیه ، مولویه ، کبرویه قادریه‌نك عموماً عنعنهٔ سلسله‌لری ، ابوبکرالصدیق وامام علی رضی‌الله عنهمادن فخرکائناته منتهی اولوب اول مناسبت ایله بعض ائمه ، صحابه ، تابعین ، اولیا مناقبی بیانندەدر . (خاتمه) روح حیوانی وروح انسانی واضافیدن بعض معارف بیانندەدر .

(٣) نصیحة‌الملوك ترغیباً لحسن‌السلوك — سلطان محمد خان رابعه تقدیم اولونان بو اثر تورکجه وغیرمطبوع اولوب مؤخراً (عثمان‌زاده احمدتائب) افندی طرفندن (تلخیص‌النصایح) اسمیله خلاصه ایدیله‌رك سلطان احمد خان ثالثه تقدیم اولونمشدرکه مطبوع وایکی باب اوزره مرتبدر . (باب اول) درانتظام امور دنیا واهلها ، (فصل اول) خلافت آدم ، موسی ، یوسف ، داوود ، سلیمان ، (فصل ثانی) خلفای راشدین؛ (باب ثانی) احوال عقبی ، (فصل اول) موت وحقیقت موت وقبض عزرائیل واحوال برزخ ، (فصل ثانی) قیام ساعة ، نفخ صور حشراجساد مع‌الارواح ، احوال عرصات جهنم وجنت ، وسعت رحمت خدا ، خط دستیله محرر اولان نسخه کوتاهیه‌ده رئیس‌الکتاب محمد امین وحید افندی کتبخانه‌سنده موجوددر .

(٤) مرآت‌الاصفیا فی صفات ملامیة‌الاخفیا — طائفهٔ ملامیه حقنده فتوحات مکیه‌نك مختلف باب وفصللرنده مذکور اولان اقوالك توضیحیله (شیخ اکبر) حضرتلرینك فضائل ومناقبندن باحث اولوب عربجه وغیر مطبوعدر . بر نسخه‌سی (بایزید) جامعی کتبخانه‌سیله بشکطاشده (یحیی) افندی کتبخانه‌سنده واردر . (مرقات‌الاولیا) اسمنده‌کی ترجمه‌سی‌ده (اسکدار) ده (آطلامه طاشنده سلیم آغا) کتبخانه‌سنده‌در .

— ص —

صاری عبدالله افندی

عثمانلی ارباب کمال ومعارفی آره‌سنده دینی ، اخلاقی ، ادبی ، سیاسی آثاریله موقع ممتاز احراز ایله‌ین بر ذات عرفان سماتدر . مغرب شهزاده‌لرندن اولان پدر عالیلری سید محمد افندی استانبوله کله‌رك کوردیکی معاملهٔ احترامکارانه‌یه بناءً اختیار اقامت ایتدیکی زمانده سلطان احمد اول دوری صدر اعظملرندن خلیل پاشانك برادری محمد پاشانك کریمه‌سیله ازدواج ایده‌رك صاحب ترجمه عبدالله افندی دنیایه کلدی . سن فرقه وصولنده خلیل پاشا دلالتیله زمانی افاضلندن استفاده ایتدیکی کبی ینه پاشانك دلالتیله پیر افخم عزیزمحمود هدائی‌دن استفاضه‌ایتدی . پاشانك ایکنجی صدارتنده وشرق سردارلغی اوانده تذکره‌جیلك وظیفه‌سیله برابرجه اثنای عزیمتنده رئیس الکتاب اولان محمد افندینك (توقات) ده وفاتی جهتیله ترفیعاً بووظیفه‌یه تعیین اولوندی . فقط اوسنه ایچنده صدارتك خسرو پاشایه توجیهی دولاییسیله خلیل پاشا ایله برابر اسکداره عودتله حضرت هدائی درکاهنده انزوایی اختیار وپاشانك وفاتندن صوکره‌ده اون سنه قدر بووجهله اوقاتکذار اولارق (١٤٠٧) تاریخنده رکاب همایون ریاستیله وفاتح ثانیٔ بغداد سلطان مراد رابع معیتیله (بغداد) ه عزیمت ایله‌دی . اثنای فتح وظفرده قضاءً شهید اولان رئیس اسماعیل افندی‌یه خلف و (٤٧) اواخرنده (دیاربکر) ده بدایع‌الوقایع مؤلفی حسین‌افندی‌یه سلف اولوب (٤٩) شعباننده ریاست وکالتنه (٥٠) اواسطنده (آناطولی) وبعده جزیه محاسبه‌سنه (٦٠) حدودنده پیاده مقابله‌سنه و (٦٥) اوائلنده منسوخ مقاطعه‌یه تعیین اولونه‌رق ایفای حسن خدمت ایله‌دی . بوتاریخدن صوکره مناصب دیوانیه‌دن چکیله‌رك علم وعبادتله اشتغال ایده‌رك (زائر عدن اوله روحی صاری عبدالله‌ك) (نسرین عدن اوله الهی صاری عبدالله) مصراعلرینك دلالتی اولان (١٠٧١) تاریخنده ارتحال ایله‌یوب (طوپ قاپی) دن (مالتپه) خسته‌خانه‌سنه کیدن جاده‌نك صولنده سد اوستنده‌کی مقبره‌یه دفن ایدلدی . سنك مزارنده : مردمعنوی شارح مثنوی سابقارئیس الکتاب حضرت عبدالله افندی ابن السید محمد روح شریفلریچون وجمیع اهل ایمان ارواحیچون رضاءً الله ایچون فاتحه) عباره‌سی منقوشدر . احفادندن لعلی زاده عبدالباقی افندینك (ملامیهٔ بایرامیه) رجالنك احوال ومناقبندن باحث مطبوع رساله‌سندن آکله‌شلدیغنه کوره صاحب ترجمه‌نك من جهةالسلوك مربیٔ معنویلری (ادریس مختفی) حضرتلریدر . مع هذا پیر عالی حضرت

الهیاتندن :

مرشد الندن نوش شراب ایت صوکره درونك عشقه کباب ایت
سینهٔ شوقك بزمه رباب ایت راه خدایه بویله شتاب ایت

خلفاسندن (توفیق) افندینکده دیوان الهیاتی واردر .

شرف الدین شعیب افندی

شعبات خلوتیه‌دن کلشنی شعبه‌سی مشایخ کرامندن عارف ادیب برذات اولوب (ادرنه) لیدر. (شیخ عارف بالله) ترکیبینك دلالتی اولان (۱۳۲۹) تاریخنده ارتحال ایده‌رك پوست نشینی بولوندقلری مسلم افندی درکاهنه دفن ایدلدیلر. حضرت سزایی‌نك (قلم صنع ازل هرنه که تحریر ایتدی) مصراعیله باشلایان غزل عارفانه‌لرینی الحق عارفانه برصورتده شرح ایده‌رك (ایضاح المرام فی مزیة الکلام ، یاخود شرح النقطة والقلم) تسمیه ایتمشلردرکه مطبوعدر. مکاتیب عارفانه‌لرینی حاوی مجموعه‌لریله طبیعت شعریه‌لری‌ده اولوب غزل آتی زادهٔ طبع عارفانه‌لریدر. حقیقت نوره عائد رساله‌لریله اسرار صلاته دائر (کشف الصلوة) اسمنده رساله‌لریده واردرکه هرایکیسی‌ده غیرمطبوعدر .

رنك والوان جهانله ایتمه جانا اتصاف
سیل کوکلدن غیرفکرین ایله کندین سینه‌صاف

نورعرفان ایله کشف ایت اکله نفسك حیله‌سین
قیل سفر ملك درونه ایله دل بیتن طواف

تخت دلده حکم ایدوب ای شاه دیوان ایتمکه
چوق کرکدر نفسله چون اجتهاد واختلاف

حقه وصلت ایستر ایسه‌ك سرفرو قیل آدمه
آدم معنی درر زیرا حقیقتده مطاف

واقف اسرار اولان بر کاملك کیر قلبنه
ای شرف بولمق دیلرسه‌ك دوجهانده سن معاف

كلشنی) نك مناقب عليه‌لرينی مبين اثريله ٢٨ شيوه اوزره مرتب (كلشنيه) سلوك واحوالنی مبين تورکجه براثری و (رندی) مخلصلی الهياتی واردر . (كلزار عرفان) ده پوست‌نشينی بولوندينی علی مست سلطان زاويه‌سنده مدفون اولديغی محرردر .

شعبانه نقشبندی

مشايخ نقشبنديه علماسندن برذات اولوب (مودورنی) ليدر. (استانبول) ده امير بخاری زاويه‌سنده منزويانه امرارحيات ايله‌دی. غيرمطبوع عربی‌العباره (قضا وقدر) تورکجه (مراتب سلوك وكشف) رساله‌لری واردر . (فوت نقشبندی) ترکينك دلالتی اولان (١٠٠٣) تاريخنده ارتحال ايله‌دی . شيخ وفا تربه‌سی حريمنده مدفوندر . مرشدی (حكيم چلبی) شهرتيله بنام (شيخ محمد) افندی‌ده بوراده دفين خاكدر .

شمس‌الدينه افندی « نصوحی زاده »

آتی‌الترجمه حضرت (نصوحی) نك حفيد عاليلری‌اولوب فاضل وعارف برذاتدر. (ايلدی شمس‌الدين افندی ارتحال) مصراعنك دلالتی اولان (١٢٤٩) ده ارتحال‌ايده‌رك پوست‌نشينی بولوندينی جد عاليلری دركاهنه دفن ايدلدی . (وردستار) ه عربی العباره شرحی وعربی (رسالهٔ سلوكيه) سی وايمان فرعون حقنده حضرت (شيخ اكبر) ك قولنه تبعاً تورکجه رسالهٔ مخصوصه‌سی واردر .

شاكر افندی « محمد شاكر افندی »

طريقت خلوتيه‌نك جراحيه شعبه‌سی مشايخندن عاشق برذات اولوب شهريدر. (معزز كوچدی ياهو شيخ شاكر بزم ديداره) مصراعنك دلالتی اولان (١٢٦٩) تاريخنده ارتحال ايتدی . (فاتح) جوارنده‌كی (نشانجی) جامعی قارشوسنده مدفوندر . (اطوارسبعه) رساله‌سيله ديوان الهياتی واردر .

شاه ولی عینتابی « شاه‌ولی بهقایا نائب العسکری »

طریقت خلوتیه مشایخندن فاضل برذاتدر. (١٠٠٠) تاریخنه‌یاقین مملکتنده ارتحال ایله‌دی. (غنیة السالکین) اسمنده عربی العباره مفصل (وردستار) شرحی واردرکه برنسخه‌سی طرف عاجزیدن (اسکدار) ده حضرت نصوحی درکاهی کتبخانه‌سنه اهدا ایدلمشدر. ایکیسی برمجموعه‌ده اولمق اوزره آیاصوفیه کتبخانه‌سنده (الکواکب المضیئة فی الطریقة المحمدیة) اسمنده منثور (ورسالة البدریة فی بیان طریقة المرضیة) نامنده منظوم اثرلری واردر. (بدریة) نك مطلعی:

هوالاول دیدم الحمدلله هوالظاهرله ظاهر اولدی عالم
هوالاخر ینه الشکرلله هو الباطنله اولور بیت مبهم

(کواکب) ك مقدمه‌سنده (٩٥٦) ده شیخ یعقوب افندی‌یه انتساب ایتدیکنی ذکر ایدییور.

شهودی محمد افندی

عرفای شعرادن برذات اولوب (بابا اسکی) لیدر. آتی الترجمه (نورالدین جراحی) ایله پیرداشدر. اکمال تحصیل وسلوکدنصکره وطننده تألیف وارشاد ایله مشغول اولارق (١١٢٦) وفات ایتدی. طرف سبحانیدن (عبدالرحیم رحمانی) تلقیب ایدلدیکی الهام اولندیغندن آثار منثوره‌سنده (عبدالرحیم) امضاسی واردر. مرشدی علاءالدین علی کوستندیلی نك کلمات عارفانه‌سنی جامع براثریله (تذکره) سی و (شهودی) مخلصلی دیوانی (تلویحات سبحانیه) اسمنده برتألیفی واردر. سنبلیه‌دن حسن نجم‌الدین افندی خلفاسندن اولوب (معلم الخیر) ترکیبنك دلالتی اولان (١٠٢١) تاریخنده وفات ایدن (شهودی محمد فندی) دیکر برذاتدر. بوذاتك صنعت خطه‌ده انتسابی واردر.

شمدلی زاده احمد افندی

مشایخ کلشنیه‌دن عالم برذات اولوب (بروسه) لیدر. محضا تحصیل وترقی مقصدیله سیاحتی اختیار ایده‌رك (مصر) ده اقامت وبواثناده محیی زاده حسن افندیدن اخذ طریقت ایله‌دی. بعده (بروسه‌یه) عودتله جامع کبیر قربنده (قره‌چلبی زاده عبدالعزیز) افندینك بنا کرده‌سی اولان مکتب صبیانه معلم اولدی. (موتوا قبل ان تموتوا) حدیث شریفنك ناطق اولدیغی (١٠٨٩) ده ارتحال ایله‌یوب مکتب مذکور حظیره‌سنه دفن ایدلدی. سابق الترجمه (ابراهیم

[(٣٠) شيخ اسماعيل حقى افندى حضرتلرينك‌ده بواسمده بر اثرلرى واردر .

(٣١) ١٠٠٥ ده وفات ايدن قاضىٔ استانبول بستان زاده يحيى افندينك‌ده يكرمى سكز باب اوزره بواسمده وبو واديده بر كتابى موجوددر .

(٣٢) بروسه‌لى لامعى چلبى ايله مشايخ عشاقيه‌دن بروسه‌ده اوچ قوزولرده مدفون بروسه‌وى مخلصلى محمد محى‌الدين افندينك‌ده بواسمده براثرلرى واردركه بونلردن برنجيسى مطبوع ايكنجيسى غيرمطبوعدر .

(٣٣) مولانا ادريس بتليسى‌نك بو اسمده فارسى‌العباره تاريخ عثمانيسى ، سهى بكك (تذكرة‌الشعراسى) شهرى زاده سعيد افندينك قسطنطينيه تاريخى واردر .

(٣٤) مطبوع اولان بوشرح‌اولمايوب شعرادن «٨٩٣» ده وفات‌ايدن‌ادرنه‌لى (امرى) نكدر.]

غزليات عارفانه‌لرندن :

واصل اولماز كيمسه حقه جمله‌دن دور اولمادن
كنز آچيلماز شول كوكلدن تاكه پرنور اولمادن
موتوا قبل ان‌تموتوا سرينه مظهر اولان
كوردى آنلر حشر ونشرى نفخهٔ صوراولمادن
سن ميسر ايله يارب بزلره بيتك طواف
علمك ايله عامل ايله وعده تكميل اولمادن
حق جمالن كعبه‌سنى قيلدى عاشقلر طواف
يرده كعبه كوك يوزنده بيت معمور اولمادن
مست هم مستانه كلدم تا ازلدن تاابد
ايچمشم عشقك شرابن آب انكور اولمادن
مست اولانلر كلامى كندودن كلمز ولى
پس اناالحق نيجه سويلر كيشى منصور اولمادن
بردواسز درده دوشدى بودل شمسى مدام
حقه مقبول اولمق ايستر خلقه منفور اولمادن

مولد نبى منظومه‌لرندن :

اى خداوند توانا پادشاه
يرده كوكده‌سندن اوزكه‌يوق‌اله
يوغيكن اشيايى ايجاد ايلدك
كن ديدك ويرانى آبادايلدك

شمس الدين سيواسى «ابوالثنا شيخ شمس الدين احمد السيواسى»

طريقت خلوتيه شعباتندن (شمسيه) شعبه‌سنك مؤسسى اولان عارف بالله اولوب (زيله) دندر. يدى ياشنده ايكن پدر عاليلرينك مرشدى اولان آماسيه‌وى (شيخ حاجى خضر) افنديسنك دعاسنى آلمق اوزره معيت پدرده (آماسيه‌يه) عزيمت وحضرت شيخك توجهاتنه مظهريتدن صوكره مسقط رأسنه عودت ايله‌دى. بعده (توقات) ه كيده‌رك مشاهير علمادن (عرقيه‌جى زاده شمس الدين) افنديدن تحصيله باشلاديلر. داها صوكره استانبوله كله‌رك تحصيلنى اكمال ايتديلر طريقة فيضلرى جمعه پازارلى (مصلح الدين) افنديله شيروانلى (مجدالدين) افنديلر حضراتندندر. صوكره‌لرى (سيواس) رحلت ايده‌رك تدريس وارشاد ايله اشتغال ايتديلر و (نه‌فلك شمسى طوالندى نورايله) مصراعنك دلالتى اولان (١٠٠٦) تاريخنده ارتحال ايله‌ديلر (اكرى) سفرنده بولونان مستجاب الدعوة ذوات عاليه‌دندر.

مناقب عليه‌لرى شيخ (رجب سيواسى) نك (نجم الهدى) وشيخ (نظمى) استانبولى) نك (هدية الاخوان) و (مستقيم زاده سليمان سعدالدين) افنديسنك (خلاصة الهدية) اسملرنده‌كى اثرلريله آثار سائره‌ده مذكوردر.

مؤلفات عليه‌لرندن منثور اولانلر :

(١) شرح مختصر المنار المسمى (بزبدة الاسرار)
(٢) شرح قواعد الاعراب لابن هاشم المسمى (بحل المعاقد)
(٣) مناقب چهاريار كزين (مطبوعدر)
(٤) جلاء عيون العرائس المخدرة
(٥) نقد الخاطر (٣٠)
(٦) عمدة الاديب فى التعلم والتأديب ـ قواعد فارسيه
(٧) شرح غزليات سلطان مراد خان ثالث
(٨) الجام النفوس
(٩) لطائف الايات ونقوش البينات
(١٠) دائرة الاصول
(١١) حجة الهية
(١٢) قصة موسى وخضر
(١٣) شرح كلمات كميل بن زياد
(١٤) منازل العارفين
(١٥) مجلس

منظوم اولانلر :

(١) مناقب امام اعظم (مطبوعدر)
(٢) ارشاد العوام
(٣) مناسك حج
(٤) مرأة الاخلاق ومشوق الاشواق (٣١)
(٥) عبرنما (٣٢)
(٦) كلشن آباد
(٧) هشت بهشت (٣٣)
(٨) ترجمة الهى نامة شيخ عطار
(٩) ترجمة پندنامة شيخ عطار (٢٤)
(١٠) سليمان نامه
(١١) ديوان عارفانه
(١٢) مولدنبى (مطبوعدر)
(١٣) الفصايح فى ترجمة اللوايح
(١٤) ترجمة قصيدة برده
(١٥) مرآة الاشواق

تحفهٔ شاهدی‌ده بحث اولونان تحفهٔ حسامی مؤلفی حسام‌الدین افندینك (مغله) نواحیسندن (اوله) ناحیه‌سی مرکزنده مدفون اولدیغی مرویدر . یازمه برنسخه‌سی مغله کتبخانه‌سنده منظورم اولان (تحفهٔ حسامی)

مطلعندن :

ابتدا وافتتاح فاتحت آغازکار
استمالت دل خوش دادن موافق سازکار

شاهدی مرحومك مخدومی (حسام‌الدین) افندینك‌ده قواعد فارسیه‌یی مبین برمنظومه‌سی واردرکه خاتمه‌سی بروجه آتیدر :

کلك صحتله بونی یازدی حسام بن شاهدی اوقویان تحصیل فرس‌ایدوب مرادینه ایره
دیدیلر کوکده ملائك شوق ایله تاریخ ایله شاهدی زاده حسامی یادکاریی کوره

۹۹۲

(مغله) مولویخانه‌سنده زیارت اولونان تربه‌ده موجود ایکی صندوقه‌دن بری (خدایی)، دیکری (شاهدی) اولمق اوزره متواتردر . حتی شاهدی‌نك صندوقه‌سی یاننده‌کی مزارده منظومهٔ آتیه محکوکدر :

کدایم شاهدیٔ مولویم دیار منتشاده مغله‌ویم
بحمدالله که مرد معنویم که‌غوّاص بحار مثنویم
شهدی‌یه هرکیم ایدرسه‌دعا ایده‌محشرده‌شفاعت مصطفی

شعبانه ولی

طریقت خلوتیه شعباتندن (شعبانیه) شعبه‌سنك مؤسسی اولان (عارف بالله) اولوب (طاش کوپرو) لیدر . مراتب عرفانیه‌یی اکمالدن صوکره (قسطمونی) ده ارشاد عباد ایله مشغول اولارق پك چوق عرفا یتشدیرمشلردر . رحلتلری : (ایلدی شعبان افندی عزم دلدار جان) مصراعنك دلالت ابتدیکی (۹۷۶) ده ، قبر منورلری قسطمونیده‌در . کلمات عارفانه‌لرینك برقسمی (۱۲۹۳) ده طبع اولونان مناقبنامهٔ مخصوصه‌لرنده محرردر . خلفای کرامندن قسطمونیلی (مصلح‌الدین وحیی) افندی‌ده صاحب کمال برذات اولوب (معراج‌الیان) اسمنده مطبوع تصوفی منظوم رساله‌لری واردر .

جمله عالم بردن اولمشدر عیان
غیری یوقدر ینه اول بردر همان
مومی کور کیم نخل ایدوبدر نخل بند
قیلدی مومی نیجه رنك وشکل چند
قیلدی استاد آنده ظاهر چوق صور
تا تماشـا ایده هر اهل هنر

(شـاهدی) منظومه‌سی برچوق ارباب معـارف طرفلرندن شرح وتنظیر ایدلدیکی کبی علمـاء عربدن (ابراهیم بن سلیمان ازهری) طرفندن مفصـل (علامهٔ خفـاجی) تلامیذندن (عبدالقادر بغدادی) ایله (۱۱۲۶) ده شامده ارتحال ایدن (آغربیوزلی) (احمد سلامی) طرفندن‌ده مختصر برصورتده لسان عربی‌یه نقل‌اولنمشدر. نظماً رومجه‌یه مترجم نسخه‌سی یحیی افندی کتبخانه‌سنده‌در. حضرت شاهدی‌نك آثارندن یالکز لغت منظومه‌سیله (کلشن توحید) کندیلری طرفندن (بلبلی کوکلشن توحید جو) مصراع تاریخیسنك کوستردیکی (۸۳۷) تاریخنده (مثنوی شریف) ك آلتی جلدینك بهرندن یوزر بیت آلنه‌رق تخمیس ایدلمك صورتیله میدانه کلشدرکه برپارچه‌سی بروجه آتی نقل ایدلدی :

مثنوی :

آتش‌است این بانك نای وینست باد
هرکه این آتش ندار دینست باد

کلشن توحید :

از دم‌نایی چوهو رفت اندرو
آتشی پیدا شد از انوار هو
پردهٔ عشاق زین آتش بسوخت
ازشعاعش شمع دلهاشان فروخت
کر تو خواهی روشنیٔ شمع دل
شوبرون ازظلمت این آب وکل
باش خالی از تشاویش جهان
تاترا انوارهو کردد عیان
روز حب سیم وزر دلرا بشو
تادلت روشن شود زانوار هو

اسملرنده‌کی تورکی‌العباره آثار سائره‌سی‌ده واردرکه جمله‌سی غیر مطبوعدر . استانبولده فاتح جوارنده مدفون اولان (امیر احمد بخاری) حضرتلری بوذات عالینك اخص خلفاسندندر .

اشعار علیه‌لرندن :

چون تو تسلیم رضای‌حق شوی بی‌خویش باش
یفعل‌الله مایشـاء ویحکم‌الله ما یرید

شاهدی ابراهیم دده

رجال مولویه افاخمـدن برذات عرفانسمات اولوب (موغله ـ مغله) لیدر . علوم آلیه وعالیه‌یی بعدالتحصیل (قره حصار صاحب) ده (سلطان دیوانی) حضرتلرینك آسـتانه‌لرینه رومال اولارق فیض مولانایه مظهر اولدی . (شاهدی) اسمیله بنام لغات فارسیه منظومه‌لری مشهور ومتداول‌اولدیغی کبی ترکی وفارسی دواوین عارفانه‌لریله مثنوی طرزنده (کلشن‌اسرار)، (کلشن توحید) ، (کلشن وحدت) اسـملرنده‌کی منظومه‌لری‌ده نزد ارباب عرفانده مقبول ومتعارفدر . (کلسـتان) ده برشرحی واردر (۹۵۷) تاریخنده (موغله) ده عازم دارجنان اولارق سجاده‌نشینی بولندیغی درکاهه دفن ایدلدی . (سماعخانهٔ ادب) قولنجه مرشد عالیلرینی زیارت ایچون قره حصاره عزیمتلرنده قره حصاردده ارتحال ایتمشدر . (خدایی) مخلصی پدر عالیلرینی تلمیحاً انشاد بیوردقلری منظومه‌لرندن :

شاهدیٔ مولویم عارفم کلسون بری
ایسته‌ین سرخدایی من خدایی زاده‌یم

برنسخه‌سی (مغله) کتبخانه‌سنده منظورم اولان (کلشن وحدت) ك نهایتلرنده‌کی معرفت فصلندن :

کورونن اشیای ظاهر سربسر
مظهر دیدار حقدر ای بسر

جمله حیوان ونبات وهم جماد
عارفه مرآت حقدر یاعباد

بوفنا صورتده حقدر کورونن
هم منزهدر فنادن ذوالمنن

باشی اوزرنده‌کی طاشده :

لیلةالاحد فی یوم‌الثانی من شهر ربیع‌الاول سنه ستین وثمانمائة

بدنیا دل نبندد هرکه مرد است که دنیا بی‌کمان اندوه ودرد است
بگورستان نظرکن تا بیابی که‌این‌دنیا حریفش چند برداست

باش طرفك طاشی :

نه‌چنان رفته‌ام که بازآیم

آیاق طرفی طاشی :

نزلنا ههنا ثم ارتحلنا وما احد علی‌الدنیا بباق
کذاالدنیانزول وارتحال ومابا‌ق علی‌الانسان حال

شیخ الهیٔ نقشبندی [١]

سادات نقشبندیه‌دن برذات قدسی سمات اولوب اسم عالیلری (عبدالله) مملکتلری (سیاو) در. استکمال فیض علوم مقصدیله بخارایه قادارعزیمتله علوم ظاهریی مولانا طوسیدن، علوم باطنیه‌ده (عبیدالله احرار) حضرتلرندن اخذ ایده‌رك اولا وطنلرینه صوکره استانبوله کلدیلر. برمدت صوکره غازی اورانوس زاده احمد بکك التماسیله واردار یکیجه‌سنه کله‌رك الی‌آخرالعمر ارشاد وتألیفله وقت کچیردیلر. وفاتلری آغستوس ناحیه‌سنده وقوع بولارق مؤخراً یکیجه‌یه نقل اولونمشدر. الیوم ناحیهٔ مذکوره‌ده‌کی فابریقه اتصالنده مقام عالیلری اولمق اوزره زیارت اولونان اوطه‌یی محرر عاجزده زیارت ایله‌دم. وفاتلری (٨٩٣) ی مشعر اولان (رحمت‌بر الهی) ترکیبیدر. آثارعلیه‌لرینك اك دقیقلرندن برر نسخه‌سی شهید علی پاشا کتبخانه‌سنده موجود اولان عربی‌العباره (شرح علی واردات کبری للشیخ بدرالدین سیاوی)، (شرح علی مفتاح‌الغیب للشیخ صدرالدین) اولوب (زادالمشتاقین)، (نجاةالارواح من دنس‌الاشباح)، (اسرارنامه)، (مسلك الطالبین)، (منظومهٔ معراجیه)، (فصول‌الوصول)

---

[١] (الهی‌یه قله رحمت منان) تاریخنك دلالت ایتدیکی (٩٧٩) ده وفات ایدن صاحب دیوان یکیجه‌لی (الهی) ده شعرادندر.

اسمنك سلیمان اولدیغی ریاضی تذکره‌سندن آکلاشیلیور.

ابیاتندن :

نتیجه حاصل اولا دیردك اشکال تفکردن
فلك عکسنی کوستردی زیان ایتدك تصوردن

ابیاتندن :

پرتو شمع حقیقی چوره‌سین پروازایدن
یاقیلور پروانه آسا سیدا آواره‌لر

(ش)

شهاب‌الدین احمد سیواسی

مفسرینندن وطریقت (زینیه) مشایخی اعاظمندن برذات اولوب (سیواس) لیدر . علوم الیه وعالیه‌یی بلده‌سی علماسندن تحصیلدن صوکره مؤسس طریقت (زین‌الدین خافی) حضرتلرینك اکابر خلفاسندن محمد افندی نامنده برذاته انتساب ایله‌دی . برمدت صوکره مرشدیله برابر او تاریخده معمور اولان (آیاثلوغ) بلده‌سنه هجرت وملکی (آیدین اوغلی) محمد بکدن کوردکلری احترام اوزرینه اختیار اقامت ایده‌رك الی آخرالعمر تدریس وارشاد ایله مشغول اولدیلر . ایشته بووجهله اوقات کذار ایکن مرشدلرینك ارتحالندن برقاچ سنه صوکره یعنی (٨٦٠) تاریخنده کندیلریده ارتحال ایله‌دیلر . (آیاثلوغ) استاسیونندن قضا مرکزی اولان (قوش آطه‌سی) نه کیدن شوسه‌نك صول جهتنده‌کی تارلالر ایچنده مشهود اولان برکنبد خرابه‌سی اوکنده مدفون اولدقلری زیارت ایلدیکم کتابهٔ سنك مزارندن مستبان اولمقده‌در .

بین‌العلما (تفسیر شیخ) شهرتیله بنام اولان (عیون‌التفاسیر) اسمنده ایکی جلد تفسیر شریفلریله (رسالة النجاة من شرالصفات) نامنده براثر تصوفیلریده واردر . صاحب شقایق علم تصوفدن براثری داها اولدیغنی مشهوداتنه عطفاً روایت ایلیورکه منظورمز اولان اوتوز باب اوزره مرتب جذاب‌القلوب اسمنده‌کی اثرتصوفی اولمالیدر . علم فرائضدن (سراجیه) یی‌ده شرح ایتمشدر . اصول واصطلاح علمه دائر (ریاض‌الازهار فی جلائل‌الابصار) اسمنده بر اثری ده واردر . اوتاریخلرده ممالك عثمانیه‌ده منتشر اولوب الیوم بوحوالیده رجالی منقرض اولان (طریقت زینیه) صاحب ترجمه شیخ (شهاب‌الدین) افندی‌ایله پیرطریقت (زین‌الدین خافی) اعاظم خلفاسندن بروسه‌ده (زینیلر) ده مدفون (عبداللطیف مقدسی) وبو ذاتك اخص خلفاسندن (استانبول) ده نام عالیلرینه منسوب محله‌ده مدفون (شیخ وفاء قونوی) وساطتلریله نشر اولنمش ایدی .

سوزی احمد افندی

آتی‌الترجمه شیخ شمس‌الدین سیواسی حضرتلرینك احفادندن عاشق برذات اولوب سیواس‌لیدر. علوم آلیه وعالیه‌یی (خادمی) مرحومدن علم تصوفیده (شیخ عبدالمجید) افندیدن اخذ ایله‌مشدر. (١٢٤٦) تاریخنده ارتحال ایده‌رك جد اعلاسی حضرت شمس‌الدین جوارینه دفن ایدلدی . (سوزی) مخلصی الهیات عاشقانه‌سنی حاوی اولان دیوانی مطبوعدر. برده (قصیدهٔ برئه) ترجمه‌سیله (سلوك نامه) اسمنده براثری واردر .

ابیاتندن :

نه آرارسین بوفنا باغنده سن
دل کلستاننده‌کی ازهاری کور

سعید افندی « محمد سعید افندی »

مشایخ نقشبندیه علماسندن برذات اولوب قیصریه‌لیدر آتی‌الترجمه نوری محمد شمس‌الدین افندینك مرشدیدر. حاجی بکتاشی ولی درکاهی مشیختنه تعیین اولوندی و (١٢٥٧) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . آثاری : (کنوز الحقایق) ، (تفسیر سورة والعادیات) ، (تفسیر سورهٔ والضحی) ، (رسالهٔ تصوفیه) درکه جمله‌سی بشکطاشده یحیی افندی کتبخانه‌سنده واردر .

سید احمد عجالی افندی

مشایخ نقشبندیه فضلاسندن برذات اولوب (قسطمونی) لیدر . پدر عالیلری احمد سیاهی افندی سابق‌الترجمه مولانا خالدك صوك خلیفه‌سیدرکه (١٢٩١) ده قسطمونیده ارتحال ایتمشدر . سید افندی بدایت تحصیلنی مملکتی علماسندن کسکین زاده‌دن بعدالاکمال استانبولده شهری حافظ افندیدن اتمام وعلوم ریاضیه‌یی‌ده منجم باشی طاهر افندیدن تعلم ایله‌دی . (١٣٠٦) ده وفات ایده‌رك پدری یانه دفن ایدلدی . پدریله کندینك ترجمهٔ حاللری (قسطمونی) ارباب معارفندن ورجال عدلیه‌دن (زهدی بك) طرفندن تحسر نامیله یازیله‌رق طبع ایدلمشدر . آثاری غیر مطبوع اولوب بروجه‌آتیدر : (رسالهٔ وحدت وجود)، (تلخیص فکوك) ، (تعلیقات علی‌الطرسوسی) ، (تعلیقات علی قره خلیل) در . سید مخلصی اشعاری والهیات عارفانه‌سی‌ده واردر .

سليمانه افندى

« كوستنديلى ملازاده سليمانه شيخى افندى »

طريق نقشبندى فضلاسندن برذات اولوب (كوستنديل) دندر ابتدائى ووسط درجه‌ده‌كى تحصيللرينى مملكتنده بعدالاكمال تحصيل عالى ايچون استانبوله كلەرك زمانى افاضلندن تكميل نسخ ايلەدى . وطننه عودتله تعليم طالبينه وبو اثناده سادات نقشبنديەدن شيخ على شامى افندىيه انتساب ايلەيوب (١١٩٣) تاريخنده طريقهٔ مرتبهٔ خلافته نائل اولەرق ارشاد سالكينه باشلادى . و (١٣٣٥) تاريخنده ارتحال ايدەرك بنا كردەلرى اولان دركاهه دفن ايدلدى . مع التأسف مرقد عاليلرى بلغارستان تشكلندن صوكره بيقيلەرق باشقه بربنايه تحويل ايدلمشدر .

(لمعات نقشبند) اسمنده‌كى اثرلرنده مرشد اكرملرى على افندى دلالتيله نائل اولدقلرى تجليات الهيه تفصيلات لازمه‌سيله مذكوردر .

اثرلرينك اك بويوكى (١٣٣١) تاريخنده اتمام ايتدكلرى (بحرالولاية) نامنده‌در كه امام جعفر صادق (رضى‌الله عنه) حضرتلرندن باشلايەرق بيك بر اولياءاللهك مختصر تراجم احواليله كرامات علميه وكونيەلرندن باحث اولوب صوكنده‌كندى ترجمهٔ حاليده مندرجدر . برنسخه‌سى بشكطاشده يحيى افندى دركاهى كتبخانه‌سنده واردر .

آثارى بروجه آتيدر :

(١) (بحرالولاية)
(٢) (زبدهٔ نفحات الانس)
(٣) (تاريخ كوستنديل)
(٤) (نكات الحكم)
(٥) (مجمع العارف)
(٦) (رسالهٔ طالعه)
(٧) (ديوان)
(٨) شرح (بعض غزليات مصرى ونقشى)
(٩) (اصول الوصول)
(١٠) (مدارسالكان فى اطوار خواجكان)
(١١) (قوة العشاق)
(١٢) (سبحة اللوائح)
(١٣) (تأويلات اربعين)
(١٤) (تركيبات اربعين)
(١٥) (مرآت الموحدين)
(١٦) (نبذات العرفان)
(١٧) (مجمع الاسرار)
(١٨) (اسئلة الاسرار)
(١٩) (رسالهٔ وصايا)
(٢٠) (رسالهٔ شرح جلاليه)
(٢١) (لمعات نقشبند)
(٢٢) (شرح كلام كبار)
(٢٣) شرح كلام الواسطى)
(٢٤) (شرح كلمات بدرالدين سماوى)
(٢٥) (شرح كلام جعفر الصادق)
(٢٦) (مكتوبات اربعين)

اشبو آثاردر يالكز ديوان مطبوعدر .

(۱۱۸۵) ده استانبولده ارتحال ایدن خلوتیه مشایخندن مؤلف (رسالهٔ توحید) شیخ (حامد بی‌نوا) ده قریمدن یتیشن علمای مشایخدندر .

سلامی مصطفی افندی

شعرای عثمانیه‌دن وعاشقین نقشبندیدن برذات اولوب (ازمیر) لیدر . (۱۲۲۸) تاریخنده حضرت خالد جوارنده (رضه) ده (باباحیدر) محله‌سنده سجاده نشین بولوندیغی درکاهده ارتحال ایله‌دی . پدرلری شیخ اسماعیل شرحی افندی طرفندن (۱۲۰۰) تاریخنده ازمیرده بر تکیه بنا اولوندیغی صاحب ترجمه‌نك دیوانینده مصرحدر . دیوانی مطبوع اولوب برده (مولد) منظومه‌سی واردر. (ك) حرفی غزللرندن نظم آتیسی مشهوردر .

ادنی قولیم فخر رسول الثقلینك
اول نور احد احمد جدالحسنینك
نوش ایلر ایسهم شاه‌حسن عشقنه‌زهری
چکمم الیمی یولنه باش کیتسه حسینك

شوق طرب مقامندن بسته‌لنن نعت نبویسی‌ده مشهوردرکه بروجه آتیدر :

بر معظم پادشه‌سن که قولکدر جمله شاه قرب‌اوادنی‌ده وضع‌اولدی سنکچون‌تختگاه
نه فلك هفت زمین آنجق سکا بر بارگاه امریکه محکومدر عالم هر سوزك وحی اله
الصلاة والسلام ای هادیٔ راه خدا کنت عاصی یاشفیع المذنبین اشفع لنا
اولالی رخسوده پای پاککه عرش برین عشقك ایله‌دمبدم جولان ایدر ای‌شاه دین
روضه‌ك‌ایچون‌چاغریشوب‌دیرهرملك‌یامؤمنین هذه جنات عدن فادخلوها خالدین

ایضاً

خاك‌روضه‌کدن کونش‌نور ایلر ایکن اکتساب کرد پایك کحل چشم جان ایدرکن ماهتاب
یا عجبی عرشه فخر ایلرسه روضه‌کده تراب جاننه منت ایدی نعلینك اولسه آفتاب

ایضاً

کیم‌که نور مهر ذاتك مظهر آکاهیدر اختر اسلام‌ایچنده اوج دینك ماهیدر
کیم‌غلام‌اولدی درکده کائناتك شاهیدر مور اولمق آستاننده سلیمان جاهیدر

ایضاً

هانکی خاکه باصسه پای‌دولتك‌اوطوراولور جانب حقدن تجلیات ایله پرنور اولور
هرنظرده عینه وجه خدا منظور اولور بو سلامی خدمت نعتك ایله مغفور اولور

سری عبدالباقی دەده

غلطه مولویخانه‌سی عرفای مشـایخندن و (غوثی دەده) یه داماد اولان معراجیه ناظم وبسته‌کاری (نایی عثمان دەده) نك نجل نجیبیدر. (غوثی دەده) نك ارتحالندن صوکره (عثمان دەده) جانشینی اولمش وقوع ارتحالیله (باقی دەده) کچمشدر.

سید وهبی‌نك : (عثمان دەده کوچدی اوله سری باقی)

مصراعی هم عثمان دەده‌نك وفاتنه، هم مخدومنك مشیختنه تاریخدر. (١١٦٤) ده وفات ایده‌رك غلطه مولویخانه‌سنه دفن ایدلدی.

جهاندن کیتدی سری آدی باقی قالدی دنیاده

باقی دەده‌نك مناجاتندن :

یارب کرمکله دستکیر اول — دنیـاده وآخرتده یارب
بن زاره معین اولوب طهیر اول — قیل بن قولکه رضا کی مطلب
بن بی کس ای کریم مطلق — بن شیفته حاله رأفت ایله
هر حالده خیره قیل موفق — عفو ایت کنهم عنایت ایله

سلیم بابا

عاشقیندن برذات اولوب (قریم) لیدر. استانبولده اکمال تحصیلدن صوکره مسلك قضایه سالك اولمشلردی. (بوسنه) نیابتنده ایکن ترك مسلك ایله یوب اولا شیخ محمد افندی اسمنده برذاتدن بعده مشایخ قادریه‌دن (کسریه) لی شیخ (حسین) افندیدن اخذ فیض ایله‌دیلر. رحلتلری (١١٧٠) کسور تاریخلرنده، قبر عالیلری (کوپریلی) ده‌در. بعض الهیاتی‌ده حاوی اولان (برهان العارفین) اسمنده‌کی مشهور رساله‌لری ایله آیریجه دیوانچه‌لری و(مفتاح مشکلات الصادقین وآداب طریق الواصلین) اسمنده اثر عارفانه‌لری واردرکه جمله‌سی غیر مطبوعدر.

ابیات عاشقانه‌لرندن :

آلدی عقلن جمله وارین بو-لیم دیوانه‌نك
وارلغم جمله آنکدر بن آنك برهانیم

کیتدی کثرت اولدی وحدت جمله عالم سرتسر
محو اولوب صورتله اسما جانه ایردم بن بوکون

عاشق یونسك : علم وشفاعت كانی عالملرك سلطانی
عاشق یونسك جانی سنسین یارسول الله

بیتنی فاضل شهیر جودت پاشا مرحوم ادبیات عثمانیه تدریسی اثناسنده (هم منثور هم منظوم اولهرق سویلنمش كوزل سوزلردر) دیهرك تقدیر ایتمشدر .

سنانه امی « محمد سنانه امی »

طریقت خلوتیهنك (یكیت باشی) شعبهسی كبارندن عارف برذات اولوب (قونیه) ولایتی داخلنده كی (المالی) دندر . (قطب المعانی) اسمنده تورجكه منثور براثریله مرتب دیوانی واردر. دیوانی مطبوعدر . خلیفهٔ ارشدلری (نیازیٔ مصری) دیوانندهكی (الله الله دیدی وقلدی بقایه ارتحال) مصراعنك ناطق اولدیغی (١٠٧٥) تاریخنده (المالی) ده عازم داربقا اولدی .

دیوان مذكورده :

دوست ایللرینك منزلی كه عالی كوروندی
دردلولره درمان اولان المالی كوروندی

بیتیله باشلایان الهیدهكی المالی صاحب ترجمهنك مسقط رأسی اولان قصبهدر .

بر الهیلرندن :

اویالدن عشقنه آنك كركمز غیری برهانی
ایرلدن دردینه انك كركمز غیر برهانی
بوكون میدان عشق ایچره بنی سیران ایدراول دوست
چون اولموشم اكا سیران كركمز غیری سیرانی
مرادك اكلادم انك بنی دردیله یاندرمق
انكچون كچمیشم بندن كركمز بكا بیك جانی
قیبجق جانه اسماعیل اكا كوندردی قوچ الله
بن ایتدم جانمی قربان كركمز غیری قربانی
تجلیدن تسلیدن مبرا اولدیغم آكلا
خیال عشقه مهمانم كركمز غیری مهمانی
سنان امی اناالحق كوروك عشقدن عیان ایلر
عیانه ایریشن كلسون كركمز غیری اعیانی

سزائی مصری افندی [۱]

طریقت کلشنیه‌نك کل رعنای تعبیرینه‌سزا اولان‌بومرد خدانك‌نشأتی (کوردوس) [۲]دن اولوب تفیضلری (ادرنه) ده‌در. شعرلری الحق عارفانه وشاعرانه‌در. (سزائی) لقبنی‌حضرت مصریٔ نیازی تلقیب ایله‌مشدر. رحلتلری (قدسه پرواز ایلدی روح سزائی کلشنی)، (قطب ایکن کوچدی سزائی رحمةالله علیه) ، (دیدی هاتف سزایی رحلت ایتدی) مصرعلرینك دلالتی اولان (۱۱۵۱) ده ، قبرمبارکلری ادرنه‌ده نام عالیلرینه منسوب درکاهده‌در. مرتب ومطبوع دیوان حقایق بیانلرندن بشقه (مکتوبات) عارفانه‌لری مشهور ومطبوعدر . بعض ارباب دقت اشعارینك‌لطافت وروحنوازلغی‌جهتیله مشارالیهی عثمانلیلرك حافظ شیرازیسی مقامنده تلقی‌ایدرلر.

حضرت مصری‌نك : (خلق ایچره برآیینه‌یم هرکس باقار برآن کورر) مصرعیله باشلایان غزل عارفانه‌لرینی شرح بیورمشلردرکه دیوانلری نهایتنده مطبوعدر. خلفاسندن (محمدفقریٔ قریمی) ده عارف برذات اولوب (منازل‌السائرین) ی ترجمه ایتمشدر .

ابیات عارفانه‌لرندن : [۳]

شاهد غیبی تجلی ایله‌دکجه بی‌حجاب چاك ایدر عاشق اوشوقیله وجودی جامه‌سین
مردکامل‌شرفن برتر ایدرغربتده قدری آرتار کهرك چیقسه اکر کاننden

غزل آتی الك‌مشهور غزلیات عارفانه‌لرندندر :

آدم معنـانی مرآة ایله ینـلر ظـاهرا سیر ایدر اللهی‌خلقده‌خلقی‌ده اللهده
سعی‌ایدوب قوللقده‌محواول‌صدقله کیم‌لاجرم عبدمخصی‌شاه‌ایدرلر بواولو درکاهده
بادهٔ انکوره ال صونمام بو بزم فانیده بولمشم جام محبت نشئه سن بن‌آهده
صانمه منزلده قرار ایدن اولور اهل کمال ای‌سزائی‌کامل‌اولدرکوله‌دائم راهده

نعوت عاشقانه‌سندن :

(حضرت‌حقك حبیبی سوکیلی بردانه‌سی اولدیغیچون‌اولدی عالم حسنك دیوانه‌سی)

---

[۱] حضرت سزائی خلفاسندن‌اولوب کندی وفاتنه [مات من‌العشق حسیب] تاریخنی سویله‌ین خیره. بولی‌ده اسمنه مضاف جامع شریف حظیره‌سنده مدفون اولان چورومی زاده (محمدحسیب بك ده‌صاحب دیوان شعرادن عاشق برذات اولوب سلسلهٔ کلشنی‌یی (کلشن ابرار) نامیله سلك نظمه چکمشدر. ینه بوراده مدفون (محوی) افندی‌ده خلفای سزائیدن صاحب دیوان برذاتدر .

[۲] شیمدیکی [قورینت] شهرینه اسکی عثمانلیلر طرفندن ویریلن اسمدر .

[۳] (قلم صنع‌ازل هرنه‌که تحریر ایتدی قید ایدوب صحف ابدده آنی تقریر ایتدی) مطلعلی غزل عارفانه‌لری شرف‌الدین افندی طرفندن عارفانه برصورتده شرح اولونه‌رق طبعنه همت ایدلمشدر .
(آدم همین بوبزم دلارایه برکلیر سرجمال یاری تماشایه برکلیر) مطلعلی غزل عارفانه‌لری ده‌خواجهٔ عرفانم حریری زاده شیخ سید کمال‌الدین افندی مرحوم طرفندن محققانه برصورتده شرح اولونمشدر .

آتی الترجمه (قول اوغلو) نك مرشـديدر . كنديسی‌ده (ممی‌جان) افندی خلفاسـندن (كليبولی) لی (عمر قريبی) افنديدن مستخلفدر .

سكونی محمد افندی

خلوتيه مشايخی فضلاسندن اولوب (مودورنی) ليدر. علوم رسميه‌يی اكمالدن صوكره حضرت (نيازیٔ مصری) دن اخذ فيض ايله‌مشاردر . كليبولی مفتيسی ايكن زيارت قصـديله بروسه‌يه كلدكلرنده (اوله ساكن عرش‌روح سكوتی) مصر عنك دلالتی‌اولان (١١٠٣) تاريخنده ارتحال ايلدی . دوه‌جيلر مزارلغنده مدفوندر. مؤلفاتی: (دره) اسميله قصيدهٔ برئيه يازدقلری نظيره‌يه (غره) نامنده‌كی شرحلريله مولانا جامی ومولانا عصـام ارالرنده‌كی تعريضـاته (فوائد عليه) اسميله يازدقلری برفيصلنامه‌دن عبارتدر . دره‌لرندن :

امن تشوق احباب بدی سلم
تجری دموعك من عينك كالقلم

سكسان بش بيتلی عربی‌العباره برنعت شريفی‌ده واردر .

١١٣٦ تاريخنده قصـيدهٔ برئيه (وردة المليح فی‌شرح بردة المدح) اسميله شرح يازان (محمد بن‌مصطفی) افندی‌ده (مودورنی) دن يتيشن ارباب دانشدندر .

سلامی علی افندی [١]

مشايخ خلوتيه كبارندن برذات اولوب منتشانك (قوزياقا) كويندندر . اختلاف مشارب نتيجه‌سی اوله‌رق حضرت مصری ايله بينلرنده بعض مكاتيب تعاطی اولونمشدر . تصوفه متعلق مطبوع رساله‌لری ايله متصوفانه بعض الهياتی واردر . اسكدارده (سلامسز) ، (آجی‌بادم) (بولغورلی) جامعلريله بروسـه‌ده چلبی سـلطان محمد جامع شريفی جوارنده‌كی دركاه آثار خيريه‌لرندندر . رحلتلری (خطاب الست) تركيبنك دلالتی اولان (١١٠٤) تاريخنده ، قبری اسكدارده (قيسيقلی) ده بنا كرده‌لری اولان جامع شريف قربنده‌در .

---

[١] اخص خلفاسـندن اولوب (١١٥٨) ده وفات ايده‌رك اسكدارده بازار باشی محله‌سنده بنا ايتدكلری دركاهه دفن ايديلن كوتاهيه‌لی فنايی علی‌افندی‌ده عرفادن برذاتدر. فنايی مخلصی الهياتی واردر. برالهيسندن : يارالهی آستانك خسته‌يه دارالشفا شربت وصلك ايچنلر بولدی هردرده دوا

اکر عاشق ایسه‌ك یاره صاقین آلدانمه اغیاره
دوش ابراهیم کبی ناره بوکلشنده یانار اولمز

قیامز سه‌ك باشه، جانه ایراق طور کیرمه میدانه
بومیداندہ نیجه باشلر کسیلور هیچ صورار اولمز

حق ایله حق اولانلره کندی اوزون بیلنلره
دوست یولنده اولنلره قان بهاسی دینار اولمز

باق شو منصورك ایشنه خلقی اوشورمش باشنه
انا الحقك فراشنه دوشنلره تیمار اولمز

سیف‌الله سوزنده مستدر شیخندن آلدیغی دستدر
دیوانه‌را قلم نیستدر نه سویلسه قانار اولمز

بوغزل بعض عرفا طرفندن شرح اولونمشدر .

سنائه افندی « عالم سنائه افندی »

طریقت خلوتیه‌نك (عشاقیه) شعبه‌سی مشایخی فضلاسندن برذات اولوب (موغله) کویلرندن (لینه) لیدر . علم حدیثدن مشهور (مصابیح) ی ترجمه ایتمشدر که بر نسخه‌سی (موغله) کتبخانه‌سنده منظورم اولدی . بواثرده (۳۰) سنه (کلیبولی) قربنده‌کی (بولایر) ده اقامت ایله‌دیکی مندرجدر . نهایتنده‌کی منظومه‌نك بربیتی نقل ایدلدی :

دیار منتشادن درکه لینه خاکیدر خاکم
حسام‌الدین فقیه اوغلو سنان آدم ابوالتقصیر

(اسکدار) ده (سلیمیه) کتبخانه‌سنده‌ده منظوم برعقائدی واردرکه خاتمه‌سی :

مشایخدن بودر نقل وروایت
کوتوردم تورکی دیلجه قیل درایت

کزوب مصر وحلب شام وعراقی
بولونمایه بو نسخه اتفاقی

کلیبولی بولایردن سنانی
دعاءخیر ایله‌یادایت سن آنی

بودر .

سلامی مصطفی افندی

طریقت زینیه مشایخ عارفینندن اولوب (ایزنیق) لیدر. اکمال تحصیل وسلوکدن صوکره درسعادته رحلتله فاتح وسلیمانیه جامع شریفلری کرسی شیخلکنده، مؤخراً سلطان سلیم قربنده‌کی شیخ یاوصی درکاهی پوست نشینلکنده ایفای خدمت ایلهدی . (۹۹۳) تاریخنده ارتحال ایده‌رك ادرنه قپوسی خارجنده‌کی (امیر بخاری) تکیه‌سی حظیره‌سنه دفن ایدلدی . طرز قدیم کتابت اوزره یازلمش (دلائل الهدی) اسمنده منثور اثریله منظوم (حدیث اربعین) شرحی واسماء حسنی شرحنی مبین (رسالة الرشاد فی تحقیق سبیل السداد) اسمنده تورکجه بر اثری ومولد شریف منظومه‌سی واردر .

سید سیف‌الله قاسم افندی

سیلیوری قاپیسی خارجنده مدفون کبار مشایخدن سید نظام‌الدین حضرتلرینك مخدوم عالیلری اولوب سابق الترجمه (ابراهیم امی سنان) حضرتلرینك اخص خلفاسندن وزمرهٔ عاشقین‌دن برذات عالی‌در . (معراج‌المؤمنین) ، (سلسلهٔ طریقت) ، (سلسلهٔ نسبیه) ، (جامع المعارف) ، (اطوار سبعه) ، (شرف سیادت) ، (معدن‌المعارف) ، (اسرارالعارفین) ، (سیرسلوك) ، (دیوان) اسملرنده‌کی آثار عارفانه‌لرینی حاوی اولوب جمله‌سی بریرده مطبوع اولان کلیاتلریله (مفتاح وحدت وجود) ، (تاجنامه) نامنده‌کی اثر منثورلری مطبوعدر . (قضاء حق) و (یامفخرالاولیا) ترکیبلرینك دلالت ایتدیکی (۱۰۱۰) تاریخنده ارتحال ایلهدیلر. قبرعالیلری مولدلری اولان استانبولده سیلیوری‌قپوسی جوارنده امیرلر محله‌سنده‌در.

ابیات عالیلرندن :

نان ایچون مدح ایلهمه نادانی نادانلق بودر
خیر نفسك هلاك ایت شاه مردانلق بودر

الهیات عارفانه‌لرینك الك مشهوری :

بوعشق بحرعماندر بوکا حد وکنار اولمز
دلیلم سر قرآندر بونی بیلنده عار اولمز

سوره کلدك ازلیدن پیرم محمد علیدن
شراب لایزالیدن ایچنلرده خمار اولمز

سینه چاك یوسف سنانه‌الدینه مولوی [١]

کبرا وعرفای مولویه‌دن اولوب (واردار یکیجه‌سندندر) مقدمهٔ فیضلری (ابراهیم گلشنی) حضرتلرندندر. سائقهٔ عشق ومحبتله بلاد عربی دولاشدقدنصوکره اولا ادرنه مولوی درکاهنده بعده درسعادتده (سودلیجه) محله‌سنده ارشاد طالبین ایله مشغول اولمشلردر. تألیف عارفانه‌لری مشهور ومطبوع (جزیرهٔ مثنوی) ایله (منتخبات ربابنامه) و (نظیرهٔ محمدیه) دن عبارتدر. برادری اولوب (الشیخ) کلمه‌سنك دلالتی اولان (٩٤١) ده وفات ایدن صاحب دیوان (بابا حیرتیٔ گلشنی) ایله برابر (سودلیجه) ده مدفوندرلر . رحلتلری (انسان شیرینکار) ترکیبنك دلالتی اولان (٩٥٣) تاریخنده‌در. (جزیرهٔ مثنوی) درویش علمی طرفندن شرح ایدلمشدر.

ابیاتندن :

کیمنك دنیا مرامی کیمنك عقبادر
یوسفك سنسك مرامی ایکی عالمده فقط

ارباب محبت بزی یوسف بیلور اما
اصحاب حسد کوزینه‌ای دوست سناتز

سرمست بالی افندی

رجال خلوتیه‌دن قاسم چلبی خلفاسندن (٩٥٢) ده رحلت ایدن قره باش شیخ رمضان افندیدن مستخلف اولوب پدری آماسیه‌لی کندیسی مولداً (تیره) در . سرمست جام توحید اولدقلریچون سرخوش وسکران نامیله یاد اولونمشلر ایدی. آثار عارفانه‌لری غیرمطبوع (شرح فصوص) وسائره اولوب شعرده قوللاندقلری مخلصی (جوهری) در . مدفنلری استانبولده آغا یوقوشی باشنده قورشونلو تربه جوارنده (آلتونجی) [٥] زاویه‌سنده اولوب رحلتلری اولان(٩٨٠) تاریخی مبین: (فناجامی ایله بالی افندی مست ایدی کچدی) مصرعی تربه‌لرنده منقوشدر.

اشعار عالیلرندن :

عز ایسه مقصود اکرای یوزی مصباح آلنی نور
منطقك حکمتدن ایت ایتمه عوام ایله کلام

---

[١] سنك مزارنده محرر بیت :

غریبم دردناکم سینه چاکم
سراسر روح پاکم کرچه خاکم

[٥] علامة (ابن کمال) ك جدی کمال پاشا ایله پدری (سلیمان بك) بو زاویه انصالنده‌کی مسجد حظیره‌سنده مدفوندرلر .

الهیات عارفانه‌لرندن :

سرای وحدت اولمشکن مقامم　　بو کثرت عالمن سیرانه کلدم
چوبردر سنبلی معروف‌وعارف　　ایدوب‌دعوی‌دیمه‌عرفانه‌کلدم

دیکر :

همای عشق صید ایتمك دیلرسه‌ك　　دل ویرانه‌مه کل کیم یتاقدر
کل ای‌سالك‌دیه‌م‌برسوز که‌حقدر　　ایشیدرحق‌شول کیم‌حق قولاقدر ، مطلعلی

نطق عالیلری زمانمز عرفاسندن جبار زاده عارف بك طرفندن شرح ایدلمشدر .

حق عالیلرنده سویله‌ن ابیاتدن :

خلقهٔ توحیدی فرض ایتسه‌ك اکر برکلستان
بر کل صد برکیدر اول کلشنك سنبل سنان

خطاط شهیر حافظ‌عثمان افندی بوخانقاه شریف حظیره‌سنده‌مدفوندر . ارتحالی(١١١٠)در.

سماعی محمد دده افندی «سلطان دیوانی»

طریقت مولویه‌نك رکن رکینی اولمالریله نزد مولویانده موقع مخصوصه‌لری پك عالیدر . رحلتلری (٩٣٦) تاریخنده مرقد شریفلری (قره‌حصار صاحب) ده‌در. شعرلرنده (سماعی) تخلص بیورمشلردر . دیوان کبیر مولانایی اشارت معنویه ایله شرقدن کتیردکلری ایچون منتسبین مولویه آراسنده (سلطان دیوانی) شهرتیله بنامدرلر .

وفاتلرینه سویله‌ن : (بقا ملکینه چکدی عسکرین سلطان دیوانی) تاریخی معنیداردر . زیرا وفاتلرینی متعاقب برچوق محبانی پیرولری اولمشدر .

ابیات عارفانه‌لرندن :

بلا دلدندر اول دلدار الدن دادمز یوقدر
کوکلدندر شکایت کیمسه‌دن فریادمز یوقدر

بیتی اسرار ده‌ده تذکره‌سنده مسطور اولان مسدسلرینك نقراتیدر .

(ز)

زهری احمد افندی

طریقت خلوتیه‌نك (سنانیه) شعبه‌سی مشایخ کبارندن مجاهد برذات اولوب (توره‌قوپ) لیدر. حریری زاده سیدکمال افندی مرحومك (تبیان) نده قیصریه‌لی اولدقلری محرردر. (١١٦٥) تاریخنده سلانیکده ارتحال ایده‌رك بنا کرده‌لری اولان والیوم (پازار تکیه‌سی) دنیلن درکاهه دفن ایدلدیلر. مرشد عالیلری سلانیکده (یعقوب پاشا) درکاهنده مدفون سلانیکلی (سلیمان) افندی‌در. مناقب علیه‌لری شعرا فصلنده مذکور (صالح لطفی) افندی‌طرفندن (کاشف کرامات) اسمیله تحریر ایدلمشدر. الهیات عارفانه‌لرندن :

طریق حقه کیردکسه عزیمت راه یاباندر
کوکل شهرینه ایردکسه غنیمت حد وپایاندر

طلبکارسه‌ك دل آرایه نظر قیل شرع غرایه
جهد قیل حکمن اجرایه شریعت بحر عماندر

(س)

سنبل افندی « سنبل یوسف سنانه افندی »

طریقت خلوتیه شعبانندن سنبلیه شعبه‌سنك مؤسسی اولان پیر اکرمدر. (رسالة الاطوار) ایله دوران صوفیه وسماعك حلنه دائر (تحقیقیه) نامیله [٤] بری عربی دیکری ترکی ایکی رساله‌لری وبرقاچ الهیات عارفانه‌لری واردرکه جمله‌سی غیرمطبوعدر. مسقط رأسلری مرزیفون جوارنده‌کی (بورلو) اولوب مرشد عالیلری اولان (جمال خلوتی) دن صوکره مدت مدیده استانبولده قوجه مصطفی پاشا درکاهنده ارشاد عباد ایله مشغول اولدیلر. رحلتلری (ایلدی بستان زهدك سنبلی مأوایه عزم)، (جانینه سنبل سنانك فاتحه)، (نوراوله سنبل سنانك قبری هپ) مصراعلریله (استادعشق) و (فیض الٰهی) ترکیبلرینك ناطق اولدیغی (٩٣٦) ده اولوب قبر مبارکلری بودرکاه شریفده‌در. علوم رسمیه‌یی افضل زاده‌دن اخذ ایتدیلر.

---

[٤] مرکز افندی خلفاسندن اولوب مولدی اولان کوتاهیه قراسندن (چاودار ـ قالبورجی) قریه‌سنده (٩٧٨) ده وفات ایدن شیخ بشیر افندینك وسلطان محمد بن ابراهیم زمانی خلوتی مشایخندن (ابراهیم بن محمد نیکساری) نکده (برهان الالحان فی حکم التغنی والدوران) اسمنده بووادیده تورکجه مفصل اثرلری وحیدر زاده (فیضی کفه‌وی) نکده بررساله‌سی واردر.

خط دستیله محرر (اسماء حسناء) شرحنده هر اسم شریف شرحنك نهایتنده (خط عارف) افاده‌سیله عارفانه اقوالی‌مندرجدر. (١٢٧٦) تاریخنده جمع وترتیب ایتدیکی طرق علیه سلاسلنی مبین اولان طومار شکلنده‌کی اثری مطبوعدر .

روشن افندی « مودانیه‌لی زاده محمد روشن توفیقی افندی »

مودانیه‌لی زاده بویوك روشن افندینك حفیدی اولوب استانهٔ جلوتی سجاده نشین‌لکنده ومجلس مشایخ ریاستنده ایفای خدمات ایله‌دی. (١٣٠٩) ده ارتحال ایده‌رك تربهٔ جناب‌هدائی تمه‌سنه دفن ایدلدی. عرفا وارباب دانشدن بر ذات ایدی. علم موسیقی‌ده‌ده بهرهٔ کلی صاحبی اولدیغندن پك چوق الهیات بسته‌له‌مشدر . (فضائل رمضان)، (فضائل‌محرم) رساله‌لریله ٤٠ مجلسدن مرکب مواعظه متعلق بر مجلسی (واقعات هدائی) دن التقاط ایتمك شرطیله میدانه کلن (سلوك جلوتیه رساله‌سی) ومجموعهٔ الهیاتی واردر . آثاری غیر مطبوعدر .

عشق ردیفنده بر غزلی :

شهر دلده ایتمکه عاقله دیوان عشق
قوردی اقلیم وجوددہ تختنی سلطان عشق
جمع ایدوب عاسکلری صحرای عشقه سوبسو
هر برینه ایتمکه بیك ناز ایله فرمان عشق
چون اوطورمش تخت استغناسنه اول پادشاه
هر نکهده اولمه‌ده افتادکان سوزان عشق
اللری باغلی حضورنده دورور بیچاره‌لر
منتظردر هر بری ایسترکه بر احسان عشق
نیله‌سون دنیا وما فیهایی عاشق نیله‌سون
دائما مقصودی آنك وصلت جانان عشق
وصف اولونماز حالت عشقك دمی بر وجهله
ظاهراً کریان وسوزان معنوی خندان عشق
شمع حقده محو ایده کور کندینی پروانه وش
ایته روشن بلبل شیدا کبی افغان عشق

پدری سیدعبدالرحمن‌نسیب افندی‌ده ارباب دانشدن برذات اولوب سید مخلصی دیوانچه‌سیله سلوك جلوتیه‌یه دائر رساله‌سی واردر .

رؤفی سید احمد اسکداری

طریقت خلوتیه شعبهاتندن (رمضانیه) شعبهسی مشایخ کرامندن اسکدارده سلامسز محلهسنده سلامی علی افندی جامعی حظیرهسنده مدفون کوستندیلی علی افندی خلفاسندن عالم وعارف بر ذاتدر . (١١٧١) ده ارتحال ایدهرك طوغانجیلر قربنده فاتح یمن سنان پاشا جامعی حریمنده ودیعهٔ خاك فنا قیلندی . (قرةالعیون) اسمنده تورکجه رسالهسیله الٰهیات عارفانهلرینی جامع دیوانلری واردرکه ایکیسیده غیر مطبوعدر . الهیاتندن :

چالیش رؤفی لمعه آل کیتسون ضمیرکدن جدال
کل وحدتك بحرینه دال عمانه کل توحید ایله

(غلطه) مولویخانهسی کتبخانهسنده (١١٦٠) تاریخنده مؤلف ٦٦ مجلس اوزره مرتب موعظهدن عربی العباره (مجالس) ی واردر .

رفعت افندی « حافظ احمد رفعت »

مشایخ قادریه علماسندن بر ذات اولوب شهریدر . (١٢٦٩) تاریخنده درسعادتده ارتحال ایدهرك (حکیم اوغلو علی پاشا) جامعی حظیرهسنده شادروان یانده دفن ایدلدی . حدیث وتصوف ایله تاریخك تراجم احوال شعبهسنده بهرهسی واردر . (نفحةالریاض العالیة فی بیان طریقةالقادریة) اسمندهکی تورکجه اثر کبیرنده سلوك وآداب طریقتله رجال قادریهنك تراجم احوالی محرردر . تورکجه تعبیرنامهسیله مناسك حجی وعلم حدیثدن ایکی اثری ورسالةالتاجیهسی واردر . شیخ اکبرك (رسالةالخلوت) ی ایله شهابالدین سیواسینك (جذابالقلوب) نی ده ترجمه ایتمشدر . (طریقالعارفین) اسمنده آیریجه رسالهسیده موجوددر . آثارندن یالکز (مناسك حج) رسالهسی مطبوعدر .

رستم افندی « محمد رستم راشد افندی »

طریق نقشبندی فضلاسندن بر ذات اولوب (سیواس) لیدر . (مولانا خالد بغدادی) خلفاسندن (عبدالفتاح) افندیدن مستخلفدر . (١٢٨٠) تاریخلرنده مملکتنده ارتحالایلهدی. یکرمیی متجاوز رسائلی اولدیغی مرویدر . (١٢٤١) تاریخنده تألیف ایتدیکی عربی العباره

(ر)

رمضانه افندی (رمضانه مخفی)

طریقت خلوتیه شعباتندن (رمضانیه) شعبه‌سنك مؤسسی اولان پیر مکرم اولوب (آفیون قره حصار) لیدر. اکمال تحصیلدن صوکره استانبوله کلهرك ارشاد عاشقین ایله مشغول اولدیلر. (رضاء پاك) ترکیبنك دلالتی اولان (١٠٢٥) تاریخنده رحلت بیوروب قوجه مصطفی پاشا جوارنده‌کی درکاه عالیلرینه دفن اولوندیلر . مخفی مخلصلی بعض الهیات عارفانه‌لری واردر . بعضیلری مطبوع شرح عقائد شرحنی [*] بوذاته نسبت ایدرلرسه‌ده ذکری سبق ایدن شیخ رمضان بهشتی‌نکدر . الهیات عاشقانه‌لرندن :

مخفی بوکون کوزله‌یوب کیردی یوله عشق اوزله‌یوب
عاشقلرن جمع ایله‌یوب کیتسون بوکون هو هو دیو

بوطریق رجالندن حسین رومی خلفاسندن قسطمونیلی (حسن وصلت) افندینك‌ده مرتب دیوانی واردر . دیوانی مطلعندن :

سر بسم‌الله ایله فتح زبانم ابتدا
لی‌مع اللهك خطابیدر نهانم‌ابتدا

عهد ومیثاقم ازلدندر رضایی بندینه
باغلایان اول‌دست قدرتدرمیانم ابتدا

رهب به شیخ ابراهیم جمال‌الدینه سیواسی

شمس‌الدین سیواسی حضرتلرینك برادر زاده‌سی ودامادی وخلیفه‌سی عالم برذاتدر .
مؤلفاتی غیرمطبوع اولوب بعضیلری شونلردر. عربی العباره (نجم‌الهدی فی‌مناقب الشیخ شمس‌الدین ابی الثناء) ایله ، (اسماء الاصول) ، (نورالهدی) ومجموعهٔ الهیات‌در .
سیواسده حضرت شمس‌الدین درکاهنده مدفوندر .

رشادی محمد افندی

آتی‌الترجمه قره‌باش ولی‌خلفاسندن عارف برذات اولوب مرتب دیوانیله تصوفه متعلق رسائلی واردر. (١١١٦) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . الهیاتندن :

کل خیر اول ای‌مجاهد فی‌سبیل مرشد ایله ایریشیلور مولایه
بولمامشدر حق کیمسه بی دلیل رهبر ایله بیل واریلورمولایه

---

[*] اواخر عمرنده بروسه‌ده چلبی سلطان محمد خان غازی مدرسه‌سی مدرسی ایکن وفات ایدن معلم بایزید ثانی (بولو) لو (صلاح‌الدین) افندینك‌ده‌ر (عقائد نسفیه) حاشیه‌ی واردر .

زکائی مصطفی افندی

شعرای عثمانیه وعرفای شعبانیه‌دن اولوب اسکدار محافظی میرمیراندن بروسه یکیشهرلی ابراهیم بکك مخدومی‌در . سیاولی شیخ حسن افندیدن تکمیل طریقت ایله‌دی . استانبولده طوپ قاپی جوارنده کورکجی باشی احمدشمس‌الدین محله‌سنده‌کی پیرامی سنان درکاهی مشیخته تعیین اولوندقلری زمان تبرکاً سنانیه مشایخندن چوقه‌دار محمد افندیدن ده استخلاف ایتدی . اشعار متصوفانه‌سنی جامع اولان دیوانی مطبوع ومشهوردر . وفاتی (هوایله عارف ذکائی عزم لاهوت ایلدی) مجوهر مصراعك دلالت ایتدیکی (١٢٢٧) تاریخنده ومرقد عالیلری‌مارالیبان درکاهده‌در .

برنعتندن :

کل وجودك آتش عشق حبیب‌الله یاق
چشم‌قلبی اول ضیادن فتح ایدوب مولایه باق
سینه‌ك ایچره نور ذکریله اویاندر بر چراغ
اولچراغك شعله‌سیله کورونه دیدار حق
نورفخرعالمه‌ایله توجه دائما
ماه‌قلبك ایده انکشت عنایت ایکی شق

ابیات عارفانه‌لرندن :

جان‌ایله کوش‌ایله اشیاده انا الحق نعره‌سن
دیدهٔ عبرتله باق هرذره برمنصوردر

ذکائی بومرایاده کورن اولدر کورینن‌ده
مظاهر کثرتیله وحدت ذاته خلل کلمز

برمرثیه‌سندن :

اولیادن یوجه‌در شاه شهیدك پایه‌سی قاب قوسین او ادنادن آلنمش مایه‌سی
یثرب وبطحاده خورشید تجلی برق اوروب کربلاطوپراغنه دوشدی اونورك سایه‌سی

حضرت نصوحی‌نك (رسالة‌الولدیه) سنی شرح ایتمشدرکه غیر مطبوعدر .

غزل

دلا کیفیت عشقی یورومیخور اولاندن صور
ایچوب وحدت شرابنی ابد مخمور اولاندن صور

صاقین سن سر عرفانی مظاهر اهلنه صورمه
آنی انجق معارفله دولوب پرنور اولاندن صور

اکر ماهیت لطف ایله قهرن بیلمك ایسترسه‌ك
آنی واردر دایله ایوب کبی مشهور اولاندن صور

فنا اربابنك کیفیتن بیلمك ایسه مقصود
لباس معرفت ایچره کیروب مستور اولاندن صور

انا الحق سرینی ذاتی ریاست اهلنه صورمه
انی سن دار دلداره بو کون منصور اولاندن صور

سوانحندن :

طلوع ایتدی ینه انوار وحدت — کوروندی کوزلره انواع قدرت
جهانی سرتسر طوتدی ضیاسی — قورولدی عالمك رسم و اساسی
احددن واحدیت اولدی ظاهر — چون اول نور خفیدر اولدی باهر

ابیاتندن :

بو میقات محبتده کین احرام تجریدی — سزادر ذاتیا اکا وصال کعبهٔ علیا

مرشد عالیلری شیخ اسماعیل حقی نك :

بر الف بول مکتب عرفانده اول بابی صور
قد خمیده ایله یوب یا کبی آندن بابی صور

مطلعلی قصیده‌سنی‌ده مفصل بر صورتده شرح ایتمشدرکه بر نسخه‌سی طرف حقیرانه‌مدن استانهٔ هدائی کتبخانه‌سنه اهدا قیلنمشدر .

شاهدی مرحومك (کلشن وحدت) منظومه‌سنی‌ده شرحه باشلامشلرسه ده اتمامنه عمری وفا ایتمدیکندن آنی الترجمه فخری افندی اکمال ایتمشدر .

خلفاسندن اولوب (ادرنه) ده صاری جامع شریف قارشوسنده کی مدرسه حذاسنده مدفون (ادرنه) لی (ثنائی علی) افندینکده مرتب دیوانی واردر .

حضرت هدائی خلفاسندن اولوب جانشینلری اولان بالیکسرلی دزدار زاده احمد افندینك خلیفه‌سی و آت پازاری عثمان افندی ایله سلامی علی افندینك مرشد اکرملریدر. پدر عالیلری حضرت هدائی‌نك ذاکر باشیسی اولوب حضرت مشارالیهك اکثر الهیاتی بسته‌له‌مشدر .

صاحب ترجمه عبدالله افندی علی پاشا زاویه‌سنه شیخ فاتح جامعنه واعظ تعیین اولوندی . (شیخ‌الواصل) ترکیبنك دلالت ایتدیکی (١٠٦٨) تاریخنده اسکداره ارتحال ایده‌رك قره‌جه احمدده مسکینلر تکیه‌سی آرقه‌سنده‌کی بویوك مقبره‌نك اورتاسنه دفن ایدلدی . دیوانچه تشکیل ایده‌جك قادار اشعار و الهیاتی واردر . ازجمله :

الهی فضل و لطفکله بکا بر فتح باب ایله
ایریشدیر وحدت ذاته قولك نعم المأب ایله

وجودم نسخه‌سین یازدك ید قدرتله چون یارب
سنك ذات و صفاتکدن عبارت بر کتاب ایله
سنك عاشقلرك آلسین ضیامی آفتابمدن
هلال قلبنی یارب اولارك ماهتاب ایله

قبول ایله قولك بیچاره‌نك حاجاتنی لطف ایت
کریما محض فضلکله آنی سن کامیاب ایله

زاتی سلیمانه افندی

عرفاء شعرادن و شیخ اسماعیل حقی خلفاسندن اولوب (سجل عثمانی) ده بروسه‌لی اولدیغی محرر سه‌ده (مفتاح المسائل) مقدمه‌سنده (کلیبولی) دن اولدیغنی بیان ایدییورلر . مؤخراً جوارنده‌کی (کشان) [١] قصبه‌سنه هجرت ایله‌دی. متصوفانه اشعارینی حاوی اولان دیوانیله (سوانح النوادر فی معرفة العناصر) رسالهٔ منظومه‌سی دیوانیله بر یرده مطبوعدر . منثور اوله‌رق (٢٣) اسئلهٔ متصوفانه‌یه جوابنامه‌سی و (اسکدار) ده (آطلاما طاشنده سلیم اغا) کتبخانه‌سنده (مفتاح المسائل) اسمنده بر اثری واردر . وفاتی (١١٥١) تاریخنده قبری کشانده‌در .

---

[١] مرتب دیوانیله (وصل آباد) اسمنده بر منظومه‌سی اولان و (١١٨٠) کسورده وفات ایدن (ذهنی محمد سعید) افندی‌ده (کشان) دن نشأت ایدن شعرادندر .

برنسخه‌سی (امیرسلطان) خلفاسندن اولوب (آلاشهر) ده مدفون (شیخ سنان) کتبخانه‌سنده منظور عاجزی اولدی برده فقهدن اشباه حاشیه‌سی واردر .

داود بن شیخ محمد افندی

طریقت خلوتیه فضلاسندن بر ذات اولوب (قسطمونی) ملحقاتندن (کره) دندر . سلطان ابراهیم بن احمد خان معاصری‌در. (هدی یهدی المضلین الی‌الحق والاحکام والشرایع) اسمنده عربی‌العباره بر جلد تفسیری واردر .

دوکوملو بابا « دوکوملو حافظ مصطفی بابا »

مجاذیب الهیه‌دن باهرالکرامة بر ذات اولوب (آماصری) لیدر . بدایت حالنده لاز احمد پاشانك امامنده بولونمش ایدی ایفای حج شریفدن وطریقت نقشبندیه‌دن استخلافدن صوکره کندیسنی حال جذبه استیلا ایله‌دیکندن همان دوکومدن عبارت البسه کیر و دائما النه کچن ایپلری سیجملری دوکوملەیوب صاریغنه البسه‌سنه باغلادیغیچون استانبولده (دوکوملو بابا) نامیله شهرت بولمشدی . قبری سلطان احمد جامع شریفی قارشوسنده‌کی درکاهده‌در . (۸۳) یاشنده (۱۲۸۳) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . (الاان اولیاءالله لاخوف علیهم ولاهم یحزنون) آیت کریمه‌سی تاریخ وفاتنه مصادف اولدیغی کبی (عاش سعیداً ومات شهیداً) ترکیبی ایله :

چلهٔ هستیٔ پچیده آچیلدی چوزیلوب ٦٧٠

حقه ربط ایله دلن کوچدی دوکملی بابا ٦١٣ / ١٢٨٣

بیتی و (علائق عقده‌سن چوزدی دوکملی قید هستیدن) ۱۲۸۳ مصراعی تاریخ وفاتنی مبین معنیدار تاریخلردندر. مناقبی کمال‌پاشا مرحوم طرفندن (کمالنامهٔ دوکوملو بابا) نامیله ایکی جلد اوزره نظماً تحریر ایدلمشدرکه بر نسخه‌سی سلیمیه کتبخانه‌سنده واردر .

(؛)

ذاکر زاده عبدالله افندی

سابق الترجمه شیخ اسماعیل حقی‌نك (سلسله نامهٔ جلوتی) نامنده‌کی اثر مطبوعنده : (ارباب ذکرك دلپسندی ذاکر زاده عبدالله‌افندی) وصفیله توصیف بیوردیغی ذات عالیدر.

ایدیلدی . نعوت عارفانه‌لرندن آتیده مندرج نعت شریفلری بر چوق شعرا طرفندن تنظیر وتخمیس ایدیلشدر .

چون طوغوب طوتدی جهان یوزنی حسنك کونشی
کیم اوله سومه‌یه بووجهله سن ماهوشی
ترك وکرد وعجم وهندبیلور بونی که‌سن
هاشمی‌سن عربیسن مدنیسن قرشی

سنسك اول‌پشت وپناه ملك وانس وپری
انبیانك کوزلی‌سوکیلیسی خوب وخوشی

پارمغندن آقیدوب آب روان بخش روان
نیجه یوز بیك کشیدن رفع ایدیسر سن عطشی

سن امیره قول اولان هرنقدر ... ایسه
بندهٔ مقبل اولور مثل بلال حبشی

دیك حکمتده پشوردی چوسنی سوکیلی حق
جبرئیل اولسه نوله مطبخنك همیه کشی

اوزولور عرقی ابوجهل کبی ابتر اولور
سن ابوالقاسم ایله هرکیم ایدرسه کورشی

والضحی وردیکه والليل اوقورم سنبلکه
روشنی وردك اوقور کل غداة وعشی

دمیر طاسه « ابو عبدالله محمد »

سابق‌الترجمه‌ده‌ده عمر روشنی‌حضرتلرینك اخص‌خلفاسندن اولوب (کوتاهیه) جوارندندر. برای تحصیل (مصر) ه کیتدیکی زمان روشنی خلفاسندن (حسن عینتابی)ایله مشایخ مصردن (احمد بن عفنه) نك صحبتلریله مشرف اولدقدن صوکره اکمال‌طریقت ایچون (تبریز)ده حضرت روشنی‌یه کیده‌رك اخذ اجازه ایله (مصر) ه عودت و جوار (قاهره) ده یتشدیردیکی بر خرمالق‌ده بنا ایتدیکی زاویه‌ده نشرطریقته مبادرت ایله‌دی . (۹۳۵) تاریخنده ارتحال ایده‌رك بنا کرده‌سی اولان زاویه‌یه دفن ایدلدی . (شیخ عطار) نك (منطق‌الطیر) ندن بر حکایه‌یی انفسه تطبیق ایتمك شرطیله (جمع‌الاسرار و کشف‌الاستار) اسمنده بر اثر تصوفیلری واردرکه

(١٣) شرح قصیدهٔ خمریه . [کتبخانهٔ عمومی‌ده واردر .]
اشبو آثاردن یالکز برنجیسی مطبوعدر .

داود خلوتی

آتی الترجمه سید یحیای شروانی خلفاسندن (جیب قره‌مانی) خلیفه‌سی جذبه‌دار بر ذات اولوب (مودورنی)لیدر . اطوار سبعه‌یی مبین عربی وتورکی لسانلریله ملمع (کلشن توحید) اسمیله منظوم وقسماً منثور اثر متصوفانه‌لری واردر. وفاتی (٩١٣) ده مرقدی(مودورنی)ده‌در. خلفاسندن (کاشفی) مخلصلی بر شاعر فاضلك (شهرستانی)نك (ملل ونحل)ی طرزنده (تهذیب العقائد ومفیدة الفوائد) اسمنده بر اثری موجوددر .

ده‌ده عمر روشنی

ا کابر خلوتیه‌دن صاحب مقامات قدسی صفات برذات اولوب (آیدین) لیدر . بروسه‌ده علوم رسمیه تحصیلی اوانندە بر آرالق بعض هواپیشه‌لر ایله همبزم اوله‌رق تابع هوا وهوس اولمغله برابر برده علاقهٔ صوریه بلیه‌سنه کرفتار اولمش‌ایسه‌ده مایهٔ اصلیسنك نزاهت وطهارتی سائقه‌سیله بوکبی اذواق عادیه وموقته‌دن روکردان اولوب (قره‌مان) ده ارشاد ایله مشغول اولان بویوك برادری (شیخ علاء الدین خلوتی) نزدینه عزیمت ومرشد مشارالیهك همت ودلالتیله کرفتاری بولندیغی عوالم سفیلیه‌یه بالکلیه اظهار ندامت ایله‌یوب تصفیهٔ باطن ایله‌مك اوزره (باکو)ده سجاده‌نشین ارشاد اولان سرخلقهٔ خلوتیان صاحب وردستار (سید یحیای شروانی) حضرتلرینك مجلس فیض انیسلرینه دخالت واصول‌خلوتیان دائره‌سنده اکمال‌خلوت واستکمال اطواردن صوکره مأموراً بالارشاد تبریز ، کنجه ، بردعه ، قره باغ‌ده اجرای سیاحتله نشر انوار طریقت ایله‌دی . (٨٩٢) تاریخنده (تبریزده) دار اخرته رحلت‌ایتدی. بلدهٔ مذکوره‌ده (سلجوق خاتون) طرفندن کندیلریچون بنا اولونان درکاهده مدفوندر . (آیدین)لی اولدقلرندن اشعار عارفانه‌لرنده (روشنی) تخلص بیوررلردی . حلفاسنك اکبر وارشدی شعبات خلوتیه‌دن (کلشنی) شعبه‌سنك مؤسسی اولان وظهوری اوچیوز سنه اقدم طرف مولانادن رمزاً اخبار بیوریلان ناظم (کتاب معنوی) مصرده مدفون (پیر ابراهیم کلشنی)در . دیوان الهیاتنك برنسخه‌سی (مغله) کتبخانه‌سنده موجوددر . اخلاقی وتصوفی منظومه‌لرندن برقسمنی حاوی اولان (آثار عشق) اسمنده‌کی اثر عالیلرینك اخیراً طبعنه همت

بوائنالرده (ايزنيق)ك فتحنه موفق اولان اورخان غازى ، صاحب ترجمه‌نك صيت‌فضلنى ايشيده‌رك (ايزنيق)ه دعوتله ايلك بنا ايتديكى مدرسه‌نك مدرسلكنى توجيه بيوردى . وحضرت‌قاضى‌نك حيات علميه‌سى‌اصل بوندن صكره‌انكشاف ايده‌رك برچوق تلاميذ يتشديرمك شرطيله ثمره‌دار اولدى وبووديده تدريس وتأليف ايله اوقات‌كذار ايكن (٧٥١) تاريخنده ارتحال دارنعيم‌ايله‌دى. چاندارلى غازى خيرالدين پاشا جامع شريفى‌قارشيسنده اليوم (چيناردبى) دنيلن محلده مدفوندر .

آثار محققانه‌لرى :

(١) شرح فصوص الحكم : (مطلع خصوص الكلم فى معانى فصوص الحكم) اسميله مسمى اولوب اخيراً هندستانده طبع ايدلدى . بادئ اشتهارى اولان بوشرحك حاوى‌اولديغى مقدمه‌سى بروجه‌آتى اون ايكى قسمه منقسمدر. (١) وجود حق؛ (٢) اسماء وصفات‌حق؛ (٣) اعيان ثابته ؛ (٤) جوهر عرض ؛ (٥) عوالم كليه وحضرات خمس الهيه ؛ (٦) عالم مثاله تعلق‌ايدن مسائل؛ (٧) مراتب كشف وانواعى ؛ (٨) بحسب المراتب صورت حقيقت انسانيه اولان عالم ؛ (٩) خلافت محمديه واقطاب ؛ (١٠) عالم انسانيده‌كى روح اعظمك مراتب واسماسى؛ (١١) روحك ومظاهر علويه وسفليه‌سنك حقه رجوعى ؛ (١٢) نبوت، رسالت ، ولايت .

(٢) شرح حديث اربعين .

(٣) شرح قصيدهٔ تائيهٔ ابن فارض اسمى (كشف وجوه العز لمعانى الدر) در .

(٤) مراتب التوحيد .

(٥) تحقيق ماءالحيات وكشف اسرارالظمات .

(٦) نهاية البيان ودراية الزمان [درت فصل اوزره مرتب اولوب برنسخه‌سى بشيكطاشده يحيى افندى كتبخانه‌سنده واردر .]

(٧) شرح قصيدهٔ شرح اكبرالمسمى بقرة عين الشهود .

(٨) شرح عروض اندلسى .

(٩) تفسير قاشانى‌نك بسملهٔ شريفه تفسيرنده‌كى صورت نوعيهٔ انسانيه بحثنه دائر رساله [كتبخانهٔ عمومى‌ده واردر .]

(١٠) شرح فصوص الحكم (صغير) . [كتبخانهٔ عمومى‌ده واردر.]

(١١) شرح منازل السائرين .

(١٢) رساله فى بيان احوال خضر (عليه‌السلام) [نورعثمانيه كتبخانه‌سنده .]

سیلکوتی‌یه تعلیقات)، (رابطه رساله‌سی)، (ارادهٔ جزئیه) رساله‌سی (جلاءالاکدار) (فرائد الفوائد)اولوب رحلتلری (١٢٤٢) ده مرقدلری شام شریفده (صالحیه) نام موقعده‌در. (فرائد) کماخلی حاجی فیض‌الله افندی طرفندن ترجمه وطبع اولونمشدر . مولانا جامی‌نك غزل تخمیسلرندن :

کرچه درصورت ذرات جهان جلوه کری
کاه درخود نماینده وکه‌در بشری
لیك چون ذات توازژنك حدوث است بری
نه‌بشر خوانمت ای دوست، نه‌حور ونه‌پری
ای همه برتو حجابست توچیزی دیکری

خواجه حسام افندی « مثنوی‌خوان »

شهری‌الاصل واقف اسرار مثنوی برمرد معنوی‌در. استکمال‌فیضلری مشایخ نقشبندیه‌دن بروسه‌لی خواجه امین افندیدندر. رحلتلری (١٢٨٠)ده اولوب حضرت‌خالد جوارنده ادریس کوشکی دینلن محلده‌کی درکاهده استادی آخسخه‌لی خواجه سلیم افندی یانه دفن ایدلدی . مثنویٔ شریفك ملاجامی طرزنده ابتدا کی بیتنی وبخاریٔ شریفك ابتداسندن اون‌بش جزؤنی شرح بیوردقلری کبی آثار امام ترمذی‌دن شمائل شریفه‌یی‌ده ترجمه بیورمشلردرکه مطبوعدر . ترجمهٔ حال عالیلری حالت بك طرفندن یازلمشدر.

(,)

داود قیصری

شرف الدین داود بن محمود قیصری

علماء راسخین ومشایخ واصلیندن برذات اولوب (قیصریه)لیدر . علوم آلیه‌یی کاملاً ، علوم عالیه‌یی‌ده قسماً وطنی فضلاسندن بعدالتعلم دیار مصره عزیمتله برقاچ سنه اقامت وکیجه‌یی کوندوزه قاتارجه‌سنه جهد واقدام ایله نائل مقصد اولهرق شرکاسی میانینده متمیز بر صورتده اخذاجازتدن صوکره مسلك قویم تصوفه سلوك ایله‌یوب شیخ‌کبیرصدرالدین قونوی خلفاسندن صاحب تفسیر وشارح فصوص‌الحکم (کمال الدین قاشانی) نك ارشادیله بو سلك جلیلده دخی قطع مراتب معنویه ایله رتبهٔ‌خلافته‌بعدالمظهریه مسقط رأسنه عودتله نشر علم وعرفانه‌باشلادی.

تاریخنده ارتحال ایده‌رك اب محترمی یانـنـه دفن ایدلدی . مرتب دیوان عارفانه‌سی و محاثنـه مرسول مکتوباتی واردر . برغزلندن :

مجلا ایله دل لوحن بوکون نور تجلادن
جمالن کوسترر الله بو مرآت مجلادن
نظرکاه خدادر دل ولی صانمه جدادر دل
اوچار مثل هادر دل کچر عرش معلادن

مناقب علیه‌لرینك تفصیلی مناقب کلشنیه ولمظات حلوی‌ایله تذکرهٔ شعرای آمدده محرردر.

خلوصی افندی « درونی زاده محمد خلوصی افندی »

طریقت جلوتیه مشایخی علماسندن و سابق الترجمه اسماعیل حقی حضرتلرینك خلفاسندن اولوب (اوسترومجه)لیدر. اکمال تحصیل وسلوکدن صوکره وطننده افتا وارشاد ایله دمکذار اولەرق (١١٦٧) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . عقائددن مشهور (قصیدهٔ امالی) ایله (قصیدهٔ نونیه) یی تورکجه شرح ایتمشدرکه امالی شرحنك خط دستیله محرر نسخه‌سی (خالص افندی) کتبخانه‌سنده مرتب دیوانچه‌سنك نسخه‌سی‌ده اسکداردهحضرت هدائی درکاه شریفی کتبخانه‌سنده موجوددر.

برغزلندن :

شها خونریز غمزه‌ك زخمی بیمار اولاندن صور
پریشان خاطری دلبستهٔ دلدار اولاندن صور
خلوصی رمزی چوقدر نسخهٔ عشقك حقیقتده
اوترکیبك بیانن واقف اسرار اولاندن صور

خالد ضیاءالدین بغدادی « مولانا خالد »

طریقت نقشیه‌دن (خالدیه) شعبه‌سنك صاحبی برشیخ جذبه‌داردر. نشـأتلری سلیمانیه‌ده، تحصیللری بغدادده اولوب اسـتکمال فیضلری هندی (عبداه دهلوی)حضرتلرندندر . آثار مطبوعه‌لری دیوان عاشقانه‌لری ایله (العقد الجوهری من الکلام [١]، (شرح عقائد حاشیه‌سی

[١] شـارح قصیدهٔ برئه عمرالخرپوطی زاده حمید افندی طرفندن (السـمط العبقری فی شرح العقد الجوهری) اسمیله شرح اولونان نسخه مطبوعدر .

مفتی محمد افندی

طریق نقشبندی علماء مشایخندن زاهد ومتقی بر ذات اولوب (نازللی) دندر. سادات نقشبندیه‌دن (عبدالله‌دهلوی) حضرتلرینك اخص خلفاسندن اولوب [۱۲۱۷]ده مکهٔ‌مکرمه‌ده ارتحال ایله‌ین هندی (محمدجان) افندی مستخلفلرندن بولونان و (۱۲۸۵) تاریخلرنده مملکتی اولان (اوده‌مش) ده وفات ایدن (حاجی خلیل حلمی) افندیدن مستخلفدر . (۱۳۱۵) تاریخلرنده (مکهٔ‌مکرمه) ده رحمت یزدانه مقارن اولدی .

(خزینة الابرار وجلیلة‌الاذکار) اسمنده عربی العباره مطبوع براثری واردر . بو اثرك نهایتنه مطبعه خطاسی اوله‌رق (شیخ اکبر محی‌الدین عربی) حضرتلرینك (رسالة‌الانوار) اسمنده‌کی اثرلرینه مشار الیهك ادق‌اثارجلیله‌لرندن اولان (تدبیرات الهیة) سی اسمی ویریله‌رك علاوه ایدیلمشدر.

(نصرة‌الجنود‌عمدة الشهود)، (مفرع‌الخلائق)، (سنوحات مکیه)، (طب‌القرآن‌حب‌الرحمن)، (تفهیم الاخوان فی تجوید‌القرآن)، (احکام المذاهب فی‌اطوار اللحی‌والشوراب) اسملرنده‌کی عربی العباره آثاری‌ده بریرده اوله‌رق مطبوعدر.

حمزه نظاری افندی

طریقت خالدیه مشایخی فضلاسندن و سادات حسنیه‌دن بر ذات اولوب(قره‌باغ) لیدر. (آماسیه) ده مدفون شیخ اسماعیل شروانی خلفاسندندر. (۱۳۰٤) تاریخنده (خرپوت)ده ارتحال ایده‌رك محبانی طرفندن (آماسیه) یه نقل ایدلدی . آثارندن توركی وفارسی دیواندری مطبوعدر . (نکارنامه)، (ساقی‌نامه) اسملرنده غیر مطبوع اثرلری‌ده واردر.

(خ)

خیالی احمد شمس‌الدین افندی

سابق‌الترجمه ابراهیم کلشنی حضرتلرینك مخدوم‌عالیلریدر. پدرینك‌جانشینی اولدی. (۹۷۷)

حجابی عبدالباقی افندی

آتی الترجمه طورحال شیخی مصطفی افندی خلفاسندن فاضل برذات اولوب (قریم) ك (باغچه سرای) قصبه سنده تولد ایتمشدر . ترجمهٔ حالی علما فصلنده مذکور (ده‌ده جنکی) احفادندن اولدیغی جدی ابوالسعود محمدافندینك کفه مفتیسی ایکن تألیف ایلدیکی (اباحة الدخان) رساله‌سنك نهایتنده مندرجدر . علوم رسمیه‌یی استیلا تاریخی اولان (۱۱۸۸) ده آماسیه‌یه هجرتنده (ارکوبی حاجی احمد) افندیدن تعلم ایتمشدی . (ده‌ده جنکی) آماسیه‌لی ایسه‌ده اون سنه قادار (کفه) مفتیلکنده بولندیغندن صاحب ترجمه حجابی افندی وسائره کبی قریم‌ده احفادی واردر . برنسخه‌سی محفوظم اولان (الابکرة المؤتلفه فی شرح امثلة المختلفه) اسمنده‌کی اثرنده مشهور امثله‌یی لسان تصوفله مفصل برصورتده شرح ایتدیکی کورولمکده‌در . (هدیهٔ هلال) (ایناس والاستیناس) (بادهٔ کوثر) (نکات توحیدیه) (ایقاظ النائم) (بادهٔ فقر وفنا) (تعریف الانسان) اسملرنده رساله‌لری‌ده واردر .

(۱۲۳۸) ده ارتحال ایده‌رك آماسیه‌یه برساعت مسافه‌ده (زیره) نام محله‌ده بناسنه موفق اولدوغی درکاه حظیره‌سنه دفن ایدلدی .

مغرب علماسندن (عبدالقادر بن احمدالکوهنی) ده علم نحودن مشهور (اجرومیه) یی لسان تصوفله شرح ایتمشدرکه (۱۳۱٦) تاریخنده استانبولده طبع اولونمشدر .

حسین حمدی بن سید حسین افندی

طریق نقشبندی فضلا وعرفاسندن برذاتدر . جناب شیخ اکبرك (فتوحات ملکیه) سنی (صفوة الفتوحات المکیة فی بیان الحقایق الالهیة والکونیة) اسمیله تلخیص ایتمشدرکه (۱۲۵۷) تاریخنده خط دستیله محرر نسخه‌سی (خالص افندی) کتبخانه‌سنده‌در . شیخ شمس الدین سیواسی‌نك اولدیغی معلوم عرفاء ایکن اسم مشابهتی دولایسیله بعضیلر طرفندن حضرت (شمس تبریزی) یه نسبت اولنان :

(بحمدالله دیرم الله آلوب عقلیمی ذکرالله) مطلعلی نطق عارفانه‌یی‌ده (درالمصون) اسمیله شرح ایتمشدر . بونکده نسخه‌سی (یحیی افندی) کتبخانه‌سنده واردر .

آثار متنوعه تأليفى برطرفدن علوم آليه وعاليه تدريسيله مشغول اولدى . صوكره باندىرمه‌يه عودت ايده‌رك (١١٧٢) تاريخنده عالم فانى‌يه وداع أيله‌دى . طريقت نقشبه‌دن على افندى دركاهى حظيره‌سنده مدفوندر . صاحب ترجمه‌نك بين العلماء والمشايخ فضيلتيله متناسب اشتهار ايده‌مه‌مسى مجرد آثارينك طبعنه همت اولونماديغندن نشأت أيله‌مشدر . (عقود الفرائد فى حدود العقائد) اسمنده‌كى اثرينك مقدمه‌سنده تأليفاتنك سكسانه بالغ اولديغنى تصريح أيله‌يوركه منظور عاجزى اولانلردن بعضيلرى بروجه آتيدر :

(١) تعريفات علم اصول حديث (عقود الدرر فى حدود علم الاثر)
(٢) « عقائد (عقود الفرائد فى حدود العقائد)
(٣) « اصول فقه (تعريفات الفحول)
(٤) « فرائض (شهود الفرائض)
(٥) « آداب (شهود الفالب)
(٦) « عروض وقوافى (مهمات الكافى)
(٧) « نحو (شهود الصحو)
(٨) « تعريف (جيود التعريف)
(٩) « منطق وميزان (محلفات حكماء اليونان فى معرفات علم الميزان »
(١٠) « تيجان فضائل الشهور
(١١) « درة التيجان والقلانس ورونق الوعاظ والمجالس
(١٢) « بدرتام فى تخريج احاديث شرعة الاسلام
(١٣) « سيل العرم فى جامع الكلم
(١٤) « تعريفات عقود اللآلى
(١٥) « جامع روايات الفهارس ولامع قلوب اهل المدارس
(١٦) « جوامع النسم فى جوامع الكلم
(١٧) « تبيين المسللات فى الحديث

اشبو آثارك قسم اعظمى پدر عاليلرى دركاهنده محفوظ اولديغى كبى صوك اثرينك بر نسخه‌سى‌ده (يره باتان) محله‌سنده‌كى (اسعد افندى) كتبخانه‌سنده موجوددر .

الهياتندن : عاشق معشوقه واصل أيله‌ين هو ذكريدر
طالبي مطلوبه واصل أيله‌ين هو ذكريدر

حسن رضائی افندی « حسن رضائی بن عبدالرحمن »

مشايخ جلوتيه‌دن عالم وطبيعت شعريه‌يه مالك برذات اولوب (قونيه) ولايتنده‌كى (آقسراى) دندر. (١٠٨٠) تاريخنده كلستانى نظماً ترجمه ايتمشدر كه برنسخه‌سى رستم پاشا كتبخانه‌سنده موجوددر الهياتى جامع براثرى‌ده واردر .

حسين افندى « حاجى احمد شيخى »

(زغفران‌بولى) قراسندن عالم ومجاهد بر ذات اولوب آتى‌الترجمه عبدالاحدالنورى حضرتلرندن مستخلفدر. درسعادتده اكمال تحصيل ايده‌رك سليمانيه واعظى اولدى. (١١٠٥)ده وفات ايتدى. مركز افندى دركاهنك خارجنده‌كى قبرستانده مدفوندر . آثارى (مجمع‌التفاسير) اسمنده‌كى مجلس‌ايله (رسالهٔ دورانيه) وتوركجه (فرائض) و (عزى) شرحلريدر. سيد حسين مخلصى الهياتى‌ده واردر . الهياتندن :

درويش اولان صادق كرك — اويولده هم صادق كرك
ترك ايله‌يوب سركشلكى — اثبات ايده‌ر درويشلكى
اثبات ايدوب مردلكى — هم كامله طالب كرك

(حامد افندى)

كوهوك حامد افندى

اسكداردە عناديه محله‌سنده‌كى جلوتى دركاهنك بانيسى طريقت جلوتيه مشايخ عظامندن باندرمه‌لى شيخ يوسف افنديك بويوك مخدومى وصاحب ديوان عارفانه هاشم افنديك بويوك برادرى اولوب مولداً اسكدارى‌در. على‌الاصول اكمال تحصيل علوم وتكميل سلوكدن صوكره محضا استكمال فيض وعلوم مقصديله عربستانه عزيمتله سوريه وبتخصيص مصرده ملاقى‌اولديغى اعاظم علمادن بالتعلم اخذ اجازت ايده‌رك مدينهٔ منوره‌ده اختيار مجاورت أيله‌يوب برطرفدن

العباد) (رساله فی حق الخمر) و سائره‌در . اوچنجی رساله‌نك تاریخ تألیفی (۱۰۱۷) در . (۱۰۲۵) ده استانبولده ارتحال ایتدی .

طبیعت شعریه‌سی و (قلیج علی پاشا) کتبخانه‌سنده (حدائق الاخیار فی حقایق الاخبار) اسمنده براثری واردر .

حلوی محمود افندی « جمال الدین محمود حلوی افندی »

رجال خلوتیه عرفاسندن برذات اولوب شهریدر . پدری احمد آغا سرای همایون حلواجی باشیسی اولدیغیچون (حلوی) مخلصنی اختیار ایتدی . (کلشن راز) شرحی (لاهیجی) بی (جام دلنواز) اسمیله ترجمه‌سی مواعظه متعلق کوزل براثریله خمسهٔ یحیایه نظیره‌سی ، طبقات ومناقب اولیاء اللهی حاکی (لمظات) نامنده برتألیفی ومرتب دیوان عارفانه‌لری واردرکه جمله‌سی غیر مطبوعدر . رحلتلری (جان حلوی ایلدی اقبال شهد جنته) مصراعنك دلالتی اولان (۱۰٦٤) ده ، مرقدلری استانبولده شهر امینی جوارنده تراموای جاده‌سنده ارکلی محله‌سنده (شیروغنی) اسمیله یاد اولونان درکاه حظیره‌سنده‌در . حج شریفدن عودتنده مصره اوغرایه‌رق طریقت کلشنیه‌دن‌ده اخذ اجازت أیله‌مشدر .

عاشقانه برغزلدن :

بز نغمه سرایندهٔ میخانهٔ عشقز — بخشندهٔ شوق دل مستانهٔ عشقز
ظاهرده اولوب عشقله مجنونه مشابه — معنیده ولی عاقل وفرزانهٔ عشقز

بدایت سلوکلری سنبلیه‌دندر . خط دستیله محرر اولان جام دلنواز شهید علی پاشا کتبخانه‌سنده موجوددر .

حسن افندی « امی سنان زاده حسن حسن افندی »

رجال خلوتیه‌دن فاضل برذات اولوب شهریدر . وعظ وارشاد ایله امرار حیات ایده‌رك (کیتدی اهل سلوکك استادی) مصراعنك دلالتی اولان (۱۰۸۸) ده استانبولده ارتحال ایتدی . (شهرامینی) قربنده‌کی (امی سنان) تکیه‌سنده مدفوندر . (مجالس سنانیه) اسمنده‌کی موعظه‌سی مشهور ومطبوعدر . غیرمطبوع (کنوز الحقایق فی رموز الدقایق) (دیوان الهیات) و (فضائل الشهور) اسملرنده اثرلری‌ده واردر .

علم قرائتدن مشهور (قصیدهٔ جزری) یی‌ده (درمکنون) اسمیله نظماً شرح ایتمشدرکه بر نسخه‌سی (عاشر افندی) ده واردر .

حسام‌الدین بروسوی

صفی‌القلب بر ذات اولوب علوم رسمیه‌یی (اخی زاده عبدالحلیم) افندیدن وطریقت سمرقندیه‌یی [۱] شیخ محمد افندیدن اخذ أیله‌مشدر. وفاتی (۱۰٤۲) ده تبری بروسه‌ده کشیش طاغی اتکنده نامنه منسوب درکاهده‌در . مؤلفاتی : (مناقب حضرت افتاده) ، (دیوان الهیات) ، (شرح‌حدیث اربعین) ، (مناقب شیخ علی‌السمرقندی) [۲] (مرآت‌الکائنات) [۳] (دررالاحادیث)، (منتخب ترویح‌الارواح) ، (منتخب نزهة‌التصوف) ، (فضائل‌الجهاد)، (مناقب بابا سلطان) ، (عدالت نامه) ، (رساله فی فضائل السواك) ، (مفتاح‌المعلقات) ، (مناقب حضرت امیر و خلفائه) ، (مهمات المؤمنین فی‌امور الدنیا والدین) ، (مناقب ابدال مراد) ، (مناقب شیخ‌ابواسحق) درکه جمله‌سی غیرمطبوعدر . (مهمات) آثارینك بویوکی اولوب (٦٠) باب اوزره مرتب موعظه، اخلاق وسائردن باحث تورکجه براثردر. بر نسخه‌سی اندرون همایون‌ده (بغداد کوشکی) کتبخانه‌سنده واردر .

حیدر زاده محمد فیضی افندی « کفه‌وی »

حیدر زاده محمد فیضی افندی (کفه‌وی) : طریقت خلوتیه مشایخندن وفضلادن برذات اولوب (کفه) لیدر . آثاری (رسالة فی‌جواز دوران صوفیه) (شرح‌حدیث اربعین ـ روضة

---

[۱] بوطریقك مؤسسی اولان و(۸٦۲) تاریخنده وفات ایدن علاءالدین علی‌السمرقندی‌حضرتلری سادات‌کرامدن اولوب (ایچ‌ایل) سنجاغی داخلنده (کلنار) قضاسنك (زینة) قریه‌سنده مدفوندرکه سورهٔ مجادله‌یه قدر اوچ جلددن عبارت اولان بر نسخه‌سی بروسه‌ده حسام‌الدین درکاهنده موجود بولنان (بحرالعلوم) اسمنده‌کی مشهور وغیرمطبوع تفسیرشریفك صاحبیدر. چکرکه‌لرك دفعنه مذار اولمق اوزره صغرجق قوشلرینك جمی ایچون برصوکزدیرن شیخلرك منسوبیتلرینی نقل‌ایتدکلری (شیخ‌علی‌السمرقندی) حضرتلری ایسه‌آنقره جوارنده (یابان‌آباد) ده مدفون دیکر برذاتدر .

[۲] شیخ شهاب‌الدین هندی‌نك فارسی‌العباره (جامع المناقب) و(جامع البوارق) کتابلری سید نظام‌الدین بدخشی‌نك ترکی‌العباره (کتاب المناقب)ی بوذات عالی حقنده تألیف اولونان اثرلردندر.

[۳] بواثرده نقلیات ضعیفه واردر. مورخین فصلنده مذکور اولان مرآت الکائنات‌دن باشقه‌در .

و (كلمة‌التقوى) تركيبلرينك ناطق اولديغى (١٠٣٧) تاريخنده ارتحال ايده‌رك اكرى قاپى داخلنده تكفور سرايى قربنده بنا كرده‌سى اولان دركاهه دفن‌ايدلدى . مرتب ديوان‌الهياتى واردر . الهياتندن :

بلبل شوريده‌يم كلدن نصيم وار بنم
صانما كز بيهوده‌يم كلدن نصيم وار بنم

حسينى « حسينى بن احمد سيروزى »

طريقت خلوتيه عرفا وشعراسندن برذات اولوب (سيروز) ليدر. مرشدينك (صلاح‌الدين)، وطنك (سيروز) اولديغى برنسخه‌سى (موزهٔ همايون) كتبخانه‌سنده موجود (جامع‌الانوار) اسمنده‌كى اثر منظومنك نهايتنده ذكر ايدييور . كنديسنك‌ده بيك تاريخى رجالندن اولديغى اكلاشيليور . (جامع‌الانوار) مطلعندن :

الهى خالق كونين سنكدر ارض هم افلاك
سكا مخصوصدر اول آنجاق ياراتمق نوركى كيم خاك
و سنسين نقش ايدن صورت سكندر عز هم‌قدرت
ايره‌مز عقل هم فكرت كمسنه أيله‌مز ادراك

بر نسخه‌سى يحيى افندى كتبخانه‌سنده موجود اولان (جامع‌النصايح) اسمنده (محمديه) طرزنده‌كى اثر منظومنك مقدمه‌سندن :

الهى سن‌سين اولان خلاق و مولا
كه ذاتكدر منزه قدرك اعلا
كمسنه يوقدر هركز شريكك
بدلى اوليسر سكا يا مثلا
احددر ذات پاكك چوق صفاتك
ايرشمز علمكه عقل و دل اصلا
يالكز سين آنادن‌سين مجرد
آنادن كلمه‌دك يوق سكا نسلا
ايكى ديين اولور مغبون و محروم
منزه تا كرى‌سين حاشا وكلا

حاجی احمد بن سیدی

طریقت (زینیه) مشایخی فضلاسندن برذات اولوب (بیغا) لیدر . (عوارف المعارف) ده‌کی آیات کریمه‌یی تأویلات نجمیه ، تأویلات قاشانی ، حقایق سلمی ، عیون التفاسیر کبی تفاسیره احادیث شریفه‌یی‌ده بخاری ، مسلم ، مصابیح ، مشارق متن و شرحلرینه مراجعتله (٨٦٣) تاریخنده توسیعاً ترجمه ایتمشدر . شیخنك (قوجه ایلی ـ ایزمیت) لی محی‌الدین خلیفه اولدیغی ترجمه‌نك مقدمه‌سنده مذکوردر . تاریخ وفاتیله مدفنه دسترس اولونامادی . علوم آلیه وعالیه‌یی (بالیکسر) لی مولانا (حاجی حسن زاده محمد جامی) دن تعلم أیله‌مشدر . (اسرار فاتحه) اسمنده بر تألیفی‌ده وار.در . آثار سائره‌سی ده اولدیغی آکلاشیلورسه‌ده کورولمه‌مشدر .

حسام‌الدین علی البتلیسی

ذوالجناحین برذات عالی اولوب ترجمهٔ حالی مورخین فصلنده مذکور (مولانا ادریس بتلیسی) نك پدریدر . (٩٠٠) تاریخلرنده وطننده ارتحال أیله‌دی . طریقت نور بخشی‌نك مؤسسی (سید محمد نوربخشی) حضرتلرندن مستخلفدر . (اشارة منزل‌الکتاب) اسمنده ایکی جلد کبیردن عبارت برتفسیر شریفی واردرکه برنسخه‌سی ادرنه‌ده سلطان سلیم کتبخانه‌سنده‌در . (شیخ عبدالرزاق قاشانی) نك اصطلاحات صوفیه‌سنی‌ده شرح ایله‌مشدرکه بونك‌ده برنسخه‌سی (مغنیسا) ده (مرادیه) کتبخانه‌سنده‌در . (کلشن راز) ده ده فارسی شرحی واردرکه بر نسخه‌سی (اسکدار) ده (سلیمیه) کتبخانه‌سنده موجوددر .

حبیب قره‌مانی

آنی‌الترجمه (سید یحیای شروانی) خلفاسندن برذات عالیدر. (٩٠٢) تاریخنده (آماسیه) ده ارتحال أیله‌دی . آثاری : (منظوم اطوار سبعه) ایله منثور (کتاب النصایح) در .

حقیقی زاده عثمان افندی

آنی الترجمه سید نظام حضرتلرینك خلفاسندن عارف برذات اولوب شهریدر (شیخ واصل)

دیکرینك مطامی‌ده :

(هیچ کیمسه چکه‌بیلمز کوچدر فلکك یایی
دردینه کوکل ویرمه بر کون کوتورور وایی) در .

زیارتیله مشرف اولدیغم تربهٔ شریفه‌لرنده‌کی لوحه‌لردن .

شرق وغربه نوری اولمش منجلی
حصه مند فیضیدر آناطولی
راه عرفانی کشاده ایله‌مش
حضرت الحاج بایرام ولی

اخیراً طبعنه موفق اولدیغم (حاجی بایرام ولی) اسمنده‌کی اثر عاجزانه‌مده حق عالیلرنده بیلنمه‌سی لازم کلن معلومات مندرجدر . خلفای علیه‌لرندن (بدرالدین) افندی‌ده علم تصوفدن ابراهیم عراقی‌نك (لمعات) اسمنده‌کی اثر مشهورینی ترجمه ایتمشدرکه بر نسخه‌سی بروسه‌ده جامع کبیر کتبخانه‌سنده واردر .

حسن افندی « حسن خواجه ابن یوسف »

فضلای مشایخدن برذات اولوب روم ایلی یکی شهری قراسندن (قوچ باصانلر) قریه‌سندندر. مملکتنده اکمال تحصیلدن صوکره بروسه‌ده (امیر سلطان ـ امیر محمد شمس‌الدین بخاری) حضرتلرینه انتساب ایده‌رك امیر مشار الیهك وفاتلرنده وصیتلری موجبنجه جانشینلری اولدی. اون ایکی سنه مقام‌ارشاددده بولوندقدن صوکره زیارت کعبةاللهدن عودتنده (قدس‌شریف) ده (٨٤٥) تاریخنده ارتحال ایله‌دی . سنك مزارنده (شیخ حسن رومی) عباره‌سنك منقوش اولدیغی (کلدستهٔ ریاض عرفان) ده محرردر . علم تصوفدن عربی‌العباره (مزیل‌الشکوك) اسمنده براثری واردرکه برنسخه‌سی طرف ناچیزانه‌مدن بروسه جامع کبیری کتبخانه‌سنه اهدا ایدلمشدر . امیر سلطان خلفاسندن بروسه‌لی (یحیی بن مصطفی) نك‌ده (٨٩٨) تاریخنده تألیف ایتدیکی سیر نبی ایله خلفاء اربعه وامامین احوالندن باحث (انوارالقلوب) اسمنده منظوم اثری واردر . ینه حضرت امیر طریقندن (سلیمان بن یوسف کرمیانی)نك‌ده (سیرالسالکین وسراج السائرین) اسمنده براثری واردرکه برنسخه‌سی (آیاصوفیه) کتبخانه‌سنده موجوددر .

ایله‌دکلری زمان علوقدر ومنزلتلری تظاهر ایله‌مشدی . رحلتلری (تاج عارفین) ترکیبنك ناطق اولدیغی (٨١٥) تاریخنده، قبر عالیلری (آقسرای) قصبه‌سنده‌در.

حاجی بایرام ولی

لسان اهل طریقتده (پیر) نامیله یاد اولونان صاحب طریق ذوات عالیه‌دن اولوب (بایرامیه) طریقنك مؤسسی اولان پیر اکملدر . اسم عالیلری نعمان ایسه‌ده مرشد عالیقدرلری اولان (حامد اقسرایی) حضرتلریله شرف ملاقاتلری برقربان بایرامنه تصادف ایتدیکی ایچون مرشد مشارالیه طرفندن (بایرام) اسمیله تسمیه ایدلمشلردر . کندیلرندن صوکره طریقلری آلتی شعبه‌یه آیرلمش‌سه‌ده مشهورلری (آق شمس‌الدین) واسطه‌سیله منتشر (بایرامیه) و (٨٨٠) ده (کوینوك) ده وفات ایدن بروسه‌لی (ده‌ده عمر سکینی) واسطه‌سیله نشر اولنان (ملامیهٔ بایرامیه) و حضرده‌ده خلیفه‌سی بروسه‌لی حضرت افتاده ایله خلیفهٔ ارشدی حضرت هدائی معرفتلریله تأسیس اولونان (جلوتیه) در . رحلتلری (ارتحال‌الانسان) ترکیبنك دلالتی اولان (٨٣٣) ده، مرقد مبارکلری [٥] آنقره‌ده‌در. بین‌المشایخ الده موجود اولان اوچ نطقلرندن باشقا آثار علیه‌لرینه دسترس اولونه‌مدی . بو نطقلرندن (چالابم بر شار یاراتمش ایکی جهان آراسنده) (باقیجق دیدار کورینور اول شارك کناره‌سنده) بیتیله باشلایانی (شیخ اسماعیل حقی) و (خواجه محمد نورالعربی) و (بروسه‌لی محمد صحفی) ، (عبدالحی جلوتی) مثللو اکابر متصوفه طرفلرندن شرح اولنمشدر .

دیکری‌ده بودر :

بیلمك ایسترسه‌ك سنی — جان ایچنده آرا جانی
کچ جانندن بول آنی — سن سنی بیل سن سنی
کیم بیلدی افعالنی — اول بیلدی صفاتنی
آنده کوردی ذاتنی — ایضاً
کیم که حیرته واردی — نوره مستغرق اولدی
توحید ذاتی بولدی — ایضاً
بایرام اوزونی بیلدی — بیله‌نی آنده بولدی
بولان اول کندی اولدی — سن سنی بیل سن سنی

[٥] مولدلری آنقره جوارنده (صول فصل ـ ذوالفضل) قریه‌سیدر .

سندن یاقیندر اول سکا صانمه آنی سندن جدا
سندن یوری سن وار اکا اول سنده جان ایچنده‌در
آنسز دکل ارض وسما آنکله طولو هر آرا
ظن ایتمه بر یرده اولا اول بی مکان ایچنده‌در
هر یرده اولدر کورونن هر کوزدن اولدر هم کورن
هر شیئی اولدر بورونن هر آنده آن ایچنده‌در
ایشیت جمالی‌نك سوزین آکلا حقیقتجه اوزین
قو غفلتی آچ جان کوزین کور حق عیان ایچنده‌در

— چ —

چرکشی مصطفی افندی

مشایخ شعبانیه‌اعاظمندن برذات‌اولوب (چرکش) لیدر . آنی‌الترجمه (قوش‌اطه‌لی ابراهیم) افندینك مرشدینك مرشدیدر . نشر طریقته موفق رجالدندر . (١٣٢٩) تاریخنده وطننده ارتحال ایله‌دی . بر سلسلهٔ عرفا و علما تشکیل ایله‌ین (چرکشی زاده‌لر) بوذاتك اولاد واحفادیدر . احوال واصناف طریقته دائر اولان رسالهٔ تورکیه‌لری مطبوعدر .

— ح —

حمیدالدین آقسرایی « حامد بن موسی »

آنی‌الترجمه حاجی بایرام ولینك مرشد عالی قدری اولوب (قیصریه) لیدر. علوم رسمیه‌ده صاحب کمال اولدقلری حالده بروسه‌ده بولندقلری زمان امیانه برطوو ایله اکمك پیشیروب صاتدقلرندن بین‌الاهالی (صومونجی بابا) نامیله یاد اولونمشلردی . ملا فناری محله‌سنده‌کی فرونلری حالا زیارت اولنمقده‌در . آثارعلیه‌لرندن لسان تصوفله یازدقلری (شرح حدیث اربعین) کمالدینه شاهد اولدیغی کبی (امیر سلطان) و (ملا فناری) کبی ذوات عالیه دخی کمالدینك مصدقلرندن ایدیلر . امیر سلطان حضرتلرینك دلالتیله بروسه جامع کبیرنده ایلك دفعه خطابت

جنت محمد افندی

مشایخ جلوتیه کبارندن بر ذات اولوب (طوپخانه) لیدر. حضرت پیردن صوکره آستانهٔ هدائیده سجاده نشین اولانلرك اوچنجیسیدر . وزمان حضرت پیرده بر مدت عصادارلق خدمتنده بولنمشدر. فنائی مخلصی دیوان الهیاتی احوال سلوکه دائر (تجلیات) اسمنده رساله‌سی وتفاسیره متعلق تعلیقاتی واردر .

(جنت افندیه اوله دار جنان مکان)مصراعنك دلالتی اولان(١٠٧٥) ده ارتحال ایده‌رك درکاه شریفك آلت قاپیسی قارشیسنده‌کی تربه‌یه دفن ایدلدی. عشق ردیفنده‌کی غزلنك مقطع بیتی :

چونکه موجود نطق ایمش عالمده عشق قائممقام
بیزه بیلدیردی فنایی رهبر مولای عشق

مواعظه متعلق اقوال عارفانه‌لری خانقاه حضرت هدائیده مدفون عرفای جلوتیه‌دن (عرب زاده محمود ده‌ده ابن احمد) طرفندن (جنتیه فی معارف الالهیته) اسمیله (١٠٨٥) تاریخنده جمع ایدلمشدرکه بر نسخه‌سی (یحیی افندی) کتبخانه‌سنده موجوددر .

جمال الدینه عشاقی « محمد جمال الدینه ادرنه‌وی »

طریقت خلوتیه‌نك (عشاقیه) شعبه‌سی مشایخ کرامندن بر ذاتدر . (ادرنه) ده اکمال سلوکدن صوکره (استانبول) ده (اکری قاپی) خارجنده (صاواقلر) ده احیاسنه موفق اولدقلری درکاهده نشر طریقتله امرار حیات ایله‌دیلر . آنی‌الترجمه (صلاح‌الدین عشاقی) حضرتلرینك مرشد عالیلریدر . (١١٦٤) تاریخنده ارتحال ایده‌رك درکاه مذکوره دفن ایدلدیلر . مرتب دیوان‌الهیاتی واردر .

الهیات عاشقانه‌لرندن :

صحبت نادان ایله بیکانه‌لکدن آل بیزی
صحبت عارف ایله ایت آشنا کدن ای چالاب
بو جمالی‌نك وجودی پرده‌سنی رفع ایدوب
بردم آیرمه آنی ذوق لقا کدن ای چالاب

دیکر :

حقك یولك آرار ایسه‌ك دلده نهان ایچنده‌در
آندن نشان صورار ایسه‌ك هر بر نشان ایچنده‌در

كنجينهٔ اسرار اولالی قلب جنونی
نفس اژدری حقا که کینه عسسمدر
اشعار فارسیه‌سی‌ده واردر .

همشیره زاده وجانشینلری اولوب « ١٠٧٣ » ده وفات ایدن « ذهنی صالح » ده‌ده افندیده شعرای مولویه‌دندر .

جاهدی احمد افندی

مشایخ عشاقیه‌دن مجاهد بر ذات اولوب (ادرنه) لیدر . احوال سلوك طریقته دائر منثور (کتاب النصیحة) ایله مرتب دیوانی واردر که هرایکیسی‌ده غیرمطبوعدر . (قلعهٔ سلطانیه ـ چاناق قلعه) بوغازنده‌کی (کلیدالبحر) ده مدفوندر . رحلتلری (استراحت) کلمه‌سنك دلالتی اولان (١٠٧٠) ده‌در

بر منظومهٔ عارفانه‌سندن :

بر تفرج ایله‌یوب باقدم جهانك یوزینه
هر نه‌یه باقدم‌سه عبرت کورینور هم کوزیمه
عاقل ایسه‌ك جان کوزك آچ طوت قولاق بوسوزیمه
بر دکرمندر بودنیا اوکودور برکون بزی

جهانکیری حسن برهان‌الدین افندی

آتی‌الترجمه (رمضان مخفی) طریقندن مجاهد برذات اولوب (خرپوط) قراسندن (پرچیخ)دندر . (قدمات مولی العارفین) ترکیبنك و (اولدی حسن افندی جنتده‌ده جهانکیر) مصراعنك دلالتی اولان (١٠٧٤) تاریخنده درسعادتده ارتحال ایده‌رك (جهانکیر) جامع شریفی حظیره‌سنه دفن ایدلدی . (سلوك خلوتیه) یه دائر رساله‌سی وبعض الهیاتی واردر . سلوکی (بروسه‌لی یعقوب فانی) حضرتلرندندر .

مناقب علیه‌لری (مصطفی نهجی) افندی طرفندن یازلمشدر .

فاتحه) (دیکر تفسیر فاتحه ومن سورةالضحی الی آخر القرآن) ، (شرح اربعین حدیث قدسی) ، (شرح حدیث اربعین نبوی) ، (جامعةالاسرار والغرائب) ، (سرح صدکلمهٔامام علی المسمی بزبدة الاسرار) ، (چنکنامه) ، (رسالهٔ تشریحیه) ، (رساله فی بیان الولایة)، (تفسیرآیة الکرسی) ، (جواهر القلوب) ، (اسرار الوضوء) ، (رسالهٔ اطوار) (شرح صد کلمهٔ صدیق اکبر) (رسالهٔ فقریه) (شرح البیتین ـ الرب حق والعبدحق ...) (رساله فی اسمین الاعظمین الله ورحمن) (رسالهٔ کوثریه) وسائره کبی یکرمی بر پارچه درکه جمله‌سی غیر مطبوعدر . آثار علیه‌لرندن منظور عاجزانه‌م اولان تخصیص تفسیر رساله‌سیله ، حدیث اربعین شرحی وصد کلمهٔ علی شرحی الحق محققانه وعارفانه در .

غزلیات عارفانه‌لرندن :

صفحهٔ صدرنده دائم عاشقك افکار هو
شاکرك شکری هوالله ذاکرك اذکار هو
روضهٔ هویی مقام ایت ای جمال خلوتی
تاوجودك ملکنه کشف اوله بواسرارهو

جنونی احمد دده

عارف اسرار مثنوی برذات عالی اولوب (لارنده) لیدر. اکمال تحصیل واتمام چله‌دن‌صوکره بر مدت (بغداد) مولویخانه‌سی مثنوی‌خوانلغنده بولونه‌رق بروسه‌یه رحلتله احیاسنه موفق اولدیغی مولویخانه‌ده نشر انوار معرفت ایله‌دی. (قلدی جنونی ده‌ده تسلیم روح) مصراعنك و (جنونی فاضل) ترکیبنك دلالتی اولان (۱۰۳۰) تاریخنده ارتحال دارنعیم ایتدی . غزل آتی زادهٔ طبع عارفانه‌لریدر :

من طوطیٔ قدسم تن فانی قفسمدر
احیا ایدن امواتی مسیحا نفسمدر
من بار امانت چکیجی برشترم که
نالهم ره مقصودیمه بانك جرسمدر
دل ویرمه‌دی دنیایه اولان عارف بالله
یونده سبب مکثه هوا وهوسمدر
اول لمعهٔ رخساره درر اصل سماعم
موسی صفتم نور شجر مقتبسمدر

— « ج » —

جمال الدين اسحق قره‌مانى

ذوالجناحين بر شيخ كامل اولوب بعدالحج استانبوله كلدكلرنده قره‌مانى پيرى محمد پاشانك يوكسك قالديرمده بنا ايتدكلرى دركاهده ـ اليوم قوروق دركاهى ناميله معروفدر ـ ارشاد و تدريس ايله مشغول اولديلر . رحلتى (مات زبدةالاوليا) تركيبنك و (لامكانى عالم بالايه رحلت ايلدى) مصرعنك دلالت ايتديكى (٩٢٣) ده‌در . درسعادتده حضرت خالد قارشوسنده (سودليجه) محله‌سنده‌كى تربهٔ مخصوصه‌ده مدفوندر. بو تربه يانده (سليمانيه) جامعنك يازيلرينى يازان خطاط شهير (حسن قره حصارى) ايله شعرادن (يتيم على چلبى) مدفوندرلر . علوم رسميه‌يى مولانا (كستلى) دن ، علوم باطنه‌يى آتى‌الترجمه سيد يحياى شروانى خلفاسندن (حبيب قره‌مانىٔ خلوتى) دن اخذ ايله‌مشلردر . مؤلفاتى : (حاشيه على تفسير بيضاوى) ، (رساله فى‌اطوارالسلول) ، (شرح حديث اربعين) ايله علم‌صرفدن (نوابغ) اسمنده بر متنى وسورهٔ مجادله‌دن بدأ ايله نهايت قرآنه قدر اون وجه اوزره توجيه بيوردقلرى (جمالى) اسمنده‌كى تفسير شريفلرندن عبارتدركه جمله‌سى غير مطبوعدر . واعظ ملا عربك دوران صوفيه عليهنه يازديغى رساله‌سنده رديه‌سى و قصائد عربيه‌سى واردر. آثار محققانه‌لرندن (وحدت‌وجود) رساله‌سى شيخ‌الاسلام اسبق (موسى كاظم) افندى طرفندن ترجمه اولونمشدر .

مفصل حديث اربعين نسخه‌سى اسعد افندى كتبخانه‌سنده‌در .

جمال خلوتى « ملبى خليفه »

اكابر خلوتيه‌دن‌اولان بوذات‌عالى قره‌مانى‌الاصل‌اولوب مولداً آماسيه‌ليدر. مولاناجمال‌الدين آقسرايى نسلندن استكمال فيضلرى (پيرمحمد بهاءالدين ارزنجانى) حضرتلرندندر . سلطان بايزيد ثانى طرفندن اولنان دعوت اوزرينه برمدت استانبولده قوجه مصطفى پاشا دركاهنده نشر طريقتدن‌صوكره جانب‌حجازه‌عزيمتله (قدمات شاه‌اوليا) تركيبنك ناطق‌اولديغى(٨٩٩) [*] تاريخنده طريق حجده شام شريفدن دوفوزنجى مرحله‌ده (حساء) نام ديكر (تبوك قوروسى) دنيلن محلده عازم جنان اولدقلرندن وصيتلرى‌اوزره معبر حجاجه دفن اولوندىلر. عربى‌مؤلفات عليه‌لرى غايت سليس وواضح برطرزده محرر اولوب باشليجه‌لرى بونلردر : (تفسير سورهٔ

[*] (لمظات)ك نقلنه كوره رحلتلرى (٩١٢) ده‌در .

ترزی بابا « خیاط وهبی »

مولانا خالد بغدادی خلفاسندن ارزنجانی عبدالله افندیدن مستخلف عاشق بر ذات اولوب (ارضروم) لیدر . (مفتاح الکنز) اسمنده مطبوع بر منظومه‌لری و تقریرات عارفانه‌لرندن متشکل صفات ثبوتیه رساله‌سی واردر . (١٢٦٤) ده ارزنجانده ارتحال ایله‌دی . ابیاتندن :

کل ای خیاط وهبی سن بیان ایت
هدایتدن بر آز معنی عیان ایت
هدایتدر قولینه اول ایمان
قبوله سعی ایدرسه ایلر احسان

(ث)

ثاقب مصطفی ده‌ده

عرفا وشعرای مولویه‌دن برذات اولوب (ازمیر) لیدر. (سجل‌عثمانی) ده (بروسه‌لی) کوستریلمسی اثر ذهولدر . اکمال تحصیل و تکمیل چله‌دن صوکره (کوتاهیه) مولویخانه‌سی مشیختنه تعیین اولوندیلیر . رجال مولویه‌نك تراجم احوالنی مبین مفصل و مطبوع (سفینهٔ مولویه) اسمنده‌کی اثریله میان مولویانده ابقای نام ایله‌دی . بوندن باشقه مرتب دیوان عارفانه‌لری‌ده واردر . (١١٤٨) تاریخنده ارتحال ایله‌یوب سجاده نشینی بولندیغی درکاهه دفن ایدلدی . (خدمت) ردیفلی مطول بر قصیده‌لرندن :

کلمز کشینك رتبه‌سنه شمهٔ نقصان
مالاً بدناً ایتمه‌ده احبابنه خدمت

(فطین) تذکره‌سنده کیده‌ریر ردیفنده عارفانه برغزللری مندرجدر . ترجمهٔ حالی جانشین و مخدومی اولان (خالص احمد) افندی طرفندن مفصلاً تحریر ایدلمشدر . سفینه‌نك طرز تحریری ویسیانه‌در .

— ت —

تنوّری ابراهیم افندی

مشایخ عارفیندن بر ذاتدر . پدری سیواسلی والده‌سی آماسیه‌لی اولوب کندیسی آماسیه‌ده دنیایه کلمشدر . قونیه‌ده مولانا صاری یعقوبدن اکمال تحصیلدن صوکره بر مدت تدریس ایله مشغول اولارق بعده آق‌شمس‌الدین حضرتلرینه انتساب ایتمشلردر . محمدیه وادیسنده (کلزار معنوی) اسمنده‌کی غیرمطبوع آثار عارفانه‌لری کمالرینه شاهددرکه بررنسخه‌سی (نورعثمانیه) واسعدافندی کتبخانه‌لرنده واردر . وفاتی (٨٨٧) ده مرقد عالیلری (قیصریه) ده‌در . بر نعت عارفانه‌لرندن :

اول ایتدی حج اکبر قوروب عرش اوستنه تختی
اوقو ربی واسطه اندن آن کیم اسم اعظمدر
انك میقاتیدر دنیا انك احرامیدر عقبا
انك قربانیدر یوقلق اکا عشق آب زمزمدر

کلزارمعنوی مطلعندن :

قیلهلم حمد ایله هرایشه بنیاد
انی خیر ایله ختم ایده استاد
ایشك استادی اولدرکیم جهانی
یاراتدی هم ایچنده جسم وجانی
قموسن کوزکو قیلدی صنعتنه
ولی کوزکونك آردندن باقانلر
کوره‌مه‌دی وکوزسز قالدی آنلر
چو بیلمه‌دی اولار شاه جهانی
دلنده قالدی کوزکونك نشانی

احفادندن وسلطان‌مرادثالث معاصرلرندن ابوالسعود بن‌شیخ‌سعداه افندی‌ده‌علماوعرفادن برذات اولوب (مفتاح‌العدالة) اسمنده ایکی باب‌اوزره مرتب تورکجه براثری واردرکه باب‌اول (فضائل‌الغزاة والمجاهدین) باب‌ثانی (فضائل مراکب ارباب‌الدنیا والدین) در. یدی باب اوزره مرتب تورکجه (طریقت‌نامه) مؤلفی اولان (دعاجی اوغلو) ده طریقت بایرامیه عرفاسندندر .

دردنجی جلدی (اسکدار) ده (سلیمیه) کتبخانه‌سنده‌در (١٠٢٦) تاریخنده یازدیغی بوشرحك نهایتنده‌کی (پیر محمد مولوی‌الشهیر بجان عالم) قیدینه کوره فضلای مولویه‌دن اولدیغی آکلاشیلیور. ینه بوشرحده مولداً (بالیکسر) لی موطناً (استانبول) لو اولدیغنی‌ده تصریح ایدییور. (حدیقة الجوامع) صاحبی (آیوانسرایی)نك مجموعهٔ وفیاتنده ایسه زمرهٔ متصوفه نزدنده (جان‌عالم)عوام آراسنده (شیخ بوداق) شهرتیله بنام اولدیغی وکیرماستیلی‌اولوب اسمی (عبدالقادر) بولوندیغی و (بروسه)ده (اشرف زاده) مرحومك کریمه زاده‌لری (شیخ حمدی) افندی‌دن مستخلف ایدوکی ومثنویٔ شریفك درت جلدینی شرح ایله‌دیکی و (اسکدار) ایچنده مدفون بولوندیغی محرردر. اسمده‌کی فرقدن صرف نظر اولوندیغی تقدیرده بوفاضل ذاتك سلوکاً اشرفی وعلی طریق‌التبرك مولوی‌اولدیغی آکلاشیلیور. غوامض مثنوی‌یی مملکتنده مدفون (فنائی سلطان)نك اشارت معنویه‌سیله (بروسه) ده حضرت (افتاده) دن تلقی ایتمشدر.

یارسا صابر محمده‌ده

کلیبولی مولویخانه‌سی بانیسی کبار مولویه‌دن کلیبولیلی (اغازاده محمده‌ده) نك برادرزاده‌سیدر. برآرالق مولویه‌دن مولویته نقل ایتمش‌سه‌ده برآزصوکره ینه‌مسلك قدیمی‌اولان طریقت مولویه‌یه رجوع ایتمشدر.

مرتب دیوانی، ملك احمد پاشا نامنه تصورات شرحی، (ملاجلال) لك کل و نوروزینه کوزل ترجمه‌لری واردر: (١٠٩٠) ده کلیبولی‌ده ارتحال ایده‌رك درکاه مولویه دفن‌ایدلدی. برغزلندن:

بزمیك صفالری هپ خاطرمده‌در
اول بزمك آشنالری هپ خاطرمده‌در

برقافله ایله همره ایدم برزمان هنوز
هنکامهٔ درالری هپ خاطرمده‌در

مست صدای بلبل باغ الست ایدم
اول بلبلك نوالری هپ خاطرمده‌در

(١١٤٧) ده (استانبول) ده وفات ایده‌رك (ادرنه قاپیسی) دیشاریسنده‌کی (امیربخاری) درکاهی حظیره‌سنه دفن ایدیلن مخدومی (عبدالباقی) افندی‌ده فضلادن بر ذات اولوب (کاشانی) نك (بدایع) نه حاشیه‌سی وبعض رسائلی واردر.

درونده (عربی العباره منثور مولد نبی) ، (مناسك حج) ، (قصیدة الدّریه) ، (رسالة المعلوم والمجهول من الصرف) ، (قصیدهٔ نظم الناصحین) اسملرنده کی رسائلدن عبارتدر .

چهارشنبه محله سنده کی مراد ملا درکاهنه برنجی شیخ اولمشدر . اکمال سلوکی ایوبده مدفون مراد بخاری حضرتلرینك خلفاسندن (کلیبولی) لی مصطفی افندیدن مستخلف (حصاری حافظ محمد) افندیدندر .

بهجت علی افندی

مشایخ نقشبندیه عرفاسندن واولاد مولانادن وبروسه لی امین افندی خلفاسندن پرذات اولوب (قونیه) لیدر . (کوچدی دعوتکه دیداره جناب بهجت) مصراعنك ناطق اولدیغی (۱۲۳۸) ده ارتحال ایده رك پوست نشینی بولوندقلری اسکدارده (سلیمیه) درکاهنه دفن ایدلدی . سلوك نقشبندیه یه دائر (رسالهٔ عیدیهٔ نقشبندیه) اسمنده مطبوع رساله سی ایله غیر مطبوع (بهجة السلوك) ، (دیوانچه) ، (حدیقة الابدال) وسائره کبی آثاری واردر .

(پ)

پیر محمد برهان الدین ارزنجانی

سر خلقهٔ خلوتیان آتی الترجمه (سید یحیای شروانی) حضرتلرینك اخص خلفاسندن پرذات اولوب ارزنجان ملحقاتندن (کثرلیچ) دندر . خلفاسنك باشلیجه لری جمال خلوتی ایله ابراهیم کامل ، وتاج الدین قیصری حضراتیدر . (۸۷۹) تاریخنده ارزنجانده ارتحال ایده رك جامع کبیر یانه دفن ایدلدیلر .

مغنیساده (مرادیه) کتبخانه سنده (۸۷۳) تاریخنده (ارزنجان) ده یازیلمش (مقامات العارفین و معارف السالکین) اسمنده منظوم تورکجه براثر عارفانه لری منظور عاجزی اولدی . اثر مذکور مطلعندن :

توکل ایله دك اسمینه آنك ازلدن اولونان قسمینه آنك
که ذاتك ایله دی اسمینه مبدأ بر اسمی بیك بر اسمه اولدی منشأ

پیر محمد افندی

فاضل وعارف بر ذات اولوب (خزینة الابرار) اسمیله شرح ایتدیکی مثنوی شریفك

٥٧ كتاب الكنز المختوم فى تبعية العلم للمعلوم فى الرد على عبدالكريم الجيلى المرحوم ،
٥٨ كتاب سر الكلمتين فى مطابقة حروف الشهادتين .
٥٩ مقاصد انوار عينيه و مصاعد ارواح طيبهٔ غيبيه .
٦٠ شرح بيت متنوى

كفت المعنى هوالله شيخ دين
بحر معنيهاى رب العالمين

بيوجودى محمد طالب اسكدارى

مشايخ جلوتيه علماسندن برذات اولوب دواتى (ديوتجى) شيخ مصطفى افندينك مخدومى در . (١٠٩٧) تاريخنده ارتحال ايده‌رك شيخ جامعى حظيره‌سنده پدرى يانه دفن ايدلدى . موعظه‌دن (مجالس) اسمنده برمجموعه‌سى مفتمل برتعبيرنامه‌سى ومرتب ديوان الهياتى وكلشن اسرار نامنده بر اثرى ، بربيتى تورکجه بربيتى فرسجه اوله‌رق منظوم قصيدهٔ برئه شرحى واردر . تعبيرنامه‌سى مقدمه‌سنده (بيوجودى) مخلصيله تخلص ايتديكى مندرجدر . آثارى غيرمطبوعدر .

بكائى زاده ولى الدين افندى

استانبولجه قطار مشايخى دينيلن كرسى شيخلرندن فاضل متقى برذات اولوب بكائى خليل افنديك اوغلودر . وفاتندن برسنه اول اردو شيخى اولمشدى . (١١٨٣) استانبولده ارتحال ايتدى . آثارى غير مطبوع اولوب بروجه آتيدر :
(حديقة العلما) ، (سراج الامة فى مناقب الائمه) ، (نور الابصار فى حق الابرار) ، (غاية المرام) ، (تفسير سورهٔ اخلاص) ، (روضة الرياحين ـ مناقب چهار ياركزين) در . صوك ايكى اثرى اسكداردە (آطلاما طاشى) كتبخانه‌سنده واردر .

بكزاده مصطفى افندى

علماى نقشبنديه‌دن اولوب ولادتلرى (آخسخه) ده تحصيل وتفيضلرى استانبول‌ده‌در . (١٢٠٠) تاريخنده ايكنجى دفعه حجّه عزيمتنده جده‌يه قريب برمحلده كميده رحلت ايتديلر . جده‌ده حضرت حوا قربنده مدفوندر . شارح قاموس مولانا سيد مرتضى ايله مصرده مصاحبه‌لرى وبعدالمفارقه مكاتبه‌لرى واشعار عربيه‌لرى واردر . مؤلفاتى مطبوع بر مجموعه

٢٩ شرح الفصوص بالعربيه .
٣٠ كتاب القرى الروحى الممدود للاضياف الواردين من مراتب الوجود ،
٣١ كتاب المفاضلة الاسمى بين افضل البشر والملأ الاعلى .
٣٢ كتاب منتهى مقاصد الكلمات ومبتغى توجه التعينات فى بيان اكمل النشأت .
٣٣ رسالة رفع الحجاب فى اتصال البسملة بفاتحة الكتاب .
٣٤ كتاب المستوى الاعلى فى الشرب الاحلى فى تفسير قوله تعالى وكان عرشه على الماء .
٣٥ رسالة الاوبة فى بيان الانابة والتوبة .
٣٦ رسالة فى تفسير قوله تعالى حتى اذا استيأس الرسل .
٣٧ كتاب مشرق الروحانية ومغرب الجسمانية فى تفسير آية حتى اذا بلغ مغرب الشمس .
٣٨ رسالة فى تفسير آية ولولا ان يكون الناس امة واحدة .
٣٩ « « « هوالذى خلق السموات والارض فى ستة ايام .
٤٠ « « ولقد ارسلنا موسى بآياتنا .
٤١ « « ولئن اذقنا الانسان منا رحمة .
٤٢ كتاب لب اللب فى بيان الاكل والشرب .
٤٣ كتاب روح المتابعة فى بيان شروط المبايعة .
٤٤ كتاب كشف السر المبهم فى اول سورة مريم .
٤٥ رسالة لب النواة فى حقيقة القيام .
٤٦ كتاب الدر المنظوم فى بيان سر المعلوم .
٤٧ كتاب كشف اسرار البررة فى تفسير آية قتل الانسان ما اكفره .
٤٨ كتاب الغفر المطلق عند ذهاب عالم الفرق .
٤٩ رسالة فى قول الجنيد .
٥٠ تزييل فى منازعة ابليس لسهل بن عبدالله التسترى .
٥١ تحقق الجزء بصرة الكل وظهور الفرع على صورة الاصل .
٥٢ كتاب النفس الواردات فى شرح اول الفتوحات .
٥٣ كتاب ضياء اللمع والبرق فى حضرة الجمع والفرق .
٥٤ كتاب الكشف عن الامر فى تفسير آخر سورة الحشر .
٥٥ كتاب سر الحقايق العلميه فى بيان الاعيان الثابتة .
٥٦ كتاب الانفاس المسكية الرومية فى تنفيس الفوايح البانية .

٤ حقيقة اليقين .
٥ مطالع النور السبى عن طهارة النبى العربى .
٦ تفسير آية فاخلع نعليك على بطون السبعة .
٧ رسالهٔ حضرات الغيب .
٨ تجلى النور المبين فى مرآة اياك نعبد واياك نستعين .
٩ شرح على نظم مراتب الوجود للشيخ غرس الدين [١] .
١٠ شرح على القصيدة التائية لابن الفارض .
١١ رسالة فى تفسير ن والقلم .
١٢ رسالة اعيان ثابته .
١٣ رسالة فى شرح الحمد لله الذى اوجد الاشياء عن عدم وعدمه [٢] .
١٤ ترجمهٔ ترشيحات .
١٥ كلشن راز عارفان فى بيان اصول راه عرفان . (منظومدر)
١٦ رسالة فى تفضيل البشر على الملك .
١٧ شرح كلام مؤيد الجندى فى اوائل شرح الفصوص .
١٨ جلاء العيون فى شرح قصيدة الشيخ عبد المجيد سيواسى .
١٩ اليد الاجود فى استلام الحجر الاسود .
٢٠ شرح رب يسر ولا تعسر رب تمم بالخير .
٢١ البرهان الجلى فى حرف السوء عن وجه الآية فى حال يوسف . (ع.م)
٢٢ رساله فى تمثل جبريل فى صورة البشر .
٢٣ رسالهٔ اخرى فى تمثل الجبريل . (توركى)
٢٤ تفسير سورهٔ والعاديات .
٢٥ رساله فى نشأة الانسانية (شرح باب السادس من الفتوحات المكية) .
٢٦ تفسير سورهٔ عصر .
٢٧ تفسير حتى اذا بلغ مغرب الشمس .
٢٨ مناجات .

---

[١] مراتب وجود رساله‌سى پير طريقت سيد عبدالقادر كيلانى احفادندن (انسان كامل) صاحبى (شيخ عبدالكريم جيلى) نك اثرى اولوب متصوفه‌نك اعتبار ايتدكلرى (مراتب اربعين)ى مبين دركه غير مطبوعدر . شيخ غرس الدين بو مراتبى نظماً بيان ايتمشدر .

[٢] شيخ اكبرك مشهور آفاق اولان (فتوحات مكيه) سنك مقدمه‌سيدر .

ديكر

بلبل كلشن قدسم بوجهان دامدر بنى بونده طوتان اول سروكل اندامدر
ينه كلشنده بوكون بلبله بر حال اولمش كلى خارايله كوروب منكسر البال اولمش
كزديرر شوقله بازاركلستانده مدام بادكل يوسفنى صاتمغه دلال اولمش

شارح فصوص عبدالله بوسنوى

پير اعظم حاجى بايرام ولى خلفاسندن (كوينوك — طوربالى) ده مدفون اولان بروسه‌لى يجاقجى عمر دەده معرفتيله تشعب ايدن (ملاميهٔ بايراميه) شعبه‌سى مشايخندن جامع الكمالات برذاتدر . مقدمات علومى مسقط رأسى اولان بوسنه‌ده ، علوم آليه وعاليه‌يى (استانبول) ده بعدالاكمال بروسه‌يه عزيمتله رجال ملاميه‌دن بروسه‌لى شيخ حسن قبادوزه انتساب ايله يوب تكميل مراتبه نائل اولدى . بعده مصره و(١٠٤٦) تاريخنده حجازه عزيمتله فريضهٔ حجى ادادن صوكره شامه كلوب شيخ اكبر محى الدين عربى حضرتلرينك تربهٔ شريفه‌لرى جوارنده انزوا ايله‌دى . قونيه‌يه عزيمتله شيخ كبير صدرالدين قونوى ايله مولانا جلال الدين رومى حضراتى كبى ذوات عاليه‌نك مراقد شريفه‌لرينى زيارتله اختيار اقامت و(١٠٥٤) تاريخنده ارتحال ايله يوب وصيتلرى اوزره جوار حضرت صدرالدينه دفن ايدلدى . (هذا قبر غريب الله فى ارضه وسماه عبداه البوسنوى الرومى البايرامى) عباره‌سنك سنك مزارلرينه يازلماسى وصايای عارفانه‌لرى جمله‌سندن اولديغى (مستقيم زاده) مرحومك (احوال ملاميهٔ بايراميه) اسمنده‌كى اثرنده مذكوردر . عربستانده‌كى سياحتلرى اثناسنده ملاقى اولدقلرى عرفا وفضلانك كافه‌سى علوكعبلرينى تصديق ايله‌دكلرى كبى تحرير بيوردقلرى آثار محققانه‌لرى ده ارباب علم وعرفانك حرز جانيدر . كنديلرندن اخذ علوم و معارف ايدن فضلاى عرفانك باشليجه‌لرى شونلردر :

شيخ غرس الدين خليلى ، شيخ محمد ميرزا السروجى الدمشقى الصوفى ، شيخ محمد مكى المدنى ، شيخ سيد محمد بن ابى بكر العقود .

مؤلفات عليه‌لرى :

١ شرح فصوص الحكم المسمى بتجليات عرائس النصوص فى منصات حكم الفصوص . (آثار عليه‌لرينك اك مشهورى اولوب مطبوعدر)
٢ مواقف الفقرا .
٣ الوصول الى الحضرة الالهية لايمكن الا بحصول العبودية .

العامة) صاحبی شیخ بهاءالدین افندی‌ایله بالیکسرده دفین خاك بویوك پدرلری شیخ لطف‌الله افندی‌ده خلفای بایرامیه‌دندرلر .

بالی صوفیوی

طریقت‌خلوتیه فضلا وعرفاسندن اولوب استروجه‌لیدر . مرشدلری استانبول جوارنده‌کی چتالجه کویلرندن (بابا نقاش) ده مدفون قاسم چلبی‌در . تحصیل وتفیضلری صوفیه ودرسعادتده‌در. آثارعلیه‌لرینك اك‌مشهوری مطبعهٔ عثمانیه‌ده طبع اولونان (شرح‌فصوص‌الحکم) در. (اصول فقر) اسمیله‌ده بنام (اطوارسته) . (رسالهٔ قضا وقدر)، (مجموعةالنصایح)، (منظومهٔ واردات) ، (شرح حدیث قدسیٔ کنت کنزاً) کبی غیر مطبوع آثار عارفانه‌لری ده واردر . رحلتلری (٩٦٠) ده مرقد عالیلری صوفیه‌نك برساعت خارجنده‌در . واردات منظومه‌لرندن :

حوروعینك دوشمه دام زلفنه زاهدکبی
کچ هواسندن بهشتك مقصداقصایی کور

ابیات سائره‌لرندن :

چون نصیب اولدی ازل میخانهٔ عشقك بکا
کچمشم خوف وریادن ماسوا نیلر بکا

بهشتی رمضانه افندی

مرکز افندی خلفاسندن فاضل ، شاعر برذات اولوب (ویزه) لیدر . (چورلو) ده اختیار اقامت‌ایده‌رك وعظ وارشادایله مشغول‌اولدی. (٩٧٩) ده (چورلو) ده ارتحال‌ایتدی. علوم عالیه وآلیه‌یه متعلق تعلیقاتی واردرکه بعضیلری شونلردر :

(حاشیه علی‌شرح عقائد للعلامةالتفتازانی) ، (تعلیقات علی‌شرح مفتاح) ، (حاشیهٔ آداب مسعودی) ، (تعلیقات علی‌الجامی) در (جم‌شاه و علمشاه) اسمنده‌کی شاعرانه و عارفانه منظومه‌سی مقبول شعرادر. نصفی منظوم، نصف دیکری منثور برده (سلیمان‌نامه) یازمشدر . برنجی اثری مطبوعدر .

ابیاتندن :

وصالك کعبه‌در روز اجل عزمی زمانیدر
کفن احرامی تابوت اول یولك تحت‌روانیدر

وادیسنده‌درکه ایکی جلد اوزره طبعنه همت اولوندی [١] (کلشن راز)ده عارفانه برصورتده فارسی‌العباره مفصل برشرح یازمشلردرکه برنسخه‌سی‌استانبول کتبخانه‌لرینك بعضیلریله بروسه‌ده اینه‌بك کتبخانه‌سنده واردر. بونلردن باشقه شیخ اکبرك (فصوص‌الحکم) نی و(تفسیرقاضی)یی تحشیه ایله‌مشلردر . (هدایة الاخوان) اسمنده تصوفدن براثری وبرنسخه‌سی نور عثمانیه‌ده موجود (رسالة الوجود) نامنده بررساله‌سی داها واردر . تفسیردن ماعداسی غیرمطبوعدر .

تفسیر شریفك (٩٠١) تاریخنده‌خط دست عالیلریله محرر نسخه‌سی (اندرون همایون)ده سلطان احمد ثالث کتبخانه‌سنده‌در .

بابا یوسف سیوری مصاری

مظنهٔ کرامدن وآق شمس‌الدین خلفاسندن برذات اولوب (روحنه‌رحمت) ترکیبنك دلالتی اولان (٩١٧) ده استانبولده وفات ایده‌رك ایوب سلطان تربهٔ شریفه‌سی قپوسی حولیسنك قارشیسنه دفن ایدلدی . حج شریفدن عودتنده بااشارت معنویه قبهٔ سعادت خارجنده‌کی عصاء شریفی آله‌رق اوچ پارچه ایدوب برقطعه‌سنی ایوب سلطان، برقطعه‌سنی امیرسلطان، برقطعه‌سنی[٢] حاجی بایرام ولی تربه‌لرینه وضع ایلدیکی منقولدر . سنوحات ربانیه ایله (حجرالاسود) نزدنده انشاد ایله‌دکلری منظومهٔ عارفانه‌لری شایان مطالعه‌در .

بهاءالدینه زاده محی‌الدین محمد افندی

مشایخ بایرامیه فضلاسندن برذات عالیدر . علوم رسمیه‌یی (مولانا کستلی) دن تلمذایله‌دی . برمدت مرشدلری (شیخ یاوصی) نك مقامنه قائم اوله‌رق ارشاد عاشقین‌أیله امرارایام ایتدی . (بهاءالدین زاده‌اتدی عزم‌درکه بیجون) مصراعنك ناطق اولدیغی (٩٥١) تاریخنده(قیصریه)ده رحلت ایله‌دی . آثاری (شرح اسماء حسنی) ، (شرح فقه اکبر) ، (رسالة التوحید) ، (رسالة الوجود) ، (رسالة سرالقدر) ، (مدافعه نامه فی‌حق شیخ اکبر) درکه جمله‌سی غیر مطبوعدر . خلفاسندن آق شهرلی (شیخ مصطفی بن علی) افندینکده اون اوچ باب اوزره مرتب تورکجه سیر سلوکه عائد براثری واردر . ادرنه‌ده مدفون پدرلری (رفع المشبهة

---

[١] کلشن راز (٧٢٠) تاریخنده وفات ایدن شیخ محمود شبستری‌نك مثنوی طرزنده‌کی منظومهٔ عارفانه‌لریدرکه مشایخ کلشنیه‌دن شیخ محمود حلوی طرفندن جام دلنواز اسمیله ترجمه وشرح اولونمشدر.

[٢] بوقطعه‌نك سیوریحصارده مدفون (بابا حمدالله) تربه‌سنده اولدیغی‌ده مرویدر .

ابوالبركات ابوالفضل بغدادی ، احمد غزالی ، ابوبكر نسّاج ، اباالقاسم ، ابو علی كاتبی ، علی داودباری ، جنید بغدادی .

منقح ترجمهٔ حالی جودت پاشانك (قصص انبیا) سنك ١٢ نجی جزؤنده مندرجدر . خلفاسندن اولدیغی منظوم مقدمه‌سندن آ كلاشیلان (مصطفی بن برهان) نامنده بر ذاتك (تصویر القلوب) اسمنده تصوفدن تورکجه بر اثری (آیدین) ده مطالعه كذارم اولدی .

بایزید رومی

فضلادن وآنی الترجمه جمال خلوتی خلفاسندندر (٩٠٠) كسور تاریخلرنده ادرنه‌ده ارتحال ایده‌رك قیق قبرستانینده باجدارخانه‌یه دفن ایدلدی . . مؤلفاتی : (شرح فصوص الحكم) (شرح نصوص) ، (تفسیر الفاتحه المسمی بسجنجل الارواح) ، (طورسینا) (بیان الاسرار للاحرار فی بوادی الملك الجبار الغفار) ایله (سرّ جانان) اسمنده‌كی منظومهٔ تركیه‌سندن عبارتدر كه جمله‌سی غیر مطبوعدر . خلفاسندن (محیی) نام ذاتك (٩٤٦) تاریخنده محرر (دوائر المعارف) اسمنده بر اثری منظور عاجزی اولدی . اشعار عارفانه‌سندن [١] .

كندی حسنن خوبلر شكلنده پیدا ایله‌دی چشم عاشقدن آنی دوندی تماشا ایله‌دی

بابا نعمة الله محمود [٢]

عرفای نقشبندیه‌دن [٣] وكبرای علمادن بر ذات اولوب قافقاسیا قطعه‌سنده‌كی نخجوان قصبه‌سندندر . مادی ومعنوی اكمال تحصیلدن صوكره اناطولیه رحلتله آق شهرده اختیار اقامت بیوردیلر . تاریخ وفاتلری (٩٠٢) ده قبر مبارككلری قصبهٔ مذكوره خارجنده‌در . هیچ بر تفسیره مراجعت ایتمكسزین تحریر بیوردقلری (فواتح الالهیه والمفاتیح الغیبیه) اسمنده‌كی تفسیر شریفلری الحق شایان استفاده آثار قدسیه‌دن اولوب انفس برطرزده و(تأویلات نجمیه)

---

[١] ارزوی یار ظاهر ومظهر یكیست لیك درحكم عقل این دیكر آمده (مولاناجامی)

[٢] (٩٦٩) ده درسعادتده وفات ایده‌رك ادرنه قپوسی خارجنده‌كی امیر بخاری زاویه‌سنه دفن ایدیلن مشایخ نقشبندیه‌دن لغات فارسیه صاحبی صوفیه‌لی (نعمة‌الله) افندیده فضلای عرفادن برذاتدر . (١٠٦٠) ده وفات ایده‌رك بوتار باشی مقابرینه دفن اولونان فضلای شعرادن بروسه‌لی (سید نعمتی جلبی) نكده برلغات فارسیه تألیف ایتدیكنی كلدستهٔ ریاض عرفان نقل ایدییور .

[٣] مؤسس طریقت شاه نقشبندك تاریخ ولادتلری (پیرنقشبند) اولوب (قصر عارفان) تركیبیده ارتحاللرینی مبین‌در . مرقد انوری (بخارا) قربنده‌كی (قصر عارفان) ده‌در .

(ب)

بدرالدین سماوی «ابن قاضیٔ سماونه» [١]

حرالافکار افاضل مشایخدن فیلسوف برذات اولوب (سیاو) لیدر. تکمیل تحصیل ایچون مصره عزیمتله سید شریف وحاجی پاشا ایله مشارکةً مبارکشاه منطقیدن تعلم ایتدکلری کبی مشایخ کرامدن (حسین اخلاطی) دن علم تصوف تلقن ایله‌مشدر. تبریزده تیمورلنك حضورنده منعقد بویوك برمجلس علمایه حکم‌لك ایده‌رك اثبات فضل ایتمشلردی. سوق قدرله (عجل الوصل له‌عشق ودودالابد) ترکیبنك دلالتی اولان (٨٢٣) ده سیروزده صلباً اعدام اولوندیلر. مجموع آثارینك (٣٨) پارچه اولدیغی سیروزده‌کی درکاهلرنده منظورم اولان مناقبنامه‌لرنده محرردرکه بعضیلری بونلردر: علم تفسیردن (نورالقلوب) فروع علم‌فقهدن (لطائف الاشارات) وشرحی تسهیل ایله (جامع الفصولین) [٢]، (جامع الفتاوی) وتصوفدن (مسرة القلوب) (واردات کبری) [٣] وعلم صرفدن (عقود الجواهر) اسمنده شرح مقصود علم‌نحودن (چراغ الفتوح) اسمنده (شرح ضوء) وسائره‌درکه بوآثاردن یالکز (جامع الفصولین) مطبوعدر برده فقهدن مجمع شرحی واردرکه خط دستیله محرر نسخه‌سی شهزاده جامع شریفی کتبخانه‌سنده‌در. (تسهیل)ك نسخه‌لری استانبول کتبخانه‌لرینك بعضیلرنده‌ازجمله ابراهیم پاشا کتبخانه‌سنده‌واردر.

واردات، اساساً امور آخرت ایله مبدأ ومعاددن باحث دقیق براثر اولوب دقایقنه انتقال ایده‌مین بعضیلر طرفندن مظهر قبول اولامامشدر. مقاصدینی تیقن‌ایدن ذوات‌ایسه حسن‌قبول ایتمشلردر. ازجمله (نیازیٔ مصری) دیوانینده‌کی:

محی‌الدین وبدرالدین ایتدیلر احیای دین
دریا نیازی فصوص انهاریدر واردات

مطلعلی منظومه بواثر حقنده‌در.

سلسلهٔ طریقتلری بروجه آتی‌در:

شیخ بدرالدین، حسین اخلاطی، اباالفتح السعیدی، ابومدین مغربی، ابوسعیداندلسی،

---

[١] کوتاهیه سنجاغی ملحقاتندن برقضا مرکزیدر.

[٢] علم‌فقهه عائد اولان بوقیمتدار اثراخیراً طبع اولوندیغی کبی بعض‌علما طرفندن‌ده شرح‌وتلخیص ایدلمشدرکه فصول البمادی ایله فصول استروشنی‌یی جامعدر.

[٣] (شیخ‌المی)، (شیخ یاوه‌ی)، (نورالدین زاده)، (خواجه محمد نورالعربی) طرفلرندن عربجه (سید کمال‌الدین حریری) طرفندن تورکجه شرح اولونمشدر.

انس وجن حقا قدومكله مشرف اولديلر
جملهنك پيغمبريسين يامحمد مصطفى
جدى ابوبكر افندىده فضلادن برذات اولوب (ملتقى) يى شرح ايتمشدر .

ابراهيم نورالدين افندى

مشايخ قادريەدن فاضل برذات اولوب (جەجەلى زاده) شهرتيلەمعروفدر. (١٢٦٠) كسور تاريخنده مملكتى اولان (قسطمونى) ده ارتحال ايدەرك (اسفنديار) زادەلردن (اسماعيل بك) جامع شريفى حظيرەسنه دفن ايدلدى . عقائددن (جەجەلى زاده) ناميله بنام برمنظومەسى اولدىغى كبى (شرح وصيت نامهٔ امام اعظم) (فرائد اللالى فى شرح اسماء المتعالى) اسملرنده مطبوع اثرلرىده واردر .

اولیا زاده اسماعيل حقى افندى « كوتاهيەلى »

مشايخ نقشبنديه فضلاسندن برذات اولوب كوتاهيەلىدر . ١٢٨٢ ده قيصريەده ارتحال ايلەدى (مفتاح التفاسير) اسمندەكى مفصل فاتحهٔ شريفه تفسيرى آثارمطبوعەلرندندر .

اسماعيل وهبى افندى

مشايخ نقشبنديه علماسندن برذات اولوب بروسەلىدر . آتى الترجمه (مولانا خالد بغدادى) خلفاسندن محمد خانيدن مستخلفدر. (١٢٩٢) تاريخنده وطننده ارتحال ايلەدى (زينيلر) ده جامع شريفاوكنده مدفوندر. منظوم مناجات ونصيحتنامەسى وبروسه عرضنه كورەروزنامەسى ٢٤٠ خطبەيى جامع مجموعەسى و (رسالة السلوك) ى واردر .

نصيحتنامەسندن :

قيل حيات جاودانى دمبدم حقدن ديلەك
نفخهٔ صور اولديغنده نه بشر وار نه ملك

احمد مآبی افندی

طریقت خلوتیه شعباتندن (سمّانیه) شعبه‌سنك مؤسسی (محمد سمّان مدنی) خلفـاسندن (صدیق بن عمر خان) دن مستخلفدر . ٢٤ باب وهرباب برطاقم فصولی مشتمل اولمق اوزره (مصفا) اسمنده کیفیت سلوك و آدابدن باحث تصوفدن تورکجه‌مفصل براثری واردرکه نهایتنده‌کی:

مصفانك ختامنه دیدی ملهم بونی تاریخ
الهی ربنا هیّئ لنا امرك رشداً
} بیتنك دلالتی اولان (١٢١١) اتمام ایتمشدر .

بوائرك بعض فصولنده برر مقدار اشعاری‌ده مندرجدر . ازجمله :

مال واولاد علم واذعان نافع اولماز أی مآب
ماسوا اغیار الندن دل مسلّم اولمادن

بعض قرائنه کوره استانبولی اولدیغی اکلاشیلیور . اثرك بعض یرلرنده اولانلر شیخی ابراهیم افندینك منظومه‌لری درج ایدلمشدر .

احمد افندی « حافظ سید احمد بن محمد بن ابوبکر افندی »

طریقت جلوتیه فضلاسندن متفنن برذات اولوب (ایزمیت) لیدر . بین‌العرفا ، (اسماء اربعین) نامیله معروف اولوب حضرت (ادریس) علیه‌السلامه منسوب ولسان عبرانی اوزره منقول اولان وحضرت شیخ اکبر طرفندن لسان عربی‌یه نقل وشرح ایدیلن اسماء شریفه‌نك توسیعاً ترجمه‌سنی حاوی برمقدمه ایکی‌فصل برخاتمه اوزره مرتب (نورالهدا) اسمنده قیمتدار براثری‌واردر. بوائرنده حضرت شیخ اکبرك (کتاب الانوار) یی ترجمه ایتدیکنی وعلم‌طدن (حکمة العارفین) اسمنده براثر تألیف ایله‌دیکنی واستانهٔ حضرت هدائی سجاده نشینلرندن (مودانیه‌لی روشن) افندیدن مستخلف اولدیغنی‌بیان ایدییور. (نورالهدایه) یازدیغی‌تاریخی:

فیض حقدن داد ایروب سید دیدی تاریخنی
شبهه‌سز احسان حقدر عاشقه نورالهدا

سنه ١٢١٤

(سید) مخلصلی الهیات عارفانه‌سی‌ده واردر . (نورالهدا) ده مندرج نعت نبویسندن :

اسم رحمن مظهریسین یا محمد مصطفی
راه عشقك رهبریسین یا محمد مصطفی

الهیات عارفانه‌لرندن :

حق شرلری خیر ایلر
عارف آنی سیر ایلر
ظن ایتمه‌که غیر ایلر
مولا کوره‌لم نیلر
نیلرسه کوزه‌ل ایلر

پارچه‌سنك باخصوص (مولا کوره‌لم نیلر . . . . .) نقرات معنیداری اهل عرفانك ورد زبانی‌در.

امین محمد نوقادی

خواجکان نقشبندیه [۱] کبراسندن برذات اولوب پدرلری دیاربکرلیدر . اکمال تحصیلدن صوکره مکهٔ مکرمه‌ده سادات نقشبندیه‌دن خواجه احمد یکدست جوریانیدن تکمیل‌سلوك ایده‌رك درسعادته کلوب تدریس وارشاد ایله مشغول اولدی. خلفاسنك اکمشهوری اولان مستقیم‌زاده سعدالدین افندینك سویلدیکی (اولدی لاهوته روان الله دیوب روح امین) مصرعنك دلالت ایتدیکی (۱۱۵۸) ده ارتحال‌ایلیوب زیرك جوارنده (پیری محمد پاشا)نك انشا ایتدیکی(صوغوق قویو) مدرسه‌سنه متصل مقبره‌یه دفن ایدلدی. علم موسیقی‌ایله خطه‌ده انتسابی اولوب علم خطی مشهور یدی قله‌لی سید عبداللهدن تمشق أیله‌دی .

عربی وترکی اون‌قدرغیر مطبوع رساله‌لری واردرکه بعضلری‌شونلردر: (ارشادسالکین)، (رسالةالاطوار)، (شرح قصیدهٔ عسقلانی)، (تحفةالطلاب) ، (خلاصهٔطریقت)، (رسالهٔروحیه)، (صیانت درویشان فی بحث دوران صوفیان)، (سؤال وجواب) در . اکثری‌ترکجه اولمق اوزره السنهٔ ثلاثه‌ده الهیات ومنظوماتی واردر . مثنویٔ شریف ابیاتندن (آن خیالاتی‌که دام اولیاست) مصرعلی بیتی‌ده شرح ایتمشلردر .

فاضل فاسی‌نك (مطالع‌المسرات) تیله ابن حجرك (صواعق المحرقه) سنی و امام غزالی‌نك (رسالهٔ امانت) نی‌ده ترجمه ایتمشلردر .

برنعتندن :

دوعالم اهلنه فریادرس ذات شریفکدر
جمیع درد مندانه فضل حقسك یارسول‌اه

---

[۱] مناقب احوالی خلفاسندن مستقیم زاده ویحی افندیلر طرفندن تحریر ایدلمشدر (تذکرهٔ شعرای آمد) ده دخی مفصلجه ترجمهٔ حالاری واردر .

(٢٢) ترتيب العلوم : علم دلالت ، اجمال آلت ، قرآن وخط ، فقه ولغت ، تعريف ، نحو ، نظم ، آداب ، معانى ، بيان كبى علومدن باحث منظوم براثردر .

(٢٣) وصلت نامه : اون اساسدن باحث توركجه منظوم بر اثردر .

(٢٤) شكرنامه : توركجه برمنظومه‌در .

(٢٥) اقبال نامه : توركجه منظوم رسالهٔ اخلاقيه‌در .

(٢٦) الهى نامه : « « « «

(٢٧) منظومهٔ عوامل ،

(٢٨) اعمال فلكيه بالربع المجيب : برمقدمه يكرمى بابدر .

(٢٩) استخراج اعمال فلكيه : اوغلنه خطاباً يازلمش بر منظومهٔ فنيه‌در .

(٣٠) لغتچه : السنهٔ ثلثه لغاتنى مبين‌در .

(٣١) قواعد فرسيه : بر مقدمه ، درت باب ، بر خاتمه‌در .

(٣٢) رسالهٔ مرآت كونين : مشايخدن (مصطفى فانى) افندى يه خطاباً يازلمش برمنظومهٔ عربيه اولوب اهل باطن ايله اهل ظاهرك احوالنى معرفدر .

(٣٣) ادعيهٔ مأثوره
(٣٤) سلوك نقشبندى
(٣٥) تحفة الكرام
(٣٦) نخبة الكرام
(٣٧) الفة الانام

بو اثرلر منظور عاجزى اولمامشدر . فقط ترجمهٔ حاللرينى مبين اثرلرنده مذكوردر .

(٣٨) هيأت اسلاميه : ١٨ تفسير و ٣٠٠ حديث شريفدن اقتباس ايدلمك شرطيله تأليف اولوندينى مقدمه‌سنده مذكور اولوب ٢٠ باب وبر خاتمه اوزره مرتبدر .

(٣٩) مجموعة الوحدانية فى معرفة النفس الربانية : امهات كتب صوفيه‌دن ٥٨ كتابدن انتخاب اولونمش برمجموعهٔ قيمتدار اولوب (١١٨٤) ده جمع وترتيب ايدلمشدر .

مرشد عالى تبارلرينك اساساً اويسى اولدقلرى (تذكرة الاحباب) ده مندرجدر .

مخدوم عالىلرى (اسماعيل فهيم) افندى‌ده ارباب معارفدن برذاندر . برمقدمه اون بش فصل ، برخاتمه اوزره مرتب (معيار الاوقات) اسمنده‌كى اثرلرينك برنسخه‌سى كتبخانهٔ خديوى دفترنده مقيددر .

خلفاسندن خليل افندينكده لسان تصوف ممزوج اولمق اوزره توركجه (آمنت) شرحى وينه خلفاسندن اولوب (ارضروم) ايليجه‌سى قريبنده مدفون ابراهيم افندينكده توركجه (كتاب النقطة) ايله وحدت وجوده دائر رساله‌لرى واردر .

نائل اولمقله برابر صهريهٔ ده كسب قرابت ايلهدى . مرشد وقاين پدرلرينك ارتحالندن صوكره ده برطرفدن تأليف آثار برطرفدن ده مسترشدينه تعليم اذكار ايله دمكذار اولوب (١١٨٦) تاريخنده دارالقراره عازم اولدى. اثرلرندن ياكز (معرفتنامه) ايله (ديوان الهيات) مطبوعدر.

اثرلرينك قسم اعظمى تورككه متباقيسى عربجه وفرسجه اولوب بروجه آتى در :

(١) معرفتنامه ،

(٢) ديوان الهيات ،

(٣) تذكرة الاحباب ،

(٤) حصن العارفين ،

(٥) كلمات فقير الله ،

(٦) عرفانيه : (من عرف نفسه فقد عرف ربه) حديث شريفنك محتوى اولديغى مضامينه دائر السنهٔ ثلثه اوزره منظوم ومنثور آثار منتخبهيى جامعدر .

(٧) انسانيه : اسرار توحيده دائر السنهٔ ثلثه ده كى الك منتخب آثار منظومه يى جامعدر.

(٨) لب العرفان : تصوفه دائر اولمق اوزره رجال اللهك اقوالنى جامعدر .

(٩) مرشد المتأهلين : منثور بر اثر اولوب مطبوع ومتداول اولاندن باشقادر .

(١٠) تجويد : مشهور قره باش تجويدى واديسنده وفقط داها مفيد وداها واضحدر .

(١١) منتخبات منظومه : قسم اعظمى فارسى اولمق اوزره السنهٔ ثلثه ده كى تصوفى منظوماتى جامعدر .

(١٢) قوت جان : مرشد اكرملرى شيخ اسماعيل فقير اللهك مناقبنى مبين در .

(١٣) جلاء القلوب لتجلى المطلوب : بر مقدمه ايله اون فصل بر خاتمه اوزره مرتب تورككه منثور بر اثر اولوب اسمنك دلالتى اولان (١١٨٠) تاريخنده تأليف اولونمشدر .

(١٤) انسان كامل : برمقدمه اون يدى فصل اوزره مرتب تورككه تصوفى بر اثردر.

(١٥) سفينة النوح من واردات الفتوح : تأليفى (١١٨٦) اولان بومنظوم اثر قيرق وارده اوزره مرتبدر .

(١٦) مجموعهٔ مكاتيب : قسم اعظمى عربى اولمق اوزره محباننه كوندرديكى مكاتيب عارفانه در.

(١٧) نوش جان : مخدومى فهيم افندىيه خطاباً يازديغى منظومهٔ تصوفيه در .

(١٨) رازنامه : بعض اخوانه كوندرديكى اخلاق وتصوفدن باحث تورككه برر ساله در.

(١٩) كتاب عالم : تصوفى رسالهٔ عربيه در .

(٢٠) كنز الفتوح : تصوف واخلاقه دائر برمنظومه در .

(٢١) عروة الاسلام : برمقدمه اون بش باب بر خاتمه اوزره مرتب عربى العباره براثردر.

نعوت عاشقانه‌لرندن :

انیسك مطلبی دائم جلال‌الدین رومیدن
نکاه لطفله بردم سؤالك یا رسول‌الله

ابیات عارفانه‌لرندن :

آشنای روح قدسه حالت افزادر سماع
تشنکان بزم عشقه شوق بخشادر سماع

احمد مرشدی افندی

مشایخ عاشقیندن برذات اولوب (دیار بکر) لیدر. (۱۱۷٤) تاریخنده مملکتنده ارتحال ایله‌دی . شهره برساعت مسافه‌ده‌کی علی بیکاری قریه‌سیله شهرآراسنده مدفوندر. (بیره‌جکلی ابو بکر افندی)دن مستخلفدر . آثارندن احمدیه اسمنده‌کی پندنامه‌سی مطبوع ومشهوردر . (یوسف وذلیحا) و (مولد نبی) منظومه‌لری‌ده واردر .

احمدیه‌یه ارضروم علماسندن شریفی محمدافندی طرفندن (پند) نامیله برنظیره یاپیلمشدرکه برنسخه‌سی یحیی افندی کتبخانه‌سنده واردر .

اسماعیل نورالدین اسکداری « ابوالیمن »

مشایخ نقشبندیه فضلاسندن برذات اولوب فقه ، حدیث ، تصوف وسائره‌ده یدطولی‌صاحبی ایدی . (صحیح مسلم) ایله (شفاء شریف)ی شرح ایله‌مش (شهاب)ی اختصار ایتمش وسائر نافع اثرلر یازمشدر (۱۱۸۲)ده (مدینهٔ منوره)ده وفات ایده‌رك (بقیع) قبرستانینه دفن ایدلدی .

ابراهیم مفتیٔ ارضروی

تصوف واخلاق‌ایله‌فنون متنوعه‌دن باحث مشهور ومطبوع (معرفتنامه) اسمنده‌کی اثرقیمتدارك صاحبی اولوب (ارضروم) لیدر . (ارضروم)ه نسبت‌لری پدرعالیلری (شیخ عثمان) افندینك (حسن‌قلعه) دن (ارضروم)ه نقل وهجرتندن ناشی‌در. علوم آلیه‌وعالیه‌یی(ارضروم) فضلاسندن اخذ وتحصیل ایتدیکی کبی زبان فارسی‌یی‌ده مفتیٔ بلده (حاذق محمد) افندیدن تعلم ایله‌دی . اکمال تحصیلدن صوکره اختیار سیاحت ایتدیکی اثناده (سعرد) قراسندن (تلّو) ده مشایخ قادریه ونقشیه‌دن عارف بالله (شیخ اسماعیل فقیرالله)ه انتساب ایده‌رك طریقهٔ مرتبهٔ خلافته

استکمال فیض طریقتدن صوکره اوسکوب، بروسه، شام، اسکداره سیاحت ایده‌رك وطن ثانی اتخاذ ایتدیکی بروسه‌یه عودتله (رحلة‌النحریر) ترکیبیله (حق حق دیدی عزم ایلدی‌حق افندی جنته) مصرعنك کوستردیکی (۱۱۳۷) تاریخنده رحلت ایله‌مشلردر. شهرك وسطی صایبله بیلن طوز پازاری جوارنده‌کی‌درکاهلرنده مدفوندر. آثارندن برخیلیسی کندی یازیلری اولمق اوزره بودرکاه کتبخانه‌سنده موجوددر. استانبول کتبخانه‌لرندن (وفا) کتبخانه‌سنده‌ده برخیلی آثاری واردر. (کتاب‌الحق‌الصریح) خافاسندن (پرتوی احمد) افندی طرفندن تلخیص ایدلمشدر.

ابیات عارفانه‌لرندن :

یتر ساحلنشین عالم صورت سین ای غافل
مجرد لفظ ایله قالمه ایریش دریای معنایه
صور اسرافیله بکزر اولیانك نغمه‌سی
برنفسده نیجه یوزبیك مرده‌دللر جان‌بولور

(بورسه) بروسه حقنده برقطعه‌سی :

عجب‌میدر حیات‌نو بولورسه مرده دللر آنده
حقیقت مظهر انفاس روح قدسدر بورسه
نیجه کنجینه‌لر پنهان ایله‌مشدر قدسیاتنده
درآغوش ایله‌یوب انلرله دائم انسدر بورسه

مصارعندن :

هرمکان بر طور اولور کرچك مناجات اهلنه

انیس رهبر ده‌ده

مشایخ‌مولویه‌سر آمدانندن [۱] اولوب‌ادرنه‌لیدر. (کرسیٔ‌جنتده‌مولانا‌انیس‌اولسون جلیس) مصرعنك ناطق اولدیغی (۱۱۴۵) تاریخنده سجاده‌نشین بولندیغی ادرنه مولویخانه‌سنده انتقال ایتمشدر. کثیرالفیض برمرشد آکاه اولوب ازجمله راغب پاشا وچلبی‌زاده اسماعیل عاصم‌افندی کبی فضلا کندیسندن استفاده واستفاضه ایله‌مشلردر. مرتب دیوانلری مطبوعدر. حضرت مولانانك بعض غزلیاتی شرح ایتمشدر.

[۱] مؤسس طریقت جناب (مولانا) نك ولادتلری (عشق صمد) ترکیبنك رحلتلری (عبرت) کلمه‌سنك دلالتی اولوب مرقد مورلری (قونیه) ده‌در.

(تمام الفيض) تصوفی مباحثدن وبالخاصه مؤلفك منتسبی بولوندیغی طریقت جلوتیه آیین واحوالدن باحث اولوب عربی وغیر مطبوعدر . مؤلف بعض آثارنده بوکتابنی ثنا ایله‌یور .

(واردات کبری) زمانلری کوسترلمك اوزره مختلف زمانلرده وارد وسانح اولان واردات وسنوحات غیبیه‌لرینك شرح وتفصیلندن عبارت عربی براثر اولوب برنسخه‌سی درسعادتده (وفا) کتبخانه‌سنده واردر .

(شرح اصول عشره) احوال سلوکه عائد اولوب (نجم الدین کبری) حضرتلرینه منسوب اولان (اصول عشره) رساله‌سنك تورکجه شرحندن عبارت ومطبوعدر .

(کتاب الخطاب) باش طرفلری ایمان وکلمهٔ توحیدك شرح وتفصیلندن آشاغیلری شیوخ ثلثه (شیخ اکبر ، شیخ صدرالدین قونوی ، شیخ عثمان آت پازاری) نك فضائل وکرامات کونیه‌لرندن باحث ونهایتلری‌ده غوث (قطب الاقطاب) ، امامان ، رجیون ، ملامیون ، ابدال وسائره کبی رجال اللهك توصیف احوالرینی حاکی اولوب برجلد اوزره مطبوع وتورکجه‌در .

(سلسله‌نامهٔ جلوتی) کندی ترجمهٔ حالیله برابر مرشدندن اعتباراً فخر رسالت افندمزه قدر اولان ذوات کرامك مختصر تراجم احوالیله بعض کرامات علمیه وکونیه‌لرندن باحث اولوب تورکجه مطبوع بر اثردر .

(دیوان) منشیانه وعارفانه بر مقدمه‌یی حاوی اولان اشبو دیوانلرینك نهایتنده شیخ (نیازی مصری) نك : (مشکلم وار حق دوستلری ایلین کشاد) مصرعیله باشلایان غزلنك شرحیله علامه (ابن کمال) ك سنه حسابنك حلی وبعض لایحات منثوره واردر ؛ مطبوعدر . خط دستلریله محرر نسخه کتبخانهٔ عمومیه‌دردر .

(کنز مخفی) اساساً (کنت کنزاً . . .) حدیث قدسی‌سنك شرحندن عبارت مفصلجه استفاده‌دلی مطبوع بر رساله‌در . اجلهٔ متصوفه‌دن مصری (سید خواجه محمد نورالعربی) حضرتلرینك‌ده بو حدیثك شرحنه دائر (کنزالمخفی عن اهل الحجاب) اسمنده عربی العباره بر رساله‌لری واردر .

(شرح نطق حاجی بایرام ولی) ولیٔ مشارالیهك (چالاپم بر شار یاراتمش ایکی جهان آره‌سنده ـ باقیجاق دیدار کورونور اول شارك کنارنده) بیتیله باشلایان نطقنك مفصل تورکجه شرحیدر . (خواجه محمد نورالعربی) حضرتلرینك‌ده صغیرالجم کثیرالمعنی تورکجه شرحلری واردر . هرایکیسی‌ده غیر مطبوعدر .

مشارالیهك افاده‌لری اکثریتی اعتباریله برطاقم استطراداتی جامع اولدیغندن طرز تحریرلری (اطناب) ی آکدیررسه‌ده هرحالده باعث استفاده‌در . خذما صفا دع ما کدر . استانبولده

(٨٢) رسالهٔ خیریه (٨٣) راحة الروح (٨٤) شرح حدیث المؤمن مرآت المؤمن (٨٥) رسالهٔ عماریه (٨٦) رسالة الجهر والاخفا (٨٧) رسالة النوافل (٨٨) اسرار الحج (٨٩) شرح مکتوب الشیخ (٩٠) رسالة الزلزلة (٩١) شرح صلوة الشافعی (٩٢) شرح کلام عصام (٩٢) رسالهٔ وحدت وجود (٩٤) تفسیر بیدك الخیر (٩٥) تفسیر ومابث فیها من دابة (٩٦) تفسیر یاایها الناس اعبدوا (٩٧) شرح اجارتنامهٔ شیخ برماوی (٩٨) شرح اجارتنامهٔ محمد الشامی (٩٩) دیوان حقایق بیانلری م (١٠٠) تفسیر و لتد اخذالله میثاق بنی اسرائیل (١٠١) تفسیر ان الذین یحادون الله ورسوله (١٠٢) رسالهٔ لایحات (١٠٣) رسالة النصایح الی سیدعلی چلبی م (١٠٤) عهدنامهم . (١٠٥) شرح نظم السلوك .

آثار مطبوعه لرندن بعضیلرینه دائر ایضاحات :

(تفسیر روح البیان) عربی العباره درت جلد کبیر اوزره مرتب بر تفسیر در که مؤلفك مشهور واك بویوك اثریدر. منقولاتنك کثرتی دولایسیله (مجموعهٔ التفاسیر) مقامنده در . تصوفی اولان اقسامندن تخصیص (تأویلات نجمیه) دن آلنان نقلیات ، محققانه در . آنجق سائر بعض افادات وباخصوص تاریخه تعلق ایدن بعض نقلیات ضعیفدر . مع مافیه بوکبی مباحثدن صرفنظر اولوندیغی تقدیرده هیئات عمومیه سی اعتباریله موجب استفاده تفاسیردندر .

(شرح مثنوی) ایکی جلد اوزره مرتب اولوب مثنویٔ شریفك مشهور اون سکز بیتنك شرحیدر . اکثر مباحثی وخاصةً اثرك مطلعی اولان : (بشنوازنی چون حکایت میکند) مصراعی حقنده کی مسروداتی علم تصوف منتسبلریچون موجب استفاده در .

(شرح محمدیه) ایکی جلد کبیردن عبارت مطبوع بر اثر نافع اولوب اتی الترجمه یازیجی زاده محمد افندینك محمدیه سنك شرحیدر . بواثرده تصوف مراقلیلریچون استفاده بخشدر .

(شرح حدیث اربعین) تورکجه یازیلان حدیث اربعین شرحلرینك اك بویوکیدر . اثر اساساً (امام نووی) نك شرحنك توسیعاً ترجمه سی درکه مطبوعدر .

(کتاب النجاة) تصوف ممزوج اوله رق مؤلف جداً استفاده لی برکلام کتابیدر .

(شرح پند عطار) پند عطار شرحلرینك مفصل واستفاده لیسیدر . بوشرحله بوستان شرحندن مؤلفك قواعد قارسیه ده وقوف تامی اولدیغی مستبان اولمقده در . مطبوعدر .

(فروق) مترادف ومتشابه لغاتك فرقلریله محل استعمالرندن باحث براثر اولوب باش طرفلرنده قواعد اشتقاقیه یه دائر باعث استفاده مباحثی شامل اولدیغندن لغت وادبیات ایله متوغل ذواته لزوملی مطبوع بر اثردر . فضلای عصردن علی انور افندی طرفندن (الوثوق فی ترجمة الفروق) اسمیله ترجمه اولونمشدر .

(١) درت جلد كبير تفسير روح البيان م (٢) ايكى جلد كبير شرح محمديه م (٣) ايكى جلد كبير شرح مثنوى م (٤) شرح پند عطار [١]م (٥) شرح بستان سعدى (٦) فروق (٧) شرح حديث اربعين م (٨) تمام الفيض (٩) كتاب الكبير (١٠) نقد الحال (١١) رسالة الجامعة فى مسائل النافعه (١٢) رسالهٔ وردیه (١٣) شرح شعب الايمان م (١٤) رساله فى علم حديث (١٥) حضرات خمس الهى (١٦) وسيلة المرام (١٧) كنز مخفى م (١٨) شرح نظم حيرتى (١٩) سلسله نامهٔ جلوتى م (٢٠) مزيل الاحزان (٢١) شرح الكبائر م (٢٢) كتاب المتفرقات (٢٣) شرح الاصول لتيسير الوصول (٢٤) تعليقات على الفاتحه لتفسير القاضى (٢٥) كتاب النتيجه (٢٦) شرح الآداب (٢٧) حاشيه على سورة النباء (٢٨) نخبة الفكر فى اصول الحديث (٢٩) شرح غزل بيرام ولى (٣٠) شرح غزل يونس امره (٣١) حيات البال (٣٢) كتاب الانوار فى حق عوض پاشا (٣٣) سلوك الملوك (٣٤) حجة البالغه (٣٥) مجموعة الاسرار (٣٦) شرح فقه كيدانى (٣٧) كتاب المرآة (٣٨) رسالهٔ محيى البشير النذير (٣٩) كتاب النحو (٤٠) واردات الكبرى (٤١) ايها البلبل (٤٢) نخبة اللطائف (٤٣) شرح مقدمه فى علم نحو (٤٤) شرح صلواة [٢] ابن مشيش م (٤٥) نوادر الصوم (٤٦) خطب الخطباء (٤٧) كتاب الحروف (٤٨) كتاب النجاة (٤٩) كتاب الذكر والشرف (٥٠) شرح نظم احمدى (٥١) تحفهٔ خليليه م (٥٢) تحفهٔ اسماعليه م (٥٣ تحفهٔ رجبيه (٥٤) تحفهٔ خصكيه (٥٥) تحفهٔ عطائيه (٥٦) تحفهٔ وسميه م (٥٧) رسالهٔ عمريه م (٥٨) رسالهٔ بحريه (٥٩) رسالهٔ حسينيه م (٦٠) كتاب حق الصريح والكشف الصحيح (١٦) بيعتنامهٔ طوبى زاده محمد اغا (٦٢) بيعتنامهٔ محمد بحرى بك (٦٣) رسالهٔ ان شرطيه (٦٤) شرح نظم صحفى (٦٥) شرح نظم مصرىٔ نيازى م (٦٦) شرح نظم عبدي (٦٧) منظومهٔ معراج النبى « معراجنامه » م (٦٨) كتاب التوجد (٦٩) كتاب المسائل الكلاميه (٧٠) شرح ديباجهٔ قصيدة الفارضيه (٧١) شرح ملتقى الى النصف (٧٢) حاشيهٔ ولديه م (٧٣) مجلس م (٧٤) شرح [٣] اصول عشر دم [٣] (٨٥) نجاة تام (٧٦) ضياى معنوى (٧٧) تحفهٔ نفس الرحمن (٧٨) اصول سبعه (٧٩) كتاب الفضل والنوال (٨٠) كتاب الصكوك (٨١) تحفهٔ شيبيه

---

[١] (٨٩٣)ده وفات ايدن شعرادن ادرنه‌لى (امرى) ده نظماً ترجمه ايله مشدر كه برنسخه‌سى كتبخانهٔ عموميده موجوددر .

ديديلر تاريخ دى اى مردكار — ديدم ايشته نه‌صد وشصت وچهار
اى قو دوشمشلره سن دسترس — بوى عفوك امرىٔ كمراهه بس

بوشرح تركيدر مشايخ خلوتيه‌دن احمد راشد مصرى طرفندن‌ده منظوم اولەرق تعريباً ترجمه ايديلن نسخه (١٢٨٩)ده طبع اولونمشدر .

[٢] متأخرين علماى عثمانيه‌دن طرنووبلى طورونجى‌زاده محمد امين بن احمد افندى ايله عبداه فردى افندى طرفلرندن دخى عربى العباره شرح اولونمشدر .

[٣] (١٢٤٥) ده (ديمه‌طوقه) لى محمد صالح نقشبندى طرفندن‌ده ترجمه اولونمشدر .

مدفون سلالهٔ صدیقیه‌دن (عبدالخالق) چلبی‌در . آثاری (رسالة‌الاسمائیه) ، (رسالة‌التحقیق فی‌سلالة‌الصدیق) ، (مجموعهٔ‌الهیات) در .

احمد امیدی

مشایخ‌جلوتیه علما وشعراسندن برذات‌اولوب (قیزانلق) لیدر. درسعادتده اکمال تحصیلدن صوکره فاتح سلطان محمدخان جامع شریفنده وعظ ایلر و کوچوك آیاصوفیه قریبنده حسین اغا زاویه‌سنده مشیخت ایدردی. (١١٠٦) تاریخنده رحلت ایتدی. فاتحده (چیرچیر) مسجدی قریبنده چیویجیلر سوقاغنده پدری اسماعیل افندی یاننده مدفوندر . آثاری غیرمطبوع اولوب بونلردر : یکرمی جزء مقدارنده اولان (مجالس الاولیا) ایله (دیوان الهیات) ، (ترجمهٔ کشف بیان فی‌الطب) ، (رسالة الادعیه) در . پدری اسماعیل امیدی افندی حضرت هدایی خلفاسندندر . برنعتندن :

ای سعادت برجنك ماهی محمد مصطفی
مرحبا ای نور امت مرحبا یا مرحبا

چونکه دوغدك اولدی عالم مقدمکله پرضیا
مرحبا ای نور امت مرحبا یا مرحبا

انسی حسن افندی

قره باش ولی‌خلفاسندن وعارفیندن برذات اولوب (طاش‌کوپرو) لیدر درسعادتده ارشاد وتدریس‌ایله مشغول اولدیلر . (١١٣٦) ده وفات ایده‌رك باب‌عالی قریبنده (صالقم‌سکود) ده آیدین اوغلو درکاهنه دفن اولندیلر . الهیاتی حاوی دیوانچه‌لری ایله (سرّ احدیة) اسمنده رساله‌لری واردر . خلفاسندن اولوب (١١٧٥) تاریخنده وفات ایده‌رك درکاه مذکوره دفن ایدیلن استانبولی (ابراهیم‌خاص) کده بیك بر الهی‌یی جامع دیوانی ایله مناقب اولیایی محتوی (تذکرة الخاص) وانسی افندینك کلمات عارفانه‌لرینی‌جامع (کلام‌عزیز) و سائره کبی آثاری موجوددر . بوآثارك جمله‌سی غیر مطبوعدر .

اسماعیل حقی جلوتی

علما ومشایخ عثمانیه ایچنده کثرت آثاریله متعارف بر شیخ فضائلسماتدر . محل ولادتلری (ایدوس) ، مجموع اثاری یوزی متجاوز اولوب مطبوع اولانلری (م) حرفیله کوستریلن اسامیسی بروجه آتیدر :

ساربان) خلفاسندن (طب طب شاه علی) دن مستخلف اولدقلری‌ده محرردر . مناجات عارفانه‌لرندن :

الٰهی علمکه یوق حد وغایت
خدایا وصفکه یوق‌هیچ نهایت
قمو اشیایه ذاتکدر مسما
ایدرسك هرنفسده بیك تجلا
شریکك یوق نظیرك یوق احدسك
منزه ذاتك الله‌الصمدسك
کمال حکمتك آناًفاًنا
ظهور ایتمکده دائم آشکارا
هوالاول هوالآخرسك ای حق
هوالباطن هوالظاهرسك ای‌حق
جمیع اشیاده نورك اولدی ظاهر
قمو اشیایه نورکدر مظاهر

برده (مفید ومختصر) اسمنده منظوم اثر عارفانه‌لری واردر؛ مطلعندن :

ذات پاکك قل هوالله‌احد ای صفاتك وصف الله‌الصمد
جمله عالم نور ذاتکله دولو جمله عالمدن صفاتکدر اولو
آدمی ذاتکه مرآت ایله‌دك نورکی آدمده آیات ایله‌دك

اسماعیل آیینی

مشایخ خلوتیه علماسندن برذات‌اولوب آیدین حوالیسنده (شیخ اسماعیل رومی) شهرتیله بنامدر . علم حدیث فروعاتندن (اسامیٔ رواة) نامنده براثری واردرکه برنسخه‌سی بروسه‌ده جامع کبیر کتبخانه‌سنده موجوددر . (۱۰۵۷) تاریخنده آیدینده ارتحال ایلدی . وقتیله اداره‌سنی تأمین ایدن برقادیندن ناشی (هندیه) اسمیله بنام اولان درکاهده مدفوندر .

ایوب افندی

آنی‌الترجمه (عدلی حسن افندی) خلفاسندن صاحب فضیلت برذات اولوب شهریدر . (۱۰۷۱) تاریخنده مدینهٔ منوره‌ده ارتحال ایله‌دی . پدری ایوبده شاه سلطان تکیه‌سنده

منتسبلرندن تكفور طاغلی سری علی افندی طرفندن (١٢٠٢) تاریخنده تحریر ایدیلن (تحفهٔ رومی) اسمندهکی اثر منظومده محرردر .

احمد رومیٔ آوه حصاری « صاری خانی »

مشایخ خلوتیه علماسندن زهدی غالب برذاتدر . (١٠٤١) ده وفات ایلهدی . آقحصارده اوزون‌طاش نامیله موسوم قبرستانده مدفوندر . مؤلفاتی : مصابیح شریفدن انتخاب طریقیله یوز حدیث شریفك شرح و تفصیلی حاوی اولان (مجالس الابرار و مسالك الاخیار) ایله (دقایق‌الحقایق) ، (رسالة‌التقلید) ، (رساله فی‌ذکر اللسان والقلب) ، (دخانیه) ، (ریائیه) (شرح درالیتیم من‌التجوید) درکه جملهسی غیرمطبوعدر . ابوالسعود تفسیرینهده سورهٔ رومدن سورهٔ دخانه قدر تعلیقات یازمشدر .

أر اوغلو نوری افندی

آتی‌الترجمه (یکیت باشی) خلفاسندن المالیلی شیخ عبدالوهاب افندیدن مستخلف اولوب (المالی) دندر . (قوله) ایله (اشمه) قضالری آراسنده نامنه مضاف (أر اوغلو) قریهسنده مدفوندر . دیوانیله (مرآة العاشقین) اسمنده احوال سلوکه دائر تورکجه براثری (قوله) ده منظورم اولدی . (مرآت) ك بر نسخهسیده (مغنیسا) ده مرادیه کتبخانهسنده واردر .

ندا ایتدم کلسون عاشق اولانلر — حقه کیدنلرك یولیدر توحید
عشقك درسین بوندن آلدی آلانلر — علم لدن دیلیدر توحید
کرکدر بو یولده بر کامل اوسته — کفیل اولدی سزه وصلت دوسته

یاپیشهلم قدرت الیدر توحید

اولانلر شیخی ابراهیم افندی

سید سیف‌الله افندی خلفاسندن (حقیقی زاده عثمان) افندیدن مستخلف اولوب (اکری دره) لیدر . معمافیه عزیز محمود هدایی ایله عبدالاحدالنوری وحسین‌لامکانی حضراتندن‌ده اخذ فیض ایله‌مشلردر (١٠٦٦) تاریخنده ارتحال ایتدی . استانبولده اقسرای محلهسندهکی درکاهلرنده مدفوندر . آثار عارفانهلری (دل‌دانا) اسمندهکی قصیده‌سیله دیوانچه‌لرندن عبارت اولوب غیرمطبوعدر . خلفاسندن آتی‌الترجمه (غیبی) نك بیعتنامهسنده ملامیهٔ بایرامیه‌دن (احمد

بونلردن بشقه (شرح قصيدهٔ تائيه‌المسمى بمقاصد العلية)، (شرح حديث‌اربعين) ،(شرح فصوص الحكم) ، (جناح الارواح) ، (مصباح الاسرار) ، (شرح قصيدة المنفرجه المسمى بحكم المندرجة) ، (الفاتحة العينية فى‌تفسيرسورة‌الفاتحه) ، (حل مشكلات مثنوى) ، [١] (سماط الموقنين) ، (الرسالة التنزيهيه فى‌شان المولويه) ،(مرتب ديوان) ، (شرح جلد سابع من‌المثنوى) [٢] وسائره كبى آثار عارفانه‌لرى واردر . فاتحهٔ شريفه تفسيرى اخيراً طبع ايدلدى.

(جامع الآيات) مثنوى‌ده‌كى آيات ، احاديث وابيات عربيه‌يى، (فاتح‌الابيات) فارسى ابيات معضله‌يى ، (مجموعة اللطائف مطمورة المعارف) ده هر ايكيسنى مبين‌در . رحلتلرى (ختام) كلمه‌سنك دلالتى اولان (١٠٤١) ده ، قبر عاليلرى غلطه مولويخانه‌سنده‌در. شعرلرنده (رسوخى) تخلص ايدرلردى .

ابيات عارفانه‌لرندن :

كل‌رسوخينك‌سوزين ديكله سماعه عاشق‌اول
كى‌تكون بين اهل العشق من اهل الشرف

اسماعيل رومى

طوسيه‌نك (بابصا) كويندن اولوب قسطمونى‌ده اكمال تحصيلدن صكره بغداده كيده‌رك تصفيهٔ باطن ايتمش و پيرثانى عنوانله مظهريتله استانبوله كله‌رك طوپخانه جوارنده‌كى قادريخانه دركاهنى تأسيس ايله فيوضات معنويه نشر ايله‌مش بر ذات عالى‌در. رحلتلرى (قيلدى اسماعيل افندى نقل كلزار جنان) مصرعنك ناطق اولديغى (١٠٤١) تاريخنده ، قبر مباركلرى دركاه مذكوره‌در . احوال عليه‌لرينك تفصيلى آتى‌الترجمه (حافظ احمد رفعت افندى) مرحومك (نفحة الرياض العاليه فى بيان طريقة القادرية) سنده مندرجدر .

شبكهٔ عليه‌لرى بالاسنده بيت آتى محكوكدر :

بيلورسين روح اهل اللهى كيم صاحب تصرفدر
بو اسماعيل رومى مشهديدر ايله استمداد

صاحب ترجمه اسماعيل رومى حضرتلريله خلفاسندن بعض ذواتك تراجم احوالى بو طريق

---

[١] ترجمهٔ حالى ادبا فصلنده محرر شعبان زاده محمد افنديمك (مظهر الاشكال فى‌بيان لغات المثنوى) اسمنده بر اثرى‌ده واردر .

[٢] حضرت شارحك اشبو جلدى اجزاء مثنوىٔ شريفدن اولمق‌اوزره قبول‌وشرح ايله‌مه‌سى لسبب اثر ذهول اولديغى فاضل شهير جودت پاشا مرحومك ٨ حزيران سنه ٣١١ تاريخ و (٣٣) نومرولى (مكتب) جريده‌سيله نشر اولونان مكتوبلرندن مستبان اولور .

الهياتى حاوى مجموعه‌لرى غير مطبوعدر . (ايش بو دمه ايرنجه اوچ كز دوغدوم آنادن) مصرعيله باشلايان نطقلرى بعض مشايخ طرفندن شرح اولونمشدر .

اسماعيل انقره‌وى [١]

مشايخ مولويه كبراسندن فضل وعرفانله مشتهر بر ذات اولوب شارح مثنوى شهرتيله‌ده بنامدر . آثار عليه‌لرندن مشهورلرى شونلردر :

(١) (شرح مثنوى) موجود مثنوى شرحلرينك اك مشهورلرندن اولوب التى جلد اوزره مرتب ومطبوعدر .

(٢) (شرح نقش فصوص) ك ترجمه‌سى اولان (زبدة الفصوص) دركه مطبوعدر. بواثر شيخ اكبرك اجل مؤلفاتندن بولنان (فصوص الحكم) ك ينه مشاراليه طرفندن يابيلان خلاصه‌سى دركه مولانا جامى طرفندن (نقدالنصوص) اسميله لسان فارسى اوزره شرح اولوندينى كبى اجلهٔ صوفيه‌دن (سيد خواجه محمد نورالعربى الملامى) طرفندن‌ده (مرج النصوص) ناميله عربجه شرح اولونمشدر .

(٣) (شرح هياكل النور) اسمى (ايضاح الحكم) اولوب تورکجه وغير مطبوعدر. فلسفه وتصوف ممزوج اولان متن رساله (٥٨٧) ده حلبده مقتول اولان (شهاب الدين سهروردى) نك اثريدركه علامه (جلال دوانى) طرفندن شرح و شاعر ذوفنون (نوعى) افندى طرفندن تحشيه ايدلمشدر .

(٤) (منهاج الفقرا) بعض مباحث تصوفيه ايله احوال درويشانه‌دن باحث تورکجه براثر اولوب مسرورداتنك همان قسم اعظمى (فتوحات مكيه) و (مثنوى) ايله تأييد اولونمشدر .

مثنوى شرحندن صوكره سالكين مولويه ميانده متعارفدر . مطبوع نسخه‌سنك نهايتنه سماعك حلنه دائر دلائلى محتوى اولان (حجة السماع) رساله‌سى علاوه ايدلمشدر .

(٥) (مفتاح البلاغة ومصباح الفصاحة) خواجهٔ جهانك (مناظر الانشا) سى ايله خطيب دمشقى‌نك تلخيصى اساس اتخاذ ايديله‌رك ميدانه كلن بواثر مطبوع قواعد ادبيه وبلاغت عثمانيه‌يه دائر لسانمزده يازيلان آثارك مقدمى اولديغندن ادبياتله متوغل ذواته استفاده بخش در .

(٦) (نصاب مولوى) فارسى العباره براثر قيمتدار اولوب غير مطبوعدر. تاريخ تأليفى (ختم) كلمه‌سنك دلالتى اولان (١٠٤١) تاريخيدر .

---

[١] منظوم ومنثور اولەرق مثنوىٔ شريفى تكميلاً وقسماً شرح ايدوب ترجمهٔ حاللرى بواثرده مذكور اولمايان عرفاى عثمانيه‌نك اسملرى: (سيروزلى حسن ظريفىٔ كلشنى)، (مصطفاى بوسنه‌وى) ، (صبوحى دده) ، (درويش علمىٔ مولوى) .

ایله‌ین روحندن استمداد ایریشور مطلبه
حل ایدن‌هرمشکلاتی حضرت افاده‌در

مرشد عالی دیلرسه‌ك دامن پاکنی طوت
کوسترن راه خدایی حضرت افاده‌در

صدق ایله قول اول هدائی أشیکنده دائما
بیل حقیقت قطب‌الاقطاب حضرت افاده‌در

احمد افندی « مرکز زاده »

ترجمهٔ حالی م حرفنده مذکورمرکز افندینك مخدوم فضائل موسومیدر. والده‌لری یاووز سلطان سلیمك کریمه‌لرندن شاه سلطاندر. رجب بك اسمنده‌کی برادری خدمت دولته سلوك ایتدی . (حدیقة الجوامع)ك نقلنه کوره (٩٦٣) ده (عشاق) ده ارتحال ایله‌مشدر. ترجمهٔ شقایق‌ده ایسه پدرینك مسقط رأسی اولان دکزلی کویلرندن آنچه کویده اختیار اقامت ایله‌دیکی محرردر. مشهور (قاموس) ی (بابوس) اسمیله ترجمه ایله‌مشدرکه خط دستیله محرر نسخه‌سی عاطف‌افندی کتبخانه‌سنده‌در. بررنسخه‌سی‌ده(ادرنه)ده(سلطان‌سلیم‌ثانی) کتبخانه‌سیله‌اندرون‌ده سلطان احمد ثالث کتبخانه‌سنده موجوددر. مهم‌لغت کتابلریمزدن اولان بواثر مترجمنك فضلنه برهاندر . (عصمة الانبیاء وتحفة الاصفیا) اسمنده بر اثری دهـا واردر . (بابوس) مفردات ومرکبات نامیله ایکی قسمدر .

ابراهیم قریمی

آنی الترجمه (نورالدین زاده) خلفاسندن فاضل برذاتدر. (جراح پاشـا) جامع شریفنده واعظلغی واردر . (١٠٤٢) ده ارتحال ایله‌دی . آثاری غیرمطبوع اولوب اسملری یونلردر: (مدارج المنان فی معارج الانسان) (تفسیر سـورهٔ نور) (شرح حدیث امراه تعـالی اعطانی سبع‌المثانی . . .) (حاشیه علی‌الجامی) در .

ادریس مختفی

عن اصل (ترحاله) لی اولوب استانبولده اقامتلری زمانینده نام مستعارلری (علی بك) ایدی. ملامیهٔ بایرامیه اعاظم رجالندن اولان بوذات عالی صاری عبداه افندی وسائره کبی بك چوق عرفا یتشدیرمشـلردر . رحلتلری (١٠٢٤) ده قبر شریفلری قاسم پاشـاده قولاقسز جامعی قارشیسنده‌کی یوقوشك آلت باشـنده اوق میدانك ترسانه‌یه ناظر اولان جهتنده‌در . عارفانه

اثرعالی‌شاهد عادلدر. برخطبه‌مجموعه‌سیله متصوفانه الهیاتی‌جامع دیوانچه‌لری‌ده واردر. رحلتلری (نورالله مضجعه) ترکیبنك دلالتی اولان (۹۸۸) [۱] تاریخنده ومرقد مبارکلری حصار داخلنده یر قاپی (باب زمین) محله‌سنده جامع شریفلری یانندەکی تربه‌لرنده‌در . مرشدلری اولوب بروسه‌ده اوج قوزولر آلتنده مدفون اولان حضر ددەنك وفاتندن صکره شیخ اکبر حضرتلرینك روحانیتلرندن استفاضه بیوردقلری (واقعات) مندرجاتندن مستباندر. جامع کبیر حقنده انشاد بیوردقلری :

یا جامع الکبیر ویا مجمع الکبار طوبی لمن یزورك فی‌اللیل والنهار

بیت معیندارى صنعت خط جهتیله‌ده معبد مذکوری تزیین ایدن لوحه‌لر میانده مشاهده اولونمقده‌در .

الهیات عارفانه‌لرندن :

(ینه دوش اولدی کوکل یارك جمالی شمعنه) و (اصلنی بیلن کشی ایتمز بوایللرده قرار) مصرعلریله باشلایان الهیلری ترجمهٔ حالی (ع) حرفنده مذکور شیخ علی عرفی افندی طرفندن شرح اولونمشدر.

ابیات عارفانه‌لرندن :

اهل عرفان دیدیلرسن چیقمایانجه آرادن
بیله‌مزسین کیم‌در کندویی پنهان ایله‌ین
سن چیقنجه آرادن
قالیر سنی یارادن

حضرت هدایی‌نك حق عالیلرنده‌کی منظومه‌لری اولوب صندوقه‌لرنده معلق اولان منظومه یروجه آتیدر :

باغ عشقك عندلیبی حضرت افتاده‌در
دردلی عاشقلر طبیبی حضرت افتاده‌در
واصل کامل اودر توحید ذاته شبهه‌سز
دوست ایلینك رهنماسی حضرت افتاده‌در

---

[۱] دوشدی دله قلمدن تاریخ ارتحال افتاده اوفتاده

(مستقیم زاده)

تربهٔ مبارکه‌لری دیوارنده محکوك تاریخ :

دوشدی اسقاط یا ایله تاریخ
کچدی افتاده بورسه‌نك قطبی

دیوان عالیلری معرفت عاجزانه‌مله طبع ایدلدی .

پیر عالی‌در. مولدلری (پرزرین) حوالیسنده اولمق اوزره منقول ایسه‌ده مصحح براجازتنامه‌ده (بروسه) لی اولدقلری کورلمشدر ؛ قره‌مان دیارندن اولدقلری‌ده مرویدر . کندیلری عالم اولدقلری حالده کوردکلری بر معنا اوزرینه (امی) لقبیله تخلص ایتدیلر . متصوفانه بعض الهیات عارفانه‌لری‌اولوب رحلتلری (کتدی ٩٥٨ ده امی‌سنان) مصراعی وجهله‌در. حضرت خالد جوارنده (اولوقلو بایر) نام محلده خلفای علیه‌لرندن نصوح افندی طرفندن بنا اولونان درکاهده مدفوندر. اولاد واحفادیله دامادی طوپ قاپی جوارنده کورکچی باشی احمد شمس‌الدین محله‌سنده سلطان‌سلیمان قانونی جانبندن‌ذات مرشدانه‌لریچون انشابیورپلان‌درکاهده‌در. مغنیساده (مرادیه) کتبخانه‌سنده (رسالهٔ شریفهٔ استانبولی امی سنان) اسمنده بر اثری منظور عاجزی اولدی .

الهیات عارفانه‌لرندن :

ارنلرك صحبتی اله کیره‌سی دکل
اقرارایله کلنلر محروم‌قاله‌سی‌دکل

امی‌سنان یول عیان اولوبدر هرشی عیان
درویشلك یولی‌همان تاج‌وخرقه‌سی‌دکل[١]

تربهٔ علیه‌لرینك نیازپنجره‌سی بالاسنده معلق بیت :

مرید راه حقه قبله‌کاه عاشقاندر بو
ادبله کیرکوزوك آچ تربهٔ امی‌سناندر بو

افتاده « محمد محی‌الدین » [١]

طریقت جلوتیه‌نك زمان عالیلرندن قمر حالنده‌کی انکشافنه بادی پیر افخم اولوب بروسه‌لیدر . تحقیق وعرفانلرینه سلوك حقیقت واحوال طریقته متعلق کلمات عالیه‌لرینی جامع اولان وخلیفهٔ ارشدلری‌حضرت هدایی طرفندن جمع وترتیب اولنان (واقعات) [٢] اسمنده‌کی

---

[١] مطبوع مناقبنامهٔ مصریده بوالهینك (نیازیٔ مصری) حضرتلرینك مرشدلری (المالی) لی محمد سنان امی حضرتلرینك اولدینی مذکور ایسه‌ده موثوقیتنه حکم اولنه‌ماز .

[٢] تفصیل احوال علیه‌لری حسام‌الدین بروسه‌وینك ترتیبی اولان مناقبنامه ایله دیکر بر مناقبنامهٔ مخصوصده واسماعیل حقی مرحومك (سلسله‌نامهٔ حلوتی) لرنده مذکوردر .

[٣] عربی‌العباره اولان‌بواثر کبیرك برنسخه‌سی طرف عاجزانه‌مدن بروسه‌ده‌کی جامع کبیر کتبخانه‌سنه وقف‌ایدلمشدر. برر نسخه‌لری‌ده درسعادتده (بایزید) جامع شریفی‌درونندهکی کتبخانه‌ایله استانهٔ هدائی واسکدارده (آطلاما طاشی) کتبخانه‌لرنده موجوددر. بواثرك بعض پارچه‌لری ترجمه اولونمشدر.

برده (پندنامه) و (قدمنامه) اسملرنده منظومه‌لری واردر. پندنامه‌نك مطلعی :

جهان برمنزل عقبادر ای دوست
مقام‌حیرت وحسرتدر ای دوست
قتی عیاره و مکاره‌در بو
قتی غراره وغداره‌در بو

ابراهیم بن حمزة بن مسعود التیره‌وی

خلوتیه مشایخی فضلاسندن برذات اولوب (تیره) لیدر . (۹۳۳) ده (ادرنه) ده (نقطه‌جی) درکاهنده (جامع‌الانوار فی‌لجج الافکار والبحار) اسمیله برتفسیر شریف تألیف ایتمشدر. اخیراً (مکه) یه هجرت وبوراده دار آخرته رحلت ایله‌دی . (جامع‌الانوار) ك بر نسخه‌سی کوچوك افندی کتبخانه‌سنده واردر .

بو طریق رجالندن اولوب (وفا شیخی) دیمکله معروف (علی بن درویش بایزید) ده (تیره) دن یتیشن عرفادن اولوب (مقصدالسالکین) اسمنده تورکجه براثری واردر .

احمد ساربانه

ملامیهٔ بایرامیه عرفاسندن برذات عالیدر. سلطان سلیمان قانونینك عراقین سفرنده (ساربان باشیلق) خدمتنده بولنمشلردی. عودتنده پیر علی حضرتلرندن اخذ فیض ایده‌رك خیره‌بولیده اختیار عزلت‌ایلدی. ارتحالی (۹۵۲)ده اولوب نامنه منسوب درکاهده مدفوندر. مریدانندن بعضیلرینه کوندردکلری مکتوبلریله مرتب دیوانلری اولوب‌اشعار والهیاتنده کاه (احمدی)، کاه (قیغوسز) تخلص ایدرلردی. دیوانلرینك برنسخه‌سی اسکدارده سلیم آغا کتبخانه‌سنده واردر.

الهیات عارفانه‌لرینك بر خیلیسی مستقیم زاده‌نك (احوال ملامیهٔ بایرامیه) رساله‌سنده مندرجدر . اشعار عاشقانه‌لرندن :

پرتو نورخداسین کوکلنك بیل قدرینی
مظهر ذات وصفاتله رحمت رحمانی کور

برنسخه‌سی نورعثمانیه‌ده موجود (تعریفات‌سید) طرزنده (تحلیلات کبری) اسمنده‌کی اثرك مؤلفی (شیخ حمزه بن علی) ده (خیره‌بولی) دن یتیشن فضلاء مشایخدندر.

امی سنانه

اسم عالیلری ابراهیم اولوب طریقت خلوتیه شعباتندن (سنانیه) شعبه‌سنك مؤسسی‌اولان

سلسلهٔ طریقتلری ، پیر طریقت (حاجی بایرام ولی) حضرتلرینه بووجهله پیوسته‌در :

شیخ الیاس ابن عیسای صاروخانی
« مجدالدین عیسای صاروخانی
« تنوری زاده سید قاسم قیصری
« تنوری ابراهیم سیواسی ثم‌القیصری
« آق شمس‌الدین محمد بن حمزه
« حاجی بایرام ولی آنقره‌وی

ابراهیم گلشنی

طریقت خلوتیه‌دن (گلشنی) شعبه‌سنك مؤسسی اولان عارف بالله اولوب دیاربکرلیدر . آتی‌الترجمه آیدینلی (ده‌ده عمر روشنی) دن مستخلفدر . بعدالاستخلاف بولندقلری تبریزدن مصره عزیمتلرندن برمدت صکره سلطان سلیمان قانونی طرفندن اولنان دعوته اجابةً استانبوله کله‌رك بعده ینه مصره عودت بیوردیلر . بو اثناده مولانا ابن کمال ایله دلنوازانه مصاحبه‌لری وقوع بولمشدر . مثنویٔ شریفه نظیره ومن وجه جواب اولمق اوزره علی روایةٍ قرق کونده قرق بیك بیتلی نظم ایلدکلری (معنوی) اسمنده‌کی اثرقدسیلری مشهور اولدیغی کبی ابن‌فارضك قصیدهٔ تائیه‌سنه‌ده نظیرهٔ عارفانه‌لری ، فارسی وترکی دیوان حقایق بیانلریله (سیمرغ نامه) ، (چوبان‌نامه) ، (رسالة‌الاطوار) اسملرنده آثار محققانه‌لری واردر . (مات قطب‌الزمان ابراهیم) ترکیبنك ناطق اولدیغی (٩٤٠) تاریخنده مصرده رحلت بیوردیلر .

مولانا جلال‌الدین رومی حضرتلری :

دیدم رخ‌خوب گلشنی‌را آن چشم چراغ روشنی‌را

بیتیله اوچیوز سنه اقدم ظهورلرینه اشارت بیوردقلری معلوم عرفادر . آثار علیه‌لرندن یالکز معنویٔ شریفك برقسمی مطبوعدر. ترکی دیوانلرینك (٢٤) بیك بیتی حاوی اولدیغی مرویدر. معنویٔ شریف مطلعدن :

بشنوازنی چون زدم ساز آورد
ساز سوزان ازچه دمساز آورد

سازنی از سوز عشق آردنوا
کزنوا ذوقی دهند عشاق را

شعبه‌سندندر . مصرده اختیار اقامت و (١٠٢٦) تاریخنده رحلت ایتدی . باب‌الوزیرده نظامیه قارشیسنده مدفوندر . (محرقة‌القلوب فی‌الشوق لعلام الغیوب) اسمنده (کشف‌الظنون) ده بر اثری مذکوراولدیغی کبی رسائل سائره‌سی‌ده اولدیغنی (ابن لحنبلی) (درالحبیب) نده ذکرایدییور. بایرام ولی‌یه‌نسبتی بروجه‌آتی‌در : محمدرومی ، سیدجعفر ، ده‌ده عمرسکینی ، حاجی بایرام ولی .

ابن عبای صاروخانی

طریقت (بایرامیه) مشایخ عارفینندن واقف علوم برذات اولوب اسمی (الیاس) مولدی (آقحصار) در. علوم رسمیه‌یی تحصیلدن صوکره مشایخ کاملینندن پدرلری (مجدالدین‌عیسا)دن اخذ طریقتله نائل اجازت اولدی . سلطان سلیم ثانی نامنه تألیف ایتدیکی (نوریه) اسمنده‌کی اثری آثارینك بیوکلرندندر. بوندن باشقا (رموزدلکشا) واحکام جفریه ایله تاریخ وتصوفدن باحث ١٢ فصل‌اوزره مرتب (رموزالکنوز)ایله (طبیعت‌نامه)، (فرخنامه) ، (قیافت‌نامه)، (فصول سبعه) ، (فصول عشره) ، (منظوم شرح اسماء حسنی) ، (قواعدالتسخیر) ، (ابواب سته) ، (کنزالاسرار) اسملرنده غیر مطبوع اثرلریده واردرکه قسم اعظمی علوم غریبه‌یه متعلقدر. بونلردن باشقه پدر عالیلرینك مناقبنی مبین (١٥٣) منقبه‌یی حاوی (مناقب شیخ مجدالدین عیسی) اسمنده براثری دها واردرکه آثار سائره‌لرندن بعضیلریله برنسخه‌سی (آقحصار) ده مطالعه کذارم اولدی . علوم غریبه‌نك تخصیص جفر ، خواص ، وفق ، نجوم شعبه‌لرنده مسلك مخصوص صاحیدر. (٩٦٧) تاریخنده مملکتنده ارتحال‌ایده‌رك پدرلری یانه دفن ایدیلدی .

شرح اسماء حسنی منظومه‌سندن :

زهی قادرکه اوردی قافه چون نون
فلاحت درة بیضا من‌النون

بویعنی ظاهر اولدی روح اعظم
زهی روح کیم قمودن اولدی اکرم

بوظلك ظلیدر ارواح واجساد
چوسایه سایه سیدرام و اولاد

اوشمسك ذره‌سیدر عرش وافلاك
اوبحرك قطره‌سیدر فرش واملاك

لقبنه بادی اولمشدر. آثاری : محمدیه طرزنده مطبوع (انوارالعاشقین) ایله خواص موالید وعجائبدن باحث‌اون سکز باب‌اوزره مرتب غیرمطبوع‌تورکجه (درمکنون)و (عجائب‌المخلوقات) و (منتهی) دن عبارتدر. مدفنی برادری یاننده‌در [١].(درمکنون) ایله (عجائب‌المخلوقات) ده نقلیات ضعیفه واردر. (منتهی) تصوف، کلام ومحاضراتدن باحث برجلدکبیر، تورکجه براثراولوب برنسخه‌سی خالص افندینك خصوصی کتبخانه‌سنده موجوددر .

(انوارالعاشقین) بش باب‌اوزره مرتب اولوب برادرلرینك (مغارب‌الزمان) ندن مترجمدر.

اشرف رومی « اشرف زاده - اشرف اوغلو »

اسم عالیلری (عبدالله) اولوب طریقت قادریه شعباتندن (اشرفیه) شعبه‌سنك مؤسسی اولان عاشق وعارف باللهدر. بدایت ارشادلری قائن پدرلری (حاجی‌بایرام ولی) دن، استکمال فیضلری احفاد کیلانیدن (حسین حموی) حضرتلرندندر. آثار منثوره‌لرندن مطبوع (مزکی النفوس) ایله دیوان عاشقانه‌لری مشهوردر . برده غیر مطبوع طریقتنامه‌لری واردر [٢] . رحلتلری (اشرف‌زاده عزم‌جنان ایلدی) مصراعنك دلالت ایتدیکی (٨٧٤) ده ، قبرمبارکلری مسقط رأسلری اولان (ازنیق)ده‌در . الهیات عاشقانه‌لرندن :

تجلی شوق دیدارك بنی مست ایله‌دی حیران
انا الحق سرینی جاندن آنکچون قیلمازام پنهان

بیتیله باشلایان مشهور الهیلری بعض عرفا طرفندن شرح اولونمشدر . مطبوع دیوان عاشقانه‌لری یازمه‌سنه نظراً نقصاندر . (مزکی‌النفوس) هیأت مجموعه‌سی اعتباریله عشق ومجاهده وادیسنده یازلمش براثردر . دیوانلرنده عشق وعرفانه دائر پك چوق مسرودات واردر . (یونس‌امره) دیوانی کبی تاریخ لسان عثمانی نظرندن‌ده قیمتداردر.

ابراهیم بن دمیرخانه بن حمزة البوسنوی

مشایخ عاشقیندن سیاح برذات اولوب قزار شهرتیله معروفدر.طریقت بایرامیه‌نك (ملامیه)

---

[١] اولیا چلبی مرحوم سیاحتنامه‌سنك بشنجی جلدنده صوفیه‌ی برمحله امامندن نقلاً صوفیه‌ده مدفون اولدیغنی روایت ایدیبورسه‌ده موثوق دکلدر .

[٢] داماد عالیلری صاحب‌دیوان عبدالرحیم تیرسی‌نك حفیدی (علی‌سری) افندینکده (تصدیق‌العشاق) اسمنده منثور و (سرالارکان) اسمنده منظوم اثرلریله دیوان عارفانه‌لری وینه بو سلاله‌دن بروسه‌ده‌اینجیرلی درکاهنده مدفون (سری عبدالقادر) افندینکده (سر دوران) اسمنده براثری واردر. (تیرسه) ازنیق جوارنده برقریه‌در .

(١٠) علم بیاندن (مطول) حاشیه‌سی
(١١) مختصر (معانی) حاشیه‌سی
(١٢) (فتح الباب) : علم مناظره‌دن رساله‌ٔ عضدیه شرحیدر
(١٣) رسالة الرحمانیة
(١٤) لایحات البرقیة فی کشف الحجب والاستار عن وجوه اسرار بعض الاحادیث والآیات

اشبو آثاردن یالیکز (حنفیه) شرحی مطبوعدر . دیکرلری استانبول کتبخانه‌لرنده موجوددر. ابیات عارفانه‌لرندن :

شهود ایلردی انواری اولی الابصار اولانلر هپ
ولی اغیاری منع ایلر ایدوب غیرت جلال هـو

(آت پازاری) شهرتی استانبولده (فاتح) جوارنده‌کی (آت پازاری) سمتنده اقامتلرندن ناشیدر .

شیخ اده بالی

عثمانلی سلطنتك مؤسسی سلطان عثمان غازی حضرتلرینك قاین پدری اولوب یوز یکرمی سنه عمر سورمش ظاهر وباطنی معمور برشیخ مشهوردر . تحصیلنك بدایتی مملکتی اولان (قره‌مان) ده نهایتی (شام)ده‌در. تفسیر ، حدیث، تصوفده خصوصیله فقهده صاحب اختصاص ایدیلر . سلطان مشارالیه حقنده‌کی رؤیاتعبیری وخیردعالری بالعموم عثمانلی تاریخلرنده مذکوردر.

کاتب چلبی مرحومك (سلم الوصول الی طبقات الفحول) نده تاج العارفین (ابوالوفاء بغدادی) طریقندن اولدقلری محرردر .

بوذات عالی‌نك مدفنی حقنده نوعما اختلاف وارسه‌ده (عاشق پاشا زاده) تاریخنده‌کی بو : [اورخان غازینك آناسی الله رحمتنه واردی . وهم ده‌ده‌سی (اده‌بالی) وحتی قیزندن برآی اوکدن الله رحمتنه واردی . ایکیسنی دخی (بیله‌جك) حصارنده قودیلر] افاده‌یه کوره (بیله‌جك)ده مدفون اولدقلری آکلاشیلیور . مع‌هذا (اسکی‌شهر) ده‌ده نام عالیلرینه منسوب برتربه‌زیارت اولونمقده‌در. (قره‌جه‌حصار [١] ـ قره‌جه‌شهر) ده ایلك خطبهٔ استقلالی اوقویان دامادعالیلری (قره‌مان) لی (طورسون فقیه) ك قبری اولمق اوزره اسکی شهرده‌کی (شیخ اده‌بالی) تربه‌سی خارجنده کتابه‌سز برقبر زیارت اولونمقده ایسه‌ده بوذاتك‌ده (بیله‌جك) له (سوکود) آراسنده (کوره‌کوی) یانده شوسه کنارنده مدفون اولدیغی موثوقاً مرویدر .

احمد بیجان

آتی الترجمه یازیجی زاده محمد افندی حضرتلرینك کوچوك برادریدر نحافت بدنیه‌سی(بیجان)

[١] اسکی شهره بربوچوق ساعت مسافه‌ده کوتاهیه خطی اوزرنده برقریه اولوب استقلال عثمانیه دائر ایلك خطبهٔ جلیله اوقونان جامع شریف بوراده‌در .

آت يازارى عثمانه فضلئ الهى

مشايخ جلوتيه‌دن محقق بر ذات اولوب تفسير (روح‌البيان) صاحبى شيخ (اسماعيل‌حقى) مرحومك مرشد مكرميدر . برمدت مسقط رأسى بولونان (شومنى) ده ، بعده (آيدوس) و(قلبه)ده وداهاصوكره(استانبول)ده ارشادوتدريس ايله مشغول‌اولدى. بوائناده‌بعض حسودوقدر ناشناسلرك سعايتيله(قبريس)اطه‌سى‌قصباتندن(ماغوسه)يه‌نفى ايديلەرك(مقام‌الشيخ‌فردوس‌وطوبى) جمله‌سيله(روح پاكيچون‌عزيزك اوقويه‌لم فاتحه)مصرعنك‌دلالتى اولان (١١٠٢) تاريخنده ارتحال ايله‌دى. مناقب صوريه وكمالات‌علميه‌سنك الكروحلى‌قسملرى حقى‌مرحومك (كتاب‌الخطاب)نك (شيوخ ثلثه) بحثيله (سلسلهٔ نامهٔ جلوتى) و (تمام‌الفيض) و (رسالهٔ خليليه) اسملرنده‌كى اثرلرنده مندرجدر

مؤلفات عليه‌لرى :

(١) (مصباح‌القلب) شيخ‌كبير (صدرالدين قونوى) نك دقايق علم‌تصوفدن (مفتاح‌الغيب) اسمنده‌كى اثر قدسيلرينك شرحيدر خط دستلريله محرر نسخه عاشر افندى كتبخانه‌سنده‌در .

(٢) (مرأت اسرارالعرفان على اعجازالبيان) حضرت صدرالدينك لسان تحقيق وتصوف اوزره يازديغى فاتحهٔ شريفه تفسيرينه حاشيه‌در .

(٣) (تجليات برقيه) حضرت شيخ اكبرك :

لنا من امره روح وجسم
لنامن‌جوهرالاشياءوطلسم
لنا فى مجمع الآسماء اسم
فهذا من‌جنون العشق‌قسم

مطلعلى قصيده‌لرينك شرحيدر .

(٤) حاشيهٔ شرح فصوص‌الحكم

(٥) اصول فقهدن (تنقيح) شرحى

(٦) اصول فقهدن (تلويح) حاشيه‌سى

(٧) » » (رسالهٔ امام جلدكى) حاشيه‌سى

(٨) فن آداب ومناظره‌دن (حنفيه) شرحى

(٩) (هداية‌المتحيرين) حكمت وكيمياى عتيقدن باحث اولوب برنسخه‌سى (ازمير) ده (خاتونيه) كتبخانه‌سنده‌در .

معنوی) قیصریه ده مدفون (ابراهیم تنوری) وناظم (وحدتنامه) آفیون قره حصارنده مدفون (عبدالرحیم) افندیلر حضراتیدر .

آمیوه باسه محمود افندی

نقشبندیه عرفاسندن فاضل برذات اولوب آمد (دیاربکر) لیدر . علم عشقی سائقه‌سیله بر مدت سیاحتدن صوکره (بروسه) ده اختیار اقامت ایده‌رك (دایه خاتون) جامعنده تدریس وارشادایله امرار حیات ایله‌دی . (اورادفتحیه) یه مداوم‌ایدی . (١٠٧٧) تاریخنده ارتحال ایدوب جامع‌مذکور خضیره‌سنه دفن‌ایدلدی . اون ایکی‌علمدن باحث براثرقیمتدارترتیب ایده‌رك وزیر اعظم کوپرولوزاده احمدپاشایه اهدا ایتدی. رسمی[١] مخلصلی‌السنهٔ ثلثه‌یی‌جامع برده‌مجموعهٔ اشعاری واردر . حمیدیه ایله بشکطاشده یحیی افندی کتبخانه‌سنده بر مجموعه‌ده یکرمی دوقوز باب‌اوزره مرتب (کزیده) اسمنده تورکجه مفصل‌برتجویدی ، فارسیدن مترجم (اورادفتحیه) شرحی وبروسه‌ده‌مدفون (امیرسلطان) حضرتلرینك منسوب‌اولدقلری (نوربخشی) طریقتنك اوراد و سلسله‌سنی مبین (رسالهٔ نوربخشیه) نامنده بر رساله‌سی واردر . آثارینك جمله‌سی غیرمطبوعدر .

اشعار فارسیه‌لرندن :

دربادیهٔ عشق تو سرکشته وحیران
باشدکه بخاك درخود راهنمایی
منت بشه عشق‌که رسمی تو بعالم
آزادهٔ کشمکش خوف ورجایی

اشعار تورکیه‌لرندن :

بو عالم فانیده نه‌میرم نه امیرم
افتادهٔ وادیٔ فنا مرد حقیرم
المنةلله که اولوب جان ایله بنده
میدان محبتده نظر کردهٔ پیرم
باری‌یه شکر مالك کنجینهٔ رازم
یوق‌سیم‌وزرم کرچه‌بودنیاده‌فقیرم

---

[١] شاعر مشهور بروسه‌لی احمد پاشا معاصر ومصاحبلرندن بروسه‌لی (رسمی) ده شعرای عارفیندن بر ذات اولوب باخصوص تخمیس غزلیاتده بهره‌سی واردر . ازجمله (شیخی) نك غزلنی تخمیسندن ؟

دوران یاقاکی ایله‌دن ظلم ایله چاك — سیف ستمله دهر سنی ایتمه‌دن هلاك
خاك‌اولمه‌دن بوجسم ویله وارمادن بوخاك — ژانکار غمدن‌ایت‌دل‌جان‌کوزکوسنی [*] پاك
جام می ایله کاینهٔ غیب بین اول

[*] (کوزکو) آینیه دیمکدر .

شريفلرينى كشف وتعيين كبى خصوصات معنويه‌ده كنديلرندن بك چوق استفاده اولوندى .

وبوكبى خدمات معنويه‌نك مكافات ونشانهٔ معنويه‌سى اولمق اوزره هرايكى عزيزك ناملرينه استانبولده برر جامع شريف بنا قيلندى . برمدت صوكره آرزولرى وجهله بو عزيزلردن (آق شمس‌الدين) (كوينوك) ه و (آق بيق) (بروسه‌يه)مطيباً اعزام ايدلدى. صاحب ترجمه (آق شمس‌الدين) حضرتلرى (كوينوك) ه مواصلتلرندن برقاچ سنه صوكره يعنى (كاشف اسرار) و (مرشد طريق) تركيبلرينك دلالتى اولان (٨٦٣) تاريخنده داربقايه‌رحلت‌ايده‌رك اليوم زيارتگاه انام بولونان تربهٔ مباركه‌لرينه دفن ايدلدى . پدرعاليلرينك مدفنى آماسيه‌ده‌در .

مرحوم مشارالهك حق عاليلرنده انشاد ايديلن منظومهٔ معنيدار :

قره‌كون دوستى ايمش فاتحك آق شمس‌الدين
كه يوزوندن لمعـان ايتدى آنك فتح مبين
نصرتى چشم حقيقتله كوروب ويردى خبر
بويله هركارى اوزاقدن كورور ارباب يقين

حضرتك ابيات عارفانه‌لرندن :

كوردم چو حقك وجهنى عين‌اليقين ياهو ديرم
كه صوفى لادن دم اورور بن هردم‌الاهو ديرم

حضرتك آثار عارفانه‌لرى اسامیسى :

١ ــ (رسالة النورية) : سلوك طريقت وغوامض‌علم‌حقيقته دائرعربى‌العباره برتأليف‌دقيق اولوب نسخه‌لرى استانبول كتبخانه‌لرينك بعضيلرنده واردر .

٢ ــ (حل مشكلات) : اكابر متصوفه‌دن بعض ذوات عاليه‌نك غوامض تصوفه عائد اولان كلمات وجمل محققانه‌لرينك حلنى مبين عربى‌العباره براثر معتبردر . بعضيلرينك بو اثره (شرح اقوال حاجى بايرام ولى) ديه اسم ويرمه‌لرى نقصانئ تتبعدن منبعثدر .

٣ ــ (مادةالحياة) : منتسب بولوندقلرى علم طبده‌كى مجربات متنوعه‌لرندن باحث تورکجه برر سالهٔ طبيه‌در .

برده (مقامات اوليا) اسمنده براثر عارفانه‌لرى اولديغى (شقايق نعمانيه) ترجمه‌سنده محرر ايسه‌ده بواثر خلفاى كراملرندن اولوب كنديلرندن صوكره سجادهٔ ارشادلرينه قائم‌اولان شيخ (حمزه)بابانكدر .

مناقب عليه‌لرينه دائر يازيلان رسائلدن (اميرحسين) تككى مطبوع ، ايوبى مؤذن (عبدالرزاق) افنديتككى غير مطبوعدر . مخاديم عليه‌لرندن (سعدالله ، فضل‌الله ، امرالله، حمدالله) افنديلردن الك كوچوكلرى اولان‌حمدالله افندى عرفان واشعاريله ادبيات عثمانيه‌عالمنده تميز ايدن ذواتدندر . خلفاى كراملرينك الك مشهورلرى سابق‌الذكر(حمزه) بابا ايله ناظم (كلزار

مشايخ فصلى

بسم الله الرحمن الرحيم

قال الله تعالى فى كتابه الكريم (الا ان اولياء الله لاخوف عليهم ولاهم يحزنون)
قال الله تعالى فى الحديث القدسى (اولبائى تحت قبابى لايعر فهم غيرى)
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم (اذكروا موتاكم بالخير)
(عند ذكر الصالحين تنزل الرحمة)

ايكى عالمده تصرف اهليدر روح ولى ديمه كيم بومرده در بوندن نيجه درمان اوله
روح شمشير خدادر تن غلاف اولمش اكا داخى اعلا كار ايدر برتيغ كيم عريان اوله
(لا)

آق شمس الدين

شيخ محمد بن حمزه

كبار اولياء اللهدن علم وعرفان صاحبى برذات عالى اولوب عرفاى امتدن (شرف الدين حمزهٔ شامى) نك مخدومى در . (شقايق نعمانيه) ترجمه سنده مسقط رأسنك (شام) اولديغى محرر سه ده زمانمزك مدقق مورخلرندن آماسيه لى (حسين حسام الدين) افندينك آماسيه و حواليسنه متعلق (آماسيه تاريخى) اسمنده كى اثر جسيمنده والده سنك (عثمانجق) لى بولوندبغى مندرجدر.

تحصيلنى (عثمانجق) و (آماسيه) ده بعد الاكمال كوكلنه طلوع ايدن آرزوى تصوف داعيه سنه تبعاً اوتاريخده فيض ارشاد ايله تشهر ايدن پيران عظامدن (حاجى بايرام ولى) ايله (زين الدين حافى) حضراتندن ايكنجيسنى ترجيح ايده رك براى انتساب (حلب) ه قادار كيتمش سه ده كيفيت ارشادك برنجى واسطه ايله ظهوره كله جكنه دائر كورديكى برمعنايه اتباعاً (آنقره) يه عودتله ولى مشاراليه حضرتلرينك مريدانى ميانه دخالت وخدا داد استعدادينه انضمام ايدن مجاهداتى ثمره سى اولمق اوزره من جهة الطريقه اخذ خلافت أيله دى . بعده آنا طولينك بعض بلادنده و ازجمله اختيار توطن ايلديكى (كوينوك ـ طوربه لى) قصبه سنده تدريس و ارشاد ايله مشغول اولدى .

بو آرالق استانبول فتحى تداركيله مشغول بولونان فاتح سلطان محمد خان طرفندن استجلاب روحانيتلرى و محاصرينك قوهٔ معنويه لرينك تقويه سى امنيه سيله پيرداشى (آق بيق عبد الله سلطان) ايله برابر اولونان دعوت همايونه اجابةً موكب همايونه التحاق ايده رك كرك اثناى فتحده كى عسكرى تشجيع كرك بعد الفتح مهماندار جناب نبوى حضرت (خالد بن زيد الانصارى) نك قبر

هرعصرك رجالی ، ورجالك كندیلرینه مخصوص برطور وحالی ونشوهٔ عرفان وكمالی واردر . اخلافه دوشن اسلافی حرمت ورحمتله یاد ایلهمكدر . یوقسه تفوق نمایشلریله كچمشلری تزییفه قالقیشمق روا دكلدر .

(هرسكلی عارف حكمت بك)

هنروران امتك حیات ومماتده مظهر احترام اولدقلری دائما كورولهلیدركه هركس شوقه كلسونده اونلردن اولمغه چالیشسون .

(معلم ناجی افندی)

انسانی قومنك مناقب ومفاخرینه دائر سویلهنن سوز قدر هیچ برسوز محظوظ ایدهمز .

(بركت زاده اسماعیل حقی بك)

رجال منسیهمز صردسنده نوعلری شخصلرینه منحصر اویله ذاتلر واردركه اقوام غربیه آراسنده كورولن امثالنك نامللرینه هیكللر ركز اولونمش واختصاص ایتدكلری مسلكلرینی كوستر لوحهلر تصویر ایدلمشدر . بزده ایسه برقرن صوكره بلكه اسملرینی بیله یاد ایدهبیلهجك آدم بولونمایهجقدر .

(ابوالضیا توفیق بك)

یاد اعاظم اویله بردستور مبجلدركه ملتلرك حق حیاتی اوكا مربوط و وابستهدر . بناءً علیه یاشامغی ایستهین ملتلر اعاظمنی ، اكابرینی ، دائمایادوتوقیر ایدر . چونكهافرادینك تربیهٔ اجتماعیهسی ، رتبهٔ عرفانی آنجق بوسایهده یوكسهلیر . محیط اجتماعیده موجودیت مادیهسنی آنجق بوواسطه ایله تأمین وحق حیاتنی ادامه ایدهبیلیر .

(محمد ضیا بك)

استقبالده بویوكلر یتیشدیرمك ایستهین برقوم ، اسلافك خاطرهلرینی برخشوع دینی ایله تقدیس وتعزیز ایتمهلیدر .

(كوپریلی زاده محمد فوأد بك)

قدر بیلن ملتلر آراسنده قدری بیلنهجك آدملر چوغالیر .

(شهبال)

ماضیسندن خبردار اولمیان برملت ، حال واستقبال ایچون برخط حركت تعیین ایدهمز . تنویر حال واستقبالك عوامل مهمهسندن بریده ماضیی هردرلو وقایعیله ، اشخاصیله ، آثاریله تتبع ایتمكدهدر .

(ابن الامین محمود كمال بك)

وفلارده‌کی درجهٔ اختصاصلرینك بالاطراف اتیانی بالطبع عدیم الامکاندر. هیأت عمومیه‌سی اعتباریله بوکلیاتك طبعنه موفقیت حاصل اولدقدن صوکره برایکی مؤلف انتخاب ایده‌رك واثرلری حقنده الدن کله‌بیلن تدقیقاتی یاپه‌رق مفصل واطرافلی بر ترجمهٔ حال یازمق نیتنده‌یم .

ومن‌الله‌التوفیق لـ ٢٤ ربیع‌الاول سنه ١٣٣٣ لـ ٢٧ کانون‌ثانی سنه ١٣٣٠

بروسه‌لی محمد طاهر بن رفعت

باشلیجه مأخذلر :

(١) ترجمهٔ شقایق نعمانیه وذیللرندن عطائی ، عشاقی ، شیخی .
(٢) کشف‌الظنون وذیللرندن ابراهیم رومی، حنیف زاده، شیخ‌الاسلام‌عارف‌حکمت‌بك.
(٣) (سلم الوصول الی طبقات الفحول) .
(٤) قاموس‌الاعلام .
(٥) موضوعات‌العلوم .
(٦) لغات تاریخیه وجغرافیا .
(٧) سجل عثمانی .
(٨) اسلاف .
(٩) اسامی ومجموعهٔ معلم .
(١٠) کلدستهٔ ریاض عرفان وذیللری .
(١١) تذاکر شعرادن سهی، لطیفی ، حسن چلبی ، ریاضی ، عهدی ، بیانی ، اسراردده ، عاشق چلبی ، رامز ، قاف زاده ، وذیلی بروسه‌لی بلیغ ، رضا ، سالم ، فطین ، شعرای آمد تذکره‌لری .
(١٢) ممالك عثمانیه کتبخانه‌لرینك قسم اعظمیله مصر کتبخانه‌سنك اسامیٔ کتب دفترلری .
(١٣) حدیقة‌الجوامع وینه بواثر مؤلفنك مجموعهٔ وفیاتی .
(١٤) الفوائد البهیة فی تراجم الحنفیة .
(١٥) تبیان وسائل الحقایق فی بیان سلاسل الطرائق .
(١٦) مطبوع وغیر مطبوع مناقبنامه‌لر .
(١٧) آماسیه تاریخی .
(١٨) هدیة العارفین واسماء المؤلفین وآثار المصنفین .
(١٩) ایضاح المکنون عن کشف الظنون .
(٢٠) مرآت مکتب طبیه ومرآت مکتب حربیه ومرآت مهندسخانهٔ هایون .

بوبابده ایراد اولنه‌بیلمسی ممکناتدن اولان متنوع براهین‌دن صرف نظرله عثمانلی فضلاسندن یالکز ایکی ذاتی‌اله آله‌رق (ماجار) ملت‌محترمه‌سندن والسنهٔ‌شرقیه علماسندن متوفی (وامبری) جنابلرینك : [(کاتب چلبی) ، (اولیا چلبی) کبی ذاتلر یتشدیرن ملته متمدن ، مترقی ، مستعد دینور] کلاملرینی بعض کوته نظرانك فکر سقیملرینه قارشی مقام استشهاددده درج وایراد ایده‌ریز .

آنجاق ارباب انصاف نظرنده آثارعدیده‌سیله تظاهرایله‌ین معارف عثمانیه‌یی بالطبع تمامیله بوناچیز اثر بیلدیره میه‌جکندن معلومات مفصله آلتمق ایچون اصحاب فضیلت طرفندن یازیلان ویازیلمقده اولان اثارمتنوعه‌یه مراجعته حواله ایده‌رم. شوراسی‌ده بدیهیدرکه برمملکتدن یتیشن برفاضلك اومملکت خلقیله برابر منسوب اولدیغی قومه بیله شرف بخش ایتمه‌سی آشکار اولدیغی کبی‌حتی‌مدفون بولوندیغی شهر وقصبه خاقی دخی من وجه اودکرلی ذات ایله افتخار ایتدکلری میداندە ایکن فضلامزك‌تراجم احوالنه‌بالاطراف عدم وقوفمزدن ناشی وجودلریله افتخارایتدیکمز بعض ذواتك تراب نسیان آلتنده قالماسنه هیچ شبهه یوقکه برعثمانلی وجدانی قائل دکلدر . ایشته بوکبی مدار مباهاتمز اولان اعاظمك اوزون اوزادیه مآثر عرفانلرندن قطع‌النظر هیچ اولمازسه مولد ومدفنلریله [١] باشلیجه اثرلرینی بیلمك ـ قدرشناسلغمز خاصه‌سندن‌اولدیغیچون ـ البته واجبهٔ ذمتمزدر . چونکه غربلیلر کندیلرندن یتیشن ملت ومعارف خادملرینك حتی عادیسنی بیله عالی کوستروب اسلافی اخلافه طانتدیرمغه یکانه واسطه اولمق اوزره یازدقلری متعدد ترجمهٔ حاللریله اکتفا ایتمه‌رك ناملرینه هیکللر یاپمقده ستونلر دیکمکده‌لر ایکن بزلر دینمزه، دولتمزه ، معارفمزه قولاً ، قلماً ، فعلاً خدمت ایدن بویوکلریمزی نیچون بیلمه‌یه‌لم ؟

(شقایق نعمانیه) ایله (کشف‌الظنون) وذیللرینی ، (طبقات فقها) یی (تذاکر شعرایی) یازان اسلافمزك اثرلرینه نیچون اقتفا ایتمه‌یه‌لم ؟ فقط حمد اولسون زمانمزده نشر اولونان (لغات تاریخیه وجغرافیه) ، (مشاهیر اسلام) ، (مشاهیرالنسا) ، (سجل عثمانی) ، (اسامی) ، (اسلاف) ، (قاموس‌الاعلام) وسائره کبی باشلیجه تراجم احوال کتابلری برزماندن بری ایتمکده اولدیغمز قصورلریمزی بردرجه‌یه قدر تخفیف ایتدی . اشبو اثر عاجزانه‌مده اسملری مندرج اولوب مقداری بیك آلتی یوزی تجاوز ایدن مؤلفین عثمانیه‌نك منسوب اولدقلری علم

---

[١] تراجم احوال کتابلریمزك اکثرنده یالکز تاریخ وفات کوستریله‌رك برچوغنك مدفنلرینه دائر اعطای معلومات ایدله‌دیکندن بوبابده بعض ذواتك معلومات خصوصیه‌لرینه مراجعت ایدلشدر. اولاد عرب وانسال عجمدن یتیشن‌فضلا وارباب‌کمال بعون‌الله تعالی آیری آیری یازیله‌جقدر . مؤلفات عسکریه‌مزه دائرده متقاعد ارکان حربیه فضلاسندن عسکری موزه‌سی مدیری احمد مختار پاشانك (احوالنامهٔ مؤلفات‌عسکریه) عنوانیله ١٣١٦ سنهٔ هجریه‌سنده نشر ایتدکاری کلیات آثاره مراجعت اقتضا ایدر .

انتشار ايده‌مه‌ديكندن كوتاهيه‌لى (خواجه‌عبدالرحمن) افنديئك (مقياس‌اللسان وقسطاس‌البيان) وفاضل شهير (جودت) پاشانك (قواعد عثمانيه) سنك انتشارلرينه قادار اشبو تدوين قواعد خصوصى اهمال ايدلمشدر. معهذا لسانمزك قواعد صرفيه ونحويه‌سيله اصول‌ادبيه‌سى صوكره‌لرى تدوينه باشلانديغى حالده لله‌الحمد هرفندن وجوده كلن آثار ايله افتخار ايتمكده اولديغمز كبى لطف‌حقله بوندن بويله‌ده احتياجات زمانيه‌ايله متناسب پك چوق آثارنفيسه ومتنوعه كورمكه‌ده مباهى اولەجغز .

بواثرى يازمقدن اصل مقصد عاجزانەم منسوبيتيله مفتخر بولنديغم عثمانلى تورکلرندن يتيشن ارباب كمال ومعارف زمره‌سندن اولوبده‌تدريس مشغله‌سندن ناشى اثر تأليفنه‌وقت بولاميانلردن صرف‌نظرله يالكز مسلكلرنده آثار يازان ذواتدن الحق برنبذه‌سنك مختصراً تراجم احواليله:

(ان آثارنا تدل علينا . فانظروا بعدنا الى‌الاثار)

بيتى مفادينه تبعاً اساساً فضل وكمالرينه دلالت ايده‌جك اولان اسامئ مؤلفاتنى يازه‌رق بالعموم معارف منتسبلريله مؤلفات عثمانيه‌يى بيلمك ايسته‌ين سائر ملتلره هيچ اولماز ايسه بو مؤلفات فهرسنك برقسمنى حاوى اولمق اوزره عثمانلى ارباب معارفنك كمالات علميه وملكات فنيه‌لرينك على طريق الاختصار اثبات واتيانينه ناچيزانه واسطه اولوب فطرة ذكى و عاليجناب اولان بوقوم كريمه برطاقم غرضكارانك اسناد ايتمك ايسته‌دكلرى ياكليش‌وغرضلى فكر وتلقيلرى رد ايتمكدر. چونكه عثمانليلرك عوام قسمنى تشكيل ايدنلرك بيله‌راست كلدكلرى عرفان اربابنه صوك‌درجه حرمتده بولنمه‌لرى بالعموم عثمانلى قومنك محب‌ومفتون معارف‌اولدقلرينه دليل قويدر عثمانليلرك تا بدايت تأسسلرندن برى معارفپرور اولدقلرينك علنى دلائلندن بريسى‌ده همان عادى قصبه‌لرينه وارنجيه قدر زيراداره‌لرينه آلدقلرى باالجمله ممالكده سلاطين عظام حضراتيله وزراء واصحاب يسار طرفلرندن بنا وانشا اولونان جامعلر، تكيه‌لر، مدرسه‌لر، مكتبلر، كتبخانه‌لر، كوپرولر، چشمه‌لر، كاروان سرايلردر. [١] تواريخ صحائفنه عطف نظر اولونسون، معارفله مألوف اولمايان بر قومك بويله استيلا ايتديكى ممالكده مدرسه، مكتب، كتبخانه و سائره تأسيسى كبى نشانهٔ معارف اولان آثار براقمق خاطر وخياللرينه كلمشمى‌در ؟ عجبا جهل اسناد اولونمق ايسته‌نيلن برقومدن شعبات علوم وفنونه دائر بونجه مؤلفات مقبوله ميدانه كتيرن وبواثرده آنجاق برقسم جزئيسنك اسملرى يازيله‌بيلن ارباب فضيلت ميدانه كله‌بيليرمى ؟ مادام‌كه بوذوات‌علمى وفنى اثرلريله منسوب اولدقلرى علم‌وفنلرده فضل وكمالرينى اثبات ايله‌مشلردر، آرتق‌بوقدر علماوفضلا يتشديرن برقومه جهالت اسناد ايتمك‌شيمهٔ انسانيت وانصافه ياقيشيرمى ؟

[١] عطا تاريخينك بشنجى جلدنده بوكبى مبانى حقنده اولدقجه تفصيلات واردر.

افاده

كاتب چلبي مرحومك (كشف الظنون) مقدمه‌سنده نقل ايتديكى (من ورّخ مؤمناً فكانما احياه) حديث شريفنه امتثالاً اولجه نشرينه موفق اولديغم رسائل ناچيزانه‌مك اصحاب مطالعه‌نك تقديرلرينه مظهر اوليشى عبد عاجزى بو اثرك‌ده ميدانه كلمسنه تشويق ايتدى اللهك عنايتيله بوكره بتيرمكه موفق اولدم . تراجم احوالنى يازديغم ذواتك ترجمهٔ حاللرينه مأخذ اولەرق كوره‌بيلديكم آثار معتبردن بر قسمنك حتى عباره‌لرينى بيله دكيشديرمكه لزوم كورميه‌رك بعض پارچه‌لرينى عيناً نقل ايتديكم كبى طبيعت شعريه‌سى اولانلرك‌ده الك مشهور منظومه‌لريله بالخاصه ادبى ، اخلاقى ، حكمى بعض منظومه‌لرينى علاوه ايله‌دم . اسملرينى‌ده تاريخ وفاتلرى صيراسنه كوره شهرت ومخلصلرينه ومنتسبى بولندقلرى علم وفنلردن يالكز بريسنه مخصوص اولان فصله يازەرق ديكر فصللره يازمقدن صرف‌نظر ايتدم . مختلف فصللرده اسملرى يازيلان مؤلفاتدن بعضيلرينه دائرده علم احوال كتب (كتابيات) قاعده‌سنه توفيقاً ممكن مرتبه ايضاحات ويردم. فقط مجرد بضاعه نقصانى كبى اسبابدن دولايى كورولن خطالرك علاوه صورتيله پاپيله‌جق جلد مخصوصه درج ايدلمك اوزره دوغريدن دوغرى‌يه عاجزلرينه اشعار بويورلماسنى امتك معارف شناسانندن استرحام أيله‌رم . اسملرى يازيلان ذواتدن بعضيلرينك وبالخاصه علما زمره‌سى آثارينك اكثريتى اعتباريله عربجه يازلماسى بحثنه كلنجه (تورکلرك علوم وفنونه خدمتلرى) رساله‌سنك مقدمه‌سنده دخى يازديغم وجهله بر قاچى مستثنا اولمق اوزره بالعموم تورك علما وفضلاسى علمى وفنى اثرلرينى عربجه و قسماً فرسجه يازدقلرى كبى عثمانلى ارباب معارفدن بوزمره‌يى تشكيل ايدن ذوات‌ده قدما اثرينه تبعاً اثرلرينى همان عربجه يازمشلردركه [١] فكر مجه بواتباعك اسبابدن برى‌ده لسان عثمانى قواعدينك وقتيله تدوين اولنه‌مامسى اوله‌جقدر كرچه لسانمزك صرف ونحو قواعدى ٩٣٧ تاريخنده برغمه‌لى قدرى اسمنده علم وقلم اربابندن برذات طرفندن واقفانه بر صورتده [ميسّرة العلوم] [٢] اسميله تدوين ايدلمش ايسه‌ده نسخه‌لرى

---

[١] فرانسزجه (عربلرك مدنيتى) اسمنده‌كى اثرمشهورك صاحبى (كوستاولوبون) ، (كشف الظنون)ك عربجه يازلماسندن ناشى مؤلفى اولان (كاتب چلبى) مرحومى علماى عرب ميانده ذكر ايله‌يور.

[٢] بو مهم اثرك مندرجات و موضوعاتنه دائر محررين عثمانيه‌دن (كاظم‌نامى)بك طرفندن [تورك يوردى] مجموعه‌سنك (٧٤٨) صحيفه‌سنده ايضاحات لازمه يازلديغى كبى (تورك بيلكى درنكى) مجموعه‌سنك (٦) نومرولو نسخه‌سنده‌ده طرف عاجزيدن برمقالهٔ علميه يازلمشدر.

مداری اولدیغی فصللر :

برنجی فصل : مشایخ
ایکنجی « : علما
اوچنجی « : شعرا وادبا
دردنجی « : مورخین
بشنجی « : اطبا
آلتنجی « : ریاضیون
یدنجی « : جوغرافیون

عثمانلی مؤلفلری

عثمانلیلرك ظهورندن زمانمزه قدر كلن ومسلكلرنده اثر یازان
تورك مشایخ، علما، شعرا وأدبا، مورخین، اطبا، ریاضیون
وجوغرافیونك مختصر ترجمهٔ حاللریله اثرلرینه دائر
معلومات كافیه‌یی حاویدر

برنجی جلد

محرری
بروسه‌لی محمد طاهر

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سی طرفندن
طبعنه همت بیورلمشدر

استانبول — مطبعهٔ عامره
۱۳۳۳ هجریه

عثمانلی مؤلفلری

بروسه‌لی محمد طاهر

صحیفه

۲۸ محمد بن عمر دارنده‌وی
۲۸ مصطفی بن عبدالرحمن ابزمیری
۲۹ محمد امین اسکداری
۳۰ مصطفای موستاری
۳۲ مصنفك بکر احمد افندی
۳۲ مصطفی بن ابراهیم افندی
۳۲ ملا حسین بن اسکندر
۳۲ مفتی زاده محمد صادق ارزنجانی
۳۳ محمود بن حافظ حسن مغنیساوی
۳۳ محمد ایزمیری
۳۳ محمد بن مصطفای علائیه‌وی
۳٤ مرعشی محمد افندی
۳٤ مصطفی افندی (خطیب)
۳٤ محمد منیب افندی (خواجه)
۳٦ منطقی مصطفی افندی
۳۷ ملا خلیل سعردی
۳۷ مقصود افندی (سلیمانیه‌وی)
۳۸ مصطفا بن محمد کوزلحصاری
۳۸ ملا افندی
۳۸ مصطفی توفیق افندی
۳۹ محمد افندی (حاجی حمزه زاده)
۳۹ محمد افندی
۳۹ مصطفی افندی
٤۰ مختار احمد ملا بك (شیخ الاسلام)
٤۰ مسعود افندی
٤۱ موساجه‌لی زاده محمد سعید افندی
٤۱ مصطفی کمال بن شریف ارضرومی

ن

٤۲ نورالدین حمزهٔ آیدینی
٤۲ نصیرالدین نبی بن مرسل توقادی
٤۳ نصوح نوالیٔ آق حصاری
٤۳ نوراه شیروانی
٤٤ نوح بن مصطفای قونوی
٤٥ نظیرا ابراهیم افندی
٤۷ نجیب عبداه افندی (خواجه)
٤۷ نعیم خلیل افندی
٤۸ نیازی شیخ اسماعیل افندی

و

٤۸ وانقولی محمد افندی (مترجم)
٤۹ وصالی محمد افندی
٤۹ وارداری شیخزاه محمد افندی
٤۹ وفاق محمد اسکداری
٥۰ وجدی احمد افندی
٥۰ وانی محمد افندی
٥۰ وهبی افندی (فرائضجی)
٥۱ ولی‌الدین افندی
٥۱ ویدینی مصطفی افندی

لا

٥۱ لادقی محمد چلبی (اسرافیل زاده)
٥۱ لالی احمد افندی
٥۲ لالی حسن افندی

ی

٥۲ یوسف بالی
٥۳ یوسف بن جنید توقادی
٥۳ یار حصاری مصلح‌الدین مصطفی افندی
٥۳ یوسف افندی (یوسف بن حسین کرماستی)
٥٤ یعوب افندی (سید علی زاده)
٥٤ یوسف سنان‌الدین آماسیه وی
٥٥ یوسف افندی (قاغزمانی)
٥٥ یحیی افندی‌منقاری زاده (شیخ‌الاسلام)
٥٥ یوسف بن ابراهیم شیروانی
٥٦ یوسف بن حمزة‌الالیاس
٥٦ یایا کویلی حاجی احمد افندی
٥۷ یسنجی‌زاده عبدالوهاب افندی (شیخ‌الاسلام)
٥۷ یوسف بحری
٥۷ یوسف شکریٔ خرپوطی
٥۸ یملیحا زاده مصطفی کامل افندی
٥۸ یکن عثمان افندی
٥۸ یوزغادی مصطفی افندی
٥۹ یوسف صدقی افندی‌ماردینی
٥۹ یکتا افندی (علی یکتا افندی)
٦۱ فتاوی صاحبی علمای عثمانیه جدولی

علما فصلی بقیه‌سنك فهرسیدر

صحیفه

ك

۳ کورانی (ملا محمد شمس‌الدین احمد)
۳ کستلی مصلح‌الدین مصطفی افندی
٤ کافیجی محمد محی‌الدین برغمه‌وی
٦ کمال‌الدین اسماعیل قره‌مانی (قره‌کمال)
۷ کردی محمد افندی
۷ کفه‌وی محمد »
۷ کاشف محمد »
۸ کوموله‌لی محمد بن احمد
۸ کلنبه‌وی اسماعیل افندی
۸ کوزی یویوك زاده ابراهیم افندی
۹ کدوسی حافظ محمد افندی
۹ کونجی زاده قاسم افندی
۹ کاتب مصطفی افندی
۱۰ کوردوسلی حاجی خلیل افندی
۱۰ کریم »

ل

۱۱ لطفی ملا (صاری لطفی)
۱۲ لبی محمد افندی (حافظ)
۱۲ لطفاه ارضرومی
۱۲ لبیب عبدالغفور آمدی

م

۱۳ محمد بن احمد قونوی
۱۳ مصطفی بن محمد آنقره‌وی
۱۳ موسی بن حاجی حسین ایزنیقی
۱۵ محمد شاه فناری
۱۵ محمود بن قاضیٔ مانیاس
۱۵ موسی بن عفان آیدینی
۱٦ محمد محی‌الدین نیکساری
۱٦ محی‌الدین صامسونی

صحیفه

۱٦ محمد شاه افندی
۱٦ محمد بن قاضیٔ آیاناوغ
۱۷ محی‌الدین محمد (خطیب قاسم اوغلو)
۱۷ محمد محی‌الدین وفائی
۱۸ محمد بن نجیب قره‌حصاری
۱۸ محی‌الدین محمد (فناری زاده)
۱۸ مصلح‌الدین بن مصطفای قره‌مانی
۱۹ محمد افندی
۱۹ محمود بن سلیمان کفه‌وی
۱۹ مصطفا افندی (خواجکی زاده)
۲۰ منشی محمدبن بدرالدین صاروخانی
۲۱ محرم افندی
۲۲ محمد معروف افندی
۲۲ ملا احمد شمس‌الدین قره‌باغی
۲۲ ملاچلبی زاده ابراهیم افندی
۲۲ محمد اسعد افندی (شیخ‌الاسلام)
۲۳ محمد امین بن صدرالدین شیروانی
۲۳ مصطفی افندی (شیخ‌الاسلام)
۲۳ مصطفی بن خیرالدین
۲٤ محمد بروسه‌وی (مصنف)
۲٤ محمد یوسف افندی (اسیری)
۲٤ مصطفی بن عمر اسکداری
۲۵ محمد امین افندی (شیخ‌الاسلام)
۲۵ محمد بن احمد
۲۵ منیریٔ بلغرادی
۲٦ موستاری محمود افندی
۲٦ مصلح الدین موسی (شیخ عماد زاده)
۲٦ محمد بن عبدالرسول برزنجی
۲۷ محمد بن احمد العمادی
۱۷ منتش زاده عبدالرحیم افندی (شیخ‌الاسلام)
۲۷ محمد اسکداری
۲۷ مستجی زاده عبداه افندی

صحیفه	
۳۹۷	قره یعقوب بن ادریس نیکده‌وی
۳۹۷	قره‌سنان
۳۹۷	قریمی سیدی احمد بن عبداه
۳۹۸	قره سیدی حمید ایلی
۳۹۸	قره‌باغی محی‌الدین بن محمد
۳۹۹	قره‌داود ایزمیتی
۳۹۹	قاضی زاده حسین بن حسن افندی
٤۰۰	قاسم بن سلیمان نیکده‌وی
٤۰۰	قینالی زاده علاءالدین علی چلبی
٤۰۱	قیزیل ملا (عبدالرحمن بن سیدی علی)
٤۰۱	قاضی زاده شمس‌الدین احمد افندی (شیخ‌الاسلام)
٤۰۱	قره‌جه احمد حمیدی
٤۰۲	قاضی مصطفی افندی اورله‌وی
٤۰۲	قاضی زاده محمد افندی بالیکسری
٤۰۲	قاضی محمودبن‌احمد مناستری (ترزی‌زاده)
٤۰۳	قریمی محمد افندی
٤۰۳	قره‌خلیل افندی بوی آبادی
٤۰٤	قاز آبادی احمد بن محمد افندی
٤۰٤	قره‌حصاری محمدبن‌شیخ‌علی‌المعروف بحمیدی
٤۰٤	قاضی زاده محمد افندی ارضرومی
٤۰٥	قورشونلی زاده مصطفی افندی دیاربکری
٤۰٥	قونوی حافظ اسماعیل افندی
٤۰٥	قوش آطه‌لی شیخ احمد افندی
٤۰٥	قره تپه‌لی حسین بن مصطفی
٤۰٦	قره مصطفی افندی

صحیفه

٣٦٠ علامك محمد افندی بوسنه‌وی
٣٦١ عروضی محمد افندی بوسنه‌وی
٣٦١ عبدالحلیم افندی صندقلی
٢٦١ عبدالحلیم کرمیانی
٣٦٢ عالم‌محمد افندی (حاجی‌امین‌زاده) آیدینی
٣٦٢ عبدالباقی عارف افندی استانبولی
٣٦٣ عبدالرحمن‌رحیمیٔ بروسه‌وی (موج‌زاده)
٣٦٣ عبداه افندی شیخ‌الاسلام یکیشهرفناری
٣٦٣ عصمت محمد افندی استانبولی
٣٦٤ عبداه پاشا (کوپرولو زاده)
٣٦٤ عبداه حلمی افندی یوسف‌زاده آماسیه‌وی
٣٦٦ عثمان فائق افندی کورجی زاده آماسیه‌وی
٣٦٧ عریانی عثمان افندی کلیسی
٣٦٧ عثمان افندی کماخی (واعظ)
٣٦٧ عاکف مصطفی افندی (مفتی) آماسیه‌وی
٣٦٨ عثمان افندی موقوفاتی
٣٦٨ عبدالرحمن افندی بشکطاشی
٣٦٨ علی افندی برکوی
٣٦٨ عبداه افندی همشینی
٣٦٩ عبداه افندی کوتاهیه‌وی
٣٦٩ عمر افندی ایسپیری
٣٦٩ عصام‌الدین‌افندی (ابوالعصمه مصطفی عصام الدین) اسکداری
٣٧٠ عمر فیضی افندی توقادی
٣٧٠ علی شکری افندی کریدی
٣٧٠ عبداه افندی آخیسقه‌وی
٣٧٤ عصمت ابراهیم بك ملاطیه‌وی
٣٧٤ عبدالرحیم افندی (عاکف‌زاده)آماسیه‌وی
٣٧٤ عاصم احمد افندی مترجم قاموس ـ عینتابی
٣٧٧ عطاءالله‌محمدافندی (ابواسحق‌زاده‌ـاستانبولی)
٣٧٧ عبداه افندی (قیم زاده ـ کنغری)
٣٧٨ عبداه افندی تیروی
٣٧٨ عبدالرحیم‌افندی (خواجه ـ منتشاوی)
٣٧٩ عبداه افندی ایوبی (رئیس‌القراء)
٣٨١ عبدالسلام افندی ماردینی

صحیفه

٣٨٢ عمر شوقی افندی ماردینی
٣٨٢ علی حجابی افندی (بورغانجی زاده) دکزلی
٣٨٣ عارف افندی شیخ‌الاسلام (مشرب زاده حفیدی ـ استانبولی)
٣٨٣ عاصم افندی (سید عاصم افندی) استانبولی
٣٨٣ عبدالرحمن‌فوزی‌افندی (خواجه)کوتاهیه‌وی
٣٨٤ عبدالعزیز احمد افندی بابا قلعه‌وی
٣٨٤ علی بن عثمان آقشهری
٣٨٤ عثمان عبدالمنان افندی چیوریلی
٣٨٥ عبدالستار افندی قریمی
٣٨٥ کلیسلی خواجه زاده عبداه افندی
٣٨٧ عمر حلمی افندی قرین آبادی
٣٨٧ عبدالنافع عفت افندی (رمضان زاده)
٣٨٨ عاطف بك (قویوجاقلی زاده)
٣٨٨ علی‌حیدر افندی (بویوك حیدر افندی)

غ

٣٩٠ غواص افندی سوکه‌وی
٣٩٠ غلطه‌لی محمد افندی

ف

٣٩٠ فناری شمس‌الدین محمد بن حمزه
٣٩٢ فتح‌اه شیروانی
٣٩٢ فوری احمد افندی دراجی
٣٩٣ فرح بن عبدالمحسن افندی موره‌وی
٣٩٣ فیض‌اه افندی(شیخ‌الاسلام) ارضرومی
٣٩٤ فطری ابراهیم افندی ادرنه‌وی
٣٩٤ فیض‌اه نافذ افندی لاذیقی زاده
٣٩٤ فرخ اسماعیل افندی قریمی
٣٩٥ فتحی‌علی‌افندی (عثمان بك زاده) روسجقی
٣٩٥ درس وکیلی فوزی خلیل افندی فلبه‌لی
٣٩٦ فیض‌اه افندی (حاجی) ارزنجانی

ق

٣٩٦ قاضی احمد برهان‌الدین ارزنجانی

صحیفه

۳۳۳ شمس‌الدین آیدینی
۳۳۳ شیخ سنان رومی بوردوری
۳۳۳ شجاع بن نورالله آنقره‌وی
۳۳۳ شجاع‌الدین الیاس رومی دیمتوقه‌وی
۳۳٤ شیخ زاده محیی‌الدین محمد افندی ایزمیدی
۳۳۳ شعبان افندی مؤذن زاده ایوبی
۳۳۷ شهاب کردی
۳۳۷ شریف‌محمد افندی (شیخ‌الاسلام-استانبولی)
۳۳۷ شوقی احمد افندی
۳۳۸ شمعی محمد افندی کوستندیلی
۳۳۸ شعوری صباح‌الدین علی افندی بالیکسری
۳۳۸ شوکت مصطفی افندی استانبولی
۳۳۹ شعبان کامی افندی آمدی
۳٤۰ شریف‌افندی(محمدشریف‌افندی کوتاهیه‌وی)
۳٤۰ شاکر احمد افندی (حافظ - استانبولی)

ص

۳٤۱ صاری یعقوب قره‌مانی
۳٤۱ صاری کرز نورالدین افندی بالیکسری
۳٤۱ صولاق زاده خلیل افندی استانبولی
۳٤۲ صادق محمد افندی ساقزی
۳٤۲ صادق افندی(شیروانی‌زاده-شیخ‌الاسلام)
۳٤۳ صوبجه‌لی محمد افندی
۳٤۳ صو ایچمز مصطفی افندی قیصری
۳٤۳ صادق افندی خواجه پراوادی
۳٤٤ صاریلرلی محمد افندی المالی
۳٤٤ صاری ابراهیم افندی آیدینی

ض

۳٤٥ ضحکی مصطفی افندی سیروزی
۳٤٥ ضیاءالدین افندی آیدوناتی
۳٤٥ ضیا افندی (اولیا زاده) قسطمونی

ط

۳٤٦ طرسوسی قاضی نجم‌الدین افندی
۳٤٦ طاش کوپری زاده احمد افندی
۳٤۷ طاش کوپری زاده محمد کمال‌الدین افندی
۳٤۸ طورسون‌زاده عبداه فیضی‌افندی‌استانبولی
۳٤۸ طرسوسی محمد افندی (مفتی)
۳٤۹ طریقتجی‌سید مصطفی افندی (طریقتجی‌امیر)
۳٤۹ طواسی علی افندی
۳٤۹ طاهر محمد افندی لاله‌زاری
۳۵۰ طاط زاده حسین افندی تیره‌وی
۳۵۰ طاهر افندی (قاضی زاده - شیخ‌الاسلام)
۳۵۰ طه افندی کورانی

ع

۳۵۱ عبدالمحسن قیصری
۳۵۱ عمر وجیه الدین افندی ارزنجانی
۳۵۱ علاءالدین علی‌اسود (قره‌خواجه - آفیون قره‌حصاری)
۳۵۲ علاءالدین علی بن موسی قوچ حصاری
۳۵۲ عبدالکریم افندی
۳۵۲ عینی بدرالدین ابی‌محمد محمودافندی
۳۵۳ عینی عبدالرحمن زین‌الدین افندی
۳۵٤ علی بن حسین آماسی (علاءالدین چلبی)
۳۵٤ عبدالمجید بن نصوح (اسرافیل زاده)
۳۵٤ علاءالدین علی فناری
۳۵۵ عبدالرحمن آماسیه‌وی (مؤید زاده)
۳۵۵ عطوفی خیرالدین خضر افندی مرزیفونی
۳۵۷ عبدالقادر حمیدی افندی اسپارطه‌وی
۳۵۷ عبدالکریم زاده محمد افندی استانبولی
۳۵۷ عبدالرحمن علمشاه افندی (قاضی)
۳۵۸ عوض افندی علائیه‌وی
۳۵۸ عبدالغنی افندی کره‌ده‌وی
۳۵۸ عبداه افندی کستلی
۳۵۹ عیشی محمد افندی تیره‌وی
۳۵۹ عبدالرحیم افندی شیروانی
۳٦۰ عبدالجلیل افندی آق‌حصاری
۳٦۰ عبدالکریم افندی‌آق حصاری

صحیفه

٣٠٤ دولت اوغلی یوسف بالیکسری
٣٠٥ دینه‌وز احمد افندی بروسه‌وی
٣٠٥ ده‌ده جنکی آماسیه‌وی
٣٠٦ دشیشی محمد افندی آماسیه‌وی
٣٠٦ دوقه‌کین زاده عثمان بك
٣٠٦ درویش محمد افندی
٣٠٧ دباغ زاده نعمان افندی
٣٠٧ ده‌ده افندی بروسه‌وی
٣٠٨ دباغ مفتی احمد افندی مرعشی
٣٠٨ دری زاده مصطفی افندی استانبولی
٣٠٩ داود قارصی
٣٠٩ داماد حسین افندی دیناری
٣٠٩ دووالارلی عثمان افندی کوتاهیه‌وی
٣١٠ دانش احمد افندی مناستری

ذ

٣١٠ ذلیلی یوسف افندی برغمه‌وی
٣١٠ ذهنی افندی استانبولی

ر

٣١٣ رسول بن صالح آیدینی
٣١٣ رمضان زاده احمد چلبی استانبولی
٣١٣ رضائی علی چلبی اماسیه‌وی
٣١٤ رجب افندی آمدی
٣١٤ رمزی مصطفی افندی
٣١٥ ردوسی زاده محمد افندی آیاثلوغی
٣١٥ رمزی محمد افندی قیصری
٣١٥ رفقی مصطفی افندی ـ شیخ خسروزاده ـ قیصری
٣١٦ رحمی عبدالرحیم افندی ارضرومی
٣١٦ رشدی احمد افندی قره اغاجی
٣١٧ راغب افندی آمدی
٣١٧ رشید احمد افندی نوشهری
٣١٨ رائف افندی استانبولی
٣١٨ رجب افندی ـ حجرزاده ـ فره‌جیکی

صحیفه

٣١٨ رفیع افندی یانیه‌وی
٣١٩ رحمی افندی اکینی

ز

٣١٩ زیرك محمد افندی
٣٢٠ زنبیلی علی افندی
٣٢٠ زنبیلی زاده فضیل چلبی
٣٢١ زکریا افندی آنقره‌وی
٣٢١ زینی زاده حسین افندی بروسه‌وی .
٣٢٢ زهاوی محمد فیضی افندی سلیمانیه‌وی

س

٣٢٢ سید علی توقادی
٣٢٣ سلیمان بن علی قره‌مانی
٣٢٣ سعدی چلبی طاطایی
٣٢٣ سودی بوسنه‌وی
٣٢٤ سیرکه زاده ابراهیم افندی بروسه‌وی
(علم احوال روحه دائر یازیلان آثاردن بعضیلرینك اسماری مندرجدر)
٣٢٥ سلیمان افندی ـ مفتی کلیبولی ـ
٣٢٥ سلیمان فاضل افندی استانبولی
٣٢٥ ساچاقلی زاده محمد افندی مرعشی
٣٢٧ سکونی محمد افندی قوله‌وی
٣٢٧ سید محمد سعید افندی قره حصاری
٣٢٨ سیروزی مصطفی افندی
٣٢٨ سلیمان افندی قرق آغاجی
٣٢٨ سعاوی علی افندی استانبولی
٣٣٠ سلیمان حقی افندی اسکیشهری

ش

٣٣١ شمس‌الدین محمد افندی آقشهری
٣٣١ شادکلدی شمس‌الدین چلبی ـ پاشا ـ آماسیه‌وی
٣٣١ شمس الدین محمد قونوی
٣٣٢ شکرالله آماسیه‌وی

صحیفه

۲۷۰ چرکشی زاده عثمان افندی
۲۷۱ چشمی زاده محمدخالص افندی استانبولی
۲۷۱ چرکشی زاده محمد توفیق افندی

ح

۲۷۱ حسن پاشا قره علاءالدین زاده
۲۷۲ حسن چلبیٔ فناری
۲۷۲ حسام‌الدین توقادی
۲۷۳ حاجی بابا طوسیه‌وی
۲۷۳ حلیمی اماسیه‌وی
۲۷۳ حاجی‌حسن زاده‌محی‌الدین‌محمد جامی‌بالیکسری
۲۷۴ حسین افندی- حسین‌شاه چلبی- اماسیه‌وی
۲۷۴ حمدالله بن خیرالدین
۲۷۵ حسام زاده مصطفی افندی
۲۷۵ حافظ محمد بن احمد بن‌عادل پاشا استانبولی
۲۷۵ حسین‌حسام‌الدین افندی قره چلبی زاده
۲۷۶ حسین کفه‌وی
۲۷۶ حسام زاده ابراهیم افندی کرمیانی
۲۷۷ حسن الکافی بوسنه‌وی
۲۷۷ حافظ محمود وارداری
۲۷۸ حبری علی افندی کوتاهیه‌وی
۲۸۰ حاجی محمد قره‌مانی
۲۸۰ حاجب زاده محمد افندی استانبولی
۲۸۰ حفظی محمد افندی استانبولی
۲۸۰ حاذق محمد افندی ارضرومی
۲۸۱ حسین افندی
۲۸۱ حنیف ابراهیم افندی استانبولی
۲۸۳ حسین حسنیٔ کریدی
۲۸۳ حفید محمد افندی استانبولی
۲۸۴ حیاتی احمد افندی البستانی
۲۸۴ حفظی‌عارف محمد بك استانبولی
۲۸۴ حافظ سید افندی سیروزی
۲۸۵ حازم احمد افندی توشهری
۲۸۵ حامد افندی قارصی

صحیفه

۲۸۵ حاجی طورون افندی قیصری
۲۸۶ حسین فهمی افندی پالولی
۲۸۶ حاجی عبدی بك پتریچی
۲۸۷ حسین افندی ماندالیاتی
۲۸۷ حاجی ابراهیم افندی استانبولی
۲۸۷ حمید افندی خرپوطی
۲۸۸ حسبی سلیمان افندی پراویشته‌وی
۲۸۹ حسنی افندی استانبولی

خ

۲۸۹ خطاب حیدر قره حصاری
۲۸۹ خضر شاه منتشاوی
۲۹۰ خضر بك سیوری حصاری
۲۹۱ خیالی ملّا احمد افندی ایزنیقی
۲۹۳ خسرو ملا محمد افندی سیواسی
۲۹۳ خواجه‌زاده‌مصلح‌الدین‌افندی بروسه‌وی
۲۹۴ خطیب زاده محیی‌الدین افندی
۲۹۴ خسرو زاده مصطفی افندی
۲۹۵ خلیل بن رسول سینوبی
۲۹۵ خضر بن محمد آماسیه‌وی
۲۹۵ خصالی‌عبدالرحمن چلبی
۲۹۶ خالص ابراهیم افندی پساروفچه‌وی
۲۹۶ خادمی
۲۹۹ خلیل بن حسن - ابی‌الفلاح - آیدینی
۲۹۹ خواهر زاده اسماعیل بن شیخ محمد افندی
۲۹۹ خلیل شرف افندی حیاتی زاده
۳۰۰ خلیل کرمیری قیصری
۳۰۰ خلیل افندی بوردوری
۳۰۰ خواجه تحسین افندی فیلاتی
۳۰۲ خرپوطی عمر نعیمی افندی
۳۰۳ خالص محمد افندی شیروانی

د

۳۰۳ دیوریکی فخرالدین محمد افندی

صحیفه

۲٤۱ ابراهیم بن یعقوب کوموشخانه‌وی
۲٤۲ ابراهیم حدادیٔ ارضرومی
۲٤۲ اسکیجی زاده علی‌مدحی افندی ادرنه‌وی
۲٤۲ ابن رسول محمد زکی افندی سلیمانیه‌وی
۲٤۳ اسماعیل مفید افندی استانبولی
۲٤۳ ابراهیم صدقی افندی اشقودره‌وی
۲٤٤ امام زاده اسعد افندی استانبولی
۲٤٤ اسماعیل نبیل افندی آخسخه‌وی
۲٤٤ ابراهیم افندی یالواجی
۲٤٥ اسعد سعدی افندی قونوی
۲٤٥ ابراهیم افندی عشاقی
۲٤٦ احمدحمدی افندی شیروانی
۲٤٦ احمدصدقی افندی بروسه‌وی
۲٤۷ اسحق افندی خرپوطی (اناجیلك محرفیتنه واقانیمك بطلانه‌دائر اولان آثار اسلامیه‌دن بعضیلرینك اسامیسنی‌حاوی جدول واردر).
۲٤۸ اولیا زاده حاجی‌علی رضا افندی‌مغنیساوی
۲٤۸ احمد حمدالله افندی استانبولی
۲٤۹ ادرنه مفتیسی‌محمد فوزی افندی طواسی
۲٥۰ احمدقدسی‌افندی طوپ‌باش زاده قادین‌خانی
۲٥۰ احمد فیضی افندی چورومی
۲٥۱ اسماعیل افندی مناستری

ب

۲٥۱ بهاءالدین افندی معلقره‌وی
۲٥۲ بدرالدین محمود افندی آماسیه‌وی
۲٥۲ بدرالدین محمود افندی آیدینی
۲٥۳ بالی افندی (ماناو)
۲٥۳ بوستان زاده مصطفی افندی تیره‌وی
۲٥۳ برکوی محمد افندی بالیکسری
۲٥٦ بابا قوشی عبدالرحمن افندی
۲٥٦ بابا زاده محمد افندی لارنده‌وی
۲٥٦ بوستان زاده محمد افندی تیره‌وی
۲٥۷ بوستان زاده یحیی افندی تیره‌وی
۲٥۷ بکپازاری مصلح‌الدین افندی
۲٥۷ بالدیر زاده محمد افندی بروسه‌وی
۲٥۸ بالی زاده مصطفی افندی استانبولی
۲٥۸ بیاضی زاده احمد افندی بوسنه‌وی
۲٥۸ بدرالدین افندی وانی
۲٥۹ بکر بن علی فردیٔ قیصری
۲٥۹ بابا طاغی ابراهیم افندی
۲٥۹ بطال خطیبی حسن قیصری

پ

۲٦۰ پیر محمد آنقره‌وی
۲٦۱ پرویز عبداه افندی
۲٦۱ پیری زاده ابراهیم افندی استانبولی
۲٦۲ پرنججی زاده سلیمان افندی
۲٦۲ پیری زاده محمد سعید افندی نیکده‌وی
۲٦۳ تاج بك زاده سعدی چلبی اماسیه‌وی
۲٦۳ تاج بك زاده جعفر چلبی اماسیه‌وی
۲٦٤ تاج‌الدین ابراهیم حمیدی
۲٦٤ توفیق افندی استانبولی
۲٦٥ ثابت محمد افندی قیصری

ج

۲٦٥ جمال‌الدین محمد آقسرایی
۲٦٦ جلال‌الدین محمد چلبی آماسیه‌وی
۲٦٦ جلال‌الدین الاوجی برکوی
۲٦۷ جاراه ولی‌الدین افندی یکیشهر فناری
۲٦۷ جمال الدین محمد افندی برکت زاده دامادی استانبولی

چ

۲٦۸ چیوی زاده محیی‌الدین‌افندی منتشاوی
۲٦۹ چاووش زاده ابراهیم افندی استانبولی
۲٦۹ چومنی قاضی احمد افندی سلفکه‌وی
۲٦۹ چومنی زاده محمدشوقی‌افندی بروسه‌وی
۲۷۰ چلبی زاده عبدالرحمن افندی استانبولی
۲۷۰ چورباجی زاده محمد افندی ویدینی

علمافصلنك فهرسی

آ

صحیفه اسامی

۲۱۱ آق بیله‌ك بخشی خلیفه آماسیه‌وی
۲۱۱ آبادی محمد چلبی آماسیه‌وی
۲۱۲ آلتی پارماق محمد افندی اوسکوبی
۲۱۳ آطه‌لی شیخ مصطفی افندی قوش آطه‌لی
۲۱۳ آینه زاده محمدشمس‌الدین‌افندی سیروزی
۲۱۴ آق کرمانی محمد افندی
۲۱۴ آلاشهرلی عثمان افندی
۲۱۴ آرسلان زاده مصطفی افندی اسپارطه‌وی
۲۱۵ آق علی افندی ایزمیدی
۲۱۵ آق عثمان افندی عربکیری
۲۱۵ آیاقلی کتبخانه محمد امین افندی آنطالیه‌وی
۲۱۵ آطه‌لی خواجه محمد افندی آطه پازاری
۲۱۶ آق شهرلی حسن فهمی افندی
۲۱۷ آق شهرلی زاده علی‌حیدربك

ا

۲۱۸ احمد جمال‌الدین قونوی
۲۱۸ ابن ترکمان علاءالدین علی ماردینی
۲۱۸ ابوالثنا محمود قونوی
۲۱۹ ابن ملك تیره‌وی
۲۲۰ ابن‌ملك زاده محمد افندی
۲۲۱ ابن همام کمال‌الدین محمد سیواسی
۲۲۱ ابراهیم قونوی
۲۲۱ اکمل‌الدین محمد بابیوردی
۲۲۲ الیاس سینوبی
۲۲۲ افضل زاده حمیدالدین افندی
۲۲۳ ابن کمال
۲۲۴ اختری مصطفی افندی آفیون‌قره‌حصاری
۲۲۵ احمد بن محمود الاصم قره‌مانی

صحیفه
۲۲۵ ابوالسعودالعمادی
۲۲۶ ابراهیم برهان‌الدین کورانی
۲۲۷ ابن فیروز استانبولی
۲۲۸ احمد بن محمد مغنیساوی
۲۲۸ اخی زاده حلیمی افندی استانبولی
۲۲۹ ابو بکر کورانی
۲۲۹ ابراهیم برغمه‌وی
۲۲۹ احمد بن حسام الدین سیروزی
۲۲۹ اسماعیل بن‌سنان سیواسی
۲۳۰ ابراهیم ایزدینی
۲۳۰ ابراهیم بن محمد استانبولی
۲۳۰ ابوالبقا ایوب کفه‌وی
۲۳۱ اسحاق بن حسن توقادی
۲۳۱ اسیری محمد افندی بروسه‌وی
۲۳۱ ازمیری سلیمان افندی
۲۳۲ اسحق خواجه‌سی احمد افندی آیدینی
۲۳۳ ابو بکر بن رستم شیروانی
۲۳۴ اعرج زاده احمد افندی کرهٔ نحاسی
۲۳۴ اسعد خواجه یانیه‌وی
۲۳۶ ابن آطه‌وی مصطفی افندی
۲۳۶ اسحاق افندی استانبولی
۲۳۷ ایزمیری محمد بن ولی
۲۳۸ احمد بن ابراهیم ارکلی
۲۳۸ اسعد محمد افندی استانبولی
۲۳۹ احمد بن‌عبدالله (غراب زاده)
۲۴۰ احمد عطار افندی ادرنه‌وی
۲۴۰ ابراهیم رومی
۲۴۰ ابو بکر آمدی
۲۴۱ احمد بن عمر ازمیری
۲۴۱ ابوالسعود محمد بن عبدالواحد افندی
۲۴۱ ابو بکر ادیب چورومی

صحیفه

١٥٨ لعلیٔ فنائی
١٥٩ لعلی زاده عبدالباقی افندی

م

١٥٩ محمد بن قطب‌الدین ایزنیقی
١٦٠ محمود بن ادهم آماسیه‌وی
١٦٠ مرکز افندی
١٦١ موسی بن شیخ طاهر توقادی
١٦١ می جان افندی
١٦٢ محی‌الدین کلنبی
١٦٣ مؤذن زاده محمد افندی
١٦٤ محمد معزالدین افندی
١٦٤ محی‌الدین بروسه‌وی
١٦٥ محمد ده‌ده
١٦٥ معنوی مصطفی افندی (قره‌باش زاده)
١٦٦ مسلم افندی
١٦٧ منی محمد افندی (طربزونی)
١٦٧ مستقیم مصطفی نیازی افندی
١٦٧ محمد بن محمدالقاضی
١٦٨ مستقیم زاده سلیمان افندی
١٦٩ محمد مراد نقشبندی
١٧٠ مصطفی انور افندی
١٧٠ محمد بهاالدین افندی

ن

١٧١ نورالدین زاده
١٧١ نعمةالله افندی
١٧١ نقشیٔ آق‌کرمانی
١٧٢ نیازیٔ مصری
١٧٥ نقشی ابراهیم افندی
١٧٥ نظمی محمد افندی
١٧٦ نصوحی محمد افندی
١٧٧ نزولی مصطفی افندی
١٧٨ نورالدین جراحی
١٧٩ نهری احمد افندی
١٧٩ نوری افندی
١٧٩ نظیف ده‌ده

صحیفه

١٨٠ نوری محمدشمس‌الدین افندی

و

١٨١ وفا (مصلح‌الدین وفا)
١٨٢ وحیی زاده محمد حلمی افندی
١٨٢ وحدتی عثمان افندی
١٨٤ وصالی ابراهیم افندی
١٨٤ ولی‌الدین زاده حفظی افندی
١٨٤ وحی مصطفی فندی

ه

١٨٥ هدائی عزیز محمود افندی
١٨٨ هاشمی امیر عثمان افندی
١٨٩ همت افندی
١٨٩ هاشم بابا

لا

١٩١ لامکانی حسین افندی

ی

١٩٢ یار علی بن سیاوش دیوریکی
١٩٢ یونس‌امره (عاشق‌یونس — درویش‌یونس)
١٩٤ یازیجی زاده محمد افندی
١٩٦ یوسف حقیقی
١٩٧ یحیای شروانی
١٩٧ یوسف مخدوم
١٩٧ یکیت باشی احمد افندی
١٩٨ یاوصی محمد محی‌الدین عمادی
١٩٩ یونس بن خلیل
١٩٩ یحیی بن یخشی
٢٠٠ یحیی افندی (بشیکطاشی)
٢٠٠ یوسف سنان افندی (سنبلی)
٢٠١ یوسف ده‌ده
٢٠١ یعقوب عفوی
٢٠٢ یوسف افندی (یانیه‌وی)
٢٠٣ یوسف افندی (شومنی)

صحیفه

١٢٦ عزالدین افندی (اشرف زاده)
١٢٦ عیسی محوی افندی
١٢٧ علمی محمد افندی (عرب زاده)
١٢٨ عذبی مصطفی افندی
١٢٨ عبدالله جلوتی
١٢٨ عیونی محمد افندی
١٢٩ عبدالقادر نجیب افندی (اشرف زاده)
١٢٩ عرفانی عبدالله دارنده‌وی
١٢٩ عثمان نقشبندی
١٣٠ عبداللطیف قره‌مانی
١٣٠ عبدالباقی ده‌ده
١٣٠ عثمان بن احمد فرته‌کی
١٣١ عبدالرحمن طالبانی
١٣٢ عبدالحمید افندی (قره ملا زاده)
١٣٢ عبدالرحیم ایورانیه‌وی
١٣٢ عبدالرحیم پرزرینی
١٣٣ عثمان صلاح‌الدین افندی
١٣٣ عبدالله افندی (مرفته‌وی)
١٣٤ علی عرفی افندی
١٣٤ عزمی ده‌ده
١٣٥ عبدالقادر کمال‌الدین افندی

غ

١٣٦ غفوری محمود افندی
١٣٦ غیبی صنع‌الله افندی
١٣٧ غوثی احمد ده‌ده
١٣٨ غزی‌زاده مصطفی نسیب‌افندی (بروسه‌وی)
١٣٨ غزی‌زاده عبداللطیف افندی (بروسه‌وی)

ف

١٣٩ فخرالدین رومی
١٣٩ فیضی حسن افندی
١٣٩ فتحی عبدالکریم افندی
١٤٠ فنائی مصطفی افندی (اوطه باشی شیخی)
١٤١ فخری احمد افندی

صحیفه

١٤٢ فردی عبدالله افندی
١٤٣ فیض‌الله افندی (ایوبی)
١٤٣ فائق محمد بك (اوستروجه‌وی)

ق

١٤٤ قطب‌الدین ایزنیقی
١٤٤ قیغوسز بابا
١٤٥ قره چلبی محمد افندی
١٤٥ قاسم افندی (آنطاکی)
١٤٥ قورت محمد افندی
١٤٦ قدوسی عبدالرحمن افندی
١٤٦ قول اوغلو مصطفی افندی
١٤٧ قره‌قاش زاده عمر افندی (بروسه‌وی)
١٤٧ قطب ابراهیم افندی (افتاده زاده)
١٤٨ قائمی حسن افندی (بوسنه‌وی)
١٤٨ قره‌باش ولی (عربکیری)
١٤٩ قره‌بابا زاده ابراهیم افندی (بروسه‌وی)
١٤٩ قونوی محمد وهبی افندی
١٥٠ قبولی مصطفی افندی (ادرنه‌وی)
١٥٠ قدوسی احمد افندی (بوری)
١٥١ قیغولی خلیل افندی (بروسه‌وی)
١٥١ قوش اطه‌لی ابراهیم افندی

ك

١٥٢ کمال امی
١٥٣ کوچوك محمد علمی افندی
١٥٣ کشفی جعفر افندی
١٥٤ کنزی حسن افندی
١٥٤ کردی حسن افندی
١٥٤ کوسه‌ج احمد افندی (طربزونی)
١٥٥ کمال افندی (حریری زاده)
١٥٧ کوموشخانه‌لی احمد افندی
١٥٨ کاك احمد افندی

ل

١٥٨ لطف‌الله قره‌مانی

صحیفه

٨١ سلامی مصطفی افندی
٨١ سید سیف‌الله افندی
٨٢ سنان افندی
٨٣ سکونی محمد افندی
٨٣ سلامی علی افندی
٨٤ سزائی حسن افندی
٨٥ سنان امی
٨٦ سری عبدالباقی دده
٨٦ سلیم بابا (سلیم دیوانه)
٨٧ سلامی مصطفی افندی (ازمیری)
٨٨ سلیمان شیخیٔ کوستندیلی
٨٩ سوزی احمد افندی
٨٩ سعید افندی
٨٩ سید احمد حجابی افندی

ش

٩٠ شهاب‌الدین احمد سیواسی
٩١ شیخ الهیٔ نقشبندی
٩٢ شاهدی ابراهیم دده
٩٤ شعبان ولی
٩٥ شمس‌الدین احمد سیواسی
٩٧ شاه ولیٔ عینتابی
٩٧ شهودی محمد افندی
٩٧ شمله‌لی زاده احمد افندی
٩٨ شعبان نقشبندی
٩٨ شمس‌الدین افندی (نصوحی زاده)
٩٨ شاکر افندی
٩٩ شرف‌الدین افندی

ص

١٠٠ صاری عبدالله افندی
١٠٣ صنی‌الله دده
١٠٣ صحنی محمد افندی
١٠٤ صلاح‌الدین عشاقی
١٠٧ صادق محمد ارزنجانی

صحیفه

١٠٧ صافی احمد افندی
١٠٨ صالح افندی

ط

١٠٨ طورحال شیخی مصطفی افندی

ظ

١٠٩ ظریفی عمر افندی

ع

١٠٩ عاشق پاشا
١١١ عبدالرحیم مرزیفونی
١١٢ علاءالدین علی آقسرایی
١١٢ عبدالکریم افندی
١١٣ عبدالمجید بن نصوح خلوتی
١١٣ عمر بن حمزهٔ ادرنه‌وی
١١٤ عارف افندی
١١٤ عبدالرحیم قره حصاری
١١٥ علی ده‌ده (بوسنه‌وی)
١١٦ علی چلبی (ایزنیقی)
١١٧ علمی ده‌ده
١١٨ عدلی حسن افندی
١١٨ عمر افندی
١١٨ عمر فؤادی افندی
١١٩ عبدالکریم ایشتیبی (امیر افندی)
١٢٠ عبدالمجید سیواسی
١٢١ عبدالکریم وارداری
١٢١ عبدالاحد النوری
١٢٣ عدنی رجب ده‌ده
١٢٣ عین اکبر محمد افندی
١٢٣ عاجزی سلیمان افندی
١٢٤ عبدالکریم جلوتی
١٢٥ علی بن شعبان آقسرایی
١٢٥ علی بن ابراهیم داغستانی
١٢٥ عبدالحی افندی

صحیفه

ث

٥٠ ثاقب‌مصطفی ده‌ده

ج

٥١ جمال‌الدین اسحق قرمانی
٥١ جمال خلوتی (چلبی خلیفه)
٥٢ جنونی احمد ده‌ده
٥٣ جاهدی احمد افندی
٥٣ جهانکیری حسن افندی
٥٤ جنت محمد افندی
٥٤ جمال‌الدین عشاقی

چ

٥٥ چرکشی مصطفی افندی

ح

٥٥ حمیدالدین آقسرایی
٥٦ حاجی بایرام ولی
٥٧ حسن خواجه افندی
٥٨ حاجی احمد بن سیدی
٥٨ حسام‌الدین علی‌البتلیسی
٥٨ حبیب قره‌مانی
٥٨ حقیقی زاده عثمان افندی
٥٩ حسینیٔ سیروزی
٦٠ حسام‌الدین بروسه‌وی
٦٠ حیدر زاده فیضی افندی
٦١ حلوی محمود افندی
٦١ حسن افندی (امی سنان زاده)
٦٢ حسن رضائی افندی
٦٢ حاجی اوحد شیخی حسین افندی
٦٢ حامد باندرمه‌وی
٦٤ حجابی عبدالباقی افندی
٦٤ حسین حمدیٔ نقشبندی
٦٥ حق محمد افندی
٦٥ حمزه نکاری افندی

صحیفه

خ

٦٥ خیالی احمد افندی
٦٦ خلوصی محمد افندی
٦٦ خالد ضیاءالدین بغدادی (مولانا خالد)
٦٧ خواجه حسام افندی

د

٦٧ داود قیصری
٦٩ داود خلوتی
٦٩ ده‌ده عمر روشنی
٧٠ دمیر طاش
٧١ داود بن محمد
٧١ دوکوملو بابا

ذ

٧١ ذاکر زاده عبدالله افندی
٧٢ ذاتی سلیمان افندی
٧٤ ذکائی مصطفی افندی

ر

٧٥ رمضان افندی
٧٥ رجب سیواسی
٧٥ رشادی محمد افندی
٧٦ رؤفی احمد اسکداری
٧٦ رفعت احمد افندی
٧٦ رستم افندی
٧٧ روشن افندی

ز

٧٨ زهری احمد افندی

س

٧٨ سنبل سنان افندی
٧٩ سماعی محمد ده‌ده (سلطان دیوانی)
٨٠ سینه‌چاك (یوسف سنان‌الدین مولوی)
٨٠ سرخوش بالی افندی

BODLEIAN P 20 AUG 1954 LIBRARY

مشایخ فصلی فهرسیدر

صحیفه

آ

۱۲ آق‌شمس‌الدین
۱۴ آچیق باش محمود افندی
۱۵ آت پازاری عثمان‌فضلیٔ الهی

ا

۱۶ اده‌بالی
۱۶ احمد یجان (بازیجی‌زاده)
۱۷ اشرف رومی (اشرف اوغلو ـ اشرف زاده) ایزنیقی
۱۷ ابراهیم بن دمیرخان
۱۸ ابن عیسای صاروخانی
۱۹ ابراهیم کلشنی
۲۰ ابراهیم بن‌حمزهٔ تیره‌وی
۲۰ احمد ساربان
۲۰ امی سنان
۲۱ افتاده افندی
۲۳ احمد افندی (مرکززاده)
۲۳ ابراهیم قریمی
۲۳ ادریس مختفی
۲۴ اسماعیل آنقره‌وی
۲۵ اسماعیل رومی
۲۶ احمد رومی آق حصاری
۲۶ ار اوغلی نوری افندی
۲۶ اولانلر شیخی ابراهیم افندی
۲۷ اسماعیل آیدینی
۲۷ ایوب خلوتی
۲۸ احمد امیدی
۲۸ انسی حسن افندی
۲۸ اسماعیل حقیٔ بروسه‌وی
۳۲ انیس رجب ده‌ده

صحیفه

۳۳ احمد دیاربکری
۳۳ اسماعیل اسکداری
۳۳ ابراهیم حقیٔ ارضرومی
۳۶ امین محمد توقادی
۳۷ احمد ماعبی افندی
۳۷ احمد افندی
۳۸ ابراهیم نورالدین افندی
۳۸ اولیا زاده اسماعیل حقی افندی
۳۸ اسماعیلی وهبیٔ بروسه‌وی

ب

۳۹ بدرالدین سیماوی
۴۰ بایزید رومی
۴۰ بابا نعمة‌الله نخجوانی
۴۱ بابا یوسف سیوری حصاری
۴۱ بهاءالدین زاده محی‌الدین افندی
۴۲ بالیٔ صوفیه‌وی
۴۲ بهشتی رمضان افندی
۴۳ بوسنه‌وی عبدالله افندی
۴۶ بیوجودی محمد اسکداری
۴۶ بکائی زاده ولی‌الدین افندی
۴۶ بك زاده مصطفی افندی
۴۷ بهجت علی افندی

پ

۴۷ پیر محمد بهاءالدین افندی
۴۷ پیر محمد افندی
۴۸ پارسا صابر دده

ت

۴۹ تنوری ابراهیم افندی
۵۰ ترزی بابا (خیاط وهبی)

ولی عهد عالی سلطنت و حامی علم و معرفت

یوسف عزالدین افندی حضرتلرینک

نام نامیلرینه تقدیم ایدر
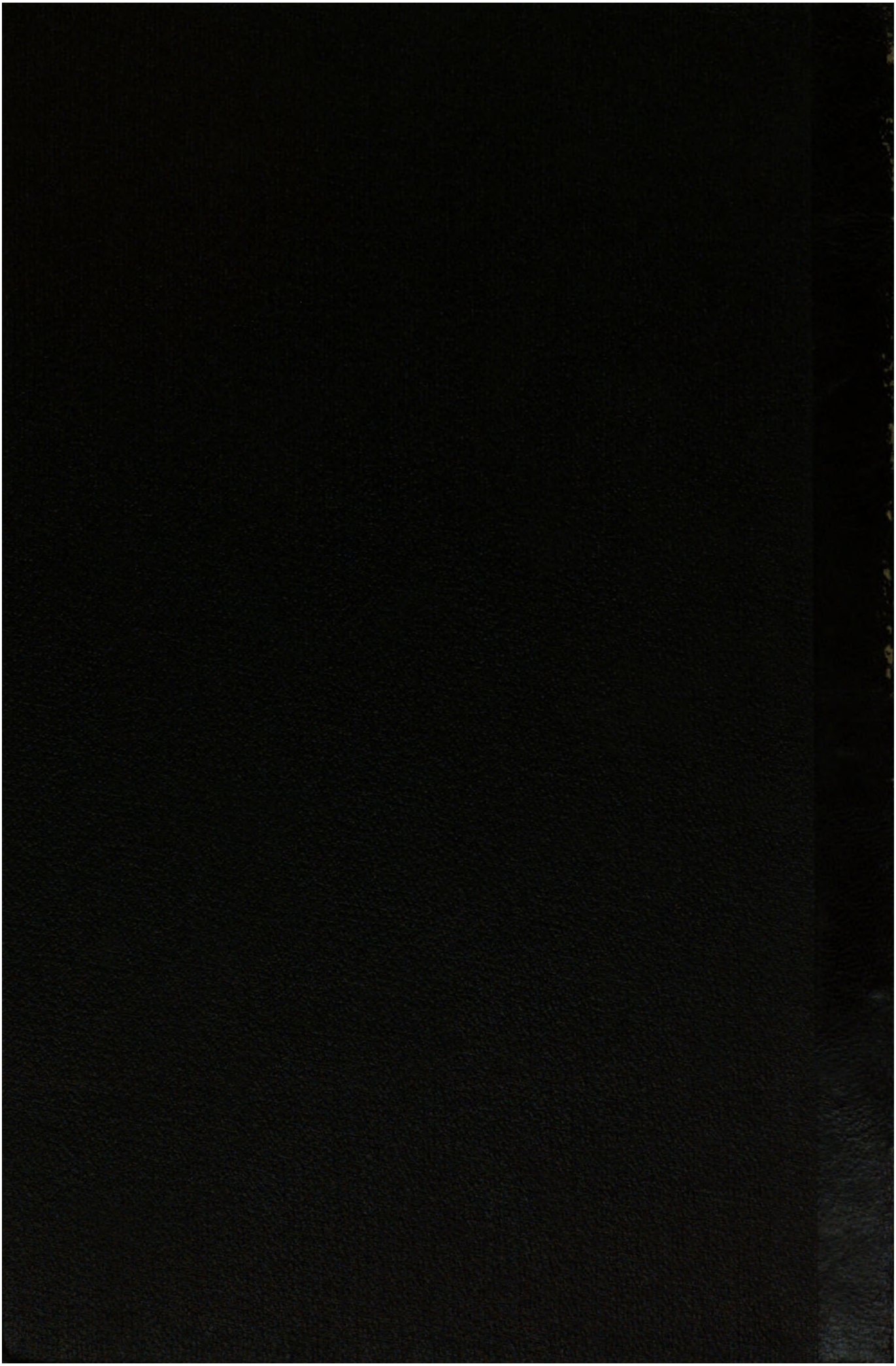
Turk. d. 256
1